John Le Carré

Omul nostru din Panama

The Tailor of Panama, 1995

În amintirea lui Rainer Heumann,
agent literar, gentleman şi prieten.

Ce *Panama!*
Expresie răspândită în Franța
la începutul secolului, descriind
o încurcătură de nedezlegat.
(Vezi admirabila lucrare a lui
David McCullough, *Cărarea dintre mări)*

CAPITOLUL UNU

Fusese o după-amiază de vineri absolut obişnuită sub cerul tropical din Panama, până în momentul când Andrew Osnard nu dăduse buzna în magazinul lui Harry Pendel, ca să comande un costum pe măsură. Înainte ca Osnard să dea buzna, Pendel fusese acelaşi dintotdeauna. Când plecase, Pendel devenise alt om. Durata vizitei: şaptezeci şi şapte de minute, conform pendulei din lemn de mahon, semnată Samuel Collier din Eccles, una dintre multele relicve istorice ale casei Pendel şi Braithwaite Co., Limitada, croitori ai Casei regale, cu sediul anterior în Savile Row, Londra, în prezent pe Via España, Panama City.

Sau chiar lângă Via España. Atât de aproape că nu mai conta. Pe scurt, P&B.

Ziua începuse de la ora şase, când Pendel se trezise tresărind la zgomotul ferăstraielor cu panglică, al şantierului, al circulației din vale şi al vocii virile de la postul de radio al Forțelor Armate. "Eu nu eram de față, Onorată Curte, erau alți doi tipi. Pe mine m-a lovit primul. A fost cu acordul ei", pleda Pendel în fața dimineții, pradă sentimentului că pedeapsa era iminentă, deşi n-o putea defini prea bine. Îşi aminti apoi că la opt şi jumătate avea întâlnire cu directorul băncii şi sări din pat exact în clipa în care soția lui, Louisa, urlă:

— Nu, nu, *nu!*

Îşi trase cearşaful peste cap, pentru că dimineața era, pentru ea, momentul cel mai rău al zilei.

— De ce nu spui şi tu o dată "da, da, da"? o întrebă el în fața oglinzii, cât aştepta ca de la robinet să înceapă să curgă apă caldă. Hai, Lou, un pic de optimism, ce naiba!

Cadavrul de sub cearşaf gemu, dar nu se mişcă, aşa că Pendel, ca să se amuze, începu să-i dea replica prezentatorului jurnalului.

Ieri seară, comandantul şef al Forțelor Americane din Emisfera de Sud a reafirmat că Statele Unite vor respecta, în spiritul tratatului şi prin fapte, obligațiile ce le revin față de Panama, declară prezentatorul cu o voce gravă şi virilă.

— Gogoşi, iubitule, replică Pendel, întinzându-şi spuma de bărbierit pe față. Dacă n-ar fi gogoşi, n-ai insista atât, nu-i aşa, generale?

*Preşedintele panamez a sosit astăzi la Hong Kong, prima etapă a unei vizite de două săptămâni în capitalele Asiei de Sud-Est,*spuse prezentatorul.

— Aha, e vorba despre şeful tău! strigă Pendel şi ridică o mână săpunită, ca să-i atragă atenția Louisei.

El este însoțit de o echipă de experți în economie şi comerț, printre care se află şi consilierul pentru planul Canalului Panama, doctorul Ernesto Delgado.

— Bravo, Ernie, aprobă Pendel, privind cu coada

ochiului la nevasta lui, tot culcată.

Luni, delegația prezidențială va pleca la Tokio, pentru discuții având drept scop creşterea investițiilor japoneze în Panama, spuse prezentatorul.

— Cu Ernie al nostru în zonă, bietele gheişe n-or să aibă timp nici să respire, spuse Pendel cu un glas ceva mai scăzut, bărbierindu-şi obrazul stâng.

Louisa se trezi brusc.

— Harry, nu-mi place când vorbeşti aşa despre Ernesto, chiar şi în glumă.

— Bine, dragă. Îmi pare rău, dragă. N-o s-o mai fac. *Niciodată,* promise el, atacând zona sensibilă de sub nări.

Dar Louisa nu era mulțumită.

— De ce nu poate Panama să investească în Panama? se plânse ea, aruncând cearşaful şi ridicându-se în capul oaselor, în cămaşa de noapte din in alb pe care o moştenise de la mama ei. De ce să apelăm la *asiatici?* Suntem destul de bogați. Numai în oraşul ăsta avem o sută şapte bănci, nu-i aşa? De ce nu utilizăm narcodolarii noştri ca să ne construim propriile fabrici, şcoli şi spitale?

"Noştri" nu trebuia luat ca atare. Louisa provenea din zonă şi crescuse în zona Canalului, pe vremea când această limbă de pământ de cincisprezece kilometri pe şaptezeci şi cinci, înconjurată de panamezi demni de tot disprețul, era o concesiune americană pe vecie, prin termenii unui tratat obținut prin forță. Tatăl ei, un inginer militar care murise între timp, fusese detaşat la Canal şi se pensionase mai devreme, ca să intre în slujba Companiei Canalului. Mama ei, moartă şi ea, fusese profesoară de religie într-una dintre şcolile segregaționiste din zonă.

— Ştii ce se spune, draga mea, răspunse Pendel, ridicându-şi lobul urechii şi bărbierindu-se sub el.

Se bărbierea ca şi cum ar fi pictat, iubindu-şi bolurile şi pămătufurile.

— Panama nu e o țară, e un cazino. Şi-i cunoaştem

pe cei ce conduc cazinoul. Tu lucrezi pentru unul dintre ei, nu-i aşa?

Na, iar o făcuse! Când avea mustrări de conştiinţă, nu se putea abţine, după cum nici Louisa nu putea, de altfel.

— Nu, Harry, nu-i adevărat. Lucrez pentru Ernesto Delgado şi Ernesto nu e unul dintre *ei.* Ernesto e un om cinstit, cu idealuri, care crede în viitorul unei ţări libere şi suverane în cadrul comunităţii naţiunilor. Spre deosebire de *ei,* nu e un profitor şi nu scoate la mezat moştenirea ţării. Asta-l face să fie cu totul deosebit, unic în felul lui.

Ruşinat în sinea lui, Pendel dădu drumul robinetului de la duş şi încercă apa cu mâna.

— Iar a scăzut presiunea! exclamă el. Aşa meritam, dacă locuim pe deal.

Louisa coborî din pat şi-şi trase cămaşa de noapte peste cap. Era înaltă, cu talia lungă, cu părul negru şi aspru şi cu sâni tari de sportivă. Când nu se gândea la ea, era frumoasă. Dar imediat ce redevenea conştientă, umerii i se lăsau şi căpăta un aer trist.

— Ar fi de-ajuns un singur om cinstit, Harry, insistă ea adunându-şi părul sub casca de baie. Numai de-atât e nevoie pentru ca ţara asta să funcţioneze aşa cum trebuie. Un om cinstit de calibrul lui Ernesto. Nu un orator în plus, nu un egocentrist în plus, ci doar un bun creştin cu principii etice. Un administrator ca lumea, integru şi competent, care să repare drumurile şi canalizarea, să rezolve problema sărăciei, a criminalităţii, a drogurilor şi care să păstreze Canalul, în loc să-l vândă celui care oferă mai mult. Iată la ce aspiră Ernesto din toată inima. Nu ai dreptul să-l vorbeşti de rău. Nimeni nu are dreptul ăsta.

Pendel se îmbrăcă repede, dar ca de obicei cu grijă, şi se grăbi spre bucătărie. Dacă Pendelii, ca toţi cei din clasa de mijloc din Panama, aveau o mulţime de servitori, un fel de puritanism tacit cerea ca stăpânul casei să pregătească micul dejun. Ochiuri pe pâine prăjită pentru

Mark, cornuri şi brânză topită pentru Hannah. Şi câteva pasaje din *Mikado,* destul de frumos cântate, căci Pendel iubea muzica. Mark era gata îmbrăcat şi îşi făcea lecțiile la masa din bucătărie. Pe Hannah o scoase cu greu din baie unde îşi studia cu îngrijorare un coş de pe nas.

Urmă un concert de plângeri şi de formule de rămas-bun: Louisa, îmbrăcată, dar în întârziere la serviciul de la Centrul Administrativ al Comisiei Canalului Panama, sare în Peugeot-ul ei, în timp ce Pendel şi copiii iau Toyota şi pornesc spre şcoală, la stânga, apoi la dreapta, iar la stânga la vale, pe panta abruptă spre şoseaua principală, Hannah mâncându-şi cornul şi Mark luptându-se să-şi termine temele, în ciuda hopurilor, iar Pendel zicând: îmi pare rău pentru graba de azi, copii, am o întâlnire foarte devreme cu tipii care au banii, iar în sinea lui dorindu-şi să nu fi fost atât de meschin față de Delgado.

Pe urmă o trecere pe contrasens, mulțumită acelui *operativo* matinal, care le permite celor ce fac naveta din suburbii să folosească ambele benzi de circulație. Urmează zigzaguri primejdioase printre vehiculele în plină viteză, ca să ajungă din nou pe străduțele mărginite de case în stil american la fel ca a lor, până în satul din sticlă şi plastic cu Charlie Pops, McDonald's şi Kentucky Fried Chicken şi cu bâlciul unde şi-a rupt Mark brațul la ciocnirea cu o maşină inamică, la ultimul 4 Iulie. Când au ajuns la spital, era plin de copii care se arseseră cu petarde.

Pendel caută iute prin buzunare o monedă pentru tânărul negru care vinde trandafiri la stop, pe urmă toți trei îl salută cu mâna pe bătrânul postat de şase luni în acelaşi colț de stradă, cu aceeaşi pancartă în jurul gâtului, oferindu-şi spre vânzare balansoarul pentru două sute cincizeci de dolari. Din nou străzi lăturalnice. Îl duce pe Mark primul, traversând infernul urât mirositor de la Manuel Espinoza Batista, prin fața Universității Naționale şi trăgând cu ochiul la picioarele lungi ale studentelor în bluze albe şi cu cărțile sub braț, o privire spre tortul de

nuntă care e cupola bisericii Del Carmen — Bună dimineața, Doamne — traversând cu riscul vieții Via España şi cotind cu un suspin de uşurare pe Avenida Federico Boyd, apoi pe Via Israel, ca să iasă în San Francisco, urmând fluxul de maşini spre aeroportul Paitilla, bună dimineața din nou, doamnelor şi domnilor narco-traficanți cu frumoasele voastre avioane particulare parcate printre gunoaie, imobile gata să se prăbuşească, câini vagabonzi şi găini, dar acum te rog, puțin calm, atenție, respiră adânc, valul de atentate antisemite din America Latină n-a trecut neobservat: tinerii cu fețe împietrite de la intrarea liceului Albert Einstein nu ştiu de glumă, aşa că vezi cum te porți. Mark, ajuns şi el o dată devreme, sare din maşină şi Hannah îi strigă:

— Ți-ai uitat ăsta, prostule!

Îi aruncă ghiozdanul. Mark se îndepărtează fără să-şi permită vreo demonstrație de afecțiune, nici măcar o fluturare din mână, ca nu cumva colegii lui s-o interpreteze ca pe un semn de părere de rău.

Şi din nou în zăpăceala circulației, urletele agasate ale sirenelor poliției, scrâşnetul şi vaierul buldozerelor şi al ciocanelor pneumatice, toată cacofonia, zgomotul şi protestele absurde ale unui oraş tropical din lumea a treia, nerăbdător să moară sufocat, înapoi la cerşetori, la estropiați şi la vânzătorii de prosoape, de flori, de căni şi de biscuiți, care te asaltează la fiecare stop — Hannah, coboară geamul. Unde-ai pus cutia cu monede? — azi e rândul senatorului fără picioare, cu părul alb, care se propulsează în cărucior, după el al frumoasei mame negrese, care-şi ține copilaşul vesel pe şold, cincizeci de cenți mamei şi un semn cu mâna copilaşului şi uite că apare băiatul în cârje care plânge, cu un picior îndoit sub el ca o banană răscoaptă, oare plânge cât e ziua de lungă sau doar la orele de vârf? Hannah îi dă şi lui o monedă.

Apoi, pentru scurt timp, drum liber cât urcă în viteză dealul spre María Immaculada, unde măicuțele cu fața cenuşie se agită în jurul autobuzelor şcolare din curtea

din fața şcolii — *Señor Pendel, buenos dias!* Şi *buenos dias,* soră Piedad! *Buenos dias,* soră Imelda! — şi, Hannah, n-ai uitat de banii pentru cheta în cinstea sfântului de azi, care-o fi el? A uitat, la fel de toantă ca şi frate-său, uite cinci dolari, dragă, ai tot timpul şi îți doresc o zi bună. Hannah, care e grăsuță, îi dă tatălui ei un pupic umed pe obraz şi pleacă în căutarea Sarei, prietena la cataramă din acea săptămână, în timp ce un polițist obez şi zâmbitor, cu un ceas de aur la mână, arată de parcă ar fi Moş Crăciun.

Nimeni nu are nimic de zis, gândeşte Pendel aproape mulțumit, privind-o pe Hannah cum dispare în mulțime. Nici copiii, nimeni. Nici chiar eu. Un băiat evreu, care nu e un băiat evreu, o fetiță catolică, nici ea o fetiță catolică, şi toată lumea consideră că aşa e normal. Îmi pare rău c-am fost grosolan cu Delgado cel fără de pereche, draga mea, dar azi nu e ziua în care fac fapte bune.

După care, bucurându-se de propria-i tovărăşie, Pendel se angajează din nou pe autostradă şi pune o casetă cu muzică de Mozart. Dar, ca de fiecare dată când e singur, atenția lui creşte. Se asigură maşinal că portierele sunt încuiate şi e atent ca nu cumva să întâlnească vreun răufăcător specializat în circulație, vreun copoi sau vreun alt personaj periculos. Numai că nu e cu adevărat îngrijorat. Timp de câteva luni după invazia americană, oameni înarmați au păstrat pacea în Panama. Dacă azi cineva ar scoate revolverul în mijlocul unui ambuteiaj, imediat s-ar trezi ținta focurilor din toate celelalte maşini, în afară de cea a lui Pendel.

Un soare arzător, ascuns până atunci după unul dintre mulții zgârie-nori în construcție, îl loveşte brusc în ochi, umbrele se îndesesc, vacarmul oraşului se intensifică. O coadă de curcubeu străpunge obscuritatea clădirilor ce abia se țin pe picioare de pe străzile înguste pe care trebuie să meargă. Chipurile de pe trotuar reflectă

originea lor africană, indiană, chineză şi metisă. Panama e mândră de varietatea fiinţelor omeneşti şi a păsărilor ei, lucru care îi bucură în fiecare zi inima lui Pendel, hibrid şi el.

Unii sunt descendenţi din sclavi, alţii ca şi cum ar fi, căci strămoşii lor au fost expediaţi aici cu zecile de mii, ca să muncească, iar uneori să moară, pentru Canal.

Drumul se lărgeşte. Reflux şi lumină palidă deasupra Pacificului. Insulele cenuşii, de cealaltă parte a golfului, par nişte munţi din China, văzuţi din depărtare, suspendaţi în ceaţa crepusculară. Pendel îşi doreşte din tot sufletul să se ducă acolo. Poate că din cauza Louisei, ale cărei angoase, exprimate cu voce tare, îl macină. Sau pentru că zăreşte deja, în faţa lui, vârful roşu ca sângele al blocului în care se află banca şi care pare că se joacă de-a cine-i mai înalt cu vecinii lui, la fel de hidoşi ca şi el. Vreo zece vapoare plutesc într-un şir fantomatic deasupra liniei orizontului invizibil, arzând gazul cât aşteaptă să intre în Canal. Într-un elan de empatie, Pendel simte plictiseala vieţii la bord. Se vede transpirând pe puntea nemişcată, lungit într-o cabină urât mirositoare, printre trupuri străine şi vapori de benzină. Pentru mine s-a terminat cu timpii morţi, îşi promite, cutremurându-se. Gata. Pentru tot restul zilelor lui, Harry Pendel va profita din plin de fiecare oră din fiecare zi, asta e sigur. Întrebaţi-l pe unchiul Benny, unde-o fi el.

Când intră pe maiestuoasa Avenida Balboa, are sentimentul că şi-a luat zborul. La dreapta se află Ambasada Statelor Unite, mai mare decât palatul prezidenţial, mai mare chiar decât banca. Dar, în clipa asta, nu e mai impresionantă decât Louisa. Problema mea e că văd totul prea în mare, îi explică el ei în timp ce intră în curtea băncii. Dacă n-ar fi fost aşa, nu aş fi nimerit în buclucul în care mă aflu acum, nu m-aş fi închipuit niciodată proprietar de terenuri, nu aş fi datorat o groază de bani pe care nu-i am şi nu l-aş mai ciupi de fund pe Ernie Delgado sau pe oricine altcineva pe care tu îl

consideri statuia moralității. Cu regret, închide radioul, se întinde spre spatele maşinii, scoate de pe un umeraş haina — a ales-o pe cea albastru-închis — o îmbracă şi-şi aranjează, în oglinda retrovizoare, cravata Denman & Goddard. Un băiat în uniformă păzeşte cu un aer sumbru intrarea din sticlă. Are un pistol-mitralieră cu pat rabatabil şi salută pe oricine poartă costum.

— Don Eduardo, ce mai faci, monsenor? strigă Pendel în engleză, făcând semn cu mâna.

Băiatul se topeşte de încântare.

— Bună dimineața, domnule Pendel, răspunde el cu singurele cuvinte englezeşti pe care le ştie.

Pentru un croitor, Harry Pendel are un fizic neaşteptat de impozant. Poate că e conştient de acest lucru, căci păşeşte cu un aer de forță reținută. E înalt şi bine făcut, cu părul cărunt tuns scurt. Are pieptul lat şi umerii robuşti şi lăsați ai unui boxer, dar mersul îi este demn şi măsurat. Mâinile lui, la început uşor îndoite de-a lungul corpului, se unesc cuminți la spate, ca şi cum ar trece în revistă o gardă de onoare sau ar sta, stoic, în fața unui pluton de execuție (ân imaginația lui, Pendel a trecut prin amândouă situațiile). O singură cută la spatele hainei e tot ce îşi permite. A botezat-o Legea lui Braithwaite.

Dar pe fața lui, care arată cei patruzeci de ani pe care îi are, se pot citi cel mai bine entuziasmul şi bucuria de a trăi. Privirea ochilor lui de un albastru-deschis străluceşte de o inocență insolentă. Pe buzele lui, chiar şi închise, se citeşte un surâs deschis şi cald. Când îl surprinzi, parcă te simți mai bine.

În Panama, Oamenii Importanți au ca secretare nişte negrese superbe, în uniforme albastre, severe, de taxatoare de autobuz. Uşile birourilor lor sunt din panouri blindate acoperite cu lemn de tec amazonian, cu clanțe din aramă care se deschid doar la o comandă din

interior, pentru ca Oamenii Importanți să nu fie răpiți. Încăperea în care lucra Ramón Rudd, la etajul şaisprezece, era uriaşă şi modernă, cu ferestre colorate din podea şi până în plafon, ferestre ce dădeau spre golf, şi un birou de dimensiunile unui teren de tenis. Ramón Rudd stătea agățat parcă la un capăt al lui, ca un şoarece foarte mic prins de o plută enormă. Scund şi dolofan, cu fălci albăstrii, cu părul negru lins şi cu nişte favoriți negri-albăstrui, avea ochi strălucitori şi lacomi. Ca să exerseze, ținea să vorbească pe nas, englezeşte. Plătise o groază de bani ca să i se facă arborele genealogic şi pretindea că se trage din aventurieri scoțieni, eşuați în acele locuri în urma dezastrului navei *Darien.* Cu şase săptămâni în urmă, îşi comandase un kilt în culorile familiei Rudd, ca să poată lua parte la o serată dansantă scoțiană la Clubul Union. Ramón Rudd îi datora lui

Pendel zece mii de dolari pentru cinci costume. Pendel îi datora o sută cincizeci de mii de dolari lui Rudd, care adăuga cu generozitate la această sumă dobânzile neplătite, motiv pentru care datoria creştea văzând cu ochii.

— O bomboană cu mentă? întrebă Rudd, împingând spre el o tăviță de aramă cu nişte dulciuri în ambalaj verde.

— Mulțumesc, Ramón, spuse Pendel, dar nu se servi.

Ramón luă una.

— De ce mai plăteşti atâția bani unui *avocat?* întrebă Rudd, după o scurtă tăcere, timp în care supse bomboana şi fiecare se lamenta în sinea lui în legătură cu ultimele bilanțuri contabile ale orezăriei.

— Mi-a zis că o să-l mituiască pe judecător, explică Pendel cu umilința unui vinovat care se justifică. Spunea că sunt prieteni. Că e mai bine să nu mă amestec.

— Atunci de ce-a amânat judecătorul audierile, dacă avocatul tău l-a mituit? se miră Rudd. De ce nu ți-a dat ție apa, aşa cum a promis?

— Fiindcă nu mai era acelaşi judecător, Ramón. După alegeri, a fost numit un nou judecător şi mita nu era transferabilă de la cel vechi la cel nou. Judecătorul cel nou lasă afacerea să treneze, ca să vadă care parte vine cu oferta cea mai mare. Grefierul spune că nici judecătorul ăsta nu e mai integru decât cel vechi, aşa că, normal, tariful lui e mai ridicat. Scrupulele sunt scumpe în Panama, spune el. Şi lucrurile se înrăutățesc pe zi ce trece.

Ramón Rudd îşi scoase ochelarii, suflă peste lentile, le lustrui cu o bucățică de piele de căprioară pe care o scosese din buzunarul de sus al costumului Pendel & Braithwaite, după care îşi fixă cei doi cercei aurițí de urechile lui mici şi lucioase.

— De ce nu mituieşti pe cineva la Ministerul Agriculturii? întrebă el cu un aer de răbdare superioară.

— Am încercat, Ramón, dar cei de acolo sunt suflete nobile. Zic că i-a mituit deja cealaltă parte şi că n-ar fi cinstit să-şi schimbe poziția.

— Nu poate administratorul tău să aranjeze ceva? Îi plăteşti un salariu uriaş. De ce nu se ocupă el?

— Sincer să fiu, Ramón, Angelo e uneori cam lasă-mă să te las, spuse Pendel, căruia îi plăcea, câteodată, să vorbească mai colorat. Fără să intru în amănunte, cred că ne-ar putea fi mai de folos dacă nu se amestecă deloc în treaba asta. Mă tem că o să fiu obligat să-i spun vreo două.

Haina lui Ramón Rudd tot îl mai ținea sub braț. Stăteau față în față la fereastra cea mare; Ramón îşi încrucişase brațele peste piept, apoi le lăsase să cadă de-a lungul corpului, ca pe urmă să le împreuneze la spate, în timp ce Pendel trăgea cu grijă de cusături cu vârfurile degetelor, ca un doctor care încearcă să vadă care e buba.

— E un fleac, Ramón, o nimica toată, se pronunță el în cele din urmă. N-am să descos mânecile degeaba, nu i-ar face bine hainei. Dar dacă mi-o laşi data viitoare când treci pe la noi, mă ocup personal de ea.

Se aşezară din nou.

— Orezăria produce ceva orez? întrebă Rudd.

— Puțin, Ramón. Se zice că suntem la concurență cu piața mondială, altfel spus cu orezul ieftin importat din țările unde e subvenționat de guvern. Am luat-o cam repede. Mă rog, amândoi ne-am cam pripit.

— Tu şi Louisa?

— Păi, de fapt tu şi cu mine, Ramón.

Rudd se încruntă şi se uită la ceas, cum făcea întotdeauna în cazul clienților fără bani.

— Păcat că n-ai înființat o societate separată pentru orezărie atunci când încă mai puteai s-o faci, Harry. E absurd să ipotechezi un magazin care merge bine pentru o orezărie care nu mai are apă.

— Dar, Ramón, tu ai insistat să procedez aşa, răspunse Pendel căruia ruşinea îi sufoca deja indignarea. Spuneai că, dacă nu fuzionăm cele două afaceri, nu-ți poți asuma riscul pentru orezărie. A fost una dintre condițiile pentru împrumut. De acord, e vina mea, n-ar fi trebuit să te ascult. Dar te-am ascultat. Am impresia că, în ziua aia, ai reprezentat mai degrabă banca decât pe Harry Pendel.

Vorbiră în continuare despre cai de curse. Ramón avea doi. Vorbiră despre valorile imobiliare. Ramón avea o proprietate pe coasta Atlanticului. Ce-ar zice Harry să vină într-un week-end, poate cumpără o parcelă, chiar dacă n-ar construi nimic un an sau doi? Banca lui Ramón i-ar putea oferi fondurile. Numai că Ramón nu-i spuse s-o aducă şi pe Louisa cu copiii, deşi fata lui Ramón era şi ea elevă la María Immaculada, iar cele două fete erau prietene. Spre marea uşurare a lui Pendel, nu se referise la cele două sute de mii de dolari pe care Louisa îi moştenise la moartea tatălui ei şi îi încredințase lui Pendel, ca să-i investească în ceva sigur.

— Ai încercat cumva să-ți transferi contul la altă bancă? întrebă Ramón Rudd, după ce toate subiectele ce trebuiau evitate fuseseră ocolite cu grijă.

— Nu cred că prea multe bănci m-ar accepta drept client în momentul ăsta, Ramón. De ce întrebi?

— Am primit un telefon de la o bancă comercială. Voiau să ştie totul despre tine. Dacă eşti solvabil, ce proiecte ai, cifra de afaceri. O mulțime de lucruri pe care nu le spun nimănui. Bineînțeles.

— E absurd. Probabil că au greşit clientul. Despre ce bancă e vorba?

— Una britanică. De la Londra.

— De la *Londra?* Te-au sunat *pe tine?* În legătură cu *mine?* Cine? Ce bancă? Credeam c-au dat toate faliment.

Ramón Rudd se scuză că nu poate da mai multe amănunte. Bineînțeles, nu le spusese nimic. Nu-l interesau propunerile în contrapartida.

— Ce *contrapartidă,* pentru numele lui Dumnezeu? exclamă Pendel.

Părea însă că Rudd uitase totul. Scrisori de recomandare, zise el vag. De prezentare. N-avea nici o importanță. Harry îi era prieten.

— M-am gândit la un blazer, spuse Ramón Rudd, pe când îşi strângeau mâinile. Bleumarin.

— Albastrul ăsta?

— Mai închis. La două rânduri. Cu nasturi de aramă. Scoțieni.

Şi Pendel, într-un nou elan de gratitudine, îi spuse despre noua colecție de nasturi minunați care-i sosiseră de la firma Badge & Button din Londra.

— Ăştia pot să-ți facă nasturi cu blazonul familiei, Ramón. Ce-ai zice de un ciuline? Ar putea să-ți facă şi butoni de manşetă.

Ramón răspunse că o să se mai gândească. Cum era vineri, cei doi îşi urară un sfârşit de săptămână plăcut. Şi, mă rog, de ce nu? Nu era nimic altceva decât o zi ca toate celelalte, sub soarele tropical din Panama. Câțiva nori, poate, la orizont pentru Pendel, dar nimic care să nu fi fost rezolvat în trecut O bancă selectă din Londra îi telefonase lui Ramón, sau nu-i telefonase. Ramón era, în

felul lui, un tip simpatic, un client prețios când plătea, şi nu de puține ori băuseră un pahar împreună. Numai că ți-ar fi trebuit un doctorat în percepții extrasenzoriale ca să ghiceşti ce-i trecea prin capul acela hispano-scoțian.

Când ajungea pe străduța lui, Harry se simțea de fiecare dată ca şi cum s-ar fi întors în port. În unele zile îşi închipuia că magazinul lui dispăruse, fusese prădat de hoți, ras de pe fața pământului de o bombă. Sau că nici nu existase vreodată, că era una dintre închipuirile lui, o idee implantată în imaginația lui de defunctul unchi Benny. Dar vizita de azi de la bancă îl tulburase, aşa că încercă să zărească magazinul de cum intră în zona de umbră de sub copacii înalți. Eşti o adevărată casă, îi spuse el acoperişului din țigle spaniole de un roz-ruginiu, care-i făcea cu ochiul printre frunze. Nu eşti o prăvălie, nici gând. Eşti casa la care visează toată viața lui un orfan. De-ar putea să te vadă şi unchiul Benny.

— Vezi florile care acoperă veranda? îl întreabă Pendel pe unchiul Benny, făcându-i un semn discret cu cotul. Te invită să păşeşti înăuntru, unde e bine şi răcoare, şi unde vei fi tratat ca un paşă.

— Harry băiete, mai bine de-atât nici că se poate, răspunde unchiul Benny, atingând marginea pălăriei negre din fetru cu ambele palme, gest obişnuit la el când punea ceva la cale. La un magazin ca ăsta ar trebui să pui o liră numai taxa de intrare.

— Şi firma pictată, unchiule Benny? Literele P&B înlănțuite într-un ecuson i-au dat magazinului renumele de care se bucură în tot oraşul, printre membrii de la Club Union, ai Adunării Naționale, şi chiar la Palatul Bâtlanilor. Ai mai fost pe la P&B? Ia uită-te la bătrânul Cutărică, cu costumul P&B. Aşa se vorbeşte în zonă, Benny!

— Ți-am mai zis-o, Harry băiete, şi ți-o mai zic o dată. Ai stil. Ai ochiul câmpului. Mă întreb de la cine l-ai

moştenit.

Cu curajul aproape recâştigat şi cu Ramón Rudd aproape uitat, Harry Pendel urcă treptele ca să înceapă o nouă zi de muncă.

CAPITOLUL DOI

Telefonul lui Osnard de la zece şi jumătate nu produse nici o tulburare. Era un client nou şi, prin definiție, clienții noi îi erau pasați lui Señor Harry sau, dacă el era ocupat, erau invitați să-şi lase numărul de telefon, astfel ca Serior Harry să-i poată suna imediat.

Pendel se afla în camera de croit, tăind tipare din hârtie cafenie pentru o uniformă navală, pe acordurile muzicii lui Mahler. Camera de croit era sanctuarul său; nimeni nu avea acces în ea. Cheia nu ieşea din buzunarul vestei lui. Câteodată, într-un gest simbolic, o introducea în broască şi închidea uşa pentru tot restul lumii, ca să le arate că doar el era stăpânul. Iar uneori, înainte de-a o descuia, se instala în fața uşii cu capul plecat şi cu picioarele lipite într-o atitudine de supuşenie, pentru ca abia după aceea să-şi reia treaba. Nimeni nu-l vedea făcând acest lucru, în afară de spectatorul din el, martor al actelor lui cele mai teatrale.

Ceva mai încolo, în alte săli cu tavanul la fel de înalt, sub corpuri de iluminat şi ventilatoare electrice nou-nouțe, lucrătorii lui răsfățați, de toate rasele, coseau şi călcau trăncănind cu o libertate rar acordată clasei muncitoare din Panama. Dar nimeni nu muncea cu mai mult zel decât patronul lor, Pendel. Se oprea să prindă din zbor un pasaj din Mahler, după care foarfecă mare tăia cu îndemânare stofa, urmând curba trasată cu cretă galbenă ce marca un contur al spatelui şi umerilor unui amiral columbian care nu avea altă dorință decât să-l depăşească în rafinament pe predecesorul său, căzut în dizgrație.

Uniforma pe care o desenase Pendel pentru el era deosebit de frumoasă. Pantalonul alb, încredinţat deja specialiştilor italieni, aflaţi la câteva uşi mai încolo pe coridor, trebuia să-i îmbrace perfect posteriorul, bun pentru statul în picioare, nu pentru şezut. Tunica pe care tocmai o croia Pendel era albă cu bleumarin, cu epoleţi, cu galoane şi găitane aurite şi cu un guler înalt ă la Nelson, ornamentat cu frunze de stejar înlănţuite de ancore, o idee originală a lui Pendel care-i plăcuse secretarei particulare a amiralului, când Pendel trimisese desenul prin fax. Pendel nu înţelesese niciodată ce voise cu-adevărat să spună Benny prin ochiul câmpului, dar, privind desenul, ştia că îl avea. Continuând să croiască, spinarea lui începu să se îndrepte prin mimetism, până când ajunse să fie amiralul Pendel coborând o scară maiestuoasă, la balul de învestire. Asemenea vise inofensive nu dăunau cu nimic îndemânării lui de croitor. De altfel îi plăcea să declare — în numele defunctului său partener Braithwaite — că croitorul ideal era un imitator înnăscut, a cărui măiestrie consta în aceea că se imagina în hainele clientului şi i se substituia până când clientul venea să şi le ridice.

Tocmai în timpul unui asemenea plăcut transfer de personalitate Pendel fu chemat la telefon de Osnard. Mai întâi, la telefon o auzi pe Marta. Marta, recepţionera, telefonista, contabila şi cea care făcea sandvişurile, era o femeie micuţă, pe jumătate negresă, austeră, loială, cu un chip asimetric, plin de cicatrice de pe urma unei operaţii plastice nereuşite.

— Bună dimineaţa, spuse ea cu o voce frumoasă în spaniolă.

Nici "Harry", nici "Señor Pendel", niciodată nu i se adresa aşa. Doar bună dimineaţa, cu o voce de înger, căci vocea şi ochii erau singurele rămase intacte.

— Bună dimineaţa, Marta.

— Un client nou la telefon.
— De care parte a podului?
Era gluma lor obişnuită.
— De partea ta. Osnard.
— Cum?
— Señor Osnard. E englez. Face glume.
— Ce fel de glume?
— Ai să vezi.

Lăsând deoparte forfecele, Pendel dădu mai încet muzica, astfel că Mahler abia se mai auzea, şi trase spre el carnetul cu programări şi un creion. Când era vorba de masa lui de lucru, avea reputaţia unui maniac: materialul aici, tiparele acolo, facturile şi registrul cu comenzi dincolo, fiecare lucru la locul lui. Ca să croiască, se îmbrăcase ca de obicei în haina neagră cu spatele din mătase, cu un şliţ în faţă, model născocit şi cusut chiar de el. Îi plăcea aerul de servitor model pe care i-l dădea.

— Cum se scrie, domnule? îl întrebă el amabil pe Osnard, când acesta îşi repetă numele.

La telefon, vocea lui Pendel se coloră cu un surâs. Străinii aveau sentimentul că stăteau de vorbă cu o persoană pe placul lor. Se părea însă că Osnard avea acelaşi dar contagios, aşa că urmă o conversaţie lungă, vesela şi destinsă, tipic englezească.

— O-S-N la început şi A-R-D la sfârşit, spuse Osnard, iar ceva din felul în care o spusese i se păru teribil de spiritual lui Pendel, căci îşi notă numele aşa cum i-l dictase Pendel, două grupuri de câte trei litere mari, cu un & între ele.

— Apropo, dumneavoastră sunteţi Pendel sau Braithwaite? întrebă Osnard.

La care Pendel, cum i se întâmpla adeseori când era pus în faţa acestei întrebări, răspunse cu o limbuţie potrivită ambelor personalităţi.

— Ei bine, domnule, eu sunt amândoi într-unui, ca să zic aşa. Asociatul meu Braithwaite, din nefericire, a murit de mult. *Pot* totuşi să vă asigur că principiile lui nu

au murit şi sunt respectate de firma noastră şi astăzi, spre marea bucurie a tuturor celor care l-au cunoscut.

Când Pendel dădea frâu liber identităţii sale profesionale, spusele lui erau însufleţite de ardoarea celui ce revenea la viaţa normală după un lung exil. Construia fraze alungite, cu o *coda* la sfârşit, ca un pasaj dintr-un concert clasic, când publicul aşteaptă în zadar ca să se termine.

— Îmi pare rău, răspunse Osnard, după o scurtă pauză, coborându-şi respectuos glasul. Din ce cauză a murit?

Ciudat câtă lume pune întrebarea asta, îşi spuse Pendel. Dar e de-nţeles, dacă ne gândim că, mai devreme sau mai târziu, pe toţi ne aşteaptă acelaşi lucru.

— Ziceau că a fost vorba de un atac de cord, domnule Osnard, răspunse pe tonul acela sigur folosit de cei sănătoşi. Dar eu, sincer să fiu, aş spune că de inimă rea, din cauza închiderii tragice a prăvăliei noastre de pe Savile Row, ca urmare a impozitelor prohibitive. Pot să-mi permit să vă întreb dacă sunteţi rezident în Panama, domnule Osnard, sau doar în trecere?

— Am sosit de câteva zile şi cred că o să rămân ceva timp.

— În cazul ăsta, bine aţi venit în Panama, domnule. Îmi puteţi da un număr de telefon unde să vă găsesc dacă se întrerupe conversaţia, lucru de altfel frecvent aici?

Ca la toţi englezii, modul de a vorbi al celor doi arăta din ce mediu social proveneau. Pentru unul ca Osnard, originea lui Pendel era la fel de evidentă ca şi dorinţa lui profundă de a scăpa de ea. În ciuda suavităţii, vocea lui nu pierduse coloritul de pe Leman Street, din cartierul de est al Londrei. Când avea grijă de vocale, cadenţa şi hiaturile îl trădau. Şi chiar dacă totul era cum se cuvenea, ar fi putut să aibă ceva mai multă grijă de vocabular. Pentru Pendel, pe de altă parte, Osnard avea vocea tărăgănata a privilegiaţilor grosolani, care nu onorau facturile unchiului Benny. Dar, pe măsură ce

discutau, Pendel avu impresia că între ei se instala o complicitate agreabilă, ca între doi exilați, când fiecare își lăsa deoparte prejudecățile în favoarea unei legături comune.

— Stau la El Panama până când mi-e gata apartamentul, explică Osnard. Care ar fi *trebuit* să fie gata acum o lună.

— Mereu aceeași poveste, domnule Osnard. Constructorii sunt la fel pretutindeni, am spus-o și o repet. La Timbuctoo sau la New York, totuna. Nu există meserie mai ineficace decât aceea de constructor.

— Pe la cinci după-amiază e ceva mai liniște la dumneavoastră? Nu se calcă lumea în picioare la ora aia?

— La noi, ora cinci e cea mai bună, domnule Osnard. Clienții din pauza de prânz s-au întors la lucru și cei pe care îi numesc "dinainte de cină" n-au ieșit încă în lume, să petreacă. Ei bine, v-am mințit, se corectă el cu un râs rușinat. E vineri, așa că cei "dinainte de cină" se duc direct acasă, la nevestele lor. La ora cinci voi fi cu totul la dispoziția dumneavoastră.

— Chiar dumneavoastră? În carne și oase? O groază de croitori la modă angajează lachei care să le facă treaba.

— Eu fac parte din școala veche, domnule Osnard. Fiecare client este, pentru mine, o nouă provocare. Îi iau măsurile, croiesc, ajustez, puțin îmi pasă de câte probe e nevoie ca să obțin cel mai bun rezultat. Nici o parte dintr-un costum nu pleacă de aici până când produsul nu e gata și supraveghez personal fiecare etapă.

— Foarte bine. Și prețul? întrebă Osnard, pe un ton jucăuș, nu jignitor.

Surâsul satisfăcut al lui Pendel se lăți. Dacă ar fi vorbit în spaniolă, care devenise cea de-a doua natură a lui și totodată limba favorită, n-ar fi întâmpinat nici o dificultate să răspundă la această întrebare. În Panama, nimeni nu se jena să vorbească despre bani dacă nu era în criză. Dar reacția claselor engleze avute era cu totul

imprevizibilă când venea vorba de bani, cei mai bogați fiind adeseori şi cei mai zgârciți.

— Eu ofer ce e mai bun, domnule Osnard. Cum spun mereu, un Rolls-Royce nu-l iei pe gratis, nici un Pendel & Braithwaite.

— Cât adică?

— Mă rog, domnule, două mii cinci sute de dolari pentru un costum clasic e suma obişnuită, dar poate fi mai mult, în funcție de material şi de modelul ales. O haină sau un blazer, o mie cinci sute, o vestă, şase sute. Şi cum, de preferință, folosim materiale mai uşoare şi, ca atare, sfătuim să se facă o pereche de pantaloni asortați de schimb, pentru a doua pereche avem un preț special de opt sute de dolari. Ce aud eu acum e o tăcere şocată, domnule Osnard?

— Credeam că tariful actual era de maximum două mii costumul.

— Aşa şi era, domnule, până acum trei ani. Din păcate, după ce dolarul a căzut, întrucât la Pendel & Braithwaite suntem siliți să cumpărăm în continuare cele mai bune materiale, şi cred că nu e nevoie să vă spun că nici nu folosim altceva, indiferent de preț, multe dintre ele provenind din Europa şi toate...

Fu gata să folosească o expresie sofisticată, cum ar fi "indexate după moneda forte", dar se răzgândi.

— Oricum, domnule, mi s-a *spus* că în zilele noastre un costum de gata de lux — să-l luăm ca exemplu pe Ralph Lauren — ajunge la două mii, uneori chiar şi peste. Pot să vă semnalez că noi asigurăm servicii şi după vânzare? Nu cred că vă puteți întoarce la un croitor oarecare ca să-i spuneți că parcă vă strânge costumul la umeri, ce ziceți? În orice caz, retuşul nu e gratis. Cam la ce vă gândiți să comandați?

— Eu? Nimic special. Două costume de oraş, la început, şi pe urmă, dacă-mi plac, setul complet.

— *Setul complet,* repetă Pendel în extaz, năpădit de amintirea unchiului Benny. Cred că sunt douăzeci de ani

de când n-am mai auzit expresia asta, domnule Osnard. Doamne. Setul complet. Dumnezeule mare.

Şi de data asta un alt croitor şi-ar fi stăpânit entuziasmul şi s-ar fi întors la uniforma lui de amiral. Poate că şi Pendel ar fi făcut-o în altă zi. Întâlnirea fusese fixată, suma acceptată, preliminariile obişnuite avuseseră loc. Dar Pendel se simțea bine. Vizita la bancă îi lăsase un sentiment de singurătate. Avea puțini clienți englezi, şi chiar mai puțini prieteni englezi. Louisa, ascultând de fantoma tatălui ei mort, nu-i prea încuraja.

— P&B sunt în continuare cei mai buni din oraş, nu-i aşa? întrebă Osnard. Croitorii celor mai mari barosani din Panama, corect?

Pendel zâmbi la cuvântul "barosani".

— Ne place s-o credem, domnule. Fără să ne dăm aere, suntem mândri de creațiile noastre. Şi pot să vă asigur că, în ultimii zece ani, n-am prea dormit pe roze. Sincer să vă spun, în Panama oamenii nu prea au *gust.* Sau nu aveau, până am apărut noi. Înainte de a le putea vinde ceva, a trebuit să-i educăm. Atâția bani pentru un costum? Ne credeau nebuni, dacă nu şi mai rău. Pe urmă, încetul cu încetul, afacerea a demarat şi de atunci nu se mai opreşte, sunt fericit s-o spun. Până la urmă au priceput că nu ne mulțumim să le facem un costum şi să le cerem banii pe el. Noi asigurăm întreținerea, retuşurile, suntem mereu la dispoziția lor, suntem prieteni şi suporteri, ființe umane. Nu cumva lucrați în presă, domnule? Am fost plăcut impresionați să citim recent un articol în *Miami Herald,* ediția locală. Nu ştiu dacă v-a căzut sub ochi.

— Nu, cred că mi-a scăpat.

— Atunci permiteți-mi să vă spun, domnule Osnard, şi acum vorbesc serios: noi îmbrăcăm preşedinți, avocați, bancheri, episcopi, deputați, generali, amirali. Îmbrăcăm pe oricine apreciază un costum pe măsură şi poate plăti pentru el, indiferent de rasă, religie sau reputație. Ce părere aveți?

— Promițător. Foarte promițător. Rămâne pentru ora cinci. Să fie într-un ceas bun. Osnard, v-ați notat?

— Ora cinci, domnule Osnard. Abia aştept.

— Şi eu.

— Încă un client ca lumea, Marta, îi spuse Pendel când fata intră cu câteva facturi în mână.

Numai că niciodată nu reuşea să-i spună Martei ceva care să sune firesc. Cum nici modul în care-l asculta ea nu era firesc: cu fața mutilată întoarsă într-o parte, cu ochii întunecați şi înțelepți privind aiurea şi cu o cascadă de păr negru ascunzând ce era mai rău.

Cam asta fusese tot. După aceea, Pendel avea să-şi spună că fusese un imbecil infatuat, dar deocamdată era fericit şi flatat. Osnard ăsta era, evident, un tip a-ntâia, lucru pe care Pendel îl aprecia ca şi unchiul Benny, pe vremuri, iar britanicii, indiferent de ce spuneau Louisa şi defunctul ei tata despre ei, erau mult mai buni decât alții. Poate că, după toți aceşti ani în care întorsese spatele fostei lui țări, îşi va schimba părerea. Nu dădu nici o importanță reticenței lui Osnard când venise vorba despre ocupația lui. O groază dintre clienții lui erau la fel de reticenți, iar alții, care nu erau, ar fi făcut bine să fie. Era amuzat, dar el nu era ghicitor. După ce închise telefonul, se întoarse la uniforma de amiral până începu vânzoleala obişnuită de vineri la prânz, pe care, înainte ca Osnard să intre în scenă şi să mături ultimele resturi de inocență din Pendel, o numise "clipele fericite".

Şi cine altul putea deschide parada în ziua aceea, dacă nu unicul, neasemuitul Rafi Domingo, cel mai cunoscut play-boy din Panama, una dintre țintele favorite ale antipatiei Louisei.

— Señor Domingo! exclamă Pendel, cu brațele deschise. Ce bucurie să vă văd! Dacă-mi permiteți, e o

ruşine că arătaţi mereu atât de tânăr! Rafi, pot să-ţi amintesc ceva? adăugă el pe un ton mai scăzut. Conform definiţiei regretatului domn Braithwaite, manşeta nu trebuie să depăşească cu mai mult de o falangă, spuse el apucându-l respectuos de mâneca blazerului.

Trecură apoi la proba noului smoching al lui Rafi, care nu avea nevoie de probă, dar i-o făcu pentru ca să se fălească în faţa celorlalţi clienţi de vineri, care începuseră să se adune în magazin, cu telefoanele lor celulare, cu fumul de ţigară, cu povestirile lor decoltate şi cu relatarea unor tranzacţii glorioase şi a unor cuceriri sexuale. Următorul client fu Aristide, poreclit *braguetazo,* pentru că se căsătorise din interes, motiv pentru care prietenii îl considerau un martir al speciei bărbăteşti. Veni apoi la rând Ricardo-spune-mi-Ricki, care în timpul unei scurte, dar profitabile treceri prin Ministerul Lucrărilor Publice îşi acordase dreptul de a construi toate drumurile din Panama de atunci şi până la sfârşitul lumii. Ricki era însoţit de Teddy, zis Ursul, editorialistul cel mai puţin iubit din Panama şi, fără îndoială,şi cel mai hidos, aducând cu el aerul de răceală care îl caracteriza, dar Pendel nu fu afectat deloc.

— Teddy, scrib legendar şi depozitar al reputaţiilor. Opriţi-vă o clipă, domnule. Permiteţi sufletelor noastre să se odihnească un pic.

Imediat după ei sosi Philip, fost ministru al Sănătăţii cândva sub Noriega, sau să fi fost al învăţământului?

— Marta, un pahar pentru excelenţa sa! Şi, te rog, un costum de dimineaţă pentru excelenţa sa, o ultimă probă şi cred că vă va veni ca turnat. Felicitări, Philip, continuă el cu un glas scăzut. Am auzit că e dată naibii, foarte frumoasă şi că te adoră, murmură el, aluzie plăcută la ultima *chiquilla* a lui Philip.

Aceşti oameni de treabă şi alţii ca ei intră şi ies veseli din magazinul lui Pendel în această ultimă Vinere Mare din istoria umanităţii. Iar Pendel, agitându-se agil printre ei, râzând, vânzând, citind cuvintele înţelepte ale dragului

Arthur Braithwaite, îşi însuşeşte încântarea lor şi le dă onorurile cuvenite.

CAPITOLUL TREI

După aceea, Pendel consideră că fusese cât se poate de potrivit ca sosirea lui Osnard la P&B să fie însoțită de un tunet şi de ceea ce unchiul Benny ar fi numit tot tacâmul. Fusese o după-amiază splendidă şi însorită, tipică pentru anotimpul umed în Panama, iar două fete drăguțe priveau în vitrinele magazinului de cadouri Sally's de peste drum. Cât despre bougainvilea din grădina vecinilor, era atât de frumoasă, că-ți venea s-o mănânci. Apoi, la cinci fără trei minute — Pendel nu se îndoise nici o clipă că Osnard va fi punctual — iată că apăru un Ford cafeniu break hatchback, cu un autocolant Avis pe luneta din spate, care parcă pe locul rezervat clienților. La volan, o mutră agreabilă cu o claie de păr negru, aşezată ca un dovleac de Halloween în spatele parbrizului. Pendel habar n-avea de ce se gândise tocmai la Halloween. Probabil din cauza ochilor rotunzi şi negri, îşi spuse el mai târziu.

În clipa aceea întregul Panama se cufundă în întuneric.

Şi toate astea din cauza unui nor bine delimitat, nu mai mare decât mâna Hannei, care se postase în fața soarelui. În clipa următoare, picături uriaşe de ploaie începură să cadă şi să salte pe scările de la intrare, iar tunetul şi fulgerul puseră în funcțiune alarmele tuturor maşinilor parcate pe stradă, capacele de la gurile de canal săriră ca urmare a prea plinului şi porniră la vale, aidoma unor discuri duse de curentul cafeniu, frunzele de palmier şi pubelele se alăturară acestui flux insalabru şi negrii cu pelerine se iviră ca de obicei nu se ştie de unde ori de câte ori era o aversă, agitând umbrele de golf la ferestrele maşinilor şi oferindu-se să împingă, pentru un

dolar, maşina pe un teren mai ridicat, ca să nu se înece delcoul.

Unul dintre ei îl şi luase în primire pe domnul Dovleac, în maşina lui aflată la cincisprezece metri de peron, aşteptând ca potopul să ia sfirşit. Numai că potopul nu se grăbeşte, din cauza vântului prea slab. Domnul Dovleac cedează, bagă mâna în haină — poartă haină, lucru neobişnuit în Panama, dacă nu eşti cineva sau bodyguard — îşi scoate portofelul, extrage din el o bancnotă şi reintroduce portofelul în buzunarul din stângă dinăuntrul hainei, coboară fereastra destul de mult pentru ca negrul să vâre umbrela în maşină şi Dovleacul să facă niscai glume şi să-i dea zece dolari fără să se ude leoarcă. Manevra a reuşit. De notat: Dovleacul vorbeşte spaniola, chiar dacă de-abia a venit.

Şi Pendel zâmbeşte. Zâmbeşte, de fapt, în aşteptare, mai mult decât de obicei.

— E mai tânăr decât credeam, strigă el spre spinarea frumos arcuită a Martei, aflată cu spatele la el în cabina cu geamuri de sticlă, ocupată să-şi verifice biletele de loterie niciodată câştigătoare.

Tonul lui Pendel e unul de aprobare. Ca şi cum ar fi văzut deja în fața ochilor anii lungi în care-i va coase costume lui Osnard şi se va bucura de prietenia lui, în loc să-l identifice imediat ca fiind un client venit direct din iad.

Cum Marta se mulțumise să-şi ridice înțelegătoare capul cu păr brun, fără să-i răspundă, Pendel adoptă poziția specială în care voia să-l găsească fiecare client nou.

Căci aşa cum viața îl învățase să se bazeze pe prima impresie, punea şi el mare preț pe prima impresie pe care le-o făcea celorlalți. Nimeni, de pildă, nu se aşteaptă să găsească un croitor şezând. Pendel însă hotărâse, cu mult timp în urmă, că P&B trebuia să fie o oază de linişte

în mijlocul unei lumi agitate. De aceea îşi făcea un punct de onoare din a fi găsit instalat în vechiul lui fotoliu de portar, cel mai adesea cu un număr al ziarului *Times* vechi de două zile întins pe genunchi.

Nu-i displăcea nici dacă, aşa cum se întâmpla azi, o tavă cu ceai odihnea pe masa din fața lui, aşezată pe un teanc de exemplare vechi din *Illustrated London News* şi *Country Life,* cu un ceainic adevărat din argint şi nişte sandvişuri proaspete cu castraveți, subțiri ca hârtia, făcute la perfecție de Marta în bucătăria unde, la insistențele ei, se închidea în primele stagii delicate ale sosirii unui client nou, ca nu cumva apariția unei metise desfigurate să dăuneze siguranței virile a panamezului alb, mândru de aspectul lui. Îi şi plăcea sa-şi citească acolo cărțile, căci îşi reluase, în fine, studiile de psihologie, istorie socială şi încă ceva ce uita mereu. Ar fi preferat s-o vadă făcând dreptul, dar Marta refuzase net, sub pretext că avocații erau nişte mincinoşi.

— N-ar fi cazul, spunea ea în spaniola ei îngrijită şi acidă, ca fiica unui dulgher negru să se înjosească pentru bani.

Există mai multe moduri în care un tânăr corpolent, înarmat cu o umbrelă albastru cu alb de parior, poate să coboare dintr-o maşină mică pe o ploaie torențială. Osnard — dacă el era — alese unul ingenios, dar care se dovedi neinspirat. Strategia lui consta în a începe să deschidă umbrela în maşină, după care să iasă, inestetic, cu fundul înainte, trăgând umbrela după el şi deschizând-o dintr-o singură mişcare triumfătoare. Dar fie Osnard, fie umbrela se înțepeni în portieră, astfel că, pentru un timp, tot ce putu Pendel să vadă fu un fund mare, britanic, îmbrăcat într-un pantalon din gabardină maro, prea larg între picioare şi cu o haină asortată, cu şlițuri în părți, mitraliată de ploaie.

Material uşor de vară, trei sute de grame, tergal

amestecat, mult prea cald pentru Panama, remarcă Pendel. Nu-i de mirare că vrea cât mai repede două costume noi. Tur de talie, pe puțin nouăzeci şi şase. Umbrela se deschise. Unele nu se deschideau. Asta se înălță ca un drapel care anunța capitularea imediată, ca să coboare imediat asupra capului şi umerilor lui Osnard. Apoi dispăru, cum se întâmpla cu fiecare client, între locul de parcare şi uşa de la intrare. Urcă scările, îşi zise Pendel mulțumit, auzindu-i zgomotul paşilor, în ciuda potopului. Iată-l, e pe peron, îi văd umbra. Intră, nătărăule, nu e încuiat. Dar Pendel nu se sculă din fotoliu. Se învățase să n-o facă. Altfel ar fi deschis şi închis uşi cât era ziua de lungă. Petice de gabardină maro udă apăreau, ca într-un caleidoscop, printre literele ce se vedeau în haloul transparent al geamului mat: PENDEL & BRAITHWAITE, Panama şi Savile Row din 1932. O pauză, după care mai întâi umbrela, apoi întreaga siluetă masivă pătrunse cu spatele.

— Domnul Osnard, bănuiesc, spuse Pendel din adâncul fotoliului său. Intrați. Sunt Harry Pendel. Îmi pare rău că plouă. Vreți o ceaşcă de ceai sau ceva mai tare?

Primul lui gând fu: un om care iubeşte viața. Ochi căprui şi vioi, ca de vulpe. Mişcări leneşe, membre zdravene, tipul atletului comod. Trebuie să prevăd o groază de material în plus, pentru când s-o îngrăşa. Îşi aminti apoi o glumă de music-hall, pe care unchiul Benny nu înceta s-o spună, spre groaza prefăcută a mătuşii Ruth:

— Mâini mari, doamnelor, picioare mari, ştiți prea bine ce înseamnă asta — mănuşi mari şi şosete mari.

Bărbații care intrau la P&B aveau de ales. Puteau să ia loc, lucru pe care îl făceau comozii, să accepte un bol cu supă pregătită de Marta sau un pahar cu băutură, să facă un schimb de bârfe şi să lase farmecul locului să

acționeze asupra lor înainte de a urca la etaj pentru probă, ocazie cu care treceau, ca din întâmplare, prin fața unui stand atrăgător, cu cataloage de tipare aşezate pe o consolă din lemn de măr. Sau puteau să se repeadă ca vântul spre camera de probă, cum procedau cei stresați, de cele mai multe ori clienți noi, lătrind ordine către şoferii de dincolo de paravanul de lemn, dând telefoane pe celular amantelor sau agenților de bursă şi, în general, străduindu-se să impresioneze prin importanță. Până când, cu timpul, cei stresați se transformau în comozi şi erau înlocuiți, la rândul lor, de alți clienți agitați. Pendel aşteptă să vadă în ce categorie se va înscrie Osnard. Răspuns: în nici una dintre ele.

Nici nu trăda vreunul dintre simptomele cunoscute ale celui ce tocmai se pregăteşte să cheltuiască cinci mii de dolari pe ținuta sa. Nu era nervos, nu era ros de nesiguranță sau şovăială, nu se arăta nici fanfaron, nici vorbăreț, nici prea familiar. Nici nu avea un aer vinovat, dar sentimentul culpabilității era rar în Panama. Chiar dacă, la venire, aduci cu tine un pic, culpabilitatea dispare iute. Era ciudat de calm.

Ce credeți că făcu? Se sprijini de umbrela din care curgea apă, cu un picior în față şi cu celălalt bine înfipt pe ştergător, motiv pentru care soneria continuă să răsune pe culoarul din spate. Numai că Osnard nu păru s-o audă. Sau o auzea, dar nu era capabil să resimtă vreun fel de jenă. Pentru că, în timp ce suna în continuare, îmbrățişa prăvălia cu privirea cu o expresie radioasă pe chip, zâmbind ca şi cum tocmai regăsise un prieten pe care nu-l mai văzuse de mult.

Scara spiralată din lemn de mahon ce ducea la prăvălia de lux a domnilor: Dumnezeule milostiv, draga, bătrâna scară... Fularele, halatele de casă, papucii cu monogramă: da, da, îmi amintesc foarte bine de voi... Scărițele de bibliotecă, transformate cu îndemânare în suporturi pentru cravate: cine s-ar fi gândit la una ca asta? Ventilatoarele din lemn rotindu-se leneş pe plafonul

mucegăit, rulourile de stofe, tejgheaua cu foarfecă de la începutul secolului, rigla din aramă fixată de o parte a ei: prieteni vechi, fiecare dintre ele un amic de demult... În fine, fotoliul din piele uzată, conform legendei locale, chiar fotoliul lui Braithwaite. Şi Pendel aşezat în el, zâmbindu-i cu o autoritate binevoitoare noului său client.

Osnard îi întoarse privirea — o privire cercetătoare, neinhibată, pornind de la chipul lui Pendel şi coborând de-a lungul hainei închise în faţă, până la pantalonii bleumarin, la şosetele de mătase şi la pantofii negri de oraş, de la Ducker, Oxford, măsurile treizeci şi nouă până la patruzeci şi trei de vânzare la primul etaj. Privirea urcă apoi din nou, fără să se grăbească, pentru un al doilea examen al feţei, înainte de a explora colţurile prăvăliei. Iar soneria continuă să sune, din cauza piciorului solid al lui Osnard plantat pe ştergătorul din cocos.

— Minunat, decretă el. Absolut superb. Nu cumva să schimbi ceva.

— Luaţi loc, domnule, îl îndemnă Pendel. Simţiţi-vă ca acasă, domnule Osnard. De altfel, sperăm că toţi clienţii noştri se simt aici ca la ei acasă. Vin mai des să schimbe o vorbă decât pentru un costum. Lângă dumneavoastră e un suport pentru umbrele. Lăsaţi-o acolo.

Dar, fără să aibă de gând s-o lase undeva, Osnard o îndreptă ca pe o baghetă magică spre o fotografie înrămată ce atârna în plin centru, pe peretele din spate, reprezentând un domn cu o figură socratica, cu ochelari, în redingotă neagră, privind încruntat la lumea de azi.

— Ăla e *el,* nu-i aşa?

— Care el? Unde?

— Acolo. Marele maestru. Arthur Braithwaite.

— Chiar aşa, domnule. Aveţi un ochi format, dacă-mi permiteţi. Marele maestru, cum bine l-aţi descris. Fotografia e făcută când era în floarea vârstei, la cererea angajaţilor săi plini de admiraţie, care i-au oferit-o cu ocazia împlinirii vârstei de şaizeci de ani.

Osnard se apropie dintr-o săritură, ca să se uite mai de aproape, iar soneria se opri în sfârşit.

— Arthur G., citi el cu voce tare de pe plăcuța de bronz montată sub ramă. 1908 — 1981. Fondator. Fir-ar să fie. Zău că nu l-aş fi recunoscut. Şi G. ce vrea să zică?

— George, răspunse Pendel, întrebându-se de ce ar fi trebuit Osnard să-l recunoască, dar fără să-şi formuleze întrebarea.

— De unde e?

— Din Pinner, spuse Pendel.

— M-am referit la fotografie. Ai adus-o cu dumneata? Unde se găsea?

Pendel îşi permise să zâmbească trist şi să ofteze.

— E un dar de la draga lui văduvă, domnule Osnard, făcut cu puțin înainte de a-l urma. Un gest frumos, pe care nu şi-l putea permite, dacă ținem seama de costul transportului din Anglia, dar a vrut cu tot dinadinsul. Acolo i-ar plăcea să fie, aşa mi-a spus, şi nimeni n-a putut s-o facă să se razgândească. Nu că am fi vrut, o dată ce ținea atât de mult. Pe cine l-ar fi lăsat inima?

— Cum o chema?

— Doris.

— Copii?

— Mă scuzați?

— Doamna Braithwaite. Avea copii? Moştenitori. Urmaşi.

— Nu, din păcate. N-a vrut Dumnezeu.

— Oricum, am impresia că ar fi trebuit să fie Braithwaite & Pendel, nu crezi? Bătrânul Braithwaite era totuşi asociatul principal. Ar fi trebuit să fie primul, chiar dacă a murit.

Pendel scutura deja din cap.

— Nu, domnule. Nu e aşa. A fost dorința lui Arthur Braithwaite, exprimată chiar de el. Harry, fiule, tinerețea trece înaintea bătrâneții. De acum înainte suntem P&B. În felul ăsta n-o să ne mai confunde nimeni cu o anumită companie petrolieră.

— Şi, mă rog, cine sunt capetele alea încoronate pe care le-ați îmbrăcat? Am văzut că afară scrie "Croitori ai Curții Regale". Muream de nerăbdare să întreb.

Zâmbetul lui Pendel se răci un pic.

— Ei bine, domnule, aşa scrie şi mă tem că nu mi-e îngăduit să intru în amănunte, fără să cad în păcatul de lezmaiestate. Unii domni foarte *apropiați* de un anume tron *au considerat* că e cazul să ne onoreze, în trecut şi până în ziua de azi. Din păcate, nu avem voie să spunem mai mult.

— De ce nu?

— În parte din cauza codului etic al breslei croitorilor, care garantează anonimatul pentru *fiecare* client, nobil sau nu. Şi mă tem că, în zilele noastre, şi din motive de securitate.

— Tronul Angliei?

— Îmi cereți prea mult, domnule Osnard.

— Atunci de ce ați mai atârnat afară blazonul prințului de Wales? O clipă am crezut că-i o cărciumă.

— Mulțumesc, domnule Osnard. Ați observat ceea ce puțini observă aici, în Panama, dar mai departe buzele mele sunt cusute. Luați loc, domnule. Sandvişurile Martei sunt cu castraveți, dacă vă interesează. Nu ştiu dacă faima lor a ajuns deja până la dumneavoastră. Şi permiteți-mi să vă recomand un foarte bun vin alb chilian, pe care îl importă unul dintre clienții mei, care are amabilitatea să-mi trimită, din când în când, câte o lădiță. Ce vă tentează?

Căci din clipa aceea, pentru Pendel devenise important ca Osnard să fie tentat.

Osnard nu luase loc, dar acceptă un sandviş. Mai exact, luă de pe platou trei, unul ca să-l manânce şi două pe care le ținu pe pernuța dolofană a palmei mâinii drepte, în timp ce stătea umăr la umăr cu Pendel, în fața mesei din lemn de măr.

— Nu, astea nu sunt pentru noi, afirmă Pendel, eliminând cu un gest eşantioanele de tweed fin, cum făcea de obicei. Nici astea nu sunt ce ne trebuie pentru ce numesc eu o siluetă de bărbat în toată firea. Sunt perfecte pentru adolescenții imberbi sau pentru lungani, dar nu şi pentru cineva ca dumneavoastră sau ca mine, ca să spun aşa. Aici, în schimb, spuse el întorcând o nouă pagină, ne apropiem.

— Alpaca de prima calitate.

— Chiar aşa, domnule, spuse Pendel, nespus de mirat Provine din sudul Peru-ului, din Munții Cordilieri, şi e apreciată pentru cât e de moale la pipăit şi pentru varietatea de nuanțe naturale, ca să citez din *Wool Record.* Zău, domnule Osnard, am impresia că ascundeți ceva.

Era o remarcă justificată de faptul că un client oarecare nu ştia de obicei absolut nimic despre materiale.

— Era materialul preferat al tatălui meu. Singurul care-i plăcea. Alpaca sau nimic.

— Era, domnule? Îmi pare rău.

— E mort. E-acolo sus, cu Braithwaite.

— Cu tot respectul pe care vi-l datorez, domnule Osnard, pot să vă spun că stimatul dumneavoastră tată ştia ce vorbeşte! exclamă Pendel, lansându-se într-unui dintre subiectele lui favorite. Cred că sunt în măsură să vă informez că alpacaua este, a fost şi va rămâne pentru totdeauna cel mai bun material de vară din lume. Toate amestecurile alea de mohair şi lână pieptănată, să fie la ei acolo. Alpacaua se vopseşte ca lâna, de aici vine varietatea de culori, bogăția ei. Alpacaua e pură, e suplă, respiră. Chiar şi pielea cea mai sensibilă o suportă.

Atinse cu un deget brațul lui Osnard.

— Înainte de penuria actuală, croitorii de pe Savile Row, ruşine să le fie, la ce credeți c-o foloseau, domnule Osnard?

— Nu pot să ghicesc.

— La dubluri, declară Pendel dezgustat. Dubluri

oarecare. Vandalism, asta era şi mai mult nu.

— Bătrânul Braithwaite ar fi văzut roşu în fața ochilor.

— Chiar aşa a fost, şi nu mi-e jenă să-l citez: "Harry", mi-a spus — i-au trebuit nouă ani ca să-mi spună Harry — "Harry, ce fac ei cu alpacaua nu i-aş face nici unui câine". Sunt chiar cuvintele lui şi parcă le aud şi azi.

— Şi eu.

— Ce-ați spus?

Dacă Pendel era numai urechi, în acest timp Osnard rămânea imperturbabil. Părea că nu-şi clădea seama de impactul produs de cuvintele lui şi studia eşantioanele.

— Mă tem că n-am înțeles ce-ați spus, domnule Osnard.

— Bătrânul Braithwaite îl îmbrăca pe tata. Cu mult timp în urmă, pe când eram puşti.

Pendel păru prea emoționat ca să poată vorbi. Încremeni şi îşi ridică umerii, ca un soldat bătrân în fața Monumentului Eroilor din Londra. Când îşi reveni, rosti cu răsuflarea tăiată:

— Zău, domnule, scuzați-mă. Asta zic şi eu surpriză. Trebuie să recunosc că e pentru prima oară când mi se întâmplă, continuă el, după ce îşi reveni un pic. Din tată în fiu. Două generații, aici, la P&B. Nu s-a mai întâmplat de când suntem în Panama. Nu încă. Nu de când am părăsit Savile Row.

— Mi-am închipuit eu c-o să te surprindă.

Preț de o clipă, Pendel ar fi putut să jure că ochii castanii de vulpe îşi pierduseră sclipirea, deveniseră duri, rotunzi, se întunecaseră şi se îngustaseră până când pupila se redusese la un simplu ciob de lumină. Iar mai târziu, în imaginația lui, lumina aceea nu era aurie, ci roşie. Privirea îşi recăpătă iute sclipirea dinainte.

— Ceva nu e în ordine? întrebă Osnard.

— Mă minunam şi eu, domnule Osnard. "Stare de grație", cred că aşa i se spune în zilele noastre. Da, cred

că am traversat o stare de grație.

— Cum mai trece timpul, nu-i aşa?

— Chiar aşa, domnule. El e cel ce toarce, macină şi striveşte totul în calea lui, cum se spune, aprobă Pendel şi se întoarse la catalogul cu eşantioane, ca să-şi găsească alinarea în muncă.

Dar trebui să aştepte până când Osnard mâncă mai întâi, dintr-o înghițitură, încă un sandviş cu castraveți, după care scutură firimiturile de pe mâini lovindu-le de mai multe ori una de alta, până ce se declară satisfăcut.

Procedura pentru primirea unui client nou funcționa fără greş la P&B: alegerea stofei din catalog, admirarea ei în rulou — căci Pendel avea grijă să nu propună niciodată un eşantion, dacă nu avea un cupon de rezervă — o vizită în salonul pentru probe, ca să i se ia măsurile, o inspecție prin Magazinul de Lux pentru domni şi pe la Colțul Sportivilor, drumul pe coridorul din spate, cunoştința cu Marta, deschiderea contului, plata unui avans, dacă nu cumva exista o altă înțelegere, şi invitația să revină după zece zile, pentru prima probă. În cazul lui Osnard, Pendel se hotărî să facă o variație. De la masa cu eşantioane, îl conduse pe culoarul din spate, spre consternarea Martei, care se refugiase în bucătărie şi era cufundată într-o carte intitulată *Ecologie de împrumut,* un istoric al decimării intense a junglelor din America de Sud, cu binecuvântarea Băncii Mondiale.

— Domnule Osnard, vă prezint adevăratul creier al P&B, chiar dacă o să mă ucidă c-o spun. Marta, dă mâna cu domnul Osnard, O-S-N şi pe urmă A-R-D. Completează-i o fişă, dragă, şi trece-o la clienții vechi, căci domnul Braithwaite a lucrat pentru tatăl lui. Prenumele, domnule?

— Andrew, spuse Osnard şi Pendel văzu ochii Martei ridicându-se spre el şi studiindu-l, de parcă ar fi auzit altceva decât un prenume, după care se întoarse spre

Pendel cu un aer întrebător.

— *Andrew?* repetă ea.

— Cu domiciliul provizoriu la Hotelul El Panama, Marta, se grăbi Pendel să precizeze. Dar, prin amabilitatea faimoaselor noastre întreprinderi de construcții panameze, se va muta la...?

— Punta Paitilla.

— Desigur, spuse Pendel cu un zâmbet respectuos, ca şi cum Osnard tocmai ar fi comandat icre negre.

După ce puse ostentativ semn la pagina la care rămăsese, Marta aşeză cartea deoparte şi îşi notă fără entuziasm detaliile, în spatele perdelei de păr negru.

— Ce naiba a pățit femeia asta? întrebă Osnard cu o voce joasă, de îndată ce ieşiră pe culoar.

— Un accident, domnule. Şi insuficiente îngrijiri medicale după aceea.

— Mă mir c-o mai ții. Cred că-i bagă în sperieți pe clienți.

— Mă bucur că pot să vă spun că dimpotrivă, răspunse Pendel cu siguranță în glas. Marta e de departe favorita clienților mei. Iar sandvişurile ei sunt, după părerea lor, mortale.

După care, ca să evite alte întrebări legate de Marta şi ca să uite privirea ei dezaprobatoare, Pendel se lansă în conferința lui obişnuită despre nuca tagua care creşte în pădurile tropicale şi în prezent, îl asigură el pe Osnard, e acceptată de lumea civilizată ca înlocuitor al fildeşului.

— Întrebarea este, domnule Osnard, care sunt utilizările nucii tagua în zilele noastre? întrebă el pe un ton mai vehement ca de obicei. Piese de şah ornamentale? De acord. Statuete? Şi de data asta aveți dreptate. Cercei, bijuterii, ne apropiem, dar la mai ce este folosită? Ce altă folosință tradițională, complet uitată de lumea modernă, pe care aici, la P&B, am făcut-o să renască, în ciuda costurilor, pentru beneficiul dragilor noştri clienți şi al generațiilor viitoare?

— Nasturi? sugeră Osnard.

— Răspuns corect, desigur, nasturi. Mulțumesc, spuse Pendel, oprindu-se în fața unei alte uşi. Doamnele indiene, *cunas,* atrase el atenția, coborând vocea. Atenție, sunt foarte sensibile.

Bătu în uşă, o deschise, intră respectuos şi-i făcu semn oaspetelui său să-l urmeze. Trei indiene de o vârstă nedeterminată coseau haine la lumina unor lămpi de birou.

— Vi le prezint pe cele care finisează lucrul, murmură el, ca şi cum s-ar fi temut să nu le tulbure concentrarea.

Dar femeile nu păreau nici pe jumătate atât de sensibile pe cât era Pendel, căci îşi ridicară vesele privirile de pe lucrul lor şi-i acordară lui Osnard un zâmbet binevoitor.

— Butoniera la costumul de comandă este, domnule Osnard, ce e rubinul pe turban, rosti Pendel, cu o voce la fel de scăzută. Pe ea îți cade în primul rând privirea, este detaliul care vorbeşte pentru tot ansamblul. O butonieră bine făcută nu face ca un costum să fie bine făcut, dar o butonieră rău făcută face ca un costum să fie *rău* făcut.

— Ca să-l citām pe dragul de Arthur Braithwaite, sugeră Osnard pe acelaşi ton.

— Chiar aşa, domnule. Iar nasturele de tagua care, înaintea regretabilei invenții a plasticului, se folosea pe scară largă în America şi în Europa şi pe care nimic nu l-a depăşit, după părerea mea, este — datorită lui P&B — folosit din nou, ca o tuşă finală a costumului nostru de comanda.

— Tot ideea lui Braithwaite?

— Conceptul a fost al lui, domnule Osnard, spuse Pendel, trecând pe lângă uşa închisă în spatele căreia lucrau chinezii specializați în haine şi hotărând, fără alt motiv decât propria-i panică, să nu-i deranjeze. Dar mie îmi revine meritul de a-l fi pus primul în practică.

Dar, în timp ce Pendel se chinuia să păstreze ritmul alert al vizitei, era evident că Osnard prefera unul mai

lent, căci îi blocă trecerea cu un braț musculos sprijinit de perete.

— Am auzit că l-ai îmbrăcat şi pe Noriega la vremea lui. E adevărat?

Pendel şovăi şi privirea i se îndreptă instinctiv de-a lungul culoarului, spre uşa de la bucătăria Martei.

— Şi ce dacă? spuse el.

Pentru o clipă, obrazul i se crispă de neîncredere şi vocea îi deveni monocordă şi surdă.

— Ce-ar fi trebuit să fac? Să trag oblonul? Să mă duc acasă?

— Ce i-ai cusut?

— Generalul nu era o persoană care să poarte costum, domnule Osnard. Cât despre uniforme, putea petrece zile întregi alegând diverse variante. La fel şi în cazul cizmelor şi al caschetelor. Dar, oricât s-ar fi opus, erau ocazii în care trebuia să poarte costum.

Se întoarse, încercând să-l determine pe Osnard să continue drumul pe culoar. Dar Osnard nu-şi mişcă brațul.

— Ce fel de ocazii?

— Mă rog, de exemplu atunci când generalul a fost invitat să pronunțe acel discurs memorabil la Universitatea Harvard, poate că vă aduceți aminte, chiar dacă Harvard ar prefera să fie uitat. Era un client greu de mulțumit. N-avea stare când venea la probe.

— Unde e acum n-are nevoie de costume, ce zici?

— Nici vorbă, domnule Osnard. Din ce mi s-a spus, îi pun totul la dispoziție. O altă ocazie a fost atunci când Franța i-a acordat cea mai mare decorație, Legiunea de Onoare.

— De ce naiba i-au dat-o?

Lumina pe coridor venea din plafoniere, astfel că ochii lui Osnard păreau două găuri lăsate de glonț.

— Ar fi mai multe explicații, domnule Osnard. Cea mai probabilă e ca, în schimbul unei sume de bani, generalul a permis aviației franceze să folosească Panama

ca bază de retragere pe vremea exploziilor nucleare atât de nepopulare din Pacificul de Sud.

— Cine zice că e cea mai probabilă?

— În jurul generalului circulau tot felul de vorbe. Nu toți colaboratorii lui erau la fel de discreți ca el.

— Coseai şi pentru colaboratori?

— Mai cos şi azi, domnule, mai cos şi azi, replică Pendel, regăsindu-şi buna dispoziție. Imediat după invazia americană am avut o uşoară scădere a numărului de clienți, când unii dintre apropiații generalului s-au simțit obligați să plece în străinătate pentru un timp. Dar s-au întors curând. Nimeni nu-şi pierde reputația în Panama, în orice caz nu pentru mult timp, iar domnilor panamezi nu le place să-şi cheltuiască banii în exil. Aici tendința e mai degrabă de a-i recicla pe politicieni, nu de a-i arunca în dizgrație. În felul asta, nimeni nu stă prea mult timp pe tuşă.

— Nu te-au numit colaborator sau ceva de genul ăsta?

— Sincer vorbind, domnule, nu prea erau mulți care să arate cu degetul. I-am cusut de câteva ori haine generalului, adevărat. Dar majoritatea clienților mei au făcut chiar mai mult, nu credeți?

— Dar grevele de protest? Ai participat la ele?

O nouă privire îngrijorată spre bucătărie, unde Marta îşi reluase, probabil, lectura.

— Să zicem, domnule Osnard, că am închis uşa de la intrare. Dar n-am închis-o întotdeauna şi pe cea din spate.

— Deştept tip.

Pendel apucă clanța cea mai apropiată şi o apăsă. Doi muncitori italieni în vârstă, specializați în pantaloni, cu şorțuri albe şi ochelari cu rame aurii, îşi ridicară privirile. Osnard le făcu princiar un semn cu mâna şi se retrase din nou pe culoar. Pendel îl urmă.

— Îl îmbraci şi pe cel nou, nu-i aşa? întrebă Osnard într-o doară.

— Da, domnule, sunt mândru să-l număr pe preşedintele Republicii Panama printre clienţii mei. Nu cunosc o persoană mai agreabilă.

— Unde-o faci?

— Mă scuzaţi?

— Vine el aici, te duci dumneata la el?

Pendel adoptă un ton de uşoară superioritate.

— Invitaţia vine întotdeauna de la Palat. Oamenii se duc la preşedinte, nu vine preşedintele la ei.

— Asta înseamnă că eşti de-ai casei, nu?

— Ei bine, domnule, e al treilea preşedinte pe care îl îmbrac. Asta creează anumite legături.

— Şi cu personalul?

— Da.

— Şi el cum e? Preşedintele?

Pendel făcu din nou o pauză, aşa cum făcuse şi înainte când fuseseră ameninţate legile secretului profesional.

— Marii oameni de stat din zilele noastre, domnule, sunt supuşi unor presiuni enorme. E un om singuratic, rupt de ceea ce eu numesc micile plăceri ale vieţii. Câteva minute singur cu croitorul pot reprezenta o pauză binevenită în vârtejul existenţei lor.

— Vrei să spui că mai trăncăniţi şi voi?

— E vorba mai degrabă de un moment de destindere. Mă întreabă ce povestesc clienţii mei despre el. Eu îi răspund, bineînţeles fără să dau nume. Câteodată, când îl apasă ceva, mă onorează la rândul lui cu câte o măruntă confidenţă. Am reputaţia unui om discret şi nu mă îndoiesc că vigilenţii lui consilieri l-au informat. Cam atât pot să vă spun, domnule.

— Cum îţi spune?

— În particular sau în prezenţa unei terţe persoane?

— Vasăzică, Harry? deduse Osnard.

— Chiar aşa.

— Şi dumneata?

— N-aş îndrăzni niciodată, domnule. Am avut şansa

să mi se ceară. Dar pentru mine e şi va rămâne "domnule preşedinte".

— Şi Fidel?

Pendel izbucni în râs. Simțea, de câtva timp, nevoia să râdă.

— Ei bine, domnule, în ultima vreme, *Il Commandante* are o slăbiciune pentru costume, şi aşa şi trebuie, dacă ținem seama că a devenit cam corpolent. Nu există croitor în regiune care nu şi-ar vinde amândoi părinții ca să-l îmbrace, indiferent de ce gândesc yankeii despre el. Numai că el rămâne fidel croitorului său cubanez, după cum ați remarcat, desigur, la televizor. Dumnezeule, ce catastrofă. Nu spun mai mult. Noi suntem aici, suntem gata şi, dacă o să ne cheme, P&B va răspunde prezent.

— Cu alte cuvinte, ai un adevărat serviciu de informații.

— Trăim într-o lume a crimei, domnule Osnard. Concurența e uriaşă. Aş fi prost dacă n-aş trage cu urechea în stânga şi în dreapta, nu credeți?

— Asta aşa e. Doar nu vrei să o sfârşeşti ca Braithwaite.

Pendel se cocoțase pe o scăriță. Stătea în echilibru pe platforma rabatabilă, pe care de obicei o evita, şi-şi făcea de lucru cu un cupon din cea mai bună alpaca gri, pe care îl trăsese de pe raftul de sus, pentru ca Osnard să-l poată examina. Cum ajunsese acolo, ce-l făcuse să se cațere sus, rămânea un mister pe care nu-şi dorea să-l sondeze mai mult decât îşi dorea o pisică ajunsă în vârful unui copac. Tot ce conta era să scape.

— Important, domnule, aşa cum spun mereu, e să puneți costumele pe umeraş cât mai sunt calde şi să nu uitați niciodată să le purtați prin rotație, rosti el cu voce tare, cu nasul la cincisprezece centimetri de un raft cu stofe bleumarin din lână pieptănată. Uitați, asta e stofa

care cred că ne-ar conveni, domnule Osnard. O alegere excelentă, dacă-mi permiteți. Un costum gri, în Panama, e practic indispensabil. Cobor stofa, ca s-o puteți vedea mai de aproape şi s-o pipăiți. Marta? Te rog, vino în prăvălie.

— Ce naiba e cu rotația aia? întrebă Osnard de jos, de unde stătea cu mâinile în buzunare, examinând nişte cravate.

— Nici un costum nu trebuie purtat două zile la rând, mai ales cele din stofe de vară, domnule Osnard. Sunt sigur că tatăl dumneavoastră v-a spus-o de multe ori.

— Învățase de la Arthur, nu-i aşa?

— Curățatul chimic omoară un costum adevărat, o spun întotdeauna. Odată murdăria şi transpirația intrate în el, lucru care se întâmplă dacă-l porți prea des, îl duci la curățătoria chimică şi asta e începutul sfârşitului. Un costum pe care nu-l roteşti e un costum condamnat, aş zice. Marta? Unde-o fi şi fata asta? Osnard continuă să se concentreze asupra cravatelor.

— Domnul Braithwaite mergea până acolo că le recomanda clienților să nu se ducă niciodată la curățătorie, continuă Pendel, ridicând uşor vocea. Doar să-şi perie costumele, să treacă uşor cu un burete peste ele, dacă e nevoie, şi să le aducă, o dată pe an, la prăvălie ca să fie spălate în râul Dee.

Întrerupând studiul cravatelor, Osnard ridică privirea spre el.

— Râul ăsta e celebru pentru puterea lui de curățare, explică Pendel. Dee este pentru costume cam ce e Iordanul pentru pelerini.

— Credeam că fusese ideea lui Huntsman, remarcă Osnard, fără să-şi ia ochii de la el.

Pendel şovăi. Şi se văzu că şovăia. Iar Osnard îl privi în timp ce şovăia.

— Domnul Huntsman e un croitor excelent, domnule. Unul dintre cei mai mari de pe Row. Dar în acest caz n-a făcut decât să-l urmărească pe Arthur

Braithwaite.

Probabil că voise să spună "să-l urmeze", dar sub intensitatea privirii lui Osnard şi-l închipuise pe domnul Huntsman în rolul pajului regelui Wenceslas, urmărind cu supunere urmele lăsate de acesta în noroiul negru din Scoția. Încercând să rupă vraja, apucă cuponul, îl strânse la piept ca pe un bebeluş şi cu cealaltă mână se sprijini ca să coboare cu greu de pe scăriță.

— Asta e, domnule. Alpaca gri-şoarece în toată splendoarea ei. Mulțumesc, Marta, spuse el când aceasta apăru, în sfârşit, lângă el.

Cu fața întoarsă, Marta apucă stofa cu amândouă mâinile şi merse cu spatele spre uşă, înclinând-o astfel încât Osnard s-o poată vedea cât mai bine. În privirea ei, care din întâmplare se încrucişa cu a lui Pendel, se citeau întrebarea şi reproşul. Osnard, din fericire, nu-şi dădu seama. Studia stofa. Aplecat deasupra ei, cu mâinile la spate, ca un membru al familiei regale în vizită oficială. O mirosi. Prinse un colț, încercând textura între degetul mare şi arătător. Lentoarea gesturilor lui îl făcu pe Pendel să-şi dubleze eforturile şi pe Marta să fie şi mai neîncrezătoare.

— Griul nu e pe gustul nostru, domnule Osnard? Aha, văd că preferați maroul. Trebuie să recunosc că vă vine foarte bine. Sincer să fiu, maro nu se prea poartă în zilele noastre în Panama. Gentlemanul panamez obişnuit nu o consideră o culoare virilă, Dumnezeu ştie de ce.

Ajunsese la jumătatea scăriței, lăsând-o pe Marta agățată de capătul ei de stofă gri, al cărei cupon zăcea pe jos.

— Acolo sus e un maro-deschis în care vă văd foarte bine. Nu are prea mult roşu în el. Ăsta e. Părerea mea este că prea mult roşu strică un maro frumos, nu ştiu dacă am dreptate. Ce preferați, domnule?

Lui Osnard îi trebui o groază de timp ca să răspundă. Mai întâi atenția îi fu reținută de stofa gri, apoi de Marta, care îl studia cu un fel de dezgust patologic.

Ridică pe urmă capul şi se uită fix la Pendel, urcat pe scăriță. Judecând după dezinteresul plin de răceală de pe chipul lui Osnard, Pendel ar fi putut fi foarte bine un trapezist rămas în vârful cortului la circ, fără prăjină, iar lumea de sub el la mile depărtare.

— Rămânem la gri, bătrâne, dacă nu te deranjează, spuse el. "Gri pentru oraş, maro pentru la țară". Nu spunea mereu aşa?

— Cine?

— Braithwaite. Cine naiba credeai?

Pendel cobor îîncet scara. Păru că vrea să zică ceva, dar nu zise nimic. Nu-şi găsea cuvintele: tocmai Pendel, pentru care cuvintele erau siguranță şi mângâiere. Aşa că zâmbi, în timp ce Marta îi aduse capătul ei de cupon şi-l rulă la loc; zâmbi până când simți că zâmbetul îl durea. Iar Marta se încruntă, în parte din cauza lui Osnard şi în parte pentru că asta era expresia în care înțepenise chipul ei după îngrijirile doctorului ăluia îngrozit din cale-afară.

CAPITOLUL PATRU

— Să vă iau măsurile, domnule, dacă-mi permiteți.

Pendel îl ajutase pe Osnard să-şi scoată haina, observând, în treacăt, un plic cafeniu umflat, pus între cele două jumătăți ale portofelului. Din corpul masiv al lui Osnard emana o căldură ca din corpul unui câine spaniel ud. Sfârcurile, umbrite de smocuri caste de păr i se vedeau limpede prin cămaşa leoarcă de sudoare. Pendel trecu în spatele lui şi-i luă măsura de la guler la talie. Nici unul dintre ei nu vorbi. Din experiența lui Pendel, panamezilor le plăcea să li se ia măsura. Nu şi englezilor, fără îndoială, fiindcă nu agreau contactul fizic. Tot de la guler, măsură întreaga lungime a spatelui, evitând să atingă fesele. Tăcură în continuare. Cusătura centrală a spatelui, mijlocul spatelui până la cot, mijlocul

spatelui până la manşetă. Aşezându-se apoi lângă Osnard, îl făcu să ridice coatele şi îi trecu centimetrul pe sub braţe, pe deasupra sfârcurilor. Cu unii celibatari urma un traseu mai puţin sensibil, dar în cazul lui Osnard nu era nici un risc. Auziră clopoţelul în magazin, apoi uşa trântindu-se acuzator.

— Asta a fost Marta?

— Ea însăşi, domnule. Bănuiesc că se duce acasă.

— E supărată pe dumneata?

— Bineînţeles că nu. Ce vă face să credeţi una ca asta?

— Aşa simt eu.

— Ce chestie, spuse Pendel uşurat.

— Am crezut că are ceva şi împotriva mea.

— Vai de mine, domnule. Cum s-ar putea una ca asta?

— Bani nu-i datorez, de regulat n-am regulat-o... Mister total.

Camera de probă era o celulă din lemn de dimesiuni reglementare, aproximativ trei metri şi jumătate pe doi şi jumătate, la capătul Colţului Sportivului, la etaj. O oglindă mare şi mobilă, trei oglinzi pe pereţi şi un scăunel din fier forjat reprezentau întregul mobilier. O perdea verde şi groasă ţinea loc de uşă. Colţul Sportivului însă nu era deloc un colţ. Era un coridor lung, mansardat, care emana un aer de copilărie pierdută. În nici un alt raion al magazinului nu depusese Pendel atâtea eforturi ca să obţină acest efect. Pe nişte şine de aramă montate de-a lungul pereţilor atârna o mică armată de costume pe jumătate finisate, aşteptând ultimul sunet de goarnă. Pantofi de golf, pălării şi impermeabile verzi luceau pe etajere antice din lemn de mahon. Cizme de călărie, bice, pinteni, două excelente puşti englezeşti de vânătoare, cartuşiere şi bastoane de golf, toate erau etalate într-o dezordine artistică. Iar în prim-plan, la loc de cinste, un minunat cal din piele, ca în sălile de gimnastică, dar cu cap şi coadă, pe care un sportiv elegant putea să încalece

ca să testeze cât de comozi erau pantalonii de călărie, fără să se teamă că va fi aruncat din şa.

Pendel îşi storcea creierii să găsească un subiect de conversaţie. În camera de probă avea obiceiul să vorbească fără oprire, ca să risipească jena, dar, nu se ştie de ce, repertoriul său îi scăpa azi. Făcu apel la amintiri despre începuturile dificile.

— Doamne sfinte, ce devreme ne sculam pe vremea aia! Dimineţile întunecoase şi îngheţate la Whitechapel, rouă de pe pavaj, mai simt frigul şi acum. Azi, se-nţelege, lucrurile stau altfel. Am auzit că din ce în ce mai puţini tineri aleg meseria asta. Nu în East End, nu în adevărata meserie de croitor. Bănuiesc că e prea greu pentru ei. Şi au dreptate.

Luă din nou măsura spatelui, dar de data asta ca pentru o capă, trecând metrul peste braţele lui Osnard care atârnau de-a lungul corpului. Nu obişnuia să ia măsura asta, dar Osnard nu era un client obişnuit.

— Din Estul popular în Vestul şic, remarcă Osnard. Asta zic şi eu schimbare.

— Chiar aşa, domnule, şi n-am avut motive să regret.

Stăteau faţă în faţă, foarte aproape unul de celălalt. Dar, în timp ce ochii căprui pătrunzători ai lui Osnard păreau să urmărească şi cele mai mici gesturi ale lui Pendel, croitorul nu-şi dezlipi privirea de pe betelia muiată de sudoare a pantalonilor din gabardină. Trecu metrul în jurul taliei şi-l strânse.

— Cât de mare e paguba? întrebă Osnard.

— Să zicem nouăzeci şi unu plus, domnule.

— Plus ce?

— Plus prânzul, domnule, zise Pendel, smulgând un hohot de râs mult aşteptat.

— Nu ţi-e niciodată dor de ţară? întrebă Osnard, în timp ce Pendel nota discret nouăzeci şi şapte în carneţel.

— Nu prea, domnule. Nu, nu cred că mi-e. Nu cât să-mi dau seama, adăugă el strecurându-şi carneţelul în

buzunarul pantalonului.

— Pariez că Savile Row îți lipseşte din când în când.

— Ah, *Savile Row,* aprobă Pendel din toată inima, lăsându-se pradă unei viziuni nostalgice, despre cum lua măsurile pentru redingote şi pantalonii de călărie în siguranța unei alte epoci. Da, Savile Row e cu totul altceva. Dacă am avea mai mult din ce a însemnat Savile Row şi mai puțin din celelalte lucruri pe care le avem azi, Angliei i-ar merge mult mai bine. Am fi o țară cu mult mai fericită, îmi pare rău că trebuie s-o spun.

Dar dacă Pendel credea că, debitând banalități, va scăpa de interogatoriul lui Osnard, se înşela.

— Povesteşte-mi despre asta.

— Despre ce, domnule?

— Bătrânul Braithwaite te-a luat ucenic, aşa-i?

— Da.

— Tânărul Pendel îl aşteaptă în toate zilele în prag. În fiecare dimineață când bătrânul soseşte punctual ca un ceas, Pendel e acolo. "Bună dimineața, domnule Braithwaite, cum vă simțiți astăzi? Numele meu e Harry Pendel şi sunt noul dumneavoastră ucenic". Mă dau în vânt după genul ăsta de îndrăzneală.

— Mă bucur, răspunse Pendel nesigur, auzind una dintre numeroasele versiuni pe care le povestea chiar el despre acele vremuri.

— Aşa că-l dai gata şi, ca în basm, ajungi ucenicul lui preferat, continuă Osnard.

Nu spusese în care basm şi nici Pendel nu-l întrebă.

— Iar într-o bună zi — câți ani au trecut de atunci? — bătrânul Braithwaite se întoarce spre tine şi-ți spune: "Ajunge, Pendel. M-am săturat să te tot am ucenic. De acum încolo, eşti moştenitorul coroanei". Sau cam aşa ceva. Hai, povesteşte. Mor de nerăbdare.

Fruntea de obicei senină a lui Pendel reflectă o intensă concentrare. Se plasă în stânga lui Osnard, îi trecu centimetrul pe după fese, îl făcu să coboare până în punctul cel mai proeminent şi-şi notă din nou ceva în

carnețel. Se aplecă să măsoare lungimea piciorului pe exterior, se îndreptă din şale şi, ca un înotător la capătul puterilor, se scufundă din nou, până ajunse cu capul la înălțimea genunchiului drept al lui Osnard.

— Pe ce parte, domnule...? murmură el, simțind cum privirea lui Osnard îi ardea ceafa. În zilele noastre, majoritatea clienților par să prefere stânga. *Nu* cred că e ceva politic.

Era gluma lui obişnuită, care-i făcea să râdă chiar şi pe clienții cei mai apatici. Dar nu şi pe Osnard.

— Nu ştiu niciodată pe unde e. Se bălăbăne dintr-o parte în alta, ca suflată de vânt, răspunse el. Era dimineața? Seara? La ce oră ai avut parte de vizita regală?

— Seara, mormăi Pendel după o eternitate. Şi adăugă, ca şi cum ar fi admis o înfrângere: Era vineri, ca astăzi.

Presupunea că era stânga, dar, ca să nu-şi asume nici un risc, apropie vârful metalic al metrului de partea dreaptă a şlițului lui Osnard, evitând cu grijă contactul cu ceea ce s-ar fi putut afla înăuntru. Apoi, cu mâna stânga, desfăşură metrul până deasupra pingelei ghetei sport, frecvent reparate, a lui Osnard. După ce scăzu doi centimetri şi jumătate şi-şi notă rezultatul, se ridică curajos şi dădu de ochii întunecați şi rotunzi fixați asupra lui cu o asemenea intensitate, încât avu impresia că nimerise direct în linia de tragere a inamicului.

— Iarna sau vara?

— Vara, spuse Pendel cu o voce stinsă.

Trase adânc aer în piept şi continuă.

— Nouă, tinerilor, nu ne prea plăcea să lucrăm vineri seara, vara. Bănuiesc că eu eram o excepție, una dintre calitățile care au făcut ca domnul Braithwaite să mă remarce.

— În ce an?

— O, da, în ce an?

Clătină din cap şi se strădui să zâmbească.

— Vai de mine, cu o generație în urmă. În fine, nu poți aduce vremea înapoi, nu-i aşa? Regele Cnut a încercat şi uite unde a ajuns, adăugă el, fără să ştie prea bine unde ajunsese regele Cnut.

Cu toate acestea, simțea cum îi revenea talentul, ceea ce unchiul Benny numea "darul" lui.

— Stătea în prag, reluă cu lirism în glas. Eram probabil concentrat asupra unei perechi de pantaloni — întotdeauna mă concentrez când croiesc — căci am tresărit. Am ridicat privirea şi el era acolo, uitându-se la mine fără să spună un cuvânt. Era un bărbat solid. Oamenii uită lucrul ăsta. Capul mare şi chel, sprâncenele dese — era impunător. O adevărată forță a naturii...

— Ai uitat mustața, obiectă Osnard.

— Mustața?

— Mustața lui enormă, stufoasă, cu resturi de supă în ea. Probabil că şi-o răsese când a fost făcută fotografia aia de jos. Mă speria de moarte. Pe atunci aveam doar cinci ani.

— Când l-am cunoscut eu, domnule Osnard, nu avea mustață.

— Ba e sigur că avea. O văd de parc-ar fi fost ieri.

Dar instinctul sau încăpățânarea îl făcură pe Pendel să nu cedeze.

— Mă tem că memoria vă joacă feste, domnule Osnard. Probabil că îl confundați pe domnul Braithwaite cu un alt domn cu mustață.

— Bravo, murmură Osnard.

Refuzând să creadă că auzise această remarcă, însoțită de un mic semn făcut cu ochiul, Pendel continuă:

— "Pendel", îmi spune el, "vreau să fii fiul meu. Imediat ce reuşeşti să scapi de accentul ăsta proletar, îmi propun să-ți spun Harry, să te promovez în magazinul din față şi să te fac asociat şi moştenitor..."

— Ziceai că i-au trebuit nouă ani.

— Pentru ce?

— Ca să-ți spună Harry.

— Am început ca ucenic, nu?

— E greşeala mea. Continuă.

— "... Asta-i tot ce-am vrut să-ți spun, aşa că acum întoarce-te la pantalonii tăi şi înscrie-te la o şcoală serală pentru dicție."

Se opri. La capătul puterilor. Îl durea în gât, îl usturau ochii şi în urechi auzea un fel de bâzâit. Dar în sinea lui avea sentimentul că-şi îndeplinise misiunea. Am reuşit. Aveam un picior rupt şi febră patruzeci de grade, dar spectacolul a continuat.

— Fabulos, susură Osnard.

— Mulțumesc, domnule.

— Cele mai frumoase gogoşi pe care le-am auzit în viața mea şi le-ai debitat ca un profesionist.

Pendel îl auzea pe Osnard de foarte departe, din mijlocul unei multitudini de alte voci. Surorile Carității, de la orfelinatul lui din nordul Londrei, spunându-i că Isus se va supăra pe el. Râsul copiilor lui în maşină. Vocea lui Ramón aducându-i la cunoştință că o bancă comercială din Londra se interesase de contul lui şi-şi oferise serviciile contra acestor informații. Louisa asigurându-l că nu era nevoie decât de un singur om cinstit. Auzi apoi vacarmul circulației la ora de vârf, spre ieşirea din oraş, care-l făcu să viseze că era prins într-un ambuteiaj şi totodată liber.

— Chestia, bătrâne, e că ştiu cine eşti. Aşa stau lucrurile, înțelegi?

Pendel nu înțelegea nimic, nu vedea nici măcar privirea pătrunzătoare a lui Osnard ațintită asupra lui. În mintea lui se ridicase un zid şi Osnard era de cealaltă parte a zidului.

— Mai bine spus, ştiu cine nu eşti. N-ai motiv să te alarmezi, să intri în panică. Chestia asta îmi place. Până la cel mai mic amănunt. N-aş renunța la ea pentru nimic în lume.

— Nu sunt un oarecare, se auzi Pendel murmurând de cealaltă parte a zidului, iar pe urmă desluşi zgomotul

perdelei salonului de probă.

Şi văzu, cu o privire voit încețoşată, cum Osnard aruncă o privire afară, ca să se asigure că în Colțul Sportivului nu era nimeni. Îl auzi din nou vorbind, dar atât de aproape de urechea lui, încât murmurul păru un bâzâit.

— Eşti deținutul Pendel, numărul 906017, delincvent juvenil, şase ani pentru incendiere, pus în libertate după doi ani şi jumătate. Învață singur, în puşcărie, croitoria. Părăseşte țara la trei zile după ce şi-a plătit datoria față de societate, cu ajutorul banilor dați de unchiul din partea tatei, Benjamin, în prezent decedat. Însurat cu Louisa, fiica unui muncitor de la Canal şi a unei profesoare de catehism, fată bună la toate pentru marele şi bunul Ernie Delgado, la Comisia Canalului Panama. Doi copii, Mark, opt ani, Hannah, zece ani. Falit, datorită orezăriei. Pendel & Braithwaite, o poveste de adormit copiii. O asemenea firmă n-a existat niciodată pe Savile Row. Magazinul n-a dat faliment pentru că nu a avut ce să dea faliment. Arthur Braithwaite, un straşnic personaj de roman. Ador înşelătoriile. Ce-ar mai fi viața fără ele? Nu mă privi cu ochii ăia speriați. Sunt tot ce puteai să-ți doreşti, răspunsul la rugăciunile tale. Mă auzi?

Pendel nu auzea nimic. Cu capul plecat şi cu picioarele apropiate, parcă era paralizat până-n vârful urechilor. Revenindu-şi, îi ridică brațul lui Osnard până la nivelul umărului. Îl îndoi, astfel încât mâna i se odihni pe piept. Apăsă capătul centimetrului în mijlocul spatelui lui Osnard şi îl petrecu pe lângă cot, până la încheietura mâinii.

— Te-am întrebat cine mai e amestecat? spuse Osnard.

— Amestecat în ce?

— In înşelătorie. Mantaua Sfântului Arthur căzând pe umerii copilului Pendel. P&B, croitori ai Curții Regale. O mie de ani de istorie. În toate minciunile astea. În afară

de soția ta, bineînțeles.

— Ea nu e amestecată deloc! exclamă Pendel, cuprins de panică.

— Nu ştie?

Pendel clătină din cap, fără să scoată un cuvânt.

— *Louisa* nu ştie? Şi pe ea ai dus-o de nas?

Taci chitic, Harry băiatule. Absolut chitic.

— Cum rămâne cu mica ta problemă?

— Care problema?

— Închisoarea.

Pendel murmură ceva ce nici el nu putu auzi.

— Din nou nu?

— Da. Nu.

— *Nu ştie c-ai stat la pâmaie? Nu ştie despre unchiul Arthur?* Ştie că orezăria se duce dracului?

Aceeaşi măsură. De la mijlocul spatelui până la încheietură, dar cu brațele de-a lungul corpului. Trecu centimetrul peste umeri cu gesturi automate.

— Tot nu?

— Da.

— Deşi sunteți coproprietari?

— Suntem.

— Şi totuşi, ea nu ştie.

— Eu mă ocup de problemele băneşti.

— Ba bine că nu. Cât îți lipseşte?

— Aproape o sută de mii de dolari.

— Eu am înțeles că două sute şi ceva.

— Aşa e.

— Şi dobânda?

— Doi.

— Doi la sută pe trimestru?

— Pe lună.

— Compuşi?

— S-ar putea.

— Cu ipotecă pe magazin. De ce naiba ai făcut una ca asta?

— Nu ştiu dacă sunteți la curent, dar aici am avut

ceea ce se numeşte recesiune, spuse Pendel, amintindu-şi brusc de perioada în care nu avea decât trei clienți pe zi şi îi programa la distanță de o jumătate de oră unul de celălalt, ca să dea impresia unei activități intense.

— Ce-ai făcut? Ai jucat la Bursă?

— Da, la sfatul bancherului meu.

— E cumva specialist în falimente?

— Mă tem că da.

— Şi erau banii Louisei, nu-i aşa?

— Ai tatălui ei. Jumătate din moştenire. Are o soră.

— Şi politia?

— Ce poliție?

— Panameză, sticleții de aici.

— Ce treabă au? spuse Pendel cu o voce în sfârşit regăsită. Îmi plătesc impozitele. Asigurările sociale. Cotizațiile la patronat. Încă n-am dat faliment. De ce le-ar păsa?

— Credeam că ți-au dezgropat cazierul şi ți-au cerut să le cumperi tăcerea. N-ai vrea să te expulzeze fiindcă nu-ți poți plăti banii de mită, ce părere ai?

Pendel clătină din cap iar apoi îşi puse palma deasupra lui, ca şi cum ar fi vrut să se roage sau să se asigure că mai era acolo. După care adoptă atitudinea pe care i-o inculcase unchiul Benny înainte de a se duce la închisoare.

— Trebuie să te î*mpuținezi,* Harry băiatule, insistase Benny, folosind o expresie pe care Pendel n-o mai auzise de la nimeni nici înainte, nici de atunci încolo. Să te faci mic de tot. Să te topeşti în mulțime. Să nu fii cineva, să nu te *uiți* la nimeni. Altfel se enervează; la fel dacă eşti jalnic. Nu eşti nici măcar o muscă pe perete, eşti o parte din perete.

Curând însă obosi să tot fie perete. Ridică privirea şi îmbrățişă din ochi, clipind, camera de probă, ca şi cum s-ar fi trezit în ea după prima noapte de detenție. Îşi aminti de una dintre cele mai criptice confesiuni ale lui Benny şi consideră că, în sfârşit, îi pricepuse sensul:

Harry băiatule, problema e că, oriunde mă duc, nu pot să scap de mine şi stric totul.

— Şi atunci dumneata cine eşti? îl întrebă Pendel pe Osnard, cu o urmă de agresivitate în glas.

— Sunt un spion în serviciul Binecuvântatei Anglii. Redeschidem dosarul Panama.

— De ce?

— Îți spun la cină. La ce oră închizi vinerea?

— Şi acum, dacă vreau. Mă mir c-a fost nevoie să mă întrebi.

— Şi acasă? Lumânări. *Kiddush.* Ce faci acasă?

— Nimic. Suntem creştini. Acolo unde e nevoie de noi.

— Eşti membru la Club Union, nu-i aşa?

— De curând.

— Cum aşa?

— A trebuit să cumpăr orezăria înainte de a fi primit. Nu primesc croitori străini, dar fermieri englezi, da. Dacă fermierii dispun de douăzeci şi cinci de mii pentru cotizație.

— De ce ai intrat în club?

Spre uimirea sa, Pendel se trezi zâmbind mai larg decât de obicei. Un zâmbet de nebun, smuls probabil de uluială şi groază, dar un zâmbet totuşi, şi se simți uşurat ca atunci când, după un accident, îți dai seama că-ți mai poți folosi membrele.

— O să-ți spun ceva, domnule Osnard, începu el pe un ton plăcut. Pentru mine e un mister neelucidat încă. Sunt impetuos din fire şi uneori văd lucrurile în mare. Ăsta e defectul meu. Unchiul Benjamin, pe care tocmai l-ai pomenit, a visat toată viața la o vilă în Italia. Poate c-am făcut-o ca să-i fac plăcere lui Benny. Sau ca s-o epatez pe doamna Porter.

— N-o cunosc.

— Ofițerul care răspundea de eliberarea mea condiționată. O doamnă foarte serioasă, care credea că nu se va alege nimic bun de mine.

— Te duci uneori să iei cina la Club Union? Cu un musafir?

— Foarte rar. Nu în situaţia financiară în care mă aflu, ca să zic aşa.

— Dacă aş comanda zece costume în loc de două şi aş fi liber în seara asta, m-ai duce acolo?

Osnard îşi îmbrăcă haina. Mai bine îl las s-o facă singur, îşi zise Pendel, reţinându-şi eternul impuls servil.

— S-ar putea. Depinde, răspunse el prudent.

— Şi i-ai telefona Louisei. "Draga mea, veşti bune, am plasat zece costume unui englez scrântit şi l-am invitat la masă la Club Union."

— Aş putea.

— Care ar fi reacţia ei?

— Imprevizibilă.

Osnard vâr îo mână în buzunarul hainei, scoase plicul cafeniu pe care îl zărise Pendel şi i-l întinse.

— Cinci mii de dolari ca aconto pentru două costume. N-am nevoie de chitanţă. Şi balta n-a secat. Plus două sute pentru haleală.

Pendel purta încă haina de lucru, aşa că strecură plicul în buzunarul pantalonului, împreună cu carneţelul.

— În Panama, toată lumea îl cunoaşte pe Harry Pendel, continuă Osnard. Dacă ne ascundem undeva, o să ne vadă ascunzându-ne. Dacă mergem undeva unde eşti cunoscut, nimeni n-o să ne dea atenţie.

Stăteau din nou faţă în faţă. Văzut de aproape, chipul lui Osnard trăda o stare de agitaţie ţinută în frâu, care i se comunică şi lui Pendel, întotdeauna dispus către empan'e. Coborâră, ca să-i poată telefona Louisei din atelier, în timp ce Osnard se sprijinea cu toată greutatea de o umbrelă închisă, ornată cu inscripţia "Model folosit de Garda Regală".

— Numai tu poţi să ştii, Harry, spuse Louisa în urechea stângă şi caldă a lui Pendel.

Avea vocea maică-sii. Socialism şi şcoala duminicală.

— Ce să *ştiu,* Lou? *Ce* anume trebuie să ştiu? glumi el, încercând s-o facă să râdă. Doar mă cunoşti, Lou. Nu ştiu nimic. Sunt un ignorant.

La telefon, Louisa făcea uneori pauze lungi ca zilele în puşcărie.

— Numai tu ştii dacă merită să-ți părăseşti familia seara şi să mergi la club să te distrezi cu alții, în loc să fii aici cu cei ce te iubesc, Harry.

Vocea ei se umplu de tandrețe şi Pendel simți cum se topeşte. Dar, ca de obicei, Louisa nu rosti cuvinte tandre.

— Harry? întrebă ea, ca şi cum ar mai fi aşteptat ca el să se hotărască.

— Da, dragă.

— Nu începe cu drăgălăşeniile, Harry, rosti ea.

Era modul în care îi spunea şi ea "dragă". Se abținu de la orice alt comentariu.

— Lou, avem tot sfârşitul de săptămână în fața noastră. Doar nu fug nicăieri.

O pauză la fel de lungă ca traversarea Pacificului.

— Ce-a mai făcut bătrânul Ernie azi? E un tip formidabil, Louisa. Nici eu nu ştiu de ce te tachinez în legătură cu el. Pentru mine, el e sus, pe un piedestal, împreună cu tatăl tău. Ar trebui să-i stau la picioare.

E din cauza soră-sii, îşi zise el. De câte ori e furioasă, e din cauză că e geloasă pe soră-sa, care se culcă în stânga şi în dreapta cu cine apucă.

— Mi-a dat cinci mii de dolari avans, Lou, pledă el. Am banii gheață în buzunar. E singur. Simte nevoia să fie cu cineva. Ce să fac? Să-l arunc în stradă, să-i spun mulțumesc că ai cumpărat zece costume de la mine, acum du-te să-ți găseşti o femeie?

— Harry, nu-i nevoie să-i spui aşa ceva. Poți să-l aduci acasă. Dacă nu ne consideri suficient de buni pentru asta, atunci, te rog, fă ce ai de făcut şi nu te culpabiliza.

Aceeaşi tandrețe în vocea Louisei. Louisa aceea care

dorea să fie, nu cea care vorbea în numele ei.

— Nu-s probleme? întrebă Osnard nonşalant.

Găsise sticla de whisky şi două pahare. Îi întinse unul lui Pendel.

— Totul e-n ordine. E o femeie cum nu sunt altele.

Pendel era singur în magazie. Îşi scoase hainele de lucru şi, din obişnuință, le puse pe un umeraş, pantalonii prinşi bine de pensele de metal, haina aşezată frumos. Alese o haină din mohair albastru-deschis, la un rând, pe care şi-o croise cu şase luni în urmă, în sunetul muzicii lui Mozart, şi n-o purtase niciodată, de teamă că era prea țipătoare. Chipul său în oglindă îl izbi prin cât de normal părea. De ce nu ți-ai schimbat culoarea, forma, dimensiunile? Ce-ar trebui să ți se mai întâmple ca să se vadă pe tine? Te scoli dis-de-dimineață. Bancherul îți confirmă că sfârşitul lumii se apropie. Te duci la prăvălie şi iată că apare un spion englez care-ți aruncă trecutul în față şi-ți spune că vrea să te îmbogățească, fără să-ți schimbe viața.

— Chiar te cheamă Andrew? îi strigă el prin uşa deschisă, ca unui nou prieten.

— Andy Osnard, celibatar, barosan la Ambasada Britanică, pe cale să facă mare carieră politică, sosit de curând. Bătrânul Braithwaite era croitorul tatălui meu şi de obicei erai şi tu acolo, ca să-i ții metrul. Nimic mai bun ca acoperire.

Şi o să-mi pun cravata care mi-a plăcut întotdeauna, îşi zise el. Cu zigzaguri albastre şi o tentă de mov. Osnard îl privi cu mândria creatorului, în timp ce Pendel conecta alarma.

CAPITOLUL CINCI

Ploaia se oprise. Autobuzele luminate feeric, care îi

depăşeau hurducându-se prin gropi, erau goale. Cerul albastru al acestei seri calde se topea în noapte, dar căldura persista, căci în Panama City era întotdeauna cald. Căldură uscată, căldură umedă, dar mereu căldură, aşa cum mereu era zgomot: de la circulaţie, de la power drills, de la schelele ce se montau sau se demontau, de la avioane, aerul condiţionat, muzica înregistrată, buldozere, elicoptere şi — dacă erai foarte norocos — de la păsări. Osnard trăgea după el umbrela de bookmaker. Pendel, deşi în alertă, nu era înarmat. Nu reuşea să-şi înţeleagă propriile sentimente. Trecuse printr-un test din care ieşise mai puternic şi mai înţelept. Dar de ce fusese testat? în ce fel era mai puternic şi mai înţelept? Şi, o dată ce supravieţuise, de ce nu avea mai multă încredere în el? Reintrând în lumea exterioară se simţea renăscut, dar temător.

— Cincizeci de mii de dolari! îi strigă el lui Osnard, descuind uşa maşinii.

— Pentru ce?

— Ca să picteze manual autobuzele astea! Angajează artişti adevăraţi! Durează doi ani!

Până în clipa aceea Pendel nu-şi dăduse seama, chiar dacă acum îşi dădea, dar ceva în el îi cerea să fie o autoritate. Instalându-se la volan, gândi cu oarecare remuşcare că cifra era mai aproape de o mie cinci sute şi durase două luni, nu doi ani.

— Vrei să conduc eu? întrebă Osnard, aruncând o privire în ambele sensuri ale străzii.

Dar Pendel era cât se poate de stăpân pe sine. Cu zece minute în urmă se convinsese că nu va mai fi liber niciodată. Acum şedea la propriul lui volan, cu temnicerul lângă el, îmbrăcat în costumul lui albastru pastel, nu într-o haină împuţită din iută, cu numele lui scris pe buzunar.

— Nu sunt probleme? întrebă Osnard.

Pendel nu înţelese.

— Persoane pe care n-ai vrea să le întâlneşti —

cărora le datorezi bani — cu nevestele cărora te-ai culcat, chestii de-astea?

— Nu datorez bani nimănui, doar băncii, Andy. Nici chestia cealaltă nu e genul meu, chiar dacă clienților le spun altceva, fiindcă latinii sunt aşa cum sunt. M-ar crede scopit sau poponar.

Râse cu poftă, pentru amândoi, în timp ce Osnard aruncă o privire în oglinzile retrovizoare.

— Tu de unde eşti, Andy? Unde te consideri la tine acasă? Dacă nu cumva e o invenție, tatăl tău ocupă un loc important în viața ta. Era o persoană celebră? Sunt sigur că-i aşa.

— Doctor, spuse Osnard fără să şovăie.

— Ce fel de doctor? Mare neurochirurg? Inimă-plămâni?

— Medicină generală.

— Unde a practicat? într-un loc exotic?

— Birmingham.

— Şi mama, dacă pot să întreb?

— În sudul Franței.

Pendel nu se putu împiedica să nu se întrebe dacă nu cumva Osnard îşi expediase răposatul tată la Birmingham şi mama pe Coasta de Azur cu aceeaşi dezinvoltură cu care el însuşi îl expediase pe răposatul Braithwaite la Pinner.

Club Union era locul pe care îl onorau cu prezența lor în această lume superbogătaşii din Panama. Cu respectul de rigoare, Pendel conduse maşina sub o pagodă roşie şi frână scrâşnit, din dorința de a le demonstra celor doi paznici în uniformă că el şi oaspetele lui erau albi şi din clasa de mijloc. Vinerea era seara de discotecă pentru copiii milionarilor de familie bună. În fața intrării puternic luminate, maşini strălucitoare descărcau prințese morocănoase de şaptesprezece ani şi cavaleri bine făcuți, cu brățări de aur şi privirea goală.

Peronul era delimitat de corzi roşii şi păzit de gorile în uniforme de şoferi, cu ecusoane la butonieră. Acordându-i lui Osnard un zâmbet încrezător, îi aruncară lui Pendel o privire ameninţătoare, dar îl lăsară să treacă. Înăuntru era răcoare în holul spaţios, deschis spre mare. O rampă cu mochetă verde cobora spre o terasă-balcon. Dincolo de ea se întindea golful, cu şirul lui infinit de vapoare aliniate ca soldaţii sub norii negri de furtună. Ultimele raze de lumină ale zilei se stingeau cu iuţeală. Aerul era greu de miros de ţigară, de parfumuri scumpe şi de muzică rock.

— Vezi şoseaua aia? strigă Pendel, cu un gest larg, ca de proprietar, în timp ce, cu cealaltă mână, semna mândru în registru. A fost construită din toate resturile când au săpat canalul. Împiedică riurile să inunde canalul de navigaţie. Strămoşii noştri yankei nu erau deloc proşti, declară el, identificându-se, fără îndoială, cu Louisa, căci el nu avea strămoşi yankei. Ar fi trebuit să fii aici când dădeau filme în aer liber. Pare imposibil, filme în aer liber în sezonul ploilor. Şi totuşi, aşa a fost. Ştii de câte ori plouă în Panama între şase şi opt seara, în toate anotimpurile? în medie, două zile pe an! Văd că te miră.

— Unde putem să bem ceva? întrebă Osnard.

Dar Pendel mai trebuia să-i arate cea mai nouă şi cea mai măreaţă achiziţie a clubului; un ascensor silenţios, cu lambriuri superbe, care le permitea bogătaşelor în vârstă să urce şi să coboare de la un etaj la altul.

— Pentru partidele lor de cărţi, Andy. Unele dintre aceste doamne joacă zi şi noapte. Cred că îşi închipuie că pot lua câştigurile cu ele în rai.

Barul era în febra de vineri seara. La fiecare masă, petrecăreţii se salutau, îşi făceau semne cu mâna, se băteau pe umăr, se certau, gesticulau şi vorbeau unul mai tare decât celălalt. Unii dintre ei găsiră timp să-l

salute pe Pendel, să-i strângă mâna sau să facă o glumă deocheată despre costumul lui.

— Permiteți-mi să vi-l prezint pe bunul meu prieten Andy Osnard, unul dintre fiii favoriți ai Maiestății Sale, recent sosit din Anglia ca să restaureze bunul nume al diplomației, urlă el spre un bancher pe nume Luis.

— Data viitoare spune-mi Andy, oricum nu-i pasă nimănui, îl sfătui Osnard când Luis se întorsese la fetele cu care era. Ceva persoane importante în seara asta? Cine e prezent? Delgado nu e, asta-i sigur. E în Japonia, chiulește cu președintele.

— Exact, Andy, Ernie e în Japonia, permițându-i Louisei să se odihnească un pic. Ei, fir-ar să fie! Ia te uită cine-i aici. Asta zic şi eu surpriză.

În Panama, bârfa ținea loc de cultură. Privirea lui Pendel se oprise pe un domn distins, de vreo cincizeci de ani, cu mustață, însoțit de o tânără frumoasă. El purta un costum de culoare închisă şi o cravată argintie. Ea îşi purta părul negru peste umerii goi şi un colier de diamante suficient de mare ca s-o tragă la fund. Şedeau unul lângă celălalt, țepeni ca un cuplu din fotografiile de odinioară, şi primeau felicitări şi strângeri de mână.

— Judecătorul suprem s-a întors printre noi, Andy, răspunse Pendel la întrebarea lui Osnard, la numai o săptămână după ce au fost retrase toate acuzațiile împotriva lui. Bravo, Miguel.

— Ți-e client?

— Da, Andy, un client excelent. Mai am patru costume şi un smoching de terminat pentru el şi până săptămâna trecută credeam c-o să le pun în vânzare cu soldurile de Anul Nou. Acum vreo doi ani, continuă el fără ca Osnard să-l încurajeze, cu acel ton pedant menit să ne convingă că persoana în cauză respecta profund adevărul, prietenul meu Miguel a ajuns la concluzia că o anumită prietenă pe care o întreținea îşi acorda favorurile şi unui alt bărbat. Rivalul respectiv era, bineînțeles, avocat şi el. Toți sunt avocați în Panama şi, îmi pare rău

că trebuie s-o spun, cei mai mulți au studiat în Statele Unite. Pe scurt, Miguel a făcut ce am face cu toții într-o asemenea situație, a angajat un asasin care a pus capăt acestei neplăceri.

— Bravo lui. Cum?

Pendel îşi aminti de o frază pe care Mark o luase dintr-o carte groaznică de benzi desenate, pe care i-o confiscase Louisa.

— Intoxicație cu plumb, Andy. Trei focuri de profesionist. Un glonț în cap, două în corp şi ce-a mai rămas din el a împroşcat prima pagină a tuturor ziarelor. Asasinul a fost arestat, lucru foarte rar în Panama. Şi a mărturisit totul, lucru care, trebuie să admitem, e mult mai puțin rar.

Făcu o pauză, ca să-i permită lui Osnard să surâdă cu apreciere, iar lui să-şi regăsească inspirația artistică. Ca să pună in lumină detaliile ascunse, ar fi spus Benny. Ca să dea frâu liber talentului. Ca să confere un plus de farmec povestirii, în beneficiul unui auditoriu mai larg.

— Dovada pentru arestare, Andy — *şi* pentru mărturisire — a fost un cec de o sută de mii de dolari, semnat de prietenul nostru Miguel în favoarea presupusului asasin şi încasat aici, în Panama, pe baza presupunerii riscante că secretul bancar îl va feri de priviri indiscrete.

— Iar asta e doamna în cauză, spuse Osnard, cu o privire admirativă. Pare o tipă a-ntâia.

— Ea e, Andy, acum unită cu Miguel prin legătura strânsă a cununiei, deşi se spune că legătura asta i se pare cam strânsă. Iar ce vezi în seara asta este o demonstrație triumfătoare a revenirii lui Miguel şi a Amandei la starea de grație.

— Cum naiba a scăpat?

— Ei bine, Andy, continuă Pendel, încântat că brusc ştia mult mai mult despre afacerea respectivă decât cunoştea în realitate, în primul rând am auzit despre şapte milioane de dolari dați ca mită, bani pe care

învățatul nostru judecător poate să şi-i permită, ținând seama că are o afacere cu camioane, specializată în importul la negru de orez şi cafea din Costa Rica, fără să-i deranjeze pe vameşii noştri extenuați de atâta muncă, fratele lui având o poziție foarte importantă la Vamă.

— Şi în al doilea rând?

Pendel se simțea minunat: se iubea, îşi iubea vocea şi sentimentul de înviere triumfătoare.

— Nepărtinitoarea comisie de anchetă, însărcinată cu examinarea probelor împotriva lui Miguel a ajuns la înțeleaptă concluzie că acuzațiile nu erau credibile. A considerat o sută de mii de dolari ca fiind un preț exorbitant pentru un simplu asasinat, aici, în Panama, o mie fiind o sumă mult mai potrivită. În plus, ce judecător cu experiență şi întreg la cap ar semna un cec din contul lui pentru un asasin plătit? Comisia a considerat că învinuirile erau o încercare grosolană de a compromite un demn slujitor al partidului şi al țării sale. Aici, în Panama, spunem că justiția e mioapă.

— Asasinului ce i-au făcut?

— Anchetatorii l-au mai interogat o data, iar el a avut amabilitatea să-şi schimbe mărturisirea, recunoscând că nu l-a întâlnit în viața lui pe Miguel şi că instrucțiunile le primise de la un domn cu barbă şi cu ochelari negri, pe care îl întâlnise o singură data în holul hotelului Caesar Park, în timpul unei pene de curent.

— Şi n-a protestat nimeni?

Pendel nega deja din cap.

— Ernie Delgado şi alți câțiva sfinți apărători ai drepturilor omului au încercat, dar, ca de obicei, protestele lor n-au dus la nimic, din cauza lipsei lor de credibilitate, adăugă el, înainte de a şti ce voia de fapt să spună.

Lucru care nu-l împiedică să continue, de parcă s-ar fi aflat la volanul unui camion în plină viteză.

— Ernie nu e întotdeauna ce se spune că ar fi şi lucrul ăsta se ştie.

— De către cine?

— De către cercurile bine informate, Andy.

— Vrei să spui că şi el ia, ca şi ceilalți?

— Aşa se zice, replică Pendel pe un ton misterios, coborându-şi pleoapele pentru mai multă veridicitate, Nu spun mai mult, dacă îmi dai voie. Dacă n-am grijă, spun ceva împotriva intereselor Louisei.

— Şi cecul?

Pendel observă cu neplăcere cum ochii mici deveniseră, ca la magazin, precum nişte gămălii negre pe chipul lipsit de expresie al lui Osnard.

— Un fals grosolan, Andy, aşa cum ai bănuit de la început, răspunse el, simțind cum i se încingeau obrajii. Funcționarul de la bancă, cel care s-a ocupat de cec, a fost, bineînțeles, dat afară, aşa că am plăcerea să-ți spun că aşa ceva n-o să se mai repete. Şi mai sunt şi bărbații în costume albe, albul jucând în Panama un rol mult mai mare decât se crede.

— Ce naiba înseamnă asta? întrebă Osnard, fără să-şi ia ochii de la el.

Însemna că Pendel tocmai zărise un olandez grav pe nume Henk, care oferea de obicei stranii strângeri de mână şi murmura confidențial despre diverse subiecte mondene.

— Francmasonii, Andy, spuse el, încercând cu disperare să-l facă pe Osnard să-şi mute privirea. Societățile secrete. Opus Dei. Voodoo pentru clasele de sus. O dublă garanție, în caz că religia nu e de ajuns. Panama e un loc plin de superstiții. Ar trebui să ne vezi cu biletele de loterie, de două ori pe săptămână.

— Cum de ştii toate astea? întrebă Osnard, coborându-şi vocea ca să nu ajungă mai departe de masa lor.

— Din două surse, Andy

— Şi anume?

— Păi, mai întâi e telefonul fără fir, când clienții mei se adună din întâmplare la mine în prăvălie joi seara,

cum le place s-o facă, şi discută deschis la un pahar.

— Şi a doua sursă?

Din nou privirea aceea pătrunzătoare.

— Andy, dacă ţi-aş spune că pereţii camerei mele de probă aud mai multe confesiuni decât un preot de penitenciar, tot ar fi prea puţin.

Dar mai era şi o a treia sursă pe care Pendel n-o menţionă. Poate că nu era conştient că se afla sub imperiul acestui fenomen. Croitoria. Faptul că-i făcea pe oameni să arate mai bine. Tăia şi modifica până când ajungeau elemente comprehensibile ale universului său interior. Talentul în vorbire. Faptul că o lua înaintea evenimentelor şi aştepta ca acestea să-l ajungă din urmă. Că-i făcea pe oameni să pară mai mari sau mai mici, în funcţie de cât de mult îi înfrumuseţau sau ameninţau existenţa. Mai mare Delgado. Mai mic Miguel. Şi Harry Pendel plutind mereu la suprafaţă. Era un sistem de supravieţuire pe care Pendel îl elaborase în închisoare şi-l perfecţiona în căsnicie, iar scopul lui era să furnizeze unei lumi ostile ce ar fi putut să-i facă plăcere. S-o facă suportabilă. S-o seducă. Să-i smulgă acul cu care împungea.

—Şi ce face bătrânul nostru Miguel *acum,* continuă Pendel, ferindu-se de privirea lui Osnard şi zâmbind spre celălalt capăt al încăperii, este că profită de ultima lui primăvară. În meseria mea văd tot timpul lucrul ăsta Azi clientul meu e un salariat normal, cu program de la nouă la cinci, tată şi soţ bun, cu două costume pe an. A doua zi împlineşte cincizeci de ani, vine la prăvălie ca să-şi cumpere un bluzon din antilopă în două culori şi haine galben canar, iar nevastă-sa sună să mă întrebe dacă nu cumva l-am văzut.

Dar, în ciuda tuturor eforturilor lui Pendel de a-i îndrepta atenţia în altă parte, Osnard nu încetă să-l observe. Ochii lui căprui şi pătrunzători, ca de vulpe,

erau ațintiți în ai lui Pendel şi expresia lui, dacă cineva s-ar fi străduit s-o studieze în tot balamucul acela, era a unui om care dăduse de aur în stare pură şi nu ştia dacă să dea fuga după ajutor sau să sape mai departe singur.

Un grup de petrecăreți îşi făcu apariția. Pendel îi iubea pe toți:

— Jules, Dumnezeule, ce bine-mi pare că vă văd, domnule! Fă cunoştință cu Andy, un prieten. *Un francez, face speculații la bursă, Andy. Am probleme cu facturile lui neplătite.*

Mordi, ce bucurie, domnule! *Tânăr afacerist din Kiev, Andy, sosit cu noul val de evrei askenazy, îmi aminteşte de unchiul Benny.* Mordy, el e Andy!

Frumosul şi tânărul Kazuo şi soția lui, un copil încă, de la Centrul Comercial Japonez, cea mai frumoasă pereche din oraş. Vă salut, domnule! Doamnă, respectele mele! Trei costume cu pantaloni de rezervă şi încă nu sunt în stare să-i pronunț numele de familie, Andy.

Pedro, un tânăr avocat.

Fidel, un tânăr bancher.

José-María, Antonio, Salvador, Paul, tineri curtieri la Bursă, prințişori albi şi stupizi, cunoscuți ca *rabiblancos,* brokeri de douăzeci şi trei de ani, cu ochii ieşiți din cap, obsedați de virilitatea lor şi care beau până devin impotenți. Şi undeva, între strângeri de mâini, bătăi pe spate, "pe joi, Harry", Pendel îşi murmura comentariile despre cine era tatăl, cât câştiga cutare şi despre surorile şi frații plasați strategic în partidele politice.

— Isuse, se minună creştineşte Osnard, când rămaseră în sfârşit singuri.

— Ce are Isus cu toate astea, Andy? întrebă Pendel cu o oarecare agresivitate în glas, pentru că Louisa interzicea orice blasfemie.

— Nu despre Isus, bătrâne. Despre tine e vorba.

Cu tronurile lui din lemn de teck şi cu argintăria cu blazon, restaurantul de la Club Union îşi propunea să fie un templu al opulenţei, dar tavanul ciudat de jos şi luminile ieşirilor în caz de urgenţă îl făceau să pară mai degrabă un adăpost subteran pentru nişte bancheri fugiţi. Aşezaţi lângă o fereastră din colţ, Pendel şi Osnard beau vin din Chile şi mâncau peşte din Pacific. Din spatele sfeşnicelor, mesenii se cântăreau cu priviri supărate: câte milioane ai? — cum de-a intrat aici? — unde naiba se crede tipa asta cu toate diamantele ei? În spatele ferestrei, cerul era acum negru ca cerneala. În piscina luminată de sub ei o fetiţa de patru ani într-un bikini auriu avansa cu gravitate în partea cea mai adâncă, cocoţată pe umerii unui profesor de înot musculos, cu o cască de baie pe cap. Lângă el se bălăcea un bodyguard obez, cu mâinile întinse febril, ca s-o prindă dacă aluneca. La marginea piscinei, mama plictisită a fetiţei, îmbrăcată într-un costum şic cu pantaloni, îşi dădea cu ojă pe unghii.

— Fără să mă laud, Andy, Louisa e centrul, spunea Pendel.

De ce vorbea despre ea? Probabil că Osnard o pomenise.

— Louisa e o secretară excelentă, cum nu găseşti una la un milion, cu un potenţial incredibil şi care, după părerea mea, nu e încă pe deplin exploatat.

Îi făcea plăcere să pună lucrurile la punct, după acea penibilă conversaţie telefonică.

E mai mult decât un fac-totum. Oficial, acum trei luni a fost numită asistenta personală a lui Ernie Delgado, înainte a făcut parte din firma de avocaţi Delgado & Woolf, dar Ernie şi-a vândut partea pentru a se pune în slujba poporului. Neoficial, administraţia Canalului este atât de bulversată de retrocedare, cu americanii care ies pe o uşă şi panamezii care intră pe alta, încât Louisa este una dintre puţinii care pot să-şi

păstreze capul pe umeri şi să le spună care-i situaţia. Ea îi primeşte, ea analizează, ea astupă crăpăturile cu hârtii. Ştie unde să găsească ce e de găsit şi cine plăteşte dacă ceva nu se găseşte unde trebuie să se găsească.

— Pare o perlă rară, spuse Osnard.

Pendel se umflă în pene de mândrie maritală.

— Andy, nu greşeşti când spui asta. Şi dacă te interesează părerea mea, Ernie Delgado are mare noroc. Ba e de pregătit o conferinţă la înalt nivel despre transportul maritim şi nimeni nu ştie unde e procesul-verbal al celei dinainte. Ba vine o delegaţie străină care vrea informaţii şi nimeni nu ştie unde au dispărut translatorii japonezi.

Numai că de data asta simţi o nevoie irezistibilă să ciobească din piedestalul lui Ernie Delgado.

În plus, e singura care poate vorbi cu Emie când e mahmur sau când s-a ciondănit cu nevastă-sa. Fără Louisa, bătrânul Ernie ar fi ca un peşte pe uscat şi frumoasa lui aureolă ar rugini iute-iute.

— *Japonezi,* repetă Osnard cu o voce tărăgănată, visătoare.

— Păi ar putea fi suedezi, nemţi sau francezi. Dar cel mai des sunt japonezi.

— Ce fel de japonezi? De aici? În vizită? Negustori? Oficialităţi?

— N-aş putea să-ţi spun, Andy.

Un chicot prostesc, nervos.

— După mine, toţi seamănă între ei. Bănuiesc că cei mai mulţi sunt bancheri.

— Dar Louisa ştie.

— Andy, japonezii ăştia nu fac decât ce spune ea. Nu ştiu cum procedează, dar s-o vezi cu delegaţiile alea de japonezi, făcând plecăciuni, zâmbind şi poftindu-i s-o urmeze, e o adevărată plăcere.

— Aduce de lucru acasă, nu-i aşa? La sfârşit de săptămână? Serile?

— Numai când arde ceva, Andy. Mai ales joia, ca să

termine pentru sfârşitul de săptămână, când stă cu copiii, în timp ce eu mă ocup de clienți. Niciodată nu-i plătesc ore suplimentare şi o exploatează cu neruşinare. Chiar dacă îi plătesc acelaşi salariu ca pentru americani, iar asta înseamnă ceva.

— Ce face cu el?

— Cu materialul? îi dă formă. Îl bate la maşină.

— Cu biştarii. Cu salariul.

— Totul merge în contul nostru comun, Andy, aşa crede de cuviință, căci e o soție şi o mamă excepțională, răspunse Pendel prompt.

Se surprinse roşind ca focul şi ochii i se umplură de lacrimi fierbinți, până reuşi să le convingă să se întoarcă de unde veniseră. Osnard însă nu roşise şi ochii lui negri ca nişte nasturi de botină nu se umeziră.

— Biata fată nici nu ştie că munceşte ca să-l plătească pe Ramón, spuse el aspru.

Dar, dacă Pendel era chinuit de această constatare crudă, expresia feței nu-l mai trădă. Privea agitat spre celălalt capăt al încăperii, cu un amestec de bucurie şi teamă întipărit pe chip.

— Harry! Prietenul meu Harry! Jur pe Dumnezeu că te iubesc!

O siluetă masivă într-un smoching stacojiu se apropie de ei clătinându-se, lovindu-se de mese, provocând strigăte de mânie şi răsturnând paharele pe unde trecea. Era un bărbat încă tânăr şi urmele frumuseții persistau pe chipul său, în ciuda ravagiilor provocate de suferință şi de destrăbălare. Văzându-l că se apropie, Pendel se ridică în picioare.

— Senor Mickie, şi eu te iubesc. Ce mai faci? îl întrebă el îngrijorat. Ți-l prezint pe Andy Osnard, un prieten. Andy, el e Mickie Abraxas. Mickie, am impresia că eşti foarte vesel. Ce-ar fi să ne aşezăm?

Dar Mickie voia să se laude cu haina lui, lucru pe

care nu-l putea face şezând. Cu mâinile în şold şi cu degetele întinse în afară, execută o piruetă grotescă, imitând un manechin, înainte de a se apuca de marginea mesei, ca să nu cadă. Masa se clătină şi două farfurii se sparseră de podea.

— Îți place, Harry? Eşti mândru de el? rosti el cu voce tare, cu un puternic accent american.

— Mickie, e o minune, spuse Pendel pe un ton grav. Tocmai îi spuneam lui Andy că n-am croit niciodată nişte umeri atât de reuşiți, iar tu îi pui grozav de bine în valoare, nu-i aşa, Andy? Ce-ar fi totuşi să ne aşezăm şi să stăm puțin de vorbă?

Mickie însă îşi îndreptase atenția asupra lui Osnard.

— *Dumneavoastră,* domnule, ce părere aveți?

Osnard zâmbi cu toată gura.

— Felicitări. P&B în cea mai bună formă. Cusătura cade chiar pe mijloc.

— Da' tu cine naiba eşti?

— Un client, Mickie, spuse Pendel, ca să potolească spiritele, aşa cum făcea întotdeauna în cazul lui Mickie. Îl cheamă Andy. Ți-am spus, dar n-ai fost atent. Mickie a studiat la Oxford, nu-i aşa, Mickie? Spune-i lui Andy la ce colegiu ai fost. E un anglofil convins, a fost şi preşedintele Societății Culturale Anglo-Panameze, nu, Mickie? Andy e un diplomat foarte important, nu-i aşa, Andy? Lucrează la Ambasada Marii Britanii. Arthur Braithwaite a fost croitorul tatălui lui.

Mickie Abraxas digeră informațiile primite, dar fără prea mare plăcere. Îi aruncă lui Osnard o privire întunecată, dar nu-i plăcu ce văzuse.

— Ştii ce-aş face dac-aş fi preşedinte în Panama, domnule Andy?

— De ce nu stai jos, Mickie, să ne povesteşti?

— Ne-aş omorî pe noi toți. Nu mai e nici o speranță în ce ne priveşte. Ne-a luat dracu'. Dumnezeu ne-a dat un adevărat paradis: pământuri mănoase, plaje, munți, o faună incredibilă, pui o bucată de lemn în pământ şi te

trezeşti cu un pom fructifer, başca nişte oameni atât de frumoşi, că-ți vine să plângi. Şi noi ce facem? Trişăm. Conspirăm. Mințim. Ne prefacem. Furăm. Ne condamnăm unii pe alții la moarte prin înfometare. Ne purtăm de parcă n-ar mai fi rămas nimic pentru nimeni, în afară de mine însumi. Suntem atât de proşti şi de corupți şi de orbi, că mă mir cum de nu se crapă pământul chiar acum să ne înghită pe toți. Da, domnule. La Colon, am vândut pământul nenorociților ălora de arabi. Ai să-i spui toate astea reginei dumitale?

— Abia aştept, spuse Osnard amabil.

— Dacă nu te aşezi imediat, mă supăr, Mickie. Te dai în spectacol şi e penibil pentru mine.

— Nu mă iubeşti?

— Ştii bine că te iubesc. Aşa că aşază-te ca un băiat bun ce eşti.

— Unde e Marta?

— Acasă la ea, cred, Mickie. La El Chorillo, unde locuieşte. Cred că învață.

— O iubesc pe femeia asta.

— Mă bucur, Mickie, şi Marta o să se bucure şi ea. Acum stai jos.

— Şi tu o iubeşti.

— Amândoi o iubim, Mickie, fiecare în felul lui, răspunse Pendel, fără să roşească, dar cu o voce uşor strangulată. Acum aşază-te şi fii băiat cuminte.

Aşezându-şi ambele mâini pe capul lui Pendel, Mickie îi suflă, umed, în ureche:

— Dolce Vita pentru cursa cea mare de duminică, mă auzi? Rafi Domingo a cumpărat jocheii. Pe toți, mă auzi? Spune-i Martei. O faci bogată.

— Mickie, te aud perfect, iar Rafi a fost la mine la magazin azi-dimineață; tu n-ai fost şi e păcat, căci te aşteaptă un smoching frumos să-l probezi. Şi acum, *te rog,* stai jos ca un prieten bun ce-mi eşti.

Cu colțul ochiului, Pendel văzu doi zdrahoni cu ecuson apropiindu-se de ei pe lângă perete. Înconjură cu

un braț protector cât apucă din umerii largi ai lui Mickie.

— Mickie, dacă nu te potoleşti, nu-ți mai croiesc niciodată vreun costum, spuse el în engleză. Iar în spaniolă, celor doi: E în ordine, domnilor, mulțumesc. Domnul Abraxas tocmai pleca. Mickie.

— Ce-i?

— Mickie, mă asculți?

— Nu.

— Fermecătorul tău şofer, Santos, te aşteaptă afară în maşină?

— Puțin îmi pasă.

Pendel îl apucă de braț şi-l sili cu blândețe să traverseze restaurantul, sub tavanul din oglinzi, până în hol, unde Santos, şoferul, îşi aştepta îngrijorat stăpânul.

— Îmi pare rău, Andy, că nu l-ai văzut într-una din zilele lui bune, spuse Pendel timid. Mickie este unul dintre rarii eroi adevărați din Panama.

Cu o mândrie defensivă, se lansă într-un scurt istoric al vieții lui Mickie de până acum: tatăl, un armator grec imigrant, prieten apropiat cu Omar Torrijos, motiv pentru care îşi neglijase afacerile ca să se consacre în întregime traficului de droguri din Panama, transformându-l în ceva cu care se putea mândri oricine în lupta împotriva comunismului.

— Aşa vorbeşte întotdeauna?

— Mă rog, nu sunt simple vorbe, Andy. Mickie îşi respecta enorm tatăl, îl plăcea pe Torrijos şi nu-l iubea pe Ştii-Tu-Cine, explică el, conform strictului obicei local de a nu pronunța numele lui Noriega. Lucru pe care Mickie s-a simțit obligat să-l strige de pe toate acoperişurile, pentru toți care aveau urechi de auzit, până când Ştii-Tu-Cine a făcut o criză şi l-a aruncat în puşcărie, ca să-l reducă la tăcere.

— Şi ce naiba a fost toată povestea aia cu Marta?

— Păi, cum să-ți spun, e o poveste veche, Andy, i-aş

spune o mahmureală. De pe vremea când erau amândoi militanți activi. Marta, fiica unui meşteşugar negru, iar el, băiatul bogat şi răsfățat, luptând umăr la umăr pentru democrație, am putea spune, răspunse Pendel, în dorința lui de a vedea subiectul închis cât mai repede. În zilele acelea se legau prietenii neobişnuite. Se creau legături. Aşa cum a spus şi el, se iubeau. Nimic mai firesc.

— Credeam că vorbea despre tine.

Pendel se strădui şi mai tare.

— Aici, Andy, închisoarea e mai închisoare decât la noi acasă, ca să zic aşa. Nu neg varietatea de închisori de la noi, nici vorbă de aşa ceva. Dar ce au făcut ei e că l-au băgat pe Mickie într-o celulă cu o groază de criminali periculoşi, condamnați pe termen lung, o duzină dacă nu mai mulți, şi din când în când îl mutau în altă celulă, dacă mă înțelegi. Asta nu i-a prea priit, ținând seama că, în tinerețe, eră frumuşel foc, încheie el încurcat.

Lăsă să treacă un moment de tăcere, pe care Osnard avu delicatețea să nu-l întrerupă, în memoria frumuseții pierdute a lui Mickie.

— În plus, l-au şi bătut de câteva ori de l-au lăsat lat, fiindcă-i enerva, adăugă el.

— Te duceai să-l vezi? întrebă Osnard într-o doară.

— La puşcărie, Andy? Da. Da, mă duceam.

— Cred că te impresiona să fii de cealaltă parte a gratiilor.

Mickie ca o sperietoare de ciori, cu fața strâmbată de pe urma bătăii, cu ochii plini încă de infernul prin care trecuse. Mickie în zdrențe portocalii, fără croitor la dispoziție. Cu băşici roşii la glezne şi la încheieturile mâinilor. Un om în lanțuri trebuie să învețe să nu se zbată când e bătut, dar învățatul îți ia timp. Mickie murmurând: "Harry, fie-ți milă, dă-mi mâna, Harry, te iubesc, dar scoate-mă de aici". Pendel şoptindu-i: "Mickie, ascultă-mă, trebuie să te faci mic, băiete, să nu te uiți în ochii lor". Nici unul nu-l asculta pe celălalt. Nu era nimic de spus, doar salut şi pe curând.

— Şi acum cu ce se ocupă? întrebă Osnard, ca şi cum subiectul nu mai prezenta nici un interes pentru el. În afară de faptul că bea de stinge şi că deranjează pe toată lumea?

— Mickie? întrebă Pendel.

— Cine altul?

Brusc, acelaşi demon care-l îmboldise pe Pendel să facă din Delgado o lichea îl împinse să-l descrie pe Abraxas ca pe un erou al zilelor noastre: *Dacă Osnard ăsta îşi închipuie că poate să-i pună cruce lui Mickie, se înşală amarnic. Mickie e prietenul meu, coechipierul meu, partenerul meu de box, tovarăşul meu de celulă. Lui Mickie i-au fost rupte degetele şi zdrobite coaiele. Mickie a fost violat în grup de puşcăriaşi înrăiţi, în timp ce tu săreai capra în frumoasa ta şcoală particulară din Anglia.*

Pendel aruncă o privire furişă prin sală, ca să se asigure că nu-i asculta nimeni. La masa de alături, un bărbat cu capul ţuguiat tocmai lua un telefon portabil mare şi alb din mâinile chelnerului şef. Vorbi, iar pe urmă chelnerul luă înapoi telefonul, doar că să-l ducă, precum sfânta cuminecătură, unui alt client care avea nevoie de el.

— Mickie nu a renunţat, Andy, murmură Pendel cu o voce joasă. Aparenţele înşală, mai ales în cazul lui, te asigur.

Ce îl apucase? Ce tot spunea? Aproape că nu se recunoştea. Undeva în mintea lui încinsă se născuse ideea că putea să-i facă lui Mickie un dar din prea multă dragoste, să-l transforme în ceva ce nu va putea fi niciodată, un altfel de Mickie, sobru, sclipitor, militant şi curajos.

— La ce? Nu te înţeleg. Iar vorbeşti în dodii.

— E tot cu ei.

— Cu cine?

— Cu Opoziţia Tăcută, spuse Pendel, ca un luptător medieval care-şi aruncă stindardul în rândurile inamicului, înainte de a se arunca în luptă pentru a-l

recuceri.

— Cu *cine?*

— Cu cei ce se opun în tăcere. El şi grupul lui bine sudat de oameni care cred la fel ca el.

— Cred în ce, pentru numele lui Dumnezeu?

— E o mascaradă şi sub lustru e realitatea, insistă Pendel, ameţit că poate atinge astfel culmile unei inventivităţi până atunci necunoscute.

Dialoguri pe jumătate uitate cu Marta îi veniră iute în ajutor.

— Acest simulacru de democraţie, noul stat Panama, alb şi curat ca zăpada, mă face să râd. Totul nu e decât prefăcătorie. Asta încerca să-ţi spună. L-ai auzit. Înşelătorie. Conspiraţie. Minciună. Prefăcătorie. Trage cortina şi-ai să dai peste aceiaşi tipi care-l manipulau pe Ştii-Tu-Cine, aşteptând să ia din nou frâiele în mână.

Pendel era în continuare prizonierul fasciculului negru ce emana din ochii ca gămălia ai lui Osnard. Sunt informaţii, îşi zise Pendel, protejându-se deja de consecinţele impetuozităţii sale. Asta îl interesează. Nu exactitudinea. Puţin îi pasă dacă nu fac decât să citesc notiţe, să recit din memorie sau să improvizez. Probabil că nici nu ascultă, mă rog, nu ascultă cu adevărat.

— Mickie e în contact cu cei ce se află de cealaltă parte a podului, inventă el în continuare, cu curaj.

— Cine-s ăia?

Podul era Podul Americilor, o altă expresie a Martei.

— Armata ascunsă, Andy, spuse Pendel. Luptătorii, partizanii care pun progresul înaintea mitei, răspunse el, citând — cuvânt cu cuvânt — din Marta. Fermierii şi meseriaşii care au fost trădaţi de un guvern lacom şi corupt. Micii meşteşugari cinstiţi. Populaţia cinstită din Panama, despre care nu auzi vorbindu-se şi pe care n-o vezi niciodată. Oamenii ăştia se organizează. S-au săturat. Ca şi Mickie.

— Marta e amestecată şi ea?

— Posibil, Andy. N-am întrebat-o niciodată. Nu e

treaba mea. Am şi eu ideile mele, dar nu-ţi spun mai mult.

Urmă o pauză lungă.

— De ce *anume* s-au săturat?

Pendel mătură sala cu o privire de conspirator. Era Robin Hood, aducând speranţă celor oprimaţi, făcea dreptate. La masa vecină, o duzină de comeseni veseli atacau homarii şi îi udau cu Dom Perignon.

— De asta, răspunse el cu o voce scăzută, dar cu emfază. *De ei. Şi de tot ce reprezintă ei.*

Osnard voia să afle mai multe despre japonezi.

— Tocmai ai întâlnit unul, Andy, cred că de-aia mă întrebi. Ei bine, Andy, de mai mulţi ani, poate de vreo douăzeci, japonezii sunt, cum să spun, cât se poate de prezenţi în Panama, răspunse Pendel entuziasmat, recunoscător că discuţia despre singurul lui prieten adevărat luase sfârşit. Avem procesiuni japoneze ca să amuze mulţimile, avem fanfare japoneze, avem o piaţă de peşti japonezi, oferiţi ţării, avem chiar un canal de televiziune educativă, finanţat de japonezi, adăugă el, amintindu-şi de unul dintre puţinele programe pe care copiii lui aveau voie să le urmărească.

— Cine e japonezul cel mai important la voi?

— Dintre clienţii mei, Andy? Cel mai important, nu ştiu. Toţi sunt, aş zice, cam enigmatici. Probabil că va trebui s-o întreb pe Marta. Dacă vine unul să-i iei măsurile, şase fac plecăciuni şi-l fotografiază, cum zicem noi, şi zău că nu exagerăm. E un oarecare domn Yoshio de la una dintre misiunile lor comerciale, care cam face pe vedeta prin magazin, un oarecare Toshikazu de la ambasadă, dar habar n-am dacă ăsta e numele de familie sau de botez, va trebui să verific.

— Sau să-i ceri Martei s-o facă.

— Exact.

Conştient din nou de privirea sumbră a lui Osnard,

Pendel îi adresă un surâs amabil, în încercarea de a-l face să-şi întoarcă privirea, dar fără succes.

— Ți se întâmplă să-l inviți pe Emie Delgado la cină? întrebă el, în timp ce Pendel se aştepta la alte întrebări despre japonezi.

— Nu, Andy.

— De ce nu? E şeful neveste-tii.

— Sincer vorbind, nu cred că Louisa ar fi de acord.

— De ce?

Acelaşi demon, din nou. Cel care apare ca să ne aducă aminte că nimic nu se pierde, că un moment de gelozie poate duce la o viață de minciună şi că singurul lucru pe care trebuie să-l faci unui om pe care l-ai doborât e să-l termini.

— Ernie face parte din ceea ce aş numi dreapta dură, Andy. La fel era şi sub Ştii-Tu-Cine, numai că nu recunoştea. Gură-spartă când era cu prietenii lui liberali, scuză-mi expresia, dar după ce ăştia întorceau spatele, hop, dădea fuga în biroul vecin la Ştii-Tu-Cine şi-i dădea zor cu: "Da, domnule, nu, domnule, şi cum aş putea să vă fiu de folos, înălțimea voastră?"

— Chestia asta nu se prea ştie, nu-i aşa? Cei mai mulți îl cred încă fără pata pe Emie al nostru, nu?

— Tocmai de-aia e primejdios, Andy. Întreabă-l pe Mickie. Emie e un aisberg. Partea ascunsă în apă e mult mai mare decât ce se vede, ca să zic aşa.

Osnard rupse o chiflă, întinse puțin unt pe ea şi o ronțăi cu nişte mişcări încete ale maxilarului inferior, de parcă ar fi rumegat. Numai că ochii lui căprui voiau mai mult decât pâine cu unt.

— Camera aia de sus, de la prăvălie, Colțul Sportivului...

— Îți place, nu-i aşa, Andy?

— Te-ai gândit vreodată s-o transformi într-un club pentru clienți? Un loc unde să se poată descărca? Ar fi mai bine decât sofaua veche şi fotoliul de la parter, pentru serile de joi, nu crezi?

— M-am gândit de mai multe ori, Andy, recunosc, şi sunt impresionat că ți-a venit aceeaşi idee după o singură vizită. Dar mă lovesc întotdeauna de acelaşi obstacol de neocolit, şi anume unde să instalez Colțul Sportivului?

— Ies bani buni din chestia asta?

— O, da.

— Mie nu mi-a făcut cine ştie ce impresie.

— Articolele de sport sunt ceea ce eu numesc produse pentru atras clienții, Andy. Dacă nu le-aş vinde eu, ar face-o altcineva, şi cu ocazia asta mi-ar lua şi clienții.

Pendel observă cu neplăcere că Osnard nu era prea darnic în gesturi. Am cunoscut un polițist care era la fel. Niciodată nu-şi frângea mâinile, nu se scărpina în cap, nu se fâțâia pe scaun. Şedea pur şi simplu şi de fixa cu ochii ăia...

— Îmi iei cumva măsura pentru un costum, Andy? întrebă el în glumă.

Dar Osnard nu trebui să-i răspundă, căci privirea lui Pendel rătăcea din nou spre celălalt capăt al sălii, unde vreo doisprezece nou-veniți zgomotoşi, bărbați şi femei, luau loc la o masă lungă.

— Şi aici avem cea de-a doua parte a ecuației, ca să spun aşa, declară el, schimbând semne energice de salut cu personajul aşezat în capul mesei. Nici mai mult, nici mai puțin decât Rafi Domingo în persoană. Celălalt prieten al lui Mickie. Ce zici de chestia asta?

— Ce ecuație? întrebă Osnard.

Pendel îşi acoperi gura cu mâna, pentru mai multă discreție.

— E vorba despre doamna *de lângă* el, Andy.

— Ce-i cu ea?

— E nevasta lui Mickie.

În timp ce mânca, privirea furişată a lui Osnard se îndreptă rapid spre masa de la celălalt capăt al sălii.

— Aia cu țâțe mari?

— Exact, Andy. Uneori ne întrebăm de ce se

căsătoresc oamenii, nu crezi?

— Povesteşte despre Domingo, ordonă Osnard, ca şi cum i-ar fi spus să-i povestească un basm.

Pendel inspiră profund. Capul i se învârtea şi mintea îi era obosită, dar nimeni nu anunţase pauză, aşa că juca mai departe.

— Îşi pilotează propriul avion, începu el la întâmplare.

Bârfe aflate la prăvălie.

— În ce scop?

— Are un lanţ de hoteluri de mare clasă, în care nu stă nimeni.

Trăncăneli din surse diverse.

— De ce?

Restul, talentul de a inventa.

— Hotelurile aparţin unui anumit *consorţiu* cu sediul la Madrid, Andy.

— Ei şi?

— Şi, dacă e să ne luăm după zvonuri, acest *consorţiu* aparţine unor columbieni care nu sunt total străini de comerţul cu cocaină. Consorţiului îi merge bine. Un nou hotel de lux la Chitre, un altul în construcţie la David, două la Bocas del Toro şi Rafi Domingo sare ca un purice de la unul la altul, în avionul lui.

— De ce naiba?

O clipă de linişte, ca între conspiratori, în timp ce chelnerul umple paharele cu apă. Cuburile de gheaţă se ciocnesc cu un zgomot de clopote. Pendel simte în urechi suflul geniului.

— Nu putem decât să bănuim, Andy. Rafi n-are habar de industria hotelieră, dar asta n-are nici o importanţă pentru că, aşa cum ţi-am spus, hotelurile nu au clienţi. Nu le fac nici un fel de publicitate, şi dacă încerci să rezervi o cameră, ţi se răspunde politicos că nu mai sunt libere.

— Nu pricep.

Pe Rafi n-o să-l deranjeze, îşi spuse Pendel. Rafi e un fel de Benny. Harry băiete, ar spune el, zi-i lui Osnard ăsta ce-i face plăcere să audă, atâta timp cât nu există martori.

— Fiecare hotel înregistrează cinci mii de dolari bani gheață pe zi, e bine? În unul sau doi ani fiscali, de îndată ce hotelurile şi-au garnisit bine conturile în bancă, vor fi vândute cui oferă mai mult şi, ce coincidență, acesta va fi chiar Rafi Domingo, sub pălăria unei companii cu totul noi. Hotelurile vor arăta excelent, din pivniță şi până în pod; normal, dacă ținem cont de faptul că nimeni nu a dormit în ele şi că nici măcar un hamburger nu a fost preparat în bucătărie. Şi vor fi întreprinderi legale, căci în Panama banii mai vechi de trei ani sunt mai mult decât respectabili, sunt antici.

— Şi o regulează pe nevasta lui Mickie?

— Aşa mi s-a spus, Andy, zise Pendel, prudent acum, căci partea asta era adevărată.

— Mickie ți-a spus?

— Nu chiar, Andy. Nu chiar atât de limpede. Cu Mickie, trebuie să ştii să citeşti printre rânduri.

Inventa din nou. De ce o făcea? Ce anume îl îndemna s-o facă? Andy. Un actor e un actor. Dacă publicul nu e de partea ta, e împotriva ta. Sau poate că acum, când povestea inventată a vieții lui era zdrențe, simțea nevoia să îmbogățească viața altora. Poate că învia reconstruind lumea în care trăia.

— Rafi face parte dintre ei, Andy, înțelegi? De fapt, Rafi este unul dintre cei mai mari.

— În ce sens cei mai mari?

— Opoziția Tăcută. Băieții lui Mickie. Cei ce aşteaptă în culise, cum le spun eu. Cei care au văzut înscrisul de pe perete. Rafi e metis.

— Ce naiba vrei să spui?

— E metis, Andy. Ca Maria. Ca şi mine. În cazul lui, pe jumătate indian. În Panama nu există discriminări rasiale, mulțumesc lui Dumnezeu, dar panamezilor nu

prea le plac corciturile, mai ales cele nou-venite şi, pe măsură ce urci pe scara socială, feţele sunt tot mai palide. Eu numesc asta boala altitudinii.

Era o glumă nou-nouţă, pe care intenţiona s-o includă în repertoriul său, dar Osnard nu-şi dădu seama. Sau dacă îşi dădu, nu i se păru că ar avea haz. De fapt, văzându-i expresia, Pendel îşi zise că arăta ca şi cum ar fi preferat să asiste la o execuţie publică.

— Plata la bucată, spuse Osnard. Altfel nu se poate. De acord?

Îşi vârâse capul între umeri şi coborâse vocea.

— Andy, ăsta a fost principiul meu din momentul în care am deschis prăvălia, răspunse Pendel entuziasmat, încercând să-şi aducă aminte când plătise pentru ultima dată pe cineva la bucată.

Alcoolul, ca şi sentimentul general de irealitate, în ce-l privea şi în ce-i privea pe ceilalţi, i se urcaseră la cap şi fu gata să adauge că fusese şi principiul dragului de Arthur Braithwaite, dar se abţinu, căci îşi folosise destul imaginaţia pentru o seară.

— Nimănui nu-i mai e ruşine de lăcomie în zilele noastre. E singurul lucru care-i motivează pe oameni.

— O, Andy, sunt total de acord, spuse Pendel, crezând că Osnard se lamenta în legătură cu starea precară a Angliei.

Osnard aruncă o privire în jur, ca să vadă dacă nu-i auzea cineva. Poate că priveliştea atâtor conspiratori cu capetele apropiate îi dădu curaj, căci chipul i se înăspri într-un mod care nu-l făcu pe Pendel să se simtă la largul lui, iar vocea, deşi surdă, deveni tăioasă.

— Ramón te are la mână. Dacă nu-i plăteşti datoria, ai păţit-o. Dacă i-o plăteşti, te trezeşti pe cap cu un râu fără apă şi o orezărie unde nu creşte orez. Ca să nu pomenim despre făcăleţul care te aşteaptă de la Louisa.

— Asta mă frământă şi pe mine, Andy, nu neg. Nu

mai mănânc de săptămâni întregi.

— Ştii cine e vecinul tău la orezărie?

— Un proprietar care nu există, Andy. Una dintre cele mai răufăcătoare fantome.

— Ştii cum îl cheamă?

Pendel clătină din cap.

— Nu e o persoană. E o corporație cu sediul la Miami.

— Ştii cine e bancherul ei?

— Nu prea, Andy.

— Amicul tău Ramón. E compania lui Rudd. Rudd deține două treimi, domnul X a treia. Şi ştii cine e domnul X?

— Sunt uluit, Andy.

— Administratorul tău, cum îl cheamă?

— Angel? Mă iubeşte ca un frate.

— Te-au tras pe sfoară. Un caz clasic. Gândeşte-te puțin.

— Asta şi fac, Andy. De mult timp nu m-am mai gândit atât, spuse Pendel, în timp ce o alta parte a lumii lui se prăvălea şi se scufunda sub privirile lui.

— S-a oferit cineva să-ți cumpere orezăria pe nimica toată? întrebă Osnard din spatele peretelui de ceață care se ridicase între ei.

— Vecinul meu. După aia o să dea drumul la apă, nu-i aşa, şi o să aibă o fermă frumoasă şi productivă, valorând de cinci ori prețul plătit.

— Şi Angel o s-o conducă pentru el.

— E un cerc vicios, Andy, iar eu mă aflu în mijlocul lui.

— Cât de mare e ferma vecinului tău?

— O sută de hectare.

— Ce face cu ea?

— Creşte vite. Cheltuieli de întreținere foarte mici. N-are nevoie de apă. Nu face decât să mă lipsească pe mine de ea.

Prizonierul dă răspunsuri scurte, în timp ce

anchetatorul ia notițe: atâta doar că Osnard nu-şi notează nimic. Ochii lui de vulpe rețin tot.

— Nu cumva Rudd a fost cel care ți-a sugerat să cumperi ferma?

— Zicea că e ieftină. Vânzare forțată. Plasamentul perfect pentru banii Louisei. Cât am fost de naiv.

Osnard duse paharul ca un balon la buze, poate ca să le ascundă. Trase apoi aer în piept şi, coborându-şi vocea, vorbi în mare viteză.

— Eşti un adevărat dar picat din cer, Harry. Un adevărat post de ascultare. Soția bine plasată, relații nemaipomenite, un prieten în rezistență, o salariată alături de popor, ai o viață model, eşti stabilit aici de mai bine de zece ani, ai o acoperire beton, vorbeşti limba, eşti sociabil, vioi. N-am întâlnit în viața mea pe cineva care să mă zăpăcească mai bine. Rămâi aşa cum eşti, chiar mai ceva decât acum, şi o să avem toată țara la cheremul nostru. În plus, dacă se întâmplă ceva, nu te recunoaştem. Eşti de acord sau nu?

Pendel zâmbi strâmb, în parte datorită complimentelor, în parte speriat de gravitatea situației. Dar mai ales pentru că era conştient că asista la un moment mare din viața lui, care — deşi era înspăimântător şi purificator — avea loc fără participarea lui efectivă.

— Sincer să fiu, Andy, de când mă ştiu oamenii nu mi-au recunoscut valoarea, mărturisi el, în timp ce gândurile îi vagabondau printre amintiri.

Dar nu spusese da.

— Partea proastă e că vei fi, chiar din prima zi, băgat până-n gât. Te deranjează?

— Sunt deja băgat până-n gât, nu ți se pare? Nu trebuie decât să aleg între două rele.

Din nou ochii, prea bătrâni, prea ficşi, ascultând, amintindu-şi, adulmecând, făcând toate astea în acelaşi timp. Şi, în ciuda lor sau din cauza lor, Pendel făcu imprudența de a se autoevalua.

— Nu prea înțeleg ce-ai putea face cu un post de ascultare falit, declară el cu fanfaronada tipică unui condamnat. Nu văd cum aş putea ieşi din situația asta, poate doar dac-ar interveni vreun milionar nebun.

O privire inutilă în jurul sălii.

— Vezi cumva vreun milionar nebun în mulțime, Andy? Nu vreau să spun că ar fi toți întregi la cap, numai că nebunia lor nu mă include şi pe mine.

Nimic nu se schimbă la Osnard. Nici privirea fixă, nici vocea, nici mâinile puternice aşezate cu palma în jos pe fața de masă albă şi groasă.

— Poate că serviciul meu e destul de nebun, spuse el.

Căutând cu disperare o diversiune, privirea lui Pendel alese silueta sinistră a Ursului, editorialistul urât de toată lumea din Panama, care îşi deschidea drum cu un aer lugubru spre o masă izolată din partea cea mai întunecată a sălii. Dar tot nu spusese "da" şi cu o ureche îl ascultă cu disperare pe unchiul Benny: *Fiule, când întâlneşti un escroc, lasă-l să aştepte. Căci nimic nu-i place mai puțin unui escroc decât să-i spui să revină săptămâna viitoare.*

— Eşti de acord sau nu?

— Mă gândesc, Andy. Ezit.

— De ce naiba?

— Pentru că sunt un adult responsabil care încearcă să ia o hotărâre, răspunse Pendel în gând. Pentru că am voință şi creier, nu impulsuri stupide, amintiri neplăcute şi o doză excesivă de imaginație.

— Cântăresc argumentele pro şi contra, Andy. Examinez toate posibilitățile, spuse el pe un ton superior.

Osnard neagă acuzații pe care nu i le-a adus nimeni. O face printr-un murmur umed, care se potriveşte perfect cu trupul lui dolofan, dar Pendel nu mai vede vreo continuitate în spusele lui. E o altă seară. Mă gândesc din

nou la Benny. Simt nevoia să mă duc acasă să mă culc.

— Noi nu-i turnăm pe tipii cu care lucrăm, Harry. Nu pe cei la care ținem.

— N-am spus niciodată că ați face-o, Andy.

— Nu e stilul nostru. Ce interes am avea să le spunem panamezilor despre cazierul tău judiciar, o dată ce avem nevoie de tine aşa cum eşti şi chiar mai mult?

— Nici unul, Andy, şi mă bucur să te aud spunând-o.

— De ce să-l dăm de gol pe bătrânul Braithwaite, să te facem de râs în fața nevestei şi a copiilor, de ce am distruge un cămin fericit? Avem nevoie de tine, Harry. Ai o mulțime de lucruri pe care ni le poți vinde. Nu vrem decât să le cumpărăm.

— Rezolvați problema orezăriei şi vă dau capul meu pe o tavă, Andy, spune Pendel, ca să fie amabil.

— Nu de capul tău avem nevoie, bătrâne, ci de sufletul tău.

Imitându-şi oaspetele, Pendel apucă paharul de coniac cu amândouă mâinile şi se apleacă peste masa luminată de lumânări. Încă se mai gândeşte ce hotărâre să ia. Amână răspunsul, deşi cea mai mare parte din el doreşte să spună "da", chiar şi numai pentru a pune capăt jenei ce se instalase între ei.

— Încă nu mi-ai explicat ce o să am de făcut, Andy.

— Post de ascultare. Ți-am mai spus.

— Da, dar ce anume vrei să ascult? Ce te interesează, de fapt?

Din nou ochii, ca nişte ace, cu scântei roşiatice. Fălcile leneşe, mestecând absent, în timp ce mintea rumegă. Corpul de copil mare şi gras. Vocea tărăgănată, surdă, ieşind din colțul gurii strâmbe.

— Nu mare lucru. Echilibrul puterilor mondiale în secolul douăzeci şi unu. Viitorul comerțului internațional. Eşichierul politic din Panama. Opozanții tăcuți. Tipii de dincolo de pod, cum le spui tu. Ce se va întâmpla când se vor retrage yankeii? *Dacă* o vor face. Cine va râde, cine va

plânge la 31 decembrie 1999? Ce se va întâmpla când una dintre cele două căi navigabile cele mai mari ale lumii va fi vândută la licitație, iar licitația va fi condusă de o bandă de băieți fără scrupule? O nimica toată, răspunde el, dar cu o intonație interogativa, că şi cum partea cea mai bună abia avea să urmeze.

Pendel zâmbeşte strâmb, la rândul lui.

— În cazul ăsta nu e nici o problemă, nu-i aşa? Mâine la prânz, când vii să-l iei, îl găseşti gata ambalat. Dacă e nevoie de vreun retuş, îl aduci înapoi când vrei.

— Plus câteva mici probleme care nu figurează în meniu, adaugă Osnard pe un ton şi mai scăzut. Nu încă, mai bine zis.

— Despre ce e vorba?

Ridicare din umeri. O ridicare din umeri lungă, lentă, complice, grea de subînțelesuri, iritantă, un gest de polițist exprimând o falsă decontractare, o putere teribilă şi o rezervă imensă de informații importante.

— În meseria asta, exista o mulțime de moduri diferite de a ajunge la ce vrei. Nu le poți învăța pe toate într-o noapte. Te-am auzit zicând "da", sau o faci pe Greta Garbo?

Spre mirarea lui, Pendel reuşeşte să mai amâne un pic răspunsul. Poate că ştie că nehotărârea este singura libertate care i-a mai rămas. Poate că unchiul Benny îl trage din nou de mânecă. Sau poate, vag, îşi dă seama că, în conformitate cu drepturile prizonierilor, un om care-şi vinde sufletul e îndreptățit să aibă un timp de gândire.

— N-o fac pe Greta Garbo, îl fac pe Harry, spune el, ridicându-se curajos în picioare şi bombându-şi pieptul. Mi-e teamă că, atunci când e vorba de decizii care-ți pot schimba viața, Harry Pendel e un animal care calculează intens.

Trecuse de unsprezece când Pendel opri motorul maşinii la vreo douăzeci de metri la vale de casa lui, ca să

nu-i trezească pe copii. Îşi folosi apoi amândouă mâinile ca să deschidă portiera, una ca s-o împingă şi pe cealaltă ca să întoarcă uşor cheia. În felul ăsta, broasca funcționa ca unsă, altfel emitea un zgomot ca o împuşcătură. Se duse la bucătărie şi îşi clăti gura cu Coca-Cola, în speranța că va risipi aburii de coniac. Se dezbrăcă apoi în hol şi-şi puse hainele pe scaun, înainte de a intra, în vârful picioarelor, în dormitor. Louisa deschisese amândouă ferestrele, căci aşa îi plăcea să doarmă. Aerul marin intra în cameră dinspre Pacific. Când trase cearşaful, văzu, spre surpriza sa, că Louisa era la fel de goală ca el, complet trează şi privindu-l fix.

— Ce s-a întâmplat? şopti el, temându-se de o scenă care să-i trezească pe copii.

Întinzându-şi brațele lungi, Louisa îl strânse tare la piept şi Pendel descoperi că avea obrajii uzi de lacrimi.

— Harry, îmi pare nespus de rău, vreau să ştii lucrul ăsta. Îmi pare foarte, foarte rău.

Îl săruta şi nu-l lăsa s-o sărute şi el.

— Nu merit să mă ierți, Harry, nu încă. Eşti un bărbat bun şi un soț bun, câştigi mulți bani, iar tatăl meu a avut dreptate, eu sunt o scorpie rea şi nesimțitoare, incapabilă de o vorbă bună.

E prea târziu, îşi zise el, în timp ce făceau dragoste. Aşa ar fi trebuit să fim înainte de-a fi prea târziu.

CAPITOLUL ŞASE

Harry Pendel îşi iubea nevasta şi copiii cu un devotament care nu putea fi înțeles decât de cei ce nu făcuseră niciodată parte dintr-o familie, nu ştiuseră niciodată ce însemna să respecți un tată onorabil, să iubeşti o mamă fericită sau să-i priveşti ca pe o răsplată firească pentru faptul că ai venit pe lume.

Familia Pendel trăia pe culmea unui deal, într-un cartier numit Bethania, într-o casă frumoasă cu două

etaje, cu peluze în faţă şi în spate, cu multe bougainvilia şi o vedere foarte frumoasă spre mare şi, în depărtare, spre oraşul vechi şi Punta Paitilla. Pendel auzise că dealurile din jur ascundeau depozite subterane, pline de bombe atomice şi buncăre, dar Louisa spusese că, în felul ăsta, se vor simţi mai în siguranţă, iar Pendel, ca să evite o discuţie cu ea, fusese de acord.

Pendelii aveau o servitoare care să şteargă pardoseala de gresie, una care să spele rufele, alta care să stea cu copiii şi să facă toate cumpărăturile şi un negru grizonant, cu un început de barbă albă şi o pălărie de paie, care trebăluia prin grădină, creştea ce-i trecea lui prin cap, fuma substanţe ilegale şi se aproviziona din bucătărie. Această mică armată de servitori îi costa o sută patruzeci de dolari pe săptămână.

În patul lui, noaptea, Pendel simţea o plăcere secretă prefăcându-se că aluneca în somnul agitat al închisorii, cu genunchii la gură, cu bărbia coborită şi cu mâinile peste urechi, ca să nu audă gemetele celorlalţi puşcăriaşi, pentru ca pe urmă să se trezească şi să se asigure, cu prudenţă, că nu era la puşcărie, ci aici, în Bethania, în grija unei soţii credincioase, care avea nevoie de el şi care-l respecta şi că de partea cealaltă a culoarului dormeau copiii lui fericiţi, o binecuvântare mereu nouă, pe care unchiul Benny o numea *mitzvah:* Hannah, prinţesa lui catolică în vârstă de nouă ani, Mark, violonistul evreu rebel în vârstă de opt ani. Dar dacă Pendel îşi iubea familia cu respect şi devotament, în acelaşi timp se şi temea pentru ea şi se obişnuise cu ideea că fericirea lui era iluzorie.

Când stătea singur în balconul lui, pe întuneric, cum îi plăcea să facă seara după lucru, adeseori în tovărăşia unuia dintre trabucele mici ale unchiului Benny, adulmeca în aerul umed mirosurile nocturne ale florilor luxuriante şi privea luminile înotând în ceaţa ploii, când zărea printre norii capricioşi şirul de ambarcaţiuni ancorate la intrarea în Canal, iar imensitatea norocului

său năştea în el un sentiment acut al fragilităţii: ştii prea bine că nu poate să ţină, Harry băiatule, ştii că lumea poate să-ţi explodeze în faţă, ai văzut că aşa se întâmplă chiar de aici de pe balcon, şi ce s-a întâmplat o dată poate să se repete în orice clipă, aşa că fii atent.

Privea apoi la oraşul prea calm, iar în scurt timp rachetele, trasoarele roşii şi verzi, răpăitul răguşit al mitralierelor şi bubuitul tunurilor îi aprindeau nebuneşte teatrul amintirilor, ca în seara aceea din decembrie 1989, când dealurile se clătinaseră şi se cutremuraseră sub focul enormelor elicoptere Spectre ce zburau dinspre mare fără să întâlnească cea mai mică opoziţie, ca să pedepsească mahalalele cu clădiri din lemn din El Chorillo — ca de obicei, săracii erau de vină pentru toate — bombardând în voie maghernițele în flăcări, întorcându-se apoi să facă plinul şi revenind ca să le bombardeze din nou. Probabil că atacatorii nu intenţionaseră acest lucru. Probabil că erau buni taţi şi buni fii şi tot ce voiau era să distrugă *comandancia* lui Noriega, până când două obuze deviaseră de la traiectorie şi alte două le urmaseră. Dar în timp de război bunele intenţii sunt greu de transmis celor cărora le sunt destinate, moderaţia trece neobservată şi prezenţa câtorva trăgători duşmani, puşi pe fugă într-o mahala săracă, nu explică totala ei distrugere. La ce ajută dacă le spui: "Am folosit forţa minimă" unor oameni îngroziţi, fugind desculţi prin sânge şi cioburi, trăgând după ei copii şi geamantane, fără să aibă unde să se ducă? La ce serveşte dacă afirmi că tirurile au fost declanşate de către provocatori revanşarzi ai Batalioanelor Demnităţii ale lui Noriega? Chiar dacă ar fi aşa, de ce te-ar crede?

Curând urletele începuseră să urce dealul şi Pendel, care în viaţa lui auzise şi scosese câteva urlete, nu şi-ar fi imaginat niciodată că un singur urlet uman putea fi în stare să acopere bubuitul înnebunitor al blindatelor şi răpăitul artileriei, dar chiar aşa se întâmplase, mai ales fiindcă era vorba de suma a mii de urlete scoase din

rărunchii unor copii terorizați și însoțite de duhoarea cărnii de om arse.

— Harry, intră în casă. Harry, am nevoie de tine. Harry, intră odată în casă. Harry, nu înțeleg ce faci acolo.

Strigătul era al Louisei, din fundul debaralei pentru mături de sub scară, cu spinarea ei lungă încovoiată, ca să-i apere mai bine pe copii: Mark, de aproape doi ani, strins lângă burta ei, udând-o prin pamperși — Mark, ca și soldații americani, părea să aibă un stoc inepuizabil de muniții — Hannah, îngenuncheată la picioarele ei, în capotul și papucii cu ursuleți, adresând rugăciuni unui oarecare Jovey, care după aceea a fost identificat ca fiind un amalgam de Isus, Iehova și Jupiter, un fel de cocteil divin pregătit din resturile de folclor religios adunate în decursul celor trei ani de existență.

— Știu ei ce fac, repeta Louisa pe un ton tranșant de militar, amintind supărător de mult de tonul tatălui ei. Nu e nici prima, nici ultima oară. Au calculat totul dinainte. Nu trag niciodată, *niciodată* în civili.

Și Pendel, pentru că o iubea, consideră că era mai bine s-o lase să creadă ce voia, în timp ce El Chorillo gemea, ardea în flăcări și se dezagrega sub atacurile repetate ale armelor pe care Pentagonul le ținea pentru o viitoare ocazie.

— Marta locuiește acolo, spuse el.

Dar o femeie care se teme pentru copiii ei nu se mai teme pentru nimeni altcineva, așa că, o dată cu zorii, Pendel coborî dealul și îi fu dat să audă o liniște cum nu mai auzise de când se stabilise în Panama City. Înțelese pe loc că, în termenii armistițiului, părțile căzuseră de acord să alunge pe veci de pe suprafața pământului aparatele de aer condiționat, șantierele și excavările, și că de acum înainte toate mașinile, camioanele, autobuzele școlare, taxiurile, mașinile de gunoi, mașinile depoliție și ambulanțele, precum și urletele copiilor sau ale mamelor, vor fi interzise sub amenințarea pedepsei cu moartea.

Nici chiar înalta și maiestuoasa coloană de fum

negru ce se ridica din ce fusese cândva El Chorillo nu scotea vreo urmă de zgomot deversându-se în cerul dimineții. Numai câțiva refractari refuzau, ca de obicei, să se supună interdicției, ultimii trăgători de elită retraşi în incinta *comandandei,* care continuau să vizeze pozițiile americane de pe străzile din jur. Dar amuțiră curând şi ei, ajutați de tancurile instalate pe Ancón Hill.

Cabina telefonică din fața benzinăriei era intactă, numai că legea tăcerii se aplica şi la telefon. Telefonul Martei mergea, dar se încăpățâna să nu sune.

Agățându-se cu furie de noul său personaj, Bărbatul Matur şi Singuratic în Fața unei Decizii Vitale, Pendel se lăsă antrenat în eternul său vals ezitant între eroism şi pesimismul cronic, cu o nehotărâre atât de sălbatică, încât amenința să-l doboare. De vocile interioare acuzatoare din Bethania se refugie în sanctuarul magazinului său, iar de vocile acuzatoare ale magazinului se refugie în sanctuarul propriului cămin, totul în numele cântăririi — la calm — a variantelor. Nici o clipă însă — nici chiar în momentele în care se acuza cel mai tare — nu-şi permise să priceapă că, de fapt, şovăia între două femei. Eşti prada acelui triumfalism care ne cuprinde pe toți atunci când temerile noastre cele mai cumplite devin realitate. Viziunile tale grandioase se întorc împotrivă-ți. Lumea ta imaginară se dărâmă sub ochii tai, fiindcă ai fost atât de prost încât să construieşti un templu fără fundații. Dar, de îndată ce se autoflagela cu aceste previziuni apocaliptice, sfaturi încurajatoare rostite de vocea lui Benny îi şi veneau în ajutor:

— Nu e, deci, nevoie decât de câteva adevăruri ca să crezi că te-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu? Un diplomat tânăr şi strălucitor îți propune să serveşti Anglia ca un adevărat bărbat, şi tu te vezi deja un blestemat de cadavru la morgă. Pedeapsa lui Dumnezeu se oferă să joace rolul milionarului nebun, îți strecoară un teanc de

bancnote de cincizeci într-un plic obişnuit şi-ţi spune că mai are multe altele? Te numeşte Un Dar Ceresc, lucru pe care nu mulţi alţii l-au făcut? Asta să fie Pedeapsa lui Dumnezeu?

Tot atunci Hannah vru să ştie ce carte îi recomandă Marele şef să citească pentru concursul de lectură de la şcoală, Mark îi ceru să-l asculte cum cânta *Oaia leneşă* la vioara cea nouă, ca să hotărască dacă era destul de bine pregătit pentru examen, iar Louisa îi ceru părerea despre ultimul scandal de la Centrul Administrativ, ca să se poată pronunţa asupra viitorului Canalului, cu toate că părerile Louisei în legătură cu acest subiect erau hotărite de mult: Ernesto Delgado cel fără de pereche, incoruptibilul, păzitorul trecutului de aur, nu putea fi în stare de vreo greşeală:

— Harry, nu înţeleg. Ajunge ca Ernesto să părăsească ţara zece zile, ca să-l întovărăşească pe preşedinte, că echipa şi aprobă numirea a nu mai puţin de cinci panameze frumoase ca responsabile cu relaţiile publice ca la americani, deşi nu au alte calificări decât că sunt tinere, albe, conduc BMW-uri, se îmbracă la mari case de modă, au sâni mari şi taţi bogaţi şi nu catadicsesc să vorbească cu angajaţii permanenţi.

— E o ruşine, decise Pendel.

Pe urmă înapoi la magazin, unde trebuia să examineze împreună cu Marta facturile neplătite şi comenzile neridicate, ca să poată hotărî pe cine să someze şi cui să-i mai acorde un răgaz de o lună.

— Te mai doare capul? o întrebă el tandru, observând că era şi mai palidă ca de obicei.

— Nu, răspunse Marta din spatele vălului de păr negru.

— Iar nu merge ascensorul?

— Ascensorul nu mai merge deloc, spuse ea zâmbind strâmb. A fost oprit în mod oficial.

— Îmi pare rău.

— N-are de ce, nu eşti tu de vină. Cine e Osnard?

În primul moment, Pendel se sperie. Osnard? *Osnard?* Un client, femeie. Nu-i mai tot striga numele.

— De ce? întrebă el, revenindu-şi.

— E un om rău.

— Nu sunt toţi clienţii mei răi? spuse el făcând aluzie, în joacă, la preferinţa ei pentru cei de dincolo de pod.

— Da, dar ei n-o ştiu, răspunse Marta, fără să mai zâmbească.

— Şi Osnard ştie?

— Da. Osnard e rău. Nu fă ce-ţi cere.

— Ce anume îmi cere să fac?

— Nu ştiu. Dacă aş şti, l-aş împiedica. Te rog.

Fusese gata să adauge "Harry", simţi cum buzele ei crăpate îi foraseră numele. Numai că în magazin îşi făcea un punct de onoare din a nu profita niciodată de indulgenţa lui, de a nu arăta niciodată, prin cuvinte sau semne, că erau legaţi pe vecie, că de fiecare dată când se vedeau, revedeau aceeaşi scenă, sub unghiuri diferite:

Marta în blugi şi o bluză albă sfâşiată, zăcând în rigolă ca un sac de gunoi neridicat, în timp ce trei membri ai Batalioanelor Demnităţii ale lui Noriega, numiţi afectuos *Dingbats,* încearcă unul după altul să-i câştige inima şi mintea, începând cu faţa, cu ajutorul unei bâte de base-ball însângerate. Şi Pendel privind-o cu braţele răsucite la spate de alţi doi, urlând la început de teamă şi de mânie, apoi implorându-i, cerşindu-le s-o lase în pace.

Dar ei n-o lasă. Îl silesc să privească. Ce sens ar mai avea exemplul dat cu o femeie rebelă, dacă nu se uită nimeni?

E o eroare, domnule căpitan. E o simplă coincidenţă că doamna asta poartă cămaşa albă a opoziţiei.

Nu vă temeţi, señor, nu va rămâne albă mult timp.

Marta pe patul clinicii improvizate, unde avusese curajul să-i ducă Mickie Abraxas ; Marta goală, acoperită de sânge şi vânătăi, în timp ce Pendel îl copleşeşte pe doctor cu dolari şi asigurări, iar Mickie stă de pază la

fereastră.

— Suntem mai buni, şopteşte Marta cu buzele însângerate şi dinții sparți.

Ce vrea să spună e că există o altă Panama, mai bună. Se referă la cei de dincolo de pod.

A doua zi, Mickie era arestat.

— Mă gândesc să transform Colțul Sportivului într-un soi de club, îi spuse Pendel Louisei, nedecis încă. Cred că un bar ar fi nimerit.

— Harry, nu înțeleg la ce-ți trebuie un bar. Reuniunile tale de joi seara sunt şi aşa destul de agitate.

— Ca să atrag oamenii, Lou. Să crească clientela. Prietenii aduc alți prieteni, prietenii se aşază la masă, se simt bine, încep să se uite la eşantioane. Rezultatul: un carnet de comenzi plin ochi.

— Şi unde instalezi cabina de probă? obiectă ea.

Bună întrebare, îşi zise Pendel. Nici măcar Andy n-ar putea să-mi dea un răspuns. Decizia se amână.

— Pentru clienți, Marta, explică Pendel cu răbdare. Pentru toți cei care vin să-ți mănânce sandvişurile. Ca să crească numărul clienților şi al comenzilor.

— Mi-aş dori ca sandvişurile mele să-i otrăvească.

— Pe cine aş mai îmbrăca atunci? Pe toți prietenii ăia ai tăi cu mintea înfierbântată, presupun. Prima revoluție din lume îmbrăcată la comandă, grație lui P&B. Mulțumesc frumos.

— De ce nu, dacă Lenin se plimba într-un Rolls-Royce? răspunse ea pe acelaşi ton.

Nu l-am întrebat cum vrea buzunarele, îşi zise el târziu în noapte, croind un smoching în sunetul muzicii lui Bach. Nici manşetele, nici lărgimea pantalonilor. Nu i-

am expus avantajele bretelelor față de curele într-o climă umedă, mai ales pentru domnii a căror talie e al naibii de variabilă. Montat de aceste pretexte, fu gata să întindă mâna după telefon, când acesta sună şi cine altul dacă nu Osnard îl chema ca să-i propună să meargă să bea ceva?

Se întâlniră în barul modern cu pereți lambrisați al hotelului Executiv, un turn alb şi curat, la doi paşi de prăvălia lui Pendel. Două fete frumoase cu fuste scurte se uitau la un meci de baschet pe un ecran de televiziune uriaş. Pendel şi Osnard se aşezară mai retras, cu capetele apropiate, pe scaune din rafie care îi invitau mai degrabă să se lase pe spate.

— Te-ai hotărit? întrebă Osnard.

— Nu chiar, Andy. Să zicem că mă pregătesc. Cuget.

— Celor de la Londra le-a plăcut tot ce-au auzit. Ar vrea să încheie târgul.

— Cu atât mai bine, Andy. Asta înseamnă că mi-ai făcut reclamă, nu glumă.

— Vor să devii cât mai repede operațional. Sunt fascinați de Opoziția Tăcută. Vor numele membrilor. Modul de finanțare.

Legăturile cu studenții. Au vreun manifest? Metodele şi obiectivele.

— Bine, bine. Da. Perfect, spuse Pendel care, furat de nenumăratele lui griji, îi cam pierduse din vedere pe Mickie Abraxas, nobilul apărător al libertății, şi pe Rafi Domingo, impresionantul lui bancher. Mă bucur că-i interesează, adăugă el politicos.

— Ei cred c-ai putea s-o tragi de limbă pe Marta: aspecte ale activității studenților. Bombele fabricate artizanal în clasă.

— Zău? Foarte bine.

— Vor ca relația noastră să aibă o bază oficială, Harry. Aşa vreau şi eu. Te înrolăm, te pregătim, te plătim, îți arătăm câteva dintre trucuri. N-ar vrea să piardă ocazia.

— Cât de curând, Andy. Aşa cum am spus, nu sunt genul impulsiv. Reflectez.

— Sunt dispuşi să crească oferta cu zece la sută. Ca să te ajute să gândeşti mai bine. Vrei să-ți dau câteva detalii?

I le dădu oricum, mormăind în spatele palmei ca şi cum s-ar fi scobit între dinți, atâta avans, atâta pe lună, ca să-ți plăteşti împrumutul, prime în bani gheață, în funcție de calitatea informațiilor puse la dispoziție în exclusivitate Londrei.

— În maximum trei ani, ai scăpat, spuse el.

— Sau mai puțin, dacă am noroc, Andy.

— Sau dacă eşti deştept.

— *Harry.*

O oră mai târziu, prea dezorientat ca să se poată întoarce acasă, Pendel e din nou în camera de croit, cu smochingul şi Bach.

— *Harry.*

Vocea care-i vorbeşte e a Louisei, prima oară când s-au culcat împreună, culcat cu adevărat, nu doar atingeri şi sărutări, cu urechea pâlnie ca să audă zgomotul maşinii părinților, întorcându-se de la cinema, goi puşcă în patul lui Harry, în apartamentul lui oribil din Calidonia, unde croieşte noaptea după ce, toată ziua, a vândut haine de gata pentru un sirian şmecher pe nume Alto. Prima lor încercare nu a fost încununată de succes. Amândoi sunt stângaci, amândoi sunt reținuți de prea multe interdicții din partea familiei.

— *Harry.*

— Da, dragă.

Cuvântul "dragă" nu le-a venit niciodată prea uşor pe buze. Nici la început, nici azi.

— Dacă domnul Braithwaite ți-a oferit prima şansă, te-a luat la el acasă, te-a trimis la şcoala serală şi te-a rupt de lângă unchiul ăla rău, Benny, se va bucura

veşnic de recunoştința mea.

— Sunt fericit că gândeşti aşa, draga mea.

— Ar trebui să-l respecți, să-l venerezi şi să le povesteşti copiilor noştri despre el când vor creşte, ca să ştie cum poate un bun samaritean să salveze viața unui orfan.

— Arthur Braithwaite este singurul om cinstit pe care-l cunoşteam până ce l-am întâlnit pe tatăl tău, Lou, o asigură Pen-del cu fervoare.

Şi eram sincer, Lou! pledează Pendel cu disperare în sinea lui, închizând foarfecă pe umărul mânecii stângi. *Tot ce inventezi e adevărat, dacă crezi cu tărie şi o faci din iubire!*

— O să-i spun, anunță Pendel cu voce tare, în timp ce Bach îl înalță pe culmile perfectei sincerități. Şi pentru un moment cumplit de autocompătimire, se gândeşte serios să renunțe la preceptele înțelepte care l-au condus întotdeauna şi să-i mărturisească toate păcatele tovarăşei lui de viață. Sau aproape toate. Cea mai mare parte.

Louisa, trebuie să-ți spun ceva cam greu de digerat. Ce ştii tu despre mine nu e chiar cuşer în ce priveşte unele amănunte. Mai degrabă se apropie de ce aş îi vrut să fiu, dacă lucrurile ar fi mers mai bine.

Nu-mi găsesc cuvintele potrivite, îşi zice el. N-am mărturisit nimic în viața mea, doar o dată unchiului Benny. Unde să mă opresc? Şi, după aia, o să mă mai creadă vreodată? Îşi imaginează îngrozit consiliul de război, una din şedințele Cred-în-Tine-Doamne ale Louisei, dar după cele mai stricte canoane, cu servitorii goniți din casă şi cu celula familiei adunată în jurul mesei, cu mâinile împreunate şi Louisa țeapănă şi cu gura strânsă de frică, pentru că în adâncul ei se teme de adevăr mai mult decât mă tem eu. Ultima oară a fost Mark,silit a recunoaşte că scrisese cu vopsea ”Dobitocilor" pe portalul şcolii. Înainte fusese Hannah, care turnase o cutie de vopsea din aia care se usca instantaneu în chiuvetă, ca să se răzbune pe una dintre servitoare.

Astăzi însă chiar Harry al nostru stă pe banca acuzaților, explicându-le copiilor lui iubiți că tăticul, pe toată durata căsătoriei lui cu mami şi pe toată perioada în care copiii au fost destul de mari ca să-l înțeleagă, le-a spus nişte minciuni gogonate despre marele erou al familiei şi acel model exemplar, inexistentul domn Braithwaite, Dumnezeu să-l odihnească. Şi că, departe de a fi fiul favorit al lui Braithwaite, tatăl şi soțul lor şi-a consacrat nouă sute douăsprezece zile şi nopți studiului aprofundat al pereților de cărămidă ai caselor de corecție ale Maiestății Sale.

Hotărirea e luată. O să vă spun mai târziu. Mult mai târziu. Într-o altă viață, practic. O viață fără darul invențiilor.

Pendel opri maşina lui cu tracțiune pe patru roți la câțiva centimetri de cea din față şi aşteptă ca maşina din spate să-l lovească, dar, dintr-un motiv sau altul, ciocnirea nu se produse. Cum de-am ajuns aici? se întrebă el. Poate că m-a lovit şi sunt mort. Trebuie să fi încuiat prăvălia fără să-mi dau seama. Îşi aminti apoi cum croise smochingul şi întinsese bucățile gata tăiate pe masa de lucru ca să le studieze, cum făcea întotdeauna: creatorul îşi lua adio de la ele, până când reveneau asamblate, în formă semiumană.

O ploaie neagră lovea capota. Un camion era culcat de-a curmezişul la cincizeci de metri în față, cu roțile pierdute în urmă ca nişte baligi de vacă. Prin potop nu se vedeau decât şiruri de vehicule blocate, îndreptându-se spre zona luptelor sau încercând să scape de ea. Dădu drumul la radio, dar tunetul artileriei acoperea sunetul. Ploaie pe un acoperiş fierbinte. Nu mai scap niciodată de aici. Sunt prins în capcană. În pântecele mamei. La puşcărie. Opresc motorul, opresc aerul condiționat. Aştept. Fierb. Asud. O nouă salvă de artilerie. Să mă ascund sub banchetă.

Transpirația curgea şiroaie pe el, grea ca ploaia. Apa îi clipocea sub picioare. Pendel plutea, în amonte sau în aval. Tot trecutul pe care îl îngropase la şapte picioare sub pământ reînvia cu brutalitate: versiunea nerevizuită, neaseptizată, nebraithwai-tizată a vieții lui, începând cu miracolul naşterii, aşa cum i-o povestise unchiul Benny în puşcărie, şi terminând cu ziua Absolut de Neiertat, cu treisprezece ani în urmă, când se reinventase pentru Louisa pe o peluză americană imaculată, în Zona Canalului oficial desființată, cu drapelul înstelat fâlfâind în fumul de la grătarul în aer liber al tatălui ei, cu orchestra cântând *Hope and Glory* şi cu negrii ce priveau scena de după grilaj.

Revăzu orfelinatul pe care refuza să şi-l aducă aminte şi pe unchiul Benny, superb cu o pălărie tare, ducându-l de mână, departe de acel loc. Nu mai văzuse niciodată o asemenea pălărie şi se întrebă dacă nu cumva unchiul Benny era Dumnezeu. Revăzu pietrele cenuşii şi umede din pavajul de pe Whitechapel sub picioarele lui, în timp ce împingea cărucioare încărcate cu haine în mijlocul circulației şi al claxoanelor, până la depozitul unchiului Benny. Se revăzu doisprezece ani mai târziu, exact acelaşi copil, doar mai mare, stând împietrit în acelaşi depozit, între coloane de fum portocaliu şi rânduri de rochii de vară ca nişte martire şi văzu flăcările lingându-le picioarele.

Îl revăzu pe unchiul Benny cu mâinile pâlnie la gură, strigând: "Fugi, Harry băiatule, fugi, mototolule, ce naiba-i cu tine?" în acompaniamentul de clopote şi în zgomotul paşilor lui Benny, care se îndepărtau în grabă. Şi el însuşi prizonier în nisipurile mişcătoare, fără să-şi poată mişca mâinile sau picioarele. Revăzu uniformele albastre croindu-şi drum spre el, înşfăcându-l, târându-l spre furgonetă şi pe sergentul cel cumsecade ținând în mână bidonul de petrol gol, zâmbind ca un tată de treabă. "E cumva al dumitale, domnule Ițic, sau îl ții întâmplător în mână?"

— Nu-mi pot mişca picioarele, îi explică Pendel sergentului cumsecade. Sunt înțepenite. E ca un cârcel. Ar fi trebuit să fug, dar nu pot.

— Nu-ți face griji, fiule. Te facem noi bine, spune sergentul cel cumsecade.

Se revede în picioare, gol şi slab în fața peretelui de cărămidă al celulei comisariatului. Noaptea lungă, interminabilă, în care uniformele albastre îl bat pe rând, aşa cum au bătut-o pe Marta, dar cu mai multă hotărâre şi cu mai multe halbe de bere în burtă. Şi pe sergentul cel cumsecade, tatăl de treabă, care îi încurajează. Până când apa se închide deasupra lui şi el se îneacă. Ploaia a stat. Aşa ceva nu s-a petrecut niciodată. Maşinile strălucesc, toți sunt fericiți că se întorc acasă. Pendel e mort de oboseală. Porneşte motorul şi avansează încet, cu amândouă brațele sprijinite de volan, atent să nu dea peste cine ştie ce resturi periculoase. Începe să zâmbească, auzindu-l pe unchiul Benny.

— A fost o explozie, Harry băiatule, şopteşte unchiul Benny printre lacrimi. O explozie a cărnii.

Fără vizitele săptămânale la închisoare, unchiul Benny nu ar fi fost niciodată atât de vorbăreț în legătură cu originea lui Pendel. Dar priveliştea nepotului său stând drepți în fața lui, în salopeta din blugi cu numele scris pe buzunar e mai mult decât poate să suporte inima bună, vinovată, a lui Benny, cu toate plăcintele cu brânză şi manualele despre cum să îți păstrezi forma fizică pe care mătuşica Ruth i le trimite prin el, şi cu toate mulțumirile pe care le revarsă asupra lui Pendel pentru că şi-a ținut promisiunea în toate împrejurările. Ce vrea de fapt să zică: a rămas *shtumm.*

A fost ideea mea, domnule sergent... Am făcut-o pentru că nu puteam să sufăr depozitul, domnule sergent... Eram supărat foc pe unchiul meu Benny, fiindcă mă obliga să muncesc ore întregi şi nu mă plătea, domnule sergent...

Nu am nimic de spus, onorată instanță, doar că regret faptele rele pe care le-am făcut şi durerea pe care am produs-o celor care mă iubeau şi m-au crescut, îndeosebi unchiului meu Benny...

Benny e foarte bătrân — în ochii unui copil, bătrân ca o salcie. Vine de la Lvov şi la vârsta de zece ani Pendel cunoaşte Lvovul ca şi cum ar fi oraşul lui natal. Rudele lui Benny erau țărani umili, meşteşugari, mici negustori şi cârpaci. Pentru mulți dintre ei, trenul care i-a dus în lagăr le-a oferit primul şi ultimul prilej de a vedea lumea de dincolo de *shtetl* şi de ghetou. Dar nu şi pentru Benny. Pe vremea aceea Benny era un croitor tânăr şi isteț, visând la zilele de glorie. Nu ştiu cum a făcut de a reuşit să fie scos din lagăr şi trimis tocmai la Berlin, ca să le croiască uniforme ofițerilor germani, deşi adevăratul lui vis era să ajungă tenor sub îndrumarea lui Gigli şi să-şi cumpere o vilă pe dealurile Umbriei.

— *Shmatte*-le ăla de la Wehrmacht era a-ntâia, Harry băiatule, povesteşte Benny democratul, pentru care orice material, indiferent de calitate, e *shmatte.* Costumele de la Ascot, pantalonii de călărie de cea mai bună calitate şi cizmele frumoase sunt grozave, dar niciodată n-a fost nevoie de un petic pe uniformele Wehrmacht-ului nostru, mă rog, până la Stalingrad, când totul a început să se ducă de-a dura.

După Germania, Benny se instalează pe Leman Street în cartierul de est al Londrei, unde-şi deschide un atelier de confecții, împreună cu familia, patru într-o cameră, cu intenția să ia cu asalt industria confecțiilor, ca să se poată duce la Viena şi să cânte la operă. Dar Benny este deja un anacronism. Spre sfârşitul anilor '40, majoritatea evreilor croitori ajunseseră în cartiere mai şic ca Stoke Newington şi Edgware şi aveau meserii mai puțin umile. Locul lor îl luaseră indienii, chinezii, pakistanezii. Benny nu se lasă descurajat. Curând cartierul de est devine Lvov şi Evering Road strada cea mai frumoasă din Europa. Şi chiar pe Evering Road, doi

ani mai târziu — conform poveştii oficiale spuse lui Pendel — vine Leon, fratele mai mare al lui Benny, împreună cu soția Rachel şi cu copiii lor, acelaşi Leon care, din cauza exploziei mai sus-amintite, lasă grea o servitoare irlandeză de optsprezece ani, care-i dă bastardului numele de Harry.

Pendel în drum spre eternitate. Urmărind cu ochi istoviți luminile roşii uşor neclare din fața lui, care-i jalonează trecutul. Aproape că râde ca în somn. Decizia e dată uitării, în timp ce fiecare silabă, fiecare intonație a monologului neliniştit al unchiului Benny îi revine cu religiozitate în memorie.

— De ce a lăsat-o Rachel pe mama ta să-i treacă pragul casei n-am să înțeleg niciodată, spune Benny, clătinând din pălăria moale. Nu era nevoie să fi studiat scripturile ca să vezi că era adevărată dinamită. Inocentă sau virtuoasă, nu asta era problema. Era o *shiksa* foarte proastă, nubilă, gata să devină femeie. De-ajuns să-i dai un brânci şi cădea pe spate. Totul era prevăzut dinainte.

— Cum o chema? întreabă Pendel.

— Cherry, oftează unchiul, ca un muribund care-şi mărturiseşte ultimul secret. Diminutiv de la Cherida, bănuiesc, deşi nu i-am văzut niciodată certificatul de botez. Ar fi trebuit s-o cheme Teresa, sau Bernadette, sau Carmel, dar a fost să fie Cherida. Tatăl ei era zidar în comitatul Mayo. Irlandezii erau şi mai săraci decât noi, aşa că aveam servitoare irlandeze. Nouă, evreilor, nu ne place să îmbătrânim, Harry băiatule. Tatăl tău nu făcea excepție. Asta se explică prin aceea că nu credem în rai. Petrecem o groază de timp pe culoarele bunului Dumnezeu, dar în ce priveşte camerele principale, cu toate instalațiile lor, mai avem de aşteptat, iar unii dintre noi cred că nu vom ajunge niciodată în ele.

Se apleacă deasupra mesei de fier şi-l apucă pe Harry de mână.

— Harry, ascultă-mă, fiule. Evreii îşi cer iertare de la oameni, nu de la Dumnezeu, de-aia e mai greu pentru noi. Omul e mult mai escroc decât Dumnezeu. Harry, iertarea asta o aştept eu de la tine. Izbăvirea o pot avea oricum pe patul de moarte. Iertarea, Harry, numai tu poţi să mi-o dai.

Pendel i-ar da lui Benny orice i-ar cere, cu condiţia să-i explice cum a fost cu explozia cărnii.

— Tăică-tău zicea că totul a pornit de la parfumul ei, reia Benny. Îşi smulgea părul din cap de remuşcare. Şedea în faţa mea cum stai tu acum, dar nu în uniformă. "Din cauza parfumului am atras asupră-mi fulgerele templului", aşa mi-a spus. Tatăl tău era foarte credincios, Harry. Şedea în genunchi în faţa vetrei şi i-am simţit mirosul dulce de femeie, nu miros de săpun sau de curat, Benny, ci mirosul natural, de femeie. Mirosul feminităţii ei m-a dat gata. Dacă Rachel n-ar fi fost la petrecerea aia a ei cu Fiicele Purităţii Evreieşti la Southern Pier, tatăl tău n-ar fi căzut niciodată pradă păcatului.

— Dar a făcut-o, îi suflă Pendel.

— Harry, printre lacrimile amestecate ale vinovăţiei evreieşti şi catolice, printre Ave Maria, *oi-vei* şi ce-o-să-mă-fac-uri spuse de ambele părţi, tatăl tău a cules cireaşă. Nu pot să văd în asta voinţa lui Dumnezeu, dar tu ai moştenit *chutzpah*-ul evreiesc şi limbuţia irlandeză, de-ai reuşi numai să uiţi vinovăţia.

— Cum m-ai scos din orfelinat? întreabă Pendel, aproape strigând de nerăbdare.

Undeva, printre amintirile neclare ale copilăriei, înainte ca Benny să-l salveze, se afla imaginea unei femei cu păr negru ca Louisa, în genunchi în timp ce freacă podeaua de piatră mare cât un teren de sport, sub privirea unei statui a Bunului Păstor în robă albastră, cu mielul în braţe.

Pendel e aproape acasă. Casele cunoscute dorm de

mult. Ploaia spălase stelele. Luna plină străluceşte în spatele ferestrei închisorii. Băgaţi-mă din nou la puşcărie, îşi zice el. Puşcăria e locul ideal când nu vrei să iei o hotărâre.

— Harry, am fost fantastic. Măicuţele erau nişte franţuzoaice snoabe şi m-au luat drept gentleman. M-am pus la patru ace, costum cenuşiu direct din vitrină, cravată aleasă de mătuşă-ta Ruth, şosete asortate, pantofii făcuţi de comandă la Lobb din St James, singurul meu lux dintotdeauna. Mă ţineam drept, cu braţele pe lângă corp, nici urmă de socialism.

Căci Benny, printre multiplele lui activităţi, era un suporter pasionat al cauzei muncitorilor şi un apărător al drepturilor omului.

— Stimate măicuţe, le-am spus, vă promit că micuţul Harry va avea o viaţă fericită, oricât m-ar costa. Harry va fi *mitzvah*-ul nostru. Spuneţi-mi ce educatori să-i iau şi se va afla în faţa lor la ora indicată, în cămaşă albă. Vă garantez că va avea o educaţie la şcoala particulară pe care mi-o recomandaţi, muzică bună la gramofon şi un cămin la care visează toţi orfanii. Somon pe masă, conversaţii elevate, camera lui, saltea de puf. Pe vremea aia eram în plină ascensiune. Se terminase cu *shmatte*. Cluburile de golf, pantofii pe măsură şi palatul din Umbria erau la doi paşi. Ne şi vedeam milionari, cât ai zice peşte.

— Cherry unde era?

— Plecase, Harry băiatule, plecase, spune Benny cu o voce tragică. Mama ta o ştersese şi n-am putea s-o condamnăm. O scrisoare de la o mătuşă din comitatul Mayo ne-a adus la cunoştinţă că biata şi trista Cherry era epuizată de toate prilejurile pe care i le dădeau maicile să se spele de păcate.

— Şi tata?

Benny se lasă din nou pradă disperării.

— În pământ, fiule, spune el, ştergându-şi lacrimile. Tatăl tău, fratele meu. Acolo unde ar trebui să fiu şi eu, fiindcă te-am pus să faci ce ai făcut. Mort de ruşine, după mine, cum aproape că mi se întâmplă şi mie de câte ori te văd aici. De vină sunt rochiile alea de vară. Nu există ceva mai deprimant pe lumea asta decât cinci sute de rochii de vară nevândute toamna, cum ştie orice *shlemiel.* Cu fiecare zi ce trecea, polița de asigurare devenea din ce în ce mai tentantă. Eram sclavul convențiilor, asta eram, Harry, şi — ce-i mai rău — te-am făcut să porți tu răspunderea.

— Urmez cursurile, îi spune Pendel, ca să-i ridice moralul, în momentul în care se aude clopoțelul. Voi fi cel mai bun croitor din lume. Uită-te la asta.

Şi-i arată o bucată de material pentru uniformele de prizonier, pe care-o şterpelise din rezerve şi o tăiase pe măsură.

La vizita următoare, Benny — ros de vinovăție — îi oferă lui Pendel o icoană a Fecioarei Măria, într-o ramă de metal, care, spune el, îi aminteşte de copilăria din Lvov când se strecura din ghetou ca să-i vadă pe *goyim* rugându-se. Icoana o are şi azi, lângă deşteptător, pe masa din nuiele de lângă patul din Bethania, privind cu zâmbetul ei palid de irlandeză cum îşi scoate uniforma de deținut leoarcă de sudoare şi se strecoară în pat, ca să-i fure Louisei o parte din somnul ei fără prihană.

Mâine, îşi spune el. Îi spun mâine.

— Harry, tu eşti?

Mickie Abraxas, marele revoluționar clandestin şi erou secret al studenților, beat, dar lucid la ora două şi cincizeci de minute dimineața, jurând pe toți sfinții că se omoară fiindcă îl dăduse nevasta afară.

— Unde eşti? întrebă Pendel, zâmbind în întuneric, căci Mickie, în ciuda problemelor pe care le crea, rămânea un tovarăş de celulă pe viață.

— Nicăieri. Sunt în stradă.

— Mickie.

— Ce-i?

— Unde e Ana?

Ana era *chiquilla* actuală a lui Mickie, o prietenă din copilărie a Martei din La Cordillera, pe care te puteai baza, cu spirit practic şi care părea că-l acceptă pe Mickie aşa cum era. Marta le făcuse cunoştinţă.

— Bună, Harry, spuse Ana veselă, aşa că Pendel zise şi el "bună" tot vesel.

— Cât de mult a băut, Ana?

— Nu ştiu. Zice că s-a dus la un cazino cu Rafi Domingo. A băut votcă, a pierdut ceva bani. Poate că a luat şi nişte cocaină, dar a uitat. Transpiră tot. Să chem un doctor?

Mickie era din nou pe fir, înainte ca Pendel să poată răspunde.

— Harry, te iubesc.

— Ştiu, Mickie, şi sunt mişcat. Şi eu te iubesc.

— Ai pariat pe calul ăla?

— Da, Mickie, trebuie să recunosc c-am pariat pe calul ăla.

— Îmi pare rău, Harry. Auzi? Îmi pare rău.

— Nu face nimic, Mickie. Nimeni n-a păţit nimic. Nu toţi caii buni câştigă.

— Te iubesc, Harry. Eşti prietenul meu cel mai bun, mă auzi?

— Bine, în cazul ăsta nu e nevoie să te distrugi, Mickie, da? spuse Pendel amabil. O ai pe Ana şi ai un prieten bun.

— Ştii ce-o să facem, Harry? Plecăm în week-end împreună. Tu, eu, Ana, Marta. Pescuim, ne regulăm.

— Acum du-te să te culci, Mickie, spuse Pendel cu fermitate, şi mâine dimineaţă vino la probă, mănânci un sandviş şi discutăm în linişte. De acord? Perfect.

— Cine era? întrebă Louisa după ce închise.

— Mickie. Nevastă-sa l-a gonit iar din casă.

— De ce?

— Pentru că e combinată cu Rafi Domingo, spuse Pendel, luptându-se cu logica ineluctabilă a vieții.

— De ce nu i-a tras vreo două?

— Cui? întrebă Pendel prostește.

— *Nevesti-sii,* Harry. Cui altcuiva?

— E obosit, spuse Pendel. Noriega i-a stors toată energia.

Hannah se cațără în patul lor, urmată de Mark şi de ursul uriaş cu care nu se mai juca de ani de zile.

Era mâine, aşa că-i spuse.

Am făcut-o ca să fiu crezut, îi spuse el, când Louisa adormise adânc din nou.

Ca să te sprijin când vei avea nevoie.

Ca să-ți ofer un umăr adevărat de care să te rezemi, nu doar pe mine.

Ca să fac din mine o persoană mai potrivită pentru fiica unui muncitor de la Canal, care se bâlbâie un pic şi care sare în sus când e amenințată şi uită să meargă cu paşi mici, după ce timp de douăzeci de ani mama ei i-a spus că, dacă n-o face, o să rămână fată bătrână, ca Emily.

Şi care crede că e prea urâtă şi prea înaltă, în timp ce toate femeile din jurul ei au înălțimea care trebuie şi sunt sexy ca Emily.

Şi care niciodată, dar absolut niciodată, nici chiar în momentele cele mai pline de nesiguranță şi de vulnerabilitate, nici măcar ca să-i facă în ciudă lui Emily, nu i-ar face lui Benny serviciul de a da foc depozitului, începând cu rochiile de vară.

Pendel se aşază în fotoliu, trage o cuvertură peste el, şi lasă patul sufletelor pure.

— Lipsesc toată ziua, îi spune el Martei a doua zi de dimineață, când ajunge la prăvălie. Va trebui să te ocupi de clienți.

— Ambasadorul Boliviei are oră la unsprezece.
— Amână-l. Trebuie să te văd.
— Când?
— Diseară.

Până acum se duceau în picnic în familie, la umbra copacilor de mango, privind diferitele specii de vulturi planând pe aripa brizei sufocante şi călăreții pe caii lor albi, aidoma ultimilor supravieţuitori ai armatei lui Pancho Villa. Sau împingeau barca pneumatică umflată peste orezăriile inundate, cu Louisa în şort peşte poate de fericită în apă, jucând-o pe Katharine Hepburn în *Regina africană* pentru Pendel-Bogart, cu Mark implorându-i să fie prudenți şi cu Hannah spunându-i lui Mark să nu fie fricos ca o găină.

Sau luau maşina cu tracțiune pe patru roți şi porneau pe drumurile din praf gălbui, care se opreau brusc la marginea pădurii, unde, spre uriaşa bucurie a copiilor, Pendel scotea un urlet de disperare în stilul unchiul Benny, pretinzând că se rătăciseră. Aşa şi era până când turnurile argintii ale uzinei se ridicau la cincizeci de metri în fața lor, printre palmieri.

Sau plecau la vremea recoltei, urcați câte doi pe uriaşe secerători cu şenile, cu cuțitele din față bătând orezul şi ridicând nori de insecte. Aerul umed şi fierbinte, strivit sub greutatea cerului apăsător. Câmpurile întinse că în palmă, pierzându-se în mlaştini cu mangrovia, care, la rândul lor, dispăreau în mare.

Dar astăzi Marele şef conducea singur maşina şi tot ce vedea îl plictisea, tot ce vedea i se părea semn rău: sârma ghimpată agresivă de la depozitele de muniții americane, care-i aminteau de tatăl Louisei, panourile moralizatoare grăind, Jsus este Stăpânul nostru", satele din cartoane ale celor fără adăpost, de la poalele fiecărei coline: încă puțin şi vin şi eu.

Şi după aceste viziuni sordide, zece minute din

paradisul pierdut al copilăriei lui Pendel. Întinderi ondulate de pământ roşu din Devon, o amintire a şcolii de vară din Okehampton. Vaci engleze ce-l priveau de pe plantațiile de bananieri. Nici măcar muzica lui Haydn de pe casetofon nu-l putea scăpa de melancolia lor. Luând-o pe drumul ce ducea la orezărie, se întrebă când îi ceruse ultima dată lui Angel să umple gropile. Apariția lui Angel în cizme de călărie, pălărie de pai şi lanțuri de aur la gât nu făcu decât să-i crească mânia. Se duseră în locul unde vecinul ce lucra pentru corporația din Miami îşi săpase tranşea în râul lui Pendel.

— Ştii ceva, Harry prietene?

— Ce?

— Ce a făcut judectorul e imoral. Aici în Panama, când mituim pe cineva ne aşteptăm la loialitate. Şi ştii la ce ne mai aşteptam, prietene?

— Nu.

— Ne aşteptăm ca o înțelegere să fie o înțelegere. Fără suplimente. Fără presiuni. Fără amânări. Aş zice că tipul e antisocial.

— Şi ce-i de făcut? întrebă Pendel.

Angel ridică din umeri cu aerul satisfăcut al celor cărora le plăceau veştile proaste.

— Vrei să-ți dau un sfat, Harry? Sincer? Ca unui prieten?

Ajunseseră la râu. Pe malul opus, gorilele vecinului se încăpățânară să nu ia în seamă prezența lui Pendel. Tranşeea devenise canal. La vale, albia râului era seacă.

— Sfatul meu, Harry, e să negociezi. Să reduci la minimum pierderile, să închei un târg. Ai vrea să tatonez eu terenul? Să încep un dialog cu tipii ăia?

— Nu.

— Atunci du-te la bancherul ăla al tău. Rămăn e un tip dur. Va şti să le vorbească în numele tău.

— Cum de-l cunoşti pe Ramón Rudd?

— Toată lumea îl cunoaşte pe Ramón. Ascultă, nu sunt doar administratorul tău. Îți sunt şi prieten.

Dar Pendel nu avea prieteni, cu excepția Martei, a lui Mickie şi poate a domnului Charlie Blüthner care locuieşte la cincisprezece kilometri în lungul coastei şi îl aşteaptă pentru o partidă de şah.

— Blüthner, ca marca de pian? îl întrebase Pendel pe Benny, în viață încă, în urmă cu secole, stând pe debarcaderul spălat de ploaie de la Tilbury şi studiind vechiul cargobot ruginit care urma să-l ducă pe deținutul eliberat spre noua etapă a existenței sale dure.

— Exact, Harry băiete, şi mi-e dator, răspunsese Benny, amestecându-şi lacrimile cu ploaia. Charles Blüthner este regele *shmatte*-ului din Panama şi nu ar fi unde este astăzi dacă Benny nu ar fi fost *shtumm* pentru el, aşa cum ai fost tu pentru mine.

— I-ai ars rochiile de vară?

— Mai rău, Harry băiete. Şi n-a uitat niciodată.

Pentru prima şi ultima oară în viață, se îmbrățişaseră. Pendel plângea şi el, dar nu era sigur de ce, pentru că singurul lui gând în timp ce urca în pas vioi pasarela era: sunt liber şi n-am să mă mai întorc niciodată.

Şi domnul Blüthner se dovedise a fi la înălțimea promisiunilor lui Benny. Abia debarcase Pendel în Panama, că un Mercedes bordo cu şofer îl şi ducea din camera lui jalnică din Calidonia la vila minunată a lui Blüthner, în inima unui vast domeniu perfect întreținut, cu vedere la Pacific, cu pardoselile din mozaic, cu grajdurile cu aer condiționat, cu picturi de Nolde şi cu diplome încadrate şi luminate, provenind de la universități americane cu nume răsunătoare care nu existau, diplome în care domnul Blüthner apărea ca mult-iubitul profesor, doctor, administrator etc. Plus un pian adus din ghetou.

În câteva săptămâni, Pendel se simțise fiul adorat al domnului Blüthner, ocupându-şi locul firesc între copiii

şi nepoţii zgomotoşi şi neastâmpăraţi, între mătuşile impunătoare, unchii solizi şi servitorii în uniformele lor verde pastel. La sărbătorile de familie şi la *Kiddush,* Pendel cânta fals fără ca asta să deranjeze pe cineva. Juca prost golf pe terenul lor particular şi nu se ostenea să-şi ceară scuze. Se zbenguia cu copiii pe plajă, conducea şaretele familiei cu o viteză nebunească peste dunele de nisip negru. Se juca cu câinii leneşi, le arunca fructe de mango căzute din pom şi se uita la stolurile de pelicani ce-şi luau avânt deasupra mării şi credea în toate astea: în credinţa lor, în legitimitatea averii lor, în bougainvilia, în miile de nuanţe de verde şi în respectabilitatea lor care lumina mult mai tare decât orice foc de cărbuni ar fi putut aprinde Benny în zilele de luptă ale domnului Blüthner.

Iar bunătatea domnului Blüthner nu se oprea la el acasă, pentru că, atunci când Pendel făcu primii paşi în meseria de croitor, Blüthner Compania Limitada fu aceea care îi acordă un credit pe şase luni pentru imensul lui depozit de textile din Colon, iar recomandările lui Blüthner îi aduseră primii clienţi şi deschiseră primele uşi. Şi când Pendel încercase să-i mulţumească domnului Blüthner, care era mărunt, ridat şi chel, acesta nu făcuse decât să clatine din cap şi să-i spună: "Mulţumeşte-i unchiului tău Benny", adăugând sfatul lui obişnuit: "Găseşte-ţi o nevastă evreică de treabă, Harry. Nu ne părăsi".

Chiar după ce Pendel se însurase cu Louisa, vizitele lui la Blüthner nu încetară, dar căpătară un inevitabil aer de lucru făcut pe ascuns. Casa familiei Blüthner deveni paradisul lui secret, un fel de loc de pelerinaj unde se ducea singur şi cu un pretext. Domnul Blüthner, în schimb, prefera să ignore existenţa Louisei.

— Am o mică problemă cu lichidităţile, domnule Blüthner, mărturisi Pendel, odată aşezaţi în faţa

eşichierului, pe veranda nordică.

Exista câte o verandă de fiecare parte a promontoriului, pentru ca domnul Blüthner să poată fi mereu ocrotit de vânt.

— Lichidități pentru *orezărie?* întrebă domnul Blüthner.

Maxilarul lui mic era ca din oțel când nu zâmbea şi acum nu zâmbea. Ochii lui bătrâni dormeau mult şi păreau să doarmă şi acum.

— Şi pentru prăvălie, spuse Pendel, înroşindu-se.

— Ai ipotecat prăvălia ca să finanțezi *orezăria,* Harry?

— E un fel de a spune, domnule Blüthner.

— Aşa că, bineînțeles, sunt în căutarea unui milionar nebun.

Domnul Blüthner gândea îndelung, fie că juca şah, fie că i se cereau bani. În timp ce gândea stătea nemişcat, aproape fără să respire. Pendel îşi aminti de nişte puşcăriaşi bătrâni care erau la fel.

— Un om e sau nebun, sau milionar, răspunse domnul Blüthner în cele din urmă. Harry băiete, există o lege. Trebuie să plătim pentru visele noastre.

Ca întotdeauna când se ducea la ea, conducea neliniştit, luând-o pe Bulevardul 4 Iulie, care marcase cândva frontiera zonei Canalului. Jos în stânga, golful. Sus în dreapta, Ancón Hill. Între ele se întindea un El Chorillo reconstruit, cu un petic de iarbă prea verde marcând locul unde se aflase *comandancia.* Un grup de blocuri turn fuseseră construite drept compensație, cu dungi în culori pastelate. Marta locuia în cel din mijloc. Pendel urcă prudent scara jegoasă, amintindu-şi cum, ultima dată când fusese acolo, cineva urinase pe el din întunericul beznă de deasupra, în timp ce imobilul se cutremura de fluierături şi râsete, ca la puşcărie.

— Bine ai venit, îi spuse ea solemn, după ce deblocă

cele patru încuietori ale uşii.

Se lungiră pe pat, ca de obicei, îmbrăcaţi şi fără să se atingă, degetele micuţe şi uscate ale Martei strânse în palma lui Pendel. Nu existau scaune şi era foarte puţin loc. Apartamentul era compus dintr-o cămăruţă împărţită în două printr-o draperie maronie: un colţişor pentru toaletă, unul pentru gătit şi cel în care se aflau, în loc de dormitor. Lângă urechea stângă a lui Pendel se afla o vitrină ticsită cu animale din porţelan, care aparţinuseră mamei Martei, iar la picioarele lui în şosete stătea un tigru din ceramică înalt de un metru, pe care tatăl ei i-l dăruise mamei ei la cea de a douăzeci şi cincea aniversare a căsătoriei, cu trei zile înainte ca
explozia să-i pulverizeze. Şi dacă Marta s-ar fi dus în noaptea aceea cu părinţii ca să-şi viziteze sora măritată, în loc să zacă în pat şi să-şi îngrijească faţa făcută zob, ar fi fost şi ea făcută fărâme, pentru că sora ei locuia pe prima stradă care fusese atinsă, o stradă care azi nu mai era de găsit: cum nu mai erau de găsit părinţii Martei, sora ei, cumnatul şi nepoţica de şase luni, sau pisica lor portocalie, pe nume Hemingway. Trupurile, ruinele şi întreaga stradă fuseseră oficial rase de pe faţa pământului.

— Mi-aş dori să te întorci la vechea locuinţă, îi spuse el ca de obicei.

— Nu pot.

Nu putea pentru că părinţii ei trăiseră pe locul unde era amplasat acest imobil.

Nu putea pentru că asta era pentru ea adevărata Panama.

Nu putea pentru că inima ei era alături de cei morţi.

Vorbeau puţin, preferind să evoce în gând monstruoasa poveste ce-i lega în taină.

O tânără şi frumoasă salariată idealistă a luat parte la o manifestaţie publică împotriva tiranului. Ajunge la serviciu speriată, cu răsuflarea tăiată. Seara, patronul se oferă s-o ducă acasă cu maşina, fără îndoială din dorinţa

de a şi-o face amantă, pentru că în tensiunea ultimelor săptămâni se simţiseră irezistibil atraşi unul către celălalt Visul despre o Panama mai bună devine visul unei vieţi împreună, şi chiar şi Marta e de acord că doar yankeii pot rezolva balamucul pe care îl creaseră şi că yankeii trebuie să acţioneze urgent. Sunt opriţi pe drum de un baraj de *Dingbats* care vor să ştie de ce Marta poartă o bluză albă, simbolul rezistenţei împotriva lui Noriega. Nesatisfăcuţi de răspuns, o desfigurează. Pendel o urcă pe Marta însângerată în spatele maşinii şi conduce ca un nebun spre universitate — pe atunci şi Mickie era student — şi, ca prin minune, îl găseşte în bibliotecă, fiindcă Mickie e singura persoană de care Pendel poate fi absolut sigur. Mickie ştie un doctor, îl caută, îl ameninţă, îl miruieşte. Mickie conduce maşina lui Pendel, care stă în spate cu capul Martei pe genunchi, sângele îi îmbibă pantalonul şi murdăreşte definitiv tapiţeria maşinii. Doctorul lucrează cât poate de prost, Pendel îi informează pe părinţii Martei, dă bani, face un duş şi se schimbă la prăvălie, se duce acasă la Louisa cu un taxi şi, vreme de trei zile, teama şi simţul vinovăţiei îl împiedică să-i spună ce s-a întâmplat, preferând să-i îndruge o poveste de adormit copiii despre un idiot care a intrat dintr-o parte în aripa maşinii lui, e tocmai bună de aruncat, Lou, trebuie să cumpăr una nouă, am vorbit cu cei de la asigurări, se pare că nu-i nici o problemă. Abia după cinci zile găseşte curajul să anunţe pe un ton reprobator că Marta s-a amestecat într-o încăierare de studenţi, Lou, e rănită la faţă, are nevoie de o convalescenţă lungă, i-am promis s-o reprimesc când se va face bine.

— Aha, spune Louisa.

— Şi Mickie e la închisoare, continuă el fără nici o legătură, omiţând să adauge că doctorul fricos îl denunţase şi l-ar fi denunţat şi pe Pendel, dacă i-ar fi ştiut numele.

— Aha, spune Louisa pentru a doua oară.

— Raţiunea nu funcţionează decât atunci când

intervin emoțiile, declară Marta, ducând degetele lui Pendel la buze şi sărutându-le pe rând.

— Ce înseamnă asta?

— Am citit undeva. Pari frământat. Credeam că-ți poate fi de ajutor.

— Rațiunea e, prin definiție, logică, obiectă el.

— Nu există logică până nu intră şi emoțiile în joc. Vrei să faci ceva, atunci o faci. Asta e logic. Vrei să faci ceva şi n-o faci, asta e o disfuncție a rațiunii.

— În cazul ăsta, presupun că e adevărat, nu? spuse Pendel, care nu avea încredere decât în propriile abstracții. Trebuie să recunosc că toate cărțile alea ți-au oferit un limbaj special. Ai zice că vorbeşte un profesor, şi nici nu ți-ai dat examenele.

Nu-l sâcâia niciodată, de aceea venea la ea fără teamă. Părea că ştie că nu spunea niciodată adevărul, că, din politețe, ținea totul în sinea lui. De aceea, puținul pe care-l spunea avea o valoare deosebită pentru amândoi.

— Cum e Osnard? întrebă ea.

— Cum ar trebui să fie?

— De ce crede că are o putere specială asupra ta?

— Ştie nişte chestii.

— Despre tine?

— Da.

— Eu le ştiu?

— Nu cred.

— Sunt lucruri rele?

— Da.

— O să fac tot ce vrei. O să te ajut, indiferent despre ce e vorba. Vrei să-l omor, îl omor şi mă duc la puşcărie.

— Pentru cealaltă Panama?

— Pentru tine.

Ramón Rudd era coproprietar al unui cazinou din

oraşul vechi şi-i plăcea să se ducă acolo ca să se relaxeze. Se cocoţară amândoi pe o bancă din pluş, de unde vedeau femeile cu umerii goi şi crupierii cu ochii umflaţi aşezaţi la mesele de ruletă goale.

— O să-mi plătesc datoria, Ramón, îi spuse Pendel. Împrumutul, dobânda, totul. N-o să mai rămână nimic de plătit.

— Cu ce?

— Să zicem c-am întâlnit un milionar nebun.

Ramón sorbi cu un pai din paharul cu limonadă.

— O să cumpăr şi orezăria ta, Ramón. E prea micuţă ca să-ţi aducă profit şi nu ai luat-o pentru valoarea ei agricolă. Ai luat-o ca să mă jumuleşti pe mine.

Rudd se examină în oglindă şi nu păru impresionat de ceea ce văzu.

— Ai vreo altă afacere despre care eu nu ştiu?

— Mi-aş dori să am, Ramón.

— Ceva neoficial?

— Nimic neoficial, Ramón.

— Pentru că, dacă ai, aş vrea să mă bagi şi pe mine. Îţi împrumut bani, aşa că spune-mi ce afacere ai. Aşa e moral. Aşa e corect.

— Sincer să fiu, Ramón, în seara asta nu sunt într-o dispoziţie prea morală.

Rudd se gândi la cele auzite şi nu păru prea bucuros.

— Ai un milionar nebun, aşa că-mi plăteşti trei mii hectarul, spuse el, citind o altă regulă morală de neocolit.

Pendel negocie la două mii şi plecă acasă.

Hannah avea febră.

Mark voia să joace un meci de ping-pong două din trei seturi.

Servitoarea care spăla rufele era din nou însărcinată. Cea care spăla pe jos se plânse că grădinarul îi făcuse avansuri. Grădinarul insistă că, la şaptezeci de ani, avea

dreptul să facă avansuri cui voia.

Sfântul Ernesto Delgado se întorsese de la Tokio.

Sosind la prăvălie a doua zi de dimineață, Harry Pendel îşi trecu morocănos trupele în revizie, începând cu finisorii cuna, trecând apoi la pantalonierii italieni, la chinezii care coseau hainele şi terminând cu señora Esmeralda, o doamnă mulatră mai în vârstă, cu părul roşu, care nu făcea decât veste de dimineață până seara şi era mulțumită. Ca un mare comandant în ajunul unei bătălii, schimbă un cuvânt de îmbărbătare cu fiecare, numai că îmbărbătarea era mai degrabă pentru el, trupele nu aveau nevoie. Azi e zi de plată şi dispoziția e foarte bună. Încuindu-se în camera de croit, Pendel desfăşoară doi metri de hârtie cafenie pe masă, îşi propteşte carnetul de suportul din lemn şi, în accentele melodice şi triste ale lui Alfred Deller, începe să schițeze delicat contururile primului costum de alpaca al lui Andrew Osnard realizat de domnii Pendel & Braithwaite Co., Limitada, Croitori ai Curții Regale, anterior instalați pe Savile Row.

Omul de afaceri matur, mare adept al argumentelor pro şi contra şi evaluator imperturbabil al tuturor situațiilor, va decide cu ajutorul foarfecelor.

CAPITOLUL ŞAPTE

Anunțul plictisit al ambasadorului Maltby că un oarecare domn Andrew *Osnard* — să fie un nume de pasăre? se întrebă el — va îngroşa în scurt timp rândurile Ambasadei Britanice în Panama stârni mai întâi neîncredere, iar apoi îngrijorare în inima bună a primului consilier, Nigel Stormont.

Orice ambasador normal l-ar fi luat, desigur, pe primul consilier deoparte, fie şi din simplă politețe: "Ah,

Nigel, m-am gândit că trebuie să fii primul care află..." Dar, după un an petrecut împreună, trecuseră de acel stadiu în care politețea era un lucru de la sine de înțeles. Şi oricum, Maltby se mândrea cu micile lui surprize. Aşa că păstră vestea pentru el până la întâl-nirea de lucru de luni dimineață, pe care, în sinea lui, Stormont o privea ca pe momentul cel mai neplăcut al întregii săptămâni.

Publicul compus dintr-o femeie frumoasă şi trei bărbați printre care şi Stormont, era aşezat în fața biroului său pe scaune cromate, dispuse în semicerc. Maltby şedea în fața lor ca o creatură dintr-o rasă mai aparte, relativ defavorizată. Se apropia de cincizeci de ani, avea un metru nouăzeci, o meşă rebelă de păr negru pe frunte, o diplomă de onoare într-o specialitate complet inutilă şi un rictus permanent, care nu trebuia niciodată considerat zâmbet. Ori de câte ori privirea sa se oprea asupra femeii frumoase, simțeai că şi-ar fi dorit să ramână ațintită asupra ei, dar nu îndrăznea, căci şi-o muta iute spre perete şi doar rictusul rămânea întipărit pe buze. Haina costumului atârna pe spătarul scaunului şi mătreața de pe ea strălucea în lumina soarelui matinal. Îi plăceau cămăşile țipătoare şi în dimineața aceasta purta una cu minimum nouăsprezece dungi late. Sau cel puțin aşa bănuia Stormont, care ura şi pământul pe care călca Maltby.

Dacă Maltby nu era deloc conform cu imaginea impunătoare a aparatului birocratic britanic în străinătate, ambasada lui nu era nici atât. Nu tu grilă din fier forjat, nu tu porticuri aurite sau scări impozante, care să inspire umilință barbarilor nelegiuiți de rasele inferioare. Nu tu portrete cu eşarfe ale oamenilor mari din secolul al optsprezecelea. Colțişorul care reprezenta Imperiul Britanic era suspendat la un sfert din înălțimea unui zgârie-nori, proprietatea celei mai mari firme de avocați din Panama, încoronat cu emblema unei bănci

elvețiene.

Uşa de la intrarea în ambasadă era din oțel blindat, placat cu stejar englezesc. Ajungeai la ea dacă apăsai pe un buton într-un ascensor silențios. În această linişte cu aer condiționat, blazonul regal sugera silicon şi încăperi funerare. Ferestrele, ca şi uşile, fuseseră blindate ca să-i descurajeze pe irlandezi şi vopsite ca să descurajeze soarele. Nici un murmur al vieții reale nu pătrundea înăuntru. Circulația silențioasă, macaralele, vapoarele, oraşul nou şi cel vechi, brigada de femei în tunici portocalii adunând frunzele pe partea centrală a Avenidei Balboa, nu erau decât specimene în spatele geamurilor laboratorului Maiestății Sale. Din momentul în care puneai piciorul în acest spațiu aerian englez extrateritorial, trebuia să priveşti în interior, nu în exterior.

Consiliul discutase rapid şansele ca Panama să devină semnatară a Înțelegerii Nord-Americane Privind Comerțul Liber (minime, în opinia lui Stormont), relațiile între Panama şi Cuba (alianțe comerciale îndoielnice, după Stormont, în cea mai mare parte bazate pe droguri) şi impactul alegerilor din Guatemala asupra stării psihice a politicii panameze (nul, aşa cum Stormont informase deja Departamentul). Ca de obicei, Maltby insistase asupra subiectului dezagreabil al Canalului, al omniprezenței japonezilor şi a chinezilor de pe continent, deghizați în reprezentanți ai Hong Kong-ului, şi asupra zvonurilor stranii din presa panameză despre un consorțiu franco-peruvian, care propunea să cumpere Canalul cu ajutorul *know-how*-ului francez şi al narcodolarilor columbieni. Cam la acest punct al discuțiilor, în parte de plictiseala, în parte ca autojustificare, Stormont se lăsă pradă unui examen agitat al vieții lui de până atunci:

Stormont, Nigel, născut cu prea mult timp în urmă,

studii mediocre la Shrewsbury şi Jesus, Oxford. Zece la istorie, ca toată lumea, divorţat, ca toată lumea — cu diferenţa că mica mea escapadă a apărut pe prima pagină a jurnalelor de duminică. Recăsătorit în cele din urmă cu Paddy de la Patricia, incomparabila fostă soţie a unui *cher collègue* de la Ambasada Britanică din Madrid, care coleg a încercat să mă omoare de Crăciun cu un bol de argint plin cu vin fierbinte. În prezent, deţinut pentru trei ani la Sing Sing Panama, populaţia locală: 2,6 milioane, din care un sfert în şomaj, iar jumătate sub pragul sărăciei. Şeful Personalului nu prea ştie ce să facă cu mine, dacă nu cumva e mai bine să mă arunce la gunoi, cum reiese din răspunsul alambicat primit ieri la scrisoarea mea de acum şase săptămâni. Şi tusea continuă a lui Paddy care mă îngrijorează — când naiba vor găsi nenorociţii ăştia de doctori un remediu care s-o vindece?

— De ce nu e niciodată un consorţiu *britanic?* se plângea Maltby cu o voce subţire, nazală. Mi-ar plăcea *enorm* să mă aflu în centrul unui complot britanic. Nu mi s-a întâmplat niciodată până acum. Dar ţie, Fran?

— Din păcate, spuse frumoasa Francesca Dean, zâmbind cu maliţiozitate.

— Din păcate, *da?*

— Din păcate, nu.

Maltby nu era singurul bărbat pe care Francesca îl scotea din minţi. Jumătate din Panama alerga după ea. Un trup de vis şi un creier pe măsură. Una dintre acele englezoaice blonde ca din porţelan, după care latinii se dădeau în vânt. Stormont o vedea adeseori la recepţii, înconjurată de cele mai bune partide din Panama, toţi rugând-o să iasă cu ei. Dar la ora unsprezece era în pat cu o carte în mână, iar a doua zi de dimineaţă la nouă şedea la birou, în taiorul negru de serviciu, nemachiată, gata pentru o nouă zi în paradis.

— Nu crezi, Gully, că o ofertă britanică ultrasecretă de a transforma Canalul într-o crescătorie de păstrăvi ar fi amuzantă? îl întrebă Maltby cu un umor de elefant pe

locotenentul Gulliver din Marina Regală, ofițer în rezervă, intendentul ambasadei, un bărbat micuț, îmbrăcat la patru ace. Alevini în ecluzele de la Miraflores, păstrăvi mai mărișori în Pedro Miguel şi adulții în Lacul Gatún? Eu cred că e o idee grozavă.

Gully izbucni într-un hohot de râs. Intendența nu-l interesa defel. Misiunea lui era de a plasa cât mai multe arme britanice, în special mine terestre, oricui avea destui narcodolari ca să le cumpere.

— Grozavă idee, domnule ambasador, grozavă, izbucni el cu o jovialitate de popotă, scoțând o batistă cu picățele din mânecă şi ştergându-şi viguros nasul. Apropo, am prins un somon straşnic în week-end. Douăzeci şi două de livre. Am mers două ore cu maşina până să găsesc un loc bun, dar a meritat din plin.

Gulliver participase la intervenția din Malvine şi căpătase o medalie. De atunci, după câte ştia Stormont, nu mai traversase Atlanticul. Când era beat, i se întâmpla să ridice un pahar în sănătatea "unei doamne răbdătoare de dincolo de heleşteu" şi să ofteze. Dar era mai degrabă un oftat de uşurare, nu de nostalgie.

— Consilier *politic?* repetă Stormont.

Vorbise, probabil, mai tare decât credea. Poate că ațipise. Nici n-ar fi fost de mirare, după ce o veghease pe Paddy toată noaptea.

— *Eu* sunt consilierul *politic,* domnule ambasador. Cancelaria este secția politică. De ce nu a fost angajat la cancelarie, unde-i e locul? Spuneți-le că nu. Şi nu vă lăsați.

— Mă tem că e imposibil, Nigel. E gata stabilit, răspunse Maltby.

Tonul lui emfatic îl scotea pe Stormont de fiecare dată din minți.

— Între anumite limite, bineînțeles. Am trimis un fax la serviciul Personal, în care obiectam mascat. Linia nu e

protejată, nu poţi spune prea multe. În ziua de azi, costul semnalelor codificate e astronomic. Presupun că din cauza tuturor maşinilor şi a femeilor acelora deştepte foc.

Rictusul său făcu loc unui zâmbet umil la adresa Francescăi.

— Dar, se-nţelege, ne-am apărat şi noi poziţia. Răspunsul a fost previzibil. Vă înţelegem punctul de vedere, dar nu cedăm. Lucru, de altfel, de înţeles. Dacă am fi făcut parte din serviciul

Personal, tot aşa am fi răspuns şi noi. Vreau să zic că nici ei n-au mai multă libertate de alegere decât avem noi, nu credeţi? Date fiind circumstanţele.

Cuvântul "circumstanţe", adăugat aşa, ca un post-scriptum, fu primul care-l făcu pe Stormont să bănuiască adevărul, dar tânărul Simon Pitt i-o luă înainte. Simon era înalt şi blond, cu un aer şmecheros, şi purta o coadă de cal pe care autoritara soţie a lui Maltby îi ordonase în zadar s-o taie. Ca nou-venit, răspundea de toate sarcinile pe care nu le voia nimeni: vize, informaţii, defecţiunile de la calculatoarele ambasadei, cetăţenii britanici rezidenţi în Panama şi alte ocupaţii minore.

— Ar putea, eventual, să ia câteva dintre atribuţiile mele, domnule, propuse el impertinent, ridicând o mână. "Visurile Albionului", pentru început? adăugă el, referindu-se la o colecţie itinerantă de acuarele engleze, pe cale să putrezească într-unui dintre depozitele vamei panameze, spre marea disperare a Consiliului Britanic de la Londra.

Maltby îşi alese cuvintele cu şi mai mare grijă ca de obicei.

— Nu, Simon, îţi mulţumesc, dar mă tem că *nu* cred că va putea să preia "Visurile Albionului", răspunse el, selectând cu degetele lui subţiri o agrafă şi desfăcând-o în timp ce vorbea. Strict vorbind, Osnard nu este unul dintre *noi,* înţelegeţi? E mai degrabă unul de-ai *lor,* dacă pricepeţi ce vreau să zic.

Uluitor, dar nici atunci Stormont nu deduse ce era

de dedus.

— Îmi pare rău, domnule ambasador, dar nu vă înțeleg. Unul de-ai cui? Lucrează pe bază de contract?

Un gând înfiorător îi trecu prin minte:

— Nu cumva e detaşat din industrie?

Maltby suspină, privind agrafa.

— Nu, Nigel, după câte ştiu nu e detaşat din industrie. S-ar putea să fie, dar eu nu ştiu nimic. Nu ştiu nimic despre trecut şi foarte puțin despre prezentul lui. În ce priveşte viitorul, mister total. E un Prieten. Nu un prieten adevărat, mă grăbesc să adaug, cu toate că, desigur, sperăm cu toții că, în timp, va deveni. E unul dintre *acei* prieteni. Acum m-ai înțeles?

Făcu o pauză, pentru ca şi cei mai înceți la minte să-l ajungă din urmă.

— Vine din partea cealaltă a *parcului,* Nigel. Mă rog, acum a fluviului. Am auzit că s-au mutat. Ce era înainte parc acum e fluviu.

— Vrei să spui că prietenii îşi deschid o secție? întrebă Stormont, care-şi recăpătase darul vorbirii. Aici, în Panama? Nu se poate.

— Interesant. De ce nu?

— Au plecat. S-au retras. Când s-a terminat Războiul Rece, au închis prăvălia şi au lăsat drum liber americanilor. Există o înțelegere să-şi transmită unii altora informațiile, cu condiția ca distanțele să fie păstrate. Sunt membru al comitetului comun care supraveghează schimbul de informații.

— Aşa e, Nigel, şi, permite-mi să-ți spun, faci o treabă excelentă.

— Şi atunci ce s-a schimbat?

— Circumstanțele, bănuiesc. Războiul Rece a luat sfârşit, aşa că prietenii au plecat. Acum Războiul Rece reîncepe şi americanii pleacă. Nu fac decât să ghicesc, Nigel. Nu *ştiu* cu nimic mai mult decât ştii tu. Au cerut înapoi poziția pe care o aveau înainte. Şefii noştri au hotărât să le-o dea.

— Câţi sunt?

— Deocamdată, unul. Dacă vor avea succes, fără doar şi poate că vor cere mai mulţi. Poate că vom vedea revenind acele zile glorioase, când principala funcţie a serviciului diplomatic era să le ofere lor acoperire.

— Americanilor li s-a spus?

— Nu, şi nici nu trebuie să li se spună. Activitatea reală a lui Osnard nu trebuie să fie cunoscută decât de noi.

Stormont încă digera informaţiile când Francesca rupse tăcerea. Francesca era o persoană practică. Prea practică, uneori.

— Va lucra aici, în ambasadă? Ca prezenţă fizică, vreau să zic.

Maltby avea o altă voce pentru Francesca, tot aşa cum avea şi o expresie diferită. Informativă şi mângâietoare.

— Chiar aşa, Fran. Prezenţă fizică şi altele.

— Va dispune de personal?

— Ni se cere să-i punem la dispoziţie un asistent.

— Bărbat sau femeie?

— Rămâne de hotărât. Presupun că nu de persoana selectată, deşi, în zilele noastre, nu poţi fi sigur de nimic, adăugă el batjocoritor.

— Ce grad are? întrebă Simon Pitt.

— Simon, când au avut Prietenii grade? Ce nostim. Pentru mine, poziţia lor e un grad în sine. Nu şi pentru voi? Suntem noi toţi. Şi, după noi, vin *ei* toţi. Poate că ei văd altfel lucrurile. A studiat la Eton. Ciudat, ce detalii îţi dau cei de la Foreign Office şi ce detalii nu-ţi dau. Cu toate astea, nu trebuie să pornim cu idei preconcepute în legătură cu el.

Maltby studiase la Harrow.

— Vorbeşte spaniola? întrebă Francesca.

— Fluent, după câte ne-au spus, Fran. Dar n-am privit niciodată cunoaşterea unei limbi drept o garanţie, tu ce crezi? O persoană care poate să se facă de râs în trei

limbi mi se pare de trei ori mai cretina decât una care se limitează la a lui.

— Când vine? întrebă Stormont.

— Marți, treisprezece. Cât se poate de potrivit. Cel puțin, asta e data care mi-a fost comunicată.

— Dar asta înseamnă peste opt zile, protestă Stormont.

Ambasadorul își întinse gâtul lung spre un calendar reprezentând-o pe Regină cu o pălărie cu pene.

— Zău? Da, aşa e.

— E însurat? întrebă Simon Pitt.

— După câte ştiu, nu.

— Asta înseamnă că nu e?

— Înseamnă că nu am fost informat că ar fi, şi cum a cerut o locuință de celibatar, presupun că, dacă are pe cineva, vine fără.

Maltby îşi întinse brațele lateral şi le aduse cu grijă la ceafă.

Gesturile lui, deşi bizare, erau rareori lipsite de semnificație. Acesta sugera că reuniunea se apropia de sfârşit, din motive de golf.

— Apropo, Nigel, e un post cu durată nedeterminată, nu o misiune temporară. Dacă nu-l dau afară, se-nțelege, adăugă el, luminându-se puțin la față. Fran, draga mea, Foreign Office-ul cere imediat proiectul ăla de memorandum despre care am discutat. Ai putea să faci nişte ore suplimentare sau eşti ocupată în seara asta?

Şi surâsul lui lacom apăru, la fel de trist ca bătrânețea însăşi.

— Domnule ambasador.

— Ah, Nigel, ce surpriză plăcută.

Era cu un sfert de oră mai târziu. Maltby aranja nişte documente în seif. Stormont îl prinsese singur. Lui Maltby nu-i făcea plăcere.

— Ce se ascunde în spatele lui Osnard? Trebuie să

vă fi spus. Nu-i puteți da un cec în alb.

Maltby închise seiful, aranjă combinația, se îndreptă din spate în toată înălțimea lui şi se uită la ceas.

— Ah, cred c-am făcut-o. De ce nu? Oricum, or să ia ce vor. Nu e vina Foreign Office-ului. Osnard e sponsorizat de o mare comisie interministerială, împotriva căreia nu poți lupta.

— Care se numeşte?

— Planificare şi Aplicare. Niciodată nu m-am gândit c-am fi în stare de vreuna dintre aceste două funcțiuni.

— Cine o conduce?

— Nimeni. Am pus şi eu aceeaşi întrebare. Cei de la Personal mi-au dat acelaşi răspuns. Nu-mi rămâne decât să-l accept cu brațele deschise. La fel şi tu.

Nigel Stormont stătea în biroul lui şi tria corespondența primită. Pe vremuri, dobândise o reputație de om cu sânge-rece în perioadele de criză. Când scandalul în legătură cu el se declanşase la Madrid, fuseseră siliți să admită că se comportase exemplar. Asta îi şi salvase pielea de altfel, căci atunci când Stormont îşi depusese inevitabila demisie, şeful serviciului Personal fusese gata să i-o accepte, până când intervenise o autoritate superioară.

— Ia te uită, pisica cu nouă vieți, murmurase şeful Personalului, din adâncul marelui său palat întunecat din fostul India Office, scuturându-i mâna lui Osnard ca şi cum ar fi vrut să-şi întipărească în memorie caracteristicile lui, ca să ştie cum să-l trateze pe viitor. Deci, în final, n-o să ajungi la şomaj, pleci în Panama. Bietul de tine. Distracție plăcută cu Maltby. Sunt sigur c-o să te distrezi. Şi mai discutăm despre tine peste un an sau doi, nu-i aşa? Abia aştept.

După cârtitorii din serviciu, când şeful Personalului îngropa securea războiului, arăta cu busola spre amplasamentul mormântului.

Andrew Osnard, îşi repetă Stormont. O pasăre. Un zbor de osnarzi deasupra capetelor noastre. Gully tocmai a împuşcat un Osnard. Ce nostim. Un Prieten. Unul dintre prietenii *aceia.* Celibatar. Vorbitor de spaniolă. Condamnare pe viață, până nu i se suspendă pentru proastă purtare. Grad necunoscut, tot restul necunoscut. Noul nostru consilier politic. Susținut de un organism care nu există. O treabă gata încheiată, care soseşte peste o săptămână, cu un asistent asexuat. Soseşte ca să facă ce anume? Pentru cine? Să înlocuiască pe cine? Pe un oarecare Nigel Stormont? Nu, nu-şi făcea idei, era realist, chiar dacă tusea lui Paddy îl călca pe nervi.

Cu cinci ani în urmă ar fi fost de neconceput ca un arivist anonim, venit din partea nepotrivită a parcului, pregătit să bată străzile şi să deschidă corespondența la aburi, să fie luat serios în considerare ca înlocuitor al unui diplomat pur-sânge, de clasa lui Stormont. Dar asta se petrecea înainte de alinierea şi de recrutările cu fanfară de forțe manageriale exterioare, care să împingă, cu picioare în fund, Foreign Office-ul în secolul douăzeci şi unu.

Dumnezeule, cum mai ura acest guvern. Mica Anglie, condusă de o gaşcă de incapabili şi de mincinoşi, care nu ar fi în stare nici să organizeze un iarmaroc la Clacton-on-Sea. Conservatori care ar fura şi ultimul bec electric din țară ca să-şi păstreze puterea, care consideră serviciul public, şi în primul rând Foreign Office-ul, ca pe un lux la fel de inutil ca supraviețuirea lumii sau sănătatea țării. Nu. În această epocă de remedii-miracol şi de reparații de doi bani, nu era deloc de neconceput ca postul de prim-consilier al ambasadei de la Panama să fie suprimat cu unanimitate de voturi, şi Nigel Stormont o dată cu el.

De *ce am crea duplicări?* parcă îi auzea bombănind pe para-funcționarii de la Planificare şi Aplicare, de pe

tronurile lor de treizeci şi cinci de mii de lire pe an pentru o zi de lucru pe săptămână. *De ce ar trebui ca un tip să facă treaba plăcută şi altul treaba murdară? De ce n-am fuziona cele două posturi? Să-l trimitem pe Osnard şi, de îndată ce se va orienta, să-l dăm afară pe Stormont. Economisim un salariu! Raționalizăm un post! Şi acum hai la masă, pe banii contribuabililor.*

Şefului de Personal i-ar plăcea grozav. La fel şi lui Maltby.

Stormont se plimba în jurul camerei, scoțând cărțile de pe etajere. În *Who's Who* nu apărea nici un Osnard. Nici în *Debrett's.* Nici, presupunea, în *Păsările din Anglia.* Cartea de telefon din Londra sărea de la Osmotherly la Osner fără să-şi tragă sufletul. Dar era veche de patru ani. Răsfoi câteva organigrame ale Forreign Office-ului, căutând ambasadele de limbă spaniolă, în speranța că va găsi un semn al fostelor încarnări ale lui Osnard. Nimic. Nici la sol, nici în aer. Căută Planificarea şi Aplicarea în repertoriul serviciilor guvernamentale. Maltby avea dreptate. Un asemenea organism nici nu exista. Îi telefonă lui Reg, ofițerul de la administrație, ca să discute spinoasa problemă a scurgerilor din acoperişul casei lui.

— Reg, de fiecare dată când plouă, biata Paddy trebuie să alerge în camera de oaspeți ca să pună pe podea boluri pentru budincă, se plânse el. Şi plouă mai tot timpul.

Reg era un angajat local şi trăia cu o coafeză panameză pe nume Gladys. Nimeni n-o întâlnise vreodată pe Gladys şi Stormont suspecta că era un tânăr. Pentru a cincisprezecea oară, vorbiră despre antreprenorul falit, de procesul în curs şi de lipsa de promptitudine a serviciului de protocol panamez.

— Reg, ce facem pentru biroul domnului Osnard? Ar trebui să discutăm despre asta?

— Nu ştiu despre ce ar trebui să discutăm şi despre

ce nu ar trebui să discutăm, Nigel. Am primit ordine de la ambasador.

— Şi ce ordine a binevoit Excelența Sa să emită?

— Coridorul estic, Nigel. În întregime. Noile lacăte pentru uşa lui metalică ne-au fost livrate ieri; domnul Osnard va aduce cheile. Fişete de oțel pentru hârtiile lui, în fosta sală de aşteptare pentru vizitatori; combinațiile or să fie alese de domnul Osnard când o să sosească, fără înregistrări. Şi trebuie să mă asigur că dispune de o mulțime de prize pentru aparatele electronice. Nu cumva e bucătar?

— Nu ştiu ce e, Reg, dar pariez că tu ştii.

— Ei bine, Nigel, la telefon părea tare drăguț. Ca un prezentator de la BBC, dar cu o voce mai umană.

— Ce vrei să spui?

— Numărul unu a fost maşina. Vrea să închirieze una până soseşte a lui, aşa că o să i-o închiriez, şi mi-a trimis un fax cu permisul lui de conducere.

— A spus ce marcă vrea?

— Nu un Lamborghini, mi-a spus, dar nici o tricicletă, chicoti Reg. Ceva în care să poată purta melon, dacă are chef, fiindcă e înalt.

— Şi mai ce?

— Voia să ştie cât de repede va fi gata apartamentul. I-am găsit unul tare frumos, numai de-aş reuşi să-i fac pe decoratori să termine la timp. Sus pe deal, deasupra Clubului Union, i-am spus. În felul ăsta o să puteți scuipa pe părul lor vopsit în albastru şi pe perucile lor, ori de câte ori veți avea chef. Tot ce-i mai trebuie e un rind de zugrăveală. Albă, i-am zis, cu nuanța pe care o alegeți. Ce nuanță alegeți? Nu roz, îmi răspunde el, şi nu galben, mulțumesc frumos. Ce-ai zice de un cafeniu baligă de cămilă, frumos şi cald? Ce-am mai râs.

— Câți ani are, Reg?

— Dumnezeule, habar n-am. Nu poți să-i dai o vârstă.

— Păi, ai permisul lui de conducere, nu-i aşa?

— *Andrew Julian Osnard,* citi Reg cu voce tare, extrem de agitat. *Data naşterii: 01.10.1970 Watford.* Ia te uită, acolo s-au căsătorit părinții mei.

Stormont era pe culoar, în fața maşinii de cafea, când tânărul Simon Pitt se apropie discret de el şi-i arătă cu un aer de conspirator o fotografie de paşaport, pe care o ținea în căuşul palmei.

— Ce zici, Nigel? Spionul numărul unu, sau Mata Hari obeză în travesti?

Fotografia reprezenta un Osnard bine hrănit, cu urechi mari, şi-i fusese trimisă lui Simon pentru ca acesta să-i obțină de la

Protocolul Panamez permisul diplomatic de liberă trecere, înainte de sosirea lui. Stormont o privi fix şi, pentru o clipă, avu impresia că toată lumea lui particulară îi scăpa de sub control; pensia fostei soții, prea mare, dar aşa dorise el, cheltuielile de la universitate ale lui Claire, ambițiile lui Adrian de a face Dreptul, visul lui secret de a găsi o fermă din piatră pe un deal din Algarve, cu măslini, soare iarna şi un aer uscat, pentru tuşea lui Paddy. Şi o pensie completă, pentru ca acest vis să devină realitate.

— Pare simpatic, admise el, căci era binecrescut. O privire interesantă. S-ar putea să ne distrăm.

Paddy are dreptate, îşi zise apoi. N-ar fi trebuit să stau toată noaptea treaz cu ea. Ar fi trebuit să dorm un pic.

Lunea, ca o consolare pentru rugăciunile de dimineață, Stormont luă prânzul la Pavo Real cu Yves Legrand, omologul lui de la Ambasada Franței, pentru că amândurora le plăceau discuțiile în contradictoriu şi mâncarea bună.

— A, apropo, am plăcerea să-ți spun că, în sfârşit, ne

vine un nou coleg, zise Stormont, după ce Legrand îi făcuse câteva confidenţe care nu-şi meritau numele. Un tip tânăr. Cam de vârsta ta. La secţia politică.

— Crezi c-o să-mi placă?

— Toţi or să-l placă, spuse Stormont cu tărie.

Stormont abia revenise la biroul lui când Fran îl sună pe telefonul interior.

— Nigel. S-a întâmplat ceva fantastic. Ghiceşti ce?

— Nu.

— Îl cunoşti pe fratele meu vitreg Miles, cel care e cam bizar?

— Nu personal, dar am auzit vorbindu-se despre el.

— Bine. Ştii, desigur, că Miles a fost la Eton.

— Nu, dar am aflat acum.

— Azi e ziua lui de naştere, aşa că i-am dat telefon. Şi, n-ai să crezi, a fost în acelaşi cămin cu Andy Osnard! Spune că e *adorabil,* cam gras, cam *secretos,* dar grozav la sport. Şi că a fost dat afară pentru chestii venerice.

— Pentru ce?

— Fete, Nigel. Îţi aduci aminte? Venus. Dacă ar fi fost vorba de băieţi, ar fi fost adonisiace. Miles spune că s-ar fi *putut* să fie şi pentru că nu-şi plătise taxele. Nu-şi mai aduce aminte cine l-a doborât primul, Venus sau administratorul.

În lift, Nigel se întâlni cu Gulliver, care ducea, grav, o servietă.

— Treburi serioase pentru la noapte, Gully?

— Ceva cam delicat, Nigel. De genul mă-ascund-nu-mă-vezi-nu-mă-prinzi.

— Ai grijă, îl sfătui Stormont, cu o gravitate de circumstanţă.

Gulliver fusese văzut de curând de una dintre prietenele de bridge ale lui Phoebe Maltby la braţul unei panameze superbe. Nu avea mai mult de douăzeci de ani, spusese jucătoarea de bridge, şi, dragă, era neagră ca

pălăria ta. Phoebe îşi propusese să-şi informeze bărbatul la momentul oportun.

Paddy se dusese la culcare. Stormont o auzi tuşind când urca scara.

Am impresia că o să mă duc singur la Schoenbergi, îşi zise el. Schoenbergii erau americani şi civilizaţi. Elsie era un avocat celebru, care mergea tot timpul la Miami, ca să lupte în procese senzaţionale. Paul lucra pentru CIA, unul dintre cei care nu trebuiau să afle că Andrew Osnard era un Prieten.

CAPITOLUL OPT

— Pendel. La domnul preşedinte.

— Cine?

— Croitorul lui. Eu.

Palatul Bâtlanilor se află în inima Oraşului Vechi, pe o limbă de pământ diametral opusă Puntei Paitilla. Ca să ajungi la el cu maşina de pe cealaltă parte a golfului, treci de la infernul promotorilor imobiliari la murdăria şi eleganţa Spaniei coloniale a secolului al şaptesprezecelea. Palatul e înconjurat de mahalale sordide, dar o alegere avizată a traseului le elimină existenţa. În dimineaţa aceasta, în faţa peronului vechi, o fanfară de ceremonii cânta Strauss pentru un şir de maşini diplomatice goale şi de motociclete ale poliţiei. Membrii fanfarei purtau căşti albe, uniforme albe şi mănuşi albe. Instrumentele lor străluceau ca aurul alb. Şuvoaie de ploaie li se scurgeau pe gât de pe copertina prea mică de deasupra lor. Uşile duble erau păzite de nişte costume urâte, de culoarea antracitului.

Alte mâini înmănuşate în alb îi luară valiza lui Pendel şi o trecură printr-un scaner electronic. El însuşi fu rugat să treacă prin cadrul de control semănând cu o

spânzurătoare. Odată intrat sub el, se întrebă dacă, în Panama, spionii erau împuşcaţi sau spânzuraţi. Mâinile înmănuşate îi înapoiară valiza. Spânzurătoarea îl declară inofensiv. Marele agent secret fusese autorizat să intre în citadelă.

— Pe aici, vă rog, spuse un zeu negru şi înalt.

— Ştiu, răspunse Pendel mândru.

O fântână din marmură trona în mijlocul pardoselei din marmură. Bâtlani albi ca laptele păşeau ţanţoşi printre picăturile de apă, ciugulind ce le trecea prin minte. Din coliviile de la nivelul solului, din perete, alţi bâtlani aruncau priviri ameninţătoare către cei ce treceau pe acolo. Şi aveau de ce, îşi zise Pendel, amintindu-şi povestea pe care Hannah insista s-o asculte de mai multe ori pe săptămână. În 1977, când Jimmy Carter venise în Panama ca să ratifice noile tratate ale Canalului, oamenii serviciului secret vaporizaseră în tot palatul un dezinfectant inofensiv pentru preşedinţi, dar care-i ucisese pe bâtlani. In cadrul unei operaţiuni de urgenţă şi ultrasecrete, corpurile fuseseră ridicate şi înlocuite cu sosii vii, aduse cu avionul în întunericul nopţii, de la Chitre.

— Numele dumneavoastră, vă rog.

— Pendel.

— Motivul vizitei?

Aşteptă, amintindu-şi de gările copilăriei lui: prea mulţi oameni mari trecând grăbiţi pe lângă el în prea multe direcţii şi împiedicându-se mereu de valiza lui. O doamnă amabilă i se adresase. Se întoarse spre ea, aşteptându-se s-o vadă pe Marta, din cauza vocii ei frumoase. Apoi lumina căzu pe faţa femeii, care nu era zdrobită, şi văzu pe ecusonul de pe uniformă că era una dintre vestalele prezidenţiale, pe nume Helen.

— E grea? întrebă ea.

— Uşoara ca un fulg, o asigură el curtenitor, respingându-i mâna virginală.

O urmă pe scările impozante, unde luciul marmurii

făcea loc roşului închis al mahonului. Alte costume urâte, cu căşti la urechi, îl supravegheau din pragul uşilor cu coloane. Vestala îi spuse că alesese o zi încărcată.

— De câte ori preşedintele se întoarce, suntem *teribil* de ocupați, spuse ea, ridicându-şi ochii spre cerul unde trăia.

Întreabă-l despre orele în care nu se ştie ce a făcut la Hong Kong, sugerase Osnard. *Şi ce naiba a căutat la Paris? Şi-a făcut de cap sau pregăteşte vreun complot?*

— Până aici ne aflăm sub autoritate columbiană, îl informă vestala, arătând cu mâna ei inocentă spre şirurile de portrete ale primilor guvernatori panamezi. De aici încolo, intrăm sub autoritate americană. Curând, vom fi sub propria noastră autoritate.

— Formidabil, spuse Pendel entuziasmat. Era şi timpul.

Intrară într-o sală lambrisată, care semăna cu o bibliotecă fără cărți. Dinspre parchetul dat cu ceară urca un miros de miere. Un pager sună la centura vestalei. Ramase singur.

Toate orele lipsă din itinerarul lui. Află ce a făcut în orele astea lipsă.

Era singur, drept în picioare, strângând tare valiza. Scaunele tapisate cu galben erau prea fragile pentru un fost puşcăriaş. Dacă ar rupe unul? Adio suspendarea pedepsei. Zilele se transformau în săptămâni, dar dacă exista un lucru pe care Pendel ştia să-l facă, acesta era să aştepte. Va rămâne aici tot restul vieții, dacă va fi nevoie, cu valiza în mână, aşteptând să fie strigat.

O uşă mare dublă se deschise în spatele lui. Un mănunchi de raze de soare pătrunse în încăpere, însoțit de țăcănitul unor paşi grăbiți şi de voci bărbăteşti autoritare. Grijuliu să nu facă vreo mişcare care să denote lipsă de respect, Pendel se strecură sub portretul unui guvernator gras la față din perioada noastră

columbiană şi se făcu mic, până ajunse un perete cu o valiză.

Detaşamentul care se apropia era compus dintr-o duzină poliglotă. Frânturi de fraze în spaniolă, japoneză şi engleză răsunau peste țăcănitul nerăbdător al pantofilor pe parchet. Grupul se deplasa în ritmul specific politicienilor: aferat, pompos, trăncănind ca şcolarii după ore. Uniforma era compusă din costume închise la culoare, tonul autosatisfăcut, iar formația, observă Pendel când se apropiară zgomotoşi, semăna cu un cap de săgeată. Şi în vârful ei, cam la jumătate de metru deasupra solului, plutea personificarea mai mare decât în realitate a Regelui Soare în persoană, a Omniprezentului, a Strălucitorului, a Divinului Stăpân al Orelor Neexplicate, îmbrăcat într-o haină neagră semnată P&B, în pantaloni reiați şi cu pantofi de oraş din box negru, cu vârful tare, făcuți la Ducker.

O roşeață denotând sfințenie şi un prânz bun colora obrajii preşedintelui. Părul era argintiu în întregime, buzele subțiri, trandafirii şi umede, ca şi cum tocmai ar fi fost smulse de la sânul mamei. Ochii ca albăstrelele străluceau de mulțumire după o conferință reuşită. Ajungând lângă Pendel, batalionul se opri în dezordine şi fu nevoie de ceva agitație şi de busculadă până când o oarecare ordine pragmatică se reinstaură în grup. Sublima făptură făcu câțiva paşi înainte şi se întoarse pe călcâie spre oaspeți. Un asistent pe al cărui ecuson scria Marco se postă lângă stăpânul lui. Li se alătură o vestală în uniformă. Numele ei nu era Helen, ci Juanita.

Unul după altul, oaspeții avansară ca să-i strângă mâna Nemuritorului şi să-şi ia rămas-bun. Strălucirea Să avu un cuvânt de încurajare pentru fiecare dintre ei. Pendel nu s-ar fi mirat deloc dacă li s-ar fi dat şi cadouri frumos ambalate, ca să le ducă acasă la mămicile lor. Între timp, Marele Spion era ros de teamă în legătură cu conținutul valizei sale. Dacă finisorii au împachetat un alt costum? Se vedea ridicând capacul şi descoperind

costumul de păstoriță al Hannei, pe care indienele cuna i-l făcuseră pentru balul mascat de ziua de naştere a Cârtiței Rudd: o fustă cloş înflorată, o pălărie cu brizbizuri, chiloței albaştri. Arde de dorință să arunce o privire ca să se asigure, dar nu îndrăzneşte. Festivitățile de bun-rămas continuă. Doi dintre oaspeți, fiind japonezi, erau scunzi. Preşedintele nu era. Câteva strângeri de mână avură totuşi loc de la înălțimea lui.

— Deci, ne-am înțeles. O partidă de golf sâmbătă, promise Făptura Supremă pe tonul acela monoton pe care copiii lui îl adorau.

Un japonez izbucni în râs. Alți privilegiați avură dreptul la câteva cuvinte.

— Marcel, vă mulțumesc pentru sprijin. Ne revedem la Paris. Ah, Parisul primăvara!

— Don Pablo, nu uitați să-l salutați pe distinsul dumneavoastră preşedinte şi să-i spuneți că aş aprecia părerea Băncii lui Naționale.

Când ultimul din grup plecă, uşile se închiseră, raza de lumină dispăru şi în cameră nu mai rămase nimeni în afara Imensității Sale, suavul Marco şi vestala pe nume Juanita. Şi un perete cu o valiză.

Trioul se întoarse şi îşi continuă drumul prin încăpere, cu Regele Soare în mijloc, cu destinația sanctuarul prezidențial. Uşile lui se aflau la mai puțin de un metru de locul unde se afla Pendel. Acesta afişă un surâs şi, cu valiza în mână, făcu un pas înainte. Capul argintiu se ridică şi se întoarse spre el, dar ochii ca albăstrelele nu văzură decât un perete. Trioul trecu pe lângă el, iar uşile sanctuarului se închiseră. Marco se întoarse.

— Dumneata eşti croitorul?

— Da, señor Marco, în slujba Excelenței Sale.

— Aşteaptă.

Pendel aşteptă, aşa cum trebuiau să aştepte toți cei care erau la ordinele cuiva.

Trecură ani. Uşa se deschise din nou.

— Grăbeşte-te, ordonă Marco.

Întreabă-l despre orele lipsă la Paris, Tokio şi Hong Kong.

Într-un colț al camerei fusese instalat un paravan sculptat în aur, cu colțurile cioplite împodobite cu câte un nod din ghips aurit şi cu panourile ornate de o cascadă de trandafiri aurii. Luminat din spate, de pe fereastră, Transparența Sa stă maiestuos în fața lui, în haină neagră şi pantaloni în dungi. Palma prezidențială e la fel de moale ca a unei doamne bătrâne, dar mai mare. La contactul cu pernuțele ei mătăsoase, Pendel îşi aduce aminte de mătuşica Ruth tăind mărunt puiul pentru

supa de duminică, în timp ce Benny, aşezat la pianină, cânta "Celeste Aida".

— Bine ați venit acasă, domnule, după periplul atât de încărcat, murmură Pendel cu vocea gâtuită de emoție.

Dar nu e sigur dacă Cel Mai Mare Conducător al Lumii a recepționat întreaga forță a acestei strangulate urări de bun-venit, pentru că Marco i-a întins un telefon roşu fără fir şi el deja vorbeşte.

— Franco? Nu mă mai deranja cu povestea asta. Spune-i că are nevoie de un avocat. Ne vedem diseară, la recepție. Ai să-mi povesteşti.

Marco ia telefonul roşu. Pendel deschide valiza. Înăuntru nu e nici un costum de păstoriță. Un smoching pe jumătate gata, cu plastronul discret întărit ca să suporte greutatea a douăzeci de decorații, se odihneşte în siguranță în sicriul din hârtie parfumată. Vestala iese în tăcere când Stăpânul Lumii se postează în spatele paravanului de aur, ai cărui pereți interiori sunt oglinzi, una din comorile vechi ale palatului. Când îşi scoate pantalonii, capul argintiu atât de iubit de poporul lui dispare şi reapare.

— Dacă Excelența Voastră binevoieşte, murmură Pendel.

O mână prezidențială apare de după paravanul aurit. Pendel pune pantalonul negru însăilat pe brațul prezidențial. Brațul şi pantalonii dispar. Sună din nou telefonul. *Întreabă-l unde a fost căt a lipsit.*

— E ambasadorul Spaniei, excelență, strigă Marco de la birou. Vrea o audiență privată.

— Spune-i că mâine seară, după taiwanezi.

Pendel stă față în față cu Stăpânul Universului: Seniorul Eşichierului Politic Panamez, omul care are cheile uneia dintre cele două mari porți ale lumii, care determină viitorul comerțului mondial şi echilibrul de forțe al secolului al douăzeci şi unulea.

Pendel introduce două degete după centura prezidențială, în timp ce Marco anunță un alt telefon, un

oarecare Manuel.

— Spune-i că miercuri, ordonă preşedintele de după paravan.

— Dimineață sau după-masă?

— După-masă, răspunde preşedintele.

Talia prezidențială nu e uşor de ajustat. Dacă croiala dintre picioare e bună, lungimea pantalonului e greşită. Pendel îl ridică din talie. Pantalonul se saltă deasupra şosetelor de mătase ale preşedintelui, astfel că, pentru un moment, seamănă cu Charlie Chaplin.

— Manuel zice că după-masă e bine, dar numai nouă portițe, îl avertizează Mario pe stăpânul său pe un glas sever.

Brusc, nimic nu mai mişcă. Ceea ce Pendel i-a descris lui Osnard ca fiind un binecuvântat armistițiu în mijlocul agitației a pogorât deasupra sanctuarului. Nimeni nu vorbeşte. Nici Marco, nici preşedintele, nici multele lui telefoane. Marele Spion îngenunchează, prinzând în ace de gămălie cracul stâng al pantalonilor prezidențiali, dar prezența de spirit nu-l părăseşte.

— Aş putea îndrăzni s-o întreb cu respect pe Excelența Voastră dacă v-ați putut relaxa vreun pic în timpul turneului triumfal în Extremul Orient? Poate puțin sport? O plimbare? Câteva cumpărături, dacă pot să fiu atât de îndrăzneț?

Şi telefoanele tot nu sună, nimic nu tulbură binecuvântatul armistițiu, în timp ce Păstrătorul Cheilor Puterii Globale se gândeşte la ce răspuns să dea.

— Prea strâns, anunță el. Mă strânge, domnule Braithwaite. De ce nu vreți voi, croitorii, să vă lăsați preşedintele să respire?

— Harry, mi-a zis la un moment dat, parcurile alea pe care le au la Paris le-aş face şi eu pentru Panama chiar mâine, dacă n-ar fi promotorii imobiliari şi comuniştii.

— Stai puțin, îl întrerupse Osnard, întorcând o foaie

din carnetul în care scria de zor.

Se aflau la etajul trei al unui hotel cu ora, Paraiso, dintr-un cartier agitat al oraşului. De cealaltă parte a străzii, o reclamă luminoasă pentru Coca-Cola se stingea şi se aprindea, inundând camera cu flăcări roşii, pentru ca apoi s-o lase în întuneric. De pe culoar se auzea zgomotul paşilor cuplurilor care veneau şi plecau. Prin pereți răzbăteau gemete de frustrare sau de încântare şi scârțâitul accelerat al somierelor sub corpurile dezlănțuite.

— Nu mi-a spus, zise Pendel prudent, cel puțin nu direct.

— Te rog să nu parafrazezi. Spune-mi cum a decurs conversația, cuvânt cu cuvânt.

Osnard îşi linse un deget şi întoarse o pagină. Pendel revedea casa doctorului Johnson, la Hampstead Heath, în ziua în care se dusese acolo cu mătuşica Ruth, pentru azalee.

— Harry, mi-a spus el, parcul acela din Paris, mi-aş dori să-mi amintesc numele. Era şi o cabană mică cu un acoperiş din lemn. Nu eram acolo decât noi, gărzile de corp şi rățuşțele. Preşedintele iubeşte natura. Şi acolo, în cabana aia, s-a scris istoria. Şi într-o bună zi, dacă totul va merge conform planului, pe peretele din lemn va fi o placă, spunând lumii că în acel loc au fost pecetluite prosperitatea, bunăstarea şi independența viitoare a statului ce se năştea, Panama, plus data.

— A spus cu cine a vorbit? Japonezi, macaronari, chinezi? Doar n-a stat de vorbă cu florile?

— Nu deschis, Andy, dar a făcut câteva aluzii.

— Te ascult, zise Osnard, lingându-şi din nou degetul mare.

— Harry, contez pe discreția ta. Strălucirea minții orientalilor este o adevărată revelație pentru mine, ca să nu-ți mai spun că nici francezii nu sunt prea departe.

— A zis ce fel de orientali?

— Nu i-a numit.

— Japonezi? Chinezi? Malaiezieni?

— Andy, mă tem că încerci să-mi vâri anumite idei în cap.

Nici un zgomot, în afara scrâşnetelor pneurilor, zdrăngănitului aerului condiţionat şi muzica de pe casete, ca să acopere zdrăngănitul. Voci urlând în spaniolă, ca să acopere muzica. Pixul lui Osnard alergând pe paginile carnetului.

— Şi Marco nu te place?

— Nu m-a plăcut niciodată, Andy.

— De ce?

— Oamenilor de la curte nu le plac croitorii imigranţi care au conversaţii între patru ochi cu şeful lor, Andy. De genul: "Marco, domnul Pendel şi cu mine n-am mai stat de vorbă de secole şi avem atâtea să ne spunem, aşa că fii bun şi du-te de partea cealaltă a uşii ăsteia de mahon până te strig..." Nu le plac deloc.

— E poponar?

— Nu am auzit c-ar fi, Andy, dar nu l-am întrebat şi nici nu-i treaba mea.

— Invită-l la cină. Du-l în locuri trăsnet, fă-i reducere la un costum. Pare genul de persoană pe care trebuie s-o avem de partea noastră. N-a pomenit de vreo recrudescenţă a sentimentului tradiţional antiamerican la japonezi?

— Nimic, Andy.

— De Japonia ca următoarea superputere mondială?

— Nu, Andy.

— Liderul firesc al statelor industriale care apar? Nimic? Animozitatea americano-japoneză? Panama, care trebuie să aleagă între Diavol şi Adânca Mare Albastră? Preşedintele care se află între ciocan şi nicovală — genul ăsta de lucruri? Nimic?

— Nimic deosebit în privinţa asta, Andy, nu despre Japonia. Mă rog, a fost o aluzie, tocmai mi-am adus aminte.

Osnard se lumină la faţă.

— Harry, mi-a spus, singurul lucru pe care mi-l doresc e ca niciodată, absolut niciodată, să nu mai trebuiască să stau la masă cu japonezii de-o parte şi cu yankeii de cealaltă, pentru că dacă vreau să păstrez pacea între ei, îmbătrânesc înainte de vreme, cum vezi după bietul meu păr alb, deşi nu sunt sigur că tot părul e al lui, sincer să fiu. Cred că se mai ajută cu ceva.

— Avea chef de vorbă, nu-i aşa?

— Andy, nu mai puteam să-l opresc. Cum trece dincolo de paravan, nu-i mai tace gura. Şi dacă se lansează asupra subiectului cum că Panama e manipulată de întrega lume ca un pion, s-a dus dimineața.

— Şi orele în care nu se ştie ce a făcut la Tokio?

Pendel clătina din cap. Cu seriozitate.

— Îmi pare rău, Andy. Pe chestia asta trebuie să aruncăm un văl, spuse el şi îşi întoarse capul spre fereastră, în semn de refuz stoic.

Pixul lui Osnard se oprise în plin elan. Reclama pentru Coca-Cola de peste drum îl lumina şi pe urmă îl lăsa în întuneric.

— Ce naiba-i cu tine?

— E al treilea preşedinte pe care l-am avut, Andy, răspunse Pendel cu fața la fereastră.

— Ei, şi?

— Aşa că n-o pot face. Nu pot.

— Ce nu poți face, fir-ar să fie?

— Să-mi împac conştiința. Să tom.

— Ți-ai pierdut mințile? Asta e praf de aur, omule. Vorbim despre o primă uriaşă. Spune-mi ce ți-a zis preşedintele despre orele lipsă din Japonia, în timp ce-şi proba nenorociții ăia de nădragi!

Pendel trecu printr-un dur examen de conştiință, înainte de a-şi învinge reticența. Dar până la urmă izbuti. Umerii îi căzură, se destinse şi privirea îi reveni în

cameră.

— Harry, mi-a spus, dacă clienții tăi or să te întrebe de ce am avut un program atât de relaxat la Tokio, poți să le spui că, în timp ce soția mea vizita o fabrică de mătase cu împărăteasa, eu i-o trăgeam primei japoneze din viața mea, expresie pe care eu n-aş folosi-o niciodată, Andy, doar mă cunoşti, nici la prăvălie, nici la mine acasă, pentru că aşa, Harry, prietene, îmi spune, o să faci să-mi crească acțiunile în anumite cercuri de aici din Panama şi în acelaşi timp o să-i trimiți pe o pistă falsă în ce priveşte adevărata natură a activităților mele şi convorbirile strict secrete pe care le-am avut în culise, pentru binele țării noastre, în ciuda celor pe care le cred mulți.

— Ce naiba a vrut să spună cu asta?

— Se referea la anumite amenințări împotriva persoanei sale, care n-au fost făcute publice ca să nu alarmeze populația.

— Vreau *cuvintele* lui, Harry bătrâne, dacă nu te superi. Sună de parcă ar fi un articol din *Guardian* într-o zi de luni ploioasă.

Pendel rămase senin.

— Nu au existat *cuvinte,* Andy. Nu era nevoie de *cuvinte.*

— Explică-te, spuse Osnard, în timp ce scria.

— Preşedintele vrea să-i fac un buzunar special, în cel mai mare secret, în partea din stânga față a hainei. Lungimea țevii mi-o va spune Marco. Harry, mi-a zis, nu cred că exagerez şi să nu sufli o vorbă despre asta. Voi plăti cu propriul meu sânge ce fac acum pentru tânărul stat Panama, care tocmai se naşte. Nu-ți spun mai mult.

De jos, de pe stradă, răsul imbecil al bețivilor se ridica până la ei ca o batjocură.

— O primă a-ntâia e asigurată, spuse Osnard, închizând carnetul. Ce mai e nou în legătură cu fratele Abraxas?

Aceeaşi scenă, alt decor. Osnard găsise un scaun fragil, de dormitor, şi se aşezase călare pe el, cu pulpele grăsane desfăcute şi cu spătarul între picioare.

— Sunt greu de definit, Andy, îl avertiză Pendel, păşind prin cameră cu mâinile la spate.

— Cine anume, bătrâne?

— Cei din Opoziția Tăcută.

— Aşa gândeam şi eu.

— Îşi țin cărțile lângă piept.

— De ce naiba? Suntem într-o democrație, nu-i aşa? De ce atâtea secrete? De ce nu se urcă pe lăzile lor de săpun şi nu-i cheamă pe studenți? Ce taină păstrează?

— Să spunem doar că Noriega le-a dat o lecție şi că nu vor ca şi a doua să-i găsească la podea. Nimeni n-o să-l mai vâre din nou pe Mickie la puşcărie.

— Mickie e şeful lor. Aşa-i?

— Moral şi practic, Mickie e şeful lor, Andy, deşi n-o să recunoască niciodată, nici el, nici tăcuții lui suporteri, nici studenții cu care e în contact sau oamenii lui de dincolo de pod.

— Iar Rafi îi finanțează.

— Integral, spuse Pendel, întorcându-se de la fereastră.

Osnard luă carnetul de pe genunchi, îl sprijini de spătarul scaunului şi reîncepu să mâzgălească.

— Există vreo listă de membri? Un program? O declarație de intenții? Ce-i leagă pe unii de alții?

— Vor să facă curățenie în țară, asta în primul rănd.

Pendel făcu o pauză, ca să-l lase pe Osnard să scrie. O auzea pe Marta, o iubea. Îl vedea pe Mickie, treaz, un om nou într-un costum nou. Pieptul i se bombă de mândrie loială.

— Doi, vor să ducă mai departe identitatea țării ca o democrație autonomă, ce se va dezvolta, atunci când prietenii noştri americani or să-şi strângă catrafusele şi or să iasă din scena, dacă o vor face. Trei, vor să-i educe pe cei săraci şi neajutorați, vor spitale, burse pentru

studenți şi o soartă mai bună pentru bieții fermieri, mai ales pentru cei ce se ocupă cu orezul şi crevetții, şi să nu vândă avuțiile patriei, inclusiv Canalul, celui care oferă cel mai mult.

— Sunt de stânga, care va să zică, sugeră Osnard între două însemnări, sugând capişonul de plastic al pixului cu gurița lui ca un boboc de trandafir.

— Nu mai mult decât e decent şi sănătos, Andy. Mickie e cam de stânga, da. Dar cuvântul de ordine e moderația şi nici nu vrea să audă de Cuba lui Castro sau de comunişti. La fel şi Marta.

Osnard se strâmbă în timp ce scria. Pendel îl observa cu o teamă crescândă, întrebându-se ce să facă să-l mai potolească.

— Am auzit un banc bun despre Mickie, dacă te interesează. El e *in vino ventas,* dar pe dos. Cu cât bea mai mult, cu atât e mai tăcut în opoziția lui.

— Dar când e treaz, Mickie al nostru îți spune o groază de lucruri, nu-i aşa? Ai putea să-l trimiți la spânzurătoare pentru numai o parte din ce-ți povesteşte.

— Mi-e prieten, Andy. Şi eu nu-mi trimit prietenii la spânzurătoare.

— Prieten *bun.* Şi tu i-ai fost prieten *bun.* Poate că a sosit timpul să faci ceva pentru el.

— Ce anume?

— Să-l înrolezi. Să faci din el un informator cinstit. Să-i plăteşti pentru informații.

— Pe *Mickie?*

— Ce mare scofală? Spune-i că ai întâlnit un mecena occidental care-i admiră cauza şi ar dori să-l ajute pe şest. Nu-i nevoie să-i spui că e englez. Spune-i că-i yankeu.

— Pe *Mickie,* Andy? şopti Pendel, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. Nu mă văd ducându-mă la el şi spunându-i: Mickie, vrei să devii spion?

— Pentru bani, de ce nu? Persoană importantă, plată importantă, spuse Osnard, ca şi cum ar fi fost vorba

despre o lege irefutabilă a spionajului.

— Pe Mickie nu l-ar interesa deloc un yankeu, spuse Pendel, stupefiat de enormitatea propunerii lui Osnard. Invazia l-a călcat pe nervi. O numeşte terorism de stat şi nu se referă la Panama.

Osnard se folosea de scaun ca de un căluţ basculant, propulsându-l înainte şi înapoi cu fesele lui largi.

— Londra are o slăbiciune pentru tine, Harry. Nu întotdeauna se întâmplă aşa. Vrea să-ţi desfaci aripile. Să organizezi o reţea, să acoperi toate sectoarele. Miniştri, studenţi, sindicate, Adunarea Naţională, Palatul Prezidenţial, Canalul şi iarăşi Canalul. Îţi vor plăti o indemnizaţie de conducere, prime, dividende generoase, plus un salariu mai mare ca să-ţi achiţi împrumutul. Atrage-i pe Abraxas şi grupul său şi am dat lovitura.

— *Am dat,* Andy?

Capul lui Osnard rămase fix tot timpul cât fundul lui se balansa, iar vocea îi răsună mai tare, după cât o ţinuse în frâu.

— Eu, alături de tine. Ghid, filozof, amic. Nu poţi face singur toată treaba. Nimeni nu poate. E prea mult.

— Apreciez lucrul ăsta, Andy. E demn de tot respectul.

— Nici nu mai e nevoie să-ţi spun că-ţi vor plăti şi sursele secundare. Indiferent cât de multe vei avea. Am putea să dăm lovitura. Tu ai putea. Atâta timp cât e rentabil. Care naiba e problema?

— Nu e nici o problemă, Andy.

— Atunci?

Mickie e prietenul meu, îşi zise el. Mickie s-a opus destul şi nu mai are nevoie să se opună. În tăcere sau altfel.

— Trebuie să mă mai gândesc, Andy.

— Nimeni nu ne plăteşte ca să ne gândim, Harry.

— Poate, Andy, dar aşa sunt eu.

Nu mai era nici un punct pe ordinea de zi a lui

Osnard pentru seara aceea, dar Pendel nu-şi dădu imediat seama, pentru că tocmai îşi amintise de un gardian pe nume Friendly, un maestru al loviturii cu cotul în coaie. De el îmi aduci aminte, îşi zise el. De Friendly.

— Joia e ziua în care Louisa aduce de lucru acasă, nu-i aşa?

— Aşa e, Andy.

Coborând, picior după picior, de pe calul său basculant, Osnard vâr îmâna în buzunar şi scoase o brichetă placată cu aur, cu ornamente.

— Cadou de la un client arab bogat, spuse el, întinzându-i-o lui Pendel, care se afla tot în mijlocul camerei. Mândria Londrei. Încearc-o.

Pendel apăsă şi bricheta se aprinse. Dădu drumul butonului şi flacăra se stinse. Repetă operațiunea de două ori. Osnard luă bricheta, meşteri ceva la baza ei şi i-o dădu înapoi.

— Aruncă acum o privire în obiectiv, ordonă el cu o mândrie de prestidigitator.

Apartamentul minuscul al Martei devenise locaşul de de-compresiune al lui Pendel între Osnard şi Bethania. Marta stătea culcată lângă el, cu fața întoarsă, cum se întâmpla uneori.

— Ce mai fac studenții tăi? o întrebă el, adresându-se spinării ei prelungi.

— Studenții *mei?*

— Băieții şi fetele cu care tu şi Mickie erați împreună când lucrurile mergeau prost. Toți aruncătorii ăia de bombe pe care-i iubeai atât.

— Nu pe ei îi iubeam, pe tine te iubeam.

— Ce s-a mai întâmplat cu ei? Unde sunt acum?

— S-au îmbogățit. Nu mai sunt studenți. Au intrat la

Chase Manhattan şi sunt membri ai Clubului Union.

— Te mai vezi cu vreunii dintre ei?

— Îmi fac uneori semn cu mâna din maşinile lor de lux.

— Le mai pasă de Panama?

— Nu, dacă au conturi în străinătate.

— Atunci cine mai pune bombe în zilele noastre?

— Nimeni.

— Uneori am senzația că există un fel de Opoziție Tăcută, care porneşte din sferele cele mai de sus şi se continuă în jos. Una dintre acele revoluții burgheze care, într-o bună zi, se va aprinde şi va cuprinde toată țara, atunci când nimeni nu se aşteaptă. Un puci al armatei fără armată, dacă înțelegi ce vreau să zic.

— Nu, spuse ea.

— Adică cum nu?

— Nu, nu există Opoziție Tăcută. Există profit. Există corupție. Există putere. Există oameni bogați şi oameni disperați. Există apatici.

Din nou vocea aceea cultivată, ca din cărți. Pedanteria de autodidact.

— Sunt oameni atât de săraci, încât, dacă sărăcesc şi mai tare, mor. Şi există politica. Iar politica este cea mai mare escrocherie dintre toate. Toate astea sunt pentru domnul Osnard?

— Ar fi, dacă asta ar dori să audă.

Mâna Martei o găsi pe a lui şi i-o duse la buze. O sărută un timp, deget cu deget, fără să spună nimic.

— Te plăteşte bine? îl întrebă ea.

— Nu-i pot oferi ce vrea. Nu ştiu destul.

— Nimeni nu ştie destul. Treizeci de oameni hotărăsc ce se va întâmpla în Panama. Celelalte două milioane şi jumătate ghicesc.

— Bun, atunci spune-mi ce-ar face vechii tăi prieteni studenți dacă *nu* ar fi la Chase Manhattan şi *nu* ar conduce maşini strălucitoare? insistă Pendel. Ce ar face dacă ar fi tot pe baricade? Ce ar fi logic să facă în

momentul de față, dacă tot ar mai dori ce obişnuiau să dorească pentru Panama?

Marta reflectă, înțelegând treptat ce voia Pendel de fapt.

— Vrei să spui, să facă presiuni asupra guvernului? Ca să-l îngenuncheze?

— Da.

— În primul rănd, am produce haos. Vrei haos?

— S-ar putea. Dacă e nevoie.

— Este. Haosul este o condiție prealabilă conştientizării democratice. O dată ce muncitorii descoperă că nu sunt guvernați, îşi vor alege lideri din propriile rânduri, iar guvernului îi va fi frică de revoluție şi va demisiona. Vrei ca muncitorii să-şi aleagă propriii lideri?

— Aş vrea să-l aleagă pe Mickie, spuse Pendel, dar ea clătină din cap.

— Nu pe Mickie.

— Bine, fără Mickie.

— În primul rănd, ne-am duce la pescari. E ceea ce am plănuit întotdeauna, dar n-am făcut niciodată.

— De ce la pescari?

— Eram studenți şi ne opuneam armelor atomice. Eram indignați că materialele radioactive treceau prin Canalul Panama. Credeam că astfel de încărcături reprezentau o primejdie pentru Panama şi o insultă la adresa suveranității noastre naționale.

— Şi ce puteau face pescarii?

— Voiam să mergem la sindicatele lor şi la şefii lor cei mari. Dacă ne-ar fi refuzat, ne-am fi dus la elementele criminale din docuri, dispuse să facă orice pentru bani. Unii dintre studenții noştri erau bogați pe vremea aceea. Studenți bogați cu conştiință.

— Ca Mickie, îi aduse Pendel aminte, dar ea clătină din nou din cap.

— Le-am fi spus: Scoateți toate şalupele şi bărcile pe care puteți pune mâna, umpleți-le cu alimente şi cu apă

şi duceți-le la Podul Americilor. Aruncați ancora şi anunțați întreaga lume că intenționați să rămâneți acolo. Multe din cargoboturile mari au nevoie de mai bine de o milă ca să încetinească. După trei zile, vor fi două sute de nave aşteptând să treacă prin Canal. După două săptămâni, vor fi o mie. Alte mii vor fi întoarse din drum înainte de a ajunge la Panama, cu ordinul de a o lua pe altă rută sau de a se întoarce de unde plecaseră. Va urma criza, bursele lumii vor intra în panică, yankeii îşi vor smulge părul din cap, industria transporturilor maritime va solicita intervenții, moneda va scădea vertiginos, guvernul se va declara învins şi nici un fel de produs radioactiv nu va mai trece prin Canal.

— Marta, sincer să fiu, eu nu mă gândeam la produsele radioactive.

Marta se ridică într-un cot, cu chipul ei desfigurat aproape de al lui.

— Ascultă. Azi Panama încearcă să dovedească lumii că poate administra Canalul la fel de bine ca americanii. Nimic nu trebuie să afecteze Canalul. Nu greve, nu întreruperi, nu ineficacitate, nu buclucuri. Dacă guvernul panamez nu poate să determine funcționarea adecvată a Canalului, cum ar putea să deturneze beneficiile, să crească tarifele, să vândă concesiuni? În momentul în care comunitatea bancară internațională începe să se teamă, *rabiblancos* ne vor da tot ce le cerem. Iar noi vom cere *totul.* Pentru şcolile noastre, pentru drumurile noastre, spitalele noastre, fermierii şi săracii noştri. Dacă vor încerca să ne îndepărteze bărcile, să tragă în noi sau să ne miruiască, vom face apel la cei nouă mii de muncitori panamezi de care are nevoie în fiecare zi Canalul ca să funcționeze. Şi-i vom întreba: De care parte a podului sunteți? Sunteți panamezi sau sclavi ai yankeilor? Grevele sunt un drept sacru în Panama. Cei ce li se opun sunt considerați nişte paria. Sunt unii politicieni din guvern care pretind azi că legile sociale din Panama nu ar trebui să se aplice şi Canalului. Or să vadă

ei.

Stătea întinsă peste el, cu ochii căprui atât de aproape de-ai lui, încât nu mai vedea nimic în afara lor.

— Mulțumesc, îi spuse el sărutând-o.

— Cu plăcere.

CAPITOLUL NOUĂ

Louisa Pendel își iubea soțul cu o ardoare înțeleasă numai de femeile care știau cum era să fii născută în închisoarea aurită a unor părinți bigoți și să ai o soră mai mare foarte frumoasă, cu doisprezece centimetri mai scundă decât tine, căreia îi reușea orice lucru cu doi ani înainte ca tu să dai chix, care-ți seducea prietenii chiar dacă nu se culca deloc cu ei, deși de obicei se culca, și te silea să iei calea Puritanismului Nobil, ca singurul răspuns posibil.

Îl iubea pentru atașamentul lui de neclintit față de ea și de copii, pentru că era muncitor ca tatăl ei, pentru că reclădise o veche firmă engleză condamnată în ochii tuturor, pentru că făcea supă de pui și *lockshen* duminica, încins cu șorțul lui în dungi, pentru că făcea glume și pentru că punea masa, la ocazii speciale, cu argintăria și porțelanurile cele mai bune, cu fața de masă din pânză, niciodată din hârtie. Și pentru că suporta crizele ei de furie, care se declanșau în ea ca niște pulsații electrice ereditare, imposibil de controlat până nu se stingeau de la sine, sau până când Harry nu făcea dragoste cu ea, pe departe cea mai bună soluție, căci avea apetitul sexual al surorii ei, chiar dacă nu și farmecul și imoralitatea acesteia. Îi era foarte rușine că nu putea niciodată să răspundă la glumele lui sau să râdă spontan, cum el își dorea atât de mult, căci, chiar având-ul pe Harry care să-l elibereze, râsul ei tot mai suna ca al mamei, la fel ca și rugăciunile ei, iar furia ei semăna cu cea a tatălui.

Iubea victima din Harry şi pe supravieţuitorul hotărât, dispus să sufere orice privaţiune mai degrabă decât să urmeze calea ilegală a escrocului său unchi Benny, până când marele domn

Braithwaite apăruse să-l salveze, tot aşa cum Harry însuşi apăruse mai târziu s-o salveze pe ea de părinţii ei şi de Zonă şi să-i ofere o viaţă nouă, liberă, decentă, departe de toate constrângerile de până atunci. Şi-l mai iubea şi ca pe omul hotărit şi singuratic care se luptase cu credinţe conflictuale până când sfaturile înţelepte ale lui Braithwaite îl duseseră spre o moralitate neconvenţională, atât de asemănătoare cu Creştinismul Tolerant proslăvit de mama ei şi predicat în toată copilăria Louisei de la amvonul Bisericii Unite din Balboa.

Mulţumea Domnului şi lui Harry Pendel pentru toate acestea şi o blestema pe sora ei Emily. Louisa credea cu sinceritate că-şi iubea soţul la bine şi la rău, dar niciodată nu-l mai văzuse în starea asta şi era bolnavă de frică.

Măcar să-i fi tras una, dacă simţea nevoia s-o facă. Măcar să se fi luat de ea, să fi ţipat la ea, s-o fi tras în grădină, de unde copiii nu-i puteau auzi, şi să-i fi spus: "Louisa, totul s-a terminat între noi, te părăsesc, am pe altcineva". Dacă asta era. Orice, absolut orice ar fi fost mai bine decât simulacrul de viaţă în roz, decât să se prefacă de parcă nimic nu se schimbase, trebuia doar să dea o fugă ca să ia măsurile unui client la ora nouă seara şi să se întoarcă după trei ore, spunând că poate ar fi momentul să-i cheme pe soţii Delgado la cină. Şi de ce nu şi familia Oakley şi pe Rafi Domingo? Combinaţie care, orice prost îşi putea da seama, era reţeta ideală pentru o catastrofă, dar prăpastia care se formase de curând între ei n-o lăsă să i-o spună.

Aşa că Louisa îşi ţinu gura şi îl invită pe Ernesto. Într-o seara, când se pregătea să plece acasă, îi strecură plicul în mână, iar el îl luă maşinal, crezând că era vorba de vreun bilet ca să nu uite ceva. Ernesto era un visător şi un complotist, atât de absorbit de lupta lui zilnică împotriva lobby-ştilor şi a intriganţilor, încât i se întâmpla să nu mai ştie în ce emisferă se afla, ca să nu mai vorbim de ce oră era. Dar a doua zi de dimineaţă, când ajungea la birou, era curtoazia întruchipată, un adevărat gentleman spaniol, ca întotdeauna, şi bineînţeles că da, el şi soţia lui vor fi încântaţi, numai Louisa să nu se supere că trebuia să se retragă devreme, Isabel, soţia lui, era îngrijorată din cauza fiului cel mic, Jorge, care avea o infecţie la ochi, adeseori lăsa impresia că nu dormise deloc.

După aceea îi trimise o invitaţie lui Rafi Domingo, ştiind că soţia lui nu va veni, pentru că nu venea niciodată, într-atât de prost mergea căsnicia lor. A doua zi, bineînţeles, sosi un buchet uriaş de trandafiri, de vreo cincizeci de dolari, cu o carte de vizita ornată cu un cal de curse, pe care Rafi scrisese cu propria-i mână că era încântat, dragă Louisa, dar, din păcate, soţia lui era deja invitată în altă parte. Louisa ştia exact ce însemnau florile lui Rafi, pentru că nici o femeie sub optzeci de ani nu era ferită de avansurile lui; dacă era să te iei după bârfe, Rafi nici nu mai purta indispensabili, ca să amelioreze rapiditatea acţiunii şi performanţa. Partea ruşinoasă era că, dacă voia să fie sinceră, cum era întotdeauna după câteva pahare de votcă, Louisa îl găsea pe Rafi curios de seducător. În sfârşit, îi telefonă Donnei Oakley, corvoadă pe care o lăsase intenţionat pentru la urmă, iar Donna spusese: "Fir-ar să fie, Louisa, abia aşteptăm să venim", ceea ce reprezenta exact nivelul Donnei. Ce mai grup!

Ziua atât de temută sosi şi, de data asta, Harry veni mai devreme acasă, înarmat cu două candelabre de porţelan de la Ludwig de trei sute de dolari fiecare, cu şampanie franţuzească de la Motta şi cu un somon

afumat întreg de altundeva. O oră mai târziu apăru un grup de la o firmă de alimentație de lux, condus de un gigolo argentinian arogant, care luă în primire bucătăria Louisei, fiindcă Harry spusese că servitorii lor nu erau la înălțime. Pe urmă Hannah făcu un scandal de zile mari dintr-un motiv pe care Louisa nu-l putea bănui — ai să fii drăguță cu domnul Delgado, nu-i aşa, draga mea? E totuşi patronul lui mami şi prieten apropiat al preşedintelui țării. Şi o să ne salveze Canalul, da, şi Anytime Island. Şi nu, Mark, mulțumesc, nu e o ocazie nimerită ca să cânți "Oaia leneşă" la vioară, domnului şi doamnei Delgado probabil le-ar face plăcere, dar nu şi celorlalți musafiri.

În clipa aceea intră Harry şi spune, o, Louisa, lasă-l să cânte, dar Louisa e de neînduplecat şi începe unul dintre monologurile ei, care-i țâşnesc spontan de pe buze fără să se poată controla, iar tot ce poate face e să se asculte bombănind: Harry, nu înțeleg de ce, de fiecare dată când le dau un ordin copiilor mei, trebuie să apari şi să-l contramandezi, doar ca să le arăți că tu eşti stăpân în casă. La care Hannah începe din nou să urle, iar Mark se încuie la el în cameră şi cântă "Oaia leneşă" fără oprire, până când Louisa îi bate la uşă şi-i spune "Mark, musafirii trebuie să sosească dintr-o clipă în alta", lucru adevărat, căci chiar în clipa aceea se aude soneria şi intră Rafi Domingo cu parfumul lui tipic, cu privirea insinuantă, cu perciunii mari şi cu pantofii din piele de crocodil. Toate încercările vestimentare ale lui Harry nu-l pot salva de aspectul de străin dintr-o comedie, tatăl ei l-ar fi trimis la uşa de serviciu numai văzându-i stratul de briantină.

Imediat după Rafi intră cei doi soți Delgado şi pe urmă familia Oakley, dovadă cât de anormală era ocazia, pentru că în Panama *nimeni* nu soseşte la timp, dacă nu e o recepție ultraofi-cială, şi dintr-o dată începe totul: Ernesto şade la dreapta ei, cu aerul lui de mandarin înțelept şi de treabă: numai apă, mulțumesc, dragă

Louisa, mă tem că nu prea beau, la care Louisa, mult mai în largul ei după vreo două pahare mari, băute în secret în baie, spune că, sincer vorbind, nici ea nu mai vrea, fiindcă a considerat întotdeauna că băutura strică o seară plăcută. Dar doamna Delgado, aşezată la celălalt capăt al mesei, la dreapta lui Harry, aude şi zâmbeşte ciudat, neîncrezător, ca şi cum ar şti ea ceva.

Între timp Rafi Domingo, la stânga Louisei, îşi împarte timpul între pipăitul piciorului Louisei de câte ori are ocazia, cu piciorul lui în şosetă — în scopul acesta şi-a scos unul dintre pantofii de crocodil — şi aruncatul unor priviri chiorâşe spre rochia Donnei Oakley, croită după modelul lui Emily, cu sânii împinşi în faţă ca nişte mingi de tenis şi cu decolteul alunecând irezistibil spre ceea ce tatăl lor, când băuse prea mult, numea zona industrială.

— Ştii ce reprezintă soţia ta pentru mine, Harry? întreabă Rafi într-un amestec execrabil de engleză şi spaniolă.

În onoarea familiei Oakley, în seara asta limba oficială este engleza.

— Nu-l asculta, ordonă Louisa.

— Ea e conştiinţa mea!

Hohot de râs, care-i dezveleşte toţi dinţii şi mâncarea din gură.

— Nici nu ştiam că am aşa ceva până când a apărut Louisa.

I se pare că spusele lui sunt atât de nostime, încât toată lumea trebuie să toasteze pentru conştiinţa lui, în timp ce el îşi întinde gâtul ca să se mai delecteze o dată privind decolteul Donnei, gâdilând cu degetele de la picioare piciorul Louisei, lucru care o irită şi o excită în acelaşi timp. Emily, nu pot să te sufăr, Rafi, dă-mi pace, mitocan ce eşti şi ia-ţi ochii de pe Donna şi, Isuse, Harry, o să mă regulezi în fine la noapte, da sau nu?

De ce îi invitase Harry pe cei doi Oakley fu un mister pentru Louisa până când îşi aduse aminte că de fapt Kevin, care negocia materii prime şi pe care tatăl ei l-ar fi calificat drept un nenorocit de escroc yankeu, tocmai lansa o operaţiune de speculaţii în legătură cu Canalul, iar Donna, soţia lui, făcea exerciţii de aerobică în faţa unor casete video cu Jane Fonda, jogging într-un şort din vinii şi-şi fâţâia fundul în prezenţa fiecărui băiat panamez drăguţ care îi împingea căruciorul în supermarket şi, dacă era să te iei după zvonuri, nu doar căruciorul.

Iar Harry, din momentul în care se aşezaseră la masă, nu făcu decât să vorbească despre Canal. Mai întâi îl atacă pe Delgado, care răspunsese demn, cu platitudini politicoase, după care antrena pe toată lumea în discuţie, chiar şi pe cei care nu aveau nimic de a face cu problema respectivă. Întrebările adresate lui Delgado erau atât de directe, încât ea se simţi jenată. Doar piciorul lui Rafi în mişcare şi conştiinţa că era uşor ameţită o împiedicau să-i spună: *Fir-ar să fie, Harry, domnul Delgado e şeful meu, nu al tău. Atunci de ce te faci de râs în halul ăsta, tâmpitule?* Dar aşa ar fi vorbit curva de Emily, nu virtuoasa Louisa, care nu înjura niciodată, cel puţin nu în faţa copiilor şi niciodată când era nebăută.

Nu, răspundea politicos Delgado la bombardamentul lui Harry, nu s-a luat nici o hotărâre în timpul călătoriei preşedintelui, dar câteva idei interesante au fost avansate, Harry, într-un climat general de cooperare şi de bunăvoinţă.

Bravo, Ernesto, îşi zise Louisa, pune-l la locul lui.

— Şi totuşi, toată lumea ştie că japonezii râvnesc la Canal, nu-i aşa, Ernie? spuse Harry, lansându-se în generalităţi ridicole, pe care nu era în stare să le dezvolte. Singura întrebare este pe ce front ne vor ataca. Mă întreb ce părere ai tu, Rafi.

Degetele de la picioarele în ciorapi de mătase ale lui Rafi erau înfipte în pliul genunchiului Louisei, iar decolteul adânc al Donnei se deschidea ca uşa unui

şopron.

— O să-ți spun imediat ce cred despre japonezi, Harry. Vrei să ştii ce cred despre japonezi? lătră Rafi cu vocea lui de conducător de licitație, dornic să capteze atenția publicului.

— Absolut, răspunse Harry mieros.

Dar Rafi avea nevoie de atenția tuturor.

— Ernesto, vrei să ştii ce cred despre japonezi?

Delgado îşi exprimă amabil interesul pentru părerea lui Rafi despre japonezi.

— Donna, vrei să auzi ce cred despre japonezi?

— Hai, Rafi, spune-ne odată, zise Oakley iritat.

Dar Rafi încă mai încerca să obțină atenția tuturor.

— Louisa? întrebă el, mişcându-şi degetele în spatele genunchiului ei.

— Te ascultăm toți cu sufletul la gură, spuse Louisa, jucându-şi rolul de gazdă fermecătoare şi de soră curvă.

Abia atunci Rafi le împărtăşi părerea lui despre japonezi:

— Cred că tâlharii ăiă de japonezi i-au injectat calului meu Dolce Vita o doză dublă de valium înainte de cursa cea mare de săptămâna trecută! exclamă el şi râse atât de tare de propria lui glumă, în strălucirea atât de multor dinți de aur, că publicul izbucni şi el în râs, Louisa cel mai tare şi Donna imediat după ea.

Dar Harry nu se lăsă. Dimpotrivă, se lansă în subiectul care ştia că o va indispune cel mai mult pe soția lui: lichidarea fostei Zone a Canalului.

— Vreau să spun că trebuie să privim lucrurile în față, Ernie. Sunteți pe punctul să tăiați în bucăți o halca bună de pământ. Opt sute de kilometri de grădină în stil american, tunsă şi udată ca Central Park, cu mai multe bazine de înot decât are Panama în tot restul ei, asta te pune pe *gânduri,* nu crezi? Nu ştiu dacă ideea Oraşului Cunoaşterii mai este de actualitate, Emie. Sincer să fiu, unii dintre clienții mei cred că o universitate în mijlocul junglei este un fiasco garantat. E greu să-ți imaginezi un

profesor erudit, care să considere un asemenea post ca fiind încununarea carierei sale. Mă întreb dacă au sau nu dreptate.

Argumentele începeau să-i lipsească, dar nimeni nu-i veni în ajutor, aşa că merse mai departe:

— Bănuiesc că totul depinde de numărul de baze militare ale SUA care vor rămâne neocupate până la urmă, nu-i aşa? Dar pentru a dezlega acest mister e nevoie de un glob de cristal sau de o masă de ascultare a liniilor ultrasecrete de la Pentagon.

— Prostii, zise Kevin cu voce tare. Şmecherii şi-au împărțit pământul între ei de ani de zile, ce zici, Emie?

Se instală o tăcere înspăimântătoare. Chipul fin al lui Delgado păli şi păru că împietreşte. Nimeni nu găsi nimic de spus, în afară de Rafi care, indiferent la atmosfera care-l înconjura, o întrebă vesel pe Donna ce marcă de farduri purta, ca să-i cumpere şi soției lui, încercând în acelaşi timp să-şi strecoare piciorul între coapsele Louisei, care, ca să se apere, se aşezase picior peste picior. Şi dintr-o dată scorpia de Emily găsi cuvintele pe care Imaculata Louise le reținea cu pioşie şi acestea izbucniră, la început într-o serie de declarații sacadate, apoi într-un torent de neoprit, din cauza alcoolului.

— Kevin, nu înțeleg ce vrei să insinuezi. Doctorul Delgado este apărătorul conservării Canalului. Dacă nu ştii lucrul ăsta, e pentru că Ernesto e prea binecrescut şi modest ca s-o spună. Tu, pe de altă parte, te afli aici, în Panama, numai ca să faci bani de pe urma Canalului, care nu a fost construit în acest scop. Singurul mijloc de a face bani de pe urma Canalului este de a-l distruge.

Glasul îi devenea mai puțin sigur pe măsură ce enumera crimele pe care le plănuia Kevin.

— Tăind pădurile, Kevin, şi alimentarea cu apă. Oprind întreținerea infrastructurii şi a maşinilor conform normelor impuse de străbunii noştri.

Vocea îi devenise dură, nazală. O auzea, dar nu

putea face nimic ca să se oprească.

— Prin urmare, Kevin, dacă simți cu adevărat nevoia să faci bani vânzând realizările marilor americani, îți sugerez să te întorci imediat la tine în San Francisco şi să le vinzi Golden Gate japonezilor. Iar tu, Rafi, dacă nu-ți iei mâna de pe coapsa mea, o să-ți înfig o furculiță în ea.

La care deciseră cu toții că era timpul să plece — din cauza copilului bolnav, a baby-sitter-ei, a câinelui, orice numai să fie departe de locul în care se aflau în momentul acela.

Dar ce face Harry după ce şi-a liniştit musafirii, i-a condus la maşinile lor şi le-a făcut semn de rămas-bun cu mâna din pragul casei? O declarație pentru consiliul de administrație.

— E vorba despre extindere, Lou, îi explică el, lovind-o uşurel pe spinare, în timp ce o strânge în brațe. E foarte simplu. Perierea clienților, adaugă el, înainte de a-i şterge lacrimile cu batista lui de in irlandez. În zilele noastre, te extinzi sau mori, Lou. Uite ce-a pățit dragul de Arthur Braithwaite. Mai întâi s-a dus afacerea pe apa sâmbetei, pe urmă el. N-ai vrea să mi se întâmple şi *mie* una ca asta, nu-i aşa? Deci, ne extindem. Deschidem clubul. Întreținem relații sociale. Ne punem în mişcare pentru că aşa trebuie. Ei, Lou, ce zici? N-am dreptate?

Dar atitudinea lui paternalistă ajunge s-o enerveze pe Louisa, care se îndepărtează de el.

— Harry, mai există şi alte moduri de a muri. Aş vrea să te gândeşti şi la familia ta. Ştiu prea multe cazuri, cum ştii şi tu, de altfel, când bărbați de patruzeci de ani au avut atacuri de inimă şi alte boli legate de stres. Mă miră că spui că magazinul tău nu se extinde, căci îmi amintesc o mulțime de relatări recente despre cum au crescut vânzările şi productivitatea. Dar, dacă viitorul te îngrijorează cu adevărat şi nu-l foloseşti doar ca pretext, avem orezăria ca roată de rezervă şi sunt sigura că am

prefera cu toții să trăim mai modest, practicând abstinența creştină, decât să încercăm să ținem pasul cu prietenii tăi bogați şi imorali şi să te pierdem.

La care Pendel o strânge tare în brațe şi promite ca mâine să vină devreme acasă — i-am putea duce pe copii la târg sau la cinema. Iar Louisa plânge şi spune, da, aşa să facem, Harry! Zău aşa. Dar nu fac aşa. Căci a doua zi Harry îşi aminteşte de recepția în cinstea delegației comerciale braziliene — o mulțime de persoane importante, Lou — ce-ar fi să mergem mâine şi nu azi? Şi când *acel* mâine soseşte: Sunt un mincinos, Lou, am fost la clubul gastronomilor şi m-au admis. Organizează un bairam pentru nişte tipi grei din Mexic, şi nu cumva era ultimul număr din *Spillway* la tine pe birou?

Spillway era buletinul informativ al Canalului.

Luni sosi telefonul săptămânal al lui Naomi. După voce, Louisa ghici că Naomi avea veşti senzaționale şi se întrebă despre ce o fi vorba de data asta. Poate ghiceşti cu cine a plecat Pepe Kleeber în călătorie de afaceri la Houston săptămâna trecută. Sau: Ai auzit despre Jaqui Lopez şi profesorul ei de călărie? Sau: Pe cine crezi că se duce Dolores Rodriguez să viziteze când îi spune lui bărbatu-său că se duce să aibă grijă de maică-sa, după operația de inimă? Astăzi însă Naomi nu avea nimic de genul ăsta de povestit, şi era cu atât mai bine, căci Louisa era într-o dispoziție care ar fi făcut-o să-i închidă telefonul în nas. Naomi voia doar să afle ce mai era nou cu fermecătoarea familie Pendel, cum mergea pregătirea lui Mark pentru examen şi dacă Harry urma să-i cumpere Hannei primul ei poney? l-l cumpăra? Louisa, Harry este cel mai generos om de pe lume, păcătosul de bărbatu-meu ar trebui să ia exemplu de la el! Până nu pictase un tablou idilic al preafericitei familii Pendel, Louisa nu-şi dădu seama că Naomi o compătimea:

— Sunt atât de fericită pentru tine, Louisa. Sunt

fericită că sunteți cu toții sănătoşi, că Mark şi Hannah fac progrese, că vă iubiți între voi, că Dumnezeu e bun cu voi şi că Harry apreciază ce are. Şi sunt foarte mândră că mi-am dat imediat seama că ceea ce mi-a spus Letti Hortensas despre voi nu *putea* să fie adevărat.

Louisa încremeni la telefon, prea speriată ca să vorbească sau să închidă. Letti Hortensas, moştenitoare nimfomană, soția lui Alfonso. Alfonso Hortensas, soțul lui Letti, patron de bordel, client al P&B şi escroc.

— Desigur, spuse Louisa, fără să ştie cu ce era de acord, convinsă doar că în felul acesta o făcea pe Naomi să continue.

— Tu şi cu mine ştim foarte bine, dragă Louisa, că Harry nu e omul care să meargă la un hotel dubios, unde se plăteşte cu ora. Letti dragă, i-am spus, cred că e timpul să-ți iei o pereche de ochelari noi. Louisa e prietena mea. Între Harry şi mine există o veche prietenie platonică, despre care Louisa ştie şi pe care o înțelege. Căsătoria asta e ca o *stâncă,* i-am spus. N-are nici o importanță că soțul tău e proprietarul hotelului Paraiso sau că tu stăteai în hol aşteptându-l când Harry a coborât din lift cu un grup de târfe. O groază de panameze arată a curve. O groază de curve îşi fac treaba la Paraiso. Harry are numeroşi clienți de toate condițiile. Vreau să ştii că ți-am luat apărarea, Louisa. Te-am susținut. Am oprit bârfele. Să se furişeze? i-am spus. Harry nu se furişează *niciodată.* Nici n-ar şti s-o facă. L-ai văzut tu vreodată pe Harry furişându-se? *Bineînțeles* că nu.

Louisei îi trebui mult timp ca să-şi revină. Încercă din răsputeri să nu creadă. Izbucnirea din timpul cinei o speriase îngrozitor.

— Scârbă ce eşti! urlă ea printre lacrimi.

Dar nu înainte de a închide telefonul şi de a-şi turna o votcă mare din barul pe care Harry îl instalase de curând.

Louisa era convinsă că totul pornise de la ideea aceea cu clubul. De ani de zile, etajul magazinului fusese pentru Harry subiectul ideilor cele mai ciudate.

O să pun camera de probă sub galerie, Lou, şi Colţul Sportivului lângă butic. Sau: poate o să las camera de probă acolo unde e şi am să instalez o scară exterioară. Sau: am găsit, Lou! Ascultă. Am să adaug o extindere a consolei în spate, o să instalez un centru de sănătate, o să deschid un mic restaurant, rezervat clienţilor lui P&B, cu supă şi peştele zilei în meniu. Ce părere ai?

Harry pusese chiar să i se facă o machetă şi estimase costul iniţial, înainte ca şi acest plan să fie abandonat. Aşa se făcea că etajul rămăsese până acum un fel de călătorie din fotoliu, pe care îţi plăcea s-o plănuieşti. Oricum, unde va fi camera de probă? Răspunsul era: nicăieri. Camera de probă va rămâne unde era. Dar Colţul Sportivului, mândria lui Harry, va fi înghesuit în ghereta de sticlă a Martei.

— Şi Marta unde o să se ducă? întreba Louisa, ruşinată că, în sinea ei, spera că *să se ducă î*nsemna chiar să se ducă, pentru că erau unele lucruri legate de rănile Martei pe care Louisa nu le înţelesese niciodată. De exemplu, de ce avea Harry sentimentul că era răspunzător pentru ele; pe de altă parte însă, Harry se simţea răspunzător pentru oricine, ăsta fiind unul dintre motivele pentru care îl iubea. Dar mai erau şi lucruri care-i scăpau. Lucruri pe care el le ştia. Despre studenţii radicali şi despre cum trăiau nevoiaşii din El Chorillo. Şi mai era ceva legat de puterea pe care o exercita Marta asupra lui, care semăna un pic prea mult cu cea a Louisei.

Sunt geloasă pe toată lumea, îşi zise ea, pregătindu-şi un Martini sec ca să se lase de votcă. Sunt geloasă pe Harry, sunt geloasă pe sora mea şi pe copiii mei. Practic, sunt geloasă şi pe mine însămi.

Şi acum, cărţile. Despre China şi despre Japonia. Despre Tigri, cum îi numea el. Nouă volume cu totul. Le numărase. Aterizaseră pe neaşteptate, într-o seară, pe biroul din cămăruţa de lucru a lui Harry şi de atunci rămăseseră acolo, ca o armată de ocupaţie tăcută, sinistră. Japonia de-a lungul veacurilor. Economia ei. Creşterea continuă a yenului. De la imperiu la democraţia imperială. Coreea de Sud. Demografia, economia şi Constituţia. Malaiezia, rolul ei trecut şi viitor în afacerile mondiale, o culegere de eseuri ale unor mari specialişti. Tradiţiile, limba, modul de viaţă, destinul, prudenta ei căsătorie din interes industrial cu China. China şi cum va evolua comunismul chinez. Corupţia oligarhiei chineze după Mao, drepturile omului, bomba cu explozie întârziată a suprapopulaţiei. Ce-i de făcut? E momentul să mă cultiv, Lou. Simt cât sunt de limitat. Ca de obicei, bătrânul Braithwaite avea dreptate. Ar fi trebuit să mă duc la universitate. La Kuala Lumpur? La Tokio? La Seul? Astea sunt ţările viitorului, Lou. Ele sunt supraputerile secolului viitor, ai să vezi. În zece ani, ele vor fi singurii mei clienţi.

— Harry, aş vrea să defineşti cuvântul "profit", spuse ea, adunându-şi tot curajul. Cine plăteşte pentru berile la gheaţă, pentru whisky, vin şi sandvişuri şi orele suplimentare ale Martei? Clienţii tăi cumpără costume de la tine fiindcă te ţin treaz până la unsprezece noaptea? Harry, nu te mai înţeleg deloc.

Era gata să-i arunce în faţă şi hotelul Paraiso, dar nu mai avea curaj şi-i trebuia încă o votcă din sticla de pe etajera de sus din baie. Nu-l putea distinge foarte clar pe Harry şi bănuia că nici el pe ea. În faţa ochilor ei se ridicase un văl de ceaţă umedă şi în locul lui Harry se vedea chiar pe ea, îmbătrânită de o mulţime de griji şi votcă, în picioare în salon, după ce el o părăsise, şi copiii

care-i făceau semne de adio cu mâna pe fereastra maşinii cu tracţiune pe patru roţi, pentru că era rândul lui Harry să-i ia pentru week-end.

— O să rezolv totul, Lou, promise el, lovind-o uşor pe umăr ca să consoleze invalidul din ea.

Ce anume mergea atât de rău încât trebuia să rezolve totul? Şi cum naiba îşi propunea s-o facă?

Cine îl împingea? Ce anume îl împingea? Dacă ea nu-i era de ajuns, cu cine îl împărţea? De-a ce se juca Harry, purtându-se ca şi cum ea nici nu ar fi existat şi pe urmă acoperind-o de daruri şi nedându-se în lături de la nimic ca să le facă pe plac copiilor? Şi ieşirile în oraş, de parcă viaţa lui ar fi depins de asta. Acceptând invitaţii de la oameni pe care înainte îi evita din răsputeri, acceptându-i doar ca clienţi — nababi respingători ca Rafi, politicieni, antreprenori apropiaţi mediilor drogului. De ce perora despre Canal? De ce se strecura, târziu în noapte, dintr-un ascensor din hotelul Paraiso, plin de curve? Dar episodul cel mai teribil avusese loc seara trecută.

Era joi şi joia îşi aducea de lucru acasă, ca să fie sigură că termina totul vineri şi sfârşitul de săptămână îi rămânea liber pentru familie. Lăsase servieta tatălui ei pe masa din birouaş, gândindu-se că poate prindea o oră liberă între culcatul copiilor şi pregătirea cinei. Pe urmă însă, brusc, avusese o presimţire că fripturile aveau boala vacii nebune, aşa că pornise cu maşina peste deal ca să cumpere un pui. La întoarcere, descoperise cu plăcere că Harry se întorsese mai devreme acasă: maşina lui cu tracţiune pe patru roţi era parcată strâmb ca de obicei, astfel că în garaj nu mai era loc pentru Peugeot, aşa că trebuise să-l lase la poalele pantei, lucru pe care îl făcuse cu dragă inimă, şi să urce pe jos, cu cumpărăturile.

Purta pantofi de tenis. Uşa casei nu era încuiată. Harry era uituc ca de obicei. Am să-l iau prin surprindere

şi am să-l tachinez în legătură cu modul în care parchează. Intră în hol şi, pe uşa micului ei birou, îl văzu cu spatele la ea şi cu servieta tatălui ei *deschisă pe biroul ei.* Harry scosese toate hârtiile din ea şi le răsfoia ca şi cum ştia ce căuta, dar nu izbutea să găsească. Câteva dosare erau confidențiale. Rapoarte personale despre anumite persoane. O lucrare în ciornă a unui membru nou al personalului lui Delgado despre serviciile ce trebuiau oferite navelor ce aşteptau tranzitul. Delgado se temea că autorul, care-şi înfiinţase de curând propria companie de castelatură, va încerca să pună mâna astfel pe contracte. Dacă Louisa ar arunca o privire şi i-ar spune părerea?

— Harry, zise ea.

Sau poate că strigase. Dar Harry nu tresare niciodată când strigi la el. Lasă deoparte ce face şi aşteaptă noi ordine. Exact aşa şi făcu: încremeni, după care, foarte încet, ca să nu sperie pe nimeni, puse hârtiile *ei* pe biroul *ei.* Se dădu apoi cu un pas înapoi de la birou, lăsă umerii în jos ca să pară cât mai inofensiv, cu ochii în pământ, la doi metri în faţa lui, afişând un zâmbet absent.

— Caut factură aia, dragă, spuse el pe un ton jalnic.

— Ce factură?

— Ştii tu, cea de la Institutul Einstein. Pentru lecţiile de muzică ale lui Mark. Cea pe care zic că ne-au trimis-o şi n-am plătit-o.

— Harry, am plătit-o săptămâna trecută.

— Exact aşa le-am spus şi eu. Louisa a plătit-o săptămâna trecută. Nu uită niciodată, le-am spus. Dar n-au vrut să mă asculte.

— Harry, avem extrase bancare, avem cotoarele de la cecuri, avem chitanţe, avem o bancă la care putem suna şi avem bani gheaţă în casă. Nu înţeleg de ce cotrobăi prin servieta mea, în biroul *meu,* pentru o factură pe care am plătit-o deja.

— Bine, dacă am plătit-o, nu mă mai agit, nu-i aşa?

Mulțumesc pentru informație.

Făcând pe ofensatul, sau ce rol o fi crezut că joacă, trecu pe lângă ea şi se îndreptă spre biroul lui. Când traversă curtea interioară, îl văzu cum strecoară ceva în buzunarul de la pantaloni şi-şi dădu seama că era bricheta aceea oribilă, pe care o purta mereu la el în ultimele zile — cadou de la un client, spusese, agitând-o sub nasul ei, aprinzând-o şi stingând-o, mândru ca un copil cu o jucărie nouă.

Atunci o cuprinse panica. Privirea i se încețoşa, urechile începură să-i țiuie, genunchii s-o lase. Un miros de ars, sudoarea copiilor curgând pe propriul ei corp, întreaga scenă. Văzu El Chorillo în flăcări şi chipul lui Harry când revenise în casă de pe balcon, cu o lumină roşie strălucindu-i încă în ochi. Îl văzu apropiindu-se de debaraua cu mături unde se refugiase, îmbrățişând-o. Îmbrățişându-l şi pe Mark, căruia ea nu-i mai dădea drumul. Mormăind apoi ceva ce nu înțelesese niciodată şi nici nu încercase să analizeze cu sânge rece, preferând să pună totul pe seama unui delir verbal între martorii traumatizați ai unei catastrofe:

— Dacă aş fi declanşat ceva de talia asta, m-ar fi băgat la puşcărie pe viață, spusese el.

După care îşi plecase capul, cu ochii fixați la podea, ca un om care se ruga în picioare, aceeaşi poziție ca acum, dar şi mai rău.

— Nu mai puteam să mă mişc, îi explicase el. Picioarele îmi erau paralizate ca de un cârcel. Ar fi trebuit să fug acolo jos, dar nu eram în stare.

Pe urmă se arătase îngrijorat de ce i s-ar fi putut întâmpla Martei.

Harry se pregătea să dea foc casei! strigă Louisa în sinea ei, cutremurându-se şi sorbind votca şi ascultând muzica clasică ce se auzea de dincolo de curtea interioară. *A cumpărat o brichetă şi o să dea foc întregii familii!* Veni în pat, Louisa îl violă şi el păru recunoscător. A doua zi de dimineață, nimic din toate astea nu se

petrecuse cu adevărat. Întotdeauna era aşa a doua zi de dimineaţă. Şi pentru Harry, şi pentru Louisa. Aşa supravieţuiau împreună. Maşina lui se stricase şi Harry trebui să împrumute Peugeotul ca să-i ducă pe copii la şcoală. Louisa se duse la lucru cu un taxi. Femeia care spăla pe jos găsi un şarpe în bufet şi făcu o criză de isterie. Hannei îi ieşea un dinte. Ploua. Harry nu fu trimis la puşcărie pe viaţă şi nici nu dădu foc casei cu bricheta cea nouă. Dar veni târziu, dând vina pe un alt client noctambul.

— *Osnard?* repetă Louisa, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. *Andrew Osnard?* Cine Dumnezeu este domnul Osnard şi de ce l-ai invitat să vină cu noi la picnicul de duminică pe insulă?

— E englez, Lou, ţi-am mai spus. Lucrează de două luni la ambasadă. E cel care mi-a comandat zece costume, mai ţii minte? E singur aici. Până şi-a aranjat un apartament, a stat săptămâni întregi la hotel.

— Ce hotel? întrebă ea, gândindu-se, Doamne, fă să fie Paraiso.

— La El Panama. Vrea să cunoască o familie adevărată. Poţi să înţelegi asta, nu-i aşa? Câinele bătut, mereu fidel, mereu neînţeles.

Şi, cum ea nu găsea nimic de zis, continuă:

— E simpatic, Lou. Ai să vezi. Plin de antren. E iute ca focul, nu stă o clipă locului, pun pariu că ăştia mici o să-l placă grozav.

Alegerea neinspirată a comparaţiei fu urmată de acel nou râs fals din ultima vreme.

Cred că rădăcinile mele engleze încep să-şi spună cuvântul. Patriotismul. Se pare că ne apucă pe toţi, chiar şi pe tine.

— Harry, nu înţeleg ce are dragostea ta de ţară său a mea cu invitarea domnului Osnard la o ieşire în familie de ziua Hannei, când, cum am observat cu toţii, şi aşa ai

prea puțin timp pentru copii.

La aceste cuvinte, Harry își lăsă capul în jos și o imploră ca un cerșetor bătrân, în pragul ușii.

— Bătrânul Braithwaite îi cosea costumele tatălui lui Andy, Lou. Eu mă învârteam în jurul lor și țineam metrul.

Hannah voia să-și sărbătorească ziua de naștere la orezărie. La fel și Louisa, din motive diferite, pentru că nu putea înțelege de ce orezăria dispăruse din repertoriul conversației lui Harry. În momentele cele mai proaste, se convinsese că instalase acolo o femeie, șmecherul ăla de Angel era un codoș perfect. Dar, de îndată ce sugeră orezăria, Harry își luă un aer superior și spuse că acolo aveau loc schimbări mari și că era mai bine să le lase pe seama avocaților, până când afacerea va fi reglată.

Porniră deci cu mașina lui spre Anytime, o casă fără pereți, cocoțată ca un chioșc din lemn pentru muzică pe o insulă cețoasă cu un diametru de șaizeci de metri, într-o vale plină de tufișuri, inundată, numită Lacul Gatun, la treizeci de kilometri de coasta Atlanticului, spre interior, pe creasta traseului Canalului, marcată de un culoar ondulat de balize colorate, ce dispăreau două câte două în bruma umedă. Insula era situată la marginea de est a lacului, în mijlocul unui labirint de golfuri, de mlaștini cu manglieri și de alte insule cu vegetație de junglă înăbușitoare, cea mai mare dintre ele fiind Barro Colorado și cea mai puțin semnificativă Anytime, numită astfel de copiii Pendel în amintirea marmeladei Ursului Paddington, insulă închiriată în fiecare an pe o nimica toată de la patronii lui de către tatăl Louisei și lăsată acum la mila ei.

Aburii se ridicau deasupra Canalului la stânga lor și ceața se vălătucea peste el ca o rouă eternă. Pelicanii plonjau în ceață și aerul din interiorul mașinii mirosea a ulei de vapor, nimic nu se schimbase pe lume și nu se va schimba vreodată, amin. Aceleași ambarcațiuni care

treceau pe aici când Louisă avea vârsta Hannei treceau şi acum, la fel ca siluetele întunecate ce îşi propteau coatele goale de bastingajul murdar, aceleaşi drapele umede atârnau de catarge şi nimeni pe lume nu ştia ce anume reprezentau — cum îi plăcea tatălui ei să spună, în glumă — cu excepția unuia, un pirat bătrân şi chior din Portobelo. Pendel, ciudat de stingher în prezența lui Osnard, conducea într-o tăcere încăpățânată. Louisa se instalase lângă el la insistențele lui Osnard, care jurase că prefera să stea în spate.

Domnul Osnard, îşi repetă ea somnoroasă. *Corpolentul* domn Osnard. Cu cel puțin zece ani mai tânăr decât mine şi totuşi, n-am să fiu *niciodată în* stare să-i spun Andy. Uitase, dacă ştiuse vreodată, cât de dezarmant de politicos putea fi un gentleman englez, dacă-şi punea în gândul lui nesincer să fie. Umorul şi politețea puse laolaltă, obişnuia s-o avertizeze mama ei, dau un farmec nebun, dar primejdios. Acelaşi lucru e valabil şi pentru cei care ştiu să asculte, îşi zise Louisa, cu capul răsturnat pe spate, zâmbind când o auzea pe Hannah arătându-i lui Osnard priveliştile ca şi cum i-ar fi aparținut. Mark o lăsă, pentru că era ziua ei de naştere, dar era şi el la fel de subjugat de musafirul lor. La orizont apăru unul dintre vechile faruri.

— Cum poate să fie cineva î*ntr-atât* de prost încât să vopsească un far *negru* pe o parte şi *alb* pe cealaltă? întrebă domnul Osnard, după ce ascultase la nesfârşit povestirile Hannei despre apetitul teribil al aligatorilor.

— Hannah, trebuie să te porți frumos cu domnul Osnard, o dojeni Louisa când Hannah pufnise în râs şi-i spusese că era prost.

— Povesteşte-i despre bătrânul Braithwaite, Andy, sugeră Harry morocănos. Spune-i despre amintirile tale din copilărie despre el. O să-i facă plăcere.

Vrea să-l pună în valoare în fața mea, îşi zise ea. De ce oare?

Dar aluneca deja din nou în cețurile copilăriei ei,

lucru care i se întâmpla ori de câte ori mergeau la Anytime, o experiență care semăna cu un fel de decorporalizare: întoarcerea la rutina mortală a vieții de zi cu zi în Zonă, la dulceața ca de crematoriu lăsată nouă moştenire de visătorii noştri strămoşi, nouă, care nu aveam nimic altceva de făcut decât să ne plimbăm printre florile pe care Compania le făcea să crească pentru noi tot timpul anului şi pe peluzele mereu verzi, a căror iarbă Compania o tundea pentru noi, şi să înotăm în piscinele Companiei, să ne urâm surorile frumoase, să citim ziarele Companiei, închipuindu-ne că eram o societate perfectă de socialişti americani, în parte coloni, în parte colonizatori şi în parte pastori predicând pentru băştinaşii lipsiți de Dumnezeu din Lumea de Dincolo de Zonă, când, de fapt, nu eram capabili să ne ridicăm deasupra unor certuri meschine şi unor gelozii tipice pentru orice garnizoană străină, să punem la îndoială prejudecățile Companiei, fie ele etnice, sexuale sau sociale, să îndrăznim să ieşim din perimetrul ce ne fusese alocat, dar avansând docil şi inexorabil, etapă cu etapă, de-a lungul îngustului bulevard imuabil care era făgaşul gata trasat al vieții noastre, ştiind că fiecare ecluză, lac sau rigolă, fiecare tunel, robot sau baraj şi fiecare rambleu amenajat cu grijă de o parte şi de alta reprezenta izbânda inalterabila a morților şi că datoria noastră imperioasă aici, pe pământ, era să-i proslăvim pe Dumnezeu şi Compania, să păstrăm cârma în linie dreaptă între cei doi pereți, să ne menținem credința şi castitatea, în ciuda lascivei noastre surori, să ne masturbăm până ni se face rău şi să lustruim placa de alamă dedicată celei de a opta minuni a lumii de azi.

Cine primeşte casele, Louisa? Cine va avea pământul, piscinele, şi terenurile de tenis, gardurile vii tăiate cu mâna şi atelajele din plastic cu reni ale lui Moş Crăciun, cadou din partea Companiei? *Louisa, Louisa, spune-ne*

cum să facem să crească veniturile, să scadă cheltuielile, să mulgem vaca sacră a străinilor! Vrem să aflăm chiar acum, Louisa! *Acum,* cât mai suntem la putere, *acum,* când investitorii străini ne curtează, *acum,* înainte ca naivii aia de ecologişti să înceapă să ne țină predici despre prețioasele lor păduri tropicale.

Zvonuri despre comisioane, despre manevre, despre înțelegeri secrete circulau pe coridoare. Canalul va fi modernizat, lărgit ca să permită trecerea unor nave mai mari... Se prevăd noi ecluze... Antreprenorii internaționali oferă sume uriaşe pentru consultanță, sprijin politic, comisioane, contracte... Între timp, noi dosare de care Louisa nu are voie să se ocupe şi noi şefi, care se opresc din vorbă de cum intră ea în orice cameră, cu excepția camerei lui Delgado: săracul, bravul şi cinstitul ei Ernesto, care încearcă în zadar să măture lăcomia lor insațiabilă.

— Sunt prea *tânără!* urlă ea. Sunt prea *tânără* şi prea plină de viață ca să-mi văd copilăria prădată sub ochii mei!

Se îndreptă brusc pe banchetă. Probabil că îi alunecase capul pe umărul neprimitor al lui Pendel.

— Ce spuneam? întrebă ea îngrijorată.

Nu spusese nimic. Abilul domn Osnard, din spate, fusese cel care vorbise. Cu infinita lui politețe, o întreba pe Louisa dacă i-ar face plăcere să-i vadă pe panamezi preluând Canalul.

În portul Gamboa, Mark îi arătă domnului Osnard cum puteai să scoți de unul singur prelata de pe barca cu motor şi tot singur să porneşti motorul. Harry conduse cât să iasă din circulația din Canal, dar Mark fu cel care duse barca la mal, o legă, coborî bagajele şi, cu ajutorul amabilului domn Osnard, aprinse focul.

Cine e acest tânăr strălucitor, atât de tânăr, atât de frumos-urât, atât de senzual, atât de amuzant, atât de politicos? Ce reprezintă acest om senzual pentru soțul meu şi ce reprezintă soțul meu pentru el? De ce pare omul acesta senzual că ne dă o viață nouă — cu toate că Harry, după ce ni l-a băgat cu sila pe gât, dă acum impresia că regretă? Cum de ştie atâtea lucruri despre cum de e atât de familiarizat cu prăvălia şi cu Marta, cu Abraxas, Delgado şi cu toți oamenii din viața noastră, numai fiindcă tatăl lui a fost prieten cu domnul Braithwaite?

De ce îmi place mult mai mult decât îi place lui Harry? E prietenul lui Harry, nu al meu. De ce nu se mai desprind de el copiii mei, în timp ce Harry e înțepat, îi întoarce spatele şi nu vrea să râdă la nenumăratele lui glume?

Primul ei gând fu că Harry era gelos şi se bucură. Al doilea gând fu în acelaşi timp un coşmar şi o jubilație teribilă, plină de ruşine: *Ah, Isuse, mamă, tată, Harry vrea să mă îndrăgostesc de domnul Osnard, ca să fim chit.*

Pendel şi Hannah frigeau cotletele. Mark pregătea undițele. Louisa distribuia bere şi suc de mere, privind cum copilăria ei se îndepărta printre balize. Domnul Osnard o întreba despre studenții panamezi — dacă cunoştea vreunul, dacă erau militanți?

— Şi despre cei ce trăiau de partea cealaltă a podului.

— Mă rog, avem orezăria, spuse Louisa pe un ton amabil. Dar nu cred că cunoaştem pe cineva care *să locuiască* acolo!

Harry şi Mark stăteau spate în spate în barcă. Peştii, ca să-l cităm pe domnul Osnard, se lăsau prinşi dintr-o vie dorință de eutanasie. Hannah, lungită pe burtă la umbra casei de pe Anytime, întorcea cu ostentație paginile cărții scumpe despre ponei, pe care domnul

Osnard i-o făcuse cadou de ziua ei. Iar Louisa, încurajată de Osnard şi de o gură de votcă băută pe furiş, îl delecta cu povestea vieții ei de până acum, pe tonul depravatei surori Emily, când o juca pe Scarlett O'Hara, înainte de a cădea pe spate.

— Problema mea — sunt obligata s-o recunosc — chiar *pot* să-ți spun Andy? Eu sunt Lou — deşi îl iubesc din toată inima, problema mea — şi-i mulțumesc lui Dumnezeu că n-am decât una, pentru că aproape fiecare fată pe care o *cunosc* în Panama are câte o problemă pentru fiecare zi a *săptămânii* — cred că problema mea e tata.

CAPITOLUL ZECE

Louisa îşi pregătea soțul pentru pelerinajul la general cum îşi pregătea de obicei copiii pentru catehism, dar cu şi mai mult entuziasm. Cu pete de roşeață în obraji, vorbind cu multă animație, bună parte din elanul ei provenind de pe fundul unei sticle.

— Harry, trebuie să spălăm maşina. Eşti. pe cale să îmbraci un erou în viață al timpurilor noastre. Generalul are mai multe medalii decât orice alt general american de acelaşi grad şi de aceeaşi vârstă. Mark, tu du găleţile cu apă caldă. Hannah, tu te ocupi de burete şi detergent şi încetează *imediat* cu bombănitul.

Pendel ar fi putut să apeleze la spălătoria automată de la garajul din apropiere, dar, în această zi a vizitei la general, Louisa hotărâse că drumul adevăratei curățenii trebuia să treacă prin penitența. Nu înceta să repete că niciodată nu fusese atât de mândră că era americancă. Era atât de emoționată, încât se împiedică şi fu gata să cadă. După ce spălară maşina, îi controla cravata lui Pendel, aşa cum mătuşica Ruth îi controla cravatele lui Benny. De aproape, apoi de la distanță, ca atunci când priveai un tablou. Şi nu se declară satisfăcută până nu o

schimbă cu una mai puțin țipătoare. Răsuflarea ei mirosea puternic a pastă de dinți şi Pendel se întrebă de ce, în ultima vreme, s-o fi spălând atât de des pe dinți.

— Harry, după câte ştiu, tu nu eşti un soț adulter în plină procedură de divorț, aşa că nu văd de ce ai arăta exact aşa arunci când îl vizitezi pe Comandantul şef al Forțelor Statelor Unite în Emisfera Sudică.

După care, cu vocea secretarei lui Ernie Delgado, sună la coafor şi îşi fixa oră pentru zece dimineața.

— Jose, te rog, fără zulufi şi cârlionți. Domnul Pendel vrea să-l tunzi foarte scurt. Se duce la Comandantul şef al Forțelor Statelor Unite pentru Emisfera Sudică.

După care, îi explică lui Pendel ce rol urma să joace.

— Harry, să nu faci bancuri şi să fii respectuos, îi recomandă ea aranjându-i afectuos umerii hainei, deşi stăteau perfect. Să-i transmiți generalului toate cele bune din partea mea şi mai ales să nu uiți să-i spui că întreaga familie Pendel, nu doar fiica lui Milton Jenning, aşteaptă cu nerăbdare, ca în fiecare an, grătarul în aer liber şi focul de artificii pentru familiile americane de Ziua Recunoştinței. Iar înainte să pleci de la magazin, mai lustruieşte-ți o dată pantofii. Nu există soldat care să nu judece oamenii după pantofi şi Comandantul Şef al Emisferei Sudice nu face excepție. Condu cu grijă, Harry, te rog.

Recomandări inutile, căci, ca de obicei, Pendel respectă cu scrupulozitate limita de viteză atunci când urcă panta sinuoasă spre Ancón Hill. La punctul de control american luă poziția de drepți şi afişă un zâmbet crispat în atenția santinelei, căci se simțea şi el pe jumătate soldat. Trecând pe lângă vilele albe bine întreținute, observă cum rangul ocupanților acestora creştea, fapt care-i dădu impresia că şi el creştea în grad, prin procură, în drumul spre rai. Iar ca să urce treptele impresionante din Quarry Heights numărul unu, adoptă, în ciuda valizei, mersul tipic al soldatului american, care-

şi ține partea de sus a corpului țeapănă, în timp ce şoldurile şi genunchii acționează independent.

Dar, din momentul în care intră în casă, Harry Pendel simți, ca de fiecare dată, că era îndrăgostit fără speranță.

Asta nu mai era doar putere, era privilegiul puterii: un palat de proconsul pe înălțimile unui deal cucerit, apărat de o gardă pretoriană foarte amabilă.

— Generalul vă aşteaptă, domnule, îl informă sergentul, debarasându-l de valiză dintr-o singură mişcare automată.

Pe pereții holului de un alb strălucitor atârnau placi de alamă în memoria fiecărui general care servise aici. Pendel le salută ca pe nişte vechi prieteni, căutând neliniştit cu privirea vreun semn de schimbare. N-avea de ce să se teamă. În afară de câteva vitralii nereuşite de pe verandă, de aparatele de aer condiționat şi de un număr cam mare de covoare — în trecut, generalul cucerise Orientul — interiorul arăta aproape aşa cum l-ar fi putut găsi Teddy Roosevelt în turneul de inspecție a marilor lucrări ale epocii lui. Lipsit parcă de greutate, simțindu-şi existența total nesemnificativă, Pendel îl urmă pe sergent printr-o serie de coridoare, saloane, biblioteci şi galerii. Fiecare fereastră se deschidea spre un univers diferit: acum vedea, în vale, meandrele maiestuoase ale Canalului congestionat, acum terasele violete de păduri drapate într-un abur cald, acum arcurile Podului celor Două Americi, întinzându-se ca inelele cozii unui uriaş monstru marin de-a curmezişul golfului, şi cele trei insule conice îndepărtate, suspendate parcă pe cer.

Şi păsările! Animalele! Numai pe dealul acesta găseai mai multe soiuri decât în întreaga Europă, aflase Pendel dintr-una din cărțile tatălui Louisei. Pe ramurile unui stejar enorm, iguane mari se scăldau visătoare în soarele de dinaintea prânzului. Maimuțe mici, cafenii şi albe,

alunecau rotindu-se de-a lungul trunchiului unui alt copac, ca să apuce o bucată de mango pusă acolo de fermecătoarea soție a generalului. După care se cățărau din nou pe trunchi, cu o mână după alta, îngrămădindu-se în joacă spre insula lor de siguranță. Şi, pe peluzele cu gazonul perfect tuns, câțiva *neques* maro ca nişte hamsteri mari îşi vedeau de treabă. Asta era o altă casă în care Pendel îşi dorise mereu să trăiască.

Cu valiza la babord, sergentul urcă scările în fața lui Pendel. Vechi portrete de luptători în uniformă, cu mustăți amenințătoare. Afişe în favoarea recrutării, cerându-i să se implice în războaie uitate. În biroul generalului, o masă din lemn de tec atât de bine lustruită, încât Pendel jura că putea vedea prin ea. Dar camera de probă era cea care îl ridica pe Pendel în al nouălea cer.

Cu nouăzeci de ani în urmă, cele mai strălucite spirite ale arhitecturii şi ale armatei americane îşi uniseră forțele ca să creeze primul sanctuar panamez al eleganței. În zilele acelea, tropicele nu erau prea blânde cu hainele domnilor şi cele mai bine croite costume puteau mucegai peste noapte. În spații închise, umiditatea era şi mai mare. De aceea, cei ce concepuseră camera în care se îmbrăca generalul proiectaseră, în locul garderobului, o capelă înaltă şi aerisită prin ferestre ingenios dispuse, astfel încât să capteze şi cea mai slabă adiere de vânt. Iar în interiorul ei avuseseră ideea genială de a instala o imensă bară din lemn de mahon, montată pe scripeți, astfel că şi simpla atingere a unei mâini de femeie era suficientă ca s-o ridice la tavan sau s-o coboare la podea. De bară agățaseră numeroasele costume de oraş, haine de casă, smochinguri, fracuri, uniforme şi ținute de ceremonie ale primului general la post. Acestea atârnau libere, se puteau roti şi legăna la adierea zefirului captat de ferestre. Pendel nu auzise de vreun omagiu mai mare adus artei sale.

— Şi dumneavoastră, domnule general, o păstraţi, o folosiţi! strigă el entuziasmat. Dacă îmi permiteţi, nu e genul de atitudine pe care noi, englezii, îl asociem cu mult respectaţii noştri prieteni americani.

— Ei bine, Harry, uneori aparenţele înşală, nu crezi? întrebă generalul cu o satisfacţie sinceră, studiindu-se în oglindă.

— Desigur, domnule. Dar ce se va întâmpla cu toate astea când vor cădea în mâinile curajoaselor noastre gazde panameze e un mister, adăugă el, în cele din urmă, în rolul lui de post de ascultare. Dac-ar fi să mă iau după clienţii mei alarmişti, e rost de anarhie, ba chiar şi mai rău.

Cu o minte încă tânără, generalului îi plăcea să spună lucrurilor pe nume.

— Harry, cei de aici sunt ca un fel de giruetă. Ieri voiau să plecăm, pentru că suntem nişte colonialişti rapace şi nu pot respira cu noi pe cap. Azi vor să rămânem, pentru că le oferim cele mai multe locuri de muncă din ţară şi, dacă Unchiul Sam pleacă, vor suferi o criză de încredere pe pieţele financiare internaţionale. Fă-ţi bagajele, desfă-ţi bagajele. Desfă-ţi bagajele, fă-ţi bagajele. Nu-ţi mai spun cât e de plăcut. Ce mai face Louisa?

— Mulţumesc, foarte bine, domnule general. O să fie încântată când am să-i spun că aţi întrebat de ea.

— Milton Jenning a fost un inginer excelent şi un bun american. O mare pierdere pentru noi toţi.

Proba un costum din trei piese din alpaca antracit, la un rând, pentru care urma să încaseze cinci sute de dolari, acelaşi preţ pe care Pendel i-l ceruse primului lui general, cu nouă ani în urmă. Îl îngustă un pic în talie. Generalul avea un corp de atlet, fără urmă de grăsime.

— Mă aştept ca pe viitor să vină să locuiască aici un domn japonez, se lamentă postul de ascultare, îndoind braţul generalului din cot, în timp ce se uitau amândoi în oglindă. Plus familia, servitorii şi bucătarul. Nu m-ar

mira. Ai zice că unii dintre ei nici n-au auzit de Pearl Harbour. Sincer să fiu, domnule general, îmi pare rău, dar trebuie să vă spun că pe mine schimbarea ordinii stabilite mă deprimă.

Răspunsul generalului, dacă merse într-atât de departe încât să se gândească la unul, fu înăbuşit de intervenția veselă a soției lui.

— Harry Pendel, te rog să-mi laşi *imediat* soțul în pace, protestă ea voioasă, intrând ca din senin în cameră, cu un vas mare de crini în brațe. E numai al meu şi nu cumva să schimbi o cusătură la costumul ăsta superb. E cel mai sexy costum pe care l-am văzut vreodată. Am de gând să fug din nou cu bărbatu-meu chiar acum. Ce mai face Louisa?

Se întâlniră într-o cafenea cu becuri de neon, deschisă douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru, lângă stația terminus delabrată a vechiului tren de coastă, azi transformată în debarcader pentru excursiile de o zi pe Canal. Osnard şedea tolănit la o masă din colț, cu o panama pe cap. În fața lui, un pahar gol în care fusese ceva. De o săptămână, de când nu-l mai văzuse Pendel, se îngrăşase şi îmbătrânise.

— Ceai sau ce am băut şi eu?

— Prefer ceai, Andy, dacă nu te deranjează.

— Ceai, îi comandă Osnard sec ospătăriței, trecându-şi o mână prin păr. Şi încă un pahar din chestia asta.

— O seară grea, Andy.

— Treaba-i treabă.

Prin fereastră puteau contempla infrastructurile pe cale de a putrezi ale epocii de aur a țării. Vechi vagoane de călători cu banchetele sfâşiate de şobolani şi vagabonzi, dar cu lămpile de alamă intacte. Locomotive cu aburi ruginite, plăci turnante, furgoane, tendere lăsate să putrezească, de parcă ar fi fost jucăriile unui copil

răzgâiat. Pe trotuar, excursioniştii cu rucsacul în spinare se înghesuiau sub copertină, îi alungau pe cerşetori, îşi numărau dolarii umeziți, se străduiau să descifreze panourile în spaniolă. Plouase cea mai mare parte a dimineții. Mai ploua încă. Restaurantul duhnea a benzină caldă. Sirenele vapoarelor mugeau deasupra vacarmului.

— Ne-am întâlnit întâmplător, spuse Osnard, înăbuşindu-şi un râgâit. Tu făceai cumpărături, eu venisem să consult orarul navelor.

— Ce anume cumpăram? întrebă Pendel uluit.

— Puțin îmi pasă, răspunse Osnard, înainte de a lua o înghițitură de coniac, în timp ce Pendel îşi sorbea ceaiul.

Pendel conducea. Se hotărâseră să ia maşina lui, din cauza numerelor cu CD de pe maşina lui Osnard. Câteva troițe de pe marginea drumului marcau locurile în care spioni sau alți automobilişti îşi găsiseră moartea. Ponei agitați, cărând poveri uriaşe în spinare, erau mânați cu răbdare de familii de indieni cu boccele pe cap. O vacă moartă zăcea la o încrucişare de drumuri. Un stol de vulturi negri se luptau pentru cele mai bune bucățele din ea. O împuşcătură asurzitoare anunță că un pneu explodase la una dintre roțile din spate. Pendel schimbă roata în timp ce Osnard, cu panamaua pe cap, stătea morocănos pe vine pe un taluz. Un restaurant de la marginea drumului, afară din oraş, mese din lemn neşlefuit sub copertine din plastic, câțiva pui frigându-se la rotisor. Ploaia încetă. Lumina violentă a soarelui izbi peluza de culoarea smaraldului. Papagalii urlară ca din gură de şarpe din colivia lor în formă de clopot. Pendel şi Osnard erau singuri, în afară de doi bărbați solizi cu cămăşi albastre, de la o masă din cealaltă parte a pontonului din lemn.

— Îi cunoşti?

— Nu, Andy. Îmi pare bine că nu-i cunosc.

Şi două pahare din vinul alb al casei, ca să meargă puiul mai bine pe gât — stai, dă-ne o sticlă şi pe urmă şterge-o şi lasă-ne în pace.

— Se vede că sunt nervoşi, începu Pendel.

Cu degetele de la o mână răsfirate Osnard îşi sprijinea capul, iar cu cealaltă mână lua notițe.

— Sunt în permanență vreo şase în jurul generalului, e imposibil să rămâi singur cu el. Era şi un colonel, un tip înalt, care-l tot lua deoparte şi-l punea să semneze hârtii sau îi şoptea ceva la ureche.

— Ai văzut ce semna? întrebă Osnard, mişcând uşor din cap, ca să-şi uşureze durerea.

— Eram în plină probă, Andy.

— Ai auzit ce-şi murmurau?

— Nu, şi cred că nici tu n-ai fi auzit prea multe, aşezat în genunchi, cum eram eu.

Sorbi din vin.

— "Domnule general", i-am spus, "dacă am nimerit prost sau dacă aş putea să aud lucruri pe care n-ar trebui să le aud, spuneți-mi. Nu mă supăr. Vin în altă zi." Nici vorbă."Harry, fă-mi plăcerea să rămâi acolo unde eşti. Eşti o plută de bun-simț pe o mare în furtună." "Bine", i-am spus, "atunci rămân." Pe urmă a intrat nevastă-sa şi nu s-a mai spus nimic. Există însă priviri care fac mai mult decât un milion de cuvinte, Andy, şi privirea aia a fost una dintre ele. Ceea ce eu numesc o privire grea de subînțelesuri, expresivă, între două persoane care se cunosc bine.

"Comandantul şef al Forțelor Americane din Emisfera Sudică", notă Osnard, "schimbă cu soția lui o privire plină de subînțelesuri."

— *Asta* o să-i facă pe cei de la Londra să declanşeze alarma roşie, remarcă el ironic. Nu cumva generalul s-a luat de Departamentul de Stat?

— Nu, Andy.

— Nu i-a făcut intelectuali poponari şi leşinaţi? Nu s-a dat la puţoii de la CIA, cu gulerul lor încheiat şi abia ieşiţi de la Yale?

Pendel îşi adună amintirile.

— Ba da, un pic, Andy. Chestia asta plutea în aer, să zicem. Osnard scrie cu ceva mai mult entuziasm.

— Nu s-a plâns că America pierde puterea, n-a făcut speculaţii despre cine va stăpâni în viitor Canalul?

— Exista o anume tensiune, Andy. Au fost pomeniţi studenţii şi n-aş zice că în termeni prea respectuoşi.

— Cuvintele lui, bătrâne. Tu îmi spui cuvintele, eu mă ocup să le îmbrac.

Pendel se execută.

— "Harry", mi-a zis — foarte încet — în timp ce mă ocupam, din faţă, de gulerul lui. "Sfatul meu, Harry, e să vinzi prăvălia şi casa şi să-ţi scoţi nevasta şi copiii din ţara asta infernală, cât mai e timp. Milton Jenning a fost un excelent inginer. Fiica lui merită ceva mai bun." Încremenisem. Amuţisem. Eram prea mişcat. M-a întrebat câţi ani au copiii noştri şi s-a simţit foarte uşurat când a aflat că nu erau de vârsta studenţiei, pentru că nu-i făcea nici o plăcere să se gândească la nepoţii lui Milton Jenning alergând pe străzi alături de o bandă de comunişti cu părul lung.

— Aşteaptă.

Pendel aşteptă.

— În regulă. Mai departe.

— Pe urmă mi-a spus c-ar trebui să mă ocup de Louisa şi că era o fiică demnă de tatăl ei dacă-l suporta pe nemernicul ăla duplicitar, Ernesto Delgado, de la Comisia Canalului, Dumnezeu să-l pieptene. Generalul nu e genul care foloseşte cuvinte grele, Andy. M-am cutremurat. La fel ai fi făcut şi tu.

— *Delgado* nemernic?

— Exact, Andy, răspunse Pendel, amintindu-şi de atitudinea necooperantă de la dineul de la ei şi din toţi acei ani în care i se împuiaseră urechile cu acest

Braithwaite în versiune nouă.

— Şi de ce duplicitar?

— N-a spus, Andy, şi nu era cazul să-l întreb eu.

— Ți-a zis cumva dacă bazele americane rămân deschise sau dacă se închid?

— Nu chiar, Andy.

— Asta ce mai vrea să zică?

— A făcut glume, genul ăla de umor negru, diverse remarci, ca de exemplu că nu va mai trece mult şi closetele vor începe să dea pe dinafară.

— Siguranța navigației? Teroriştii arabi amenințând să paralizeze Canalul? Yankeii trebuie neapărat să rămână şi să continue lupta împotriva drogurilor, să-i țină în şah pe negustorii de arme, să păstreze pacea, aşa ceva?

Pendel clătină din cap cu modestie la fiecare dintre aceste sugestii.

— Andy, Andy, nu uita că nu sunt decât un biet croitor.

Şi aruncă un surâs angelic spre un fulg care se rotea pe cerul albastru. Osnard comandă două pahare de tărie. Sub influența ei, performanțele i se îmbunătățeau şi licăre de lumină reapăreau în ochii lui mici şi negri.

— Foarte bine, e ora confesiunii. Ce a zis Mickie? E de acord sau nu?

Însă Pendel nu se lăsa zorit atunci când era vorba de Mickie. Povestea despre prietenul lui o spunea când voia el. Îşi blestema fantezia şi regreta amar că Mickie apăruse la Club Union în seara aceea.

— S-ar *putea* să fie de acord, Andy. Dacă o va face, va pune anumite condiții. Trebuie să chibzuiască bine.

Osnard scria din nou. Transpirația îi picura pe fața de masă din plastic.

— Unde l-ai întâlnit?

— La Caesar Park, Andy. Pe coridorul ăla larg din

exteriorul cazinoului. Acolo îşi vede Mickie "curtea", atunci când nu-i pasă cu cine se întâlneşte.

Pentru o clipă, adevărul ieşise primejdios la suprafață. Chiar în ajun, Mickie şi Pendel stătuseră în exact acel loc pe care-l descrisese. Mickie revărsase valuri de iubire şi de invective asupra soției sale şi plânsese de durerea copiilor. Iar Pendel, credinciosul lui tovarăş de celulă, îl compătimise, atent să nu zică nimic ce ar fi putut înclina balanța.

— I-ai vândut povestea cu milionarul nebun şi excentric?

— I-am vândut-o, Andy, şi şi-a notat-o.

— I-ai pomenit vreo naționalitate?

— Am scăldat-o, Andy. Aşa cum mi-ai spus. "Prietenul meu e occi-dental, foarte democrat, dar nu american", i-am spus. "Mai mult nu pot să-ți spun." "Harry băiete", mi-a zis el — aşa îmi spune, Harry băiete — "dacă e englez, sunt pe jumătate convins. Adu-ți aminte c-am studiat la Oxford şi că am fost membru activ al Societății Culturale Anglo-Panameze." "Mickie", i-am zis, "crede-mă că nu pot să spun mai mult. Excentricul meu prieten are o anumită sumă de bani pe care e dispus s-o pună la dispoziția ta, cu condiția să fie convins de noblețea cauzei tale şi, crede-mă, nu e vorba de mărunțiş. Dacă cineva vrea să vândă Canalul cu Panama cu tot", i-am spus, "daca e vorba de cizme şi de salutul fascist din nou pe străzi, dacă se compromit şansele unei națiuni tinere şi virtuoase care se pregăteşte pentru primul ei drum spre democrație, atunci excentricul meu prieten e gata să ajute cum poate mai bine cu milioanele lui."

— Cum a luat-o?

— "Harry băiete", mi-a zis, "trebuie să fiu sincer cu tine. În momentul ăsta banii mă interesează, căci sunt aproape lefter. Nu cazinourile m-au ruinat, nici ce le dau dragilor mei studenți şi celor de dincolo de pod. Nu, sursele mele de încredere, banii de mită pe care îi plătesc din buzunarul meu. Nu numai în Panama, ci şi la Kuala

Lumpur, Taipei, Tokio şi Dumne-zeu ştie unde. Adevărul e că nu mai am un ban."

— Pe cine trebuie să miruiască? Ca să cumpere ce? Nu pricep.

— Nu mi-a spus, Andy, şi nici eu nu l-am întrebat. A luat-o pe ocolite, după obiceiul lui. Mi-a vorbit o groază despre profitorii de la uşa noastră şi despre politicienii care-şi umplu buzunarele cu ce revine de drept poporului panamez.

— Şi Rafi Domingo? întrebă Osnard cu iritarea întârziată a celor care oferă bani şi văd că oferta le este acceptată. Credeam că Domingo îl finanţează.

— Nu şi acum, Andy.

— De ce naiba?

Şi de data asta, adevărul veni, prudent, în ajutorul lui Pendel.

— De câteva zile, sefior Domingo a încetat de a mai fi ce am putea numi un oaspete binevenit la masa lui Mickie. Ce ştiau toţi a aflat, în fine, şi Mickie.

— Vrei să spui că s-a prins în legătură cu nevastă-sa şi Rafi?

— Exact, Andy.

Osnard digeră informaţia.

— Ce mă mai obosesc tâmpiţii ăştia, se plânse el. Comploturi peste comploturi, zvonuri de înaltă trădare, puciuri iminente, Opoziţie Tăcută, studenţi în stradă. La ce naiba se opun? De ce? Pentru ce nu ies la lumină?

— Exact asta i-am spus şi eu, Andy. "Mickie, i-am spus, prietenul meu n-o să investească într-o enigmă. Atâta timp cât există un mare secret aici, pe care tu îl ştii şi prietenul meu nu-l ştie, i-am zis, banii vor rămâne în portofelul lui." Am fost foarte ferm, Andy. Cu Mickie aşa trebuie să fii, căci are o voinţă de fier. "Tu ne dai complotul şi noi îţi dăm filantropia", i-am zis. Exact cu cuvintele astea, adăugă el, în timp ce Osnard pufăia şi scria, iar transpiraţia picura pe masă.

— Cum a reacţionat?

— S-a făcut mic, Andy.

— Ce?

— S-a întunecat la față şi şi-a vârât capul între umeri. A trebuit să-i scot cuvintele cu cleştele, ca la interogatoriu. "Harry băiatule, mi-a zis, suntem oameni de cuvânt, tu şi cu mine, aşa că n-am să mă joc nici eu cu cuvintele. — Se montase. — Dacă mă întrebi *când,* o să-ți răspund *niciodată.* Niciodată, *niciodată!"*

Vocea lui Pendel era atât de înflăcărată, încât nu te puteai îndoi că asistase la scenă, că simțise toată pasiunea lui Abraxas.

"Pentru că n-am să divulg niciodată cel mai mic amănunt transmis mie de către sursele mele ultrasecrete până ce nu voi fi primit autorizația lor s-o fac."

Coborî vocea ca pentru o promisiune solemnă.

"Atunci o să-i dau prietenului tău un ordin de luptă al mişcării mele, plus o declarație de intenție şi de idealuri, plus un manifest, în cazul în care vom câştiga premiul întâi la marea loterie a vieții, plus toate amănuntele pe care le vrea, legate de maşinațiunile secrete ale acestui guvern care, după părerea mea, sunt diabolice, dar cu condiția să obțin asigurări ferme."

— Adică?

— "Vreau ca organizația mea să fie tratată cu multă delicatețe şi cu un înalt respect, cum ar fi transmiterea anticipat, prin Harry Pendel, a tuturor detaliilor care au o cât de mică legătură cu securitatea mea sau a celor pentru care răspund, fără excepție." Punct.

Se lăsă tăcerea. Privirea lui Osnard era fixă şi întunecată. Harry Pendel părea distant, dezorientat, în timp ce se străduia cât putea de bine să-l apere pe Mickie de urmările darului său otrăvit.

Osnard vorbi primul.

— Harry, băiete.

— Da, Andy.

— Nu cumva îmi ascunzi ceva?

— Îți povestesc lucrurile aşa cum s-au petrecut. Cuvintele lui Mickie şi cuvintele mele.

— Chestia asta e o adevărată lovitură, Harry.

— Mulțumesc, Andy, îmi dau seama.

— E grozav. Pentru aşa ceva existam, tu şi cu mine, pe pământ. Asta e ce visează Londra: o mişcare locală de eliberare, organizată de clasa de mijloc radicală, în plin avânt, gata să ia foc pentru democrație, de îndată ce balonul se ridică în aer.

— De fapt, nu prea ştiu unde ne duc toate astea, Andy.

— Nu e momentul ca tu să-ți conduci singur barca pe Canal. Înțelegi ce vreau să spun?

— Nu prea, Andy.

— Împreună, rămânem în picioare. Despărțiți, ne-a luat dracu'. Tu mi-l dai pe Mickie, eu îți dau Londra, e cât se poate de simplu.

Pendel avu o idee. O idee grozavă.

— A mai pus o condiție, Andy, pe care ar trebui să ți-o spun.

— Ce condiție?

— E atât de ridicolă că, sincer, nici n-am văzut de ce ar trebui să ți-o menționez. "Mickie, i-am spus, nici nu merită să te gândeşti la asta. Joci prea tare. Nu cred că prietenul meu te va contacta prea curând."

— Continuă.

Pendel râdeă în sinea lui. Vedea o ieşire, o poartă spre libertate, largă de doi metri. Fantezia îi străbătea corpul, îi gâdila umerii, îi zvâcnea în tâmple şi-i cânta în urechi. Trase adânc aer în piept şi debită un nou paragraf lung:

— "Se referă la modul de plată a banilor pe care milionarul tău nebun îşi propune să-i verse în Opoziția mea Tăcută, ca s-o ridice la suprafață şi să facă din ea un instrument demn al democrației pentru un popor mic, în preajma autodeterminării, cu tot ce urmează."

— Despre ce e vorba?

— Vrea banii în avans, Andy, bani lichizi sau în aur, răspunse Pendel, scuzându-se parcă. Nu credit, nu cecuri, nu bănci implicate, totul din motive de securitate. La discreția mişcării lui compuse din studenți şi din pescari, fără şmecherii, cuşer, cu chitanțe şi cu tot dichisul, termină el, mulțumindu-i în gând unchiului Benny.

Dar Osnard nu avu reacția scontată. Dimpotrivă, trăsăturile lui buhăite părură că se luminează auzindu-l.

— Explicabil, conchise el, după ce medită un timp la această propunere interesantă. Londra va înțelege. O să le supun propunerea spre aprobare, să văd ce zic. Cei mai mulți dintre ei sunt persoane cu care te poți înțelege. Serioşi, flexibili la nevoie. Nu poți da cecuri unor pescari. Ar fi absurd. Te mai pot ajuta cu ceva?

— Mulțumesc, Andy, cred că e destul, răspunse Pendel, ascunzându-şi mirarea.

Marta stătea în picioare în fața aragazului, pregătind cafea turcească, fiindcă ştia că aşa îi plăcea lui. Pendel era culcat în patul ei, studiind un desen complicat, compus din linii, bule şi majuscule, urmate de cifre.

— E un ordin de luptă, îi explică ea. Din cele pe care le făceam când eram studenți. Nume de cod, celule, linii de comunicații şi un grup special de legătură, care să vorbească cu sindicatele.

— Unde e locul lui Mickie?

— Nicăieri. Mickie e prietenul nostru. Nu s-ar cădea.

Cafeaua se umflă, apoi scăzu din nou. Marta umplu două ceşti.

— A telefonat Ursul.

— Ce voia?

— Zicea că se gândeşte să scrie un articol despre tine.

— Frumos din partea lui.

— Vrea să ştie cât te costă clubul cel nou.

— Ce-l interesează?

— Pentru că şi el e rău.

Îi luă ordinul de luptă din mână, îi dădu cafeaua şi se aşeză lângă el pe pat.

— Mickie ar mai vrea un costum. Alpaca pepit, la fel ca pentru Rafi. I-am spus că nu, până nu-l plăteşte pe ultimul. Am greşit?

Pendel sorbi din cafea. Îi era frică, fără să ştie de ce.

— Să-i dăm tot ce-l poate face fericit, spuse el, ocolindu-i privirea. O merită.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Toată lumea era încântată de felul în care se integra tânărul Andy. Chiar şi ambasadorul Maltby, pe care unii nu-l considerau în stare de vreo încântare aşa cum o înțelegeau ei, fusese auzit spunând că un tânăr cu un handicap de opt şi care nu vorbea între lovituri nu putea fi chiar rău de tot. Temerile lui Nigel Stormont se evaporaseră în câteva zile. Osnard nu reprezenta o primejdie pentru postul lui de prim-consilier, arăta respectul cuvenit pentru sensibilitățile colegilor lui şi strălucea, dar nu prea tare, la cocteiluri şi la dineurile mondene.

— Ai vreo sugestie cum aş putea să explic prezența ta în oraş? îl întrebase Stormont, nu foarte amabil, la prima lor întâlnire. Chiar şi aici, la ambasadă, adăugase el.

— Ce-ați zice de observator al Canalului? sugeră Osnard. Rutele comerciale ale Marii Britanii în era postcolonială. Într-un fel, aşa şi este. Totul depinde de cum observi.

Stormont nu avu nimic de spus împotriva acestei propuneri. Fiecare ambasadă mare din Panama, cu excepția britanicilor, avea expertul ei pentru Canal. Dar

oare cunoştea Osnard problema?

— Bine, care e situația bazelor americane? întrebă Stormont, ca să testeze cunoştințele lui Osnard pentru noul lui post.

— Nu înțeleg ce vrei să spui.

— Soldații americani pleacă sau rămân?

— Să dăm cu zarul. Mulți panamezi vor să rămână, ca să asigure securitatea investitorilor străini. Dar pe termen scurt, pe o perioadă de tranziție.

— Şi ceilalți?

— Nici o zi în plus. Au fost aici ca putere colonială din 1904, o ruşine pentru regiune, afară cu ei. Puşcaşii marini americani au atacat Mexicul şi Nicaragua de aici în anii douăzeci, au reprimat grevele panameze în douăzeci şi cinci. Armata americană a fost aici de la începuturile Canalului, lucru care nu place nimănui, cu excepția bancherilor. Azi, SUA foloseşte Panama ca bază de atac împotriva baronilor drogului din Anzi şi America Centrală şi ca să-i antreneze pe răcanii latino-americani pentru acțiuni civice împotriva unor inamici încă nedeterminați. Bazele americane au ca angajați patru mii de panamezi şi dau de lucru altor unsprezece mii. Trupele americane se ridică oficial la şapte mii, dar o mulțime se ascund în peşterile din munți, pline de jucării de foc. Prezența militară americană ar reprezenta 4,5 din produsul național brut, dar asta e o minciună, dacă ținem seama de câştigurile oculte din Panama.

— Şi tratatele? spuse Stormont, impresionat în sinea lui.

— Tratatul din 1904 cedează definitiv zona Canalului yankeilor, tratatul Tonijos-Carter din 1977 stipulează retrocedarea Canalului şi a infrastructurilor lui către Panama, înainte de sfârşitul secolului, fără vreo plată. Dreapta americană încă mai crede că a fost vorba de o trădare. Protocolul permite soldaților americani să rămână aici, dacă ambele părți sunt de acord. Întrebarea cine, cât, cui, când şi pentru ce plăteşte nu a fost pusă.

Am trecut examenul?

Îl trecuse. Osnard, specialistul oficial în Canal, se mută în scurt timp în apartamentul lui, organiză petreceri pentru inaugurarea casei, strânse mâini şi, în câteva săptămâni, deveni o figură minoră în peisajul diplomatic. După alte câteva săptămâni era deja un atu. Juca golf cu ambasadorul, juca tenis cu Simon Pitt, participa la petreceri vesele pe plajă cu per-sonalul şi se arunca cu entuziasm în operaţiunile umanitare frenetice ale comunităţii diplomatice pentru colectarea de fonduri destinate panamezilor defavorizaţi, al căror stoc părea, din fericire, inepuizabil. Rolul principal al spectacolului de sfârşit de an organizat de ambasadă îi fusese atribuit în unanimitate.

— Pot să-ţi pun o întrebare? zise Stormont, acum că se cunoşteau mai bine. Ce înseamnă de fapt Comitetul de Planificare şi Aplicaţii?

Osnard dădu un răspuns vag. Deliberat, îşi zise Stormont.

— Drept să-ţi spun, nu prea sunt sigur. E condus de Trezorerie. O grupare de oameni foarte diferiţi, cooptaţi din toate mediile. Un suflu de aer proaspăt, care să mături pânzele de păianjen. Membri ai unor organizaţii semipublice, plus aleşii lui Dumnezeu.

— Vreun mediu anume în special?

— Parlamentul. Presa. De ici şi de colo. Şeful meu vede lucrurile în mare, dar nu prea vorbeşte despre asta. Preşedinte e un tip pe nume Cavendish.

— *Cavendish?*

— Numele mic e Geoff.

— *Geoffrey* Cavendish?

— Liber profesionist, trage sforile din culise. Are biroul în Arabia Saudită, case la Paris şi în cartierul din est din Londra, un conac în Scoţia, e membru la Boodles.

Stormont se zgâi neîncrezător la Osnard. Cavendish şi traficul lui de influenţă. Cavendish şi lobby-ul lui pentru armament. Cavendish şi pretinşii lui amici

importanți. Cavendish cu un program zece la sută, când Stormont lucra la Foreign Office la Londra. Bum-bum Cavendish, negustor de arme. Geoff-Pomadă. Oricine se află în legătură cu sus-numitul va raporta imediat serviciului Personal, înainte de a acționa.

— Şi mai cine? întrebă Stormont.

— Un tip pe nume Tug. Nu-i ştiu celălalt nume.

— Nu cumva Kirby?

— Doar Tug, spuse Osnard cu o indiferență care-i plăcu lui Stormont. L-am auzit pe şef telefonându-i ca să-l invite la prânz înainte de reuniune. Şeful urma să plătească. Se pare că nu era pentru prima dată.

Stormont îşi muşcă buza şi nu mai întrebă nimic. Ştia deja mai mult decât şi-ar fi dorit şi, probabil, mai mult decât ar fi trebuit să ştie. Aborda, în schimb, delicata problemă a informațiilor viitoare provenind de la Osnard, pe care o discutară într-un cadru restrâns, la masa de prânz, într-un nou restaurant elvețian, unde se servea *kirsh* la cafea. Osnard descoperise locul, Osnard insista să plătească el nota, din ceea ce numea fondul lui secret, Osnard propuse să mănânce *cordon bleu* şi *gnocchi,* stropite cu vin roşu chilian, înainte de *kirsch.*

Când va avea ambasada acces la informațiile lui Osnard? întrebă Stormont. Înainte de a le trimite la Londra? După? Niciodată?

— Şeful meu zice să nu le arăt aici, decât după ce îmi dă el undă verde, răspunse Osnard cu gura plină. Îi e o frică de moarte de Washington. Controlează personal distribuția.

— Cum ți se pare treaba asta?

— Sfatul meu e să refuzați, spuse Osnard, clătinând din cap, după o gură de vin. Formați un grup intern de lucru la ambasadă. Dumneata, ambasadorul, Fran, eu. Gully e de la Apărare, aşa că nu face parte din familie, Pitt e stagiar. Faceți o listă, toată lumea o semnează, ne întrunim după serviciu.

— Şeful tău, cine-o fi el, o să fie de acord?

— Voi împingeți, eu trag. Îl cheamă Luxmore, ar trebui să fie secret, dar toată lumea ştie. Spune-i ambasadorului să bată cu pumnul în masă. "Canalul e o bombă cu efect întârziat. O reacție locală imediată e esențială." Prostii de genul ăsta. Va ceda.

— Ambasadorul nu bate cu pumnul în masă, zise Stormont.

Dar probabil că Maltby bătu cu pumnul în ceva, căci după un tir de telegrame între serviciile respective, de obicei nocturne şi decodabile manual, Osnard şi Stormont fură autorizați din vârful buzelor să facă imediat corp comun. Fu înființat un grup de lucru cu numele nevinovat de Grupul de Studiu al Istmului. Un trio de tehnicieni morocănoşi sosi cu avionul de la Washington şi, după trei zile de ascultat pereții, declară că nu aveau urechi. Iar la ora şapte seara, într-o vineri încărcată, cei patru conspiratori se adunară în jurul mesei din lemn de tec a ambasadei şi, sub lampa joasă a Ministerului Lucrărilor Publice, recunoscură prin semnătură că dețin unele informații CORSAR oferite de sursa CORSAR, în cadrul unei operațiuni cu numele de cod CORSAR. Solemnitatea momentului fu tulburată printr-o ieşire plină de umor a lui Maltby, atribuită ulterior plecării temporare a soției sale în Anglia.

— E probabil ca, de acum înainte, CORSAR să-i dea bătaie, domnule, declară Osnard cu dezinvoltură, adunând formularele semnate, ca un crupier care aduna jetoanele. Informațiile sosesc deja într-un ritm impresionant. S-ar putea ca o şedință pe săptămână să nu fie de ajuns.

— Ce să-i dea, Andrew? întrebă Maltby, aşezând cu zgomot stiloul pe masă.

— Bătaie.

— Bătaie?

— Aşa cum am spus, domnule ambasador. Bătaie.

— Bine, bine. Mulțumesc. De acum înainte, te rog, Andrew, să nu-i mai dea bătaie. CORSAR poate schimba

viteza, poate creşte ritmul, poate accelera, la nevoie poate apăsa acceleraţia până la podea. Dar niciodată, cât mai sunt eu ambasador, nu-i va da bătaie, ai înţeles? Ar fi prea deprimant

După care, minunea minunilor, Maltby invită întreaga echipă să mănânce ouă cu şuncă şi să înoate la reşedinţa sa unde, după un toast amuzant pentru "corsari", îi conduse pe invitaţi în grădină ca să-i admire broaştele râioase, ale căror nume le urla ca să acopere vacarmul circulaţiei.

— Hai, Hercule, sări, hop! Nu te mai *chiori* la ea, Galileo, ce n-ai mai văzut o fată frumoasă?

Iar când înotară, o plăcere, în semiântuneric, Maltby ului din nou pe toată lumea când exclamă cu voce tare, apropo de Fran:

— Doamne, frumoasa mai e!

Şi în sfârşit, ca să încununeze seara, insistă să pună muzică de dans şi ceru servitorilor să ruleze covoarele. Stormont nu se putu împiedica să observe că Fran dansă cu toţi bărbaţii, în afară de Osnard, care prefera ostentativ să se uite la cărţile ambasadorului, cu mâinile la spate, ca un prinţişor englez trecând în revistă garda de onoare.

— Nu crezi că Andy ar putea fi poponar? o întrebă el pe Paddy, bând un ultim pahar cu ea. N-am auzit să fi ieşit cu vreo fată. Şi o tratează pe Fran ca şi cum ar avea lepră.

La început crezu că va tuşi din nou, dar Paddy izbucni în râs.

— *Dragul meu,* murmură Paddy, ridicându-şi privirea la cer. *Andy Osnard?*

Punct de vedere la care Francesca Deane ar fi subscris din toată inima, dacă l-ar fi putut auzi, culcată cum era în patul lui Osnard, în apartamentul lui din Paitilla.

Cum ajunsese acolo era pentru ea un mister, deşi misterul era vechi de zece săptămâni.

— Nu sunt decât două feluri de a face faţă acestei situaţii, fata mea, îi explicase Osnard cu siguranţa pe care o punea în toate, în timp ce mâncau din belşug pui fript udat cu bere rece, pe malul piscinei de la El Panama. Metoda A: rezistăm cu greu timp de zece luni, după care cădem unul în braţele celuilalt şi trecem la fapte. "Dragă, de ce n-am făcut-o mai de mult, bum, bum?" Metoda B, pe care o prefer: o facem imediat, nu scoatem o vorbă, vedem dacă ne place. Dacă da, o facem lată. Dacă nu, ne oprim şi nimeni nu ştie nimic. "Am încercat, mulţumesc, nu servesc, viaţa merge mai departe şi basta."

— Mai există totuşi şi metoda C.

— Şi anume?

— Abstinenţa.

— Vrei să spui eu să-i fac un nod şi tu să te duci la mănăstire?

Flutură o mână grăsulie spre marginea piscinei, unde fete frumoase de toate felurile flirtau cu admiratorii lor, în sunetele unei orchestre.

— Fata mea, aici suntem pe o insulă pustie. Cel mai apropiat om alb se află la o distanţă de mii de kilometri. Nu suntem decât tu, eu şi datoria noastră faţă de patria-mamă, până nu soseşte nevastă-mea, luna viitoare.

— Nevastă-ta! strigă Francesca, ridicându-se pe jumătate.

— Nu am nici o nevastă. N-am avut şi nici n-am să am vreodată, spuse Osnard, ridicându-se şi el. Acum, că acest obstacol din calea fericirii noastre a fost îndepărtat, de ce naiba am spune nu?

Dansară în deplină armonie, în timp ce ea căuta un răspuns. Niciodată nu şi-ar fi închipuit că o persoană atât de corpolentă se putea mişca atât de uşor. Sau că nişte ochi atât de mici puteau fi atât de ameţitori. Niciodată nu bănuise, sincer vorbind, că ar putea fi atrasă de un bărbat care nu aducea nici pe departe cu un zeu grec.

— Nu cred că ți-a trecut prin minte că s-ar putea să-mi placă mult mai mult altcineva? îl întrebă ea.

— În Panama? Imposibil, fetițo. M-am informat. Tipii de aici te-au poreclit aisbergul englez.

Dansau foarte strâns. Li se părea cât se poate de firesc.

— Nu te cred.

— Pariezi?

Dansară şi mai strâns.

— Dar în Anglia? insistă ea. De unde ştii că nu mi-am lăsat sufletul frate în Shropshire? Sau la Londra?

O sărută pe tâmplă, dar ar fi putut s-o sărute în oricare alt loc. Mâna lui era nemişcată pe spatele ei, iar spatele ei era gol.

— Ți-ar folosi aici mai mult de-o groază. Eu nu prea am satisfacții la opt mii de kilometri distanță. Dar tu?

Privindu-l cum moțăia, sătul, lângă ea în pat, îşi spuse că nu argumentele lui o convinseseră. Sau faptul că era cel mai bun dansator din lume. Sau că o făcuse să râdă mai tare şi mai mult decât orice alt bărbat. Nu, pur şi simplu nu se putuse închipui rezistându-i mai mult de o zi, ca să nu mai vorbim de trei ani.

Sosise în Panama în urmă cu şase luni. La Londra, îşi petrecuse sfârşiturile de săptămână cu un agent de schimb, un amator de vânătoare înspăimântător de frumos pe nume Edgar. Hotărâseră de comun acord că legătura lor va lua sfârşit atunci când ea primise numirea. Cu Edgar, totul se făcea de comun acord.

Dar *cine* era Andy?

Adeptă a documentării temeinice, Fran nu se culcase înainte niciodată cu un bărbat despre care să nu se fi informat.

Ştia că fusese la Eton, dar asta doar pentru că i-o spusese Miles. Osnard, care părea că-şi ura vechea şcoală, nu se referea la ea decât ca la "puşcăria" sau

"şcoala de cartier", altfel refuzând orice aluzie la educația lui. Cunoştințele lui erau vaste, dar arbitrare, cum era de aşteptat de la cineva al cărui parcurs şcolar fusese întrerupt brusc. Când era beat, îi plăcea să citeze din Pasteur: *Şansa nu-i favorizează decât pe cei pregătiți.*

Era bogat sau, dacă nu, cheltuitor ori extrem de generos. Aproape fiecare buzunar al costumelor sale scumpe, cusute în Panama — trebuia să ai încredere în Andy când era vorba să-l găsească pe cel mai bun croitor, de cum sosea undeva — păreau pline de bancnote de douăzeci şi de cincizeci de dolari. Dar, când remarcă acest lucru, Andy ridică din umeri şi spuse că era avantajul meseriei. Dacă o ducea la cină sau petreceau un sfirşit de săptămână în taină la țară, cheltuia banii fără să-i numere.

Avusese un ogar care alergase în cursele de la White City până când — cu cuvintele lui — câțiva țipi îl sfătuiseră să-şi ducă frumos câinele în altă parte. Un proiect ambițios de a deschide un circuit de Carting la Oman se lovise de dificultăți similare. Luase gestiunea unui stand de argintărie la Shepherd Market. Nici unul dintre aceste interludii nu trebuie să fi durat prea mult timp, căci nu avea decât douăzeci şi şapte de ani.

Refuza orice comentariu despre familia sa, susținând că îşi datora imensul farmec şi averea unui mătuşi îndepărtate. Nu se referea niciodată la fostele lui cuceriri, deşi Fran avea motive să creadă că fuseseră multe şi variate. Fidel promisiunii lui de omerta, niciodată nu se trăda în public, lucru care o excita: la un minut după ce atinsese culmile extazului în brațele lui experte, se regăsea şezând cuminte în fața lui la o şedință la ambasadă, purtându-se de parcă abia dacă se cunoşteau.

Şi era spion. Iar munca lui era să conducă un alt spion, pe nume CORSAR. Sau mai mulți spioni, căci informațiile colectate de CORSAR păreau prea eteroclite şi senzaționale pentru un singur om.

CORSAR avea audiență la preşedinte şi la Comandantul Şef al Forțelor SUA pentru Emisfera Sudică. CORSAR cunoştea escroci şi afacerişti: exact aşa cum trebuie să fi cunoscut Andy, pe vremea ogarului al cărui nume, Fran tocmai aflase, fusese Retribution. Pentru ea asta avea o anumită semnificație: Andy avea un plan.

Şi CORSAR era în contact cu o opoziție democratică secretă, care aştepta ca vechii fascişti din Panama să arate ce le poate pielea. Vorbea cu militanți din mişcarea studențească, cu pescari şi cu activişti clandestini din cadrul sindicatelor. Complota alături de ei, aşteptând ziua Z. Se referea la ei — cam pompos, considera ea — ca la oamenii de dincolo de pod. CORSAR era în relații bune şi cu Ernie Delgado, eminența cenuşie a Canalului. Dar şi cu Rafi Domingo, care spăla bani pentru carteluri. CORSAR cunoştea o groază de membri ai Adunării Legislative. Cunoştea avocați şi bancheri. Probabil că nu exista cineva demn de a fi cunoscut în Panama pe care CORSAR să nu-l cunoască şi lui Fran i se părea extraordinar, *ciudat* de fapt, că Andy reuşise într-un timp atât de scurt să ajungă în însăşi inima țării, a cărei existență ea o ignorase. Pe de altă parte, şi în inima ei ajunsese în doi timpi şi trei mişcări.

Iar CORSAR ăsta mirosea un mare complot, deşi nimeni nu izbutea să priceapă în ce consta el. Ştiau doar că francezii, poate şi japonezii, chinezii şi Tigrii din Asia de Sud-Est, făceau parte din el sau s-ar fi putut să facă parte, eventual şi cartelurile drogului din America Centrală şi de Sud. Iar complotul viza vănzarea Canalului pe uşa din dos, cum zicea Andy. Cum însă? Fără să prindă de veste americanii? La urma urmelor, ei fuseseră de fapt cei care dirijaseră țara aproape de la începutul secolului şi aveau cele mai sofisticate sisteme de ascultare şi de supraveghere a istmului şi a Americii Centrale.

Cu toate astea, oricât de uimitor şi de surescitant putea să pară acest lucru, americanii habar n-aveau de intriga respectivă. Sau, dacă ştiau, nu ne spuneau nouă. Sau ştiau şi nu-şi spuneau nici între ei, pentru că, azi, când vorbeai de politica externă a SUA trebuia să precizezi care politică, şi care ambasador, cel de la Ambasada SUA sau cel de pe Ancon Hill, căci armata americană tot nu se obişnuise cu ideea că nu mai putea să-şi facă de cap în Panama.

Iar Londra era extrem de agitată şi scotocea în tot felul de locuri ciudate în căutare de fapte care să coroboreze cele aflate, uneori vechi de ani de zile, şi ajungea la deducții uluitoare legate de ale cui ambiții pentru puterea mondială vor reuşi să le domine pe toate celelalte pentru că, aşa cum spunea CORSAR, toți vulturii lumii se adunau deasupra bietei şi micuței Panama, iar jocul consta în a ghici cine va câştiga. Londra cerea *tot timpul mai mult, mai mult,* lucru care îl înfuria pe Andy, pentru că a extenua o rețea era ca şi cum ai extenua un ogar, spunea el: până la urmă şi tu, şi câinele ai de suferit. Dar asta era tot ce-i spusese. Altfel, era discreția personificată, fapt pe care ea îl admira.

Şi toate astea în zece săptămâni scurte ca şi legătura lor. Andy era un magician, care atingea lucruri ce se aflau acolo de ani de zile şi le făcea pasionante, le aducea la viață. La fel o atinsese şi pe Fran. Dar cine era CORSAR? Dacă acest CORSAR se ascundea în spatele lui Andy, cine se ascundea în spatele lui CORSAR?

De ce prietenii CORSARULUI vorbeau atât de deschis cu el sau cu ea? Era cumva CORSARUL psihiatru sau doctor? Ori o târfă interesată, care le smulgea secrete amanților prin talentele ei lascive? Cine-i telefona lui Andy pentru convorbiri de cincisprezece secunde şi închidea aproape înainte ca el să spună "vin"? Era chiar CORSARUL sau vreun intermediar, un student, un

pescar, un scurtcircuit, vreun agent special din rețea? Unde se ducea Andy când, aidoma unei persoane comandate de o voce supranaturală, se scula în miez de noapte, își arunca hainele pe el, scotea un teanc de dolari din seiful ascuns în peretele din spatele patului și o lăsa culcată în pat, fără să-i spună măcar la revedere, ca să se strecoare înapoi în zori, necăjit sau euforic, duhnind a fum de trabuc și a parfum de femeie, mai înainte de a o poseda fără un cuvânt, la nesfârșit, divin, neobosit, ore, ani, corpul lui masiv atingând-o ușor ca un fulg, orgasm după orgasm, ceva ce până acum i se mai întâmplase lui Fran doar în fantasmele ei de școlăriță.

Și ce fel de alchimie opera în Andy atunci când un plic mare cafeniu și obișnuit, era adus la ușă, iar el dispărea în baie cu el și se încuia înăuntru pentru o jumătate de oră, lăsând în urmă un miros de camfor sau formaldehidă? Ce *vedea* Andy când ieșea din cămara cu mături cu o panglică de film ud, nu mai mare decât un vierme, și pe urmă se așeza la birou și-l trecea printr-o minusculă masă de montaj?

— N-ar trebui să faci asta la ambasadă? îl întrebă ea.

— Acolo n-am cameră obscură, nu te am pe tine, răspunse el cu acea voce mată pe care ea o găsea irezistibilă.

Cât era de bădăran, în comparație cu Edgar! Atât de alunecos, atât de independent, atât de curajos!

Îl observa la ședințele corsarilor: corsarul nostru șef, prezidând cu autoritate asupra mesei lungi, o meșă languroasă căzându-i peste ochiul drept când distribuia dosarele cu dungi țipătoare, pentru ca apoi să privească în gol, în timp ce ceilalți le citeau, citeau despre acea Panama a lui CORSAR, prinsă în flagrant delict.

Antonio cutărică din Ministerul de Externe s-a declarat de curând atât de îndrăgostit de amanta lui cubaneză, încât intenționează s-o folosească pentru îmbunătățirea relațiilor panamezo-cubaneze, în ciuda obiecțiilor

americanilor...

Cui i s-a declarat? Amantei lui cubaneze? Şi ea i-a declarat CORSARULUI? Sau i-a declarat direct lui Andy, poate în pat? Îşi aminti din nou parfumul şi-şi imagină că se imprimase pe corpul lui la frecarea cu alt corp gol. Să fie Andy CORSARUL? *Nimic* nu era imposibil.

Cutare e şi în solda Mafiei libaneze din Colón, despre care se spune că a plătit douăzeci de milioane de dolari pentru "statutul de națiune favorizată" în sânul comunității criminale din Colón...

Şi după amante cubaneze şi escroci libanezi, CORSAR sare până la Canal:

Haosul din cadrul nou-înființatei Autorități a Canalului creşte pe zi ce trece, pe măsură ce vechii salariați sunt înlocuiți de alții, necalificați, angajați numai pe bază de nepotism, spre disperarea lui Ernesto Delgado, exemplul cel mai flagrant fiind numirea lui José-María Femandez ca director al Serviciilor Generale, după ce a achiziționat o treime din lanțul chinezesc de fast-food-uri Lee Lotus, acesta fiind patruzeci la sută proprietatea unor companii ce țin de cartelul brazilian al cocainei Rodriguez din Brazilia...

— E acelaşi Fernandez care s-a dat la mine la recepția de ziua națională? îl întrebă Fran impasibilă pe Andy la o şedință târzie a corsarilor din biroul lui Maltby.

Luase masa de prânz cu Osnard în apartamentul lui şi făcuse dragoste cu el toată după-masa. Întrebarea ei era inspirată de amintirea plăcerii trăite la fel de mult ca de curiozitate.

— Un chel cu picioarele strâmbe, răspunse Andy cu un aer detaşat. Ochelari, coşuri, transpirație şi respirație urât mirositoare.

— Ăsta e. Voia să mă ducă cu avionul la un festival

la David.

— Când plecați?

— Andy, exagerezi, spuse Nigel Stormont fără să ridice privirea din dosar şi Fran avu serios de furcă să se abțină să nu izbucnească în râs.

La sfârşitul şedințelor, se uita cu coada ochiului cum Andy adună dosarele şi pleacă bine mersi cu ele în regatul lui secret, în spatele noii uşi blindate din coridorul de răsărit,urmat de secretarul lui care-o cam speria, întotdeauna îmbrăcat cu jachete tricotate în culori țipătoare, şi care îşi punea ulei în păr — îl chema Shepherd şi avea întotdeauna ceva în mână, o şurubelniță sau o bucățică de cablu.

— Ce naiba *face* Shepherd pentru tine?

— Spală geamurile.

— Nu e destul de înalt.

— Îl ridic eu.

Convinsă şi de data asta că nu va căpăta un răspuns, îl întrebă de ce se îmbrăca la loc, când toată lumea încerca să doarmă.

— Mă întâlnesc cu un tip pentru un câine, răspunse el tăios. Toată seara fusese un pachet de nervi.

— Un ogar?

Nici un răspuns.

— Un câine *noctambul,* spuse ea, sperând să-l scoată din introspecție.

Nici un răspuns.

— Bănuiesc că e acelaşi câine care juca un rol atât de dramatic în telegrama pe care ai primit-o azi după-masă şi pe care trebuia s-o descifrezi tu în persoană.

Osnard, pe cale să-şi tragă cămaşa peste cap, încremeni.

— De unde naiba ştii de chestia asta? întrebă el pe un ton dezagreabil.

— Am dat de Shepherd când am luat liftul ca să plec

acasă. M-a întrebat dacă mai erai acolo, aşa că, normal, l-am întrebat de ce. Mi-a zis că are ceva fierbinte pentru tine, numai că trebuie să-i desfaci chiar tu nasturii. Am roşit în numele tău, pe urmă mi-am dat seama că vorbea despre un mesaj urgent. Nu iei cu tine şi Beretta aia cu mâner de fildeş?

Nici un răspuns.

— Unde te întâlneşti cu ea?

— Într-un bordel, o repezi el, îndreptându-se spre uşă.

— Te-am jignit cumva?

— Nu încă, dar eşti pe aproape.

— Poate că m-ai jignit tu pe mine. Aş putea să mă întorc în apartamentul meu. Am mare nevoie de somn.

Dar rămase, scăldată încă în mirosul corpului lui rotund şi deştept şi cu amprentele lui pe aşternut, alături de ea, cu amintirea privirii lui pătrunzătoare arzând-o în penumbră. Chiar şi crizele lui de furie o excitau. Ca şi latura lui sumbră, în rarele momente în care o lăsa să se vadă: când făceau dragoste, când se hârjoneau, ea îl aducea până la limita violenței şi capul lui leoarcă de transpirație se ridica parcă pentru a o lovi, înainte să se retragă în ultimul moment. Sau la şedințele corsarilor, când Maltby, cu perversitatea lui obişnuită, se hotăra să-l critice în legătură cu un raport — "Sursa ta, Andrew, e şi alfabetă pe lângă că le ştie pe toate, sau ție trebuie să-ți mulțumim pentru acordul între subiect şi predicat?" Atunci, încetul cu încetul, trăsăturile fluide ale chipului său deveneau dure şi o luminiță primejdioasă îi lucea în străfundul ochilor, iar ea înțelegea de ce îşi botezase ogarul Retribution{1}.

Îmi pierd controlul, îşi zise ea. Nu asupra lui, nu l-am avut niciodată. Asupra mea. Dar, lucru şi mai îngrijorător pentru fiica unui judecător extrem de pompos şi pentru fosta amantă a imaculatului Edgar, îşi descoperea un gust clar pentru destrăbălare.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Osnard îşi parcă maşina cu număr diplomatic în fața centrului comercial, în apropierea clădirii mari, salută gărzile de pază şi urcă la etajul patru. Sub o lumină palidă de neon, leul şi inorogul îşi continuau lupta veşnică. Formă codul, intră în holul ambasadei, descuie o uşă din sticlă blindată, urcă o scară interioară, o luă pe un culoar, descuie un grilaj şi păşi în propriul regat. O ultimă uşă din fier rămânea închisă. Dintr-o legătură din buzunar, alese o cheie lungă din aramă cu miezul gol, o introduse greşit, spuse fir-ar să fie, o scoase şi o băgă din nou ca lumea. Când nu-l vedea nimeni, se mişca în voie. Părea mai nerăbdător, mai îndrăzneț. Falca i se lăsa în jos, capul îi intra între umeri, ochii priveau de sub sprâncene încruntate, părea că pândeşte un duşman invizibil.

Camera blindată ocupa ultimii metri ai culoarului transformat într-un fel de remiză. În dreapta lui Osnard se aflau câteva boxe mici. În stânga, printre o varietate de articole eteroclite cum ar fi un spray împotriva muştelor şi hârtie igienică, se găsea un seif verde, în perete. În fața lui, un telefon enorm, roşu, se odihnea pe un teanc de cutii electrice, cunoscute, în jargonul ambasadei, ca legătura lui digitală cu Dumnezeu. Un mic afiş pe soclu spunea: "50 lire minutul de convorbire". În partea de jos, Osnard scrisese "Profitați". În acest spirit ridică receptorul şi, fără să-i pese de vocea înregistrată care-i ordona să apese pe anumite butoane şi să respecte instrucțiunile, formă numărul book-maker-ului său de la Londra, cerându-i să parieze câte cinci sute de lire pe nişte ogari ale căror nume şi cotă părea că le cunoştea foarte bine.

— Nu, imbecilule, să câştige, nu să se claseze, spuse Osnard, care nu era genul care miza pe amândouă tablourile.

După care se resemna să se supună rigorilor meseriei. Scoase un dosar dintr-un compartiment pe care scria CORSAR ULTRASECRET, îl duse în birou, aprinse luminile, se aşeză la masa lui, râgâi şi, cu capul în mâini, începu să citească din nou cele patru pagini de instrucţiuni pe care le primise în după-amia-za aceea de la Luxmore, directorul lui regional din Londra, şi pe care le decodase, cu preţul unei mari răbdări, cu propria lui mână. Imitând destul de bine accentul scoţian tărăgănat al lui Luxmore, Osnard citi textul cu voce tare:

"Vei reţine pe dinafară următoarele ordine" — îşi suge dinţii — "Acest mesaj nu este, repet, nu este destinat arhivelor secţiei şi va fi distrus în următoarele şaptezeci şi două de ore după primirea lui, tinere domn Osnard... Îl vei informa imediat pe CORSAR de următoarele" — îşi suge dinţii — "îi poţi da CORSARULUI numai următoarele misiuni... Îi vei da şi următorul avertisment..." Ba bine că nu.

Îndoi la loc telegrama cu un mormăit exasperat, luă un plic alb obişnuit dintr-un sertar al biroului, puse telegrama în el şi plicul îl vâr îîn buzunarul drept al pantalonilor de la Pendel & Braithwaite, pe care îi decontase la Londra ca pe o cheltuială necesară operaţiunii. Întorcându-se în camera blindată, luă o servietă de piele jerpelită, care era, intenţionat, exact opusul unei serviete oficiale, o puse pe un raft şi, cu o altă cheie din legătura lui, deschise seiful verde, care conţinea un registru de conturi cartonat şi un teanc gros de bancnote de cincizeci de dolari — sutele fiind, cum avertizase oficial Londra, prea suspecte pentru a fi negociate fără să atragă atenţia.

La lumina plafonierei, deschise registrul la pagina curentă. Era împărţită în trei coloane de cifre scrise de mână. Coloana din stânga avea scris sus H de la Harry, cea din dreapta A de la Andy. Coloana din mijloc, care cuprindea sumele cele mai mari, avea scris deasupra Intrări. Bule frumos desenate şi săgeţi de genul celor

preferate de sexologi dirijau resursele spre stânga şi spre dreapta. După ce studie toate cele trei coloane într-o tăcere supărată, Osnard scoase un creion din buzunar şi scrise, cu părere de rău, un şapte în coloana din mijloc, desenă un cerc în jurul lui din care trase o linie spre stânga, atribuindu-l coloanei H de la Harry. Scrise apoi un trei şi, mai bine dispus, îl atribui coloanei A de la Andy. Fredonând, numără şapte mii de dolari din seif şi îi puse în servietă, unde mai aruncă, cu dispreț, insecticidul şi celelalte obiecte de pe raft. Închise servieta, încuie seiful, apoi camera blindată şi, în cele din urmă, uşa de la intrare. Luna plină îi zâmbi când ieşi pe stradă. Cerul acoperit de stele se arcuia deasupra golfului, oglindit de luminile vaselor ce aşteptau profilându-se pe orizontul întunecat. Opri un taxi, un Pontiac vechi, şi dădu o adresă. Curând se trezi hurducat pe drumul spre aeroport, privind nerăbdător la un Cupidon din neon mov, cu săgeata lui falică îndreptată spre bungalourile dragostei, a căror firmă era. Luminate de farurile unui vehicul ce venea din sens invers, trăsăturile lui Osnard păreau mai dure. Ochii lui mici şi negri, fixați pe oglinda retrovizoare, se aprindeau la fiecare lumină care trecea. *Şansa nu favorizează decât spiritele pregătite,* îşi spuse el. Era dictonul favorit al profesorului lui de ştiințe la şcoala primară care, după ce îl învinețise în bătaie, sugerase să se împace scoțându-şi hainele.

Undeva aproape de Watford, la nord de Londra, se afla un conac pe nume Osnard Hali. Ca să ajungi la el, trebuia să o iei pe un drum cu o circulație intensă, apoi să coteşti brusc printr-o aşezare părăginită, numită Luminişul cu Ulmi, pentru că acolo se înălțaseră cândva nişte ulmi. Conacul îndeplinise mai multe funcțiuni în ultimii cincizeci de ani decât în patru secole de existență: azil de bătrâni, casă de corecție, grajd pentru ogari de curse şi, cel mai recent, sub conducerea morocănosului

frate mai mare al lui Osnard, Lindsay, sanctuar de meditație pentru o sectă orientală.

Un timp, cât trecuse prin toate aceste transformări, Osnarzii răspândiți până în India sau Agentina își împărțiseră chiria, se certaseră pentru cheltuielile de întreținere și discutaseră dacă o bătrână guvernantă trebuia sau nu să primească pensie. Treptat însă, ca și casa care-i văzuse născându-se, decăzuseră sau, pur și simplu, renunțaseră să lupte pentru supraviețuire. Un unchi Osnard își luase partea și plecase în Kenya, unde o pierduse. Un văr Osnard își pusese în cap să facă pe marele senior în Australia, cumpărase o fermă de struți și o plătise cu vârf și îndesat. Un Osnard avocat, care se ocupa de banii familiei, furase ce nu fusese încă risipit prin plasamente incompetente, după care își trăsese un glonț în cap. Osnarzii care nu se scufundaseră cu *Titanicul,* se scufundară cu *Lloyd's.* Morocănosul Lindsay, care nu putea suferi jumătățile de măsură, îmbrăcă haina portocalie a călugărilor budiști și se spânzură de singurul cireș sănătos din grădină înconjurată de ziduri.

Doar părinții lui Osnard, ruinați, se încăpățânau să trăiască: tatăl lui pe un domeniu ipotecat al familiei, în Spania, întinzând de ultimele resturi ale averii sale și pe spinarea rudelor spaniole; mama la Brighton, unde își împărțea cu demnitate mizeria între un chihuahua și sticla de gin.

În fața unor perspective atât de cosmopolite, alții ar fi putut căuta orizonturi noi sau măcar soarele Spaniei. Dar tânărul Andrew hotărâse de mic că era făcut pentru Anglia, mai exact că Anglia era făcută pentru el. O copilărie plină de privațiuni și odioasele internate care-și lăsaseră amprenta asupra lui pe viață îl făceau să creadă, la douăzeci de ani, că-i plătise Angliei un preț mai mare decât ar fi putut să-i ceară orice altă țară și că de acum înainte nu va mai plăti, ci va încasa.

Întrebarea era cum. Fără profesie sau diplomă, fără alte talente recunoscute în afara golfului şi a patului. Ce cunoştea cel mai bine era putreziciunea Angliei; avea deci nevoie de o instituţie englezească în putrefacţie, care-i va restitui ce-i luaseră alte instituţii englezeşti în putrefacţie. Primul gând fusese presa. Poseda o oarecare cultură, nu avea scrupule şi avea anumite conturi de reglat. La prima vedere, era perfect croit ca să intre în clasa nouă şi bogată a mijloacelor de comunicare în masă. Dar, după doi ani promiţători ca reporter începător la *Loughborough Evening Messenger,* cariera lui luă sfârşit cu brutalitate, atunci când un articol decoltat intitulat "Ghiduşiile sexuale ale mai-ma-rilor oraşului" se dovedi a fi bazat pe confidenţele făcute în pat de soţia redactorului-şef.

O celebră organizaţie nonguvemamentală care se ocupa de animale îl angajă şi, pentru un timp, crezu că îşi găsise adevărata vocaţie. Într-un sediu splendid, alături de teatre şi de restaurante, dezbăteau cu toţii cu pasiune nevoile animalelor britanice. Nici o premieră, nici un banchet în ţinută de seară sau călătorie în străinătate ca să studieze animalele altor naţiuni nu era prea scumpă pentru cadrele gras plătite ale organizaţiei. Şi totul s-ar fi putut realiza: Fondul de urgenţă pentru măgari (Organizator: A. Osnard), Planul de sejur la ţară pentru ogarii veterani (trezorier: A. Osnard) fuseseră îndelung aplaudate, când doi dintre şefii lui fură invitaţi să se explice la Serviciul de Combatere a Fraudelor.

După care, timp de o săptămână înfierbântată, contemplă ideea Bisericii Anglicane, care oferea, prin tradiţie, o promovare rapidă a gnosticilor buni de gură, amatori de femei şi de bani. Pietatea lui se evaporă atunci când cercetările îi arătară că investiţiile catastrofale reduseseră Biserica la o sărăcie creştină dintre cele mai supărătoare. Disperat, se lansă într-o serie de aventuri prost pregătite, scurte şi care se soldară cu eşecuri. Mai mult ca oricând, avea nevoie de o profesie.

— Dar BBC? îl întrebă el, pentru a zecea sau a

cincisprezecea oară, pe secretarul comitetului de repartizare de la univesitatea lui.

Secretarul, care avea părul grizonant şi îmbătrânise înainte de vreme, protestă:

— Nici vorbă.

Osnard sugeră Comisia Națională a Monumentelor Istorice.

— Îți plac clădirile vechi? întrebă secretarul, de parcă s-ar fi temut că Osnard voia să le arunce în aer.

— Le ador. Sunt pasiunea mea.

— Nu mă îndoiesc.

Cu vârfurile tremurătoare ale degetelor, secretarul ridică colțul unui dosar şi se uită în el.

— Cred că ăştia ar putea să te primească. Un trecut tulbure. Un anume farmec. Bilingv, dacă-i interesează spaniola. Aş zice că n-ai ce pierde dacă încerci.

— Comisia Monumentelor?

— Nu, nu. Spionii. Uite, ia formularul ăsta, du-te cu el într-un colț întunecos şi completează-l cu cerneală invizibilă.

Osnard îşi găsise fericirea, adevărata Biserică a Angliei, serviciul putred cu un buget frumuşel, un muzeu consacrat conservării speranțelor celor mai secrete ale națiunii, o adunătură de sceptici, utopici, zeloşi şi iluminați. Plus banii care să le dea viață.

Asta nu însemna că recrutarea lui se făcuse de la sine. Era vorba despre un serviciu nou, degresat, eliberat de tarele trecutului, fără discriminări de clasă, conform marii tradiții conservatoare, cu bărbați şi femei triați democratic din toate categoriile de mic-burghezi albi, absolvenți de şcoli particulare. Osnard trebui să se supună triajului.

— Cum crezi că te-a afectat povestea aia tristă cu fratele tău Lindsay, care şi-a luat viața? îl întrebă un spiocrat cu ochii goi şi cu o grimasă dezgustată întipărită

pe chip, aşezat de cealaltă parte a mesei.

Osnard îl detestase întotdeauna pe Lindsay. Îşi luă o figură demnă.

— A fost teribil de dureros, spuse el.

— În ce fel?

Altă grimasă.

— Îți pui întrebări despre valoarea lucrurilor. La ce ții. De ce am fost aduşi pe pământ.

— Şi în cazul dumitale, dacă ai avea de ales, răspunsul ar fi acest serviciu?

— Fără îndoială.

— Nu crezi că — globe-trotter cum eşti — cu rude aici, acolo şi peste tot — cu dublă naționalitate — nu eşti destul de tipic englez pentru acest gen de serviciu? Prea mult un cetățean al lumii, nu al *nostru?*

Patriotismul era un subiect spinos. Cum îl va trata Osnard? Va reacționa într-o manieră defensivă? Va fi grosolan? Sau, cel mai rău, emoțional? Temerile nu aveau sens. Tot ce le cerea era un refugiu pentru amoralitatea lui.

— Anglia e țara unde-mi țin periuța de dinți, răspunse el şi ceilalți izbucniră într-un ris uşurat.

Începea să înțeleagă jocul. Nu conta ce spunea, ci felul în care o spunea. Băiatul astă poate gândi iute? Se lasă uşor demontat? Se pricepe la finețuri, e speriat, ştie să convingă? Poate inventa o minciună şi spune adevărul? Poate să inventeze o minciună şi s-o debiteze?

— Am parcurs lista altor activități semnificative din ultimii cinci ani, tinere domn Osnard, spuse un scoțian bărbos, încrețindu-şi ochii pentru mai multă perspicacitate. E, hm, o listă cam lungă — zgomot de dinți supți — pentru o viață relativ scurtă.

Râsete generale, la care Osnard se alătură cu jumătate de gură.

— În ce mă priveşte, eu judec o legătură amoroasă după cum se termină, răspunse el cu o modestie înduioşătoare. Majoritatea legăturilor pe care le-am avut

par a se fi terminat destul de bine.

— Şi celelalte?

— Mă rog, tuturor ni s-a întâmplat să ne trezim în alt pat decât trebuie, pentru numele lui Dumnezeu!

Şi cum era clar ca lumina zilei că aşa ceva nu li se întâmpla celor şase din jurul mesei şi celui cu barbă, care punea întrebările, răspunsul lui declanşa un alt hohot de râs circumspect.

— Ştiai că, de fapt, faci parte din familie? spuse şeful de personal, acordându-i o strângere tremurată de mână, în semn de felicitare.

— Păi, acum bănuiesc că fac, răspunse Osnard.

— Nu, nu, de *mult* timp. O mătuşă, un văr. Chiar nu ştiai?

Spre uriaşa satisfacție a şefului de personal, Osnard nu ştia. Şi când află despre cine era vorba, simți cum urcă în el un uriaş hohot de râs, pe care reuşi în ultimul moment să-l transforme într-un fermecător zâmbet uimit.

— Numele meu e Luxmore, spuse scoțianul bărbos, cu o strângere de mână ciudat de asemănătoare cu cea a şefului de personal. Mă ocup de Peninsula Iberică, de America de Sud şi de vreo alte două zone. S-ar putea să mai auzi vorbindu-se de mine în legătură cu o mică istorie din Malvine. Te caut cum termini antrenamentul de bază, tinere domn Osnard.

— Abia aştept, domnule, spuse Osnard cu entuziasm.

Şi era adevărat. Observase că spionii de după Războiul Rece trăiau cele mai bune şi cele mai rele timpuri. Serviciul avea bani din belşug, putea să-i arunce şi în foc, dar unde naiba era focul? Repartizat în aşa-numitul Han Spaniol, care ar fi putut servi ca birou de redacție pentru cartea de telefon din Madrid, umăr la umăr cu nişte începătoare de vârstă mijlocie ce fumau țigară de la țigară şi purtau bandouri pe frunte, tânărul

angajat de probă mâzgăli o estimare caustică a valorii patronilor săi pe piaţa guvernamentală:

Prioritate Irlanda: venituri regulate, perspective excelente pe termen lung, dar profituri anemice când sunt împărţite între agenţii rivale.

Militanţi islamişti: Vâlvătăi ocazionale, cu rentabilitate mediocră. Ca înlocuitor al pericolului roşu, zero absolut. *Arme contra droguri:* Fiasco total. Serviciul nu ştie dacă joacă rolul de paznic sau de braconier.

Cât despre spionajul industrial, produsul vedetă al timpurilor moderne, Osnard considera că, după ce descifraseră câteva coduri taiwaneze şi atrăseseră de partea lor câteva dactilografe coreene, industriei britanice nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să-şi plângă de milă. Sau cel puţin aşa crezuse, până când Scottie Luxmore îl chemase lângă el.

— *Panama,* tinere Osnard, zise Luxmore surescitat, bătând în lung şi-n lat covorul, pocnindu-şi degetele, agitându-şi braţele, acolo e locul unui tânăr ofiţer talentat ca tine. Ar fi şi locul nostru, al tuturor, dacă proştii ăia de la Trezorerie ar vedea mai departe de vârful nasului. Am avut aceeaşi problemă şi cu Malvinele, nu mă tem să-ţi spun. Urechi surde până în ultima clipă.

Biroul lui Luxmore era mare şi aproape de paradis. În spatele geamurilor blindate şi colorate, Palatul Westminster se înălţa mândru de cealaltă parte a Tamisei. Luxmore era scund. Barba lui ascuţită şi pasul alert nu-l făceau mai impozant. Era un om bătrân într-o lume de oameni tineri şi trebuia să alerge ca să rămână în cursă. Cel puţin aşa gândea Osnard. Luxmore îşi sugea iute dinţii scoţieni din faţă, ca şi cum ar fi avut în permanenţă o bomboană în gură.

— Dar facem progrese. Ministerul Comerţului şi Banca Angliei bat la toate porţile. Ministerul de Externe, deşi nu e înclinat spre isterie, şi-a exprimat un interes

prudent. Îmi amintesc că la fel şi-au exprimat emoţia când am avut plăcerea de a-i informa despre intenţiile generalului Galtieri în privinţa Malvinelor.

Osnard avu un moment de descurajare.

— Dar, domnule, obiectă el pe tonul foarte studiat al neofitului abia tragându-şi răsuflarea, pe care îl şi adoptase.

— Da, Andrew?

— Poate că întrebarea mea e stupidă, dar care pot fi *interesele britanice* în Panama?

Luxmore fu încântat de inocenţa băiatului. Să formeze tineri pentru serviciul pe teren fusese mereu una dintre marile lui bucurii.

— Nici unul, Andrew. Nu există nici un interes britanic de vreun fel în Panama ca naţiune, răspunse el cu un surâs în colţul gurii. Câţiva marinari în radă, câteva sute de milioane în investiţii britanice, câţiva, din ce în ce mai puţini, cetăţeni britanici bătrâni integraţi, o pereche de comitete consultative muribunde şi cu asta ţi-am spus toate interesele noastre în Republica Panama.

— Atunci de ce...

Luxmore îi impuse tăcere cu o fluturare a mâinii. Se adresă propriei reflecţii în geamul blindat.

— Formulează-ţi un pic altfel întrebarea, tinere domn Osnard, şi te asigur că vei primi un răspuns cu totul diferit. O, da.

— Cum, domnule?

— Care sunt interesele noastre *geopolitice* în Panama? Asta e întrebarea pe care trebuie să ţi-o pui.

Se lansase.

— Care este interesul nostru vital? Unde este cel mai ameninţat sângele vital al marii noastre naţiuni comerciale? Unde, atunci când ne fixăm binoclul asupra bunăstării viitoare a acestor insule, vedem adunându-se norii cei mai negri de furtună, tinere domn Osnard?

Se ambalase.

— Unde, pe întregul glob, vedem următorul Hong

Kong în aşteptare, următorul dezastru iminent?

De cealaltă parte a fluviului, se părea, unde era fixată privirea lui de vizionar. Barbarii sunt la porți, tinere domn Osnard. Animale de pradă din toate colțurile globului se aruncă asupra micuței Panama. Marele orologiu al timpului măsoară acolo minutele care au mai rămas până la Armageddon. Ministerul Finanțelor se pregăteşte? Nu. Îşi astupă din nou urechile cu palmele. Cine va câştiga lozul cel mare al noului mileniu? Arabii? Japonezii îşi ascut oare *katanas*-urile? Sigur că da. Vor fi oare chinezii, Tigrii, un consorțiu latino-american susținut cu miliarde de narcodolari? Europa fără noi? Din nou nemții, sau şmecherii de francezi? în orice caz, Andrew, nu vor fi britanicii. Asta e sigur. Nu, nu. Nu emisfera noastră. Nu canalul nostru. Noi nu avem *interese* în Panama. Panama e la dracu-n praznic, domnule Osnard. Panama e trei lulele, trei surcele, mai bine hai la masă!

— Sunt nebuni, murmură Osnard.

— Nu, nu sunt. Au dreptate. Nu e în jurisdicția noastră. E în curtea din spate.

Osnard nu pricepe dintr-o dată, pe urmă se luminează. Curtea din spate! De câte ori nu auzise vorbindu-se de ea în perioada de pregătire? Curtea din spate? El Dorado-ul fiecărui spiocrat britanic! Puterea şi influența în curtea din spate a Statelor Unite! Reînvierea legăturilor privilegiate! întoarcerea, atât de mult dorită, la Epoca de Aur, când fiii Oxfordului şi ai Yale-ului, aşezați unul lângă altul în haine de tweed, în aceleaşi încăperi lambrisate, îşi uneau fanteziile imperialiste! Luxmore uitase din nou de prezența lui Osnard şi vorbea pentru sine:

— Americanii au făcut-o din nou. O, da. O demonstrație uluitoare a imaturității lor politice. A retragerii lor lipsite de vlagă în fața răspunderilor internaționale. A efectelor perverse ale unui liberalism greşit înțeles în afacerile externe. Am avut aceeaşi

problemă în cazul episodului din Malvine, asta rămâne între noi. O, da.

Un rictus urât îi apăru pe chip când îşi încrucişa mâinile la spate şi se ridică pe vârfurile picioarelor.

— Americanii nu numai că au semnat un tratat ilegal cu panamezii — cadou din partea firmei, mulţumesc frumos, domnule Jimmy Carter! — dar îşi propun să-l *şi respecte.* În consecinţă, se vor trezi şi, ce e mai rău, nu numai ei, ci şi aliaţii lor, cu un mare *vid.* Sarcina noastră va fi să-l umplem. Să-i convingem pe ei să-l umple. Să le arătăm ce greşeli au comis. Să ne regăsim locul în capul mesei. Este cea mai veche poveste de pe lume, Andrew. Noi suntem ultimii romani. Noi ştim cum, dar *ei* au puterea.

Aruncă o privire plină de înţelesuri spre Osnard, o privire care scruta în acelaşi timp şi colţurile încăperii, ca nu cumva vreun barbar să se fi strecurat înăuntru, neobservat.

— Misiunea noastră — misiunea dumitale — va fi să furnizezi *faptele,* tinere domn Osnard, *argumentele, dovezile* necesare pentru a-i readuce pe aliaţii noştri americani în simţiri. Mă urmăreşti?

— Nu prea, domnule.

— Asta pentru că nu ai încă o privire de ansamblu. Dar o vei căpăta. Crede-mă, o vei căpăta.

— Da, domnule.

— Anumite componente sunt indispensabile unei priviri de ansamblu, Andrew. Informaţiile corecte din teren nu sunt decât una dintre ele. Specialistul în informaţii înnăscut este cel care ştie ce caută înainte de a găsi. Ţine minte lucrul ăsta, tinere domn Osnard.

— Voi ţine minte, domnule.

— Are intuiţie. Selectează. Gustă. Spune "da" sau "nu", dar nu e omnivor. Dimpotrivă, preferă să facă pe mofturosul. Mă înţelegi?

— Mă tem că nu, domnule.

— Bine. Fiindcă atunci când va veni vremea, totul —

nu, nu totul, dar un colț — îți va fi revelat şi ție.

— Abia aştept.

— Ai răbdare. Şi răbdarea este o virtute a agentului înnăscut. Trebuie să ai răbdarea Pieilor Roşii. Şi cel de-al şaselea simț pe care îl au ei. Va trebui să înveți să vezi dincolo de orizont.

Ca să-i arate cum, Luxmore îşi îndreptă din nou privirea spre fortăreața masivă a Whitehall-ului şi se încruntă. Se dovedi însă că încruntarea lui viza America:

— Eu numesc asta o *şovăială primejdioasă,* domnule Osnard. Singura supraputere a lumii e frânată de principii puritane, Dumnezeu să ne ierte. Nu ai auzit de Suez? Sunt unii acolo care se întorc, probabil, în mormânt! Nu există criminal mai mare în politică, tinere domn Osnard, decât cel care nu vrea să folosească puterea legitimă. America trebuie să scoată sabia sau să piară şi să ne tragă şi pe noi după ea. Rămânem simpli spectatori atunci când prețioasa noastră moştenire occidentală le este servită pe tavă unor sălbatici? Fluidul vital al comerțului nostru, puterea noastră comercială, ni se scurge printre degete, în timp ce economia japoneză ne atacă în picaj şi Tigrii din Asia de Sud-Est ne smulg membrele unul câte unul? Ăştia suntem *noi?* Ăsta e spiritul generației de astăzi, tinere domn Osnard? Poate că da. Poate că ne pierdem timpul. Te rog să mă lămureşti. Nu glumesc, Andrew.

— Nu este spiritul meu, spuse Osnard cu convingere.

— Bravo. Nici al meu, nici al meu.

Luxmore făcu o pauză şi îl măsură pe Osnard din priviri, întrebându-se cât de mult era înțelept să-i spună.

— Andrew.

— Domnule?

— Mulțumesc lui Dumnezeu, nu suntem singuri.

— Cu atât mai bine, domnule.

— Cu atât mai bine, zici. Cât de mult ştii?

— Numai ce-mi spuneți dumneavoastră. Şi ce am simțit şi eu de mult.

— Nu v-au spus nimic despre toate astea în timpul instruirii? Nimic despre ce? se întrebă Osnard.

— Nimic, domnule.

— N-au pomenit niciodată despre un organism ultrasecret cunoscut sub numele de Planificare şi Aplicare?

— Nu, domnule.

— Prezidat de un oarecare Geoff Cavendish, un bărbat remarcabil prin mintea sa pătrunzătoare, specialist în arta influenţării şi a convingerii paşnice?

— Nu, domnule.

— Un om care-i cunoaşte pe americani ca nimeni altul?

— Nu, domnule.

— Nu v-au spus despre un nou realism care suflă pe culoarele lumii secrete? Despre lărgirea bazei politice secrete? Despre faptul că bărbaţi şi femei de valoare din toate colţurile lumii se aliniază sub acest drapel secret?

— Nu.

— Ca să asigure că acei care au făcut ca această naţiune să fie mare vor putea participa la salvarea ei, fie că sunt miniştri ai Coroanei, magnaţi ai industriei, baroni ai presei, bancheri, armatori sau oameni de lume?

— Nu.

— Că, împreună, vom *face planuri* şi după aceea vom pune planurile în aplicare? Că, de acum înainte, graţie recrutării atente a unor minţi calificate din afară, scrupulele vor fi lăsate deoparte în acele cazuri în care acţiunea noastră poate opri putrefacţia? Nimic?

— Nimic.

— În cazul ăsta trebuie să-mi ţin gura, tinere domn Osnard. La fel şi dumneata. De acum înainte, pentru acest serviciu nu va mai fi destul să cunoşti lungimea şi grosimea funiei de care vom atârna. Cu ajutorul lui Dumnezeu, şi noi vom scoate sabia cu care s-o tăiem. Uită ce ţi-am spus.

— Bine, domnule.

Odată terminată predica, Luxmore reveni cu o rigoare reînnoită la subiectul pe care îl părăsise pentru un timp.

— Crezi că bravul nostru Foreign Office sau nobilii liberali din Congresul Statelor Unite se frământă, măcar pentru o clipă, pentru că panamezii nu sunt în stare să administreze un stand cu cafea, darămite cea mai mare cale comercială din lume? Că sunt corupți şi depravați, venali până la imobilism?

Se întoarse cu o sută optzeci de grade, ca pentru a respinge o obiecție din fundul sălii.

— Cui se vor vinde, Andrew? Cine-i va cumpăra? Cu ce scop? Şi cu ce urmări pentru interesele noastre vitale? Catastrofale, şi nu folosesc cu uşurință acest cuvânt, Andrew.

— De ce nu le-am spune criminale? sugeră, serviabil, Osnard.

Luxmore clătină din cap. Încă nu se născuse omul care să corecteze nepedepsit adjectivele lui Scottie Luxmore. Dar mentorul şi consilierul cu de la sine putere al lui Osnard mai avea o ultimă carte în mânecă şi Osnard trebui să aştepte s-o scoată, pentru că aproape nimic din ce făcea Luxmore nu exista dacă nu era văzut de alții. Ridicând receptorul unui telefon verde care-l lega de alți nemuritori din Olimpul guvernamental, chipul lui luă o expresie veselă şi, în acelaşi timp, plină de înțelesuri.

— Tug! strigă el încântat, şi pentru o clipă Osnard nu pricepu că era vorba de o poreclă. Spune-mi, Tug, am dreptate când cred că planificatorii şi aplicatorii au o mică reuniune joia viitoare, în casa unei anumite persoane? Am. Perfect. Se mai întâmplă ca spionii mei să se înşele, ha, ha. Tug, îmi faci onoarea să mănânci cu mine în ziua aia, ca să te pregăteşti pentru calvar, ce zici? Şi dacă prietenul Geoff poate veni şi el, să consider că nu ai nimic împotrivă? Nu, e rândul meu, Tug, insist. Ascultă, mă întreb unde ar fi mai bine să mergem? Ceva

mai departe de cărările bătute, mă gândeam. Hai să eliminăm cârciumile cunoscute. Mă gândesc la un mic restaurant italienesc, aproape de chei. Ai un creion la îndemână, Tug?

În timp ce aştepta, pivotă pe călcâie, se înălţă pe vârfurile degetelor de la picioare şi îşi ridică genunchii, oprindu-se din mers ca să nu se împiedice de firul de telefon de pe jos.

— *Panama?* strigă şeful de personal jovial. Ca *prim* post? *Dumneata?* Pierdut acolo, singur, la *vârsta* dumitale? Cu toate panamezele alea superbe ca să te ispitească? Droguri, păcat, spioni, escroci? Cred că Scottie s-a scrântit!

Şi după ce se amuză, şeful Personalului făcu ceea ce Osnard ştia tot timpul că va face. Îl trimise la post în Panama. Lipsa de experienţă a lui Osnard nu reprezenta un obstacol. Instructorii lui îi atestau precocitatea în artele secretelor. Era bilingv şi, în termeni operaţionali, virgin.

— Va trebui să-ţi găseşti un informator principal, se lamentă şeful de personal, ca şi cum s-ar fi gândit mai bine. Se pare că nu avem pe nimeni pe listele noastre acolo. Presupun că le-am lăsat terenul americanilor. O să vedem noi ce-o să păţim. Îi raportezi direct lui Luxmore, înţelegi? Lasă-i pe analişti în pace, dacă nu ţi se spune altfel.

Găseşte-ne un bancher, tinere domn Osnard — sugere a dinţilor scoţieni din faţă în spatele bărbii — *care să cunoască lumea! Bancherii din zilele noastre se consideră deasupra ei, nu ca pe vremurile noastre. Îmi amintesc că aveam vreo doi la Buenos Aires, în timpul incidentului din Malvine.*

Ajutat de un calculator central, a cărui existenţă

fusese solemn refuzată şi de Parlament şi de guvern, Osnard caută fişierele tuturor bancherilor britanici din Panama, dar nu găseşte decât câțiva şi nici unul care, după un examen mai aprofundat, ar fi fost susceptibil de a cunoaşte lumea.

Atunci găseşte pe unul dintre magnații ăia la modă, tinere domn Osnard — privire semnificativă a ochilor scoțieni — *pe cineva care să-şi fi băgat coada peste tot!*

Osnard consultă datele tuturor oamenilor de afaceri din Panama, dar deşi unii erau tineri şi ambițioşi, nici unul nu-şi vârâse coada peste tot.

Găseşte, în cazul ăsta, vreun condeier, tinere domn Osnard. Ei pot pune întrebări fără să atragă atenția, se pot duce peste tot, îşi pot asuma riscuri! Trebuie să existe unul potrivit. Desco-peră-l. Adu-mi-l, te rog, imediat.

Osnard adună informații despre toți ziariştii britanici cunoscuți pentru şederile lor în Panama şi care vorbeau spaniola. Un bărbat corpolent, cu papion, pare dispus să accepte o propunere. Îl cheamă Hector Pride şi scrie pentru un ziar de care n-a auzit nimeni, *The Latino,* care apare lunar în Costa Rica. Tatăl lui e un exportator de vinuri din Toledo.

Exact tipul de care avem nevoie, tinere domn Osnard! exclamă Luxmore, plimbându-se febril de la un capăt la altul al covorului. *Angajează-l. Cumpără-l. Nu te uita la bani. Dacă zgârciții de la Finanțe îşi închid cuferele, marile bănci de pe Threadneedle Street le deschid pe ale lor. Aşa m-au asigurat de sus. Domnule Osnard, poți spune că trăim într-o țară ciudată, care îşi obligă industriaşii să faianțeze serviciile secrete, dar asta e legea dură a lumii noastre interesate de costuri...*

Sub un nume de împrumut, Osnard trece drept anchetator de la Foreign Office şi-l invită pe Hecor Pride la masă la Simpson, unde cheltuieşte dublul sumei alocate de Luxmore pentru această ocazie. Pride, ca mulți dintre colegii lui, vorbeşte, mănâncă şi bea mult, dar nu se osteneşte să asculte. Osnard aşteaptă până la desert,

apoi până la brânza Gorgonzola ca să pună întrebarea, dar răbdarea lui Pride ia sfârşit şi, spre uimirea lui Osnard, îşi întrerupe monologul despre efectele culturii Inca asupra gândirii contemporane din Peru şi izbucneşte într-un hohot de râs.

— De ce nu te dai la mine? spune el cu o voce tunătoare, care-i face să tresară pe clienții de la mesele vecine. Ce nu-ți place? Ai urcat fetița în nenorocitul ăla de taxi, nu-i aşa? Atunci ce mai aştepți ca să-i bagi mâna sub fustă?

Pride, află el, e angajat de un serviciu rival al contra-informațiilor britanice, care e şi proprietarul ziarului său.

— Mai este şi acel Pendel, despre care v-am vorbit, îi aminteşte Osnard lui Luxmore, profitând de dezamăgirea acestuia. Cel a cărui nevastă lucrează la Comisia Canalului. Mă tot gândesc că ei ar fi ideali.

Se gândise la asta zile şi nopți, la asta şi la nimic altceva. *Şansa nu favorizează decât mințile pregătite.* Studiase cazierul lui Pendel, fotografiile lui din față şi din profil, declarațiile sale, deşi multe erau vizibil inventate de către cei ce-l ascultau, citise rapoartele psihiatrilor şi ale asistenților sociali, rapoartele despre comportamentul lui în închisoare, scormonise tot ce putuse despre Louisa şi lumea mică şi închisă a celor din Zonă. Ca un ghicitor, se deschisese intimităților psihice şi vibrațiilor lui Pendel, îl studiase la fel de intens cum studiază un mediu harta junglei de nepătruns în care se crede că a dispărut un avion: sosesc, vin să te caut, ştiu cine eşti, aşteaptă-mă, şansa nu favorizează decât mințile pregătite.

Luxmore cugetă. Cu numai o săptămână în urmă considerase că acelaşi Pendel nu era demn de înalta misiune pe care o avea în minte:

Ca principalul meu informator, Andrew? Ca al tău?

Într-un butoi cu pulbere? Un croitor? O să râdă de noi toți cei de la ultimul etaj!

Iar când Osnard insistă din nou, de data asta după prânz, moment în care Luxmore era, în general, mai bine dispus:

Eu nu am prejudecăți, tinere domn Osnard, şi-ți respect judecata. Dar tipii ăştia din East End termină întotdeauna prin a te înjunghia pe la spate. Au chestia asta în sânge. Dumnezeule mare, n-am ajuns încă să fim siliți să recrutăm puşcăriaşi!

Dar asta era cu o săptămână în urmă şi numărătoarea inversă începuse pentru panamezi.

— Ştii, cred că am tras numărul câştigător, spune Luxmore, sugându-şi dinții şi frunzărind pentru a doua oară dosarul enorm al lui Pendel. A fost prudent din partea noastră că am încercat terenul mai întâi în altă parte, zău aşa. Ultimul etaj ne va fi, cu siguranță, recunoscător — declarațiile incredibile ale tânărului Pendel făcute poliției trec prin fața ochilor lui, mărturisiri complete, care nu incriminează pe nimeni — dacă te uiți mai adânc, omul este un recrut excelent, exact tipul de care avem nevoie pentru o națiune mică şi criminală — îşi suge dinții — am avut un tip de aceeaşi teapă care lucra în docurile din Buenos Aires în timpul afacerii din Malvine.

Privirea lui se opreşte o clipă asupra lui Osnard, dar fără să arate că-l consideră şi pe el la fel de calificat pentru o societate criminală.

— Va trebui să-l iei tare, Andrew. Sunt foarte încăpățânați negustorii ăştia de mărunțişuri din East End. Te simți în stare?

— Cred că da, domnule. Dacă mă ajutați din când în când.

— În meseria asta, un ticălos e ideal, cu condiția să lucreze pentru noi. Hârtiile de emigrare ale tatălui pe care Pendel nu l-a cunoscut niciodată. Iar nevasta e, fără îndoială, un atu.

Zgomot de dinți supți.

— Dumnezeule, suntem deja cu un picior în Comisia Canalului. E şi fata unui inginer american, Andrew, văd aici un element de echilibru. Şi catolică. Prietenul nostru din East End s-a descurcat bine. Hm, se pare că n-au existat bariere politice care să-i stea în cale. Reuşita personală întotdeauna înainte de orice, ca de obicei — iarăşi sugerea dinților —, Andrew, încep să văd ceva conturându-se aici. Va trebui să-i verifici de trei ori conturile, asta ți-o spun de la început. E în stare să facă pe nebunul, are fler, tupeu, vei fi în stare să-l manevrezi? Cine va conduce pe cine? Asta va fi problema — o privire spre certificatul de naştere al lui Pendel, purtând numele mamei care fugise — tipii ăştia ştiu întotdeauna cum să se introducă în saloanele domnilor, asta e sigur. Şi ştiu să obțină ce vor. Mă tem că te aruncăm direct în apă. Crezi c-ai să faci față?

— Cred că da.

— Bine, Andrew. Aşa cred şi eu. Un tip dur, dar al nostru, asta contează. Unul care ştie să se integreze, care are şcoala închisorii, care cunoaşte părțile întunecate ale străzii — sugerea dinților — *şi* slăbiciunile spiritului uman. Există aici un risc care îmi place. Şi celor de la ultimul etaj o să le placă.

Luxmore închide dosarul cu zgomot şi începe din nou să umble prin cameră, de data asta pe lat.

— Dacă nu putem apela la patriotismul lui, putem să-l speriem şi să-i speculăm lăcomia. Dă-mi voie să-ți vorbesc despre informatorii principali, Andrew.

— Vă rog, domnule.

"Domnule", rezervat prin tradiție şefului serviciului, e contribuția lui Osnard la ascensiunea autopropulsată a lui Luxmore.

— Tinere domn Osnard, poți să iei un informator *prost,* să-l pui în fața seifului duşmanului, să-i urli care e combinația în ureche şi el se va întoarce la tine cu mâinile goale. Ştiu. Am avut din ăştia. Unul în

conflagrația din Malvine. Dar pe unul *bun* îl poți arunca în deşert legat la ochi şi într-o săptămână a reperat ținta. De ce? Pentru că are instinctul tâlhăriei — sugerea dinților — am văzut asta de multe ori. Ține minte, Andy. Dacă un om nu are instinctul ăsta, nu-i nimic de capul lui.

— O să țin minte, spune Osnard.

Luxmore schimbă viteza. Se aşază brusc la birou. Întinde mâna după telefon. Îşi întrerupe gestul.

— Sună la Fişierul Central, îi ordonă el lui Osnard. Cere-le să aleagă un nume de cod la întâmplare. Un nume de cod arată că există un proiect. Redactează-mi un memoriu, nu mai mare de o pagină. Nu-şi văd capul de treabă, acolo sus.

În cele din urmă ridică receptorul şi formează numărul.

— În timpul ăsta, o să dau câteva telefoane particulare unor persoane influente, care au jurat să păstreze tăcerea şi vor rămâne veşnic anonime — sugerea dinților — altfel amatorii de la Finanțe ne-ar pune bețe în roate. Gândeşte-te la Canal, Andrew. Totul se bazează pe Canal.

Se opreşte brusc şi închide. Privirea i se întoarce spre fereastra cu geamul fumuriu, în spatele căreia nori negri amenință Parlamentul.

— O să le-o spun, Andrew, murmură el. *Totul se bazează pe Canal.* Asta va fi lozinca noastră în relațiile cu oamenii de toate felurile.

Dar gândurile lui Osnard rămân la lucruri mai pământeşti.

— Pentru el va trebui să punem la punct un sistem de salarizare destul de complicat, nu-i aşa, domnule?

— De ce? Ce prostie. Reglementările sunt făcute ca să fie încălcate. Nu te-au învățat chestia asta? Bineînțeles că nu. Instructorii sunt toți nişte ramoliți. Văd că te frământă o întrebare. Dă-i drumul.

— Ei bine, domnule…

— Da, Andrew.

— Aş dori un raport asupra situației lui financiare actuale în Panama. Dacă câştigă o groază de bani...

— Da?

— Atunci va trebui să-i propunem şi noi o groază, nu-i aşa? Dacă unui tip care câştigă un sfert de milion de dolari pe an îi oferi alte două sute cincizeci de mii, sunt puține şanse să-l tenteze. Dacă înțelegeți ce vreau să zic.

— Şi? îl îndeamnă el să continue pe un ton de tachinare.

— Ei bine, domnule, mă întrebam dacă vreunul dintre prietenii dumneavoastră din City n-ar putea lua legătura cu banca lui Pendel, sub un pretext oarecare, ca să afle care e situația.

Luxmore pune o mână pe telefon, ținând-o pe cealaltă pe dunga pantalonilor.

— Miriam dragă, găseşte-mi-l pe Geoff Cavendish. Dacă nu reuşeşti, sună-l pe Tug. Şi, Miriam... e urgent.

Trecură patru zile înainte ca Osnard să fie chemat din nou la mentorul lui. Extrasele bancare modeste ale lui Pendel se aflau pe biroul lui Luxmore, prin amabilitatea lui Ramón Rudd. Luxmore stătea nemişcat la fereastră, savurând acest moment istoric.

— Şi-a însuşit economiile neveste-sii, Andrew. Până la ultimul bănuț. Nu poate rezista lăcomiei. E al nostru.

Aşteptă până când Osnard citi cifrele.

— În cazul ăsta, un salariu n-o să-i convină, spuse Osnard, ale cărui cunoştințe în materie de finanțe erau mult mai sofisticate decât cele ale mentorului său.

— Zău? De ce nu?

— Ar merge direct în buzunarul bancherului său. Va trebui să-i dăm bani lichizi din prima zi.

— Cât?

Osnard se gândise deja la o cifră. O dublă, conştient de avantajul de a începe aşa cum avea de gând să

continue.

— Dumnezeule, Andrew, atât de mult?

— Poate şi mai mult, domnule, spuse Osnard pe un ton sinistru. E în rahat până-n gât.

Privirea lui Luxmore căută alinare spre contururile oraşului.

— Andrew?

— Da, domnule?

— Ţi-am spus că o viziune de ansamblu e făcută din anumite componente?

— Da, domnule.

— Una dintre ele e anvergura. Nu-mi trimite fleacuri, mărunţişuri. Nu "Uite, Scottie, ia sacul ăsta cu oase şi vezi ce pot scoate analiştii din el". Înţelegi ce vreau să zic?

— Nu prea, domnule.

— Analiştii de aici sunt nişte idioţi. Nu ştiu să facă legături. Nu văd formele apărând pe cer. Un om culege ce a semănat, mă înţelegi? Un bun agent prinde istoria din zbor. Nu ne putem aştepta ca un mic funcţionar de la etajul trei, preocupat de ipoteca lui, să prindă istoria din zbor, nu-i aşa? E nevoie de un om cu o viziune ca s-o facă. Nu eşti de acord?

— Voi face tot ce pot, domnule.

— Să nu mă dezamăgeşti, Andrew.

— Voi încerca, domnule.

Dacă Luxmore s-ar fi întors în momentul acela, ar fi avut surpriza să vadă că figura lui Osnard nu era la fel de umilă ca tonul. Un zâmbet de triumf îi lumina chipul ingenuu şi scântei de lăcomie i se aprinseseră în priviri. În plus, pe lângă făcutul bagajelor, vândutul maşinii şi jurămintele de fidelitate făcute fiecăreia dintre cele şase iubite, Andrew Osnard făcu un pas surprinzător pentru un tânăr englez care pleca să-şi servească regina într-o altă ţară. Printr-o rudă îndepărtată din Indiile de Vest, deschise un cont numeric la Grand Cayman, după ce se

asigurase că această bancă serviabilă avea o sucursală şi în Panama City.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Osnard îi plăti şoferului Pontiacului prăpădit şi se cufundă în noapte. Liniştea suspecta şi lumina slabă îi aminteau de şcoala unde fusese instruit. Transpira ca de obicei în acest climat nenorocit. Chiloţii îl rodeau între picioare, cămaşa era ca o cârpă de bucătărie udă leoarcă. Ura toate astea. Maşini cu farurile stinse se strecurau pe lângă el pe şoseaua umedă. Gardurile vii înalte contribuiau şi ele la discreţia locurilor. Plouase cu intermitenţe. Cu geanta în mână, traversă o curte asfaltată. O Venus goală, înaltă de aproape doi metri, luminată din interior de la nivelul vulvei, difuza o lumină slabă. Se împiedică de un ghiveci cu flori, înjură, de data asta în spaniolă, şi ajunse la un şir de garaje cu perdele din panglici de plastic atârnând deasupra uşilor. Câte un bec slab lumina fiecare număr. La numărul opt dădu la o parte panglicile, dibui drumul până la luminiţa roşie de pe peretele din fund şi apăsă pe ea — celebrul buton. O voce asexuată, ca de pe lumea cealaltă, îi mulţumi pentru vizită.

— Numele meu e Colombo. Am făcut o rezervare.

— Preferaţi vreo cameră anume, señor Colombo?

— O prefer pe cea pe care am rezervat-o. Trei ore. Cât costă?

— Nu vreţi o cameră specială, señor Colombo? Vestul sălbatic? Nopţile arabe? Tahiti? Cincizeci de dolari în plus.

— Nu.

— O sută cinci dolari, vă rog. Vă doresc o şedere plăcută.

— Dă-mi o chitanţă pentru trei sute, spuse Osnard.

Se auzi o sonerie electrică şi o cutie de scrisori

luminată se deschise lângă cotul lui. Introduse o sută douăzeci de dolari în fanta ei, care se închise imediat. Pauză, cât timp bancnotele trecură prin detector, bacşişul fu înregistrat şi chitanța falsa pregătită.

— Mai poftiți pe la noi, señor Colombo.

O rază de lumină abă aproape că-l orbi, un ştergător de picioare roşu apăru la picioarele lui, o uşă electronică stil Tudor se deschise cu un clic. Un miros de dezinfectant îl lovi în față, asemenea căldurii dintr-un cuptor. O orchestră invizibilă atacă "O sole mio". Leoarcă de sudoare, se uita în jur după aparatele de aer condiționat exact în clipa când le auzi intrând în funcțiune. În oglinzile trandafirii de pe plafon şi pereți, o infinitate de Osnarzi îşi aruncau priviri. Căpătâiul patului, din oglinzi şi el, cuvertura de pat roşie şi flocoasă, ondulându-se în lumina aceea hidoasă. O trusă de toaletă gratuită, conținând un pieptene, o periuța de dinți, trei prezervative şi două batoane de ciocolată cu lapte americană. Pe ecranul televizorului, două matroane şi un bărbat latin de patruzeci şi cinci de ani, cu păr pe fund, îşi făceau de cap goi, într-un salon. Osnard căută un întrerupător ca să-l închidă, dar cordonul intra direct în perete.

Isuse. Tipic.

Se aşeză pe pat, deschise servieta jerpelită şi aşeză materialul lângă el. Un top de indigo nou, ambalat ca hârtia de scris de producție locală. Şase role de microfilm ascunse într-un spray de insecticid. De ce arătau ascunzătorile biroului central de parcă ar fi fost cumpărate în magazinele de surplusuri guvernamentale ruseşti? Un magnetofon miniatural, la vedere. O sticlă de whisky pentru informatorul principal şi ofițerul care se ocupa de el. Şapte mii de dolari în bancnote de douăzeci şi de cincizeci. Păcat că trebuia să-i dea, dar mai bine să se gândească la ei ca la nişte bani investiți.

Şi din buzunar, în toată splendoarea ei, telegrama de patru pagini a lui Luxmore, pe care Osnard o etală pagină

cu pagină, ca să poată fi citită mai uşor. Se apucă apoi, încruntat şi cu gura căscată, să selecteze din ea, memorând şi omiţând în acelaşi timp, cam aşa cum şi-ar citi rolul un actor la academia de teatru: asta o s-o spun, dar altfel, asta n-o spun deloc, asta o s-o fac, dar cum ştiu eu, nu cum vrea el. Auzi zgomotul unei maşini care intra în garajul numărul opt. Se ridică, îndesă cele patru pagini ale telegramei înapoi în buzunar şi se postă în mijlocul camerei.

Auzi pocnetul metalic al unei portiere şi îşi zise: tracţiune pe patru roţi. Auzi paşi apropiindu-se şi adăugă în gând:"Merge ca un nenorocit de chelner", în timp ce încerca să distingă în spatele lor alte sunete mai puţin prieteneşti. Să se fi vândut Harry şi să fi spus tot? Să fi adus o bandă de gorile să mă aresteze? Bineînţeles că nu, dar instructorii repetau tot timpul că trebuie să-ţi pui întrebări, aşa că îmi pun. Bătăi în uşă: trei scurte, una lungă. Osnard descuie şi întredeschise uşa. Pendel, în prag, ţinea strâns în mână o sacoşă.

— Dumnezeule, ce naiba fac ăştia, Andy? Îmi aduc aminte de cei Trei Tolinos de la Circul Bertram Mills, unde mă ducea unchiul Benny.

— Fir-ar să fie! şuieră Osnard, în timp ce-l trăgea în cameră. Pe sacoşa ta scrie peste tot P&B.

Cum nu erau scaune, se aşezară pe pat. Pendel purta o *panabrisa.* Cu o săptămână în urmă, îi spusese lui Osnard că *panabrisele* vor fi cauza sfârşitului lui: răcoroase, elegante şi confortabile, Andy, şi costă cincizeci de dolari, nu ştiu de ce mă mai ostenesc. Osnard începu procedura de rutină, căci nu era o întâlnire oarecare între croitor şi client. Era o prestaţie cu asigurare multirisc, conform regulilor clasice ale manualului de spionaj.

— Ai avut vreo problemă ca să ajungi aici?

— Nu, Andy, totul e în regulă, mulţumesc de

întrebare. Dar tu?

— Ai vreun material care ar fi mai în siguranță la mine decât la tine?

Pendel scotoci într-unul din buzunarele *panabrisei* şi scoase bricheta ornamentată, mai cotrobăi după o monedă, deşurubă fundul brichetei şi scutură din ea un cilindru negru, pe care-l trecu de partea cealaltă a patului.

— Nu sunt decât douăsprezece, Andy, dar m-am gândit că oricum e mai bine să ți le dau ție. Pe vremea mea, aş fi aşteptat să termin filmul înainte de a-l duce la developat.

— Nimeni nu te-a urmărit, nu te-a recunoscut? Vreo motocicletă? Vreo maşină? Nimic suspect?

Pendel clătină din cap.

— Ce faci dacă suntem întrerupți?

— Te las pe tine, Andy, să dai explicațiile. Plec de îndată ce se poate şi le spun surselor mele să se lase la fund sau să plece într-o vacanță în străinătate, iar tu aştepți să iau din nou legătura cu tine, după ce totul reintră în normal.

— Cum?

— Procedura de urgență. De la cabină telefonică la cabină telefonică, după orarul prevăzut.

Osnard îl sili pe Pendel să recite orarele prevăzute.

— Şi dacă nu merge?

— Există şi magazinul, nu-i aşa, Andy? Haina de tweed e de mult gata de probă, un pretext ideal. A ieşit minunat, adăugă. Nu mă înşel niciodată când îmi place una dintre creațiile mele.

— Câte scrisori mi-ai trimis de la ultima noastră întâlnire?

— Numai trei, Andy. Atât am reuşit. N-ai idee ce bine merg afacerile. După părerea mea, cu noul club am dat lovitura.

— Ce scrisori erau?

— Două chitanțe şi o invitație la o avanpremieră a

noutăților din magazin. Totul a fost în regulă, nu-i aşa? Uneori îmi fac griji.

— Nu apeşi destul de tare. Scrisul se pierde printre caracterele imprimate. Foloseşti pix sau creion?

— Creion, Andy, aşa cum mi-ai spus.

Osnard scotoci în buzunarul servietei şi scoase un creion din lemn ordinar.

— Data viitoare foloseşte-l pe ăsta. E 2H. Mai tare.

Pe ecran, cele două femei îl părăsiseră pe bărbat şi se consolau între ele.

Furniturile. Osnard îi înmână lui Pendel sprayul de insecticid care conținea casetele cu film. Pendel îl scutură, apăsă pe buton şi zâmbi când văzu că funcționează. Exprimă însă temeri legate de durata de viață a indigoului, dacă şi-a pierdut prospețimea, Andy? Osnard îi dădu oricum un teanc nou şi-i spuse să arunce ce-i mai rămăsese din cel vechi.

Rețeaua. Osnard voia un raport de activitate a fiecărei surse secundare, ca să scrie în carnețel. Sursa secundară Sabina, creația vedetă şi alter ego-ul Martei, studentă la ştiințe politice, disidentă responsabilă de celula de maoişti clandestini de la El Chorillo, cerea înlocuirea presei de imprimare, cea veche nemaifuncționând. Cost estimativ: cinci mii de dolari sau poate ştia Andy unde să găsească una de ocazie?

— Să cumpere una, decretă Osnard sec, în timp ce scria "presă de imprimerie" şi "zece mii de dolari". Să păstrăm distanța în tot timpul operațiunii. Tot mai crede că-şi vinde informațiile yankeilor?

— Da, Andy, până când o să-i spună Sebastian altceva.

Sebastian, altă creație a Martei, era iubitul Sabinei, un avocat acrit, fost activist anti-Noriega care, datorită clientelei sale sărăcite, oferea tot felul de informații despre curiozități cum ar fi viața grea a comunității musulmane

din Panama.

— Ce se aude cu Alpha Beta? întrebă Osnard.

Sursa secundară Beta era invenția lui Pendel: membru al Comitetului Consultativ al Canalului din Adunarea Națională şi furnizor ocazional de conturi bancare, în căutare de domicilii respectabile. Mătuşa lui Beta, Alpha, era secretară la Camera Panameză de Comerț. În Panama, toată lumea avea o mătuşă care lucra într-un loc folositor.

— Beta e prin țară, ca să atragă favorurile alegătorilor, Andy, de-aia tace. Dar are joi o întâlnire la Camera Panameză de Comerț şi Industrie, iar vineri ia cina cu vicepreşedintele, aşa că se zăreşte o luminiță la capătul tunelului. Ultimele lui informații au plăcut celor de la Londra, nu-i aşa? Uneori are senzația că nu e destul de apreciat.

— Calitatea a fost bună, dar cantitatea...

— Beta se întreba dacă nu cumva ar fi cazul să i se dea o mică primă.

Părea că şi Osnard se întreba, căci îşi notă ceva, mâzgăli o cifră şi o încercui.

— Îți spun data viitoare. Şi Marco?

— Marco, aş putea spune, e bine, Andy. Am petrecut o seară în oraş, i-am cunoscut nevasta, am plimbat câinele împreună şi ne-am dus la cinema.

— Când ai de gând să-l întrebi?

— Săptămâna viitoare, Andy, dacă sunt în dispoziția necesară.

— Ei bine, e cazul să fii. Salariu de bază, cinci sute pe săptămână, revizuibil după trei luni, plătibil în avans. O primă de cinci mii bani gheață, când semnează contractul.

— Pentru Marco?

— Pentru tine, nătărăule, spuse Osnard, întinzându-i un pahar de whisky în toate oglinzile roz deodată.

Osnard producea genul de semnale pe care le emiteau persoanele sus-puse când aveau ceva neplăcut de spus. O mutră nemulțumită i se întipări pe trăsăturile grăsuțe şi privi disprețuitor spre acrobațiile de pe ecranul televizorului.

— Pari foarte bine dispus azi, începu el pe un ton de reproş.

— Mulțumesc, Andy. Datorită ție şi Londrei.

— Înseamnă că ai primit împrumutul, da? Nu-i aşa? Am întrebat dacă *nu-i* aşa?

— Andy, îi mulțumesc în fiecare zi Creatorului şi gândul că sunt pe cale să dau banii înapoi mă face să sar în sus de bucurie. E ceva în neregulă?

Osnard luă acel ton de supraveghetor de liceu pe care îl auzise atât de des, de obicei înaintea unei bătăi.

— Da, ceva nu merge. Nu merge *deloc.*

— Vai de mine.

— Mă tem că Londra nu e la fel de mulțumită de tine cum pari să fii tu.

— De ce, Andy?

— O, nu e mare lucru. Numai c-au ajuns la concluzia că H. Pendel superspionul, e un escroc prea bine plătit, neloial, corupt şi ipocrit.

Zâmbetul lui Pendel începu o eclipsă lentă, dar totală. Umerii i se lăsară în jos, iar mâinile, pe care se sprijinea pe pat, se aşezară cuminți în fața corpului, ca să-i dovedească polițistului că nu avea intenții belicoase.

— Au vreun motiv anume, Andy? Sau e mai degrabă ceva de ordin general?

— Mai mult, nu sunt deloc mulțumiți de nenorocitul ăla de Mickie Abraxas.

Pendel îşi ridică brusc capul.

— De ce? Ce a făcut Mickie? întrebă el cu o energie de care nu s-ar fi crezut în stare. Mickie nu e amestecat în treaba asta, adăugă el agresiv.

— În *ce?*

— Mickie n-a făcut nimic.

— Nu. N-a făcut. Chiar asta-i problema. De prea mult timp. În afară de faptul că a acceptat cu amabilitate zece mii de dolari bani gheață ca semn de bună-credință. Ce ai făcut *tu?* Tot nimic. L-ai privit pe Mickie cum își privește buricul.

Vocea lui căpătase tonul batjocoritor al unui licean.

— Şi ce-am făcut eu? Ți-am dat o primă frumuşică pentru *productivitate* — ce banc bun — care, pe înțelesul tuturor, înseamnă că am recrutat o sursă secundară spectaculos de neproductivă, şi anume pe domnul Abraxas, duşman al tiranilor şi apărător al oamenilor de rând. Londra se prăpădeşte de râs pe chestia asta. Se întreabă dacă nu cumva *ofițerul de teren* — adică eu — nu e prea *tânăr* şi un pic prea *credul* ca să aibă de-a face cu rechini ca domnul Abraxas şi ca tine.

Tirada lui Osnard căzuse în urechile unui surd. În loc să se simtă doborât, Pendel păru că se destinde, ca şi cum temerile lui, oricare ar fi fost ele, nu avuseseră o bază reală şi tot ce discutau acum era un fleac în comparație cu coşmarurile lui. Brațele îi reveniră pe lângă corp, se aşeză picior peste picior şi se sprijini de căpătâiul patului.

— Şi ce propune Londra să facem, Andy? întrebă el plin de compasiune.

Tonul autoritar al lui Osnard făcu loc unei indignări exagerate.

— Ne bate la cap cu datoriile lui de onoare. Dar datoria de onoare față de *noi?* Ne duce de nas — "nu vă pot spune astăzi, vă spun luna viitoare" — ne excită pe toți în legătură cu o conspirație care nu există, grupurile de studenți care nu discută decât cu el, grupurile de pescari care nu discută decât cu studenții, vorbe de clacă. Cine dracu' se crede, pentru numele lui Dumnezeu? Cine

dracu' crede că suntem *noi?* Nişte idioți nenorociți?

— O face din loialitate, Andy. Şi el are surse sensibile, ca şi tine, şi trebuie să capete autorizație de la toată lumea.

— Fac ceva pe loialitatea lui! Aşteptăm de trei săptămâni din cauza loialității ăsteia. Dacă e chiar atât de loial, n-ar fi trebuit să-ți trăncănească niciodată despre Mişcarea lui. Dar a făcut-o. Aşa că l-ai prins de boaşe. Şi în meseria noastră, când ții pe cineva de boaşe strângi, nu glumă. Nu laşi pe toată lumea să aştepte un răspuns despre semnificația universului, pentru că un bețiv altruist are nevoie de trei săptămâni ca să obțină permisiunea prietenilor lui ca să-ți spună.

— Şi în cazul ăsta ce facem, Andy? întrebă Pendel calm.

Dacă Osnard ar fi avut urechi sau inimă, ar fi putut recunoaşte în glasul lui Pendel aceleaşi inflexiuni pe care le auzise când menționase pentru prima oară recrutarea Opoziției Tăcute a lui Mickie, în timpul unui prânz, cu câteva săptămâni în urmă.

— Îți spun exact ce o să faci, i-o tăie el, reintrând în personajul de supraveghetor. Te duci la nenorocitul de Abraxas şi-i zici: Mickie, îmi pare rău că trebuie să-ți spun, dar milionarul meu țicnit nu mai vrea să aştepte. Aşa că, dacă nu vrei să te întorci în închisoarea panameză de unde ai venit, sub acuzația de conspirație cu persoane necunoscute ca să faci ce naiba conspiri să faci, dă-i drumul. Pentru că te aşteaptă un sac de bani dac-o faci şi un pat foarte tare într-un spațiu foarte îngust dacă nu o faci. In sticla aia e apă?

— Da, Andy. Cred că e apă. Îmi imaginez că vrei să bei puțin.

Pendel îi întinse sticla oferită de direcție pentru resuscitarea clienților epuizați. Osnard bău, îşi şterse buzele cu dosul palmei şi gâtul sticlei cu arătătorul grăsuț. Îi întinse apoi sticla înapoi lui Pendel. Pendel însă hotărî că nu-i era sete. Se simțea rău, dar nu era genul de

greață care trecea cu apă. Avea mai degrabă legătură cu prietenia lui complice cu deținutul Abraxas şi sugestia lui Osnard de a-l trăda. Ultimul lucru de pe lumea asta pe care şi-ar fi dorit Pendel să-l facă în acel moment era să bea dintr-o sticlă umezită de saliva lui Osnard.

— Firimituri, firimituri, nimic altceva decât firimituri, se plângea Osnard, montat. Şi, dacă adunăm, ce ne dă asta? Vânt. Rămâne pe mâine, ai răbdare. Nu avem o vedere de ansamblu, Harry. Asta nu reuşim să avem. Londra o vrea acum. Nu mai pot să aştepte. Nici noi nu mai putem. Mă înțelegi?

— Cât se poate de bine, Andy. Cât se poate de bine.

— Bravo, spuse Osnard pe un ton morocănos, pe jumătate împăciuitor, care urmărea reinstaurarea relațiilor bune dintre ei.

Iar de la Abraxas, Osnard trecu la un subiect şi mai drag lui Pendel, şi anume soția lui, Louisa.

— Delgado câştigă teren, ai observat? începu inocent Osnard. Dacă e să mă iau după presă, e marele boss al Comitetului Director al Canalului. Nu poate să urce mai sus fără să se ardă.

— Am citit şi eu, spuse Pendel.

— Unde?

— În ziare. Unde altundeva?

— În ziare?

Fu rândul lui Osnard să zâmbească şi al lui Pendel să stea în rezervă.

— Asta înseamnă că nu Louisa ți-a spus?

— Nu înainte de anunțul oficial. Nu e genul ei.

Nu te apropia de prietenul meu, spuneau ochii lui Pendel. Nu te apropia de soția mea.

— De ce nu? întrebă Osnard.

— E discretă. Are simțul datoriei. Ți-am mai spus-o.

— Ştie că te întâlneşti cu mine în seara asta?

— Bineînțeles că nu. Mă crezi imbecil?

— Totuşi, ştie că se întâmplă ceva, nu-i aşa? Trebuie să fi remarcat schimbările din stilul tău de viață. Nu e oarbă.

— Îmi extind activitățile. Asta e tot ce ştie şi ce trebuie să ştie.

— Mă rog, există o mulțime de feluri de a-ți extinde activitatea, nu-i aşa? Nu toate sunt pe placul nevestelor.

— Nu-şi pune întrebări.

— Mie nu mi-a făcut impresia asta, Harry, când am fost pe Anytime Island. Am găsit-o mai degrabă preocupată. Nu făcea o dramă din asta, nu e genul ei, voia doar să-i spun dacă mi se părea normal pentru un bărbat de vârsta ta.

— Ce să fie normal?

— Să cauți compania altora, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Nu şi pe a ei. Să bați oraşul.

— Ce i-ai spus?

— I-am spus c-o să aştept până la patruzeci de ani şi pe urmă o să-i spun. E o femeie formidabilă, Harry.

— Da. Este. Aşa că las-o în pace.

— Tocmai mi-a trecut prin minte că poate ar fi mai fericită dacă ai putea s-o linişteşti.

— N-are nevoie.

— Tot ce vreau e să ne apropiem un pic mai mult de izvor.

— Ce izvor?

— Izvorul. Sursa. Fântâna cunoaşterii. Delgado. Ea îl admiră pe Mickie. Mi-a spus-o. Îl adoră pe Delgado. Urăşte ideea vânzării Canalului pe şest. Din punctul meu de vedere, e perfectă.

Privirea lui Pendel era din nou privirea sumbră şi fixă din puşcărie. Dar Osnard nu observă că Pendel se retrăsese în sinea lui, preferind să-şi continue cu voce tare reflecțiile despre Louisa.

— O sursă înnăscută, perfectă, dacă mă întrebi pe mine.

— Cine?

— "Vizează Canalul", continuă Osnard. "Totul se bazează pe Canal." E singurul lucru la care pare că se gândeşte Londra. Cine va pune mâna pe el. Ce vor face cu el. Tot Whitehall-ul îşi udă pantalonii reiaţi ca să descopere cu cine discută Delgado în secret.

Închise ochii, pe gânduri.

— *Minunată* fată. Una dintre cele mai bune de pe lume. Solidă ca o stâncă, un pumn de fier, credincioasă până la moarte. O recrutare perfectă.

— Pentru ce?

Osnard luă o gură de whisky.

— Cu un pic de ajutor din partea ta, dacă prezinţi bine lucrurile şi foloseşti limbajul potrivit, n-o să fie nici o problemă, continuă el, meditând. Nu va trebui să se implice direct. N-o să-i cerem să plaseze o bombă în Palatul cu Bâtlani, să se culce cu studenţii şi să iasă pe mare cu pescarii. Tot ce trebuie să facă e să asculte şi să observe.

— Ce să observe?

— Nici nu trebuie să-l pomeneşti pe amicul tău Andy. Nu trebuie să li-l pomeneşti lui Abraxas sau celorlalţi, aşa că nu i-l pomeni nici ei. Pune accentul pe legăturile matrimoniale, aşa e cel mai bine. Vechea chestie cu respectul şi ascultarea. Louisa îţi dă informaţiile, tu mi le dai mie, eu le trimit la Londra. Simplu ca bună-ziua.

— Louisa iubeşte Canalul, Andy. N-o să-l trădeze. Nu e genul ei.

— Nici vorbă să-l trădeze, nătărăule! Îl salvează, pentru numele Domnului! Crede că Delgado e bunul Dumnezeu, nu-i aşa?

— E americancă, Andy. Îl respectă pe Delgado, dar iubeşte şi America.

— Nu trădează nici America, fir-ar să fie! îi va permite Unchiului Sam să evite şomajul. Să-şi păstreze trupele *in situ.* Să nu închidă bazele militare. Ce-şi poate dori mai mult? Ajută America salvând Canalul de escroci,

îl ajută pe Delgado, spunându-ne toate porcăriile panamezilor, ajută America, e un motiv în plus ca soldații americani să rămână. Ai zis ceva? N-am auzit.

Pendel spusese ceva, dar cu o voce atât de înăbuşită, că abia se putea auzi. Se ridică şi el în picioare, ca Osnard, şi încercă din nou.

— Cred că te-am întrebat ce valoare crezi că ar avea Louisa pe piață, Andy.

Osnard se bucură când auzi această întrebare practică. Intenționa să pună şi el problema mai târziu.

— Ca şi tine, Harry. Exact la fel, spuse el generos. Acelaşi salariu, aceleaşi prime. Pentru mine, e o chestiune de principiu. Femeile sunt la fel de bune ca şi noi. Mai bune. Chiar ieri le-am spus-o celor de la Londra. Plată egală sau nimic. Putem dubla veniturile tale. Un picior în Opoziția Tăcută, celălalt în Canal. Hai noroc.

Filmul de la televizor se schimbase. Două văcărite dezbrăcau un cow-boy în mijlocul unui canion, în timp ce caii lor legați îşi întorceau privirile.

Pendel vorbea ca în somn, încet şi mecanic, ca pentru el, nu pentru Osnard.

— N-o va face niciodată.

— De ce nu?

— Are principiile ei.

— O să le cumpărăm.

— Nu sunt de vânzare. E la fel ca maică-sa. Cu cât o împingi mai mult, cu atât se cabrează mai tare.

— De ce s-o împingem? De ce să n-o facem să sară de bunăvoie?

— Foarte nostim.

Osnard începu să declame. Ridică un brăt în aer şi mâna cealaltă şi-o puse pe inimă.

— Sunt un erou, Louisa! Şi tu poți fi! Mărşăluieşte alături de mine! Participă la cruciadă! Salvează Canalul! Salvează-l pe Delgado! Denunță corupția! Vrei să încerc

eu în locul tău?

— Nu, nu e recomandabil să încerci.

— De ce nu?

— Sincer să fiu, nu-i plac englezii. Pe mine mă suportă fiindcă provin dintr-un mediu decent. Dar când e vorba despre înalta burghezie engleză, e de părerea tatălui ei că sunt, fără excepție, o bandă de ticăloşi şmecheri, total lipsiți de scrupule.

— Am avut impresia că i-am plăcut.

— În plus, niciodată nu l-ar turna pe şeful ei. Niciodată.

— Nici pentru un sac de bani? Mă întreb.

— Banii nu o interesează, mulțumesc, răspunse Pendel cu aceeaşi voce de automat. Crede că avem destui şi, în sinea ei, consideră că sunt ochiul dracului şi că ar trebui desființați.

— Bun, atunci o să-i plătim salariul soțiorului ei iubit. Bani gheață. Ca să nu apară pe tăbliță la împrumut. Tu te ocupi de finanțe, ea se ocupă de altruism. Nici nu trebuie să afle.

Dar Pendel nu reacționă la acest portret fericit al perechii de spioni. Cu chipul împietrit, privea fix la perete, gata pentru un drum lung.

Pe ecran, văcarul zăcea culcat pe spate pe o pătură. Văcărițele, care-şi păstraseră pe ele pălăriile şi cizmele, stăteau în picioare una la un cap, alta la celălalt, de parcă s-ar fi întrebat cum să-l ambaleze. Dar Osnard era prea ocupat cu scotocitul în servietă ca să observe, iar Pendel tot se mai încrunta la perete.

— Isuse, era să uit! exclamă Osnard.

Şi scoase un teanc de dolari, apoi un altul, până când toate cele şapte mii zăceau pe pat lângă insecticid, indigo şi brichetă.

— Primele. Îmi pare rău pentru întârziere. De vină sunt caraghioşii ăia de la contabilitate.

Pendel îşi mută cu greu privirea spre pat.

— Nu e cazul să-mi dai nici o primă. Nici mie, nici celorlalţi.

— Ba da. Sabinei, pentru pregătirea studenţilor din ultimii ani. Lui Alpha, pentru înţelegerile de afaceri ale lui Delgado cu japonezii. Lui Marco, pentru întâlnirile nocturne ale preşedintelui. Bang!

Pendel clătina perplex din cap.

— Trei stele pentru Sabina, trei stele pentru Alpha, una pentru Marco, fac în total şapte, insistă Osnard. Numără-i.

— Nu e nevoie.

Osnard împinse spre el o chitanţă şi un pix.

— Zece mii. Ca de obicei, şapte în mână şi trei pentru fondul de ajutor al văduvelor şi orfanilor.

Pendel găsi undeva, în adâncurile lui, forţa să semneze. Dar lăsă banii pe pat, ca să-i privească fără să-i atingă. În timp ce Osnard, orbit de lăcomie, reînnoia campania de racolare a Louisei, Pendel se reîntoarse la umbrele gândurilor lui intime.

— Îi plac fructele de mare, nu-i aşa?

— Ce legătură are asta?

— Nu există vreun restaurant unde o duci de obicei când vreţi să sărbătoriţi ceva?

— La Casa del Marisco. Comandă întotdeauna creveţi cu sos Momay şi cambulă. Nu schimbă niciodată.

— Mesele sunt aşezate la distanţă una de alta? Te simţi în intimitate?

— Acolo mergem la aniversări şi la ocazii.

— Aveţi vreo masă a voastră?

— În colţ, lângă fereastră.

Osnard jucă rolul soţului îndrăgostit, cu sprâncenele ridicate şi cu capul aplecat într-o parte.

— Trebuie să-ţi spun ceva, draga mea. E timpul să afli şi tu. Îmi fac datoria. Raportez adevărul unor oameni

care pot face ceva pentru el. Ar merge?

— S-ar putea. Dacă i-ar plăcea siropurile.

— Pentru ca dragul tău tată să se poată odihni în pace. La fel şi mama ta. Pentru idealurile tale, idealurile lui Mickie şi ale mele, chiar dacă am fost silit să le ascund, din motive de securitate.

— Ce-i spun despre copii?

— Că e pentru viitorul lor.

— Grozav viitor, cu noi doi la pâmaie. Ai văzut vreodată brațele alea care ies pe ferestre? Într-o zi le-am numărat. Chestia asta o faci numai dacă ai fost şi tu înăuntru. Douăzeci şi patru la o singură fereastră, fără să punem la socoteală şi rufele întinse la uscat, plus că nu e decât o fereastră la o celulă.

Osnard oftă, ca şi cum ce avea să spună îl durea mai mult pe el decât pe Pendel.

— Harry, mă sileşti să joc tare.

— Nu te silesc. Nimeni nu te sileşte.

— N-aş vrea să-ți fac una ca asta, Harry.

— Ei bine, n-o face.

— M-am străduit să te cruț, Harry. N-a mers, aşa că uite care-i concluzia.

— Nu e nici o concluzie.

— Actele sunt pe numele voastre ale amândurora. Al tău şi al Louisei. Sunteți amândoi în aceeaşi barcă. Vrei să ridici ipoteca de pe prăvălie şi de pe orezărie, Londra cere o contribuție activă din partea voastră, a amândurora. Dacă nu, gata cu povestea de dragoste, închid robinetul prin care curg banii şi vă scot la mezat. Prăvălie, orezărie, cluburi de golf, maşină, copii, pe scurt, catastrofă.

Lui Pendel îi trebui un moment până să ridice capul, ca şi cum ar fi avut nevoie de timp ca să digere sentința de închisoare pe care o pronunțase judecătorul.

— Ăsta e şantaj, Andy, nu crezi?

— Legea pieții, bătrâne.

Pendel se ridică încet şi rămase nemişcat, cu

picioarele apropiate şi cu capul plecat, privind la bancnotele de pe pat, înainte de a le aduna la loc în plic şi de a pune plicul în sacoşă, împreună cu indigoul şi cu insecticidul.

— Am nevoie de câteva zile, zise el, privind podeaua. Trebuie să vorbesc cu ea, nu-i aşa?

— Remediul e în mâinile tale, Harry.

Pendel îşi târşâi picioarele spre uşă, cu capul plecat în continuare.

— La revedere, Harry. Pe curând, la locul stabilit, de acord? Acum du-te. Noroc.

Pendel se opri, făcu o pauză şi se întoarse. Pe chipul lui nu se putea citi nimic decât o acceptare pasivă a pedepsei.

— Şi ție, Andy. Şi-ți mulțumesc pentru primă, pentru whisky şi pentru sugestiile în legătură cu Mickie şi cu soția mea.

— Cu plăcere, Harry.

— Şi nu uita să vii să probezi haina de tweed. E o haină rezistentă, dar de bun-gust. E timpul să facem alt om din tine.

O oră mai târziu, încuiat în colivia din fundul camerei blindate, Osnard vorbea în enormul receptor al telefonului secret şi-şi imagina cum cuvintele lui erau recompuse digital la urechea păroasă a lui Luxmore. La Londra, Luxmore venise devreme la birou, ca să primească acest apel telefonic.

— Întâi i-am dat morcovul, pe urmă i-am arătat bățul, domnule, raportă el cu vocea de cercetaş erou pe care o păstra pentru şeful lui. Am fost cam dur, dar tot mai şovăie. Louisa o să vrea, n-o să vrea, poate că o să vrea. Nu se pronunță.

— Naiba să-l ia!

— Asta e şi părerea mea.

— Bine, înseamnă că vrea şi mai mulți bani, nu?

— Aşa se pare.

— Ce poţi să te aştepţi de la un neisprăvit ca el, Andrew?

— Spune că are nevoie de timp ca s-o convingă.

— Şmecher ca o maimuţă. Mai degrabă de timp ca să ne convingă. Ce preţ are femeia asta, Andrew? Nu mă cruţa. După chestia asta, strângem cureaua, fir-ar să fie!

— N-a avansat nici o cifră, domnule.

— Te cred şi eu. E un negociator înnăscut. Ne ţine de boaşe şi o ştie. Tu, care-l cunoşti, ce părere ai? în cel mai rău caz?

Osnard făcu o pauză ca să arate că se gândea profund.

— E un dur, spuse el prudent.

— Ştiu că e un dur! Toţi sunt duri! Tu ştii că e un dur. Ultimul etaj ştie că e un dur. Geoff ştie că e un dur. Un anumit investitor particular, prieten cu mine, ştie că e un dur. A fost un dur din prima zi. Va fi din ce în ce mai dur. Dumnezeule, dac-aş avea o soluţie mai bună, n-aş ezita nici o clipă! În timpul luptelor din Malvine, a existat un tip care ne-a stors o avere fără să ne dea vreodată ceva în schimb.

— Trebuie plătit cu bucata.

— Continuă.

— Un avans mare nu va face decât să-l încurajeze să se culce pe lauri.

— Sunt total de acord. Ne-ar râde în nas. Aşa fac de obicei. Ne storc de bani şi râd.

— Pe de altă parte, primele mai mari îl stimulează. Am constatat lucrul ăsta înainte, ca şi în seara asta.

— Zău?

— Ar fi trebuit să-l vedeţi cum înfunda banii în servietă.

— Dumnezeule.

— Pe de *altă* parte, ni i-a *dat* pe Alpha şi pe Beta şi pe studenţi, l-a *pus* pe Urs, fără să-şi dea seama, pe roate, l-a *recrutat* pe Abraxas până la un anumit punct şi

l-a *recrutat* pe Marco.

— Dar l-am plătit de fiecare dată. Din plin. Şi ce am primit în schimb, până azi? Promisiuni. Fleacuri. "Aşteptați lovitura cea mare." Mi se face greață, Andrew. Greață.

— L-am făcut să înțeleagă asta cu destulă duritate, dacă pot să spun aşa, domnule.

Vocea lui Luxmore se înmuie imediat.

— Sunt sigur, Andrew. Dacă s-a înțeles altceva, îmi pare rău. Continuă, te rog.

— Convingerea mea *personală*... reluă Osnard bănuitor.

— Este singura care contează, Andrew!

— ...e că trebuie să reacționăm doar în caz de randament. Dacă livrează, plătim. Acelaşi lucru, după cum spune el, e valabil şi dacă-şi livrează soția.

— Sfântă fecioară, Andrew! Ți-a *zis* una ca asta? Ți-a *vândut* nevasta?

— Încă nu, dar e de vânzare.

— În douăzeci de ani în acest Serviciu, Andrew, în toată istoria lui, nu s-a întâlnit un bărbat care să-şi cedeze nevasta pentru bani.

Când vorbea despre bani, Osnard avea un debit mai lent, mai fluid.

— Propun să-i dăm câte o primă pentru fiecare sursă secundară pe care o recrutează, inclusiv nevastă-sa. Prima va fi calculată proporțional cu salariul sursei secundare, la bază. Dacă ea merită o primă, capătă şi el partea lui.

— În plus?

— Absolut. A mai rămas de rezolvat problema cu cât îi plăteşte Sabina pe studenți.

— Nu-i răsfăța prea tare, Andrew! Şi Abraxas?

— Dacă şi când organizația lui Abraxas ne dă conspirația, acelaşi comision îi revine lui Pendel, calculat la douăzeci şi cinci la sută din ce-i dăm lui Abraxas şi grupului său ca primă.

— Am auzit *dacă şi când?* Ce vrei să spui, Andy?

— Îmi pare rău, domnule, dar nu mă pot împiedica să mă întreb dacă nu cumva Abraxas ne trage pe sfoară. Sau Pendel. Scuzați-mă. E târziu.

— Andrew?

— Da, domnule.

— Ascultă-mă, Andrew. E un ordin. Conspirația *există.* Nu-ți pierde curajul doar pentru că eşti obosit. *Bineînțeles* că există o conspirație. Tu o crezi, eu o cred. Unul dintre cei mai mari creatori de opinie din *lume* o crede. În sinea lui. Profund. Cele mai strălucite creiere ale presei o cred sau o vor crede în curând. Acolo există un complot, pus la cale de un nucleu dur al elitei panameze, vizând Canalul şi noi o să-l scoatem la lumină! Andrew? spuse el pe un ton brusc alarmat. Andrew!

— Domnule?

— Scottie, te rog. Gata cu "domnule" între noi. Te simți cu conştiința împăcată, Andrew? Eşti stresat? Te simți bine? Dumnezeule, sunt un adevărat monstru, cu toate problemele astea, nu te întreb niciodată cum te simți. Am o oarecare influență la ultimul etaj şi de cealaltă parte a fluviului. Mă întristează când un tânăr harnic şi loial nu cere nimic pentru el, în vremurile noastre atât de materialiste.

Osnard emise acel gen de râs încurcat pe care îl emiteau tinerii loiali şi harnici când erau încurcați.

— Aş avea nevoie de nişte somn, dacă aveți în plus.

— Culcă-te, Andrew. Acum. Dormi cât vrei tu. E un ordin. Avem nevoie de tine.

— Aşa voi face, domnule. Noapte bună.

— Bună dimineața, Andrew. Nu glumesc când zic chiar acum. Şi când o să te trezeşti, o să auzi din nou conspirația, cât se poate de clar, ca un corn de vânătoare, o să sari din pat şi o să porneşti s-o cauți, ştiu că aşa vei face. Şi eu am pățit la fel. Am auzit-o şi eu. Şi am plecat la război din cauza ei.

— Noapte bună, domnule.

Dar ziua tânărului şi harnicului maestru în ale spionajului nu era nici pe departe terminată. *Arhivează informaţiile cât sunt proaspete,* instructorii îi băgaseră fraza asta în cap *ad nauseam.* Întorcându-se în camera blindată, descuie o cutie ciudată din metal, a cărei combinaţie n-o ştia decât el, şi scoase din ea un caiet roşu legat de mână, similar ca greutate şi formă cu un jurnal de bord, înconjurat de un fel de centură de castitate din fier, ale cărei capete se întâlneau cu un alt lacăt, pe care îl deschise de asemenea. Revenind în birou, puse caietul pe masă lângă lampă şi sticla cu whisky, notiţele şi casetofonul din servieta jerpelită.

Caietul roşu îi era indispensabil pentru redactarea rapoartelor. În paginile lui ultrasecrete se găseau, în atenţia agenţilor de teren inteligenţi, toate lacunele informaţionale ale Cartierului General, cunoscute sub numele de "Găurile negre ale analiştilor". Şi, în logica simplă a lui Osnard, analiştii nu puteau controla ce nu ştiau. Şi ce nu puteau controla, nu puteau critica. Osnard, ca mulţi scriitori de dată recentă, descoperise că era neaşteptat de sensibil la critici. Timp de două ore, fără pauză, Osnard reformulă, adapta, corectă şi rescrise până când ultimele informaţii ale CORSARULUI se potriviră ca nişte cepuri perfecte în Găurile Negre ale analiştilor. Un ton lapidar, un permanent scepticism, o îndoială subliniată ici şi colo completau aerul de autenticitate. Până când, în sfârşit satisfăcut de munca lui, îi telefona lui Shepherd, funcţionarul de la cifru, îl convocă imediat la ambasadă şi, după principiul că mesajele trimise la ore de neconceput erau mai impresionante decât cele din timpul zilei, îi înmână o telegramă cifrată de mână ULTRASECRET CORSAR, ca s-o transmită imediat.

— Aş vrea să pot să-ţi spun despre ce e vorba, Shep, spuse Osnard cu vocea unui paraşutist înaintea unei

operațiuni de comando, văzând cum Shepherd se uita curios la grupurile de cifre neinteligibile.

— Şi eu, Andy, dar nu e cazul.

— Aşa e, aprobă Osnard.

Îl trimitem pe bătrânul Shep, spusese şeful personalului. O să-l facă pe tânărul Osnard să țină drumul cel drept.

Osnard conducea maşina, dar nu spre apartamentul lui. Mergea undeva, dar unde anume nu ştia exact. Un teanc gros de dolari îi apăsa sfârcul stâng. Ce să fie? Lumini fosforescente, fotografii color cu negrese goale în rame luminate, însemne în mai multe limbi amintind *LIVE EROTIC SEX*. De acord, dar în seara asta nu sunt dispus. Merse mai departe. Peşti, vânzători de droguri, polițişti, câțiva poponari, toți în căutare de bani. Infanterişti în uniformă, în grupuri de câte trei. Trecu de Costa Brava Club, specializat în tinerele curve chinezoaice. Mulțumesc, dragele mele, le prefer mai în vârstă şi mai recunoscătoare. Merse mai departe, lăsându-se condus de simțuri, cum îi plăcea s-o facă. Latura virilă din el se trezea la viață. E simplu, trebuie să le încerci pe toate. Cum naiba să ştii dacă vrei un lucru până nu l-ai cumpărat? Gândul i se întoarse la Luxmore. Cel mai mare creator de opinie din lume o crede... Trebuie să fie Ben Hatry. Luxmore îi pomenise numele de vreo două ori, la Londra. Făcuse chiar bancuri pe seama lui. Beneficiul nostru mutual, ha, ha, ha. *Bene*avantajul unui anumit baron al presei patriotarde. *N-ai auzit nimic, tinere domn Osnard. Numele de Hatry nu-mi va ieşi niciodată de pe buze.* După care şi-a supt dinții. Ce bou.

Osnard întoarse maşina dintr-o rotire de volan, lovi trotuarul, urcă pe el şi parcă. Sunt diplomat, aşa că naiba să vă ia pe toți! Firma spunea *Casino and Club* şi pe uşă scria VĂ RUGĂM SĂ LĂSAȚI ARMELE LA GARDEROBĂ. Două gorile de trei metri, cu pelerină şi

chipiu, păzeau intrarea. Fete în fuste mini şi ciorapi cu model se ondulau la picioarele unei scări roşii. Pare a fi genul de local care îmi place.

Era ora şase dimineața.

— Fir-ai să fii, Andy Osnard, m-ai speriat de moarte, mărturisi Fran agitată, când se urcă în pat lângă ea. Ce naiba ți s-a întâmplat?

— M-a epuizat, spuse el.

Dar era vizibil că-şi regăsise forțele.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Furia care-l cuprinsese pe Pendel la ieşirea din motelul iubirii nu se stinse pe drumul spre casă, nici la volanul maşinii cu tracțiune pe patru roți, când văzu roşu în fața ochilor, nici în noaptea aceea, lungit pe partea lui de pat în Bethania, cu inima bătându-i gata să iasă din piept, nici când se trezi a doua zi de dimineață sau în dimineața următoare. "Îmi trebuie câteva zile", îi mormăise el lui Osnard. Dar nu zilele le număra, ci anii. Fiecare curbă greşită pe care o luase ca să facă un serviciu cuiva. Fiecare insultă pe care o înghițise pentru cauza cea dreaptă, preferind să se facă mic mai degrabă decât să provoace ceea ce Benny numea un *gewalt.* Fiecare strigăt pe care şi-l înăbuşise în gât, înainte să iasă. O viață întreagă de furie reținută sosea neinvitată printre mulțimea de personaje care, în lipsa unei definiri mai bune, existau sub numele de Harry Pendel.

Furia îl trezi ca o chemare de corn, îl făcu să renască şi îl flagelă cu o singură lovitură, raliind toate celelalte emoții ale sale sub drapelul ei. Iubirea, teama, indignarea şi dorința de răzbunare fură printre primii voluntari. Mătură zidul subțire care separa, în sufletul lui, faptele de ficțiune. Spuse: "Destul!" şi "Atacă!" şi nu admise

dezertori. Dar ce să ataci? Şi cu ce?

Vrem să-ți cumpărăm prietenul, spusese Osnard. *Şi dacă nu putem, îl trimitem înapoi la închisoare. Ai fost vreodată la închisoare, Pendel?*

Da. La fel şi Mickie. M-am dus să-l văd. Şi abia mai avea puterea să spună bună ziua.

— *Vrem s-o cumpărăm pe nevastă-ta,* spusese Osnard. *Şi dacă nu putem, o aruncăm în stradă, cu copii cu tot. Ai fost vreodată în stradă, Pendel?*

De acolo vin.

Iar aceste amenințări erau arme adevărate, nu vise. Ținute la tâmpla lui de Osnard. De acord, Pendel îl mințise, dacă mințit era cuvântul. Îi spusese lui Osnard ce voise acesta să audă şi se străduise enorm s-o facă, ajungând până la a inventa pur şi simplu. Unii mint pentru că minciuna îi excită, îi face să se simtă mai curajoşi sau mai deştepți decât toți umilii conformişti care se fac una cu pământul şi spun adevărul. Nu şi Pendel. Pendel mințea ca să se conformeze. Ca să dea de fiecare dată răspunsul aşteptat, chiar dacă acesta era departe de adevăr. Ca să folosească întreaga presiune, până când putea să sară din maşină şi să se ducă acasă.

Dar presiunea lui Osnard nu-l lăsa să sară din maşină.

Pendel se dojeni, aşa cum o făcea de obicei. Obişnuit cu autocritica, îşi smulse părul din cap şi-l luă pe Dumnezeu martor al remuşcărilor lui. Sunt pierdut! Sunt dus la judecată! M-am întors la puşcărie! Nu are importanță dacă sunt înăuntru sau afară! Şi totul din vina mea! Dar furia nu dispărea. Abandonă căința creştină ă la Louisa, recurse la limbajul temător al eforturilor abia amintite ale lui Benny pentru a obține iertarea, aşa cum le psalmodia în fața unei halbe goale la cârciumă: *Am făcut rău, am corupt, am distrus... Suntem vinovați, am trădat... Am jefuit, am calomniat... Am*

pervertit şi îndepărtat de la drumul cel drept... Am folosit perfidia... Ne-am îndepărtat de adevăr şi realitatea nu există decât ca să ne distreze pe noi. Ne ascundem în spatele distracţiilor şi al jucăriilor. Furia însă refuza să-l părăsească. Mergea cu el oriunde, ca o pisică dintr-o pantomimă de prost gust. Chiar şi când se lansă într-o analiză istorică, fără milă, a conduitei lui demne de dispreţ, de la începuturi şi până în prezent, furia întoarse sabia din dreptul pieptului său şi o îndreptă spre cei care-i pervertiseră umanitatea.

La început fusese cuvântul implacabil, îşi spuse el. Îl folosise Andy, când dăduse buzna în prăvălie, fără să-i pot rezista, într-atât de puternică era presiunea, nu doar din cauza rochiilor de vară, ci şi a unui oarecare Arthur Braithwaite, cunoscut de Louisa şi de copii ca fiind bunul Dumnezeu. Bine, de acord, la drept vorbind Braithwaite nu a existat niciodată. De ce ar fi existat? Nu toţi zeii trebuie neapărat să existe ca să-şi facă treaba.

Şi ca urmare a celor de mai sus, m-am trezit jucând rolul de post de ascultare. Aşa c-am ascultat. Şi am auzit câte ceva. Iar ce nu am auzit ca atare, am auzit în capul meu, lucru cât se poate de firesc dacă ne gândim la presiunea exercitată. Sunt o industrie de servicii, aşa c-am furnizat un serviciu. Ce-i rău în asta? După aceea a venit ce aş putea numi înfrumuseţarea la un anumit nivel, adică am auzit mult mai multe lucruri şi m-am perfecţionat, pentru că spionajul e ca şi comerţul sau ca relaţiile sexuale, trebuie să se amelioreze, altfel nu duce la nimic.

Aşa că am intrat într-o fază pe care aş putea s-o numesc *ascultare pozitivă,* în care anumite cuvinte sunt puse în gura oamenilor care le-ar fi rostit dacă s-ar fi gândit la ele în momentul respectiv. Lucru pe care, de altfel, îl facem cu toţii. În plus, am fotografiat câteva hârtiuţe din servieta Louisei. *Nu* mi-a făcut plăcere, dar

Andy ținea la asta şi Dumnezeu ştie ce tare-i plac fotografiile. Dar n-am furat. N-am făcut decât să mă uit. Şi, după părerea mea, toată lumea are dreptul să se uite. Cu sau fără o brichetă în buzunar.

Ce s-a întâmplat după aceea a fost, în întregime, vina lui Andy. Niciodată nu l-am încurajat, nici măcar nu m-am gândit la asta înainte ca el s-o facă. Andy mi-a cerut să-i procur surse secundare, sursele secundare fiind persoane de un cu totul alt calibru decât informatorul inocent, care au nevoie de ceea ce se numeşte informație, plus date substanțiale legate de starea de spirit a celor ce furnizează informațiile. Să vă spun ceva despre sursele secundare. Sursele secundare, o dată ce le cunoşti, sunt persoane foarte drăguțe, cu mult mai drăguțe decât unii pe care i-aş putea numi şi care au un loc mai mare în realitate, sursele secundare fiind o familie secretă care nu-ți dă replica niciodată şi care nu are probleme, doar dacă nu-i spui tu să aibă. Sursele secundare fac din prietenii tăi ceea ce aproape că sunt sau şi-ar dori să fie, dar, strict vorbind, nu vor fi niciodată. Sau ce nu şi-ar dori deloc să fie, dar ce ar fi putut foarte bine să fie, ținând cont de ce sunt.

S-o luăm de exemplu pe Sabina, pentru care Marta s-a inspirat mai mult sau mai puțin din ea însăşi, dar nu în totalitate. Să luăm studentul mediu înflăcărat, care fabrică bombe, aşteptând să-i sune ceasul. Să-i luăm pe Alpha, pe Beta şi pe alți câțiva care, din motive de securitate, nu au nume. Să-l luăm pe Mickie cu Opoziția lui Tăcută şi cu conspirația pe care nimeni nu o poate detecta, o idee genială, după mine, numai că, mai devreme sau mai târziu, de preferință mai devreme, va trebui s-o detectez într-un mod care să satisfacă toate părțile, din cauza presiunii pe care o exercită Andy fără urmă de remuşcare. Să-i luăm pe cei ce trăiesc de cealaltă parte a podului, adevărata inimă a țării, pe care nimeni, în afară de Mickie şi de câțiva studenți cu stetoscop, nu pot s-o găsească. Să-l luăm pe Marco, care

n-a vrut să spună "da" până când n-am determinat-o pe soția lui să-i vorbească serios despre un nou congelator, de o a doua maşină şi de înscrierea la liceul Einstein, pe care *aş putea* s-o aranjez pentru copilul lor, cu condiția ca Marco să intre în joc, şi poate că ar trebui ca nevastă-sa să mai discute cu el.

Totul e fantezie. Capete de fire adunate din aer, țesute şi croite pe măsură.

Creezi deci sursele secundare şi asculți în locul lor, ai griji în locul lor, faci cercetări şi citeşti în locul lor şi o asculți pe Marta vorbind despre ele, le aşezi la locul potrivit în momentul potrivit şi, în general, le pui în valoare cu toate idealurile şi problemele lor, cu ticurile lor, la fel cum faci la magazin. Şi le plăteşti, după cum e normal. O parte bani lichizi în buzunarul lor şi restul pus deoparte pentru zile negre, ca să nu-şi etaleze bunăstarea, să nu devină ridicole şi suspecte şi să nu se expună rigorilor legii. Singura problemă e că sursele mele secundare nu pot pune banii lichizi în buzunar, pentru că nu ştiu că i-au câştigat, iar unele nici nu au buzunare, aşa că trebuie să-i pun în al meu. Dar, dacă te gândeşti bine, aşa şi e drept, pentru că nu *ei* i-au câştigat, nu-i aşa? Eu i-am câştigat. Aşa că eu iau banii. Sau Andy îi trece în contul din bancă pentru văduve şi orfani. Şi cum sursele secundare nu bănuiesc nimic, avem de-a face cu ceea ce
Benny numea o escrocherie de catifea. Şi ce altceva e viața decât o invenție? Începe prin aceea că te inventează pe tine însuți.

Se ştie că puşcăriaşii au propria lor moralitate. La fel era şi moralitatea lui Pendel.

După ce se flagelase şi se disculpase în felul ăsta, se simțea împăcat cu sine, doar că pisica neagră îi mai

apărea privindu-l, iar pacea interioară era o pace armată, o indignare constructivă mai puternică şi mai lucidă decât oricare alta pe care o cunoscuse în viața lui jalonată de nedreptăți. O simțea în mâini ca pe o furnicătură şi o crispare. În spate, mai ales la nivelul umerilor. În şolduri şi călcâie, când măsura cu paşi mari casa şi magazinul. Astfel exaltat, era în stare să strângă pumnii şi să lovească în pereții din lemn ai băncii acuzării, care îl încercuiau mereu în minte, şi să-şi urle nevinovăția, sau aproape nevinovăția:

Pentru că am să vă mai spun ceva, Onorată Curte, dacă tot discutăm despre asta, cu condiția să vă ştergeți zâmbetul condescendent de pe față: *pentru o asemenea escrocherie e nevoie de doi.* Iar domnul Osnard, din nirvana Maiestății Sale, *escrochează* şi el. O simt. Dacă şi *el* o simte, asta e altă poveste, dar *cred* că da. Uneori, oamenii nu ştiu că fac anumite lucruri. Dar Andy mă împinge s-o fac. Să fiu mai mult decât sunt, socotind totul de două ori şi pretinzând că n-am făcut-o decât o dată; în plus e necinstit, pentru că ştiu ce e aia, iar Londra e şi mai rea decât el.

În acest punct al deliberării sale, Pendel încetă să se mai adreseze Creatorului, Onoratei Curți sau lui însuşi şi fixă o privire sumbră asupra peretelui atelierului unde tocmai croia un nou costum magic pentru Mickie Abraxas, costumul care avea să-i aducă soția înapoi. După câte îi făcuse, Pendel l-ar fi putut croi cu ochii închişi. Dar avea ochii larg deschişi, la fel ca gura.

I se părea că nu avea destul oxigen, deşi atelierul, datorită ferestrelor înalte, îi oferea o cantitate suficientă. Asculta Mozart, numai că Mozart nu se mai potrivea cu starea lui de spirit. Închise aparatul cu o mână, fără să se uite la el. Cu cealaltă puse foarfecele pe masă, dar privirea nu i se dezlipi de acelaşi punct de pe perete care, spre deosebire de alți pereți pe care-i cunoscuse, nu era

vopsit nici gri ca piatra, nici verde murdar, ci într-o nuanță odihnitoare de alb ca gardenia, pe care el şi decoratorul său se străduiseră din greu s-o obțină.

Iar atunci rosti, cu voce tare, un singur cuvânt.

Nu aşa cum se zice că ar fi făcut-o Arhimede. Nu cu o emoție evidentă. Mai degrabă pe tonul cântarelor automate care-ți spuneau ce greutate aveai şi care înveseliseră gările copilăriei lui. Cu o voce mecanică, dar sigură.

— Jonah, spuse el.

În sfârşit, lui Harry Pendel i se arătase viziunea cea mare.

Plutea în fața lui chiar în clipa aceea, intactă, superbă, fluorescentă, completă. Îşi dădu seama că fusese acolo de la bun început, ca un teanc de bancnote în buzunarul din spate, în timp ce el murea de foame, gândind că era lefter, luptând, aspirând, căutând cu disperare această cunoaştere pe care nu o avusese cu adevărat niciodată. Şi totuşi, o avea! Stătuse acolo, rezerva lui secretă, la dispoziția lui! Iar el îi uitase existența! Şi iat-o aici, în fața lui, în tehnicolor. Marea mea viziune, deghizată în perete. Conspirația mea care şi-a găsit cauza. Versiunea originală, neabreviată. Difuzată pe ecrane la cererea generală. Şi strălucitor luminată de furie.

Iar numele ei e Jonah.

Suntem cu un an în urmă, dar grație punții aruncate peste memorie de Pendel, imaginea e aici şi acum, pe peretele din fața lui. Suntem la o săptămână după moartea lui Benny, la două zile după debutul primului trimestru al lui Mark la liceul Einstein şi la o zi după ce Louisa şi-a reluat serviciul la Comisia Canalului. Pendel conduce prima lui maşină cu tracțiune pe patru roți. Destinația e Colon, scopul misiunii — dublu: vizita lunară la depozitul de textile al domnului Blüthner şi aderarea,

în sfârşit, la Frăție.

Conduce repede, aşa cum fac toți cei care se îndreaptă spre Colon, în parte de teama bandiților, în parte în anticiparea bogățiilor Zonei Libere care-i aşteaptă la capătul drumului. Poartă un costum negru pe care l-a îmbrăcat la magazin, ca să nu aibă discuții acasă, şi nu s-a mai ras de şase zile. Când Benny era în doliu după moartea unui prieten, nu se bărbierea. Pendel nu poate să nu facă la fel pentru Benny. Şi-a cumpărat chiar şi o pălărie neagră din fetru, dar are de gând s-o lase pe scaunul din spate.

— Mi s-a iritat pielea, îi spune el Louisei, care, pentru liniştea şi siguranța ei, nu a fost informată de adevărata moarte a lui Benny. Cu câțiva ani în urmă fusese făcută să creadă că Benny murise singur şi alcoolic şi, ca urmare, nu mai reprezenta vreo amenințare. Cred că e noul after-shave suedez pe care l-am încercat pentru butic, adăugă el, dornic să fie compătimit.

— Harry, să le scrii suedezilor şi să le spui că loțiunea lor e periculoasă. Nu e bună pentru pielea sensibilă. E un pericol pentru copiii noştri, nu e conformă noțiunilor de igienă ale suedezilor şi, dacă iritația persistă, dă-i în judecată.

— Am şi pregătit o ciornă, spuse Pendel.

Frăția era ultima dorință a lui Benny, exprimată într-o scrisoare mâzgălită, care ajunsese la magazin după moartea lui:

Harry băiete, ce ai fost tu pentru mine este fără îndoială o perlă de mare preț cu excepția unui singur lucru care este Frăția lui Charlie Blüthner. Ai o afacere bună, doi copii şi cine ştie ce te mai aşteaptă. Dar fructul e încă în fața ta şi nu înțeleg de ce nu l-ai cules în toți anii ăştia. Pe cine nu cunoaşte Charlie în Panama, nu merită să fie cunoscut; în plus, faptele bune şi influența merg nună în mână si cu masonii în spatele tău n-ai să duci niciodată

lipsă de lucru sau de altceva. Charlie spune că uşa mai e deschisă şi în plus îmi e dator. Bineînțeles, nu atât cât îți sunt eu dator ție, fiule, acum când stau pe culoar, aşteptând să-mi vină rândul, lucru care, după mine, se va petrece mult mai târziu, dar nu-i spune mătuşii Ruth. Locul ăsta e perfect dacă îți plac rabinii.

Te binecuvântez,

Benny

În Colon, domnul Blüthner domneşte peste mai mult de două mii de metri de birouri pline de calculatoare şi secretare zâmbitoare, cu bluze închise la gât şi fuste negre, fiind cel mai respectat om din lume după Arthur Braithwaite. În fiecare dimineață la şapte urcă la bordul avionului companiei sale şi, douăzeci de minute mai târziu, aterizează pe aeroportul France Field din Colon, printre aparatele vopsite în culori vii ale cadrelor columbiene din domeniul import-exportului, care au venit să facă cumpărături tax-free, sau, fiind prea ocupate, şi-au trimis nevestele să le facă. În fiecare seară la şase zboară înapoi acasă, cu excepția zilelor de vineri, când ia avionul înapoi la trei, şi de Yom Kippur, când firma intră în vacanță în fiecare an, iar domnul Blüthner îşi ispăşeşte păcatele pe care le ştiau numai el şi, până acum o săptămână, unchiul Benny.

— Harry.

— Domnule Blüthner, ce plăcere, ca întotdeauna.

De fiecare dată e la fel. Zâmbetul enigmatic, strângerea oficială de mână, respectabilitatea de nezdruncinat şi nici o aluzie la Louisa. Doar că în ziua aceea zâmbetul era mai trist şi strângerea de mână mai lungă, iar domnul Blüthner purta o cravată neagră din butic.

— Unchiul tău Benjamin a fost un om mare, spune el, bătându-l pe Pendel pe umăr cu mânuța lui fragilă.

— Un uriaş, domnule Blüthner.

— Afacerea ta prosperă, Harry?

— Am acest noroc, domnule Blüthner.

— Nu te îngrijorează că planeta se încălzeşte pe zi ce trece? Curând nu-ți va mai cumpăra nimeni hainele.

— Domnule Blüthner, când Dumnezeu a inventat soarele, a avut înțelepciunea să inventeze şi aerul condiționat.

— Ar trebui să te întâlneşti cu câțiva prieteni de ai mei, spune domnul Blüthner cu un zâmbet plin de înțelesuri.

Domnul Blüthner de la Colon e mai rapid, când e vorba de treabă, decât cel de pe malul Pacificului.

— Nu ştiu de ce am amânat atât, spune Pendel.

În alte ocazii ar fi urcat pe scara de serviciu la departamentul de textile, pentru ca Pendel să admire noile stofe alpaca. Astăzi însă o iau pe străzi aglomerate, domnul Blüthner mergând înainte cu un pas vioi până când, uzi leoarcă de transpirație, ajung în fața unei uşi pe care nu scrie nimic. Domnul Blüthner are o cheie în mână, dar mai întâi îi face, şmechereşte, cu ochiul.

— Nu te deranjează dacă sacrificăm o virgină, Harry? E vreo problemă dacă dăm prin smoală şi prin pene câțiva *schwartzeri?*

— Nu, dacă asta a vrut Benny să fac, domnule Blüthner.

După ce aruncă o privire de conspirator în ambele sensuri ale străzii, domnul Blüthner întoarce cheia în broască şi împinge viguros uşa. Asta se petrece cu mai bine de un an în urmă, dar pare că are loc acum şi aici. Pe peretele gardenia din fața lui, Pendel vede aceeaşi uşă deschizându-se şi aceeaşi obscuritate totală invitându-l să intre.

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Orbit încă de soarele strălucitor, Pendel îşi urmă gazda în noaptea cea mai adâncă, o pierdu şi ramase

locului, aşteptând ca privirea să i se adapteze şi zâmbind, pentru cazul în care era privit Pe cine va întâlni şi în ce costum ciudat? Adulmecă aerul, dar, în loc de tămâie sau sânge cald, mirosea a tutun vechi şi a bere. Treptat, instrumentele camerei de tortură se materializară în fața ochilor lui: sticle în spatele unui bar, o oglindă în spatele sticlelor, un barman asiatic de vârstă matusalemică, un pian bej, pe al cărui capac ridicat erau pictat grosolan dansatoare grațioase, ventilatoare de lemn torcând din tavan, o fereastră înaltă şi un cordon prea scurt cu care se deschidea. Şi în cele din urmă, pentru că luminau mai puțin, tovarăşii lui Pendel în căutarea Luminii, îmbrăcați nu în tunici cu însemnele zodiacului şi cu coifuri, ci în uniforma tristă a oamenilor de afaceri panamezi: cămăşi albe cu mânecă scurtă, pantaloni cu cureaua sub burțile mari, cravate cu nodul slăbit, decorate cu conopide roşii.

Câteva fețe îi erau cunoscute, figuri minore de la Club Union: Dutch Henk, a cărui nevastă fugise de curând în Jamaica cu economiile lui, şi un baterist chinez, avansând pe vârfuri spre el cu un aer grav şi cu câte o halbă din cositor în fiecare mână.

— Harry, fratele nostru, suntem mândri că ni te-ai alăturat, în sfârşit, ca şi cum Pendel ar fi străbătut lumea ca să ajungă la ei.

Olaf, agent maritim suedez şi bețiv notoriu, cu ochelari cu lentile groase şi o perucă sârmoasă, strigând cu acel fals accent de Oxford pe care îl cultiva:

— Pe cuvânt, Harry frate, bătrâne, ce plăcere, ura.

Belgianul Hugo, pretins negustor de metale, veteran din Congo, oferindu-i lui Pendel, cu o mână tremurândă, "ceva special din țara ta" dintr-o sticluță de argint.

Nu virgine înlănțuite, nu cazane cu smoală în clocot, nu *schwaitzeri* îngroziți: doar toate vechile motive pentru care Pendel nu li se alăturase până acum, aceleaşi personaje jucând aceleaşi roluri în aceeaşi piesă demodată: "Tu ce otravă preferi, frate Harry?" şi "Să-ți umplem paharul, frate" şi "De ce ți-a trebuit atât de mult

timp ca să ni te alături?" Până când domnul Blüthner în persoană, cu o capă de halebardier londonez şi cu un lanț gros de primar, scoase două sunete răguşite dintr-un corn englezesc de vânătoare cam deformat. O uşă cu două canaturi se deschise şi pe ea pătrunse în pas alert un şir de servitori asiatici cu tăvi deasupra capetelor, în acordurile "Fii învingător, războinice zulu", intonat de domnul Blüthner în persoană care, Pendel începea să înțeleagă, regăsea anumite elemente care lipsiseră din viața lui, cum ar fi delincvența juvenilă.

După ce-i invită pe toți la masă, domnul Blüthner se plasă în mijlocul ei, cu Pendel alături, în poziție de drepți, ca toți ceilalți, în timp ce Dutch Henk rosti o rugăciune lungă şi ininteligibilă, a cărei idee principală era că toți cei de față vor fi şi mai virtuoşi decât erau dacă vor mânca bucatele din fața lor — premisă de care Pendel tinse să se îndoiască în clipa când luă prima îmbucătură fatală din curry-ul cel mai corosiv pe care-l mâncase de când unchiul Benny îl trăsese la colțul străzii, ca să guste un pic din cel al domnului Khan, în timp ce tanti Ruth se ruga cu Fiicele Sionului.

Dar nici nu se aşezaseră bine că domnul Blüthner sări din nou în picioare ca să facă două anunțuri care încântară pe toată lumea: fratele nostru Pendel îşi face pentru prima dată apariția azi aici — aplauze furtunoase, întrerupte de obscenități vesele, căci toți erau deja cu chef — şi dați-mi voie să vă prezint un frate care nu are nevoie de prezentare, aşa că aplaudați tare, vă rog, pentru înțeleptul vagabond şi vechi servitor al Luminii, explorator al adâncurilor şi al necunoscutului care a pătruns în mai multe locuri întunecate — râsete obscene — decât oricine din jurul acestei mese, singurul, unicul, inegalabilul, nemuritorul Jonah, abia întors dintr-o expediție triumfală de recuperare a unei epave din Indiile Orientale Olandeze, despre care unii dintre dumneavoastră poate au citit. (Strigăte de "Unde"?)

Iar Pendel, privind fix peretele de culoarea gardeniei,

îl descoperi pe Jonah aşa cum o făcuse cu un an în urmă: cocârjat şi cârtitor, cu tenul gălbejit şi cu ochi de şopârlă, umplându-şi metodic farfuria cu ce era mai bun din toate felurile dinaintea lui — ardei roşii, poppadoms şi chapattis cu mirodenii, chili tocat, nan, plus o substanţă cafeniu-roşiatică, lipicioasă şi cu cocoloşi, pe care Pendel o identificase deja în sinea lui ca napalm nerafinat. Pendel îl auzi vorbind. Pe Jonah, înţeleptul nostru vagabond. Sonorizarea peretelui de culoarea gardeniei e perfectă, chiar dacă Jonah are oarecari dificultăţi în a se face auzit peste cacofonia de istorioare porcoase şi toasturi stupide.

Următorul război mondial va avea loc în Panama, zicea Jonah, cu un puternic accent australian, *data e deja fixată, şi voi, nenorociţilor, aţi face bine să mă credeţi.*

Primul care contestă această afirmaţie fu un inginer scheletic din Africa de Sud, pe nume Piet.

— A şi fost, Jonah, bătrâne. Nu-ţi aminteşti de tipul ăla care-a fost aici, cu Operaţiunea Cauza Dreaptă. George Bush care s-a dat mare. Mii de morţi.

Ceea ce provocă întrebări vagi de genul "Tu ce-ai făcut în timpul invaziei, tăticule?" şi răspunsuri de acelaşi nivel intelectual.

Ajunşi aici, un tir încrucişat porni din mai multe părţi, spre bucuria nevinovată a domnului Bluthner al cărui surâs încântat trecea de la un vorbitor la altul cu aceeaşi iuţeală cu care ar fi urmărit un meci de tenis. Pendel însă nu auzea decât protestele intestinelor sale şi când, în sfârşit, îşi veni cât de cât în fire, Jonah îşi îndreptase atenţia spre lipsurile Canalului.

— Navigaţia modernă nu poate folosi nenorocitul ăsta de Canal. Supertancurile petroliere şi navele-container sunt prea mari, se pronunţă el. E preistoric.

Olaf suedezul le aminti celor de faţă că exista un proiect de instalare a unor noi ecluze. Jonah trată

această informație cu tot dispreţul pe care era clar că-l merita.

— Bravo, domnule, ce idee genială. Mai multe nenorocite de ecluze. Fantastic. Incredibil. Mă întreb încotro se îndreaptă ştiinţa? Hai să folosim şi vechea tranşee franceză şi un pic din baza navală Rodman. Şi cândva, prin anul 2020, cu voia lui Dumnezeu şi cu toate minunile tehnologiei moderne, o să avem un canal puţin mai lat şi un timp de tranzit *mult* mai lung. În sănătatea ta, domnule. Mă scol şi ridic paharul pentru progresele din secolul al douăşunulea, fir-ar el să fie!

Probabil că, în spatele perdelei de fum, asta şi făcu Jonah, căci Pendel, privind redifuzarea pe peretele de culoarea gardeniei, îşi aduce aminte în sistem high fidelity cum sărise Jonah în picioare, rămânând însă de aceeaşi înălţime, cum ridică halba şi-şi îngropă faţa gălbejită în ea, cu ochii lui de şopârlă cu tot, astfel că, timp de o secundă, Pendel se întrebase dacă va mai reuşi să iasă la suprafaţă, dar exploratorii adâncurilor îşi cunoşteau meseria.

— Nu că pe Unchiul Sam l-ar durea dacă e o nenorocită de ecluză sau sunt şase, reluă Jonah pe acelaşi ton tăios de total dispreţ. Cu cât mai multe, cu atât mai bine, când e vorba de yankei. Bunii noştri prieteni yankei au renunţat de mult la Canal, ca fiind mort. Nu m-ar mira dacă aş afla că unul sau doi dintre ei propun să-l arunce în aer. De ce ar avea nevoie de un canal operaţional? Au deja o linie de transport rapid de la San Diego la New York, nu-i aşa? Canalul lor uscat, cum le place să-i spună, condus de nişte cretini de americani cinstiţi, nu de o bandă de străini. Restul lumii se poate duce dracului. Canalul e un simbol anacronic. Lasă-i pe tâmpiţii ăilalţi să-l folosească, iar pe tine te bag undeva, nemţălău împuţit, adăugă el la adresa somnolentului Dutch Henk, care îndrăznise să se îndoiască de înţelepciunea lui.

În jurul mesei însă, capete obosite se ridicau, iar feţe

buhăite se îndreptau spre lumina îndoielnică aruncată de Jonah. Iar domnul Blüthner, dornic să nu piardă nici măcar o perlă, se ridicase pe jumătate de pe scaun şi se aplecase peste masă, hotărât să prindă fiecare cuvânt al lui Jonah. În timpul ăsta, înțeleptul rătăcitor respingea criticile aduse:

— Nu, nu vorbesc prostii, irlandez împuțit ce eşti, vorbesc despre *petrol,* vorbesc despre petrolul *japonez.* Despre țițeiul care a fost odată greu şi pe care acum l-au rafinat. Vorbesc despre dominația lumii de către Omul Galben şi despre sfârşitul nenorocitei ăsteia de civilizații, aşa cum o cunoaştem noi, chiar şi în împuțita ta de insulă verde ca smaraldul.

Un şmecher îl întrebă dacă voia să spună că japonezii aveau să inunde Canalul cu petrol, dar Jonah nu catadicsi să-i răspundă.

— Bunii mei prieteni, japonezii extrăgeau țiței înainte de-a şti cum să-l folosească. Umpleau cu el cisterne uriaşe în toată țara, în timp ce cercetătorii lor cei mai buni îşi storceau creierele zi şi noapte ca să găsească o formulă prin care să-l descompună. Ei bine, acum au găsit-o, aşa că aveți grijă. Agățați-vă de boaşe, dacă le puteți găsi, domnilor, ăsta e sfatul meu şi întoarceți-vă fundurile spre soare-răsare, cât le mai aveți. Pentru că japonezii *au găsit* emulsia magică. Asta înseamnă că de fapt contractul vostru de închiriere aici, în paradis, mai durează cam cinci minute pe ceas. Se varsă, se agită şi, bang, ai petrol ca toți ceilalți. Oceane de petrol. Şi când îşi vor construi propriul lor Canal Panama, lucru care se va întâmpla cât ai zice peşte, se vor afla în postura fericită în care vor putea să inunde împuțita asta de lume cu el. Spre furia Unchiului Sam.

Pauză. Vagi mormăieli dezaprobatoare din diferite colțuri ale mesei, înainte ca Olaf poetul să se hotărască să se sacrifice punând întrebarea evidentă.

— Te rog, Jonah, ce vrei să spui prin "când îşi vor construi propriul lor Canal Panama"? Şi te mai rog să ne

spui dacă vorbeşti cu gura sau cu fundul? Ideea unui nou canal a fost respinsă definitiv încă de la invazie. Poate că petreci prea mult timp sub apă ca să mai auzi şi ce se petrece la suprafață. Înainte de invazie, a existat o comisie tripartită din experți americani, japonezi şi panamezi, care au studiat soluțiile alternative, inclusiv noua demarcație. Acum Comisia e dizolvată. Americanii sunt încântați. Comisia nu le plăcea deloc. Se prefăceau că le place, dar nu era adevărat. Preferau ca lucrurile să rămână aşa cum erau, cu câteva noi ecluze şi cu companiile lor din industria grea care să administreze, cu profit, terminalele maritime. Toate astea le ştiu prea bine, sunt meseria mea. Subiectul e închis. Aşa că te băg în mă-ta.

Dar Jonah, departe de a se declara învins, simțea o bucurie triumfătoare.

Privind fix peretele ca gardenia, Pendel, la fel ca domnul Blüthner în ziua aceea, se străduieşte să prindă fiecare cuvânt profetic ce picură de pe buzele marelui om.

— Bineînțeles că nu le plăcea nenorocita aia de comisie, viking pedant ce eşti! O urau. Bineînțeles că şi-ar dori propriile companii implantate la Colon şi Panama City, administrând terminalele maritime, de ce crezi că au boicotat yankeii Comisia de îndată ce au aderat la ea? De ce crezi că au invadat țara asta tâmpită? De ce au făcut-o praf? Ca să-l oprească pe generalul cel rău să-şi trimită cocaina Unchiului Sam? Rahat! Au făcut-o ca să zdrobească armata panameză şi să termine economia panameză, astfel ca japonezii să nu mai poată cumpăra nenorocita asta de țară şi să nu poată construi un canal care să funcționeze pentru ei. De unde-şi iau japonezii aluminiul? Habar n-ai, aşa c-o să-ți spun eu: din Brazilia. De unde au bauxită? Tot din Brazilia. Argila? Din Venezuela.

Mai înşiră câteva materii prime de care Pendel nu auzise.

— Vrei să-mi spui că japonezii or să-şi transporte

materialele lor industriale de bază pe mare la New York, să le expedieze rapid la San Diego, după care să le trambaleze până în Japonia, şi asta numai pentru că acest canal existent a devenit prea îngust şi prea încet pentru ei? Vrei să-mi spui că or să-şi trimită super-petrolierele lor în jurul nenorocitului de Cap Horn? Să-şi pompeze petrolul printr-o conductă de-a curmezişul istmului, treabă care durează o veşnicie? Să stea pe fund fără să facă nimic în timp ce cinci sute de dolari sunt scăzuți ca taxă la fiecare maşină japoneză care ajunge la Philadelphia, şi asta numai fiindcă n-o mai poate transporta pe Canal? Cine este cel mai mare utilizator al Canalului?

Pauză, cât timp se caută un voluntar.

— Yankeii, spuse un curajos şi regretă imediat.

— Pe dracu', yankeii! N-ai auzit de pavilioanele de complezența, acum sanctificate prin încântătorul şi nevinovatul titlu de Liberă înmatriculare? Cine se ascunde în spatele lor? Japonezii şi chinezii. Ce nenorocit o să construiască următoarea generație de vase care să treacă prin Canal?

— Japonezii, şopti cineva.

O rază divină de soare se infiltrează prin fereastra camerei de croit a lui Pendel şi se aşază, asemenea unei porumbițe albe, pe mâna lui. Vocea lui Jonah răsună mai tare. Apelativele grosolane dispar ca nişte note muzicale inutile. Cine are tehnologia cea mai înaintată, cea mai ieftină, cea mai rapidă? Nu marile nume americane. Japonezii.

— Cine are cele mai bune maşini grele, negociatorii cei mai vicleni? Cele mai bune creiere inginereşti, forța de muncă cea mai bună, cei mai buni organizatori? declamă el la urechea lui Pendel. Cine visează zi şi noapte să pună stăpânire pe poarta cea mai prestigioasă din lume? Ce experți şi ingineri sapă *chiar în clipa asta* ca să ia probe de sol la o mie de picioare sub estuarul fluviului Caimito? Credeți c-au renunțat pentru că au venit americanii şi au

umplut locul? Credeți că se vor duce să se prosterneze în fața Unchiului Sam, să-şi ceară scuze pentru gândurile lor rele legate de dominarea comerțului mondial? *Japonezii?* Credeți că îşi vor sfâşia chimonourile din cauza zăpăcelii ecologice care va urma unirii a două oceane care n-au nimic unul cu celălalt? *Japonezii?* Când propria lor supraviețuire e în joc? Credeți c-or să se *retragă,* pentru că li s-a spus s-o facă? *Japonezii?* Asta nu e geopolitică, e pirotehnie. Tot ce facem noi e că stăm aici şi aşteptăm explozia.

Cineva întrebă, încurcat, ce rol jucau chinezii în toate astea, frate Jonah. Era tot Olaf, cu engleza lui exagerată, de Oxford.

— Vreau să spun, pentru numele lui Dumnezeu, Jonah bătrâne, japonezii nu-i urăsc pe chinezi şi, de fapt, nu e o chestie reciprocă? De ce ar sta chinezii în expectativă, în timp ce japonezii se servesc din putere şi glorie?

În memoria lui Pendel, Jonah e acum lapte şi miere.

— Pentru că şi chinezii au aceleaşi aspirații ca şi japonezii, Olaf prietene. Vor să se extindă. Bogății. Un anume statut. Recunoaşterea în consiliile lumii. Respect pentru omul galben. Ce vor japonezii de la chinezi? mă întrebi. Dă-mi voie să-ți explic. În primul rând, îi vor vecini. Pe urmă îi vor cumpărători ai produselor japoneze. Şi îi mai vor ca sursă de mână de lucru ieftină pentru ca să producă produsele menționate. Japonezii îi consideră pe chinezi ca fiind o rasă inferioară, iar chinezii gândesc la fel despre japonezi. Dar pentru moment chinezii şi japonezii sunt frați de sânge şi noi, Olaf, noi, netoții cu ochi rotunzi, suntem a cincea roată la căruță.

Restul celor spune de Jonah în după-amiaza aceea nu era prea limpede în amintirea lui Pendel. Nici chiar peretele alb ca gardenia nu era destul de bine echipat ca să repare pagubele făcute memoriei lui de un amestec de

napalm şi băuturi alcoolice. Fu nevoie de fantoma lui Benny, lângă el, ca să improvizeze restul mesajului:

...Harry băiete, o să-ți vorbesc deschis, cum am făcut-o întotdeauna. Ce avem aici e o escrocherie gigantică, comparabilă cu a băiatului care a oferit Turnul Eiffel unor cumpărători interesați, un complot de cinci stele, destul de mare ca să-l trimită pe prietenul tău Andy în fugă la bancă, nu e de mirare că Mickie Abraxas a rămas shtumm *pentru prietenii lui, căci asta e dinamită, şi în plus le-o datorează. Harry băiete, ți-am mai spus-o şi o spun şi acum, ai mai multă fantezie în tine decât Paganini şi Gigli la un loc şi întotdeauna nu ți-a lipsit decât autobuzul potrivit care să oprească la stația potrivită în ziua potrivită, ca să ajungi primul acolo unde trebuie, nu să aştepți ca toți ceilalți la rând. Ei bine, ăsta e autobuzul. E vorba despre canalul cel mai modem, lat de patru sute de metri, la nivelul mării, de la un mal la altul, construit de japonezi, proiectat în cel mai mare secret în timp ce yankeii trăncănesc despre noi ecluze şi lasă Mafia industriei grele de la ei să-şi ia partea leului, exact ca pe vremuri, numai că au greşit canalul. Şi marii avocați, şi politicienii panamezi, şi Clubul Union strâng rândurile, ca de obicei, îşi umplu buzunarele şi-i dau cu tifla Unchiului Sam şi-i mulg pe japonezi la maximum. Ca să nu mai vorbim de francezii pişicheri cu care îți împuie urechile Andy, plus ceva narcodolari columbieni ca să dea o nuanță sinistră şi, Harry băiatule, Conspirația Prafului de Puşcă nu e nimic în comparație, numai că te-ntreb cine va lua chibriturile în mână de data asta? Răspuns — nimeni. Mă întrebi care e prețul, Harry băiatule? Îmi spui că japonezii nu şi-l pot permite? Japonezii nu-şi pot permite propriul canal? Şi, mă rog, cât a costat noul aeroport de la Osaka? Treizeci de miliarde cheltuite, Harry băiatule, conform unor surse bine informate. O nimica toată. Ştii cât ar costa un canal la nivelul mării? de trei ori aeroportul de la Osaka, inclusiv taxele legale şi timbrele fiscale. Harry, cam atâta lasă tipii ăştia ca bacşiş. Acordurile, mă întrebi?*

Angajamentele ferme din partea panamezilor că nu au să strice canalul Unchiului Sam? Harry băiatule, ăsta era Canalul vechi. Şi acolo or să-şi depoziteze panamezii angajamentele ferme.

Peretele alb ca gardenia mai are o ultimă imagine pentru el. Pendel şi gazda lui stau în pragul magazinului domnului Blüthner şi îşi spun de mai multe ori la revedere.

— Ştii ceva, Harry?

— Ce anume, domnule Blühner?

— Jonah ăsta e cel mai mare farsor din lume. Nu ştie nimic despre petrol şi cu atât mai puțin despre industria japoneză. Visul lor de expansiune; mă rog, da, aici sunt de acord. Japonezii au avut întotdeauna ceva cu Canalul Panama. Problema e că în ziua când vor avea, în fine, controlul asupra lui, nimeni nu va mai folosi nave mari pe ocean şi nimeni nu va mai avea nevoie de petrol, pentru că vom avea surse de energie mai bune, mai puțin poluante, mai ieftine. Cât despre minerale — Blüthner clătină din cap — dacă vor avea cu adevărat nevoie, le vor găsi mai aproape de casă.

— Dar, domnule Blüthner, păreați atât de fericit acolo! Domnul Bliithner surise malițios.

— Harry, o să-ți spun de ce. Tot timpul cât l-am ascultat pe Jonah îl auzeam pe unchiul tău Benny şi mă gândeam ce mult îi plăceau escrocheriile. Ce zici, te alături confreriei noastre?

De data asta însă Pendel nu putu găsi în el cuvintele pe care ar fi vrut să le ăudă domnul Blüthner.

— Nu sunt pregătit, domnule Blüthner, răspunse el cinstit. Trebuie să mă maturizez. Fac eforturi în sensul ăsta şi voi izbuti. Şi când voi fi, în fine, gata, voi da fuga la dumneavoastră.

Acum însă era gata. Complotul lui se desena perfect, cu sau fără petrol. Pisica neagră a furiei îşi ascuțea ghearele pentru luptă.

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

Câteva zile, îi spusese Pendel lui Osnard, am nevoie de câteva zile. Zile în care să facă să renască într-un fel consideraţia reciprocă şi să strângă legăturile conjugale, în care Pendel, soţul, să reclădească punţile dărâmate între el şi soţia lui şi, nemaiascunzându-i nimic, s-o ia cu el în lumea lui secretă, numind-o confidentă, asistentă, colegă într-ale spionajului în serviciul măreţei sale viziuni.

Aşa cum Pendel se remodelase pe sine pentru Louisa, o va remodela şi pe Louisa pentru lume. Între ei nu mai există secrete. Totul e cunoscut, împărtăşit, sunt, în sfârşit, împreună, informatorul principal şi sursa secundară, îndatoraţi unul faţă de celălalt şi faţă de Osnard, parteneri sinceri, uniţi într-o mare acţiune. Au atât de multe în comun. Delgado, sursa lor comună de informaţii despre soarta vitezei şi a micuţei Panama. Londra, stăpânul lor comun, atât de exigent. Civilizaţia anglo-saxonă de salvat, copiii de ocrotit, o reţea de surse secundare strălucitoare de hrănit, un infam complot japonez de dejucat, un Canal comun de salvat. Ce femeie demnă de acest nume, ce mamă, ce moştenitoare a războaielor părinţilor ei nu ar răspunde apelului, nu şi-ar pune capa, nu ar lua pumnalul şi nu i-ar spiona fără milă pe uzurpatorii Canalului? De acum înainte, această măreaţă viziune le va conduce în întregime viaţa. Totul i se va subordona, orice cuvânt întâmplător şi orice incident neaşteptat va fi ţesut în acea tapiserie divină, întrezărită de Jonah, restaurată de Pendel, dar, de acum înainte, cu Louisa ca vestală. Louisa va fi aceea care, cu ajutorul lui Delgado, va sta în frunte, cu stindardul în mână.

Iar dacă Louisa nu e în întregime la curent cu noul ei statut, cel puţin nu poate să nu fie impresionată de

multitudinea de mici atenții care îl însoțesc.

Anulând întâlnirile lipsite de importanță şi închizând clubul seara, Pendel se grăbeşte să ajungă acasă ca să-şi formeze şi să observe potențialul agent, să-i studieze comportamentul şi să adune detaliile existenței ei de zi cu zi la locul de muncă, în special ale relației ei cu nobilul, respectatul şi adoratul ei şef, Ernesto Delgado, în ochii geloşi ai lui Pendel, nepermis de supraevaluat.

Până acum, se teme el, şi-a iubit soția doar ca pe un concept, un standard de corectitudine care îi completa propria complexitate. Foarte bine, de azi înainte va lăsa deoparte iubirea conceptuală şi va încerca s-o cunoască pentru ea însăşi. Până acum, când scuturase grilajul închisorii conjugale, o făcuse ca să iasă, acum o va face ca să intre. Nici un amănunt al vieții ei de zi cu zi nu i se mai pare neglijabil: orice comentariu despre şeful ei fără pereche, venirile şi plecările lui, telefoanele, întâlnirile, conferințele, fixismele şi maniile lui. Cea mai mică abatere de la rutina zilnică, numele şi rangul celui mai anodin vizitator care trece prin biroul Louisei spre o audiență — toate fleacurile pe care, până acum, Pendel le ascultase din politețe, cu jumătate de ureche, devin probleme atât de importante pentru el, încât trebuie să-şi înăbuşe curiozitatea, de teamă să nu trezească bănuielile Louisei. Iată de ce se înconjoară de precauții infinite când îşi redactează nenumăratele note informative: se refugiază în biroul lui — câteva facturi de rezolvat, draga mea — sau chiar la toaletă — mă întreb ce-oi fi mâncat, crezi că de vină e peştele?

Şi o factură înmânată direct lui Osnard, dimineața.

Viața socială a Louisei îl fascinează aproape la fel de mult ca viața socială a lui Delgado. Întâlnirile patetice cu ceilalți locuitori ai Zonei, acum exilați pe propriul lor pământ, activitatea de membru al unui For Radical, care până acum îi păruse lui Pendel la fel de radical ca berea caldă, o confrerie creştină cooperatistă, la care aderase din respect pentru răposata ei mamă, devin subiecte de mare interes pentru el şi pentru carnețelul lui de croitor, unde le înregistrează după un cod de nedezlegat, inventat de el, un amestec de prescurtări şi inițiale, scrise intenționat atât de ilizibil, încât doar un ochi format ar putea să le citească. Căci, fără ca ea să o ştie, viața Louisei este acum inseparabil legată de cea a lui Mickie. Chiar dacă numai în capul lui Pendel, soția şi prietenul îşi văd destinele unindu-se, pe măsură ce Opoziția Tăcută îşi extinde frontierele secrete ca să cuprindă studenți disidenți, conştiința creştină şi panamezi curajoşi ce trăiesc de cealaltă parte a podului. O lojă de foşti locuitori ai zonei ia naştere în cel mai mare secret, întrunindu-se câte doi sau câte trei în Balboa după lăsarea întunericului.

Pendel nu fusese niciodată atât de aproape de ea când erau despărțiți, nici atât de departe de ea când erau împreună. Uneori e şocat că i se simte atât de superior, până când îşi dă seama că e firesc să fie aşa, o dată ce el ştie cu mult mai mult despre viața ei decât ştie ea despre a lui, că e singurul observator al alter ego-ului ei magic ca agent secret întreprinzător, infiltrat în cartierul general al inamicului, având ca țintă monstruoasa conspirație a cărei cheie o dețin Opoziția Tăcută şi rețeaua de agenți devotați.

E adevărat că, uneori, masca lui Pendel cade şi că se lasă pradă unei vanități de artist. Îşi spune că îi face o favoare atingând tot ce face ea cu bagheta magică a inventivității lui. Că o salvează. O ajută să-şi ducă povara. O apără fizic şi moral de înşelătorii şi de toate

consecințele lor teribile. O scapă de pușcărie. O scutește de corvoada zilnică a punerii laolaltă a mii de gânduri, lăsându-i astfel gândurile și faptele libere să fuzioneze într-o armonie fericită și sănătoasă, în loc să se tortureze în celule separate, încuiate, fără să poată comunica altfel decât în șoaptă, așa cum i se întâmpla lui. Dar când masca e din nou pe față, Louisa redevine agentul lui curajos, tovarășa lui de arme, dedicându-se cu disperare salvării civilizației actuale, la nevoie și prin mijloace ilegale, ca să nu spunem necinstite.

Brusc conștient de datoria imensă față de Louisa, Pendel o convinge să-i ceară lui Delgado o zi liberă și o duce la un picnic matinal: singuri, doar noi doi, Louisa, ca înainte de a avea copiii. Aranjează ca familia Oaksley să ducă și să-i ia de la școală în locul lui și, cu gândul la timpul când locuiau în Calidonia, o duce în Gamboa, pe un fermecător vârf de deal numit Plantation Loop, spre care urcă un drum cu serpentine, construit de armata americană printr-o pădure deasă, până pe creasta care face parte din linia de demarcație continentală între Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific. Nu îi scapă simbologia alegerii lui: istmul pe care trebuie să-l păzim, micuță Panama încredințată vigilenței noastre. E un loc ireal, schimbător, biciuit de vânturi din direcții opuse, mai aproape de grădina raiului decât de secolul douăzeci și unu, în ciuda antenei sferice de aproape doi metri înălțime, de un bej murdar, care a stat la baza construcției drumului: pusă acolo ca să-i asculte pe chinezi, sau pe ruși, sau pe japonezi, sau pe nicaraguani, sau pe columbieni, dar azi oficial surdă, dacă nu cumva, dintr-un rest de instinct al intrigii care să fi supraviețuit, e în stare să-și recapete auzul în prezența a doi spioni englezi, căutând să scape de tensiunea primejdioasei lor sarcini zilnice.

Deasupra lor, vulturii plutesc în stoluri pe cerul

decolorat şi imobil. Printr-o crăpătură din copaci, Pendel şi Louisa pot urmări cu ochii o vale înconjurată de coaste înverzite, care merge până la Golful Panama. Nu e decât opt dimineața, dar transpirația şiroieşte pe ei când se întorc la maşină că să bea ceai la gheață dintr-un termos şi să mănânce tarte cu fructe, făcute de cu seară de Pendel şi pe care Louisa le adoră.

— Asta e viața cea mai frumoasă, Lou, o asigură el gălănt când se aşază alături, ținându-se de mână, în fața maşinii al cărei motor merge ca să păstreze aerul condiționat la maximum.

— La ce te referi?

— La viața asta. Viața noastră. Tot ce am întreprins a reuşit. Copiii. Noi. E grozav.

— Din moment ce tu eşti fericit, Harry…

Pendel hotărăşte că a venit clipa pentru subiectul care-i stă pe suflet.

— Am auzit o poveste nostimă ieri, la magazin, spune el pe un ton de aducere aminte amuzată. Despre Canal. Cică vechiul plan japonez despre care se vorbea a revenit pe ordinea de zi. Ai auzit şi tu ceva la Comisie?

— Ce plan japonez?

— Un nou traseu. La nivelul mării. Folosind Estuarul Caimito. Se vehiculează o sumă de o sută de miliarde de dolari, dacă nu mă înşel.

— Harry, nu înțeleg de ce mă aduci în vârful dealului ca să-mi repeți nişte zvonuri despre un nou canal japonez, se enervează Louisa. E un proiect imoral, distructiv din punct de vedere ecologic, e antiamerican şi împotriva Tratatului. Aşa că sper c-ai să te duci la cel care ți-a spus prostia asta şi-ai să-l sfătuieşti să nu mai răspândească zvonuri care urmăresc să îngreuneze şi mai mult adaptarea noastră la viitorul Canalului.

Timp de o secundă, Harry e cuprins de un sentiment de eşec atât de puternic, încât îi vine să plângă, urmat de unul de indignare. Încerc s-o atrag lângă mine, dar nu vrea să vină. Preferă rutina ei de zi cu zi. Nu-şi dă seama

că o căsătorie înseamnă un cuplu? Îl ajuți pe celălalt sau cazi peste bord. Adoptă un ton superior.

— Din ce mi s-a spus, totul e ultrasecret, aşa că nu mă prea miră că n-ai auzit nimic. Sunt implicate personalități panameze de seamă, dar stau *shtumm* şi se întâlnesc pe furiş. Japonezii refuză să fie contrazişi când e vorba de Canal. Chiar şi Ernie Delgado al tău e implicat, lucru care, trebuie să recunosc, nu mă surprinde chiar atât de tare. Niciodată nu mi-a fost la fel de simpatic cum îți e ție. Iar preşul e băgat până-n gât. Asta explică ferestrele din orarul lui în voiajul din Extremul Orient.

O pauză lungă. Una dintre cele mai lungi. La început, Pendel presupune că Louisa reflectează la enormitatea informației lui.

— *Preşul?* repetă ea.

— Preşedintele.

— Al *nostru?*

— Doar nu preşedintele Statelor Unite, draga mea.

— De ce îi spui *Preş?* Osnard îi spune aşa. Harry, nu înțeleg de ce îl imiți pe domnul Osnard.

— E aproape gata, raportează Pendel la telefon, în aceeaşi seară, vorbind foarte încet, pentru cazul că telefonul era ascultat. E o chestie trăsnet. Se întreabă dacă va fi la înălțime. Sunt lucruri pe care preferă să nu le ştie.

— Ce fel de lucruri?

— Nu vrea să spună, Andy. Încă se gândeşte. E îngrijorată din cauza lui Ernie.

— Îi e teamă c-o s-o demaşte?

— Îi e teamă că *ea* o să-l demaşte pe *el.* Ernie e şi el băgat, la fel ca toți ceilalți, Andy. Imaginea lui de om pur nu e decât o fațadă. "O parte din mine preferă să nu ştie", mi-a spus. Astea au fost cuvintele ei. Îşi adună curajul.

Seara următoare, la sfatul lui Osnard, o duce la cină la La Casa del Marisco, masa de lângă fereastră. Louisa

comandă homar Thermidor, ceea ce îl surprinde.

— Harry, nu sunt de piatră. Am şi eu capriciile mele. Mă schimb. Sunt o ființă omenească, cu senzații. Preferi să comand creveți şi cambulă?

— Lou, tot ce vreau e să te porți cum crezi de cuviință.

E gata, decise el privind-o cum atacă homarul. Începe să intre în pielea personajului.

— Domnule Osnard, am plăcerea să vă anunț că cel de-al doilea costum pe care mi-l tot cereți e gata, anunță Pendel, a doua zi de dimineață, telefonând de data asta din camera de croit. Pliat, pus în cutie şi ambalat în hârtie de mătase, cu condiția ca eu să fiu singurul implicat. Aştept, aşadar, cecul dumneavoastră.

— Grozav. Când ne vedem toți trei împreună? Ard de nerăbdare să-l probez.

— Mă tem că e imposibil. Nu toți trei. Nu face parte din ofertă. După cum v-am spus, eu iau măsurile, eu croiesc, eu probez, eu fac totul.

— Ce naiba vrea să însemne asta?

— Înseamnă că eu fac şi livrarea. Nu mai e implicat nimeni altul. Nu concret. Dumneavoastră şi cu mine, fără implicarea directă a unei a treia persoane. Am tot încercat să-i conving, dar nu cedează. Totul se face prin mine sau nu se face deloc. Asta e politica firmei lor, indiferent de părerea noastră.

Se întâlniră la Coco's Bar, la El Panama. Pendel trebui să urle ca să acopere orchestra.

— Ți-am spus, Andy, la ea e o chestiune de morală. E de neclintit. Te respectă, te place, dar asta-i tot. Să-ți respecți şi să-ți asculți soțul e una, să-ți spionezi şefii pentru un diplomat britanic, când tu eşti americancă, e alta, chiar dacă şeful ei trădează o înțelegere sfântă. Spune-i ipocrizie, spune-i femeie. "Să nu mai pomeneşti vreodată de domnul Osnard", mi-a spus pe un ton fără drept de apel. "Nu-l mai aduce aici, nu-l mai lasă să stea de vorbă cu copiii mei, o să-i contamineze. Nu-i spune

niciodată că sunt de acord să fac lucrul îngrozitor pe care mi-l ceri sau că fac parte din Opoziția Tăcută." Ți-o spun direct, Andy, oricât de penibil ar fi. Când Louisa își bagă ceva în cap, nu i-l mai scoți. Osnard luă un pumn de alune, își aruncă rapid capul pe spate, căscă gura mare și le aruncă în ea.

— Celor de la Londra n-o să le placă.

— Vor trebui s-o înghită așa cum e, Andy, nu crezi?

Osnard medită o clipă, în timp ce mesteca.

— Da, or s-o înghită, aprobă el.

— Și nu va da nimic în scris, adăugă Pendel, ca și cum și-ar fi adus aminte. Nici Mickie.

— Nu e proastă fata, spuse Osnard, mestecând în continuare. O s-o plătim de la începutul lunii ăsteia. Nu uita să treci toate cheltuielile, mașina, încălzirea, electricitatea, cu data respectivă. Mai vrei un pahar sau ceva mai tare?

Louisa tocmai fusese racolată.

În dimineața următoare, Harry Pendel se trezi cu un sentiment al propriei diversități mai puternic decât avusese vreodată în toți acești ani de eforturi și de vise. Niciodată nu încarnase atât de multe personaje. Unele îi erau străine, altele erau gardieni sau recidiviști cunoscuți în timpul condamnărilor trecute. Dar toate erau alături de el, mărșăluind în aceeași direcție și împărtășindu-i măreața viziune.

— Se pare că săptămâna asta o să fie tare încărcată, Lou, strigă el prin perdeaua de la duș, trăgând primul foc din noua sa campanie. O mulțime de vizite la domiciliu, noi comenzi la orizont.

Louisa se spăla pe cap. Începuse să se spele foarte des, câteodată și de două ori pe zi. Iar pe dinți se spăla de cel puțin cinci ori.

— Joci squash diseară, draga mea? o întrebă el cu multă dezinvoltură.

Louisa închise robinetul duşului.

— Squash, draga mea. Joci diseară?

— Vrei să joc?

— E joi. Seară de club la magazin. Credeam că joia joci întotdeauna squash cu Jo Ann.

— *Vrei* să joc squash cu Jo Ann?

— Te-ntrebam numai, Lou. Nu voiam. Te întrebam. Ştiu că vrei să rămâi în formă. Se şi vede, de altfel.

Numără până la cinci. De două ori.

— Da, Harry, joc diseară cu Jo Ann.

— Bravo. Foarte bine.

— Vin acasă de la lucru. Mă schimb. Mă duc cu maşina la club şi joc squash cu Jo Ann. Am rezervat terenul de la şapte la opt.

— Sărut-o din partea mea. E foarte drăguță.

— Lui Jo Ann îi place să joace două partide de câte-o jumătate de oră consecutiv. Prima ca să-şi exerseze reverul, alta forehandul. Pentru parteneră, ordinea e, bineînțeles, inversată, dacă nu e stângace, ceea ce nu e cazul meu.

— Am înțeles.

— Iar copiii se duc la familia Oakley, adăugă ea continuând buletinul informativ. Or să mănânce cartofi prăjiți care îngraşă, or să bea Coca-Cola care atacă dinții, se vor uita la televizor la filme cu violență şi vor dormi în saci de dormit, pe podeaua murdară a familiei Oakley, în interesul reconcilierii celor două familii.

— Foarte bine. Mulțumesc.

— N-ai pentru ce.

Dădu din nou drumul la duş şi reîncepu să-şi săpunească părul. Apoi îl opri iar.

— Şi după squash, fiind joi, o să mă ocup de lucrările de la birou. O să planific şi o să sintetizez întâlnirile lui Señor Delgado pentru săptămâna viitoare.

— Nu mai spune? Am auzit că are un program foarte încărcat. Sunt impresionat.

Trage perdeaua de la duş. Promite-i că, de acum

înainte, îi vei spune doar adevărul. Dar adevărul nu mai era preocuparea lui Pendel, dacă fusese vreodată. În drum spre şcoală cântă în întregime *My object all sublime* şi copiii se gândiră că era cam sărit. Când intră în magazin, deveni un străin fermecat de ceea ce vedea. Noile covoare albastre şi mobila frumoasă îl uluiră, ca şi Colţul Sportivului în cămăruţa de sticlă a Martei şi rama nouă şi strălucitoare de la portretul lui Braithwaite. Cine a făcut toate astea? Eu. Era încântat de aroma cafelei făcute de Marta, care se revărsa din clubul de la etaj, şi de recentul buletin despre mişcările studenţeşti din sertarul biroului lui. La ora zece soneria începu să zbârnâie, aducând cu ea promisiunea inspiraţiei.

Primii care îi solicitară atenţia fură însărcinatul cu afaceri american şi palidul lui asistent, veniţi să probeze un nou smoching, căruia însărcinatul cu afaceri îi spunea *tux.* Maşina sa blindată, un Lincoln, era parcată în faţa prăvăliei, la volan aflându-se un şofer morocănos, cu părul tuns perie. Însărcinatul cu afaceri era un bostonian înstărit şi plin de umor, care-şi petrecuse viaţa citind Proust şi jucând crichet. Subiectul era problema controversată a picnicului cu foc de artificii de Ziua Recunoştinţei, pentru familiile americane, motiv de temeri permanente pentru Louisa.

— Nu avem o alternativă civilizată, Michael, insistă însărcinatul cu afaceri, pe un ton tărăgănat de intelectual, în timp ce Pendel însemna cu cretă gulerul.

— Aşa e, spuse asistentul cel palid.

— Ori îi tratăm ca pe nişte adulţi responsabili, ori îi considerăm nişte puşti răzgâiaţi, în care nu putem avea încredere.

— Aşa e, spuse din nou asistentul cel palid.

— Oamenii reacţionează bine la respect. Dacă n-aş crede-o, nu mi-aş fi consacrat cei mai frumoşi ani din viaţă comediei diplomaţiei.

— Vreți să îndoiți, vă rog, brațul? murmură Pendel, punând mâna în pliul cotului însărcinatului cu afaceri.

— Militarii or să se facă foc pe noi, spuse asistentul.

— Reverele astea nu or să se caşte, Harry? Mi se par cam ample. Ce zici, Michael?

— Odată călcate bine, nu mai aveți probleme cu ele, domnule.

— Mie mi se par perfecte, spuse asistentul.

— Şi lungimea mânecii, domnule? Cam aşa, sau un pic mai scurtă?

— Mă întreb şi eu, spuse însărcinatul cu afaceri.

— În privința militarilor sau a mânecii? zise asistentul.

Însărcinatul cu afaceri scutură din încheieturile mâinilor, privindu-le critic.

— Aşa e bine, Harry. Fă-le aşa. Nu mă îndoiesc, Michael, că dacă i-am lăsa pe băieții de pe Ancon Hill să facă după capul lor, ne-am trezi cu cinci mii de oameni în costume de luptă de fiecare parte a drumului şi cu blindate care să-i conducă pe invitați.

Asistentul scoase un ris trist.

— Dar noi nu suntem sălbatici, Michael. Nietzsche nu e modelul ideal pentru singura supraputere mondială în pragul secolului douăzeci şi unu.

Pendel îl făcu pe însărcinatul cu afaceri să se întoarcă în profil, ca să-şi poată admira mai bine spatele.

— Şi lungimea hainei, domnule? Puțintel mai lungă sau sunteți mulțumit aşa cum e?

— Harry, sunt mulțumit. E perfect. Scuză-mă că am fost cam *distrat* astăzi. *Încercăm* să evităm un nou război.

— Vă urez succes, domnule, spuse Pendel cu seriozitate, în timp ce însărcinatul cu afaceri şi asistentul său coborau scările sub protecția şoferului tuns perie.

Pendel abia aştepta să-i vadă plecați. Un cor de îngeri îi răsuna în urechi, în timp ce scria cu frenezie pe paginile secrete de la sfârşitul caietului de croitor.

Fricțiunile dintre personalul militar şi diplomatic de la

ambasada SUA au atins punctul critic, în opinia însărcinatului cu afaceri american, mărul discordiei fiind cum să controleze o insurecție a studenților, dacă şi când aceasta îşi va arăta chipul hâd. În cuvintele însărcinatului de afaceri, spuse informatorului în cel mai mare secret...

Ce-i spuseseră de fapt? Nimicuri. Ce auzise el? Minunății. Şi asta nu era decât o repetiție.

— Domnule doctor Sancho! exclamă Pendel încântat, deschi-zându-şi larg brațele. Nu v-am mai văzut de mult, domnule. Senor Lucullo, ce plăcere! Marta, unde e vițelul cel gras?

Sancho, specialist în chirurgie plastică, avea mai multe iahturi şi o nevastă bogată pe care o ura. Lucullo era un coafor foarte ambițios. Amândoi veneau din Buenos Aires. Ultima dată comandaseră costume din mohair cu haina la două rânduri, pentru Europa. De data asta *trebuie* să ne facem smochinguri pentru iaht.

— Va să zică totul e calm pe-acasă? întrebă Pendel, trăgându-i de limbă cu un aer nevinovat, la un pahar servit la etaj. Nici un puci nu pluteşte în aer? Întotdeauna am spus că America de Sud este singurul loc de pe lume unde săptămâna asta croieşti costumul unui domn şi săptămâna viitoare îi vezi statuia cu costumul pe el.

Nici un puci nu pluteşte în aer, confirmară ei chicotind.

— Dar, Harry, ai *auzit* ce i-a spus preşedintele *nostru* preşedintelui *vostru,* când nu-i auzea nimeni?

Nu, Pendel nu auzise.

— Erau trei preşedinți în aceeaşi cameră, mă-nțelegi? Panama, Argentina, Peru. *"Ei bine,* spune preşedintele din Panama. Voi, băieți, nu aveți probleme. Pe *voi* vă realeg pentru un al doilea mandat. Dar în Panama constituția interzice realegerea. Nu e drept deloc." Atunci preşedintele *nostru* se întoarce spre el şi-i spune:"Păi, dragul meu, poate pentru că eu fac de două

ori ce faci tu o dată!" După care preşedintele Peru-ului spune...

Dar Pendel nu mai auzi ce spusese preşedintele Peru-ului. Coruri de îngeri îi cântă din nou la ureche, în timp ce nota în carnet despre eforturile secrete ale preşedintelui projaponez din Panama ca să-şi extindă puterea în secolul al douăzeci şi unulea, după cum îi mărturisise ipocritul de Ernie Delgado secretarei sale private de încredere şi asistentei indispensabile Louisa, cunoscută şi sub numele de Lou.

— Ticăloşii ăia din opoziție au trimis o femeie să mă pălmuiască la şedința de aseară, anunță mândru deputatul Juan Carlos, în timp ce Pendel însemnă cu cretă umerii hainei de dimineață. N-am văzut-o în viața mea pe nenorocita aia. Iese din mulțime, aleargă spre mine toată un zâmbet. Camere de televiziune, ziarişti. Şi numai ce mă trezesc că-mi trage o dreaptă. Ce era să fac? Să-i trag şi eu una în fața camerelor de luat vederi? Juan Carlos, deputatul care bate femeile? Dacă nu fac nimic, mă taxează de poponar. Ştii ce-am făcut?

— Nu-mi trece prin minte, spuse Pendel, verificându-i talia şi mai lăsând câțiva centimetri ca să faciliteze ascensiunea lui Juan Carlos pe cărările gloriei.

— Am sărutat-o pe gură. Mi-am vârât limba în împuțitul ei de gât. Îi putea răsuflarea. Dar, din clipa aia, toată lumea mă adoră.

Pendel era uluit. În culmea admirației.

— Spuneți-mi ce-i cu chestia pe care am auzit-o, Juan Carlos, că ar vrea să vă dea conducerea unui comitet foarte select? întrebă el pe un ton serios. În curând o să vă îmbrac pentru inaugurarea prezidențială.

— *Select?* repetă Juan Carlos cu un hohot de râs. Comitetul pentru *Sărăcie?* E cel mai infect comitet. Nu are bani, nu are viitor. Şedem şi ne zgâim unii la alții, zicem ce păcat pentru săraci, după care ne ducem şi

mâncăm bine.

În cursul unei alte conversații intime, purtate între patru ochi cu asistenta lui personală, în care are atâta încredere, Ernesto Delgado, forța numărul unu a Comisiei Canalului şi fervent partizan al tratatului ultrasecret panamezo-nipon, a semnalat că un dosar confidențial despre viitorul Canalului va trebui transmis Comisiei pentru Sărăcie, pentru ca Juan Carlos să se uite pe el. Întrebat ce are comun Comisia pentru Sărăcie cu problemele Canalului, Delgado a răspuns cu un zâmbet plin de subînțelesuri că nu trebuie să ne încredem niciodată în aparențe.

Louisa era la biroul ei. Şi-o închipuia cum formează numărul pe linia directă: coridorul luxos de la ultimul etaj al clădirii administrative, cu uşile special construite ca să permită circulația aerului; camera ei înaltă şi spațioasă cu vedere spre gara veche, stricată de firma McDonald's, care o scotea pe Louisa din minți în fiecare zi; biroul ei ultramodern, cu calculator şi un telefon cu o sonerie discretă. Secunda de ezitare înainte să ridice receptorul.

— Mă întrebam dacă diseară ai vrea să mănânci ceva special, dragă.

— De ce?

— Mă gândeam să trec pe la piață, în drum spre casă.

— Salată.

— Ceva uşor după squash, aşa-i? Dragă?

— Da, Harry. După squash mi-e poftă de ceva uşor, cum ar fi salata. Ca de obicei.

— Eşti foarte ocupată? Dragul de Ernie n-are stare?

— Ce vrei?

— Doar să-ți aud vocea, draga mea.

Râsul Louisei îl deconcerta.

— În cazul ăsta grăbeşte-te, pentru că, peste două

minute, vocea asta va traduce pentru un grup de căpitani de porturi foarte serioşi din Kyoto, care nu vorbesc spaniola şi nici prea multă engleză şi tot ce vor e să-l întâlnească pe preşedintele ţării.

— Te iubesc, Lou.

— Sper, Harry. Şi-acum scuză-mă.

— Kyoto, da?

— Da, Harry, Kyoto. La revedere.

KYOTO, scrise el încântat, cu litere mari. Ce sursă secundară! Ce femeie! Ce lovitură! *Tot ce vor e să-l întâlnească pe preşedinte.* Şi-l vor întâlni. Iar Marco va fi acolo să-i conducă în apartamentele private ale Luminozităţii Sale. Ernie îşi va pune aureola în cui şi se va duce cu ei. Iar Mickie va afla ce s-a vorbit, datorită surselor sale bine plătite din Tokio, Timbuctu sau de unde or fi cei pe care îi mituieşte. Iar maestrul în ale spionajului Pendel le va raporta cuvânt cu cuvânt.

Pauză, timp în care Pendel, refugiat în camera lui de croit, parcurge presa locală — de la un timp încoace cumpără toate ziarele — şi dă de o rubrică cotidiană dedicată întâlnirilor oficiale, intitulată: *Astăzi, preşedintele primeşte.* Nici pomeneală de căpitani de port din Kyoto sau de japonezi. Excelent. Întrevederea a fost neoficială. O întrevedere secretă, strict confidenţială, Marco a dat drumul înăuntru, pe uşa din dos, unui grup de bancheri japonezi taciturni, deghizaţi în căpitani de port, care pretind că nu vorbesc spaniola. Se adaugă un al doilea strat de vopsea magică şi se multiplică rezultatul cu infinitul. Cine mai era acolo, în afară de dibaciul Ernie? Bineînţeles, Guillaume! Vicleanul mâncător de broaşte în persoană! Şi iată-l aici, în faţa mea, tremurând ca o frunză!

— Bine aţi venit, domnule Guillaume. Punctual ca întotdeauna! Marta, un pahar de whisky scoţian pentru domnul.

Originar din Lille, timidul şi isteţul Guillaume e consilier geolog şi ia mostre de sol pentru prospectori. Tocmai s-a întors, după cinci săptămâni în Medellin, timp în care, îi spune el lui Pendel dintr-o suflare, oraşul a fost gazda a douăsprezece răpiri declarate şi a douăzeci şi unu de omoruri înregistrate. Pendel, care îi coase un costum la un rând din alpaca arămie, cu pantaloni de rezervă, orientează cu îndemânare conversaţia spre politica actuală columbiană.

— Sincer să fiu, nu văd cum mai poate preşedintele lor să-şi mai arate faţa! se plânge el. După toate scandalurile şi drogurile alea.

Guillaume soarbe o înghiţitură de whisky şi clipeşte.

— Harry, în fiecare zi îi mulţumesc lui Dumnezeu că nu sunt decât un simplu tehnician. Merg pe teren, analizez solul, îmi fac raportul, plec, mă duc acasă, mănânc, fac dragoste cu nevasta-mea, exist.

— Şi în plus mai cereţi şi onorarii foarte mari, îi aminteşte amabil Pendel.

— În avans, recunoaşte Guillaume, asigurindu-se neliniştit că a supravieţuit printr-o privire în oglinda înaltă. Primul lucru, pun banii în bancă. Dacă vor să mă împuşte, ştiu că şi-au irosit gloanţele de pomană.

Singurul care a mai participat la întrevedere a fost eminentul geolog francez şi consultant internaţional liber profesionist, cu strânse legături cu cartelul din Medellin, la nivel de decidenţi, Guilaume Delassus, considerat în anumite cercuri o redutabilă eminenţă cenuşie şi al cincilea pe lista celor mai primejdioşi oameni din Panama.

Celelalte patru premii aşteaptă încă să fie atribuite, îşi spuse în sinea lui, în timp ce scria.

Agitaţia de la ora prânzului. Cerere mare pentru sandvişurile cu ton ale Martei. Marta însăşi alergând în toate direcţiile, evitând intenţionat privirea lui Pendel. Fum de ţigară şi râsete de bărbaţi. Panamezi cărora le

place să se amuze şi o fac la P&B. Ramón Rudd a adus cu el un băiat frumos. Bere din găleata cu gheață, sticle de vin înfăşurate în cârpe înghețate, ziare locale şi internaționale, telefoane mobile folosite pentru impresie. În tripla lui ipostază de croitor, gazdă şi superspion, Pendel aleargă între camera de probă şi club, oprindu-se o clipă ca să mâzgălească vreo câteva însemnări nevinovate pe filele din spate ale carnetului său, auzind mai mult decât se spune, amintindu-şi mai mult decât aude. Vechea gardă aduce recruți noi după ea. Se discută despre scandaluri, cai, bani. Se discută despre femei şi, ocazional, despre Canal. O izbitură în uşa de la intrare, nivelul zgomotului scade, apoi creşte, strigăte de "Rafi! Mickie!" când duoul Abraxa-Domingo îşi face obişnuita intrare teatrală, celebra pereche de play-boy, împăcați încă o dată. Rafi, plin de lanțuri de aur, inele de aur, dinți de aur şi pantofi italieneşti, cu un pardesiu multicolor P&B aruncat peste umeri, căci Rafi urăşte tot ce e sumbru, urăşte hainele care nu sunt țipătoare, iubeşte râsul, soarele şi pe nevasta lui Mickie.

Mickie are un aer morocănos şi nefericit, agățându-se totuşi de prietenul său Rafi, ca şi cum ar fi tot ce i-a mai rămas după ce a irosit restul la cărți şi beții. Cei doi bărbați intră în scenă şi se despart, mulțimea îl înconjoară pe Rafi, în timp ce Mickie se îndreaptă spre camera de probă unde îl aşteaptă al nu se ştie câtelea costum nou, care trebuie să fie mai elegant decât al lui Rafi, mai colorat, mai scump, mai răcoros, mai seducător — Rafi, o să câştigi Cupa de Aur a Primei Doamne duminică?

Apoi, brusc, cacofonia încetează, lăsând loc unei singure voci. E vocea lui Mickie, tunătoare şi disperată, răzbătând din camera de probă ca să anunțe mulțimii adunate acolo că noul lui costum e un rahat.

O zice într-un fel, apoi o repetă în alt fel, d rept în fața lui Pendel. Ar prefera să-l insulte pe Domingo, dar nu îndrăzneşte, aşa că i-o trânteşte lui Pendel. Pe urmă o

spune într-un al treilea fel, pentru că asta aşteaptă mulţimea de la el. Şi Pendel, încremenit la un metru în faţa lui, aşteaptă să-i treacă. În orice altă zi, Pendel ar fi eschivat atacul, ar fi glumit amabil, i-ar fi oferit lui Mickie ceva de băut, i-ar fi sugerat să revină altă dată, când avea să fie mai bine dispus, l-ar fi ajutat să coboare scările şi l-ar fi băgat într-un taxi. Cei doi tovarăşi de celulă mai jucaseră astfel de scene împreună şi a doua zi Mickie îşi cerea scuze prin cadouri scumpe, orhidee, vin, obiecte huaca preţioase şi câteva cuvinte vinovate de mulţumire şi scuze, scrise de mână.

Dar să se aştepte, azi, la asta din partea lui Pendel înseamnă să nu ţină seama de pisica neagră, care acum sare din lesă şi se repede la Mickie cu ghearele şi dinţii dezgoliţi, zgâriindu-l cu o ferocitate de care nimeni nu l-ar fi bănuit în stare pe Pendel. Toată vinovăţia pe care o resimţise pentru că abuzase de fragilitatea lui Mickie, pentru că îl trădase, îl calomniase, îl exploatase şi îl vânduse, că profitase de umilinţa lui lacrimogenă, izbucneşte ca o salvă de furie.

— *De ce nu pot face costume ca Armăni?* repetă el de mai multe ori, drept în faţa stupefiată a lui Mickie. *De ce nu pot să fac costume Armani?* Felicitări, Mickie. Ai făcut o economie de o mie de dolari. Aşa că fă-mi o favoare. Du-te la Armani, cumpără-ţi un costum şi să nu mai pui piciorul aici. Pentru că Armani face costume Armani mai bune decât mine. Uşa e acolo.

Mickie nu mişcă. E uluit. Cum ar putea un om de dimensiunile lui să-şi cumpere un costum Armani de gata? Dar Pendel nu se mai poate opri. Ruşinea, furia şi presimţirea dezastrului fierb, necontrolat, în pieptul său. Mickie, propria mea creaţie. Mickie, eşecul meu, tovarăşul meu de puşcărie, spionul meu, vine aici şi mă acuză în propria mea casă, unde sunt în siguranţă!

— Ştii ce, Mickie? Un costum făcut de mine nu reduce omul la o lozincă publicitară, îl *defineşte.* Poate că tu nu vrei să fii definit. Poate că nu prea ai ce defini în

tine.

Râsete din stal. Mickie avea în el destul pentru a defini orice de mai multe ori.

— Un costum de-al meu, Mickie, nu e strigătul unui bețiv. E o linie, e o formă, e o siluetă. Este un mod subtil de a spune lumii ce trebuie să ştie despre tine şi nimic mai mult. Bătrânul Braithwaite numea asta discreție. Dacă cineva remarcă un costum de-al meu sunt jenat, fiindcă asta înseamnă că ceva nu e în ordine cu el. Costumele mele nu urmăresc să te facă să arăți mai bine sau să fii cel mai frumos bărbat din cameră. Costumele mele nu sunt concurențiale. Ele sugerează. Lasă să se înțeleagă. Îi încurajează pe oameni să vină la tine. Te ajută să-ți îmbunătățeşti viața, să-ți plăteşti datoriile, să joci un rol în lume. Pentru că, atunci când îmi va veni rândul să-l urmez pe bătrânul Braithwaite în atelierul din cer, aş vrea să cred că aici, jos, sunt oameni care se plimbă pe stradă purtând costumele mele şi având o părere mai bună despre ei înşişi mulțumită lor.

Prea multe lucruri închise în mine, Mickie. A sosit momentul să ai şi tu partea ta din povară. Îşi trage sufletul şi pare că vrea să se controleze, căci scoate un fel de sughiț. Se lansează din nou, dar, din fericire, Mickie i-o ia înainte.

— Harry, şopteşte el. Jur pe ce am mai sfânt. Numai pantalonii. Mă fac să par bătrân. Bătrin înainte de timp. Scuteşte-mă de toate prostiile astea filozofice. Le ştiu pe dinafară.

O sonerie de alarmă suna, fără îndoială, în capul lui Pendel. Privi în jur la fețele uluite ale clienților săi, privi la Mickie care se uita fix la el strângând pantalonii de alpaca contestați aşa cum demult strânsese pantalonii portocalii prea mari ai uniformei lui de deținut, ca şi cum i-ar fi fost teamă că o să-i smulgă cineva de pe el. O văzu pe Marta, nemişcată ca o statuie, chipul ei zdrobit — imaginea vie a dezaprobării şi îngrijorării. Lăsă să-i cadă pumnii strânşi de-a lungul corpului şi se întinse, ca un

preludiu la o poziție comodă.

— Mickie, pantalonii ăştia vor fi impecabili, îl asigură el pe un ton mai amabil. Eu nu-i voiam pepit, dar ai insistat şi ai avut dreptate. Toată lumea o să te iubească în pantalonii ăştia. Şi în haină. Mickie, ascultă-mă. Cineva trebuie să se ocupe de costumul ăsta. Cine crezi c-ar trebui s-o facă?

— Isuse, şopti Mickie, îndepartându-se la brațul lui Rafi.

Magazinul se golea şi intra în somnolența de după-amiază, în timp ce clienții se retrăgeau. Banii trebuiau făcuți, nevestele şi amantele liniştite, contractele încheiate, pariurile la curse stabilite, bârfele transmise mai departe. Marta dispăruse. Era ora ei de studiu. Se dusese să-şi îngroape capul în cărți. Înapoi în camera de croit, Pendel puse muzică de Stravinsky, îşi curăță masa de tiparele din hârtie cafenie, stofă, cretă şi foarfece. Deschise carnetul la ultimele pagini şi îl ținu deschis acolo unde începeau însemnările lui cifrate. Refuza să se gândească dacă avea remuşcări pentru că-şi agresase vechiul prieten. Muza lui îl chema.

Dintr-un caiet de facturi cu spirală detaşă o foaie de hârtie liniată cu blazonul cvasiregal al casei Pendel & Braithwaite, în susul paginii şi redactă cu scrisul lui ordonat o factură în atenția domnului Andrew Osnard, pentru suma de două mii cinci sute de dolari, pe adresa apartamentului acestuia din Paitilla. După ce aşeză factura deschisă pe masă, luă un stilou vechi pe care istoria mitică i-l atribuia lui Braithwaite şi, cu un scris desuet, pe care îl exersase îndelung pentru corespondența lui, adăugă cuvintele "în aşteptarea promptei dumneavoastră rezolvări", care însemna că factura reprezenta ceva mai mult decât o simplă cerere de bani. Dintr-un dosar din sertarul din mijloc al biroului scoase o foaie de hârtie albă, fără linii, nefiligranată, din

topul pe care i-l dăduse Osnard, şi o mirosi, cum făcea întotdeauna. Nu avea nici un miros, poate mirosea vag a dezinfectatul pe care îl foloseau la puşcărie.

E impregnată cu substanţe magice, Harry. Indigo fără indigo, de folosinţă unică.

Şi ce faci când o primeşti, Andy?

O developez, idiotule, ce crezi că fac?

Unde, Andy? Cum?

Vezi-ţi de treburile tale. În baie. Tacă-ţi gura, mă enervezi.

Aşeză cu grijă indigoul deasupra facturii, luă creionul 2H pe care i-l dăduse Osnard în acest scop şi începu să scrie în acordurile muzicii lui Stravinski, până când Stravinski îl plictisi, aşa că-l închise. Diavolul are întotdeauna muzica cea mai bună, cum spunea mătuşa Ruth. Puse ceva de Bach, dar Louisa îl adora pe Bach, aşa că opri muzica de Bach şi lucră într-o linişte neprietenoasă, lucru neobişnuit la el. Cu sprâncenele încruntate, cu vârful limbii afară din gură, uitând total de Mickie, se lăsă pradă fanteziei, atent totuşi dacă nu se auzea vreun pas suspect sau vreun zgomot care să denunţe că duşmanul era de partea cealaltă a uşii. Cu privirea trecând de la hieroglifele din carnet la indigo, inventa, regrupa, organiza, repara, perfecţiona, amplifica până la absurd, deforma, făcea ordine în haos. Erau atât de multe de spus şi atât de puţin timp. Japonezi în fiecare dulap. Chinezii continentali care îi sprijineau. Pendel parcă zbura. Acum era deasupra materialului, acum sub el. Acum geniu, acum redactorul sclav al imaginaţiei sale, stăpân al regatului său din nori, prinţ şi servitor în acelaşi timp. Pisica neagră era mereu alături de el. Şi, ca de obicei, francezii se aflau undeva în miezul intrigii. O explozie, Harry băiatule, o explozie a simţurilor. O sete de putere, o descătuşare, o eliberare. Cucerirea pământului, o dovadă a graţiei dumnezeieşti, o reglare de conturi. Ameţeala ruşinată a creativităţii, a jafului şi a furtului, a deformării realităţii şi a reinventării, realizate

de un adult în extaz, nebuneşte de acord, a cărui pedeapsă plutea în aer. Pisica neagră îşi agita coada. Schimbă indigoul, mototoleşte-l pe cel vechi, aruncă-l în coşul de gunoi. Încarcă din nou şi porneşte tirul cu toate armele deodată. Rupe paginile din carnet, arde-le în şemineu.

— Vrei o cafea? întrebă Marta.

Cel mai mare conspirator al lumii uitase să încuie uşa. Flăcări se ridicau din şemineu, în spatele lui. Hârtia carbonizată aştepta să fie redusă la cenuşă.

— O cafea mi-ar prinde bine. Mulțumesc.

Marta închise uşa în urma ei. Cu un gest scurt, fără urmă de zâmbet.

— Ai nevoie de ajutor?

Ochii ei îi evitară pe ai lui. Pendel trase adânc aer în piept.

— Da.

— Ce anume?

— Dacă japonezii ar plănui în secret să construiască un nou canal la nivelul mării, ar fi mituit pe şest guvernul panamez şi studenții ar afla, ce ar face?

— Studenții de *azi?*.

— Ai tăi. Cei care discutau cu pescarii.

— S-ar răscula. Ar ieşi în stradă. Ar ataca Palatul Prezidențial, ar lua cu asalt Adunarea Legislativă, ar bloca imediat Canalul, ar chema la grevă generală, ar cere ajutor altor țări din regiune, ar porni o cruciadă anticolonială în toată America Latină. Ar cere o Panama liberă. Am arde, de asemenea, toate prăvăliile japonezilor şi i-am spânzura pe trădători, în frunte cu preşedintele, îți ajunge?

— Mulțumesc. E perfect. Şi, evident, i-ar ridica la luptă şi pe cei de dincolo de pod, adăugă el.

— Se-nțelege. Studenții nu sunt decât avangarda mişcării proletare.

— Îmi pare rău de Mickie, murmură Pendel după o pauză. Nu m-am putut stăpâni.

— Când nu ne putem răni duşmanii, ne rănim prietenii. Dacă ştii lucrul ăsta...

— Îl ştiu.

— A telefonat Ursul.

— Pentru articol?

— N-a pomenit de articol. Zicea că trebuie să te vadă. Cât mai repede. Îl găseşti la locul obişnuit. Avea un ton ameninţător.

CAPITOLUL ŞAPTESPREZECE

Braseria Boulevard Balboa de pe Avenida Balboa era modest mobilată şi avea un tavan jos, din polistiren, şi lumini de neon ca la închisoare, încastrate în şipci de lemn. Cu câţiva ani în urmă o explozie o aruncase în aer, nimeni nu mai ţinea minte de ce. Ferestrele mari dădeau spre mare, dincolo de Avenida Balboa. La o masă lungă, un bărbat cu fălci pătrate apărat de nişte gorile cu ochelari de soare îşi dădea aere în faţa unei camere de televiziune. Ursul era aşezat la masa lui, citindu-şi ziarul. Mesele din jurul lui erau libere. Purta un blazer cu dungi P&B şi o pălărie panama de şaizeci de dolari, din butic. Barba lui lucioasă, neagră ca smoala, o barbă de pirat, arăta de parcă tocmai ar fi fost spălată cu şampon. Se asorta cu ramele negre ale ochelarilor.

— M-ai sunat, Teddy, îi aminti Pendel, după ce stătu un minut neobservat de cealaltă parte a ziarului.

— În legătură cu ce? întrebă Ursul, coborându-şi ziarul fără chef.

— Ai telefonat, am venit. Haina îţi stă bine.

— Cine a cumpărat orezăria?

— Un prieten de-al meu.

— Abraxas?

— Bineînţeles că nu.

— De ce *bineînţeles* că nu?

— E în criză de bani.

— Cine spune asta?

— El.

— Poate că îl plăteşti tu pe Abraxas. Poate că lucrează pentru tine. Ce afaceri ai cu Abraxas? Vă ocupați împreună de droguri, ca taică-său?

— Teddy, cred că te-ai scrântit.

— Cum i-ai plătit datoria lui Rudd? Cine e milionarul ăla nebun cu care te lauzi, fără să-i spui lui Rudd nimic mai mult. Chestia asta l-a jignit teribil. De ce ai deschis clubul ălă ridicol deasupra prăvăliei? Ai vândut cuiva prăvălia? Ce se întâmplă?

— Teddy, eu sunt croitor. Fac haine pentru domni şi mă extind. Ai de gând să-mi faci publicitate pe gratis? Nu de mult a apărut un articol în *Miami Herald,* nu ştiu dacă ți-a căzut în mână.

Ursul oftă. Vocea îi era inertă, de mult golită complet de compasiune, umanitate şi curiozitate, presupunând că au existat vreodată în ea.

— Dă-mi voie să-ți explic principiile jurnalismului, spuse el. Eu fac bani pe două căi. Una e atunci când oamenii mă plătesc ca să scriu şi eu o fac. Detest chestia asta, dar trebuie să mănânc, trebuie să-mi finanțez apetiturile. A doua e atunci când oamenii mă plătesc ca să nu scriu. Pentru mine, asta e o cale mai bună, fiindcă nu trebuie să scriu nimic, şi câştig totuşi bani. Dacă mă descurc bine, câştig mai mult nescriind decât scriind. Dar mai există şi o a treia cale, care nu-mi place. O numesc ultima scăpare. Mă duc la anumite persoane din guvern şi mă ofer să le vând ce ştiu. Dar nu e o cale prea satisfăcătoare.

— De ce?

— Nu-mi place să vând lă întâmplare. Dacă tratez cu cineva obişnuit — cu tine, cu cel de colo, şi ştiu că-i pot distruge reputația, afacerea sau căsătoria, şi o ştie şi el, atunci povestea are un preț, putem cădea de acord, e o discuție comercială normală. Dar când mă duc la anumite persoane din guvern — clătină foarte uşor din

capul lui lung, a dezaprobare — nu ştiu cât valorează povestea mea pentru ei. Unii dintre ei sunt şmecheri. Alții sunt măgari. Nu ştii dacă nu cumva sunt deja la curent şi nu-ți spun. Aşa că blufezi, ei blufează, se pierde o groază de timp. Se mai întâmplă şi că mă şantajează cu propriul meu dosar ca să mă facă să tac. Nu-mi place să-mi stric viața în felul ăsta. Dacă vrei să facem o treabă, îmi dai un răspuns rapid şi-mi economiseşti timpul, îți stabilesc un preț bun. Cum ai un milionar nebun la dispoziție, trebuie să țin seama şi de el la evaluarea obiectivă a mijloacelor tale financiare.

Pendel avu senzația că-şi construia un zâmbet din bucăți, mai întâi o parte, pe urmă cealaltă, apoi obrajii şi, când se putură acomoda, ochii. În cele din urmă, vocea.

— Teddy, cred că ce încerci tu aici este un vechi truc bazat pe încredere. Îmi spui "Fugi, fugi, se ştie tot", ca să te poți muta în casa mea în timp ce eu sunt în drum spre aeroport.

— Lucrezi pentru americani? Celor pe care-i cunosc eu în guvern nu le-ar plăcea. Un englez care intră pe terenul lor, ar fi fără milă. Dacă o fac ei, e altceva. Îşi trădează propria țară. E alegerea lor, s-au născut aici, e țara lor, fac ce vor cu ea, ei au luat hotărârea. Dar să vii tu, un străin, şi să o trădezi în locul lor, asta e o adevărată provocare. Reacția lor ar putea fi imprevizibilă.

— Ai dreptate, Teddy. Sunt mândru să-ți spun că lucrez pentru americani. Comandantului Şef ale Forțelor Americane din Emisfera Sudică îi plac hainele la un rând, cu pantaloni de rezervă şi vestă. Pentru însărcinatul cu afaceri, un smoching din stofă de mohair şi o vestă de tweed, pentru vacanța de la North Haven.

Pendel se ridică şi simți cum îi tremură genunchii.

— Nu ştii nimic rău despre mine, Teddy. Dac-ai fi ştiut, nu m-ai fi întrebat. Motivul pentru care nu ştii nimic e că nu există nimic. Şi, dacă tot vorbim de bani, ți-aş fi recunoscător dacă mi-ai plăti pentru frumoasa haină pe care o porți, ca Marta să poată încheia conturile.

— Nu pot să înțeleg cum poți să i-o tragi mulatrei ăleia desfigurate.

Pendel îl lăsă pe Urs aşa cum îl găsise, cu capul pe spate, cu bărbia ridicată, citind ce scrisese în ziarul lui.

Când ajunse acasă, Pendel fu neplăcut surprins găsind casa goală. Asta e recompensa mea pentru o zi de muncă grea? întrebă el pereții. Un om cu două meserii şi care se omoară muncind trebuie să-şi aducă singur mâncarea de seară la el acasă? Dar existau şi consolări. Servieta tatălui Louisei e din nou pe biroul ei. O deschise, scoase o agendă de birou groasă pe care scria *Dr. E. Delgado* cu litere negre gotice şi un dosar cu corespondență pe care scria "întâlniri". Fără să se lase distras de altceva, incluzând iminenta amenințare cu demascarea a Ursului, Pendel se sili din nou să nu mai fie decât spion. Lumina era slabă, aşa c-o aprinse de tot. Duse bricheta lui Osnard la un ochi, îl închise pe celălalt şi vizã prin micul obiectiv, evitând să-şi pună nasul şi degetele în fața obiectivului.

— A telefonat Mickie, spuse Louisa când se culcară.

— Unde?

— La mine la birou. Din nou zice că se omoară.

— Aha.

— Spunea c-ai înnebunit. Că cineva ți-a luat mințile.

— Frumos din partea lui.

— I-am spus că sunt de acord, spuse ea, stingând lumina.

Era duminică după-masă şi se aflau la al treilea cazino, dar Andy încă nu-l pusese pe Dumnezeu la încercare, deşi îi promisese lui Fran c-o va face. Abia dacă-l văzuse tot week-end-ul, cu excepția câtorva ore de

somn furate şi o partidă de sex frenetic dimineaţa devreme, înainte ca el să fugă la birou. Restul week-end-ului şi-l petrecuse la ambasadă, cu Shepherd în puloverul lui din lână shetland şi tenişi negri aducându-i prosoape fierbinţi şi cafea. Cel puţin aşa îşi imagina ea. Nu era frumos din partea ei să-l încalţe pe Shepherd cu tenişi negri, căci nu-l văzuse niciodată purtând aşa ceva. Dar, prin entuziasmul lui servil, Shephers îi amintea de un profesor de gimnastică de la internat care purta tenişi negri.

— A sosit o mulţime de materiale CORSAR, se mulţumise Andy să-i explice. A trebuit să le bag într-un raport. Totul sub tensiune şi oricum întârziasem.

— Când vor profita şi Corsarii?

— Londra a tras obloanele. Prea fierbinte pentru consumul local, până nu le dezinfectează analiştii.

Şi lucrurile rămăseseră în stadiul ăsta până acum două ore, când Andy o dusese pe sus la un restaurant uluitor de scump pe faleză unde, la o sticlă de şampanie costisitoare, se hotărâse că sosise momentul să-l pună pe Dumnezeu la încercare.

— Am moştenit săptămâna trecută nişte bani de la mătuşa mea. O sumă ridicolă care nu ar servi nimănui. Singura cale e să-l punem pe Dumnezeu s-o dubleze.

Era într-o dispoziţie sinistră. Nervos, cu privirea în alertă, gata să-i sară ţandăra, căuta necazul cu luminarea.

— Cântaţi la cerere? strigă el la şeful de orchestră, în timp ce dansau.

— Ce doreşte doamna, señor.

— De ce nu "Ia-ţi liber la noapte", sugeră Andy, pe care Fran îl dusese deja prea departe ca să mai poată fi auzit.

— Andy, asta nu înseamnă să-l pui pe Dumnezeu la încercare, îl provoci să ne omoare, îi spuse ea cu severitate, în timp ce el plătea consumaţia cu bancnote umede de cincizeci de dolari, scoase din buzunarul

interior al unei haine noi din in, confecționată de croitorul lui.

În primul cazino se aşezase la masa cea mare ca simplu observator, în timp ce Fran stătea protector în spatele lui.

— Ai vreo culoare preferată? o întrebă el peste umăr.

— Nu era vorba că Dumnezeu e cel care decide?

— Noi ne ocupăm de culoare, Dumnezeu se ocupă de noroc, asta e regula jocului.

Mai bău şampanie dar nu miză. Îl cunosc, îşi zise ea brusc, pe când plecau. A mai fost aici. Îşi dădea seama după fețele lor, după zâmbetele complice, după acele "mai poftiți" respectuoase.

— În interes de serviciu, spuse el sec când ea deschise subiectul. La cel de-al doilea cazino, un gardian făcu greşeala să vrea să-i caute de arme. Lucrurile s-ar fi încurcat rău de tot, dacă Fran nu ar fi scos legitimația ei de diplomat. Şi de data asta, Andy se uită la joc, dar nu participă, în timp ce două fete de la capătul mesei se străduiau să-i atragă atenția şi una dintre ele chiar îi strigă "Bună, Andy".

— În interes de serviciu, repetă el.

Cel de-a treilea cazino era într-un hotel de care nu auzise niciodată, într-un cartier în care fusese sfătuită să nu se ducă, la camera 303 de la etajul trei, bați la uşă şi aştepți. O gorilă uriaşă îl pipăi pe Andy şi de data asta nu obiectă. Ba chiar o sfătui pe Fran să-l lase să-i controleze poşeta. Crupierii înțepeniră când Andy şi Fran intrară în a doua cameră; se lăsă o tăcere profundă, capetele se întoarseră spre ei şi convorbirile încetară: nici nu era de mirare, dacă ținem seama că Andy ceruse echivalentul a cincizeci de mii de dolari în jetoane de cinci sute şi de o sută, nu mai mici, mersi frumos, poți să le pui înapoi de unde le-ai luat.

Până să-şi dea bine seama, Fran se trezi în spatele

lui Andy, aşezat la rândul lui alături de crupierul, care era o târfă grăsuță şi senzuală, cu buze groase şi cu un decolteu adânc, cu mâini mici şi agile, terminate cu unghii roşii ascuțite ca nişte gheare, iar ruleta se învârtea. Când se opri, Andy câştigase zece mii de dolari pe roşu. După calculele pe care le făcu după aceea, jucase de opt sau nouă ori. Trecu de la şampanie la whisky. Îşi dublă cele cincizeci de mii de dolari, aparent ținta pe care i-o fixase lui Dumnezeu, apoi îşi mai acordă o ultimă rundă de distracție şi mai câştigă douăzeci de mii. Ceru o pungă şi un taxi la uşă, pentru că i se părea o prostie să se plimbe pe stradă cu douăzeci de mii bani gheață într-o pungă şi spuse că Shepherd putea să vină a doua zi să ia maşina sau s-o dea, oricum nu putea s-o sufere.

Dar înlănțuirea acestor evenimente rămase tulbure în mintea lui Fran, pentru că singurul ei gând în timp ce se desfăşurau ele se îndrepta spre primul ei concurs, când poneiul ei care, ca orice alt ponei, se numea Misty, trecuse fără probleme primul obstacol, după care se ambalase şi parcursese şase kilometri pe şoseaua spre Shrewsbury, cu Fran agățată de gâtul lui şi maşinile trecând repede în ambele direcții, fără ca să aibă impresia că nu-i păsa nimănui.

— Ursul a trecut pe la mine pe-acasă aseară, spuse Marta, după ce închise în urma ei uşa de la camera de croit. Era cu un prieten de la poliție.

Era luni dimineață. Pendel şedea la masa de lucru, făcând ultimele retuşuri la un ordin de luptă al Opoziției Tăcute. Puse jos creionul 2H.

— De ce? Ce zic că ai făcut?

— Voiau informații despre Mickie.

— Ce informații?

— De ce vine atât de des la magazin şi de ce te sună la ore nepotrivite.

— Ce le-ai spus?
— Vor să te spionez, zise ea.

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Sosirea primului material de la biroul din Panama cu numele de cod CORSAR DOI îl purtase pe Scottie Luxmore, genialul lui părinte de la Londra, pe culmi de autosatisfacție nemaicunoscute până atunci. Numai că în dimineața aceasta euforia lui făcuse loc unei nervozități acute. Păşea prin cameră de două ori mai repede ca de obicei. Vocea lui jovială de scoțian răguşise şi privirea îi rătăcea neliniştită de cealaltă parte a fluviului, spre nord-vest, unde îl aştepta destinul său.

— *Cherchez la femme,* Johnny băiete, îl sfătui el pe tânărul şi jigăritul urmaş al lui Osnard pe postul ingrat de asistent personal al lui Luxmore. În meseria noastră, femeia face cât cinci bărbați.

Johnson, care, ca şi predecesorul său, îşi însuşise arta esențială a linguşirii, se aplecă în față pe scaun, ca să arate cu câtă aviditate îl asculta.

— Sunt perfide, Johnny. Au curaj, sunt mincinoase din născare. De ce crezi că a insistat să lucreze numai prin barbatu-său?

Vocea lui avea nuanța de protest a celui care-şi cerea scuze dinainte.

— Ştia foarte bine că o să i-o ia înainte. Unde ar mai fi fost *el* în cazul ăsta? Pe trotuar. La rebuturi. Concediat. De ce ar fi lăsat să se întâmple una ca asta?

Îşi şterse palmele de pantaloni.

— Un salariu în loc de două şi soțul ei ridiculizat? Louisa noastră nu ar permite aşa ceva! exclamă el. CORSAR DOI a noastră nu ar accepta niciodată.

Ochii i se îngustară, ca şi cum ar fi recunoscut pe cineva la o fereastră depărtată, dar nu-şi întrerupse perorația.

— Ştiam eu ce fac. Ştia şi ea. Să nu subestimezi niciodată intuiția feminină, Johnny. El a atins urnita superioară, e terminat.

— Osnard? întrebă Johnson cu speranță în glas.

Trecuseră şase luni de când fusese desemnat ca umbră a lui Luxmore şi nici o misiune nu se contura încă la orizont.

— Soțul ei, Johnny, răspunse Luxmore iritat, trăgând cu vârful degetelor de o parte a bărbii. CORSAR I. O, la început munca lui părea destul de promițătoare. Dar n-are o viziune de ansamblu, le lipseşte întotdeauna. N-are anvergură. N-are perspectivă istorică. Cancanuri, resturi, orice, numai să fie acoperit. N-am fi rămas niciodată numai la el, acum îmi dau seama. Şi ea şi-a dat seama. Femeia asta îşi cunoaşte bărbatul. Îi cunoaşte limitele mai bine decât noi. Şi-şi cunoaşte propria putere.

— Analiştii sunt cam neliniştiți de faptul că nu există nici o confirmare dinafară, îndrăzni Johnson, care nu rata nici o ocazie să ştirbească un pic din piedestalul lui Osnard. Sally Morpurgo zicea că materialul de la CORSAR DOI e prea înzorzonat şi nu destul de motivat.

Înțepătura îl atinse pe Luxmore la viraj, chiar când ataca cea de-a cincea lungime de mochetă. Surâse cu zâmbetul larg, impenetrabil, al celor complet lipsiți de umor.

— Zău? Fără îndoială, domnişoara Morpurgo e o persoană teribil de inteligentă.

— Cred că da.

— Numai că femeile sunt mai severe cu alte femei decât suntem noi, bărbații. Pe drept cuvânt.

— Aşa e. Nu m-am gândit la asta.

— Femeile mai sunt supuse şi unei anumite gelozii — poate că invidie ar fi un cuvânt mai potrivit — la care noi, bărbații, suntem imuni de la natură. Nu-i aşa, Johnny?

— Cred că da. Nu. Adică, da.

— Ce-i reproşează exact domnişoara Morpurgo?

întrebă Luxmore, pe tonul cuiva care ştia să primească o critică pertinentă.

Johnson îşi dorea să nu fi deschis gura.

— Spunea doar că, mă rog, nu există coroborări la potopul zilnic de informații. Nimic. Nu ascultări telefonice, nu legături de prietenie, nici o vorbă de la americani. Nu călătorii, nu sateliți, nu activități diplomatice neobişnuite. O gaură neagră pe toată linia. Aşa spunea ea.

— Asta-i tot?

— Păi, nu chiar.

— Nu mă cruța, Johnny.

— Spunea că niciodată, în întreaga istorie a spionajului, nu s-a plătit atât de mult pentru atât de puțin. Că era ridicol.

Dacă Johnson sperase să-i submineze încrederea lui Luxmore în Osnard şi în munca lui, fu dezamăgit. Pieptul lui Luxmore se bombă şi vocea îşi recăpătă tonul scoțian profesoral.

— Johnny, începu el, sugându-şi dinții din față. Te-ai gândit vreodată că, azi, o informație neinfirmată valorează cât valora una confirmată ieri?

— Nu, mărturisesc că nu.

— Atunci gândeşte-te puțin, te rog eu. E nevoie de o minte deosebită, Johnny, ca să-ți ascunzi urmele de urechile şi ochii tehnologiei moderne, nu-i aşa? De la cărțile de credit la biletele de călătorie, de la apelurile telefonice la faxuri, trecând prin bănci, hoteluri, ce vrei tu. În zilele noastre nu poți să cumperi o sticlă de whisky la supermarket fără să afle lumea întreagă. În condițiile astea, "nici o urmă" este aproape o probă de vinovăție. Oamenii din teren sunt conştienți de acest lucru. Ei ştiu ce implică să nu te vadă, să nu te audă şi să nu te cunoască nimeni.

— Sunt sigur de asta, domnule, spuse Johnson.

— Oamenii de teren nu suferă de aceleaşi deformări profesionale pe care le au cadrele din serviciul ăsta, care

stau mai mult în interior, Johnny. Nu au o mentalitate de buncăr, nu sunt striviți sub greutatea detaliilor şi a informațiilor superflue. Ei văd pădurea, nu copacii. Şi ce văd ei aici este o cabală Est-Sud de dimensiuni îngrijorătoare.

— Sally nu vede, insistă Johnson, spunându-şi că unde mergea mia, merge şi suta. Nici Moo.

— Cine e *Moo?*

— Asistentul ei.

Zâmbetul lui Luxmore rămase înțelegător şi amabil. Şi Moo, îi spuse el, vedea tot pădurea, nu copacii.

— Întoarce pe dos întrebarea ta, Johnny, şi cred că vei avea răspunsul. De ce există o opoziție panameză ilegală dacă nu e nimic la care să te opui? De ce grupurile disidente clandestine — nu drojdia societății, Johnny, ci reprezentanți ai claselor conştiente şi înstărite — aşteaptă în culise, dacă nu ştiu exact ce e de aşteptat? De ce se agită pescarii? Ei sunt prudenți, Johnny, nu-i subestima niciodată pe oamenii mării. De ce reprezentantul preşedintelui panamez în Comisia Canalului susține un lucru în public, în timp ce agenda întrevederilor lui arată altceva? De ce trăieşte o viață la suprafață şi una subterană, de ce îşi ascunde urmele, de ce discută la ore nepotrivite cu căpitani de port ipocriți şi japonezi? De ce se agită studenții? Ce simt în aer? Cine le susură diferite chestii la ureche în cafenele şi în discoteci? De ce cuvântul "vânzare" trece din gură în gură?

— Nu ştiam asta, spuse Johnson care, de la un timp, era uimit văzând cât de mult se încâlceau informațiile brute sosite din Panama, odată ajunse pe biroul şefului său.

Dar el nu avea acces nelimitat la informații şi cu atât mai puțin la sursele de inspirație ale lui Luxmore. Când Luxmore îşi pregătea celebrele rezumate de o pagină pentru misterioşii planificatori-aplicanți, cerea mai întâi să i se aducă un teanc de dosare din arhivele ultrasecrete, după care se încuia în birou până când

documentul era gata — deşi, atunci când Johnson reuşise cu dibăcie să arunce o privire prin ele, văzuse că dosarele se refereau la evenimente din trecut, cum ar fi conflictul din 1956 din Suez, şi nu la ceva ce se petrecea în prezent sau s-ar fi putut petrece în viitor.

Luxmore îl folosea pe Johnson ca placă de rezonanţă. Unii oameni, află acum Johnson, nu puteau gândi dacă nu aveau un auditoriu.

— E lucrul cel mai greu de decelat pentru un serviciu ca al nostru, Johnny: cutremurele umane înainte de prima scuturătură, *vox populi* înainte ca aceasta să se fi făcut auzită. Uită-te la Iran şi la ayatolah. Uită-te la Egipt în ajunul Suezului. Uită-te la *perestroika* şi la prăbuşirea Imperiului Răului. Uită-te la Saddam, unul dintre cei mai buni clienţi ai noştri. Cine le-a simţit venind, Johnny? Cine le-a văzut formându-se, ca nişte nori negri la orizont? Nu noi. Uită-te la Galtieri şi la conflagraţia din Malvine, pentru numele lui Dumnezeu. De fiecare dată, puternicul ciocan al contrainformaţiilor e în stare să spargă orice nucă, cu excepţia celei care contează cu adevărat: enigma umană.

Păşea cu viteza obişnuită, acordându-şi paşii cu grandilocvenţa frazelor.

— Dar de data asta o vom face. O vom lua înaintea evenimentelor. Ascultăm ce se spune prin bazaruri, captăm starea de spirit a mulţimii, obiectivele din subconştientul ei, detonatoarele ascunse. Putem anticipa. Putem dejuca mersul istoriei. Îi putem pregăti o ambuscadă...

Ridică receptorul atât de repede, că abia apucase să sune. Dar nu era decât soţia, care-l întreba dacă nu cumva pusese din nou cheile de la maşina ei în buzunar, înainte să plece la lucru. Lux-more îşi recunoscu sec vina, închise telefonul, trase de poalele hainei şi-şi reluă mersul prin cameră.

Aleseseră apartamentul lui Geoff, pentru că Ben Hatry le spusese să-l folosească şi, la urma urmelor, Geoff Cavendish era creaţia lui Ben Hatry, chiar dacă amândoi considerau că era prudent să n-o spună. Şi era corect să aleagă apartamentul lui Geoff, pentru că, într-un fel, ideea fusese a lui Geoff de la bun început, în sensul că Geoff Cavendish venise cu proiectul, iar Ben Hatry spusese "Hai să-i dăm bătaie, fir-ar să fie!", căci aşa îi plăcea lui Ben Hatry să vorbească: ca britanic, magnat al presei şi patron al nenumăraţilor jurnalişti îngroziţi, avea o repulsie instinctivă pentru limba lui maternă.

Cavendish fusese cel care înfierbântase imaginaţia lui Hatry, dacă Hatry avea aşa ceva, Cavendish încheiase târgul cu Luxmore, îl încurajase, îi stimulase bugetul şi eul, Cavendish organizase, cu aprobarea lui Hatry, primele prânzuri şi reuniuni neoficiale în restaurante scumpe din vecinătatea Parlamentului, făcuse presiuni asupra membrilor potriviţi, dar niciodată în numele lui Hatry, desfăşurase harta ca să le arate unde era nenorocita aia de ţară şi unde ducea Canalul, pentru că jumătate dintre ei nu aveau decât o idee vagă, Cavendish sunase discret alarma în City şi la companiile petroliere, îi flatase, fără prea mare efort, pe imbecilii din Partidul Conservator, îi atrăsese pe cei ce visau la imperii, pe cei ce urau Europa, pe rasişti, pe panxenofobi şi pe copiii pierduţi, fără educaţie.

Cavendish fusese cel care evocase viziunea unei cruciade preelectorale de ultimă oră, o pasăre Phoenix înălţându-se din cenuşa Partidului Conservator ca să devină un zeu al luptei; un lider îmbrăcat în armura strălucitoare care până acum i se păruse prea largă, Cavendish îi prezentase opoziţiei aceeaşi salată cu alt sos — nu vă faceţi griji, băieţi şi fete, nu trebuie să vă opuneţi la nimic sau să luaţi o poziţie, tot ce trebuie să faceţi e să staţi cuminţi şi să vă spuneţi că nu e momentul să clătinaţi loiala corabie britanică, chiar dacă merge şnur în direcţia greşită, pilotată de nebuni, şi chiar dacă e găurită

ca o strecurătoare.

Şi tot Cavendish stârnise o anume îngrijorare în rândul multinaţionalelor, propagase zvonuri referitoare la efectele devastatoare asupra industriei, comerţului şi lirei sterline, Cavendish ne *deschisese ochii,* cum spunea el, adică transformase zvonurile în certitudini, graţie ingenioasei manipulări a unor ziarişti independenţi care operau în afara imperiului lui Hatry şi, în consecinţă, erau neatinşi de îngrozitoarea lui reputaţie, Cavendish publicase articole în serie în nişte ziare savante şi indigeste, articole pline de promisiuni care pe urmă erau amplificate fără măsură de ziare mai mari, şi tot aşa în susul scării, sau în jos, în paginile gazetelor de mare tiraj, în editorialele unor publicaţii infame aşa-zise de calitate, în emisiunile nocturne de dezbateri publice la televiziune, nu numai pe canalele proprietatea lui Hatry, ci şi pe cele rivale — căci nimic nu era mai previzibil decât tendinţa mijloacelor de comunicare de a repeta papagaliceşte propriile invenţii şi spaima lor de a fi depăşite de concurenţă, indiferent dacă povestea era sau nu adevărată pentru că, sincer vorbind, dragii mei, în zilele noastre în presă nu mai există nici personal, nici timp, nici interes, nici energie, cultură sau un minim simţ al responsabilităţii, ca să se mai verifice faptele altfel decât prin tăierea şi lipirea textelor scrise de alţi mistificatori şi repetarea lor ca şi cum ar fi Sfânta Evanghelie.

Şi din nou Cavendish, acest brav tip de gentleman englez în haine de tweed şi învăţat cu viaţa în aer liber, cu vocea lui aristocratică de comentator de crichet într-o după-amiază însorită de vară, fusese cel care propagase cu atâta convingere, întotdeauna prin intermediari pe care-i tratase cu o masă buna, preţioasa doctrină a lui Ben Hatry *Acum e momentul,* piatra de temelie a presiunilor, a trasului de sfori şi a altor intrigi transatlantice, ideea de bază fiind, oricât de brutală şi de interesată ar putea părea privită din exterior, şi chiar din interior, că Statele Unite nu vor putea rămâne unica

superputere mondială mai mult de maximum încă un deceniu, după care va cădea cortina, aşa că, dacă va fi necesară o operaţie chirurgicală complicată undeva în lume, pentru supravieţuirea noastră, a copiilor noştri şi a imperiului lui Hatry şi pentru propăşirea lui în inimile şi minţile Lumii a Treia şi a Patra: *faceţi-o acum, cât mai avem puterea, fir-ar să fie! Nu mai bateţi pasul pe loc! Luaţi ce vreţi şi distrugeţi ce nu vreţi! Dar, indiferent ce faceţi sau nu faceţi, terminaţi cu răsfăţul, cu concesiile, cu scuzele şi cu dezumflarea.*

Şi dacă asta îl punea pe Ben Hatry în acelaşi pat cu dreapta americana extremistă şi cu fraţii lor de sânge din Europa şi, în plus, îl transforma în favoritul industriei de armament — ei bine, fir-ar să fie, ar spune el în dulcea lui limbă maternă, el nu era politician, îi ura pe toţi împuţiţii, era realist, îl durea în cot de ideile aliaţilor lui, atâta timp cât ce spuneau avea sens şi cât nu se strecurau pe coridoarele comunităţii internaţionale spunând oricărui japonez, negru sau latino-american: "Iartă-mă că sunt un american alb, burghez şi liberal, domnule, şi scuză-ne că suntem atât de mari şi de puternici şi de bogaţi, dar credem în demnitatea şi egalitatea tuturor făpturilor lui Dumnezeu, şi vreţi să fiţi atât de amabil să-mi permiteţi să cad în patru labe şi să vă ling în fund?"

Aceasta era imaginea pe care le-o descria neobosit Ben Hatry locotenenţilor săi, dar pornind întotdeauna de la înţelegerea că totul rămâne între noi, băieţi şi fete, în interesul sacru al difuzării obiective a informaţiilor, misiunea noastră aici pe pământ, căci, dacă nu, vă trag o mamă de bătaie de n-o să mai ştiţi cum vă cheamă.

— Nu contaţi pe mine, îi spusese Ben Hatry lui Cavendish cu o zi înainte, cu vocea lui monotonă. Uneori vorbea fără să-şi mişte deloc buzele. Uneori i se făcea silă de propriile maşinaţiuni, silă de întreaga mediocritate omenească.

— Voi doi, nenorociților, descurcați-vă singuri, adăugă el răutăcios.

— Cum vrei, şefule. Păcat, dar asta e, spuse Cavendish.

Numai că Ben Hatry venise, conform previziunilor lui Cavendish, cu taxiul, pentru că nu avea încredere în şoferul lui, ba chiar sosise cu zece minute mai devreme, ca să citească un rezumat al rahatului pe care îl trimitea Cavendish oamenilor lui Van de câteva luni încoace — rahat era termenul preferat pentru proză — terminat cu un raport exploziv de o pagină de la labagiii ăia de dincolo de apă — fără semnătură, fără proveniență, fără antet — care, spunea Cavendish, era pontul, bijuteria Coroanei, şefule, oamenii lui Van o luaseră din loc rău de tot, de aici şi întâlnirea de azi.

— Cine e nenorocitul care a scris asta? întrebă Hatry, dornic întotdeauna să dea Cezarului ce era al Cezarului.

— Luxmore, şefule.

— Tâmpitul care a dat peste cap de unul singur, în Malvine, întreaga operațiune?

— Chiar el.

— Ce e sigur e că n-a trecut prin secția de stilizare.

Şi totuşi, Ben Hatry citi raportul de două ori, lucru nemaivăzut la el.

— E adevărat? îl întrebă el pe Cavendish.

— În mare măsură, şefule, spuse Cavendish, cu moderația judicioasă care îi caracteriza judecățile. *În parte.* Nu ştiu sigur cât au stat informațiile astea pe raft. Băieții lui Van ar trebui să fie ceva mai iuți.

Hatry îi aruncă raportul înapoi.

— Cel puțin, de data asta ştiu ce au de făcut, nenorociții, spuse el, dând din cap fără urmă de entuziasm în direcția lui Tug Kirby, cel de-al treilea ucigaş, cum îl poreclise cu umor Cavendish, care tocmai dăduse buzna în încăpere, fără să se şteargă pe picioarele lui mari şi care arunca priviri furioase de jur împrejur, în

căutarea unui duşman.

— Yankeii au sosit? mugi el.

— Trebuie să apară dintr-o clipă în alta, Tug, îl asigură Cavendish.

— Idioții ăia ar întârzia şi la propria lor înmormântare, spuse Kirby.

Unul dintre avantajele apartamentului lui Geoff era poziția lui ideală, în inima cartierului Mayfair, la doi paşi de intrarea laterală la Claridges, pe o fundătură pe care locuiau o mulțime de mahări, diplomați şi lobby-işti şi cu Ambasada Italiei la un capăt. Cu toate astea, pe stradă domnea o atmosferă plăcută de anonimat. Puteai fi măturător, organizator de banchete, curier, valet, bodyguard, poponar sau mare maestru al universului. Nimănui nu-i păsa. Iar Geoff era un priceput deschizător de uşi. Ştia cum să ajungă la oamenii influenți, cum să-i adune laolaltă. Cu Geoff puteai să te laşi pe o rină şi să nu faci nimic, exact aşa cum procedau acum cei trei englezi şi cei doi oaspeți americani veniți incognito să participe la o masă care, de comun acord, nu avea loc, un bufet fără servitori, compus din somon *tiède* sosit în avion de la proprietatea lui Cavendish din Scoția, ouă de prepeliță, brânză, fructe şi, la sfârşit, o excelentă budincă făcută de bătrâna doică a lui Geoff.

De băut, ceai la gheață şi alte băuturi nealcoolice, pentru că în Washingtonul renăscut, spunea Geoff Cavendish, alcoolul la prânz era privit ca un semn al Diavolului.

Masa era rotundă, ca să menajeze susceptibilitățile. Loc suficient pentru picioare. Scaune moi. Telefoanele deconectate. Cavendish se pricepea grozav când era vorba de confortul celorlalți. Dacă doreai, fete căcălău. Întrebați-l pe Tug.

— Zborul a fost suportabil, Elliot? întrebă Cavendish.

— O, eu mă aflu într-un paradis al călătorilor, Geoff. Pur şi simplu *ador* avioanele astea mici şi instabile. Northolt a fost grozav. Îl *ador.* Zborul cu elicopterul până la Battersea, *epic.* Foarte *frumoasă* centrala electrică.

Cu Elliot nu-ți dădeai niciodată seama dacă era sarcastic sau dacă ăsta era comportamentul lui obişnuit. Avea treizeci şi unu de ani, era sudist din Alabama, avocat şi jurnalist, om de viață atâta timp cât nu se lansa în atac. Avea propria lui rubrică în *Washington Times,* unde ataca ostentativ nume care, până de curând, fuseseră mai cunoscute decât al lui. Era slab şi cadaveric, periculos şi purta ochelari. Fața lui era numai oase.

— Rămâi aici peste noapte sau te întorci acasă, Elliot? mormăi Tug Kirby, cu aerul că prefera a doua variantă.

— Din păcate, Tug, plecăm imediat după petrecere, spuse Elliot.

— Nu vă duceți să vă prezentați omagiile la ambasadă? întrebă Tug cu un rânjet tâmp.

Era o glumă. Tug nu prea făcea glume. Departamentul de Stat era ultimul de pe lume care ar fi trebuit să afle despre vizita lui Elliot sau a colonelului.

Aşezat lângă Elliot, colonelul mesteca somon cu numărul regulamentar de îmbucături.

— Nu avem nici un *prieten* acolo, Tug, îi explică el cu un aer ingenuu. Toți sunt poponari.

Tug Kirby era cunoscut la Westminster ca "ministrul cu un portofoliu foarte lung". În parte, aventurile sexuale îl făcuseră să câştige acest titlu, dar mai ales colecția lui fără pereche de consultanțe şi directorate. Nu exista o companie de armament în lumea întreagă sau în Orientul Mijlociu care să nu-l fi cumpărat pe Tug Kirby sau să nu fi fost cumpărată de el. Ca şi oaspeții săi, era puternic şi vag amenințător. Avea umeri largi, sprâncene groase, ce păreau false, şi ochi răi şi proşti, ca de taur. Chiar şi

când mânca, pumnii lui mari, strânşi, erau gata de bătaie.

— Hei, Dirk, ce mai ştii despre Van? strigă Hatry vesel, de la celălalt capăt al mesei.

Ben Hatry dăduse curs liber farmecului său legendar. Nimeni nu-i putea rezista. Zâmbetul lui era o încântare, după atâta timp petrecut între nori. Colonelul se lumină imediat la faţă. Şi Cavendish era încântat să-şi vadă şeful, brusc, bine dispus.

— Generalul Van vă transmite complimente, domnule, lătră el, de parcă s-ar fi adresat Curţii Marţiale, şi vrea să vă mulţumească, dumneavoastră, Ben, şi asistenţilor dumneavoastră, pentru nepreţuitul sprijin şi încurajările din ultimele luni şi până în prezent.

Umerii traşi spre spate, bărbia înăuntru. *Domnule.*

— Ei bine, spune-i că suntem cu toţii al naibii de dezamăgiţi că nu candidează la preşedinţie, spuse Hatry, cu acelaşi zâmbet radios. E mare păcat că singurul om de bine din America nu are curajul să candideze.

Fără să fie afectat de provocările glumeţe ale lui Hatry, cu care era obişnuit de la întâlnirile precedente, colonelul îi răspunse punctându-şi frazele scurte şi sacadate cu înclinări ale capului, în timp ce ochii îi rămâneau larg deschişi şi vulnerabili.

— Generalul Van are tinereţea de partea lui, domnule. Generalul gândeşte pe termen lung. Este un strateg. Citeşte mult. E profund. Ştie să aştepte. Alţii şi-ar fi epuizat muniţiile până acum. Nu şi generalul. Nu, *domnule.* Când va sosi momentul atacului la preşedinţie, generalul va fi acolo. După mine, e singurul om din America care ştie ce are de făcut. Da, *domnule.*

Eu mă supun, spuneau ochii de prepelicar ai colonelului, dar falca spunea: la o parte din calea mea! Avea părul tuns perie. Stând aşa, în poziţie de drepţi, era greu să-ţi aduci aminte că nu purta uniformă. Era greu

să nu te întrebi dacă nu cumva era cam nebun. Dacă nu cumva erau cu toţii. Brusc, formalităţile luară sfârşit. Elliot se uită la ceas şi ridică din sprâncene grosolan spre Tug Kirby. Colonelul îşi scoase şervetul de la gât, îşi tampona buzele cu el, după care îl puse pe masă ca pe un buchet ofilit, pe care să-l ridice Cavendish. Kirby îşi aprinse un trabuc.

— Te deranjează dacă-l stingi, te rog eu, Tug, rosti Hatry politicos.

Kirby îl stinse. Uneori uita că Hatry îi cunoştea secretele. Cavendish întrebă cine voia îndulcitor în cafea şi dacă dorea cineva lapte. În sfârşit, era o reuniune, nu un festin. Cinci bărbaţi care se detestau cordial, aşezaţi în jurul unei mese din secolul al optsprezecelea bine lustruite şi uniţi de acelaşi ideal măreţ.

— Sunteţi de acord, da sau nu? întrebă Ben Hatry, care nu era celebru pentru preambuluri.

— Am *vrea,* Ben, asta e sigur, spuse Elliot, cu o expresie indescifrabilă întipărită pe chip.

— Şi atunci ce naiba vă opreşte? Aveţi dovada. Voi conduceţi ţara. Ce mai aşteptaţi?

— Van ar vrea. Şi Dirk, aici de faţă. Nu-i aşa, Dirk? Să cânte fanfara. Nu, Dirk?

— Sigur că da, şopti colonelul şi clătină din cap spre mâinile aşezate una lângă cealaltă.

— Atunci *faceţi-o,* pentru numele lui Dumnezeu! strigă Tug Kirby.

Elliot se prefăcu a nu fi auzit.

— Poporul american ar vrea s-o facem, spuse el. Poate că n-o ştie încă, dar o va şti curind. Poporul american va dori să recupereze ce e al lui de drept şi n-ar fi trebuit să fie înstrăinat niciodată. Nimeni nu ne *opreşte,* Ben. Pentagonul e de partea noastră, vrem s-o facem, dispunem de oameni bine pregătiţi, de tehnologie. Avem alături de noi Senatul şi Congresul. Partidul Republican.

Elaborăm politica externă. Mijloacele de comunicare în masă sunt ale noastre în timp de război. Ultima dată au fost aproape cu totul în mâna noaastră, acum vor fi şi mai mult. Nimeni nu ne opreşte, în afară de noi înşine, Ben. Nimeni, ăsta e adevărul.

Urmă o clipă de tăcere generală. Kirby fu primul care o rupse.

— E întotdeauna nevoie de puțin curaj ca să sari, spuse el morocănos. Thatcher nu ezita niciodată. Alții nu fac decât să ezite.

Tăcerea se lăsă din nou.

— Presupun că aşa se pierd canalele, sugeră Cavendish, dar nimeni nu râse şi iar se lăsă tăcerea.

— Ştii ce mi-a spus Van acum două zile, Geoff? zise Elliot.

— Ce ți-a spus, bătrâne?

— Oricine nu e american are o idee despre ce rol ar trebui să joace America. In majoritate, sunt oameni care nu au un rol pentru ei înşişi. În majoritate, sunt nişte fricoşi.

— Generalul Van e profund, spuse colonelul.

— Şi-atunci? întrebă Hatry.

Dar Elliot nu se grăbi. Stătea cu mâinile încrucişate pe piept, de parcă ar fi purtat vestă şi ar fi fumat trabuc pe plantația lui.

— Ben, pentru chestia asta ne trebuie un nenorocit de *detonator,* mărturisi el, un punct de care să ne agățăm. Avem o stare de fapt. Nu avem un flagrant delict. Nu călugărițe americane violate. Nu sugari americani masacrați. Avem zvonuri. Avem probabilități. Avem rapoartele spionilor voştri, necoroborate încă de agențiile noastre, pentru că aşa spunem că trebuie să fie. Nu e momentul să frângem inimile sensibile de la Departamentul de Stat, sau să punem afişe clamând "Jos mâinile de pe Panama!" pe grilajul de la Casa Albă. E momentul să acționăm hotărit şi să facem ca opinia publică să se adapteze după aceea. Opinia publică se va

adapta. Putem s-o ajutăm în sensul ăsta. Tu poți s-o ajuți, Ben.

— Am spus c-o fac, o s-o fac.

— Dar ce nu ne poți furniza e *detonatorul,* spuse Elliot. Nu poți viola călugărițe. Nu poți masacra sugari pentru noi.

Kirby lăsă să-i scape un hohot de râs deplasat.

— Nu fi chiar atât de sigur, Elliot! strigă el. Nu-l cunoşti pe Ben al nostru aşa cum îl cunoaştem noi. Ce zici, Ben?

Dar, în loc de aplauze, se alese cu o privire încruntată din partea colonelului.

— Bineînțeles că aveți un afurisit de detonator, răspunse Ben Hatry caustic.

— Şi anume? întrebă Elliot.

— Dezmințirile, fir-ar să fie.

— Ce dezmințiri?

— Ale tuturor. Panamezii vor dezminți, francezii vor dezminți, japonezii vor dezminți. Sunt, deci, nişte mincinoşi, aşa cum şi Castro a fost un mincinos. Castro a dezmințit prezența rachetelor ruseşti şi voi ați intervenit.

— Ben, rachetele erau *acolo,* spuse Elliot. Aveam fotografii ale rachetelor. Aveam flagrantul delict. Pentru acest scenariu, nu avem. Poporul american a văzut cum se face dreptate. Vorbele frumoase nu țin loc de dovezi. N-au ținut niciodată. Avem nevoie de un flagrant delict. Preşedintele îl va cere. Dacă nu-l are, nu mişcă un deget.

— Nu avem câteva fotografii cu ingineri japonezi cu bărbi false săpând un al doilea canal la lumina lanternelor, Ben? întrebă Cavendish ironic.

— Nu, lua-te-ar dracu', nu avem, replică Hatry, fără să ridice vocea, căci nici nu avea nevoie. Şi-atunci ce ai de gând să faci, Elliot? Să aştepți până când japonezii or să organizeze o şedință de fotografii la ora prânzului, în treizeci şi unu decembrie al anului de grație o mie nouă sute nouăzeci şi nouă?

Elliot nu părea să fie mişcat.

— Ben, nu dispunem de nici un argument emotiv care să dea bine la televizor. Ultima dată am avut noroc. Batalioanele Demnității ale lui Noriega au agresat femei americane pe străzile din Panama City. Până atunci nu ne-am putut mişca. Aveam drogurile, aşa că am scris din plin despre droguri. Aveam problema atitudinii lui Noriega, am scris peste tot despre ea. Aveam urâțenia lui, am scris din belşug şi despre ea. Mulți cred că a fi urit e imoral. Am plusat pe chestia asta. Aveam viața lui sexuală şi problemele de magie. Am jucat cartea Castro. Dar a trebuit ca nişte femei americane cumsecade să fie hărțuite de nişte soldați hispanici lipsiți de respect pentru ca preşedintele să se simtă obligat să-i trimită pe băieții noştri la fața locului ca să-i învețe bunele maniere.

— Am auzit că voi ați aranjat chestia asta, spuse Hatry.

— Chiar dacă ar fi adevărat, nu ține de două ori, răspunse Elliot, respingând sugestia cu dosul palmei.

Ben Hatry explodă în sinea lui. Un test subteran. Nici urmă de explozie, căci era bine izolat. Doar un şuier sub înaltă presiune, când expiră aerul, frustrarea şi furia, toate într-o singură răbufnire.

— Fir-ar să fie. Nenorocitul ăla de canal *vă aparține,* Elliot!

— A fost o vreme când şi India v-a aparținut, Ben.

Hatry nici nu se osteni să-i răspundă. Prin perdeaua ferestrei, privea la ceva ce nu merita nici o atenție.

— Avem nevoie de un detonator, repetă Elliot. Nu-l avem, nu avem război. Preşedintele nu va mişca un deget. Şi cu asta basta.

Fu nevoie de Geoff Cavendish, cu eleganța şi frumusețea sa virilă, ca să readucă lumina şi bucuria în cadrul reuniunii.

— Ei bine, domnilor, am impresia că avem multe puncte în comun. Alegerea momentului trebuie lăsată pe

seama generalului Van. Nimeni nu contestă acest lucru. Hai să discutăm un pic despre asta, bine? Tug, văd că arzi de nerăbdare.

Hatry nu se mai interesa decât de fereastră şi de perdea. Perspectiva de a-l asculta pe Kirby nu făcu decât să adâncească această dependență.

— Opoziția Tăcută, spuse Kirby. Grupul Abraxas. Ce părere ai despre asta, Elliot?

— Ar trebui să am o părere?

— Van are?

— Lui Van îi plac.

— Ciudat din partea lui, nu crezi? spuse Kirby. Dacă luăm în considerație că Abraxas e antiamerican.

— Abraxas nu e o marionetă, nu e un client, răspunse Elliot calm. Dacă punem un guvern provizoriu în Panama până când țara e sigură şi putem organiza din nou alegeri, Abraxas e un atu. Liberalii nu pot striga că suntem colonialişti. Nici panamezii.

— Şi dacă nu e ce ne trebuie, puteți să-i doborâți avionul, nu-i aşa? întrebă Hatry ironic.

— Ce vreau eu să spun, Elliot, e că Abraxas e omul nostru, zise Elliot. Nu al vostru. Omul *nostru* prin propria lui voință. Asta face ca opoziția lui să fie şi a noastră. Noi o s-o controlăm, noi o s-o înarmăm, noi o să-i fim consilieri. Cred că trebuie să ținem cu toții minte acest lucru. Mai ales Van. N-ar arăta deloc bine pentru generalul Van dacă am descoperi vreodată că Abraxas lua bani de la Unchiul Sam. Sau că oamenii lui erau înarmați cu arme americane. Doar nu vrem să-l stigmatizam pe bietul om ca fiind colaboraționist yankeu de la bun început, nu-i aşa?

Colonelul avu o idee. Ochii i se deschiseră larg şi începură să strălucească. Zâmbetul lui deveni angelic.

— Ascultați: ce-ar fi dacă am opera sub un pavilion de complezență? Avem ceva sprijin în zonă. Am putea

pretinde că Abraxas primeşte marfa din Peru, din Guatemala sau din Cuba lui Castro. De oriunde. N-ar fi nici o problemă.

Tug Kirby nu era omul compromisurilor.

— Noi l-am găsit pe Abraxas, noi îl înarmăm, spuse el cu fermitate. Avem un as al procurărilor în zonă. Dacă vreți să veniți cu ceva bani, orice ofertă e bine primită. Dar treceți pe la noi. Nimic în zonă. Nimic direct. Noi îl manipulăm pe Abraxas, noi îi furnizăm armele. E al nostru. La fel şi studenții, pescarii şi oricine mai e cu el. Noi livrăm pentru toți, încheie el, lovind cu încheieturile mari ale degetelor în masa din secolul al optsprezecelea, pentru cazul în care mesajul lui nu fusese înțeles.

— Toate astea dacă, spuse Elliot după un timp.

— Dacă ce? întrebă Kirby.

— Dacă intrăm în joc.

Hatry îşi smulse brusc privirea de la fereastră şi se răsuci ca să se uite la Elliot.

— Solicit exclusivitate pentru premieră, spuse el. Camerele mele de luat vederi şi ziariştii mei merg cu primul val, băieții mei alături de studenți şi de pescari, în exclusivitate. Toți ceilalți vin în urmă, cu piesele de rezervă.

Elliot păru că se amuză.

— Poate că organizați voi invazia în locul nostru, Ben. Poate că asta v-ar rezolva problemele electorale. Ce-ați zice de o intervenție de salvare pentru apărarea cetățenilor britanici expatriați? Trebuie să existe vreo doi şi în Panama.

— Mă bucur că ai ridicat problema asta, Elliot, spuse Kirby.

Un nou unghi de atac. Kirby era teribil de încordat, cu toate privirile, chiar şi a lui Hatry, ațintite asupra lui.

— De ce, Tug? întrebă Elliot.

— A venit momentul să discutăm cu ce se alege omul nostru din toate astea, spuse Kirby, roşind. Omul nostru înseamnă liderul nostru. Marioneta noastră. Mascota

noastră.

— Ce vrei, Tug? Să stea alături de Van la consiliul de război de la Pentagon? sugeră Elliot în bătaie de joc.

— Nu fi caraghios.

— Vrei trupe britanice la bordul navelor de război? N-ai decât.

— Nu, mulțumesc, nu vrem. E treaba voastră. Dar vrem un anume *credit.*

— Cât de mult, Tug? Mi s-a spus că e greu să te târguieşti cu tine.

— Nu genul ăla de credit. Credit *moral.*

Elliot zâmbi. La fel ca Hatry. Moralitatea, implica expresia de pe fețele lor, e negociabilă.

— Omul nostru va fi vizibil, în avanscenă, anunță Tug Kirby, numărând termenii pe degetele lui enorme. Omul nostru va fi cel care se va înfăşură în steag, iar al vostru va aplauda, în timp ce va răsuna imnul nostru şi la naiba cu Bruxelles. Relația privilegiată va trebui să fie evidentă în ochii lumii, de acord, Ben? Vizite la Washington, strângeri de mână, pompă, numai cuvinte frumoase despre omul nostru. Iar omul vostru va veni la Londra de îndată ce l-ați câştigat pentru cauza noastră. Ar fi trebuit s-o facă de mult şi lucrul ăsta se observă. Presa de bună calitate va afla despre rolul serviciilor britanice de contrainformații. Vă vom da un text, nu-i aşa, Ben? Restul Europei rămâne pe dinafară şi mâncătorii de broaşte în dizgrație, ca de obicei.

— Lasă rahatul ăsta pe seama mea, spuse Hatry. Nu el vinde ziare. Eu vând.

Se despărțiră cum se despart doi amanți după o scenă, îngrijorați că spuseseră ce nu trebuia, că nu spuseseră ce trebuia, că nu fuseseră înțeleşi. Cum ne întoarcem, îi spunem lui Van, zise Elliot. Să vedem ce părere are. Generalul Van gândeşte pe termen lung, spusese colonelul. Generalul Van e un adevărat vizionar. Generalul are privirea ațintită asupra Ierusalimului. Generalul ştie să aştepte.

— Dă-mi naibii ceva de băut, spuse Hatry.

Rămaseră singuri, trei englezi şi paharele lor de whisky.

— Simpatică reuniune, spuse Cavendish.

— Nişte căcaţi, zise Kirby.

— Cumpără Opoziția Tăcută, ordonă Hatry. Asigură-te că ştie să vorbească şi să tragă. Cât de adevăraţi sunt studenții?

— Sunt imprevizibili, şefule. Maoişti, pacifişti, mulţi dintre ei mai în vârstă. Pot trece oricând de partea cealaltă.

— Cui dracu' îi pasă de ce parte trec? Cumpără-i şi dă-le drumul să plece. Van vrea un detonator. Visează la el, dar nu îndrăzneşte să-l ceară. De ce credeți că nenorocitul ăla şi-a trimis lacheii şi a rămas acasă? Poate că ne oferă studenții detonatorul. Unde e raportul lui Luxmore?

Cavendish i-l dădu şi îl citi pentru a treia oară înainte de a i-l înapoia.

— Cine e tipa care scrie prostiile alea de articole catastrofă pentru noi? întrebă el.

Cavendish rosti un nume.

— Dă-i-l ei, spuse Hatry. Spune-i că vreau să-i pună pe studenți mai în lumină. Să-i lege de săraci şi oprimaţi, să lase deoparte comunismul. Şi să bată monedă pe Opoziția Tăcută, care vede în Marea Britanie modelul de democraţie pentru Panama, în secolul al douăzeci şi unulea. Vreau criză. "Teroarea ocupă străzile din Panama", genul ăsta de rahat. Primele ediţii de duminică. Contactează-l pe Luxmore. Spune-i că e timpul să-i scoale pe nenorociţii ăia de studenţi din pat.

Luxmore nu fusese niciodată într-o misiune atât de primejdioasă. Era exaltat, era îngrozit. Dar străinătatea îl

îngrozea întotdeauna. Era disperat, eroic de singur. Un paşaport impresionant, în învelitoarea pe care nu trebuia cu nici un chip s-o scoată, cerea tuturor străinilor să acorde liberă trecere peste graniţele lor lui Mellors, mesagerul iubit al Reginei. Aşezate pe scaunul de clasa întâi de lângă el, două valijoare burduşite, din piele neagră, sigilate cu ceară şi purtând sigiliul regal, prevăzute cu curele de umăr late. Regulile funcţiei sale de împrumut nu-i permiteau nici să doarmă, nici să bea. Nu trebuia să scape nici un moment din ochi valijoarele. Nici o mână impură nu avea permisiunea de a murdări bagajele unui mesager al Reginei. Orice contact uman era interzis, deşi, din necesitate operaţională, nu aplicase acest dictat unei stewardese mămoase a companiei British Airways. Cam la jumătatea drumului deasupra Atlanticului de Sud, simţise nevoia neaşteptată de a se uşura. Se ridicase de două ori ca să şi-o satisfacă, dar de fiecare dată un pasager fără bagaje i-o luase înainte. În cele din urmă, când nevoia nu mai putuse fi stăpânită, o convinsese pe stewardesă să stea de pază lângă o toaletă liberă, cât el parcurgea ca un rac aleea dintre scaune, cu poverile lui lovind în trecere arabi ce moţăiau sau cărucioare cu băuturi.

— Probabil că aveţi secrete teribil de grele în ele, comentă veselă însoţitoarea de zbor când îl văzu ajuns cu bine.

Luxmore era încântat să recunoască o compatrioată din Scoţia.

— De unde eşti, draga mea?

— Aberdeen.

— Formidabil! Oraşul de argint, Dumnezeule!

— Dar dumneavoastră?

Luxmore era gata să răspundă printr-o descriere generoasă a originilor sale scoţiene când îşi aminti că Mellors din paşaport se născuse la Clapham. Jena lui se accentua când fata îi ţinu uşa cât se luptă cu valijoarele ca să iasă din toaletă. Întorcându-se la locul lui, îi trecu

în revistă pe toți pasagerii, în căutarea unor potențiali pirați ai aerului, dar nici unul nu-i inspiră încredere.

Avionul începu să coboare. Dumnezeule, îşi zise Luxmore, în timp ce groaza legată de misiunea pe care o avea şi frica de zbor alternau cu coşmarul dezvăluirii identității lui. Imaginează-ți că ne prăbuşim în mare, cu valize cu tot. Nave de salvare din America, Cuba, Rusia şi Marea Britanie se grăbesc spre locul dezastrului! Cine era misteriosul Mellors? De ce s-au scufundat valizele astea pe fundul oceanului? De ce nu s-a găsit nici o hârtie plutind la suprafață? De ce nu vine nimeni să-i reclame cadavrul? Nu văduvă, nu copii, nu rude? Valijoarele sunt scoase la suprafață. Va avea guvernul Maiestății Sale amabilitatea să explice extraordinarul lor conținut unei lumi stupefiate?

— De data asta e Miami, nu-i aşa? întrebă stewardesa, privindu-l cum se înhăma ca să coboare. Pun pariu că abia aşteptați să faceți o baie caldă după ce scăpați de bagajele astea.

Luxmore cobor îglasul, ca nu cumva să-l audă vreun arab. Scoțianca asta de treabă merita adevărul.

— Panama, murmură el.

Dar fata îl părăsise deja, prea ocupată să le ceară pasagerilor să ridice spătarele şi să-şi pună centurile de siguranță.

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

— Prețul de acces la *green* e în funcție de grad, explică Maltby, alegând o crosă mijlocie.

Drapelul se afla la optzeci de metri, cu alte cuvinte o zi de mers în ritmul lui.

— Soldații plătesc o nimica toată. Ambițioşii plătesc din ce în ce mai mult, pe măsură ce urcă pe scara ierarhică. Se zice că generalul nu-şi poate permite să plătească cât i se cere. Eu am făcut un târg, mărturisi el

mândru, cu un zâmbet viclean. Sunt sergent.

Lovi mingea care, surprinsă, alergă şaizeci de metri prin iarba udă, spre un loc sigur, şi se ascunse. Maltby sări în urmărirea ei şi Stormont îl urmă. Un bătrân *caddie* indian, cu pălărie de paie, purta o colecţie de crose antice într-un sac mucegăit.

Impecabil întreţinut, superbul teren de la Amador era visul oricărui jucător prost de golf, iar Maltby era un jucător prost. Se afla între o bază americană imaculată, construită în anii '20, şi plaja ce se întindea de-a lungul intrării în Canal, pe un drum drept şi pustiu, supravegheat de un soldat american plictisit şi de un poliţist panamez aşijderea. Era acolo şi o gheretă pentru pază. Nimeni nu venea aici, în afară de militari şi soţiile lor. La orizont, pe de o parte se întindea El Chorillo şi, în spate, zgârie norii satanici din Pun ta Paitilla, ale căror contururi erau îndulcite în dimineaţa aceea de mase de nori în mişcare. În larg se vedeau insulele, şenalul şi inevitabilul şir de nave nemişcate, aşteptând să le vină rândul să treacă pe sub Podul Celor Două Americi.

Dar pentru jucătorul prost de golf atracţia majoră a locului rezidă în tranşeele rectilinii, acoperite de iarbă şi săpate la zece metri sub nivelul mării, în trecut parte a lucrărilor Canalului, care servesc azi drept coridoare pentru mingile greşit trimise. Jucătorul prost poate face un *hook*, sau un *slice;* atâta timp cât se lasă pe seama lor, tranşeele îl iartă. Tot ce i se cere e să pună mingea în joc şi să o lase în voia ei.

— Paddy se simte mai bine, sugeră Maltby, repoziţionând discret mingea cu vârful pantofului de golf crăpat. I-a trecut tusea?

— Nu prea, spuse Stormont.

— Vai de mine! Ce zic doctorii?

— Nu mare lucru.

Maltby juca din nou. Mingea traversă în viteză *green*-ul şi dispăru iar. Maltby se precipită în urma ei. Începu să plouă. Ploua din zece în zece minute, dar Maltby părea

că nu-şi dădea seama. Mingea se lăfăia obraznică în mijlocul unei insule de nisip ud. Bătrânul *caddie* îi alese lui Maltby crosa potrivită.

— Ar trebui s-o duci undeva departe de aici, îl sfătui cu dezinvoltură pe Stormont. In Elveția sau în alt loc la modă. Panama e o țară atât de insalubră. Nici nu ştii din ce parte vin microbii. Fir-ar să fie.

Ca o insectă preistorică, mingea nimerise într-o pampa verde, bogată. Sub trombele de apă, Stormont îşi privi ambasadorul descriind semicercuri largi şi lovind-o până când mingea reveni, prost dispusă, pe *green.* Suspans, apoi un strigăt de triumf când Maltby efectua un *putt* lung. S-a țicnit, îşi zise Stormont. E nebun. Ar cam fi timpul. O vorbă, Nigel, dacă eşti drăguț, îi spusese Maltby la telefon, la ora unu noaptea, exact când Paddy era gata să adoarmă. M-am gândit să profităm şi să ne dezmorțim picioarele, Nigel, dacă nu ai nimic împotrivă. Cum vreți, domnule ambasadaor.

— *Altfel,* ambasada e chiar un loc *foarte plăcut* zilele astea, reluă Maltby, îndreptându-se spre tranşeea următoare. În afară de tusea lui Paddy şi de săraca bătrâna Phoebe.

Phoebe, soția lui, nu era nici atât de săracă, nici atât de bătrână.

Maltby nu se bărbierise. Un pulover gri jerpelit, ud leoarcă, atârna de pe umerii lui ca o tunică din zale, căreia îi pierduse pantalonii. De ce naiba nu-şi cumpăra un impermeabil? se minună Stormont, în timp ce ploaia i se scurgea pe ceafă.

— Phoebe nu e niciodată mulțumită, zicea Maltby. N-am idee de ce s-a mai întors. Eu nu pot s-o sufăr. Ea nu poate să mă sufere. Copiii nu pot să ne sufere pe nici unul. Nu văd de ce ne mai ostenim. Sunt ani de când nu ne-am mai regulat, slavă Domnului.

Stormont păstră o tăcere consternată. Niciodată, în cele optsprezece luni de când se cunoşteau, Maltby nu-i făcuse vreo confidență. Şi acum deodată, din motive

necunoscute, amenințătoarea lor intimitate nu mai cunoştea limite.

— *Tu* ai reuşit să divorțezi, se plânse Maltby. Şi povestea a făcut zgomot mare, dacă-mi aduc bine aminte. Dar ți-ai revenit. Copiii îți vorbesc. Foreign Office-ul nu te-a dat afară.

— Nu chiar.

— Ei bine, aş vrea să stai de vorbă cu Phoebe. O să-i facă extrem de bine. Spune-i că ai trecut prin asta şi că nu e chiar atât de rău cum se spune. Problema ei e că nu ştie să discute cu oamenii altfel decât făcând pe şefa.

— Poate c-ar fi mai bine dacă ar vorbi Paddy cu ea, spuse Stormont.

Maltby nu-şi îndoi genunchii ca să pună mingea pe *tee,* observă Stormont. Pur şi simplu se plie în două, iar apoi se îndreptă din şale, fără să se oprească din vorbit.

— Nu, sincer să fiu, aş prefera să-i vorbeşti *tu,* continuă el, în timp ce ataca amenințător mingea. Îşi face griji din cauza *mea,* pricepi? Ştie că ea o să se descurce şi singură. Dar crede că eu o să stau toată ziua la telefon, întrebând-o cum să fierb un ou. Nici gând să fac una ca asta. O să instalez la mine o fată superbă şi toată ziua o să fierb ouă pentru ea.

Lovi şi mingea sări în sus, dincolo de tranşeea salvatoare. Un timp păru satisfăcută de traiectoria ei dreaptă, apoi îşi schimbă părerea, o luă la stânga şi dispăru printre perdelele de ploaie.

— Căcat, spuse ambasadorul, dezvăluind profunzimi de limbaj pe care Stormont nu le-ar fi bănuit vreodată.

Potopul devenea insuportabil. Lăsând mingea baltă, se retraseră în chioşcul pentru fanfară, în fața caselor ofițerilor căsătoriți, aşezate în semicerc. Bătrânului *caddie* însă nu-i plăcea chioşcul. Prefera adăpostul îndoielnic al unui pâlc de palmieri, sub care se postă, în timp ce torentul i se scurgea de pe pălărie.

— Altfel, după câte îmi dau seama, spuse Maltby, echipa noastră o duce bine. Fără certuri, moralul e bun,

cotă fabuloasă în Panama, informații fascinante din toate direcțiile. Ce-ar putea stăpânii noştri să ceară mai mult, mă întreb?

— Ce? Ce ne cer?

Maltby însă nu se lăsă împins de la spate. Prefera propria lui cale sinuoasă.

— Am avut convorbiri lungi cu tot soiul de oameni seara trecută, pe linia secretă a lui Osnard, anunță el pe un ton de aducere aminte. Ai încercat-o vreodată?

— Nu.

— O chestie sinistră, roşie, conectată la o maşină de spălat de pe vremea războiului cu burii, dar poți spune tot ce vrei la ea. Am fost teribil de impresionat. Şi ce țipi amabili. Nu că i-aş cunoaşte, dar păreau fermecători. O conferință la telefon. Ne-am petrecut tot timpul cerându-ne scuze pentru întreruperi. Un tip pe nume Luxmore e în drum spre noi. Un scoțian. Trebuie să-i spunem Mellors. N-ar trebui să-ți spun, aşa că, bineînțeles, o fac. Luxmore-Mellors ne aduce veşti capitale.

Ploaia se oprise brusc, dar Maltby nu părea să fi observat. *Caddie*-ul stătea încă ciucit sub palmieri, fumând o țigară groasă de marijuana.

— Ai putea să-l laşi să plece, sugeră Stormont. Dacă nu mai joci.

Puseră laolaltă câțiva dolari umezi şi-l trimiseră pe *caddie* înapoi cu crosele lui Maltby, înainte de a se aşeza pe o bancă uscata de la marginea chioşcului, uitându-se cum se scurgea un pârâu umflat prin acest Eden şi cum soarele se răsfrângea pe fiecare frunză şi floare, spre gloria lui Dumnezeu.

— S-a hotărât — pasivul nu-mi aparține, Nigel — s-a hotărât că guvernul Maiestății Sale va aduce, în secret, ajutoare şi sprijin Opoziției Tăcute din Panama. Nu oficial, bineînțeles. Luxmore, căruia trebuie să-i spunem Mellors, vine să ne învețe cum să procedăm. Din câte am

înțeles, există un fel de manual.Ceva de genul *Cum să răstorni guvernulțării-gazdă.* Va trebui să ne inspirăm cu toții din el. Încă nu ştiu dacă mi se va cere să-i primesc pe domnii Domingo şi Abraxas în grădina mea de zarzavaturi în miez de noapte sau dacă sarcina asta îți va reveni ție. Nu că aş avea o grădină de zarzavaturi, dar mi se pare că răposatul lord Halifax avea, şi acolo se întâlnea cu tot felul de oameni. Te uiți cam strâmb la mine. Ce s-a întâmplat?

— De ce nu se ocupă Osnard de asta? întrebă Stormont.

— Ca ambasador, n-am încurajat implicarea lui. Băiatul are şi aşa destule pe cap. E tânăr. E pe un post inferior. Celor din opoziție le plac oamenii cu experiență. Unii sunt ca noi, dar alții sunt proletari bătrâni, docheri, pescari, fermieri. E mult mai bine dacă ne asumăm noi răspunderea. Va trebui, de asemenea, să sprijinim un grup misterios de studenți fabricanți de bombe, chestie tare delicată. Tot noi o să ne ocupăm şi de ei. Sunt sigur că te vei descurca de minune. Pari tulburat, Nigel. Te-am supărat cu ceva?

— De ce nu ne trimit mai mulți agenți?

— O, nu cred că e nevoie. Câțiva vizitatori de seamă, poate, oameni ca Luxmore-Mellors, dar nu pe cineva permanent. Nu e cazul să umflăm inutil schema ambasadei, ar duce la discuții. De altfel, le-am şi spus lucrul ăsta.

— Le-ai spus? întrebă Stormont neîncrezător.

— Ba bine că nu. Cu două persoane cu experiență ca tine şi ca mine, le-am spus, nu e nevoie de personal suplimentar. Am fost cât se poate de ferm. N-ar face decât mizerie peste tot, am zis. De neacceptat. Am făcut uz de autoritatea mea. Le-am spus că suntem oameni de lume. Ai fi fost mândru de mine.

Stormont crezu că vede o scânteiere neobişnuită în ochii ambasadorului său, comparabilă cu trezirea dorinței.

— Vom avea nevoie de o cantitate *enormă* de lucruri, continuă Maltby, cu entuziasmul unui elev în fața unui nou tren electric. Radiouri, mașini, case secrete, curieri, ca să nu mai pomenesc materialul: mitraliere, mine, lansatoare de rachete, tone de explozibil, bineînțeles, detonatoare, tot ce-ai visat vreodată. M-au asigurat că nici o Opoziție Tăcută modernă nu e completă fără ele. Se pare că piesele de schimb sunt şi ele extrem de importante. Ştii cât de neglijenți sunt studenții. Le dai un radio dimineața şi la ora prânzului e acoperit de înscrisuri. Sunt sigur că Opoziția Tăcută nu e cu nimic mai brează. Vei fi bucuros să afli că toate armele vor fi britanice. O companie britanică de încredere e gata să le furnizeze. Frumos din partea lor. Ministrul Kirby are o părere foarte bună despre ei. Şi-au câştigat laurii în Iran; sau să fi fost Irak? Probabil în amândouă. Gully are o părere grozavă despre ei, iar Foreign Office-ul a acceptat sugestia mea de a-l avansa pe loc la rangul de Corsar. Osnard îl pune să depună jurământul chiar acum.

— Sugestia *ta,* repetă Stormont zăpăcit.

— Da, Nigel, am hotărât că tu şi cu mine suntem făcuți pentru intrigi. Ți-am spus într-o zi cât de tare îmi doresc să particip la un complot britanic şi iată-l. Goarna secretă a sunat. Sunt sigur că nimeni nu ne va acuza de lipsă de zel — mi-aş dori să ai o figură ceva mai veselă, Nigel. Nu pari să realizezi importanța spuselor mele. Ambasada asta e pe cale să facă un enorm salt înainte. Dintr-o mlaştină diplomatică va deveni noul post la modă. De pe o zi pe alta o să plouă cu promovări, decorații, atenții. Să nu-mi spui că te îndoieşti de înțelepciunea şefilor noştri. Ți-ai ales cât se poate de prost momentul.

— Am doar impresia că lipsesc o mulțime de etape, spuse Stormont fără prea mare convingere, încercând să se acomodeze cu ambasadorul nou-nouț din fața lui.

— Prostii. Ce fel de etape?

— Cea logică, în primul rând.

— Zău? făcu Maltby pe un ton glacial. Unde anume

detectezi tu o lipsă de logică?

— Mă rog, să luăm Opoziția Tăcută. Nimeni în afară de noi nu a auzit de ea. De ce n-a făcut nimic? Nu s-a scurs nimic în presă, n-au dat nici o declarație.

Maltby era deja plin de indignare.

— Dar, dragul meu, după cum arată numele, asta e natura ei. E tăcută. Îşi ține părerile pentru ea. Aşteaptă să-i vină ceasul. Abraxas nu e un bețiv. E un erou, un revoluționar în slujba lui Dumnezeu şi a patriei. Domingo nu e un negustor de droguri cu un libido peste măsură de mare, e un luptător altruist pentru democrație. Cât despre studenți, ce-aş putea să-ți spun? Mai ții minte cum eram. Zăpăciți. Schimbători. Azi una, mâine alta. Mă tem că Panama te deprimă, Nigel. E timpul s-o duci pe Paddy în Elveția. A, şi mai e ceva, continuă el, ca şi cum omisese să spună un lucru. Era să uit. Domnul Luxmore-Mellors va aduce lingourile de aur, adăugă el, de parcă tocmai ar fi încheiat un raport administrativ. Nu poți avea încredere în bănci şi în serviciile de curierat, nu în lumea obscură a intrigii în care tu şi cu mine tocmai intrăm, Nigel, aşa că trece drept mesager al Reginei şi le aduce în valiza diplomatică.

— *Ce* aduce?

— Lingourile de aur, Nigel. Se pare că asta e ce li se dă opozițiilor tăcute din zilele noastre, nu dolari, lire sterline sau franci elvețieni. Logic, de altfel. Te poți imagina finanțând o Opoziție Tăcută cu lire sterline? Se devalorizează înainte primului puci avortat. Şi mi s-a spus că opozițiile tăcute costă scump, spuse el pe acelaşi ton detaşat. Câteva milioane nu mai înseamnă nimic în zilele noastre, mai ales atunci când vrei să cumperi pe deasupra şi viitorul guvern. Studenții, mă rog, poți să le mai strângi puțin cureaua, dar îți mai *aminteşti* cu ce viteză făceam datorii la vârsta lor? O bună intendență e esențială pe ambele fronturi. Cred însă că suntem la înălțime, Nigel, tu ce zici? Eu personal văd treaba asta ca pe o provocare. Genul de ocazie la care visezi pe la

mijlocul carierei. Un El Dorado diplomatic, fără sudoarea explorării în junglă.

Maltby căzuse pe gânduri. Aşezat alături de el cu buzele strânse, Stormont nu-l mai văzuse niciodată atât de relaxat. În ce-l privea, nu pricepea nimic. Sau nimic din ce ar fi putut să explice. Soarele încă lumina puternic. Ghemuit la umbra chioşcului, se simțea ca un condamnat pe viață, căruia nu-i venea să creadă că uşa celulei era larg deschisă. Măştile cădeau — dar purtase oare vreo mască? Pe cine crezuse că ducea el de nas dacă nu pe sine însuşi, când văzuse cum ambasada înflorea sub alchimia înşelătoare a lui Osnard? "Nu mai ponegri o treabă bună", îi spusese el tăios lui Paddy, când îndrăznise să sugereze că de fapt CORSARUL era un pic cam prea frumos ca să fie adevărat, mai ales după ce începeai să-l cunoşti ceva mai bine pe Andy.

Între timp, Maltby filozofa.

— O ambasadă nu e făcută ca să *evalueze,* Nigel. Putem avea o părere, asta e altceva. Putem avea cunoştințe despre situația locală. Sigur că avem. Şi uneori acestea par să intre în conflict cu ce ne spun superiorii. Avem simțuri, vedem, auzim şi mirosim. Dar nu avem kilometri de dosare, calculatoare, analişti şi, din păcate, nici zeci de începătoare tinere şi fermecătoare care aleargă cât e ziua de lungă pe culoare. Nu avem o privire de ansamblu. Nici date la scară mondială. Cu atât mai puțin într-o ambasadă atât de mică şi de neînsemnată ca a noastră. Suntem nişte țărănoi. Bănuiesc că eşti de acord.

— Le-ai spus lor asta?

— Chiar aşa, la telefonul magic al lui Osnard. Cuvintele capătă mai multă greutate când sunt spuse în secret, nu crezi? Suntem *conştienți de limitele noastre,* am spus. Munca noastră e una de rutină. Din când în când, ni se permite să aruncăm câte o privire spre lumea mare.

CORSARUL e o asemenea privire. Şi suntem recunoscători, suntem mândri. Nu e nici corect, nici oportun, am spus, ca o ambasadă mică, însărcinată cu captarea ambianței țării şi propagarea punctelor de vedere ale guvernului nostru, să fie obligată să emită o judecată obiectivă asupra unor probleme care-i depăşesc capacitatea.

— Ce te-a făcut să spui asta? întrebă Stormont.

Intenționase s-o zică mai tare, dar ceva parcă-l strângea de gât.

— CORSARUL, bineînțeles. Foreign Office-ul mi-a reproşat că m-am abținut să laud ultimul material. La fel şi ție. Laude, am spus. Puteți avea câte laude vreți. Andrew Osnard e un băiat fermecător, conştiincios la culme, iar Operațiunea CORSAR ne-a dat material de gândire. O admirăm. O sprijinim. Revitalizează mica noastră comunitate. Dar asta nu ne face să-i acordăm un loc în marea ordine a lucrurilor. E treaba analiştilor voştri şi a şefilor noştri s-o facă.

— Şi le-a plăcut ce le-ai zis?

— Au fost încântați. Andy e un tip foarte de treabă, aşa cum le-am spus. Are mare succes la femei. E un atu pentru ambasadă.

Se întrerupse, lăsând să planeze o urmă de îndoială şi reluă pe un ton mai scăzut.

— Mă rog, poate că nu joacă până la opt puncte. Poate că mai trişează puțin ici şi colo. Cine n-o face? Părerea mea, şi asta n-are nici o legătură cu tine, cu mine sau cu oricine altcineva din ambasadă, poate cu excepția tânărului Andy, părerea mea e că informațiile CORSAR sunt cele mai cumplite baliverne.

Reputația lui Stormont că ştia să-şi păstreze sângele rece în momentele de criză era binemeritată. Stătu o clipă crispat — banca era din lemn de tec şi pe el îl cam durea spatele, mai ales pe vreme umedă. Se uită îndelung la

şirul de nave neputincioase, la Podul Celor Două Americi, la oraşul vechi şi la sora lui modernă şi urâtă de dincolo de golf. Îşi depărta picioarele şi le aşeză din nou unul peste celălalt. Şi se întrebă dacă, din motive nespuse încă, asista la sfârşitul carierei sale sau la începutul unei cariere noi, al cărei curs nu îi era încă limpede.

Maltby, în schimb, părea cufundat într-un fel de seninătate de confesional. Bine aşezat, cu capul lui lunguieț, ca de capră, rezemat de un stâlp din fier al chioşcului, continuă pe un ton mărinimos.

— Numai că nu ştiu, spunea el, şi nici tu nu ştii, care dintre ei inventează totul. CORSARUL? Doamna CORSAR? Sursele secundare, oricine ar fi ele — Abraxas, Domingo, femeia aia, Sabina, sau ziaristul ăla dezgustător, care se învârte mereu prin preajmă, Teddy Nu-ştiu-cum? Sau chiar Andrew în persoană, dragul de el, şi tot restul e vanitate? E tânăr. *L-ar putea* duce de nas. Pe de altă parte, e isteț şi e un dur. Nu, nu-i aşa. E putred până-n măduva oaselor. E un ticălos a-ntâia.

— Credeam că-l placi.

— Ba bine că nu, îmi place enorm. Şi nu-i reproşez că trişează. Mulți oameni trişează, dar de obicei sunt jucători proşti, ca mine, atât de proşti, că unii îşi cer scuze. Şi eu mi-am cerut, practic, scuze de vreo două ori.

Cu un surâs ruşinat, privi la o pereche de fluturi mari, galbeni, care se deciseseră să participe şi ei la conversație.

— Dar Andy e un câştigător, pricepi? Şi câştigătorii care trişează sunt nişte rahați. Cum se înțelege cu Paddy?

— Paddy îl adoră.

— Sfinte Dumnezeule, sper că nu prea tare. Se culcă în schimb cu Fran, regret că trebuie s-o spun.

— Prostii, răspunse Stormont cu aprindere. Abia dacă schimbă o vorbă.

— Asta fiindcă se culcă pe furiş. O fac de luni de zile. Se pare că a zăpăcit-o complet.

— Cum naiba poți să fii atât de sigur?

— Dragul meu, *nu se poate* să nu fi observat că nu-mi pot lua ochii de pe ea îi spionez fiecare mişcare. Am urmărit-o. Nu cred că m-a reperat, deşi admiratorii în tăcere speră că victimele lor îi observă. De la ea s-a dus la Osnard. N-a mai ieşit. A doua zi de dimineață la ora şapte am inventat o telegramă urgentă şi i-am telefonat acasă. N-a răspuns nimeni. Mai clar de atât nici că se poate.

— Şi nu i-ai spus nimic lui Osnard?

— La ce bun? Fran e un înger, el e un rahat. Eu sunt un obsedat. Unde ne-ar duce toate astea?

Chioşcul începu să scârțâie şi să se clatine sub o nouă aversă de ploaie şi trebuiră să aştepte câteva minute ca să apară din nou soarele.

— Ce intenționezi să faci? întrebă Stormont morocănos, înlăturând toate întrebările pe care refuza să şi le pună.

— Să *fac* ai spus, Nigel?

Era din nou acel Maltby pe care şi-l amintea Stormont: tăios, pedant şi distant.

— În legătură cu ce?

— Cu CORSARUL. Cu Luxmore. Cu Opoziția Tăcută. Cu studenții. Cu oamenii de dincolo de pod, oricine ar fi ei. Cu Osnard. Cu faptul că acest CORSAR e o ficțiune. Dacă e aşa. Că rapoartele sunt baliverne, cum le spui tu.

— Dragul meu. Nu ni să cere să *facem* ceva. Suntem simpli servitori ai unei cauze mai nobile.

— Dar dacă Londra înghite totul şi tu crezi că sunt invenții...

Maltby se aplecă în față, aşa cum s-ar fi aplecat peste birou, cu vârfurile degetelor reunite, într-o atitudine de dezaprobare mută.

— Continuă.

— ...atunci ar trebui să le spui, zise Stormont ferm.

— De ce?

— Ca să nu-i laşi să fie duşi de nas. Se poate întâmpla orice.

— Nigel, credeam că am căzut deja de acord că noi

nu suntem evaluatori.

O pasăre cu pene lucitoare de culoarea măslinei pătrunsese în domeniul lor şi le cerea firimituri.

— Nu am ce să-ți dau, o asigură Maltby dezolat Zău că n-am. Fir-ar să fie, exclamă el, vârându-şi mâinile în buzunare şi căutând în zadar ceva, orice. Altă dată, îi spuse el. Vino mâine. Nu, poimâine, cam pe la ora asta. Aşteptăm un spion de mare clasă.

— În aceste condiții, Nigel, datoria noastră la ambasadă este să furnizăm sprijin logistic, continuă Maltby pe un ton sec şi pragmatic. De acord?

— Păi, da, spuse Stormont fără convingere.

— Să ajutăm, când e nevoie. Să aplaudăm, să încurajăm, să reconfortam. Să le uşurăm povara celor de la tragere.

— De la conducere, spuse Stormont absent. Sau linia de tragere, dacă asta vrei să zici.

— Mulțumesc. De ce de fiecare dată când vreau să folosesc o metaforă la modă nu o nimeresc? Cred că m-am gândit la unul dintre blindatele lui Gully, plătite cu lingouri de aur.

— Aşa cred şi eu.

Vocea lui Maltby crescu, ca şi cum ar fi vrut să ajungă la un auditoriu din afara chioşcului, dar acolo nu era nimeni.

— În acest spirit de colaborare din toată inima, le-am indicat celor de la Londra — şi sunt sigur că vei fi de acord cu mine — că Andrew Osnard, oricât de strălucit ar fi, nu are destulă experiență ca să manipuleze sume mari de bani, lichizi sau în lingouri. Şi că ar fi indicat, pentru binele lui şi al celor ce primesc banii, să se numească un casier. Ca ambasador al său, m-am oferit să-mi asum această sarcină. Londra a înțeles cât de înțeleaptă este propunerea. Mă îndoiesc că va înțelege şi Osnard, dar nu prea poate obiecta, mai ales că noi — tu şi cu mine, Nigel — suntem cei care vom prelua, la momentul potrivit, legătura cu Opoziția Tăcută şi cu studenții. Se ştie că

banii din fonduri secrete sunt greu de administrat şi, o dată ce au dispărut în mâinile cui nu trebuie, e imposibil să le dai de urmă. Cu atât mai important e să fie gospodăriți cu scrupulozitate, cât sunt în grija ta. Am cerut să i se dea Cancelariei un seif cum are Osnard în camera lui blindată. Aurul — şi tot restul — va fi depus acolo şi doar noi doi vom avea cheile. Dacă Osnard decide că are nevoie de o sumă mare de bani, poate veni la noi să-şi prezinte cererea. Presupunând că suma este în bugetul prevăzut, vom scoate împreună banii şi-i vom remite cui e cazul. Eşti bogat, Nigel?

— Nu.

— Nici eu. Divorțul te-a ruinat?

— Da.

— Mi-am închipuit La fel o să fie şi în cazul meu. Phoebe nu e uşor de mulțumit.

Se uită la Stormont, aşteptând să-l aprobe, dar chipul lui Stormont, întors spre Pacific, era ca de marmură.

— Viața e absurdă, continuă Maltby, ca să vorbească despre ceva. Iată-ne la o vârstă mijlocie, tipi sănătoşi cu apetituri sănătoase. Am făcut unele greşeli, le-am recunoscut, am tras învățămintele de rigoare. Şi mai avem câțiva ani minunați înainte de-a deveni senili. O singură umbră pe o perspectivă altfel perfectă. Suntem lefteri.

Privirea lui Stormont se ridicase de la mare spre un şir de nori ca vata, care se formaseră deasupra insulelor din depărtare. Şi i se păru că vede zăpadă şi pe Paddy, vindecată de tuse, cățărându-se veselă pe cărarea spre cabană, încărcată cu toate cumpărăturile făcute în sat.

— Vrea să-i sondez pe americani, rosti el mecanic.

— Cine vrea asta? întreba Maltby iute.

— Londra, spuse Stormont cu aceeaşi voce fără timbru.

— În ce scop?

— Ca să afle cât de mult ştiu. Despre Opoziția

Tăcută. Despre studenți. Despre întâlnirile secrete cu japonezii. Trebuie să testez terenul fără să bage cineva de seamă. Să lansez baloane, să-i trag de limbă. Toate prostiile pe care ți le spun să le faci cei care stau toată ziua cu fundul pe scaun la Londra. Se pare că nici Departamentul de Stat, nici CIA nu a văzut materialele lui Osnard. Trebuie să aflu dacă au date independente.

— Adică dacă ştiu?

— Dacă preferi, spuse Stormont.

Maltby era indignat.

— Cât îi *urăsc* pe americani. Se aşteaptă ca toată lumea să se ducă dracului în acelaşi ritm grăbit în care se duc ei. E nevoie de sute de ani ca s-o faci cum trebuie. Uită-te la noi.

— Să presupunem că americanii nu ştiu nimic. Să presupunem că nu s-a scurs nici o informație. Cel puțin la ei.

— Să presupunem că nu e nimic de ştiut. E *mult* mai probabil.

— S-ar putea ca *măcar o parte* să fie adevărat, se încăpățână, galant, Stormont.

— Pe principiul că o pendulă stricată arată ora exactă din douăsprezece în douăsprezece ore, de acord, o parte poate fi adevărată, spuse Maltby disprețuitor.

— Adevărat sau nu, să presupunem că americanii cred, insistă Stormont. Lasă-te dus de nas, dacă vrei. Londra aşa a făcut.

— *Care* Londră? Nu Londra *noastră,* asta e sigur. Şi bineînțeles că americanii nu vor crede. Mă refer la adevărații americani. Sistemele lor sunt cu mult superioare sistemelor noastre. Vor dovedi că sunt baliverne, ne vor spune mersi, au luat notă, şi vor arunca totul în maşina de tocat hârtii.

Stormont refuză să fie contrazis.

— Oamenii nu cred în propriile sisteme. Serviciile secrete sunt ca examenele. Întotdeauna crezi că tipul de lângă tine ştie mai mult decât ştii tu.

— Nigel, spuse Maltby tăios, cu întreaga autoritate a funcției, permite-mi să-ți aduc aminte că rolul nostru nu este de a evalua. Viața ne-a oferit un prilej unic de a ne realiza în munca noastră şi de a fi de folos celor pe care îi stimăm. Un viitor de aur ni se deschide în față. În asemenea cazuri, orice ezitare este o crimă.

Cu privirea mereu ațintită în fața lui, dar fără consolarea norilor, Stormont îşi văzu viitorul aşa cum se desena chiar atunci: Paddy murind încetul cu încetul din cauza tusei, fără să-şi poată permite altceva decât serviciile medicale britanice, din ce în ce mai proaste. Pensionarea anticipată în Sussex, cu o pensie de mizerie. Spulberarea tuturor viselor pe care le avusese vreodată. Şi Anglia pe care o iubise — moartă de mult.

CAPITOLUL DOUĂZECI

Zăceau întinşi în camera de finisaj, pe podea, pe un morman de carpete pe care femeile indiene cuna le țineau acolo în vederea afluxului de veri, mătuşi şi unchi din San Blas. Deasupra lor atârnau şiruri de costume în aşteptarea butonierelor. Singura lumină venea prin lucarnă şi era trandafirie, din cauza luminilor oraşului. Singurele zgomote erau cele ale circulației de pe Via España şi murmurul Martei în urechea lui Pendel. Erau îmbrăcați. Fața ei desfigurată era îngropată în gâtul lui. Marta tremura. La fel şi Pendel. Formau un singur trup înfrigurat, îngrozit. Doi copii într-o casă pustie.

— Te acuzau de fraudă fiscală, spuse ea. Le-am spus că îți plăteşti toate impozitele. "Eu țin contabilitatea", le-am spus. "Aşa că ştiu."

Se opri pentru cazul că ar fi avut şi el ceva de spus, dar Pendel nu zise nimic.

— Spuneau că-i înşeli la asigurările patronale pentru personal. Le-am spus: "Eu mă ocup de asigurări. Asigurările sunt în ordine". Mi-au zis că n-ar trebui să

pun întrebări, că au un dosar întreg despre mine şi să nu cred că, pentru că am fost bătută o dată, aş fi imună, spuse ea apropiindu-şi capul de al lui Pendel. Nu pusesem nici o întrebare. Ziceau că vor trece în dosarul meu că-i aveam pe Castro şi pe Che Guevara pe peretele din dormitor. Şi că frecventam din nou studenți de stânga. Le-am zis că nu-i aşa, şi ăsta e adevărul. Mi-au spus că eşti spion. Că şi Mickie e tot spion. Că bețiile lui nu erau decât o acoperire. Sunt nebuni.

Marta terminase, dar lui Pendel îi trebui ceva timp ca să înțeleagă, aşa că abia după câteva clipe se rostogoli peste ea şi-i apăsă cu amândouă mâinile obrazul de al lui, făcând din fețele lor un singur chip.

— Ți-au zis ce fel de spion?

— Câte feluri de spioni există?

— Spioni adevărați.

Se auzi telefonul.

Suna deasupra capetelor lor, cum nu sunau telefoanele în viața lui Pendel, un aparat pe care-l crezuse întotdeauna intern, până îşi aduse aminte că indienele cuna îşi petreceau o bună parte din viață la telefon; prin el îşi exprimau bucuriile, plângeau lângă el, sorbeau fiecare cuvânt ieşit de pe buzele soților, iubiților, taților, şefilor, copiilor, şefilor de trib şi ale unui număr infinit de cunoştințe cu probleme de personal insolubile. Şi după ce telefonul sună un timp — o veşnicie, după estimarea arbitrară a existenței lui personale, dar pentru restul lumii de patru ori — observă că Marta nu se mai afla în brațele lui, ci în picioare, încheindu-se pudică la bluză, înainte să răspundă. Şi că voia să ştie dacă el era acolo sau în altă parte, aşa cum îl întreba mereu în cazul unui telefon inoportun. Îl cuprinse brusc un fel de încăpățânare şi se ridică şi el, aşa că ajunse din nou lângă ea, la fel de aproape ca atunci când stătuseră culcați.

— *Eu sunt aici şi tu nu eşti,* îi spuse el emfatic la ureche.

Nu era nici o şmecherie, nici un artificiu: dorea din toată inima s-o protejeze. Din precauţie, se aşeză între Marta şi telefon şi, la lumina roşiatică a lucarnei chiar de deasupra lui — câteva stele străpunseseră ceaţa — se uită la aparat în timp ce suna — şi încercă să-i ghicească mesajul. Gândeşte-te mai întâi la ce-i mai rău, îi spusese Osnard în şedinţele de instructaj. Se gândi şi ce era mai rău i se păru că era chiar Osnard, aşa că-şi spuse că era Osnard. Se gândi apoi la Urs. Pe urmă la poliţie. Şi pe urmă, pentru că la ea se gândise tot timpul, îşi zise că era Louisa.

Dar Louisa nu reprezenta o ameninţare. Era o victimă pe care o crease cu mult în urmă, în colaborare cu mama şi tatăl ei, cu Braithwaite, cu unchiul Benny, cu Surorile Carităţii şi cu toţi ceilalţi care contribuiseră la crearea personajului care devenise el însuşi. Ea reprezenta mai puţin o ameninţare cât o dovadă vie a naturii false a relaţiei dintre ei, şi cum de se ajunsese aici, în ciuda grijii cu care se străduise s-o structureze, dar tocmai aici rezida greşeala lui: relaţiile nu se structurează, dar dacă nu le structurezi, ce altceva faci?

Astfel că, în cele din urmă, când nu prea mai avea la ce să se gândească, Pendel întinse mâna şi ridică receptorul, cam în aceeaşi clipă în care Marta îi apucă cealaltă mână, îi duse încheieturile la buze şi le muşcă tandru, ca un fel de consolare, cu dinţii dezgoliţi. Gestul ei îl înviora şi, cu telefonul la ureche, se îndreptă din spate în loc să se facă mic şi vorbi cu o voce tare, clară, aproape veselă, aşa cum obişnuiau spaniolii, ca să arate că mai exista combativitate în el, nu doar o permanentă supunere în faţa circumstanţelor.

— Pendel & Brathwaite, bună seara. Cu ce vă putem fi de folos?

Dar dacă tonul lui vesel urmărea inconştient să-şi dezarmeze adversarul, se ostenise de pomană, căci tirul începuse deja. Primele salve îl atinseră înainte de sfârşitul frazei: un crescendo deliberat de explozii izolate,

amestecate cu răpăitul mitralierelor şi al grenadelor şi cu şuierăturile scurte, triumfătoare, ale ricoşeurilor. Aşa se face că, timp de o secundă sau două, Pendel crezu că era din nou invazie, numai că de data asta se hotărâse să-i țină companie Martei în El Chorillo, de aceea îi săruta mâna. Apoi, peste vacarmul împuşcăturilor răsună vaierul inevitabil al victimelor, într-un adăpost improvizat, care acuzau, protestau, blestemau şi implorau, înecându-se de oroare şi de indignare, cerşind orice, de la compensări la iertarea divină, până când, treptat, toate aceste voci deveniră una singură, ce-i aparținea Anei, *chiquilla* lui Mickie Abraxas, prietena din copilărie a Martei şi singura femeie din Panama capabilă să-l suporte pe Mickie, să-l spele când voma după ce băuse prea mult şi să-i asculte divagațiile.

Din clipa în care Pendel o recunoscu pe Ana ştiu exact ce avea să-i spună, în ciuda faptului că, asemeni tuturor povestitoarelor înnăscute, lăsa ce era mai bun pentru la sfârşit. De aceea nu-i dădu receptorul Martei ci îl ținu la ureche, preferind să încaseze el loviturile, nu ea, aşa cum lăsase să se întâmple, de nevoie, în ziua când acei *Digbats* îl opriseră să intervină în timp ce o masacrau.

Oricum, monologul Annei o luase pe mai multe cărări şi Pendel avea, de fapt, nevoie de o hartă ca să-şi dea seama despre ce era vorba.

— Nici măcar nu e casa tatii, el doar mi-a împrumutat-o fără prea mare entuziasm, pentru că l-am mințit că vin cu prietena mea Estella şi cu nimeni altcineva, Estella care a fost cu mine şi cu Marta la şcoala la maici, o minciună, în nici un caz cu Mickie, casa e a unui maistru de la uzina pirotehnică Negra Vieja, la Guarare, unde se fac artificiile pentru toate festivitățile din Panama, dar ăsta e festivalul din Guarare, şi tata e prieten cu maistrul şi i-a fost martor la căsătorie, iar maistrul i-a spus ia casa mea pentru festival, cât sunt în luna de miere la Aruba, dar tatii nu-i plac focurile de

artificii, aşa că mi-a spus că pot să mă duc eu în locul lui, cu condiția să nu-l iau cu mine pe nenorocitul ăla de Mickie, aşa c-am mințit şi am spus că n-o să-l iau, că vin cu prietena mea Estella, care mi-a fost colegă la maici şi în momentul ăsta e *chiquilla* unui negustor de cherestea din David, pentru că la Guarare, timp de cinci zile, vezi coride, dansuri şi focuri de artificii cum nu poți vedea nicăieri altundeva în Panama sau în altă parte a lumii. Dar eu n-am venit cu Estella, am venit cu Mickie şi Mickie chiar avea nevoie de mine, era atât de speriat, de deprimat şi de euforic în acelaşi timp, zicea că polițiştii sunt nebuni, că-l amenință şi-l fac spion britanic, exact ca pe vremea lui Noriega, toate astea fiindcă se făcuse criță la Oxford două trimestre şi se lăsase convins să conducă un club englez în Panama.

Odată ajunsă aici, Ana începu să râdă atât de tare, încât Pendel fu silit să pună laolaltă, cu mare răbdare, bucățile de poveste, dar miezul ei era destul de clar, şi anume că niciodată nu-l văzuse pe Mickie atât de încântat şi atât de deprimat în acelaşi timp, acum plângând şi în minutul următor glumind vesel, şi, sfinte Doamne, de ce o făcuse? Şi, sfinte Doamne, din nou, ce-o să-i spună ea lui taică-său? Cine o să spele pereții, tavanul? Slavă Domnului, pardoseala era din gresie, nu din lemn, şi măcar avusese bunul simț s-o facă în bucătărie, cel puțin o mie de dolari zugrăvitul, şi tatăl ei care era un catolic convins, cu păreri precise despre sinucidere şi despre eretici, de acord, Mickie băuse, băuseră cu toții, ce să faci la un festival dacă nu să bei, să dansezi, să te regulezi şi să priveşti focuri-le de artificii, şi chiar asta făcea când a auzit pocnetul în spatele ei, oare de unde îl luase, nu avusese niciodată un revolver, chiar dacă zicea mereu c-o să-şi zboare creierii, probabil că-l cumpărase după ce poliția venise la el şi-l acuzase că e mare spion şi-i amintise ce se întâmplase ultima oară când fusese la puşcărie, şi-l amenințase că aşa se va întâmpla din nou, că n-avea nici o importanță dacă nu mai era un băiat

frumuşel, puşcăriaşii bătrâni nu au pretenţii, ea tocmai urla, lăsase capul în jos şi închisese ochii, până în clipa în care se întorsese ca să vadă cine trăsese racheta sau ce naiba fusese şi văzuse mizeria, o parte chiar pe rochia ei, şi pe Mickie întins invers pe podea.

Toate acestea îl făcură pe Pendel să se gândească cu obstinaţie ce putea să însemne "invers" în cazul corpului sfârte-cat al prietenului său, al tovarăşului de puşcărie şi al conducătorului ales al Opoziţiei acum Tăcute pe vecie.

Puse receptorul în furcă şi invazia luă sfârşit, iar victimele încetară să se mai vaite. Nu mai rămase decât curăţirea mizeriei. Notase adresa din Guararé cu un creion 2H, pe care-l scosese din buzunar. O linie fină şi tare, dar lizibilă. După care începu să-şi facă griji în legătură cu banii pentru Marta, dar îşi aminti de teancul de bancnote de cincizeci de dolari pe care i-l dăduse Osnard din buzunarul din dreapta spate al pantalonilor. Aşa că i-l dădu şi ea îl luă, probabil fără să-şi dea seama ce face.

— Era Ana, spuse el. Mickie s-a sinucis.

Dar, desigur, ea ştia deja. Stătuse cu obrazul lipit de al lui, ascultând cu aceeaşi ureche, recunoscuse din primul moment vocea prietenei ei şi doar forţa prieteniei lui Pendel pentru Mickie o împiedicase să nu-i smulgă receptorul din mână.

— Nu e vina ta, spuse ea cu tărie.

O repetă de mai multe ori, ca să-i intre bine în cap.

— Ar fi făcut-o în orice caz, chiar dacă ai fi încercat să-l convingi să n-o facă, mă auzi? Nu avea nevoie de un motiv. Se sinucidea în fiecare zi. Ascultă-mă.

— Te ascult. Te ascult.

Dar nu spuse: da, e din vina mea, pentru că părea că nu avea nici un rost.

Pe urmă Marta începu să tremure ca un bolnav de malarie şi, dacă n-ar fi ţinut-o, s-ar fi prăbuşit pe jos,

invers, ca Mickie.

— Vreau să pleci mâine la Miami, spuse Pendel.

Îşi aminti de un hotel despre care îi vorbise Rafi Domingo.

— Du-te la Grand Bay. E în Coconut Grove. Au un prânz-bufet excelent, adăugă el, ca un idiot, spunându-i ce-l învățase Osnard: Dacă nu au camere libere, întreabă la recepție dacă poți primi mesaje la ei. Sunt foarte amabili. Spune-le că-l cunoşti pe Rafi.

— Nu e vina ta, repetă ea, acum plângând. L-au bătut prea tare la închisoare. Era un copil. Pe adulți poți să-i bați. Nu şi pe copii. Era gras. Avea pielea sensibilă.

— Ştiu, aprobă Pendel. Toți avem pielea sensibilă. Nimeni n-ar trebui să bată pe nimeni.

Dar atenția lui se îndreptase spre şirul de costume ce aşteptau să fie finisate, pentru că cel mai mare şi cel mai țipător dintre ele era costumul din alpaca pepit al lui Mickie, cu o pereche de pantaloni de rezervă, cei despre care spusese că-l arată bătrân înainte de vreme.

— Vin cu tine, spuse ea. Te pot ajuta. O să am grijă de Ana.

Clătină din cap. Vehement. O apucă de braț şi clătină din nou din cap. Eu l-am trădat. Nu tu. Am făcut din el lider, deşi îmi spuseseşi să n-o fac. Se strădui să formuleze aceste gânduri, dar ele erau probabil deja înscrise pe chipul lui, căci Marta se îndepărtă de el, ca şi cum nu i-ar fi plăcut ce vedea.

— Marta, mă asculți? Ascultă şi nu te mai uita aşa la mine.

— Da, spuse ea.

— Mulțumesc pentru studenți, mulțumesc pentru tot, insistă el. Mulțumesc pentru tot. Mulțumesc. Îmi pare rău.

— O să ai nevoie de benzină, spuse ea şi-i dădu o sută de dolari înapoi.

Rămaseră un moment locului, schimbând între ei bancnote, în timp ce lumea lor se prăbuşea.

— Nu era nevoie să-mi mulțumeşti, îi spuse ea pe un ton grav şi nostalgic. Te iubesc. Puțin îmi pasă de tot restul. Chiar şi de Mickie.

Părea că gândise îndelung aceste cuvinte, căci corpul i se destinse şi iubirea îi reveni în priviri.

În aceeaşi noapte, exact la aceeaşi oră, la Ambasada Britanică de pe Calle 53 din Marbella, Panama City. Întâlnirea în regim de urgență a corsarilor, mai mulți la număr, dura deja de o oră. În biroul sinistru din aripa de răsărit, fără aerisire, fără ferestre. Francesca Deane se străduia din greu să se convingă că nimic nu se schimbase în ordinea lumii. Ora e aceeaşi afară ca şi aici, îşi zicea ea, indiferent de faptul că, în modul cel mai calm şi mai rezonabil cu putință, complotăm înarmarea şi finanțarea unui grup ultrasecret de disidenți panamezi din clasa conducătoare, cunoscuți ca Opoziția Tăcută, şi recrutarea studenților militanți, răsturnarea guvernului legitim din Panama şi instalarea unui Comitet de Administrare Provizorie, însărcinat cu salvarea Canalului din ghearele conspirației Est-Sud.

O reuniune secretă îi schimbă pe bărbați, îşi zise Fran, ca singura femeie prezentă, examinând discret chipurile celor adunați în jurul mesei prea mici. Se vede din felul în care îşi crispează umerii, de pe muşchii maxilarelor şi din umbrele urâte din jurul ochilor, din privirile mai vii, mai avide. Sunt singurul negru într-o cameră plină de albi. Privirea ei trecu peste Osnard fără să-l vadă şi-şi aminti de expresia femeii crupier din al treilea cazino: *Va să zică tu eşti pipița lui, dragă. Tipul tău şi cu mine am făcut lucruri pe care nu ți le imaginezi nici în visele tale cele mai porcoase.*

În reuniuni secrete, bărbații te tratează ca pe o femeie pe care tocmai au salvat-o din flăcări, îşi zise ea. Orice ți-ar fi făcut, se aşteaptă să-i consideri perfecți. Ar trebui să stau în pragul casei de la țară, în rochie lungă,

albă, şi să-i strâng la piept pe copii, făcând semne de rămas bun, în timp ce el pleacă la război. Ar trebui să spun: bună, eu sunt Fran, premiul pe care-l vei căpăta dacă te întorci acasă victorios. În reuniunile secrete, bărbații au un ten ca de ceară şi un aer vinovat, din cauza luminii slabe şi a unui fişet pe picioare Meccano, care fredonează ca un zugrav afon suit pe o scară, ca să protejeze cuvintele noastre de urechi indiscrete, în reuniunile secrete, bărbații au un miros diferit. Sunt bărbați în călduri.

Fran era la fel de surescitată ca şi ei, numai că pe ea surescitarea o făcea să fie sceptică, pe când pe ei îi făcea să se ridice împotriva unui zeu virulent, chiar dacă în cazul acesta zeul era micuțul şi bărbosul domn Mellors, aşezat ca un mesean neliniştit şi singuratic la celălalt capăt al mesei şi adresându-se celor din jur cu apelativul "juntlemun", cu un accent scoțian pronunțat, de parcă — doar pentru seara aceea — Fran fusese ridicată la rangul de bărbat. Nu-i venea să *creadă,* juntlemen, spunea el, că nu închisese ochii timp de douăzeci de ore şi mai era în stare să lucreze încă douăzeci.

— Nu pot sublinia suficient, juntlemun, imensa importanță națională şi, aş îndrăzni să spun, geopolitică acordată acestei operațiuni de către cele mai înalte sfere ale guvernului Maiestății Sale, îi asigura el tot timpul, între discuții diverse cum ar fi dacă pădurea tropicală din Darien putea oferi o ascunzătoare bună pentru câteva mii de puşti semiautomate, sau ar trebui să ne gândim la ceva mai central în raport cu casa şi serviciul? Şi bărbații îl ascultau cu atenție, înghițeau totul, pentru că era un secret monstruos şi, în consecință, nu era deloc monstruos. Radeți-i barba aia caraghioasă de scoțian, îi sfătuia ea. Scoateți-l de aici. Luați-i servieta, şi obligați-l să spună totul încă o dată, în autobuzul de Paitilla. Atunci o să vedeți dacă sunteți de acord cu un singur

cuvânt din tot ce spune.

Dar nu-l scoaseră afară şi nu-i luară servieta. Îl credeau. Îl admirau. Îl venerau. Uită-te, de exemplu, la Maltby! Maltby al ei! Ambasadorul ei suspect, caraghios, pedant, inteligent, însurat, nefericit, care se simţea în primejdie în taxiuri, pe coridoare, un sceptic desăvârşit, cum voia s-o convingă că era, şi care totuşi strigase *Isuse, cât e de frumoasă!* când plonjase în bazin: Maltby, şezând ca un şcolar ascultător la dreapta lui Mellors, încurajându-l cu un zâmber mieros, dând din capul lui lunguieţ ca acele cocote care stau în baruri şi beau apă din căni de plastic murdare şi incitându-l pe morocănosul de Nigel Stormont să fie de acord cu el.

— Eşti de acord cu toatea astea, nu-i aşa, Nigel? strigă Maltby. Da, sigur că e. S-a făcut, Mellors.

Sau:

— *Noi* le dăm aurul şi ei cumpără armele prin intermediul lui Gully. Mult mai simplu decât dacă li le-am livra direct. Şi mai uşor de negat — de acord, Nigel? da, Gully? — s-a făcut, Mellors.

Sau:

— Nu, nu, domnule Mellors, mulţumesc, dar nu e nevoie de un agent în plus. Nigel şi cu mine suntem în stare să ne descurcăm, nu-i aşa, Nigel? Iar Gully nu e venit de ieri pe lume. Şi ce înseamnă câteva sute de mine antipersonal între prieteni, nu-i aşa, Gully? Fabricate la Birmingham. Mai bune nu există.

Iar Gully zâmbea prosteşte, îşi tampona mustaţa cu batista şi completa grăbit carnetul cu comenzi, în timp ce Mellors împingea spre el ceva ce arăta ca o listă de cumpărături, cu ochii ridicaţi la cer, ca să nu se vadă făcând acest lucru.

— Cu acordul *entuziast* al ministrului, suflă el, ca şi cum ar fi vrut să spună: să nu daţi vina pe mine.

— Singura noastră problemă aici, Mellors, e să menţinem cercul iniţiaţilor la un minimum absolut, spune Maltby tăios. Asta înseamnă să-i izolăm pe toţi cei

susceptibili de a afla din greşeală, ca tânăral nostru Simon, aici de faţă — o privire piezişă spre Simon Pitt, care şedea în stare de şoc lângă Gully — şi să-i ameninţăm că, dacă trăncănesc, îi trimitem la galere pe viaţă. Ai înţeles, Simon? Ai înţeles?

— Am înţeles, aprobă Simon ca sub tortură.

Un Maltby diferit, pe care Fran nu-l cunoscuse, dar a cărui existenţă o bănuise întotdeauna, pentru că era subutilizat şi subapreciat. Şi un Stormont diferit, care se încrunta în gol de fiecare dată când lua cuvântul şi era de acord cu tot ce spunea Maltby.

Şi un Andy diferit? Sau e acelaşi ca mai înainte, numai că eu nu l-am cunoscut până acum?

Cu aerul că nu se întâmplă nimic, îşi lăsă privirea să întârzie asupra lui.

Un alt om. Nu mai mare, nu mai gras, nu mai slab. Doar mai departe. De fapt, atât de departe, că abia dacă-l recunoştea de partea cealaltă a mesei. Îşi dădu brusc seama că distanţarea lui începuse în seara aceea la cazino, şi se accentuase o dată cu ştirea dramatică privind venirea lui Mellors.

— Cine are nevoie de căcăciosul ăsta aici? o întrebase el furios, de parcă ar fi făcut-o răspunzătoare de venirea tipului aceluia. CORSAR nu vrea să-l vadă. CORSAR DOI nu vrea să-l vadă. Nici măcar pe *mine* nu vrea să mă vadă. Nimeni n-o să-l vadă. I-am spus deja.

— Mai spune-i o dată.

— Aici e teritoriul meu. Nu al lui. E acţiunea mea. Ce dracu' are el de-a face cu asta?

— Te-ar deranja să nu mai strigi la mine? E şeful tău, Andy. El te-a trimis aici. Nu eu. Directorii regionali au dreptul să-şi supravegheze turma. Chiar şi în serviciul tău, îmi imaginez.

— Rahat, răspunse el şi următorul pas pe care îl făcu Fran fu să-şi împacheteze cu calm lucrurile, iar

Andy îi spuse să aibă grijă să nu lase fire scurte de păr în baie.

— Ce, ți-e frică să nu se descopere? îl întrebă ea pe un ton glacial. Nu e iubitul tău, nu-i aşa? Nu ai depus un jurământ de castitate, nu-i aşa? Nu-i aşa? Ai avut o femeie aici. Ce e rău în asta? Nu e obligatoriu să fi fost eu.

— Nu. Nu e.

— Andy!

Osnard făcu un vag gest de căință.

— Nu-mi place să fiu spionat, asta-i tot, spuse el morocănos.

Dar când ea izbucni într-un hohot de râs de uşurare la această glumă bună, el apucă cheile de la maşina ei de pe consolă, i le vâr îîn mână şi o conduse, cu bagaj cu tot, la lift. Izbutiseră să se evite toată ziua până acum, când erau siliți să stea față în față la masă, în această închisoare albă şi mohorâtă, Andy furios la culme şi Fran cu buzele strânse, rezervându-şi zâmbetele pentru străinul care, spre profunda ei indignare, nu înceta să-l flateze pe Andy şi să se lase în seama lui într-un mod absolut dezgustător:

— Propunerile astea ți se par valabile, Andrew? insista Mel-lors, sugându-şi dinții. Ai cuvântul, tinere domn Osnard. Doar e realizarea ta, pentru numele lui Dumnezeu! Tu ai controlul aici, tu eşti *vedeta* — dacă o exceptez pe Excelența Sa. Nu e oare mai bine pentru omul de teren, ce spun eu, pentru omul din prima linie, să fie scutit de probleme administrative supărătoare, Andy, spune-ne sincer? Nimeni de la această masă nu vrea să dăuneze *exemplarei* tale munci.

Părere pe care Maltby o sprijini cu entuziasm, secondat, câteva momente mai târziu şi cu mai puțin entuziasm, de Stormont — problema dezbătută fiind sistemul celor două chei pentru controlul finanțelor Opoziției Tăcute, sarcină care, toată lumea era de acord, era mai bine să fie încredințată unor cadre superioare.

Atunci de ce pare Andy atât de abătut când i se ia o asemenea povară de pe umeri? De ce nu e recunoscător că Maltby şi Stormont fac pe dracul în patru să-l scape de această sarcină?

— Voi decideți, domnilor, mormăi el grosolan, cu o privire piezişă spre Maltby, după care recăzu în tăcerea adâncă dinainte.

Şi când se puse problema cum să-i convingă pe Abraxas, pe Domingo şi pe ceilalți Opozanți Tăcuți să trateze direct cu Stormont în problemele financiare şi logistice, Andy fu gata să-şi iasă din fire.

— De ce nu preluați în întregime conducerea nenorocitei ăsteia de rețele, dacă tot ați ajuns aici? explodă el, roşu ca focul la față. Conduceți-o din birou, în orele de serviciu, cinci zile pe săptămână, asta o să rezolve totul. Serviți-vă.

— Andrew, Andrew, fără vorbe grele, te rog! strigă Mellors, țâțâind ca o găină scoțiană bătrână. Formăm o echipă, Andrew, nu-i aşa? Tot ce-ți propunem e o mână de ajutor, sfatul unor oameni cu experiență, o influență pozitivă asupra unei operațiuni conduse cu strălucire. Nu-i aşa, domnule ambasador?

Îşi suge dinții, se încruntă cu tristețe ca un părinte îngrijorat, tonul e liniştitor, aproape rugător.

— Tipii ăştia din Opoziție vor juca tare, Andrew. Angajamentele definitive vor trebui luate pe moment, precum şi multe decizii imediate, cu urmări incalculabile. Un pariu primejdios pentru un tânăr ca tine. E mai bine să laşi problemele astea pe seama unor oameni cu experiență.

Andy e țâfnos. Stormont priveşte în gol. Dragul, amabilul Maltby se simte însă obligat să adauge câteva cuvinte de consolare.

— Dragul meu, nu poți să te înhami singur la toată treaba asta, ce zici, Nigel? La mine în ambasadă toate sarcinile sunt făcute de toată lumea, nu-i aşa, Nigel? Nimeni nu-ți ia spionii. Mai ai încă rețeaua să te ocupi de

ea, să-i pregăteşti, să-i interoghezi, să-i *plăteşti* şi aşa mai departe. Tot ce vrem noi e Opoziția. Normal, nu?

Dar Andy refuză să accepte mâna care i se întinde şi Fran se simte jenată. Ochii lui mici şi strălucitori trec de la Maltby la Stormont şi revin la Maltby. Mormăie ceva, dar nimeni nu înțelege şi fără îndoială că e mai bine aşa. Are un rictus amar şi dă din cap cu aerul unui om profund înşelat.

Mai rămâne de îndeplinit o ultimă ceremonie simbolică. Mellors se ridică în picioare, plonjează sub masă şi reapare cu două sacoşe de umăr negre din piele, de genul celor pe care le transportă mesagerii Reginei, câte una pe fiecare umăr.

— Andrew, te rog să deschizi camera blindată, ordonă el.

Toată lumea e în picioare, inclusiv Fran. Shepherd se îndreaptă spre camera blindată, descuie lacătul de la grilaj cu o cheie lungă de aramă şi o deschide, expunând vederii o uşă solidă din oțel, cu un cadran negru în centru. La un semn din cap al lui Mellors, Andy face un pas înainte şi, cu o expresie de ură stăpânită pe care Fran e bucuroasă că n-a mai văzut-o niciodată înainte, roteşte cadranul într-o direcție şi în cealaltă, până când lacătul se descuie. Chiar şi atunci, e nevoie de un cuvânt de încurajare din partea lui Maltby înainte ca Andy să deschidă uşa şi, cu o plecăciune batjocoritoare, să-i invite pe ambasador şi pe primul consilier să intre înaintea lui. In picioare lângă masă, Fran zăreşte, lângă un telefon roşu enorm, legat de un fel de aspirator reconstituit, un seif din oțel cu două broaşte. Tatăl ei judecătorul, avusese unul la fel în camera lui.

— Câte una fiecare, îl auzi pe Mellors, pe un ton lejer.

Pentru o clipă, Fran se află în capela fostei ei şcoli, în genunchi în primul rând, privind la un grup de preoți tineri şi seducători, cu spatele întors pudic la ea, ocupați cu preparativele misterioase pentru prima ei comuniune.

Treptat, revine la scena de faţă şi-l vede pe Andy, sub privirea părintească a lui Mellors, predându-le lui Maltby şi lui Stormont câte o cheie lungă, placată cu argint. Un scurt moment de amuzament de tip englezesc, pe care Andy nu-l gustă, când fiecare încearcă broasca celuilalt, până când Maltby scoate un "Asta e!" vesel şi uşa seiful se deschide cu zgomot.

Dar Fran nu se mai uită la seif. Privirea ei e aţintită asupra lui Andy, care se zgâieşte la lingourile de aur pe care Mellors le scoate, unul câte unul, din sacoşele negre şi i le înmânează lui Shepherd ca să le aşeze ca pe nişte beţişoare de maroco. Chipul desfigurat al lui Andy o fascinează pentru ultima dată, căci îi spune tot ce voise sau nu voise să afle despre el. Ştie c-a fost prins şi bănuieşte cu ce a fost prins, deşi nu are habar dacă cei care l-au prins ştiu c-au făcut-o. Ştie că Andy e un mincinos, cu sau fără scuza profesiunii lui. Cunoaşte sursa celor cincizeci de mii de dolari cu care a mizat pe roşu. Stă în faţa ei, cu uşa deschisă. Înţelege perfect de ce e atât de furios că l-au silit să le dea cheile. După care preferă să nu se mai uite, în parte pentru că ochii i se umeziseră din cauza umilinţei şi a dezgustului faţă de ea însăşi, şi în parte pentru că silueta dizgraţioasă a lui Malby se apleacă deasupra ei cu un rânjet de pirat, întrebând-o dacă ar privi ca pe o ofensă adusă Creaţiei dacă ar invita-o la Pavo Real să mănânce un ou fiert.

— Phoebe a hotărât să mă părăsească, îi explică el cu mândrie. Divorţul va fi pronunţat foarte repede. Nigel îşi face curaj s-o anunţe. Dacă i-aş spune-o eu, nu m-ar crede.

Lui Fran îi trebui un moment înainte să răspundă, căci prima reacţie fusese de a se cutremura şi de a spune nu, mulţumesc frumos. Doar când se mai gândi îşi dădu seama de o serie de lucruri pe care ar fi trebuit să le priceapă mai devreme. Şi anume că, luni de zile, fusese mişcată de devotamentul lui Maltby faţă de ea şi recunoscătoare pentru prezenţa în viaţa ei a unui bărbat

care tânjea după ea fără nici o speranță. Şi că adorația timidă a lui Maltby devenise o sursă de sprijin inestimabil, când se lupta cu cunoaşterea faptului că-şi împărțea viața cu un om amoral, a cărui lipsă de scrupule şi de ruşine o atrăsese la început, iar acum o respingea, şi al cărui interes pentru ea fusese doar oportunist, carnal, lucru care avusese ca efect apariția dorului de devotamentul neîndemânatic al ambasadorului ei.

După ce ajunse în felul acesta la o concluzie, Fran îşi spuse că de mult timp nu mai fusese atât de recunoscătoare pentru o invitație.

Marta şedea îndoită din spate pe masa de finisare, privind teancul de bancnote pe care i le pusese Pendel în mână: prietenul lui, Mickie, e mort, crede că el l-a omorât, poate că a făcut-o, poliția îl urmăreşte, şi el vrea să stau pe o plajă la Miami şi să mănânc la bufetul de la Grand Bay, să-mi cumpăr rochii şi să-l aştept. Să fiu fericită şi să cred în el, să mă bronzez şi să-mi refac fața. Şi, dacă reuşesc, să-mi găsesc şi un prieten, căci el s-ar bucura dacă aş avea un prieten, un băiat frumos, un Harry Pendel cu procură, care să mă iubească în locul lui, în timp ce el îi rămâne credincios Louisei. Aşa e el. Ai putea crede că e un spirit complicat, sau foarte simplu. Harry are câte un vis pentru fiecare. Harry ne visează viețile în locul nostru, şi se înşală de fiecare dată. Pentru că eu în primul rând nu vreau să plec din Panama. Vreau să rămân aici, să-i mint pe cei de la poliție pentru el şi să stau lă căpătâiul patului lui, aşa cum a stat el la al meu, să aflu ce n-a mai mers în viața lui şi să-l vindec. Vreau să-i spun să se ridice şi să meargă şchiopătând prin cameră, căci atâta timp cât zaci, nu te poți gândi decât la următoarea bătaie. Dar când te ridici, redevii un *mensch,* cuvântul pe care îl foloseşte el pentru demnitate. Şi în al doilea rând, nu pot pleca din Panama pentru că poliția

mi-a luat paşaportul, ca să mă determine să-l spionez.

Şapte mii de dolari.

I-a numărat pe masa de lucru, la lumina lucarnei de deasupra ei. Şapte mii de dolari scoşi din buzunarul de la spate, daţi ei în silă, ca şi cum ar fi fost bani murdari, în momentul în care a auzit de moartea lui Mickie — uite, ia-i, sunt banii lui Osnard. Banii lui Iuda, banii lui Mickie, acum sunt ai tăi. Ai putea să crezi că un om care se expune făcând ce a trebuit să facă Harry ţine banii în buzunar, pentru orice eventualitate. Bani pentru pompele funebre. Bani pentru poliţie. Bani pentru *chiquillas.* Dar Harry nici nu pusese bine receptorul în furcă, că şi scotea teancul din buzunarul de la spate, grăbit să se debaraseze şi de ultimul dolar murdar. De unde avea banii? o întrebase poliţia.

— Tu nu eşti proastă, Marta. Ştii să citeşti, poţi studia, poţi face bombe, poţi tulbura ordinea publică, poţi conduce marşuri. Cine-i dă banii? Abraxas? Lucrează cumva pentru Abraxas şi Abraxas lucrează pentru englezi? Ce-i dă lui Abraxas în schimb?

— Nu ştiu. Patronul nu-mi spune nimic. Ieşiţi din apartamentul meu.

— Te regulează, nu-i aşa?

— Nu, nu mă regulează. Vine să mă vadă fiindcă am dureri de cap şi vărsături, e patronul meu şi era cu mine când am fost bătută. E un om generos şi are o căsnicie fericită.

Nu, nu mă regulează. Cel puţin asta era adevărat, deşi o costase mai mult să le spună acest adevăr preţios decât oricâte minciuni. Nu, domnule ofiţer, nu mă regulează. Nu, domnule ofiţer, nu-i cer s-o facă. Stăm culcaţi pe patul meu, îmi pun mâna la căldura dintre picioarele lui, dar numai pe dinafară, el îşi pune mâna sub bluza mea, dar un sân e tot ce îşi permite să atingă, cu toate că ştie că mă poate avea toată în orice clipă, pentru că deja îi aparţin, dar îl roade vinovăţia, în el există mai multă vinovăţie decât păcate. Şi îi spun poveşti

despre cine am putea fi dacă am fi tineri şi curajoşi din nou, înainte ca fața mea să fie făcută zob cu bâtele. Şi asta se cheamă iubire.

Simți din nou împuşături în cap şi-i veni să verse. Se ridică, strângând banii cu amândouă mâinile. Nu mai rezista să stea o clipă în atelierul femeilor cuna. O luă pe coridor până la uşa biroului ei şi, ca un turist în timpul unei vizite cu ghid, peste un secol, rămase în prag şi privi înăuntru, în timp ce-şi spunea:

Iată biroul unde metisa Marta ținea contabilitatea pentru croitorul Pendel. Acolo, pe rafturi, vedeți cărțile de sociologie şi de istorie pe care le citea Marta în timpul liber, în efortul ei de a urca pe scara socială şi de a îndeplini astfel visele răposatului ei tată, tâmplarul. Ca autodidact, croitorul Pendel ținea ca întreg personalul său, dar mai ales metisa Marta, să se perfecționeze cât mai mult. Asta e bucătăria unde Marta pregătea celebrele ei sandvişuri, toți oamenii de vază din Panama vorbeau cu emoție despre ele, inclusiv Mickie Abraxas, celebrul spion care s-a sinucis, tonul era specialitatea ei, numai că de fapt şi-ar fi dorit să le otrăvească pe toate, cu excepția celor destinate lui Mickie şi lui Pendel. Iar acolo, în colțul din spatele biroului, în 1989, după ce a închis mai întâi uşa, croitorul Pendel s-a simțit suficient de transportat ca s-o ia pe Marta în brațe şi să-i mărturisească iubirea lui veşnică. Croitorul Pendel propusese să meargă împreună într-un motel, dar Marta preferase să-l ducă la ea acasă şi pe drumul spre casa ei Marta fusese desfigurată pe viață şi Abraxas mituise un doctor, fost coleg de facultate, un laş care-o marcase pe viață — doctorul era atât de îngrozit c-o să-şi piardă clientela bogată, că nu putea să-şi oprească mâinile din tremurat. Acelaşi doctor avusese apoi prudența să-l toarne pe Abraxas, act care dusese la distrugerea lui.

Închizând uşa peste propria ei fantomă, Marta merse mai departe pe coridor, spre camera de croit a lui Pendel. O să las banii în sertarul din stânga sus. Uşa era larg

deschisă. În cameră ardea lumina. Marta nu fu surprinsă. Până nu de mult, Harry al ei fusese un om de o disciplină exemplară, dar în ultimele săptămâni trama complicată a prea multelor lui vieți îl depăşise. Împinse uşa. Ne aflăm acum în camera de lucru a croitorului Pendel, cunoscută de clienți şi salariați ca sanctuarul lui. Nimeni nu avea voie să intre fără să bată la uşă sau în absența lui — cu excepția, după cum se pare, a soției lui, Louisa, care şedea la biroul soțului ei, cu ochelarii pe nas şi cu un teanc de carnete vechi ale lui Pendel, cu o mulțime de creioane, un registru de comenzi şi un spray de insecticid în fața ei, deschis în partea de jos, în timp ce se juca alene cu bricheta ornamentată pe care el spunea că o primise de la un arab bogat, deşi P&B nu avea nici un arab bogat în registrele ei.

Era îmbrăcată într-o rochie de casă subțire, din bumbac roşu şi, după câte se părea, nu purta nimic pe dedesubt, pentru că atunci când se aplecă în față, i se văzură sânii în întregime. Aprindea şi stingea bricheta zâmbind la Marta, în spatele flăcării.

— Unde e soțul meu? întrebă Louisa.

Clic.

— S-a dus la Guararé, răspunse Marta. Mickie Abraxas s-a sinucis în timpul festivităților.

— Îmi pare rău.

— Şi mie. Şi soțului dumneavoastră.

— În fine, era de prevăzut. S-au făcut cam cinci ani de când am fost preveniți, remarcă Louisa.

Cuc.

— Era distrus.

— Mickie?

— Nu, soțul dumneavoastră, spuse Marta.

— De ce are soțul meu un carnet special de facturi pentru costumele domnului Osnard?

Clic.

— Nu ştiu. Mă mir şi eu, spuse Marta.
— Eşti amanta lui?
— Nu.
— Are o amantă?
Clic.
— Nu.
— Banii pe care îi ții în mână sunt ai lui?
— Da.
— De ce?
Clic.
— El mi i-a dat, spuse Marta.
— Pentru că te-ai culcat cu el?
— Ca să-i țin. Îi avea în buzunar când a aflat vestea.
— De unde sunt banii ăştia?
Clic, şi o flacără lumină ochiul Louisei atât de aproape, încât Marta se miră cum de nu-i luase foc sprânceana, împreună cu rochia subțire de casă.
— Nu ştiu, răspunse ea. Unii clienți plătesc cu bani gheață. Nu ştie întotdeauna ce să facă în cazurile astea. Vă iubeşte. Îşi iubeşte familia mai mult decât orice pe lume. L-a iubit şi pe Mickie.
— Mai iubeşte şi pe altcineva?
— Da.
— Pe cine?
— Pe mine.
Louisa examină o foaie de hârtie.
— Asta e adresa de acasă a domnului Osnard? Torre del Mar? Punte Paitilla?
Clic.
— Da, spuse Marta.
Convorbirea luase sfârşit, dar Marta nu îşi dădu imediat seama, fiindcă Louisa continuă să aprindă şi să stingă bricheta, zâmbindu-i flăcării. Mai trecură câteva clicuri şi câteva zâmbete până când Marta îşi dădu seama că Louisa era beată, aşa cum obişnuia să se îmbete fratele Martei când viața i se părea prea grea. Nu o beție veselă, cu cântece, nu o beție care te făcea să te clatini pe

picioare, ci o beție care-ți lăsa capul limpede ca cristalul, perfect lucid. Louisa era beată, conştientă de tot ce voise să înece în alcool. Şi goală puşcă sub rochia de casă.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI UNU

În aceeaşi noapte, la ora unu şi douăzeci, se auzi soneria de la uşa lui Osnard. În ultima oră, Osnard fusese cât se poate de treaz. La început, turbat încă din cauza înfrângerii, se gândise la tot felul de metode violente prin care să scape de oaspetele pe care-l ura atât de mult: să-l arunce de pe balcon, ca să se prăbuşească prin acoperişul de la Club Union, cu douăsprezece etaje mai jos, stricându-le tuturor seara, să-l înece sub duş, să-i pună detergent de vase în whisky — Mă rog, Andrew, dacă insişti, dar nu mai mult de un deget, te rog — zgomot de dinți supți, când scoase aerul din piept. Furia lui nu se limita la Luxmore:

Maltby! Ambasadorul şi partenerul meu de golf, fir-ar să fie! Reprezentantul Reginei, floarea ofilită a serviciului diplomatic britanic, şi mă escrochează ca un profesionist, fir-ar să fie!

Stormont! Probitatea întruchipată, unul dintre cei născuți să piardă, ultimul exponent al civilizației, cățeluşul fidel al lui Maltby, cu durerile lui de stomac cu tot, care-şi încurajează stăpânul încuviințând din cap şi mormăind, în timp ce Eminența Sa episcopul Luxmore îi binecuvăntează pe amândoi!

Era oare o conspirație sau o lovitură sub centură? nu înceta să se întrebe Osnard. Oare Maltby făcuse o aluzie când vorbise despre "împărțire echitabilă" şi zisese că "nu poți păstra totul pentru tine"? *Maltby,* pedantul rânjit, să fi pus şi el botul? Nenorocitul ăla nici n-ar şti cum s-o facă. Nici nu te gândi la una ca asta. Şi Osnard, într-o oarecare măsură, chiar nu se mai gândi. Pragmatismul lui înnăscut se trezi din nou la viață,

părăsi gândurile de răzbunare şi se strădui să salveze ce mai rămăsese din marea lui întreprindere. Vasul e găurit, dar nu s-a scufundat, îşi spuse el. Sunt încă cel care-l plăteşte pe CORSAR. Maltby are dreptate.

— Ați dori altceva, domnule, sau preferați să rămâneți pe whisky?

— Andrew, te rog. Te implor. *Scottie,* dacă nu te superi.

— O să încerc, promise Osnard şi, trecând dincolo de glasvandul deschis, în salon, îi turnă o nouă porție babană de whisky, pe care o duse pe balcon. Decalajul orar, whisky-ul şi lipsa somnului sfârşiseră prin a-l dobor îpe Luxmore, decise el, observând cu răceală silueta pe jumătate prăvălită a şefului, în şezlongul din fața lui. Ca să nu mai vorbim de umiditate — cămaşa de flanel udă leoarcă, şiroaie de sudoare prelingându-i-se în barbă. Şi ca să nu mai vorbim de groaza de a fi blocat aici, pe teritoriu inamic, fără nevastă-sa care să aibă grijă de el — ochii speriați, lărgindu-se la fiecare zgomot de paşi, la fiecare sirenă de poliție sau strigăt obscen ce ajungea în zigzag până la ei, trimis de canioanele din Punta Paitilla. Cerul era limpede ca apa şi întrețesut de stele strălucitoare. O lună de braconier desena o cărare de lumină între navele ancorate la gura Canalului, dar, cum se întâmpla adeseori, nici o adiere nu se făcea simțită dinspre mare.

— M-ați întrebat dacă Biroul Central ar putea face ceva care să le uşureze viața celor de-aici, domnule, îi aminti Osnard lui Luxmore, neîncrezător.

— Zău, Andrew? spuse Luxmore, ridicându-se, cu o tresărire, în şezut. Dă-i drumul, Andrew, dă-i drumul. Cu toate că-mi face plăcere să constat că te-ai aranjat foarte bine aici, adăugă el pe un ton nu chiar plăcut, cu un gest larg al brațului care îmbrățişa priveliştea şi apartamentul luxos. Te rog să nu crezi că te critic. Ridic paharul în cinstea ta. Pentru îndrăzneala ta. Pentru flerul tău. Pentru tinerețea ta. Calități pe care le admirăm cu toții. În

sănătatea ta!

Sorbi cu zgomot.

— Ai o carieră frumoasă în faţă, Andrew. Vremurile sunt mai uşoare ca pe timpul meu, aş putea adăuga. Un pat mai moale. Ştii cât costă aşa ceva acum, acasă? Ai putea să te consideri norocos dacă ţi se dă restul la o bancnotă de douăzeci de lire.

— E vorba de casa aceea conspirativă, despre care v-am vorbit, domnule, îi aminti Osnard, ca un moştenitor îngrijorat la căpătâiul tatălui muribund. E timpul să nu mai folosim motelurile şi hotelurile cu ora. M-am gândit că unul dintre apartamentele refăcute din oraşul vechi ar da un sens mai larg întregii operaţiuni.

Numai că Luxmore era pe transmisie, nu pe recepţie.

— Cum te-au susţinut toţi înfumuraţii ăia în seara asta, Andrew. Dumnezeule, nu vezi prea des atâta respect acordat unui tânăr. Când totul se va termina, cred că te aşteaptă o decoraţie. S-ar putea ca o anumită doamnă de dincolo de fluviu să se simtă obligată să-şi arate mulţumirea.

Urmă o pauză, cât se uită la golf cu o privire perplexă, lăsând impresia că îl confunda cu Tamisa.

— Andrew, spuse el brusc, trezindu-se.

— Domnule?

— Tipul ăla, Stormont.

— Ce-i cu el?

— S-a băgat într-o chestie tare neplăcută la Madrid. A avut o legătură cu o femeie, o târfă de lux. A luat-o de nevastă, dacă îmi amintesc bine. Fereşte-te de el.

— O să mă feresc.

— Şi de ea, Andrew.

— Foarte bine.

— Ai vreo femeie aici? întrebă el privind în jur glumeţ. Pe sub sofa, pe după perdele? O sud-americancă fierbinte, ascunsă pe undeva? Nu trebuie să-mi răspunzi. Noroc. Bine faci c-o păstrezi numai pentru tine.

— Drept să vă spun, am fost prea ocupat, domnule,

mărturisi Osnard cu un zâmbet plin de regrete.

Refuza însă să renunţe. Avea impresia că reuşea să întipărească unele lucruri în memoria subliminală a lui Luxmore, pentru mai târziu.

— După părerea mea, într-o lume ideală ar trebui să vizăm *două* case conspirative. Una pentru reţeaua, de care, evident, voi răspunde în exclusivitate. Cea mai bună soluţie ar fi să trecem drept un holding din Insulele Cayman — şi o *altă* casă — cu drept de acces foarte restrâns şi mai reprezentativă ca stil — la dispoziţia echipei lui Abraxas şi, eventual, dacă nu dăunează compartimentării, lucru de care pentru moment mă îndoiesc, studenţilor. Şi ar trebui, probabil, să mă ocup tot eu şi de ea — în ce priveşte detaliile legate de cumpărare şi de acoperire, chiar dacă până la urmă doar o vor folosi ambasadorul şi Stormont. Sincer să fiu, nu cred că au experienţa noastră. E un risc pe care nu ni-l putem permite. Mi-ar plăcea să ştiu ce părere aveţi. Nu neapărat acum. Mai târziu.

Un zgomot întârziat de dinţi supţi îi spuse lui Osnard că directorul său regional era încă prezent, chiar dacă în mică măsură. Întinse braţul, luă paharul gol din mâna lui Luxmore şi-l aşeză pe masa de ceramică.

— Ce părere aveţi, domnule? Un apartament ca acesta pentru Opoziţie — modern, anonim, aproape de comunitatea financiară, nimeni nu se va simţi în afara elementului său — şi o a doua casă în oraşul vechi, care va fi folosită în tandem.

Se gândea de câtva timp să pună un picior pe piaţa imobiliară înfloritoare din Panama.

— În Unii mari, în oraşul vechi găseşti ce ai bani să cumperi. Sunt amplasări diferite. Pentru un apartament ca lumea — un duplex refăcut de un arhitect — trebuie să socoteşti în jur de cincizeci de mii. Dacă vrei ce-i mai bun, poţi avea un conac cu douăsprezece camere, cu o grădină mică, intrare de serviciu, vedere la mare — le oferi o jumătate de milion şi-ai bătut palma cât ai zice

peşte. În doi ani ți-ai dublat banii, atâta timp cât nimeni nu se atinge de clădirea vechiului Club Union, pe care Torrijos a transformat-o în club pentru gradați, de ciudă că nici clubul nu-l primise ca membru. O să fac în aşa fel încât să aflu în ce stadiu se află proiectul înainte să ne lansăm.

— Andrew?

— Sunt aici.

Îşi supse dinții. Ochii i se închiseră, apoi se deschiseră brusc.

— Hm, Andrew, spune-mi ceva.

— Dacă pot, Scottie.

Luxmore îşi întoarse capul, până ajunse să-l privească în față pe subordonatul său.

— Sfânta fecioară englezoaică, aia cu sâni mari şi cu vino-ncoace, care ne-a onorat cu prezența reuniunea din seara asta...

— Da, domnule?

— E cumva ce numeam, pe vremea noastră, o fâşneață? Pentru că n-am mai văzut în viața mea o tânără care să acapareze în halul ăsta atenția unui... Andrew! Pentru numele lui Dumnezeu! Cine naiba poate fi la ora asta?

Osnard nu avea să afle niciodată părerea lui Luxmore despre Fran. Soneria de la uşa din față deveni insistentă, apoi insuportabilă. Ca un rozător speriat, Luxmore şi barba lui se retraseră în colțul cel mai adânc al fotoliului.

Instructorii nu se înşelaseră când lăudaseră aptitudinea lui Osnard pentru arta secretelor. Câteva pahare de whisky nu-i adormiseră defel reflexele şi perspectiva unei scene cu Fran le ascuțise. Dacă venise să-l sărute şi să se împace, greşise adresa şi alesese cel mai prost moment posibil. Lucru pe care era gata să i-l spună în termenii cei mai vulgari. Şi, pentru început, ar fi

făcut bine să nu mai apese pe butonul nenorocitei ăleia de sonerii.

Sfătuindu-l inutil pe Luxmore să rămână unde era, Osnard traversă sufrageria spre hol, închizând uşile în urma lui şi-şi lipi ochiul de vizorul uşii. Lentila era acoperită de condens. O şterse pe partea lui cu o batistă pe care o scoase din buzunar şi descoperi un ochi încețoşat, de sex nedecis, care-l privea în timp ce soneria continua să urle ca o alarmă de incendiu. Apoi ochiul se retrase şi o recunoscu pe Louisa Pendel, aproape goală, cu excepția ochelarilor cu rame din baga, într-un picior, în timp ce-şi scotea pantoful ca să bată cu el în uşă.

Louisa nu-şi mai amintea care fusese picătura ce făcuse să se reverse paharul şi nici n-o interesa. Se întorsese de la squash şi găsise casa goală. Copiii erau în vizită la familia Rudd, unde urmau să rămână peste noapte. Pe Ramón îl considera una dintre cele mai mari canalii din Panama şi detesta ideea că veneau în contact cu el. Asta nu din cauză că Ramón ura femeile, ci pentru că făcuse o aluzie cum că ar şti mai multe despre Harry decât ştia ea, şi numai de rău. Şi din cauză că, la fel ca Harry, se închidea în el de îndată ce deschidea discuția despre orezărie, deşi fusese cumpărată cu banii ei.

Dar nimic din toate astea nu explica reacția ei când se întoarse de la squash, sau de ce se trezise plângând fără motiv, când, în ultimii zece ani, avusese atâtea motive şi se abținuse. Aşa că presupuse că plânsul se datora unei disperări acumulate, ajutată de un pahar mare de votcă cu gheață, băut înainte de duş, fiindcă avea chef. După duş, îşi examina corpul înalt de un metru optzeci, gol, în oglinda din dormitor.

Să fiu obiectivă. Să uit o clipă ce înălțime am. Să uit de frumoasa mea soră Emily, cu şuvițele ei aurii, cu un fund de poster din *Playboy,* cu nişte țâțe ce te puteau duce la crimă şi cu lista ei de cuceriri mai lungă decât

cartea de telefon din Panama City. Dacă aş fi bărbat, aş dori sau nu să mă culc cu femeia din oglindă? Bănuia că da, dar pe ce se baza? Harry era singura ei referinţă.

Îşi puse altfel întrebarea. Dacă aş fi Harry, aş mai avea chef să mă culc cu mine, după doisprezece ani de căsnicie? Răspunsul era: dacă e să judecăm după atitudinea lui recentă, nu. Prea obosit. Venit la ore prea târzii. Prea conciliant. Prea vinovat de ceva Bine, bine, el se simţea mereu vinovat. Vinovăţia era punctul lui forte. Dar în ultima vreme o purta ca pe o pancartă: sunt un nemernic, sunt un paria, sunt vinovat, nu te merit, noapte bună.

Ştergându-şi lacrimile cu o mână şi strângând paharul în cealaltă, îşi continuă parada prin dormitor, studiindu-se, luând diferite poze şi gândindu-se cum, pentru Emily, toate erau uşor de obţinut, indiferent dacă juca tenis, călărea, înota sau spăla vase, nu putea să facă o mişcare dizgraţioasă nici dacă se străduia. Chiar şi ca femeie, orgasmul era gata doar privind-o. Louisa încercă să se legene obscen. Cea mai nereuşită târfă pe care o văzuse vreodată. Un dezastru. Prea osoasă. Fără fluiditate în mişcări. Fără unduire din şolduri. Prea bătrână. Întotdeauna fusese aşa. Prea înaltă. Scârbită, se duse în bucătărie şi, tot goală, îşi turnă cu hotărâre un nou pahar de votcă, de data asta fără gheaţă.

Ce o mânase era dorinţa adevărată de a bea, nu "poate că ar trebui să beau ceva", pentru că fusese nevoită să deschidă o sticlă nouă şi să găsească un cuţit cu care să taie sigiliul înainte de a putea să toarne, lucru pe care nu-l faci dacă în chip firesc, aproape din întâmplare, îţi torni ceva ca să te remonteze, în timp ce bărbatu-tău e plecat să se reguleze cu amanta.

— Băga-l-aş undeva, spuse ea cu voce tare.

Sticla provenea din noul stoc pentru clientelă al lui Harry. Deductibil, îi spusese el.

— Deductibil din ce? întrebase ea.

— Din impozit.

— Harry, nu vreau ca locuința mea să fie folosită drept bar fără taxe.

Un zâmbet vinovat. Îmi pare rău, Lou. Aşa se procedează. N-am vrut să te necăjesc. N-o să mai fac. Umil, aproape târându-se.

— Băga-l-aş undeva, repetă ea şi se simți mai bine.

La fel şi pe Emily, căci fără Emily, căreia trebuia să-i fac concurență, n-aş fi ales niciodată drumul moralității, niciodată n-aş fi pretins că nu sunt de acord cu nimic, nu mi-aş fi păstrat atât de mult virginitatea, mai să ating recordul mondial, numai ca să le arăt tuturor cât de pură şi de serioasă eram, spre deosebire de frumoasa şi stricata mea soră! Nu m-aş fi îndrăgostit niciodată de toți preoții sub nouăzeci de ani care urcau la amvon în Balboa şi ne spuneau să ne căim pentru păcatele noastre şi ale lui Emily în special, nu m-aş fi erijat niciodată în pioasa Domnişoara Perfecțiune şi în arbitrul greşelilor tuturor, când ceea ce voiam de fapt era să fiu mângâiată, admirată, răsfățată şi regulată ca şi celelalte fete din zonă.

Şi orezăria o bag undeva. Orezăria *mea,* la care Harry nu vrea să mă mai ducă, pentru că şi-a instalat-o acolo pe nenorocita aia de *chiquilla* — uite, draga mea, te aşezi frumuşel la fereastră şi aştepți să mă întorc. Te bag undeva. O înghițitură de votcă, încă o înghițitură. Apoi o înghițitură mare şi simți cum îți încălzeşte părțile care contează cu adevărat. Astfel revigorată, se strecură înapoi în dormitor ca să-şi reia cu şi mai mare dăruire fâțâiala în fața oglinzii. *Aşa* e erotic? Pe naiba! Dar aşa? Uită-te *acum!* Dar nu era nimeni care să-i răspundă. Nimeni care să aplaude sau să râdă, să se excite. Nimeni care să bea cu ea, să-i facă de mâncare, s-o sărute pe gât şi s-o calmeze. Nici urmă de Harry.

Sânii, totuşi, nu arătau rău pentru patruzeci de ani. Mai bine decât ai lui Jo-Ann, când se dezbracă de tot. Nu ca ai lui Emily, dar cine are sâni ca ea? În sănătatea lor. În sănătatea sânilor mei. Hai, sânilor, ridicați-vă, tocmai

țin un toast în sănătatea voastră. Se aşeză brusc pe pat, cu bărbia în palme, privind telefonul care suna pe noptiera lui Harry.

— Du-te dracului! îl sfătui ea.

Şi ca să întărescă mesajul, ridică receptorul doi centimetri, strigă: "Du-te dracului!" şi-l puse la loc.

Dar când ai copii, întotdeauna răspunzi până la urmă.

— Alo? Da, cine e? strigă ea, când sună din nou.

Era Naomi, ministrul panamez al dezinformării, gata să-i împărtăşească o bârfă pe cinste. Bine. Convorbirea asta o aştepta de mult.

— Naomi, ce bine-mi pare că te aud, pentru că voiam să-ți scriu şi tocmai mi-ai făcut economie de un timbru. Naomi, vreau să dispari din viața mea. Nu, nu, ascultă-mă, Naomi. Naomi, dacă ți se întâmplă să treci prin parcul Vasco Nuñez de Balboa şi-l vezi pe bărbatu-meu pe spate, în timp ce elefantul pitic de la Barnum i-o suge, ți-aş fi recunoscătoare dacă le-ai povesti celor douăzeci de prietene ale tale şi mie nu mi-ai spune *niciodată.* Pentru că nu mai vreau să-ți aud nenorocita de voce până nu mi-oi vedea ceafa fără oglindă. Noapte bună, Naomi.

Cu paharul în mână, Louisa îmbrăcă o rochie de casă roşie, pe care i-o adusese Harry de curând, cu trei nasturi mari şi decolteu reglabil, luă o daltă şi un ciocan din garaj şi traversă curtea spre biroul lui Harry, pe care în ultima vreme îl ținea încuiat. Ce cer superb. N-a mai văzut de săptămâni de zile un cer frumos. Stelele despre care le vorbeam copiilor noştri. Asta e centura lui Orion cu pumnalul în ea, Mark. Şi uite-le pe cele şapte surori, Hannah, cele pe care visezi întotdeauna să le ai. Şi luna nouă, frumoasă de pică.

De aici îi scrie, îşi zise ea, apropiindu-se de uşa împărăției lui. Dragei mele *chiquilla,* la orezăria soției mele. Louisa îl observase ore în şir, prin fereastra aburită

a băii ei, o umbră aplecată deasupra biroului, cu capul dat într-o parte şi limba scoasă, în timp ce scria scrisori de dragoste, deşi scrisul nu a fost niciodată punctul forte al lui Harry, căci Arthur Braithwaite, cel mai mare sfânt din toate timpurile, neglijase acest aspect al educației fiului său adoptiv.

După cum se aştepta, uşa era încuiată cu cheia, dar nu punea cine ştie ce probleme. O uşă, dacă dai serios în ea cu un ciocan pe care îl ridici cât poți de sus înainte de a-l lăsa să cadă peste capul lui Emily, lucru pe care Louisa visase să-l facă toată adolescența, nu e decât o grămadă de rahat, cum sunt cele mai multe lucruri pe lumea asta.

După ce sparse uşa, Louisa se repezi la biroul soțului ei şi forță sertarul de sus cu ciocanul şi cu dalta — trei lovituri zdravene, înainte să-şi dea seama că sertarul nu era încuiat. Scotoci prin el. Facturi. Desene ale arhitectului pentru Colțul Sportivului. Nimeni nu nimereşte de prima dată. În nici un caz nu eu. Încercă ăl doilea sertar. Încuiat, dar cedă la primul atac. Conținutul era mult mai promițător. Eseuri neterminate despre Canal. Reviste erudite, tăieturi din presă, rezumate ale acestora scrise cu scrisul înflorat, de croitor, al lui Harry.

Cine naiba e femeia pentru care face toate astea? Harry, cu tine vorbesc. Te rog, ascultă-mă. Cine e femeia pe care ai instalat-o la orezăria *mea,* fără consimțământul *meu,* şi căreia trebuie să-i faci impresie cu erudiția ta inexistentă? Pentru cine e zâmbetul ăla bovin, visător, pe care îl ai de la o vreme — eu sunt alesul, sunt binecuvântat, păşesc peste ape. Sau lacrimile — fir-ar să fie, Harry, pentru cine sunt lacrimile alea înfricoşătoare, care se formează în ochii tăi şi nu cad niciodată?

Furia şi frustrarea punând din nou stăpânire pe ea, sparse un alt sertar şi îngheță. Dumnezeule mare! Bani! Bani mulți, adevărați! Un sertar întreg plin ochi cu bani.

Hârtii de o sută, de cincizeci, de douăzeci. Aruncate în sertar ca biletele vechi de parcare. O mie. Două, trei mii. A spart o bancă. Pentru cine?

Pentru amanta lui, care o face pe bani? Pentru ea, ca s-o ducă la restaurant, fără să treacă banii cheltuiți în conturile casei? S-o întrețină în stilul cu care e obişnuită, la orezăria *mea,* cumpărată cu moştenirea *mea?* Louisa încercă să-i strige de câteva ori numele, la început ca să-l întrebe politicos, apoi ca să-i ordone, pentru că nu răspundea, şi pe urmă ca să-l blesteme că nu era acolo.

— Lua-te-ar dracu', Harry Pendel! Te bag în mă-ta, te bag în mă-ta, te bag în mă-ta! Oriunde ai fi. Eşti un nemernic, un trădător!

Din clipa aceea, totul deveni înjurătură. Limbajul tatălui ei când băuse prea mult, şi Louisa simțea o mândrie filială fiindcă, după ce trăsese şi ea la măsea, înjura ca ticălosul de taică-său.

Mei, Lou, draga mea, vino aici. Unde e Titanul?'" îi spunea aşa după marca imensei macarale germane din portul Gamboa. *"Nu merită un domn bătrân puțină atenție din partea fiicei lui? Nu-i dai un pupic unui domn bătrân? Asta numeşti tu pupic? Lua-te-ar dracu'! Mă auzi? Lua-te-ar dracu'!"*

Însemnări, cele mai multe despre Delgado. Versiuni distorsionate ale unor povestiri pe care Harry i le storsese serile, la cina pe care îi plăcea să i-o pregătească el. Delgado al *meu.* Adoratul *meu* substitut de tată, Ernesto, onestitatea pe două picioare, iar soțul meu face însemnări murdare pe seama lui. De ce? Fiindcă e gelos pe el. Întotdeauna a fost. Crede că-l iubesc pe Ernesto mai mult decât îl iubesc pe el. Crede că vreau să mă regulez cu Ernesto. Titluri: *Femeile lui Delgado* — ce femei? Ernesto nu e genul ăsta! *Delgado şi Preşul* — din nou Preşul domnului Osnard. *Opiniile lui Delgado despre japonezi* — lui Ernesto îi e frică de ei. Crede că vor să-i ia Canalul. Are dreptate.

Louisa explodă din nou, de data asta cu voce tare:

— Naiba să te ia, Harry Pendel, n-am spus *niciodată* una ca asta, inventezi! Pentru cine? *De ce?*

O scrisoare neterminată, fără adresant. O ciornă, pe care probabil că intenționa s-o arunce:

Cred că te-ar interesa să afli o mică anecdotă interesantă despre Emie al nostru, pe care Louisa a auzit-o ieri la serviciu şi a găsit de cuviință să mi-o raporteze...

A *găsit de cuviință?* Eu nu *găsesc de cuviință.* I-am spus o bârfă de la birou! De ce naiba o *soție* trebuie să *găsească de cuviință* înainte să-i spună *soțului* ei o bârfă, la ei acasă, despre un om drept şi nevinovat, care nu vrea decât să facă tot ce e bine pentru Panama şi Canal? *Găseşte de cuviință* pe dracu'! Dracu' să te ia — pe tine, care ai vrea să afli ce *găsim de cuviință* să ne spunem unul celuilalt în propria noastră casă! Eşti o ticăloasă. O putoare care mi-a furat bărbatul şi orezaria.

Eşti Sabina!

Louisa găsise, în sfârşit, numele târfei. Cu litere îngrijite de tipar, căci lui Harry îi venea mai uşor să scrie cu litere de tipar. SABINA, scris mic, frumos şi încercuit. SABINA, urmat de STUDENTĂ STG, în paranteze. Eşti Sabina, studentă stângace, eşti în legătură cu alți studenți şi lucrezi pe dolari SUA — sau aşa crezi, pentru că *lucrează pe dolari SUA* e scris între ghilimele, şi primeşti cinci sute de dolari pe lună, plus o primă când te întreci pe tine însăți. Totul era acolo, prezentat în formă de organigramă, aşa cum învățase Harry de la Mark. Ideile nu trebuie să fie lineare, tăticule. Ele pot pluti ca nişte baloane prinse cu o sfoară, în ordinea pe care o vrei. Le poți lua separat sau împreună. E grozav. Sfoara balonului Sabina ducea direct la H, semnătura

napoleoniană a lui Harry când îşi dădea aere. În timp ce sfoara balonului Alpha — pe care tocmai îl descoperise — ducea la Beta, apoi la Marco (Preş) şi abia după aceea înapoi la H. Sfoara Ursului ducea şi ea tot la H, dar balonul Ursului era desenat cu o linie ondulată, de parcă stătea să explodeze.

Mickie avea şi el un balon al lui şi era descris ca fiind *comandantul suprem al OT,* iar sfoara lui îl lega pe vecie de balonul lui Rafi. Mickie *al nostru? Mickie al nostru* este comandantul suprem al OT? Şi are şase sfori care conduc de la balonul lui la *Arme, Informatori, Mituiri, Comunicări, Bani gheață, RaS.* Rafi *al nostru? Mickie al nostru,* care sună o dată pe săptămână ca să-şi anunțe a nu ştiu câta sinucidere?

Reîncepu să cotrobăie. Voia să găsească scrisorile târfei de Sabina către Harry. Dacă i-a scris scrisori, cu siguranță că Harry le-a păstrat. Harry nu ar arunca o cutie de chibrituri goală sau un gălbenuş de ou de care nu avem nevoie, moştenire a copilăriei lui trăite în sărăcie. Răsturnă totul, în căutarea scrisorilor Sabinei. Sub banii ei? Sub o scândură din duşumea? Într-o carte?

Doamne sfinte, agenda lui Delgado. Ținută de Harry, nu de Delgado. Nu una adevărată, o contrafacere scrisă cu un creion cu vârf tare, copiată probabil din hârtiile mele. Întâlnirile reale alelui Delgado la orele corecte. Întâlniri inventate, în intervalul de timp în care nu avea nici una:

Întâlnire la miezul nopții cu "căpitani de port" japonezi, la care a participat şi Preşul, în secret... traseu secret în maşină cu ambasadorul fr., o valiză cu bani îşi schimbă proprietarul... Întâlnire cu emisarul cartelului columbian al drogurilor la ora douăzeci şi trei. Cazinoul cel nou al lui Ramón... Organizează un dineu privat afară din oraş cu "căpitani de port" japonezi, oficialități panameze şi Preşul...

Delgado *al meu* le face pe toate astea? Ernesto

Delgado al meu primeşte bani de la ambasadorul francez? Are relații cu cartelul *columbian al drogurilor?* Harry, eşti nebun de legat? Ce acuzații murdare inventezi împotriva şefului meu? Ce minciuni odioase spui? Cui? Cine te plăteşte pentru mizeria asta?

— Harry! urlă ea, revoltată şi disperată.

Dar numele lui răsună ca o şoaptă, acoperit de soneria telefonului.

Şmecheră de data asta, Louisa ridică receptorul, ascultă, nu zise nimic, nici măcar "Du-te dracului din viața mea!"

— Harry?

O voce de femeie înăbuşită, epuizată, rugătoare. Ea e. Interurban. Sună de la orezărie. Fond sonor, zgomot de lovituri. Probabil că dărâmă moara.

— Harry? Vorbeşte! strigă vocea femeii.

O târfă spaniolă. Tata spunea întotdeauna că nu trebuie să am încredere în ele. Se smiorcăie. Ea e. Sabina. Are nevoie de Harry. Cine nu are?

— Harry, ajută-mă, am nevoie de tine!

Stai. Nu spune nimic. Nu-i spune că nu eşti Harry. Ascultă ce mai are de spus. Cu buzele strâns lipite. Cu receptorul lângă ureche. Vorbeşte, târâtură! Spune cine eşti. Târfa respiră. O respirație gâfâită. Hai, Sabina dragă, vorbeşte. Spune: Vino să mi-o tragi, Harry. Spune: Harry, te iubesc. Spune: Unde dracu' sunt banii mei, de ce îi ții într-un sertar, sunt eu, Sabina, studenta stângace care te sună de la nenorocita aia de fermă şi mă simt singură.

Noi bubuituri. Ca nişte explozii, ca rateurile de motocicletă. O pocnitură. O palmă. Pun jos paharul cu votcă. Urlu din răsputeri, în spaniola americană clasică a tatălui meu.

— *Cine e la telefon? Răspunde-mi!*

Aştept. Nimic. Smiorcăieli, dar nu şi cuvinte. Louisa trece pe engleză.

— Lasă-mi bărbatul în pace, mă auzi, Sabina, târfă nenorocită ce eşti! *Te bag în mă-ta, Sabina!* Şterge-o din

orezăria mea!

Nici un cuvânt.

— Sunt în biroul lui, Sabina. *Chiar în clipa asta* caut nenorocitele tale de scrisori. Ernesto Delgado nu e corupt. Mă auzi? E o minciună. Lucrez pentru el. Ceilalți sunt corupți, nu Ernesto. Vorbeşte odată!

Alte bufnituri şi pocnituri în aparat. Isuse, ce e asta? O nouă invazie? Târfa plânge jalnic şi închide. Se vede aruncând receptorul în furcă, ca în toate filmele bune. Se aşază. Priveşte fix telefonul, aşteptând să sune din nou. Nu sună. Vasăzică, până la urmă i-am zdrobit capul soră-mii. Sau altcineva a făcut-o. Biata Emily. Lua-te-ar dracu'. Louisa se ridică. Se ține bine pe picioare. Ia o înghițitură de whisky, să se trezească. Mintea îi e clară ca apa de izvor. Vai de capul tău, Sabina. Bărbatu-meu e nebun. Bănuiesc că nici tu n-o duci prea bine. Asta meriți. Orezăriile pot fi locuri teribil de singuratice.

Rafturi cu cărți. Hrană pentru minte. Exact de ce au nevoie spiritele perplexe. Caută în cărți scrisorile târfei către Harry. Cărți noi în locuri vechi. Cărți vechi în locuri noi. Explică. Harry, pentru numele lui Dumnezeu, explică-mi. *Spune-mi,* Harry. *Vorbeşte-mi.* Cine e Sabina? Cine e Marco? De ce îl ponegreşti pe Ernesto?

Un timp pentru observare şi meditație, cât Louisa Pendel, în rochia ei de casă roşie, cu trei nasturi şi nimic pe dedesubt, trece în revistă cărțile soțului ei, bombându-şi sânii şi fundul. Se simte teribil de goală. Mai mult decât goală. Fierbinte. Şi-ar mai dori un copil. Şi-ar dori să le aibă pe toate cele şapte surori ale Hannei, cu condiția ca nici una dintre ele să nu fie o Emily. Cărțile tatălui său despre Canal defilează în fața ei, începând cu zilele în care scoțienii încercau să creeze o colonie în Darien şi pierduseră jumătate din averea țării lor. Le deschide una câte una, le scutură atât de tare, încât legăturile crapă, le azvârle nepăsătoare peste umăr. Nici urmă de scrisori de dragoste.

Cărți despre căpitanul Morgan şi pirații săi, care au

jefuit oraşul Panama şi l-au ars din temelii, de n-au mai rămas decât ruinele unde ne ducem cu copiii în picnic. Dar nici urmă de scrisori de dragoste de la Sabina sau de la altcineva. Nici urmă de scrisori de la Alpha, Beta, Marco sau Ursul. Sau de la vreo studentă stângace cu poponeața bine făcută, care primeşte bani suspecți din Statele Unite. Cărți despre vremurile când Panama aparținea Columbiei. Dar nu scrisori de dragoste, oricât de tare le-ar izbi de pereți.

Louisa Pendel, viitoarea mamă a celor şapte surori ale Hannei, goală puşcă sub rochia de casă în care el n-o regulase niciodată, cu picioarele strânse sub ea, răsfoieşte istoria construcției Canalului şi-şi doreşte să nu fi țipat la biata femeie ale cărei scrisori de dragoste nu le poate găsi şi care, probabil, nu era Sabina şi nu suna de la orezărie. Povestiri despre bărbați care au existat cu adevărat, cum ar fi George Goethals şi William Crawford Gorgas, bărbați respectabili şi ordonați, dar şi nebuni, bărbați credincioşi soțiilor lor, în loc să scrie scrisori despre ce "găseau de cuviință", să-i ponegrească reputația şefului lor sau să ascundă teancuri de bancnote în birouri încuiate, ca să nu mai vorbim despre pachetele de scrisori pe care nu le pot găsi. Cărți pe care tatăl ei i le dădea să le citească, în speranța că, într-o bună zi, îşi va construi nenorocitul ei de canal propriu.

— Harry? urlă ea din răsputeri, ca să-l sperie. Harry? Unde ai pus scrisorile târfei ăleia nenorocite? Harry, vreau să ştiu.

Cărți despre tratatele Canalului. Cărți despre droguri şi "încotro se îndreaptă America Latină?" încotro se îndreaptă nenorocitul de bărbatu-meu ar fi mai potrivit. Şi bietul Ernesto. Louisa se aşază şi-i vorbeşte lui Harry pe un ton calm şi rezonabil, calculat să nu-l domine. Țipatul nu mai serveşte la nimic, îi vorbeşte ca o ființă matură unei alte ființe mature, din fotoliul cu armătură

din lemn de tec pe care tatăl ei îl ocupa când încerca s-o facă să i se aşeze pe genunchi.

— Harry, nu înțeleg ce faci în fiecare seară în biroul tău, indiferent de ora la care vii acasă după ce-ai făcut în oraş. Dacă scrii un roman despre corupție, o autobiografie sau o istorie a croitoriei, cred că ar fi trebuit să-mi spui şi mie, căci, la urma urmelor, suntem căsătoriți.

Harry se face mic, cum spune când glumeşte pe seama falsei umilințe a croitorului.

— Lucrez la conturi, Louisa, înțelegi? În timpul zilei, când soneria nu se mai opreşte, nu eşti inspirat.

— Conturile fermei?

Iar loveşte sub centură. Orezăria a devenit un subiect tabu în casa lor şi ea ar trebui să respecte această regulă: Ramón restructurează finanțele, Lou. Angel a început să pună unele semne de întrebare, Lou.

— Prăvălia, murmură Harry spăsit.

— Harry, mă pricep. Am avut note foarte bune la matematică. Te pot ajuta oricând.

Harry clatină deja din cap.

— Lou, aici nu e vorba de matematica pe care o ştii tu. E mai degrabă o treabă de creație, o proiecție a cifrelor.

— De-aia ai înnegrit de însemnări *Cărarea dintre mări* a lui McCullough, de nu mai poate nimeni în afară de tine s-o citească?

— Păi, da, ai dreptate, Lou, ce bună observatoare eşti, spune el cu o veselie artificială. Mă gândesc să dau la mărit câteva dintre gravurile alea vechi, înțelegi, ca să le pun în Club, dându-i astfel un aer mai apropiat de Canal. Poate găsesc şi câteva antichități, pentru atmosferă.

— Harry, întotdeauna mi-ai spus, şi sunt de acord că panamezilor, cu câteva nobile excepții, cum ar fi Ernesto Delgado, puțin le pasă de Canal. Nu ei l-au construit, noi am făcut-o. Ei nici măcar nu au furnizat mâna de lucru,

care provenea din China, Africa şi Madagascar, din Caraibe şi din India. Iar Ernesto e un om de treabă.

Dumnezeule, îşi zise ea. De ce vorbesc aşa? De ce sunt o scorpie pioasă şi ţipătoare? Uşor de răspuns. Fiindcă Emily e o curvă.

Se aşeză la biroul lui Harry, cu capul în mâini, regretând că-i spărsese sertarele, regretând că ţipase la femeia aceea plângăcioasă, regretând că gândise din nou urât despre Emily. Niciodată n-am să mai vorbesc aşa cu cineva, hotăr îea. N-o să mă mai pedepsesc pedepsindu-i pe ceilalţi. Nu sunt răutatea de maică-mea, nici nenorocitul de taică-meu şi nu sunt nici o scorpie perfectă şi pioasă din Zonă. Şi-mi pare teribil de rău că, într-un moment de tensiune, sub influenţa alcoolului, am fost în stare să insult o păcătoasă ca şi mine, chiar daca e amanta lui Harry, şi dacă e, o omor. Scotocind printr-un sertar pe care îl neglijase până atunci, dădu de o altă capodoperă neterminată:

Andy, o să te bucuri să afli că noul nostru aranjament satisface din plin toate părţile, mai ales doamnele. Cum totul depinde de mine, L nu se simte vinovată faţă de Ernie, ca să nu mai vorbim că, în ce priveşte familia, e mai sigur ca treaba asta să rămină între noi doi. O să continuu de la magazin.

La fel şi eu, îşi zise Louisa în bucătărie, turnându-şi încă un pahar înainte de a porni la drum. Descoperise că alcoolul nu o mai afecta. Ce o afecta era Andy, adică Andrew Osnard care, de când citise fragmentul acela, îi luase brusc locul Sabinei ca obiect al curiozităţii ei.

Numai că ăsta nu era un lucru nou.

Domnul Osnard îi stârnise curiozitatea din ziua în care fuseseră în excursie pe Anytime Island şi trăsese concluzia că Harry ar vrea ca ea să se culce cu el, ca să-şi

uşureze conştiinţa, deşi, din câte ştia ea despre conştiinţa lui Harry, un regulat nu părea să rezolve problema.

Probabil că telefonase după un taxi, căci era în faţa casei şi soneria de la uşa de intrare zbârnâia.

Osnard se întoarse cu spatele la vizor şi traversă sufrageria spre balconul pe care Luxmore şedea în aceeaşi poziţie aproape fetală, prea speriat ca să vorbească sau să facă ceva. Ochii lui injectaţi erau larg deschişi, frica îi contracta buza de sus într-un rânjet, doi dinţi gălbejiţi din faţă apăruseră între barbă şi mustaţă, probabil cei pe care şi-i sugea când dorea să sublinieze o întorsătură reuşită a frazei.

— CORSAR DOI îmi face o vizită neprevăzută, îi spuse Osnard calm. E o mică problemă. Ar fi mai bine dacă ai pleca repede.

— Andrew, sunt ofiţer superior. Dumnezeule, ce-i cu loviturile astea? O să scoale şi morţii.

— O să te ascund în dulapul cu haine. Când auzi că închid uşa sufrageriei în urma ei, ia liftul până în holul de la intrare, dă-i portarului un dolar şi spune-i să-ţi cheme un taxi care să te ducă la El Panama.

— Dumnezeule, Andrew.

— Ce-i?

— N-o să păţeşti nimic? Ascult-o. E cumva înarmată? Ar trebui să chemăm poliţia, Andrew. Încă un cuvânt.

— Ce-i?

— Pot avea încredere în şoferul de taxi? Am auzit tot felul de lucruri despre ei. Cadavre în port. Nu vorbesc spaniola, Andrew.

Ajutându-l să se ridice, Osnard îl conduse în hol, îl vârî în dulap şi închise uşa. Scoase lanţul de la uşa de intrare, trase zăvoarele, răsuci cheia şi o deschise. Bătăile se opriră, dar soneria continuă să zbârnâie.

— Louisa, spuse el luându-i degetul de pe buton. Ce

surpriză plăcută. Unde e Harry? De ce nu intri?

O prinse de încheietura mâinii, o trase în hol şi închise uşa fără să pună zăvorul sau s-o încuie. Se aflau aproape unul de celălalt, faţă în faţă, Osnard ţinându-i mâna înarmată cu pantoful deasupra capului, ca şi cum se pregăteau să înceapă un vals de modă veche. Louisa lăsă pantoful să-i cadă din mână. Nu scotea nici un sunet, dar îi simţea respiraţia, care mirosea ca respiraţia mamei lui când era silit s-o lase să-l sărute. Rochia ei era foarte subţire. Prin materialul roşu, îi simţea sânii şi umflătura triunghiului pubian.

— De-a ce naiba te joci cu soţul meu? spuse ea. Ce-i cu toate porcăriile alea pe care ţi le-a spus despre Delgado, cum că ar primi mită de la francezi şi că ar avea de-a face cu cartelul drogurilor? Cine e Sabina? Cine e Alpha?

Dar, în ciuda virulenţei cuvintelor ei, vorbea pe un ton nesigur, cu o voce care nu era nici destul de puternică, nici destul de convingătoare ca să pătrundă prin uşa dulapului cu haine. Şi Osnard, cu instinctul lui pentru slăbiciunea altora, simţi imediat frica ce o stăpânea: frică de el, frică pentru Harry, frică de ce era interzis şi, mai ales, frică pentru că va afla lucruri atât de cumplite, încât nu va mai putea să le uite niciodată. Osnard însă le şi auzise. Prin întrebările ei, Louisa răspunsese la toate întrebările lui, care se adunaseră în ultimele săptămâni ca nişte semnale nedescifrate, în colţurile secrete ale conştiinţei lui:

Nu ştie nimic. Harry nici n-a recrutat-o. E o escrocherie.

Louisa se pregătea să repete întrebările, să le dezvolte sau să pună altele, dar Osnard nu putea să rişte una ca asta cu Luxmore care putea să audă. Îi puse o mână peste gură, îi coborî braţul ridicat, i-l duse la spate, o întoarse spre el şi o sili să meargă până în sufragerie

într-un singur pantof, trântind cu piciorul uşa în urma lor. Cam la jumătatea camerei se opri, fără s-o scape din strânsoare. Doi nasturi se descheiaseră şi-i descoperiseră sânii. Îi simţi inima bătându-i cu furie sub încheietura mâinii lui. Louisa respira rar, adânc. Auzi cum se închide uşa de la intrare în urma lui Luxmore. Aşteptă şi auzi zgomotul liftului şi şuieratul uşilor electrice. Auzi apoi cum coboară liftul. Îşi luă mâna de pe gura ei şi-şi dădu seama că avea salivă pe palmă. Îi cuprinse un sân gol în palmă şi simţi cum sfârcul se întăreşte. Tot în picioare în spatele ei, îi dădu drumul braţului şi-l văzu cum alunecă languros de-a lungul corpului. O auzi murmurând ceva, în timp ce arunca şi cel de-al doilea pantof din picior.

— Unde e Harry? întrebă el, fără să slăbească strânsoarea.

— S-a dus după Abraxas. E mort.

— Cine e mort?

— Abraxas. Cine naiba să fie? Dacă Harry ar fi mort, nu s-ar fi putut duce să-l caute, nu?

— Unde a murit?

— Guararé. Ana zice că şi-a tras un glonţ în cap.

— Cine e Ana?

— Amanta lui Mickie.

Îşi aşeză mâna dreaptă peste celalalt sân şi se trezi cu o şuviţă din părul ei şaten în gură când Louisa îşi frecă tare capul de faţa lui şi fesele de organele lui genitale. O întoarse pe jumătate spre el, o sărută pe tâmplă şi pe pomete şi linse transpiraţia care-i şiroia pe faţă. Simţi cum tremură din ce în ce mai tare, până când buzele şi dinţii ei se închiseră peste gura lui într-o grimasă. Limba ei o căuta pe a lui, îi zări ochii în lacrimi şi o auzi şoptind "Emily".

— Cine e Emily? întrebă el.

— Sora mea. Ţi-am vorbit despre ea pe insulă.

— Cum naiba ai aflat despre toate astea?

— Locuieşte la Dayton, Ohio, şi s-a regulat cu toţi prietenii mei. Ştii ce-i aia ruşine?

— Mă tem că nu. Mi-au extirpat-o când eram copil.

O mână de-a ei începu să-l tragă de poalele cămăşii, cealaltă încercând, stângaci, să intre în pantalonul Pendel & Braithwaite, în timp ce murmura cuvinte pe care numai ea le auzea şi oricum pe el nu-l interesau. Întinse mâna spre al treilea nasture, dar ea i-o dădu deoparte nerăbdătoare şi-şi trase rochia de casă peste cap. Osnard îşi scoase pantofii şi, dintr-o singură mişcare, pantalonii, chiloţii şi şosetele, leoarcă de transpiraţie. Îşi trase cămaşa peste cap. Goi, faţă în faţă, se cântăriră din priviri ca doi luptători înainte de luptă. Pe urmă Osnard o cuprinse cu amândouă braţele, o ridică, o trecu peste pragul dormitorului şi o trânti pe pat, unde ea începu imediat să-l atace cu mişcări largi ale coapselor.

— Aşteaptă, pentru numele lui Dumnezeu, îi ordonă el şi o împinse deoparte.

O posedă apoi foarte încet şi sigur, folosindu-şi toate talentele, dar şi pe ale ei. Ca s-o facă să tacă. Ca să strângă rândurile. Ca s-o atragă în tabăra lui, înaintea oricărei bătălii care avea să urmeze. Pentru că mi-am făcut un principiu din a nu refuza niciodată o ofertă rezonabilă. Pentru că mi-a plăcut din prima zi. Pentru că să regulezi nevasta unui prieten e întotdeauna destul de interesant.

Louisa era culcată cu spatele la el, cu capul sub perne şi cu genunchii ridicaţi ca mijloc de apărare, cu cearşaful până la nas. Închisese ochii, mai mult ca să moară decât ca să doarmă. Avea zece ani şi era consemnată în dormitorul ei din Gamboa, cu perdelele trase, ca să-şi ispăşească păcatele după ce tăiase fâşii-fâşii, cu foarfecele de croitorie, noua bluză a lui Emily, sub pretext că era indecentă. Voia să se scoale şi să-i ceară periuţa de dinţi, să se îmbrace, să-şi pieptene părul şi să plece, dar a face oricare dintre aceste lucruri însemna să admită realitatea locului şi a timpului, trupul

gol al lui Osnard în pat, lângă ea şi faptul că nu avea cu ce să se îmbrace, în afara unei rochii de casă transparente cu nasturii rupți — unde naiba o lăsase? — şi a unei perechi de pantofi fără toc, ca să nu pară atât de înaltă — ce naiba făcuse cu ei? — plus că avea o durere de cap atât de mare, că era gata să-i ceară s-o ducă la spital, unde ar putea să ia noaptea asta de la capăt, fără votcă şi fără să spargă biroul lui Harry, dacă asta era ce făcuse, fără Marta, fără prăvălie, fără moartea lui Mickie, fără ca reputația lui Delgado să fie făcută praf de Harry, fără Osnard şi toate astea. Se dusese de două ori la baie, o dată ca să verse, dar de fiecare dată se urcase înapoi în pat şi încercase să şteargă tot ce se petrecuse, iar acum Osnard vorbea la telefon şi nu era chip să nu-i audă oribilul accent englezesc tărăgănat, la patruzeci de centimetri depărtare de urechea ei, oricâte perne şi-ar fi pus peste cap sau accentul scoțian adormit şi surprins de la celălalt capăt al firului, aidoma ultimelor mesaje transmise de un post de radio defect.

— Regret, domnule, dar am veşti proaste.

— Proaste? Ce se petrece acolo? spuse scoțianul, trezindu-se de-a binelea.

— În legătură cu vasul nostru grecesc.

— *Vas* grecesc? Ce vas grecesc? Despre ce vorbeşti, Andrew?

— Vasul nostru amiral, domnule. Nava amiral a Liniei Tăcute. Pauză lungă.

— Am priceput, Andrew! Grecul, Dumnezeule! Mi-a căzut fisa. Cum adică proaste? De ce proaste?

— Se pare că s-a scufundat, domnule.

— Scufundat? Unde? Cum?

— S-a dus la fund.

O pauză, ca să se înțeleagă bine.

— S-a scufundat. Undeva în vest împrejurările exacte nu sunt cunoscute. Am trimis acolo un scriitor ca să afle ce s-a întâmplat.

O noua pauză perplexă la celălalt capăt al firului,

ecou al perplexităţii Louisei.

— Scriitor?

— Unul celebru.

— Aha, am înţeles. Fostul scriitor de romane celebre. Exact. Nu mai spune nimic. Cum s-a scufundat, Andrew? Vrei să zici că s-a scufundat de tot?

— Conform primelor rapoarte, nu va mai naviga niciodată.

— Dumnezeule. *Dumnezeule!* Cine a făcut una ca asta, Andrew? Sunt sigur că femeia aia. O cred în stare de orice. Mai ales după seara de ieri.

— Deocamdată nu avem alte amănunte, domnule.

— Şi echipa? — echipajul vreau să zic — Tăcuţii... s-au scufundat şi ei?

— Aşteptăm veşti. Ar fi bine să vă întoarceţi la Londra conform planului, domnule. O să vă sun acolo.

Închise şi smulse perna de pe faţa Louisei. Chiar şi cu ochii strâns închişi, nu putea scăpa de imaginea corpului lui durduliu, întins nonşalant lângă ea, şi a penisului lui umflat, pe jumătate treaz.

— N-am spus nimic, bine? îi zise el.

Louisa se întoarse hotărâtă cu spatele la el. Nu era bine.

— Soţul tău e un tip curajos. Are ordin să nu-ţi spună niciodată despre ce e vorba. Şi nici n-o s-o facă. Nici eu.

— Cum adică, curajos?

— Oamenii îi spun tot felul de lucruri. Şi el ni le spune nouă. Ce nu i se spune, caută să afle, adeseori cu riscuri mari. De curând a dat peste ceva mare de tot.

— De-aia îmi fotografia hârtiile?

— Aveam nevoie de programul întâlnirilor lui Delgado. Sunt ore care lipsesc din viaţa lui Delgado.

— Nu sunt ore care lipsesc. Merge la biserică sau se ocupă de nevastă şi copii. Unul dintre copii e la spital. Sebastian.

— Asta e ce-ţi spune Delgado ţie.

— E adevărat. Termină cu prostiile. Harry face chestia asta pentru Anglia?

— Anglia, America, Europa. Lumea liberă şi civilizată.

— În cazul ăsta e un tâmpit. Ca şi Anglia, ca şi lumea liberă civilizată.

Îi trebui timp şi o costă ceva efort, dar în cele din urmă reuşi. Se ridică într-un cot şi se întoarse cu fața spre el, ca să-l privească.

— Nu cred un cuvânt din tot ce-mi spui, zise ea. Eşti un împuțit de escroc englez cu traista plină de minciuni, iar Harry şi-a ieşit complet din minți.

— Nu mă crede dacă nu vrei. Dar ține-ți gura.

— Toate sunt prostii. Harry inventează tot. Şi tu inventezi. Toată lumea a luat-o razna.

Suna telefonul, un alt telefon, unul pe care nu-l observase, deşi era lângă ea, legat de un casetofon de buzunar, alături de veioză. Osnard se rostogoli peste ea fără menajamente, ridică receptorul şi Louisa apucă să-l audă spunând, "Harry" înainte de a-şi acoperi urechile cu mâinile, de a închide ochii şi de a afişa un rictus de dezgust. Dar într-un fel una dintre mâini nu-şi făcu corect datoria. Şi nu se ştie cum, dar una dintre urechi auzi vocea soțului ei, în ciuda cacofoniei din capul ei:

— Mickie a fost asasinat, Andy, anunța Harry.

Vocea lui era fermă şi calmă, dar cu un debit rapid.

— Treabă de profesionist, după cum arată, dar asta e tot ce pot să-ți spun pentru moment. Mi s-a zis însă că s-ar mai pregăti şi altele, aşa că toate părțile interesate ar trebui să-şi ia măsuri de precauție. Rafi a şi plecat la Miami şi o să-i previn pe ceilalți, conform procedurii stabilite. Sunt îngrijorat din cauza studenților. Nu ştiu cum o să-i împiedicam să cheme flotila.

— De unde suni? întrebă Osnard.

Urmă o clipă când Louisa i-ar fi putut pune şi ea una sau două întrebări lui Harry — ceva de genul: "Mă mai iubeşti?" — sau "Ai să mă ierți?" — sau "Dacă nu-ți spun,

ai să observi că nu mai sunt aceeaşi?" — sau "La ce oră vii diseară acasă, şi vrei să fac cumpărături, ca să gătim împreună?" Încă încerca să aleagă una dintre aceste întrebări când telefonul amuţi şi tot ce rămăsese era Osnard în coate deasupra ei, cu obrajii lui flasci atârnându-i deasupra feţei şi cu guriţa lui umedă, deschisă, dar fără să pară a avea intenţia să facă dragoste cu ea, căci, pentru prima oară în scurtul timp de când îl cunoştea, părea pierdut.

— Ce naiba a fost asta? o întrebă el, de parcă era, măcar în parte, vina ei.

— Harry, spuse ea ca o proastă.

— Care Harry?

— Al tău, presupun.

Pufăi şi se lăsă să cadă pe spate, lângă ea, cu mâinile la ceafă, ca şi cum ar fi făcut o scurtă siestă pe o plajă de nudişti. Ridică apoi din nou receptorul, nu pe cel al lui Harry, pe celălalt, şi, după ce formă numărul, îl ceru pe Sefior Mellors la camera cutare.

— Se pare că a fost o crimă, spuse el fără vreo introducere, şi Louisa bănui că vorbea cu acelaşi scoţian cu care vorbise mai devreme. S-ar părea că studenţii vor rupe rândurile... Emoţiile sunt foarte mari... Era foarte respectat... O crimă comisă de un profesionist. Detaliile urmează. Ce înţelegeţi prin detonator, domnule? Nu pricep. Ce să detoneze? Nu, desigur. Înţeleg. Cât pot de repede, domnule. Imediat.

Apoi, un timp, păru că se gândeşte la o mulţime de lucruri, căci îl auzi mormăind şi, din când în când, emiţând un râs sinistru, până când se ridică brusc pe marginea patului. Se sculă şi se duse în sufragerie, de unde reveni cu hainele lui făcute ghem. Găsi cămaşa pe care o purtase seara trecută şi o îmbrăcă.

— Unde te duci? îl întrebă Louisa.

Şi, când văzu că nu-i răspunde, continuă:

— Ce faci, Andrew? Nu pot să înţeleg cum de te scoli, te îmbraci şi mă laşi aici, fără haine, fără să am unde să

mă duc şi fără să te ocupi de...

Amuți.

— Îmi pare rău, fetițo. E cam brusc, dar trebuie s-o şterg. La fel şi tu. E timpul să te duci acasă.

— Unde acasă?

— Tu în Bethania, eu în vesela Anglie. E regula numărul unu a casei. Când unui informator i se face felul pe teren, ofițerul care se ocupă de cazul lui spală putina. Nu mai trece pe la bază, nu-şi mai ia banii, dă fuga acasă la mămica lui.

Îşi lega cravata în oglindă, cu bărbia ridicată şi cu moralul refăcut. Timp de o clipă, nu mai mult, Louisa crezu că citeşte pe chipul lui un fel de stoicism şi o acceptare a înfrângerii care, daca nu le priveai prea de aproape, puteau trece drept noblețe de caracter.

— Spune-i la revedere lui Harry din partea mea, te rog. Mare artist! Succesorul meu o să ia legătura cu el. Sau n-o s-o ia.

Încă în cămaşă, deschise un sertar şi scoase un costum de jogging pe care i-l aruncă în pat

— Ar fi bine să îmbraci asta pentru drumul cu taxiul. Când ajungi acasă, arde-l şi împrăştie cenuşa. Câteva săptămâni nu te prea arăta la față. Tipii de acasă se pregătesc de război.

Hatry, magnatul presei, tocmai îşi lua prânzul când sosi vestea. Şedea la masa lui obişnuită la Connaught, mânca rinichi cu costiță şi bea vinul casei, în timp ce îşi expunea părerile despre noua Rusie: cu cât se vor lupta mai mult nenorociții ăia între ei, cu atât era mai bucuros.

Cel ce-l asculta, printr-o fericită întâmplare, era Geoff Cavendish, iar mesagerul nu era altul decât tânărul Johnson, succesorul lui Osnard în biroul lui Luxmore, care cu douăzeci de minute în urmă pescuise mesajul exploziv al Ambasadei Britanice — trimis de ambasadorul Maltby în persoană — din teancul de hârtii îngrămădite

pe biroul lui Luxmore în timpul dramaticei lui deplasări în Panama. Evident că Johnson, ca un ofițer de contrainformații ambițios ce era, îşi făcea un punct de onoare din a parcurge corespondența sosită pentru Luxmore ori de câte ori i se ivea prilejul.

Şi, minune, Johnson nu avea cu cine să se consulte în legătură cu acest mesaj în afară de el însuşi. Nu numai tot etajul de sus era la masă, dar cu Luxmore în drum spre țară, în toată clădirea nu exista nimeni în afară de el care să aibă autorizație pentru cazul CORSAR. Mânat de ambiție şi surescitat, telefona imediat la biroul lui Cavendish, unde i se spuse că acesta lua prânzul cu Hatry. Telefona la biroul lui Hatry şi află că Hatry lua masa la Connaught. Riscând totul, rechiziționă singura maşină cu şofer disponibilă. Pentru acest gest necugetat, ca şi pentru altele, Johnson trebui să dea socoteală mai târziu.

— Domnule, sunt asistentul lui Scottie Luxmore, îi spuse el lui Cavendish cu răsuflarea tăiată, alegând fața cea mai înțelegătoare dintre cele două care-l priveau de la masă. Am un mesaj important pentru dumneavoastră din Panama, domnule, şi mă tem că nu poate să aştepte. Am crezut că e mai bine să nu vi-l citesc la telefon.

— Stai jos, ordonă Hatry. Un scaun, îi ceru el chelnerului.

Aşa că Johnson se aşeză şi fu gata să-i înmâneze lui Cavendish întregul text decodat al mesajului lui Maltby, când Hatry i-l smulse din mână şi rupse plicul cu atâta violență, încât ceilalți clienți se întoarseră să-l privească, încercând să ghicească despre ce era vorba. Hatry citi mesajul pe diagonală şi i-l întinse lui Cavendish. Cavendish îl citi, îl citi probabil şi cel puțin unul dintre chelnerii care se agitau să pună un al treilea tacâm pentru Johnson, ca să pară un client oarecare, nu un tânăr alergător transpirat, în sacou sport şi pantaloni gri din flanelă — ținută pe care directorul restaurantului n-o aprecia deloc, dar era vineri şi Johnson se pregătise

pentru un sfârşit de săptămână în Gloucester-shire, la mama lui.

— Asta e ce aşteptam, nu? îl întrebă Hatry pe Cavendish, cu gura plină de rinichi pe jumătate mestecat. Putem porni.

— Exact, confirmă Cavendish încântat. Ăsta e detonatorul.

— Ce-ar fi să-i spunem şi lui Van? zise Hatry, ştergându-şi farfuria cu o bucată de pâine.

— Mă rog, Van, cred... că cel mai bun lucru în cazul ăsta... e să-l lăsăm pe fratele Van să citească totul în ziare, spuse Cavendish printr-o suită de fraze cântate. Te rog să mă scuzi, îmi pare rău, adăugă spre Johnson, călcându-l pe picior. *Trebuie* să dau un telefon.

Îşi ceru scuze şi de la chelner şi, din grabă, luă şervetul de damasc cu el. La puțin timp după aceea, Johnson fu concediat, nimeni nu ştiu exact de ce. Versiunea oficială era că se plimbase prin toată Londra cu un text decodat, cu toate numele operaționale de cod pe el. Neoficial, se considera că era prea agitat pentru a lucra cu secrete. Probabil însă că greşeala lui cea mai mare fusese că dăduse buzna la Connaught în ținută sport.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI DOI

Ca să ajungă la festivalul focurilor de artificii din Guararé, în provincia panameză Los Santos, care făcea parte dintr-o minusculă peninsulă la vârful de sud-vest al Golfului Panama, Harry Pendel o luă pe drumul ce trecea prin fața casei unchiului Benny, pe Strada Leman, care mirosea o cărbune ars, prin fața orfelinatului Surorilor Caritabile, a mai multor sinagogi din cartierul de est şi a unei succesiuni de stabilimente penitenciare britanice ruşinos de suprapopulate, plasate sub înaltul patronaj al Maiestății Sale Regina. Toate aceste edificii şi multe altele

se înălțau în obscuritatea junglei de fiecare parte a drumului sinuos şi plin de gropi din fața lui, pe coame de deal ce se profilau pe cerul înstelat şi pe suprafața cenuşie ca oțelul a Pacificului, sub lumina clară a lunii noi.

Condusul dificil pe acest drum era şi mai greu din cauza strigătelor copiilor lui care, din spatele maşinii, îi cereau cântece şi imitații, şi a recomandărilor bine intenționate ale bietei lui soții, ce-i răsunau în urechi chiar şi pe cele mai pustii tronsoane ale drumului: mergi mai încet, fii atent la cerbul ăla, la maimuța aia, la căprioara aia, la calul ăla mort, la iguana aia verde lungă de un metru sau la familia de şase indieni pe o singură bicicletă, Harry, nu pricep de ce trebuie să conduci cu peste o sută la oră ca să ajungi la întâlnirea cu un om mort, şi dacă ți-e teamă că pierzi focurile de artificii, află că festivalul ține cinci nopți şi cinci zile, asta e prima noapte şi dacă nu ajungem până mâine, copiii vor înțelege foarte bine.

La asta se adăuga monologul sfâşietor, neîntrerupt, al Anei, teribila răbdare a Martei, care nu-i cerea niciodată ceva ce nu i-ar fi putut da şi prezența uriaşa şi morocănoasă a lui Mickie, tolănit pe scaunul de lângă el, al cărui umăr moale îl atingea ori de câte ori lua o curbă sau nimerea într-o groapă şi care-l întreba, ca un refren trist, de ce costumele lui nu erau ca ale lui Armani.

Sentimentele lui la adresa lui Mickie erau teribile, copleşitoare. Ştia că în întreaga țară şi în toată viața lui avusese un singur prieten, pe care tocmai îl ucisese. Nu mai vedea nici o diferență între acel Mickie pe care îl iubise şi Mickie pe care îl inventase, doar că Mickie pe care îl iubise era mai bun, iar Mickie pe care îl inventase era un fel de omagiu ratat, un act de vanitate din partea lui Pendel: să facă din cel mai bun prieten al lui un campion, să-i arate lui Osnard ce prieteni importanți avea. Căci Mickie fusese oricum un erou, fără să aibă nevoie de imaginația lui Pendel. Mickie avusese curajul

opiniilor la momentul potrivit şi se ridicase cu vigoare împotriva tiraniei. Îşi meritase din plin bătăile şi închisoarea, ca şi dreptul de a fi beat pe vecie. Şi de a cumpăra oricâte costume elegante era nevoie ca să facă să dispară duhoarea şi grosolănia hainelor de puşcăriaş. Nu era vina lui Mickie că era slab, iar Pendel îl descrisese ca fiind puternic sau că renunțase la luptă în timp ce fabulațiile lui Pendel îl arătau ca fiind încă activ. Dacă l-aş fi lăsat în pace, îşi zise el. Dacă nu m-aş fi jucat cu el înainte de a-l distruge pentru că mă simțeam vinovat.

Undeva, la poalele lui Ancón Hill, făcuse plinul pentru tot restul vieții lui şi-i dăduse un dolar cerşetorului negru cu păr alb şi cu o ureche mâncată de lepră, de vreo sălbăticiune sau de o nevastă dezamăgită. La Chame, din neatenție, forțase un baraj vamal şi la Penonomé îşi dădu seama că doi lincşi îl urmăreau, lipiți de luminile din stânga spate — lincşii erau polițişti tineri, foarte zvelți, formați după sistemul american, îmbrăcați în piele neagră, care umblau câte doi pe motocicletă, aveau pistoale-mitralieră şi erau cunoscuți ca fiind politicoşi cu turiştii şi împuşcându-i pe rău-făcători, drogați şi criminali — dar se pare că, în noaptea asta, şi pe spionii britanici asasini. Linxul din față se ocupă cu condusul, linxul din spate cu ucisul, îi explicase Marta şi-şi aminti acest lucru când cei doi ajunseră în dreptul lui şi-şi văzu propriul chip reflectat panoramic, printre felinare, în negrul lichid al vizoarelor lor. Pe urmă îşi aminti că lincşii nu operau decât în Panama City şi se întrebă dacă nu cumva cei doi erau într-o mică escapadă sau îl urmăriseră până aici ca să-l împuşte cât mai discret. Dar nu primi niciodată răspuns la această întrebare căci atunci când se uită din nou, lincşii dispăruseră în întunericul din care răsăriseră, lăsându-l singur pe drumul desfundat şi sinuos, cu câini morți în lumina farurilor şi cu jungla atât de deasă în stânga şi în dreapta, că nu se vedeau trunchiurile copacilor, doar nişte pereți negri şi ochii animalelor, al căror schimb de

insulte între specii îl putea auzi prin acoperişul deschis al maşinii. La un moment dat văzu o bufniță crucificată pe un stâlp de electricitate, cu pieptul şi interiorul aripilor albe ca ale unui martir, cu ochii larg deschişi. Dar Pendel nu află niciodată dacă bufnița făcea parte dintr-un coşmar ce revenea mereu sau reprezenta o ultimă incarnare.

Probabil că după aceea ațipi câteva clipe şi luă un viraj greşit, căci atunci când redeschise ochii se afla în vacanța la Parita, cu doi ani în urmă, la un picnic cu Louisa şi copiii, pe o peluză înconjurată de case cu un etaj, cu verande suprapuse şi cu blocuri de piatră de pe care să încaleci şi să descaleci fără să te murdăreşti pe pantofii cei frumoşi. La Parita, o vrăjitoare bătrână cu glugă neagră îi spusese Hannei că oamenii din oraş puneau şerpi boa tineri sub țiglele acoperişurilor ca să prindă şoareci, fapt pentru care Hannah refuzase să intre în vreo casă din oraş, nici măcar să mănânce o îngheţată sau să facă pipi. Era atât de speriată, că în loc să participe la slujbă, cum avuseseră de gând, trebuiseră să stea în afara bisericii şi-i făcuseră semne cu mâna unui bătrân din clopotnița albă, care cu o mână trăgea clopotul cel mare şi cu cealaltă le răspundea la semne, lucru care, deciseră cu toții, era mai amuzant decât să participe la slujbă. Şi când termină de tras clopotul, imită pentru ei, uluitor de bine, un urangutan, mai întâi balansându-se agățat de o bară transversală din fier şi pe urmă căutându-se de purici la subsuori, în cap şi între picioare şi mâncând puricii pe măsură ce-i găsea.

Trecând prin Chitre, Pendel îşi aminti de crescătoria de creveți care-şi depuneau ouăle în trunchiurile de manglieri şi cum Hannah întrebase dacă mai întâi rămân însărcinați. Şi după creveți îşi aminti de o amabilă suedeză, specialistă în horticultura, care le vorbise despre orhideea numită mica prostituată a nopții, pentru că ziua nu avea nici un miros, dar noaptea nici o persoană decentă n-ar fi lăsat-o să-i intre în casă.

— Harry, nu e nevoie să le explici copiilor. Şi aşa au de a face cu destule lucruri de genul ăsta.

Dar interdicţia Louisei nu servi la nimic, căci toată săptămâna Mark o strigă pe Hannah *putita de noche,* până când Pendel îi ordonă să termine.

După Chitre veni zona de luptă: mai întâi cerul înroşit din ce în ce mai aproape, iar apoi bubuitul artileriei şi lumina trasoarelor când trecu printr-un baraj de poliţie după altul, pe drumul spre Guararé.

Pendel mergea şi mai mulţi oameni în alb păşeau lângă el, conducându-l la spânzurătoare. Era plăcut surprins că se simţea împăcat cu moartea. Dacă ar trebui să-şi mai trăiască o dată viaţa, hotăr îel, va insista ca rolul principal să-i fie încredinţat unui alt actor. Mergea la spânzurătoare şi alături de el păşeau îngeri, îngerii Martei, îi recunoscu imediat, adevărata inimă a ţării, cei ce trăiau de cealaltă parte a podului, care nu dădeau sau nu primeau mită, făceau dragoste cu cei pe care îi iubeau, femeile rămâneau însărcinate şi nu făceau avorturi şi, dacă se gândea mai bine, şi Louisa i-ar admira dacă ar putea trece dincolo de zidurile care o încercuiau — dar cine poate? Ne naştem cu toţii într-o închisoare, condamnaţi pe viaţă din clipa în care deschidem ochii, motiv pentru care era atât de trist ori de câte ori se uita la copiii lui. Copiii ăştia însă erau diferiţi, erau îngeri, iar el era teribil de bucuros că îi întâlnise în ultimele ore ale vieţii lui. Nu se îndoise niciodată că Panama avea mai mulţi îngeri pe metru pătrat, mai multe crinoline albe şi bonete înflorate, umeri superbi, mirosuri de bucătărie, muzică, dansuri, râsete, mai mulţi beţivi, poliţişti veroşi şi focuri de artificii letale decât orice alt paradis de douăzeci de ori mai mare, iar toate astea se adunaseră aici ca să-l întovărăşească. Era nespus de recunoscător să descopere orchestre cântând şi formaţiuni de dansuri folclorice luându-se la întrecere cu

negri supli cu ochi romantici în blazere şi cu pantofi albi, ale căror mâini subțiri modelau drăgăstos aerul din jurul coapselor ondulânde ale partenerelor lor. Îi plăcea să constate că uşile duble ale bisericii erau larg deschise, permițându-i Sfintei Fecioare să vadă cât mai bine, indiferent dacă voia sau nu, petrecerea de afară. Era evident ca îngerii țineau morțiş ca ea să nu piardă contactul cu viața de zi cu zi, în toată naturalețea ei.

Mergea încet, cum mergeau condamnații, pe mijlocul străzii şi zâmbind. Zâmbea pentru că toți ceilalți zâmbeau şi pentru că un *gringo* prost crescut, care refuză să zâmbească în mijlocul unei mulțimi de petrecăreți *mestizo* indo-spanioli incredibil de frumoşi, reprezintă o specie în pericol. Marta avea dreptate, oamenii aceştia erau cei mai frumoşi, cei mai virtuoşi şi cei mai nepătați oameni de pe suprafața pământului, după cum remarcase deja Pendel. Să mori printre ei era un privilegiu. Va cere să fie înmormântat de cealaltă parte a podului.

De două ori întrebă pe unde s-o ia. De fiecare dată fu trimis în altă direcție. Prima oară, un grup de îngeri îi arătă cu seriozitate mijlocul pieței, unde deveni ținta mişcătoare a salvelor rachetelor cu capete multiple trase din toate părțile de la înălțimea capului, prin ferestre şi uşi. Deşi râse, zâmbi şi se apără cum putu mai bine, ca să arate că aprecia gluma, era de fapt o minune că ajunse de cealaltă parte a pieții cu amândoi ochii, urechile şi coaiele intacte şi fără nici o arsură, pentru că rachetele nu erau deloc o glumă şi nici de râs nu erau. Erau proiectile incandescente cu o viteză inițială mare, scuipând foc şi trase din apropiere, la ordinele unei amazoane roşcate, cu pistrui şi cu picioarele în X, îmbrăcată într-un şort zdrențuit, care se autode-clarase comandantul trăgătorilor unei unități bine înarmate şi care trăgea rachetele mortale ca pe o coadă în urma ei, când sărea şi gesticula obscen. Fuma — ce anume, nu se ştie — şi printre pufăituri urla ordine trupelor ei din jurul pieței: "Tăiați-i daravela, culcați-l la podea" — mai trăgea

o dată din țigară şi urma un nou ordin. Dar Pendel era un om de treabă şi toți ceilalți erau îngeri.

A doua oară când întrebă pe unde s-o ia îi arătară un şir de case care mărgineau o parte a pieței, cu verandele pline de *rabiblancos* prea bine îmbrăcați, care petreceau în timp ce BMW-urile lor lucitoare stăteau parcate alături. Trecând pe lângă fiecare dintre aceste verande, Pendel îşi zicea: Te ştiu, eşti fiul sau fiica lui cutărică, Dumnezeule, cum zboară timpul. Dar, după ce se gândi mai bine, prezența lor nu-l jena, nici nu-i păsa dacă şi ei îl recunoscuseră, pentru că locuința în care se sinucisese Mickie era la numai câteva case mai la stânga, motiv să-şi concentreze toate gândurile exclusiv asupra unui fost tovarăş de puşcărie, un obsedat sexual pe nume Spider, care se spânzurase în celulă în timp ce Pendel dormea la câțiva paşi de el. Spider fusese singurul cadavru de care se apropiase Pendel. Aşa se face că, într-o oarecare măsură, era din vina lui Spider dacă Pendel, distras, se trezi în mijlocul unui cordon de poliție improvizat, constând într-o maşină de poliție, un cerc de gură-cascå şi vreo douăzeci de polițişti, care cu siguranță nu încăpuseră cu toții în maşină, dar care, aşa cum era obiceiul polițiştilor în Panama, se adunaseră ca pescăruşii în jurul unei bărci de pescuit în momentul în care simțiseră miros de profit sau agitație.

Centrul atracției era un țăran bătrân şi buimac, aşezat pe marginea trotuarului cu pălăria de paie între genunchi şi cu fața cufundată în palme, care se lamenta urlând ca o gorilă. Adunați în jurul lui erau cam vreo duzină de spectatori şi de sfătuitori, printre care mai mulți bețivi, siliți să se sprijine între ei ca să rămână în picioare, şi o femeie bătrână, fără îndoială soția omului, care-şi aproba cu vehemență bărbatul, de câte ori acesta o lăsa să spună şi ea o vorbă. Cum polițiştii nu intenționau să deschidă drum prin grup şi încă şi mai puțin prin rândurile lor, Pendel nu avu de ales şi trebui să caşte şi el gura, deşi nu participa activ la dezbatere.

Bătrânul fusese destul de grav ars, lucru care se vedea de cum îşi îndepărta mâinile de faţă ca să aducă un argument sau să respingă un altul. O bucată mare de piele lipsea de pe obrazul lui stâng şi rana se întindea în jos până la deschizătura cămăşii fără guler. Şi fiindcă era ars, poliţia propunea să-l ducă la spitalul din localitate, ca să i se facă o injecţie, lucru care, toată lumea era de acord, reprezenta cel mai bun remediu.

Dar bătrânul nu voia injecţie şi nici remediu. Mai degrabă suporta durerea decât să i se facă o injecţie, mai degrabă făcea septicemie sau orice altceva decât să meargă cu poliţia la spital. Motivul era că, fiind un beţiv notoriu, acesta era probabil ultimul festival din viaţa lui, or toată lumea ştia că, dacă ţi se face o injecţie, n-aveai voie să bei până la încheierea festivalului. Luase deci hotărârea, martor îi erau nevasta şi Creatorul, să le spună poliţiştilor să-şi facă ei injecţia în fund, căci prefera să bea până n-o mai şti de el şi, oricum, n-o să mai ştie de durere. Aşa că le-ar fi recunoscător dacă toţi, inclusiv poliţia, ar şterge-o naibii din calea lui şi dacă voiau cu adevărat să-i facă un bine, cel mai nimerit ar fi dacă i-ar aduce ceva de băut, lui şi neveste-sii, o sticlă de *seco* ar fi deosebit de bine primită.

Pendel ascultă cu mare atenţie, simţind în toate prezenţa unui mesaj, chiar dacă înţelesul acestuia nu îi era limpede. Treptat, poliţia se îndepărtă, la fel şi mulţimea. Femeia bătrână se aşeză pe jos lângă bărbatul ei şi îşi petrecu braţul pe după gâtul lui, iar Pendel urcă treptele singurei case de pe stradă cu luminile stinse, spunându-şi: Sunt deja mort, sunt la fel de mort ca şi tine, Mickie, aşa că să nu-ţi închipui că moartea ta o să mă sperie.

Bătu, dar nimeni nu veni să-i deschidă. Bătaia lui făcu în aşa fel ca, pe stradă, capetele să se întoarcă spre el, căci cine bate la uşa cuiva în timpul festivalului? Aşa

că se opri din bătut şi se retrase în umbra pridvorului. Uşa era închisă, dar nu şi încuiată. Apăsă pe clanţă, păşi înăuntru şi primul lui gând fu că se întorsese la orfelinat şi că se apropia Crăciunul şi era unul dintre cei trei magi din piesa despre naşterea Domnului, cu o lanternă şi un băţ în mână, cu vechea pălărie cafenie pe care cineva o dăruise săracilor — numai că actorii din casa în care intra acum nu erau aşezaţi la locurile lor şi cineva îl răpise pe Pruncul Sfânt.

O cameră goală, pardosită cu dale, ţinea loc de staul. Focurile de artificii din piaţă proiectau un halo din puncte luminoase care dansau. O femeie cu un şal păzea un leagăn şi se ruga cu mâinile împreunate la bărbie, iar femeia era Ana şi simţise fără doar şi poate nevoia de a-şi acoperi capul în prezenţa morţii. Dar leagănul nu era leagăn. Era Mickie, "întins invers", aşa cum îi spusese Ana, Mickie cu faţa turtită de podeaua bucătăriei şi cu fundul în sus, cu o hartă reprezentând statul Panama într-o parte a capului, acolo unde ar fi trebuit să fie o ureche şi un obraz, şi cu arma cu care o făcuse alături de el, aţintită acuzator spre intrus, spunând lumii ceea ce ea ştia deja: că Harry Pendel, croitor, negustor de vise, născocitor de personaje şi de locuri în care să evadezi, îşi ucisese propria creaţie.

Pe măsură ce ochii i se obişnuiau cu lumina mişcătoare a focurilor de artificii, a trasoarelor şi a lampadarelor din piaţă, Pendel începu să distingă mizeria pe care o lăsase Mickie în urma lui când îşi zburase o parte a capului: urmele de pe pardoseală, de pe pereţi şi de pe alte locuri unde nu te-ai fi aşteptat, ca de pildă o comodă grosolan decorată cu piraţi veseli şi gagi-cile lor. Şi asta îl determină să-i adreseze Anei primele cuvinte, mai degrabă practice decât consolatoare.

— N-ar trebui să acoperim cu ceva ferestrele? întrebă el.

Dar ea nu răspunse, nu se mişcă, nu-şi întoarse capul, de unde Pendel deduse că era, în felul ei, la fel de moartă ca şi el. Mickie o omorâse şi pe ea, victimă inocentă. Încercase să-l facă pe Mickie fericit, îl ştersese, împărțise patul cu el, şi iată că el o împuşcase: asta e pentru toată osteneala ta. Aşa că, pentru o clipă, Pendel fu furios pe Mickie, acuzându-l de un act de mare cruzime, nu numai împotriva propriului trup, ci şi împotriva soției, amantei, copiilor lui, precum şi asupra prietenului său Harry.

Pe urmă îşi aminti de propria-i răspundere şi de faptul că-l descrisese pe Mickie ca pe un mare opozant şi spion; şi încercă să-şi imagineze ce simțise Mickie când poliția venise să-i spună că va merge din nou la puşcărie. Adevărul propriei vini mătură orice gând convenabil despre lipsurile lui Mickie ca sinucigaş.

O atinse pe Ana pe umăr şi, dacă văzu că tot nu mişca, un sentiment rezidual de om de teatru se trezi în el: femeia asta avea nevoie să i se ridice moralul. Aşa că o apucă pe sub brațe, o ridică în picioare şi o ținu lipită de el. Era la fel de țeapănă şi de rece cum îşi imagina că trebuia să fie Mickie. Era limpede că stătuse atât de mult timp în aceeaşi poziție veghindu-l, că imobilitatea şi placiditatea lui trecuseră, cumva, în oasele ei. Dacă ar fi fost să judece după cele două ori când o întâlnise, era de felul ei zburdalnică, veselă şi zvăpăiată, şi probabil că niciodată nu privise atât de mult la ceva atât de imobil. La început țipase, uriaşe, se văitase — presupuse Pendel, amintindu-şi de convorbirea telefonică — şi după ce se descărcase, intrase într-un fel de stare de prostrație. Pe măsură ce se calma, încremenea, de-aia era acum atât de țeapănă şi de-aia îi clănțăneau dinții de nu putea să răspundă la întrebarea lui despre ferestre.

Căută să-i dea ceva de băut, dar nu găsi decât trei sticle de whisky goale şi o sticlă de *seco* pe jumătate băută, dar decise că *seco* nu era ce-i trebuia ei. Aşa că o conduse la un fotoliu de răchită şi o aşeză în el, găsi

chibriturile, aprinse gazul şi puse o cratiță cu apă la fiert, iar când se întoarse să se uite la ea constată că ochii ei îl găsiseră din nou pe Mickie, aşa că se duse în dormitor, luă pătura de pe pat şi o întinse peste capul lui Mickie, simțind pentru prima oară mirosul cald ca de rugină al sângelui acoperind mirosul de cordită, de bucătărie şi de fum ce năvălea dinspre verandă, în timp ce artificiile continuau să explodeze şi să şuiere în piață, iar fetele urlau când băieții aruncau câte o petardă la picioarele lor. Totul era acolo, ar fi fost de-ajuns ca Pendel şi Ana să-şi întoarcă privirea de la Mickie şi să se uite la spectacol prin ferestrele mari.

— Scoate-l de aici, bolborosi ea din fotoliu.

După care adăugă, mult, mult mai tare:

— Tata o să mă omoare. Scoate-l de aici. E spion britanic. Aşa spuneau. La fel şi tu.

— Potoleşte-te, îi spuse Pendel, surprins că-i vorbea în felul ăsta.

Şi brusc Harry Pendel se transformă. Nu era un alt om ci, în fine, el însuşi, un om conştient de propria lui forță. Într-un sublim moment de revelație avu, dincolo de melancolie, de moarte şi de pasivitate, revelația validării vieții lui ca artist, un act de armonie şi de sfidare, de răzbunare şi de împăcare, un salt maiestuos pe un tărâm unde toate limitele frustrante ale realității fuseseră măturate de adevărul măreț al visului creatorului.

Ceva din resuscitarea lui Pendel trebuie să i se fi comunicat şi Anei, căci după câteva sorbituri de cafea lăsă ceaşca jos şi veni să-l ajute. Mai întâi umplură un lighean cu apă şi turnară dezinfectant în ea, apoi căutară o mătură, o cârpă de spălat pe jos, rulouri de prosop de hârtie, cârpe de bucătărie, detergent şi o perie de frecat podeaua, după care aprinseră o lumânare şi o aşezară cât mai jos, astfel ca flacăra ei să nu se vadă din piață, unde o nouă serie de artificii, trase de data asta în aer şi nu în

acei *gringos* care treceau pe acolo, anunţau alegerea unei regine a frumuseţii — şi iat-o înaintând pe carul ei triumfal, cu mantia albă, cu coroana din flori albe pe păr, cu umerii albi şi cu ochii strălucind de mândrie, o fată de o frumuseţe atât de fascinantă şi de strălucitoare, încât mai întâi Ana şi pe urmă Pendel se opriră din treabă ca s-o vadă trecând cu suita ei de prinţese şi de paji dansând şi cu destule flori ca să-l îngroape pe Mickie de o sută de ori.

Se întoarseră apoi la treabă, frecară şi spălară până când apa din lighean deveni neagră în penumbră şi trebuiră s-o schimbe, pe urmă o schimbară iar, dar Ana muncea cu bunăvoinţa pe care Mickie spunea că o avea mereu — e o fată bună, zicea el, e la fel de nesătulă în pat ca şi la restaurant, şi în curând frecatul şi spălatul avură un efect purificator asupra ei şi începu să trăncănească vesel, ca şi cum Mickie ar fi ieşit pentru o clipă ca să aducă o nouă sticlă sau să bea iute un whisky cu un vecin, pe una dintre verandele iluminate de lângă ei, unde chiar în momentul acela grupuri de petrecăreţi aplaudau şi exclamau voioşi la trecerea reginei frumuseţii — şi n-ar fi zăcut cu faţa în jos în mijlocul camerei, cu pătura peste cap, cu fundul în sus şi cu mâna întinsă încă spre revolverul pe care Pendel, neobservat de Ana, îl strecurase într-un sertar, ca să-l folosească mai târziu.

— Uite, uită-te repede, e ministrul! strigă Ana.

Un grup de notabilităţi în *panabrisas* albe sosiseră în centrul pieţei, înconjuraţi de alţi bărbaţi cu ochelari negri. Aşa o să fac, îşi zise Pendel. O să mă prefac că sunt şi eu o oficialitate.

— Ne trebuie bandaje. Caută o trusă de prim ajutor, spuse el.

Nu exista nici una, aşa că tăiară un cearşaf.

— O să trebuiască să cumpăr şi un aşternut nou, spuse Ana.

Haina P&B magenta a smochingului lui Mickie atârna pe un scaun. Pendel scotoci prin buzunare, scoase

portofelul lui Mickie şi-i întinse Anei un teanc de bancnote, de ajuns pentru un nou rând de aşternuturi şi pentru puţină distracţie.

— Ce mai face Marta? întrebă Ana, strecurând banii în corsaj.

— Foarte bine, spuse Pendel vesel.

— Şi soţia ta?

— Mulţumesc, bine şi ea.

Ca să-i bandajeze capul lui Mickie, trebuiră să-l aşeze pe scaunul de răchită pe care şezuse Ana. Mai întâi acoperiră scaunul cu prosoape, apoi Pendel întoarse cadavrul cu faţa în sus şi Ana abia avu timp să ajungă la closet ca să verse, cu uşa deschisă şi cu o mână ridicată în aer, în spate, cu degetele răsfirate într-un gest pudic. În timp ce ea vărsa, Pendel se aplecă deasupra lui Mickie şi-şi aduse din nou aminte de Spider, căruia îi făcuse respiraţie gură la gură, deşi ştia că oricât s-ar fi străduit, tot degeaba era, în ciuda faptului că gardienii vinovaţi îi strigau să mai încerce o dată şi încă o dată.

Dar Spider nu fusese niciodată un prieten de talia lui Mickie, nu fusese primul lui client, nici un prizonier din trecutul tatălui său, nici prizonier politic al lui Noriega şi nici nu-l bătuseră în închisoare pentru convingerile lui. Spider nu fusese plimbat prin toată închisoarea ca prospătură pentru psihopaţii invitaţi să se servească pe săturate. Spider o luase razna pentru că era obişnuit să reguleze două fete pe zi şi trei duminica, iar perspectiva a cinci ani fără să i-o tragă unei singure fete i se păruse aidoma unei morţi lente. Şi se spânzurase, făcuse pe el şi limba îi ieşise din gură, fapt care făcea respiraţia gură la gură şi mai ridicolă, în timp ce Mickie dispăruse de pe faţa pământului, lăsând o parte din el intactă, dacă făceai abstracţie de gaura neagră, şi o alta de care nu puteai cu nici un chip să faci abstracţie.

Dar, ca fost deţinut şi victimă a trădării lui Pendel,

Mickie dădu dovadă de o încăpăţânare demnă de dimensiunile lui. Când Pendel îl prinse de subsuori, Mickie deveni şi mai greu şi fu nevoie de eforturi uriaşe ca să-l urnească din loc şi pe urmă ca să-l împiedice să se prăbuşească din nou, când era pe jumătate ridicat. Şi fu nevoie de o mulţime de bandaje şi de tampoane, pentru ca cele două părţi ale feţei lui să pară, cât de cât, egale. Dar Pendel reuşi, iar când Ana se întoarse o puse la treabă, cerându-i să strângă nasul lui Mickie, ca să poată trece bandajul deasupra şi dedesubtul lui şi să-i permită să respire, lucru la fel de inutil ca încercarea de a-l face pe Spider să respire, dar în cazul lui

Mickie exista măcar un motiv. Punând bandajele oblic, Pendel reuşi să lase un ochi descoperit, pentru ca Mickie să poată vedea, pentru că, atunci când apăsase pe trăgaci, Mickie ţinuse un ochi larg deschis, cu o expresie de reală surpriză în el. Aşa că Pendel îl bandajă în jurul lui şi pe urmă o chemă pe Ana să-l ajute să-l tragă pe Mickie în fotoliu până la uşa de la intrare.

— Oamenii de la mine din oraş au o mare problemă, îi mărturisi Ana, simţind nevoia să-i facă confidenţe. Preotul lor e homosexual şi nu pot să-l sufere, preotul din oraşul vecin le regulează pe toate fetele şi ele îl adoră. Aşa e în oraşele mici, ai o mulţime de probleme.

Se opri să-şi tragă sufletul înainte să continue.

— Am o mătuşă bătrână care e foarte severă. I-a scris episcopului ca să se plângă că preoţii care se ţin de regulat nu sunt preoţi buni.

Râse, un râs fermecător.

— Episcopul i-a spus: "Încearcă să spui una ca asta turmei mele şi o să vezi ce-o să-ţi facă".

Pendel râse la rândul lui.

— Pare un bun episcop, spuse el.

— Tu ai putea fi preot? îl întrebă ea, împingând fotoliul. Fratele meu e foarte credincios. ‚Ana", mi-a spus, "cred c-o să mă fac preot.""Eşti nebun", i-am răspuns. N-a fost niciodată cu o fată, asta e problema lui. Poate că e

homo.

— Încuie uşa în urma mea şi n-o deschide până nu mă întorc, spuse Pendel. Ai înțeles?

— Da. Încui uşa.

— O să ciocănesc de trei ori uşor, pe urmă o data tare, ai priceput?

— Crezi c-o să-mi aduc aminte?

— Sunt sigur.

Şi cum fata părea că-şi revenise, avu ideea de a-şi completa tratamentul, întorcând-o cu fața spre cameră şi făcând-o să admire ce realizaseră: pereții, mobila şi pardoseala erau curate şi, în locul unui amant mort, iată încă una dintre victimele focurilor de artificii din Guararé, şezând stoică lângă uşă, cu un bandaj improvizat şi cu ochiul sănătos deschis, în timp ce aştepta ca bunul lui prieten să aducă maşina.

Pendel conduse maşina la pas printre îngeri; îngerii o loveau cu palma cum loveşti crupa unui cal, strigau "Dă-i drumul, *gringo!"* şi aruncau petarde sub ea, doi băieți săriseră pe bara din spate şi alții încercaseră să suie o regină a frumuseții pe capotă, dar nu reuşiseră, căci fetei îi era frică să nu-şi murdărească fusta albă şi Pendel nu o încurajase, fiindcă nu era momentul cel mai potrivit să ia autostopişti. Altfel, călătoria se desfăşură fără evenimente, dându-i prilejul să-şi perfecționeze planul pentru că, aşa cum îi repetase Osnard la şedințele de instruire, timpul pe care-l petreci pregătindu-te nu e niciodată un timp pierdut, cel mai important fiind să priveşti o operațiune clandestină din punctul de vedere al tuturor celor ce vor participa la ea şi să te întrebi: ce va face *el?* Ce va face *ea?* Unde se vor duce cu toții după ce se va sfârşi? Şi aşa mai departe.

Ciocăni scurt de trei ori şi o dată lung, fără rezultat. Repetă operațiunea şi auzi un "imediat!" vesel şi, când Ana deschise uşa-doar pe jumătate, din cauza lui Mickie

care se afla în spatele ei — văzu, la lumina din piață, căşi pieptănase părul pe spate, îşi pusese o bluză curată care-i lăsa umerii descoperiți ca şi ceilalți îngeri şi că uşile verandei erau deschise ca să intre mirosul de cordită şi să iasă mirosul de sânge şi de dezinfectante.

— În camera ta e un birou, îi spuse el.

— Şi ce dacă?

— Vezi dacă găseşti o foaie de hârtie de scris. Şi un creion sau un stilou. Fă o pancartă pe care să scrie *ambulancia* ca s-o pun pe geamul din față al maşinii.

— Vrei să treci drept ambulanță? Ce idee genială.

Dispăru în dormitor, ca o fată la o petrecere, în timp ce el luă revolverul lui Mickie din sertar şi îl puse în buzunarul de la pantaloni. Nu se pricepea la arme şi asta nu era prea mare, dar era foarte eficientă pentru dimensiunile ei, aşa cum arăta gaura din capul lui Mickie. Apoi, gândindu-se mai bine, alese din sertarul din bucătărie un cuțit cu lama zimțată şi-l înveli într-un prosop de hârtie, înainte de a-l ascunde. Ana se întoarse triumfătoare: găsise un caiet de desen pentru copii şi câteva creioane şi singura problemă era că, în entuziasmul ei, sărise I-ul de la sfârşitul cuvântului, aşa că pe pancartă scria AMBULANCA. Altfel însă era foarte bună, aşa că o luă şi cobor îtreptele spre maşina parcată, puse pancarta pe geamul din față şi aprinse luminile de avarie, ca să-i potolească pe conducătorii adunați pe stradă în spatele lui, strigând la el să elibereze drumul.

În momentul acela, simțul umorului îi veni în ajutor lui Pen-del. Când dădu să urce scările înapoi, se întoarse spre cei ce protestau şi, zâmbindu-le larg, îşi împreună măinile ca să le ceară indulgență, după care ridică un deget ca să solicite să i se acorde un minut, împinse uşa şi aprinse lumina în hol, astfel ca Mickie, cu capul lui bandajat şi cu un singur ochi să poată fi văzut. Văzându-l, cea mai mare parte a strigătelor şi a claxoanelor încetă.

— Când îl ridic, pune-i haina pe umeri, îi spuse el Anei. Nu încă. Aşteaptă.

Apoi Pendel se aplecă într-o poziție de halterofil şi-şi aduse aminte că era şi puternic, nu doar trădător şi asasin, că avea putere în coapse, în fese, în stomac şi în umeri, că destule fuseseră ocaziile din trecut în care trebuise să-l care pe Mickie acasă şi că de data asta era la fel, doar că Mickie nu transpira şi nu amenința că o să verse, nici nu cerea să-l ducă înapoi la puşcărie, adică la nevastă-sa.

Cu aceste gânduri în minte, Pendel îl apucă zdravăn peste spate şi-l ridică în picioare, dar acestea nu-l țineau şi, mai grav, nici nu stăteau în echilibru, căci căldura umedă a nopții făcuse ca trupul să nu înțepenească. Aşa că Pendel trebui să stea țeapăn cât pentru doi când îşi ajută prietenul să treacă pragul şi, cu o mână pe balustrada de fier şi adunându-şi toate forțele cu care îl dăruise Dumnezeu, cobori prima dintre cele patru trepte până lă maşină. Capul lui Mickie se odihnea acum pe umărul lui şi, printre fâşiile de cearşaf, simți mirosul de sânge. Ana petrecuse haina peste spinarea lui Mickie şi Pendel nu era prea sigur de ce îi ceruse s-o facă, numai că era o haină foarte frumoasă şi nu suporta ideea că Ana i-o va da primului cerşetor întâlnit în cale, voia ca haina să joace un rol în glorificarea lui Mickie, căci într-acolo ne ducem, Mickie — a treia treaptă — pornim pe cărările gloriei şi vei fi cel mai frumos dintre toți, cel mai bine îmbrăcat erou pe care l-au văzut fetele vreodată.

— Ia-o înainte, deschide portiera maşinii, îi spuse el Anei, iar Mickie, într-unul dintre accesele lui obişnuite şi imprevizibile de independență, hotărî să preia comanda operațiunilor, în cazul acesta lăsându-se să cadă de pe ultima treaptă spre maşină.

Pendel nu avea însă de ce să-şi facă griji. Doi tineri aşteptau deja cu brațele deschise, Ana îi şi mobilizase, ea fiind una dintre fetele care mobilizau băieții din clipa în care puneau piciorul pe stradă.

— Fiți atenți, le ordonă ea cu severitate. S-ar putea să fi leşinat.

— Are ochii deschişi, spuse unul dintre băieți, comițând eroarea clasică de a presupune că, o dată ce vezi un ochi, şi celălalt e la locul lui.

— Lăsați-i capul pe spate, ordonă Pendel.

Dar îl aplecă chiar el, sub privirea buimăcită a celorlalți. Coborî tetiera scaunului de lângă şofer şi aşeză capul lui Mickie sprijinit de ea, trase centura de siguranță peste burta lui enormă şi o fixă, închise portiera, le mulțumi băieților, făcu cu mâna un semn de recunoştință spre conducătorii auto care aşteptau în spatele maşinii lui şi se instală repede la volan.

— Întoarce-te la festival, îi spuse el Anei.

Dar nu mai avea nici o autoritate asupra ei. Redevenită ea însăşi, Ana plângea cu disperare şi repeta că Mickie nu făcuse niciodată în viață ceva care să merite persecuția poliției.

Conduse încet, căci aşa avea chef să conducă. De altfel Mickie, cum ar fi spus unchiul Benny, merita tot respectul. Capul lui bandajat se rostogolea la curbe şi tresărea la gropi şi numai centura de siguranță îl împiedica să cadă peste conducător, cum se întâmplase probabil pe drumul încoace, numai că Pendel nu şi-l imagina cu nici un ochi deschis. Urmărea panourile indicatoare care arătau direcția spre spital, cu luminile de avarie aprinse şi stând drept ca un băț, cum îi văzuse pe şoferii de ambulanțe când goneau pe Strada Leman. Nici măcar nu se aplecau la viraje.

Cine eşti *de fapt?* îl întreba Osnard, testând cât de bună era acoperirea lui Pendel. Sunt un doctor *gringo,* detaşat la spitalul local, asta sunt, răspunse el. Am în maşina un pacient foarte bolnav, aşa că nu mă mai țineți de vorbă.

La punctele de control, poliţiştii îi făceau loc să treacă. Un ofiţer chiar opri circulaţia în sens invers, în semn de respect pentru rănit. Gestul se dovedi însă inutil, căci Pendel nu luă virajul spre spital şi conduse drept înainte, spre nord, pe drumul pe care venise, înapoi spre Chitre, unde creveţii îşi depun ouăle în trunchiurile de manglier spre Sarigua, unde orhideele sunt nişte micuţe prostituate. Circulaţia fusese intensă când intrase în Guarare, îşi aminti el, dar la ieşire nu era deloc aşa. Mergeau singuri, sub luna nouă şi sub cerul senin, doar Mickie şi el. Când o luă la dreapta spre Sarigua, o negresă care alerga desculţă, înnebunită, îl imploră s-o ia în maşină şi îi fu ruşine că n-o putea lua. Dar spionii în misiuni periculoase nu iau autostopişti, cum îşi spusese deja la Guarare, aşa că merse mai departe, observând cum drumul se înălbea pe măsură ce urca.

Ştia locul ideal. Mickie, ca şi Pendel, iubise marea. De fapt, trecându-şi viaţa în revistă, Pendel îşi dădu seama, cu surprindere, că marea avusese o influenţă pacificatoare asupra nenumăraţilor zei ai războiului din viaţa lui, motiv pentru care Panama fusese atât de benefică pentru el în existenţa de dinainte de Osnard. "Harry băiatule, poţi să alegi Hong Kong-ul, Londra sau Hamburgul, puţin îmi pasă", îl asigurase Benny, arătându-i istmul pe un atlas de buzunar Philip's, într-una din zilele de vizită la închisoare. "Dar unde poţi să iei autobuzul şi să vezi Marele Zid al Chinei de o parte şi Turnul Eiffel de cealaltă?" Numai că Pendel, de la fereastra celulei lui, nu vedea nici zidul, nici turnul. Vedea mări cu culori de un albastru diferit de fiecare parte şi scăparea în ambele direcţii.

O vacă cu capul în jos stătea în mijlocul drumului. Pendel frână. Mickie alunecă prosteşte în faţă şi-şi prinse gâtul în centura de siguranţă. Pendel îl eliberă şi-l lăsă să alunece la podea. Mickie, cu tine vorbesc. Ţi-am spus că-mi pare rău, nu-i aşa? Vaca se îndepărtă fără chef.

Indicatoare verzi îl dirijau spre o rezervație naturală. Pendel îşi aminti de vechiul campament tribal, cu dune înalte, cu stâncile acelea albe despre care Hannah spusese că erau scoici aruncate pe mal, şi de plaja care era acolo. Drumul deveni o simplă pista, la fel de dreapta ca o cale romană, mărginită de fiecare parte de un zid din garduri vii înalte. Pe alocuri, gardurile vii îşi împreunau mâinile deasupra lui şi se rugau. Pe alocuri se depărtau, lăsând să se vadă cerul nemişcat, aşa cum îl găseai numai deasupra unei mări calme. Luna nouă încerca din greu să pară mai mare decât era. Un văl alb şi cast se agățase de vârfurile ei. Erau atât de multe stele, încât păreau pulbere.

Pista se opri, dar el continuă să conducă. Era minunat ce putea face o maşină cu tracțiune pe patru roți. Cactuşi uriaşi se înălțau de fiecare par-te, ca nişte soldați camuflați. Opreşte! Coboară! Mâinile pe acoperişul maşinii! Actele! Merse mai departe, trecând de o pancartă care-i spunea să se oprească. Se gândi la striurile pneurilor. Vor identifica maşina. Cum? Examinând pneurile tuturor maşinilor cu tracțiune pe patru roți din Panama? Se gândi şi la urmele de paşi. Pantofii. O să-mi identifice pantofii. Cum? Îşi aduse aminte de lincşi. Îşi aduse aminte de Marta. Au spus că eşti spion. Au spus că şi Mickie e spion. Şi eu am spus. Îşi aduse aminte de Urs. Îşi aduse aminte de ochii Louisei, prea speriată ca să pună ultima întrebare ce rămăsese nepusă: Harry, ai înnebunit? Oamenii sănătoşi la cap sunt mai nebuni decât ne imaginăm, îşi zise el. Iar nebunii sunt mult mai întregi la minte decât le-ar plăcea unora să creadă.

Opri încet maşina, privind cu atenție solul. Îl voia tare ca piatra. Găsise ce căuta. Alb, poros, ca un coral lipsit de viață pe care nici o urmă nu se imprimase de milioane de ani. Coborî lăsând farurile aprinse, se duse în spatele maşinii, unde-şi ținea funia cu care era remorcat pe vreme ploioasă. Căută în zadar cuțitul de bucătărie şi tocmai începuse să intre în panică, dar îşi aduse aminte

că-l pusese în buzunarul hainei lui Mickie. Tăie mai mult de un metru de funie, se duse la portiera lui Mickie, o deschise, îl trase afară şi-l lăsă cu blândeţe la pământ, cu faţa în jos, dar nu cu fundul în aer, pentru că drumul îl cam deteriorase şi se odihnea mai mult pe o parte şi mai puţin pe burta lui cea mare.

Apucă apoi braţele lui Mickie, i le îndoi la spate şi începu să-i lege încheieturile mâinilor: un nod dublu, dar de profesionist. În tot acest timp, ca să nu-şi piardă minţile, nu se gândi decât la detalii practice. Haina. Ce-ar fi făcut un profesionist cu haina? O luă din maşină şi o puse pe spatele lui Mickie, ca o capă, aşa cum ar fi putut s-o poarte, de altfel. Scoase apoi revolverul din buzunar şi, la lumina farurilor, cercetă dacă era pusă siguranţa, descoperind bineînţeles, că tot timpul fusese gata de tras, pentru că, evident, aşa îl lăsase Mickie. După ce-şi zburase creierii, nu prea ar mai fi putut să-l asigure.

Duse apoi maşina puţin mai în spate, fără să ştie prea bine de ce, numai că nu voia o lumină atât de puternică când va face ce avea de făcut, dorea ca Mickie să se bucure de puţină intimitate în acea ocazie, să se simtă ca într-un sanctuar natural, chiar dacă era atât de primitiv, ca să nu zicem rudimentar, aici, în centrul unui campament indian vechi de unsprezece mii de ani, presărat cu vârfuri de săgeţi şi fragmente de silex, despre care Louisa le spusese copiilor că le puteau culege, dar pe urmă trebuiau să le pună la loc, căci n-ar mai rămâne nimic dacă toţi cei care veneau ar lua câte ceva, aici, într-un deşert creat de om printre manglieri, atât de sărat, încât până şi pământul era mort.

După ce deplasă maşina, se întoarse la cadavru, îngenunche lângă el şi desfăcu cu blândeţe bandajele, până când faţa lui Mickie arătă cam aşa cum arătase pe podeaua din bucătărie, doar cu puţin mai bătrână, ceva mai curată şi, cel puţin în imaginaţia lui Pendel, mai

eroică.

Mickie băiatule, de îndată ce Panama va fi liberă de tot ce nu-ți plăcea, fața asta a ta o să atâme acolo unde îi e locul, în galeria martirilor din Palatul Prezidențial, îi spuse el lui Mickie în sinea lui. În plus, Mickie, îmi pare foarte rău că m-ai întâlnit, căci nimeni n-ar trebui să mă întâlnească.

Ar fi vrut să spună ceva cu voce tare, dar toate vocile răsunau în interiorul lui. Aşa că aruncă o ultimă privire în jur şi, nevăzând pe nimeni care ar fi putut să obiecteze, trase două focuri cu atâta draagoste, ca şi cum ar fi împuşcat un animal bolnav, un foc sub omoplatul stâng, altul sub cel drept. Intoxicație cu plumb, Andy, îşi zise el, amintindu-şi de cina cu Osnard la Club Union. *Trei focuri, semnătura profesioniştilor. Unul în cap, două în corp, şi ce-a mai rămas din el pe prima pagină a tuturor ziarelor.*

La primul foc îşi zise: ăsta e pentru tine, Mickie.

La al doilea, îşi zise: ăsta e pentru mine.

Mickie îl trăsese deja pe cel de-al treilea, aşa că Pendel ramase nemişcat câteva minute, cu revolverul în mână, ascultând marea şi tăcerea opoziției lui Mickie.

Luă apoi haina lui Mickie, o duse la maşină şi conduse vreo douăzeci de metri înainte de a o arunca pe geam, cum ar face orice ucigaş de profesie când observă furios că, după ce şi-a legat şi ucis victima, după ce a aruncat-o într-un loc pustiu, a uitat nenorocita de haină în maşină, haina pe care o purta când l-a împuşcat, aşa c-o aruncă pe geam.

Întorcându-se la Chitré, merse pe străzile pustii în căutarea unei cabine telefonice care să nu fie ocupată de bețivi sau îndrăgostiți. Voia ca prietenul lui, Andy, să fie primul care afla.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI TREI

Enigmatica reducere a personalului Ambasadei Britanice în Panama în zilele de dinaintea operațiunii Trecerea Sigură declanşa o mică furtună în presa britanică şi internațională şi constitui motivul unei dezbateri generale despre rolul jucat din culise de Marea Britanie în invazia americană. Opinia Americii Latine era unanimă. LACHEUL AMERICII! clama jurnalul de opinie panamez *La Prensa,* deasupra unei fotografii vechi de un an a ambasadorului Maltby, strângând plouat mâna Comandantului Şef al Forțelor Americane din Emisfera Sudică, la o recepție de mult uitată. În Anglia, la început părerile fura împărțite conform liniilor previzibile. Dacă presa lui Hatry descria exodul diplomatic ca pe o "operațiune de sprijin orchestrată de o mână de maestru, în cea mai pură tradiție a spionajului" şi "un subtext secret care nu va trebui niciodată dezvăluit", concurența urla LAŞII! şi acuza guvernul de colaborare cu cele mai de jos elemente ale dreptei americane, de exploatare a "slăbiciunilor prezidențiale" în plin an electoral, de aliniere la isteria antijaponeză şi de sprijinire a ambițiilor coloniale ale Americii pe seama legăturilor Marii Britanii cu Europa, toate astea pentru a susține un prim-ministru jalnic şi discreditat, în preajma alegerilor generale, făcând apel la cele mai discutabile trăsături ale caracterului național.

În timp ce presa lui Hatry publica pe prima pagină fotografii color ale primului-ministru croindu-şi drum spre glorie la Washington — BLÂNDUL LEU BRITANIC ÎŞI ARATĂ COLȚII — concurența provoca "fantasmele imperialismului prin procură" ale Marii Britanii sub titluri cu litere mari — FAPTELE ŞI MINCIUNILE şi ÎN TIMP CE RESTUL EUROPEI ROŞEŞTE — şi compara "acuzațiile mincinoase împotriva guvernelor panamez şi japonez" cu invențiile grosolane publicate cândva de presa lui Hearst ca să justifice poziția agresivă a Statelor Unite în ce a devenit apoi războiul hispano-american.

Dar care fusese rolul Marii Britanii? Cum se făcuse

— ca să cităm un editorial din *Times* intitulat LIPSĂ DE COMPLICITATE — de se lăsaseră englezii vârâți în troaca americană? Şi de data asta toate privirile se întoarseră spre Amabasada Britanică din Panama şi spre legăturile ei sau, cum se pretindea, spre lipsa oricăror legături cu un fost student la Oxford, victimă a lui Noriega şi celebru vlăstar al clasei politice panameze, Mickie Abraxas, al cărui cadavru "mutilat" fusese găsit aruncat pe un teren viran din afara oraşului Parita, după ce fusese "torturat şi asasinat conform unui ritual", probabil de către o unitate specială ataşată echipei prezidențiale. Presa lui Harry făcuse cunoscută toată povestea. Presa lui Hatry o înfrumusețase. Televiziunea lui Hatry o umflase şi mai tare. Curând, toate ziarele britanice, indiferent de culoare, publicau un articol despre Abraxas, de la OMUL NOSTRU DIN PANAMA la EROUL SECRET A DAT SAU NU MÂNA CU REGINA? şi BEȚIVANUL DOLOFAN A FOST AGENTUL 007 AL MARII BRITANII. Un raport mai sobru şi ca atare trecut cu vederea dintr-un jurnal independent de mic tiraj spunea că văduva lui Abraxas fusese scoasă discret din Panama la numai câteva ore după descoperirea cadavrului soțului ei şi că s-ar odihni acum într-un loc sigur la Miami, sub protecția lui Rafael Domingo, panamez de vază şi prieten apropiat al decedatului.

O negare promptă, prezentată de trei medici legişti panamezi, care pretindeau că Abraxas fusese un alcoolic înrăit şi că-şi trăsese un glonț în cap într-un moment de depresie, după ce băuse un litru de whisky, fusese primită cu tot dispreţul cuvenit. Un tabloid Hatry rezuma reacția publică: PE CINE CREDEȚI CĂ DUCEȚI DE NAS, SENORES? O declarație oficială a însărcinatului cu afaceri britanic, domnul Simon Pitt, în sensul că "domnul Abraxas nu avea nici o legătură oficială sau neoficială cu această ambasadă sau cu vreo altă reprezentanță britanică în Panama" păru cât se poate de ridicolă când se descoperi că Abraxas fusese preşedintele Societății Culturale Anglo-Panameze, post din care trebuise să

demisioneze "din motive de sănătate". Un expert pe problemele de spionaj le explică neinițiaților ce anume stătea la baza acestui lucru. Fiind "reperat" de către ofițerii locali de contrainformații ca potențial agent britanic, Abraxas ar fi primit ordin să rupă orice legătură directă cu ambasada. Modul corect de a o face ar fi fost înscenarea unei "dispute" cu ambasada, pentru a-l "înstrăina" pe Abraxas de ofițerii care se ocupau de el. Domnul Pitt nu recunoscu existența vreunei astfel de dispute şi s-ar putea ca Abraxas să fi plătit scump această lipsă de imaginație din partea serviciilor de contrainformații. Surse bine informate declarau că securitatea panameză se interesa de câtva timp de activitățile lui. Un înalt responsabil din opoziție, care avusese temeritatea de a-l parafraza pe Oscar Wilde spunând că un om care moare pentru o cauză nu legitimează cauza respectivă, fusese făcut praf, cum se cuvine, de jurnale. Un ziar al lui Hatry promitea cititorilor săi revelații şocante despre viața sexuală sordidă a acestui parlamentar.

Şi pe urmă, într-o bună zi, reflectoarele se întoarseră ca la comandă spre TRIPLETA PANAMEZĂ, cum avea să fie numită de acum înainte, şi anume spre cei trei diplomați britanici care, ca să cităm un comentator, "o şterseseră din ambasadă cu bunuri, soții, arme şi bagaje chiar în ajunul teribilului raid aerian american". Faptul că erau patru şi că unul dintre ei era femeie nu reprezenta un motiv suficient ca să strice un titlu reuşit. Explicația dată plecării lor de către nefericita purtătoare de cuvânt a Foreign Office-ului stârnise o ilaritate generală:

Domnul Andrew Osnard nu face parte din Serviciul de Relații Externe. El a fost angajat temporar, datorită maltei sale calificări în legătură cu Canalul Panama, în care era expert.

Presa se arătă încântată de înalta sa calificare: Eton, plus cursele de ogari şi de carting din Oman.

Î: De ce a plecat Osnard în mare grabă din Panama?

R: S-a considerat că misiunea lui expirase.

Î: Asta fiindcă expirase şi Mickie Abraxas?

R: Nu comentez.

Î: Osnard e spion?

R: Nu comentez.

Î: Unde se află Osnard acum?

R: Nu avem cunoştinţă despre unde se află domnul Osnard.

Biata femeie. A doua zi, presa se strădui s-o lămurească, prezentând o fotografie a lui Osnard care nu comenta pe pistele de schi din Davos, în tovărăşia unei frumuseţi din înalta societate, de două ori mai bătrână ca el.

Ambasadorul Maltby a fost rechemat la Londra pentru consultări, cu puţin înainte de lansarea operaţiunii Trecerea Sigură. Data chemării sale este o coincidenţă.

Î: Ce înseamnă "cu puţin înainte"?

R: (aceeaşi nefericită purtătoare de cuvânt) Cu puţin înainte.

Î: înainte să dispară sau după aceea?

R: E o întrebare ridicolă.

Î: Ce relaţii avea Maltby cu Abraxas?

R: Nu ştim să fi existat asemenea relaţii.

Î: Nu credeţi că Panama era un post destul de modest pentru un bărbat de calibrul intelectual al lui Maltby?

R: Noi avem un mare respect pentru Republica Panama. Domnul Maltby a fost considerat persoana potrivită pentru acest post.

Î: Unde se află acum?

R: Ambasadorul Maltby e în concediu nelimitat pe motive personale.

Î: Puteţi preciza natura acestor motive?

R: Tocmai asta am făcut. Personale.

Î: Ce fel de motive personale?

R: După câte ştim, domnul Maltby a primit o

moştenire şi s-ar putea să se gândească la o nouă carieră. E un savant.

Î: E asta un alt fel de a spune c-a fost dat afară?

R: Cu siguranță, nu.

Î: Că i s-a cumpărat tăcerea?

R: Vă mulțumesc că ați venit la această conferință de presă.

Descoperită la ea acasă, la Wimbledon, unde îşi petrecea timpul la bowling, doamna Maltby fu destul de înțeleaptă ca să refuze să facă vreun comentariu asupra locului unde se afla soțul ei:

— Nu, nu. Plecați cu toții. N-o să scoateți nimic de la mine. Vă cunosc pe voi, jurnaliştii, de mult. Sunteți nişte lipitori, inventați pe rupte. V-am văzut în Bermude când a venit regina. Nu, n-am nici o veste de la el. Nici nu mă aştept El are viața lui, eu o am pe a mea. O, presupun c-o să-mi telefoneze într-o bună zi, dacă şi-o aduce aminte numărul şi dacă are monedele potrivite. Asta e tot ce am de spus. *Spion?* Nu fiți caraghioşi. Credeți că nu mi-aş fi dat seama? *Abraxas?* N-am auzit niciodată de el. Seamănă cu numele unui club de sănătate. Da, îmi aduc aminte. Era mitocanul care a vărsat pe mine la petrecerea în onoarea aniversării reginei. O persoană înfiorătoare. Ce vrei să spui prin legătură romantică, deşteptule? Nu le-ai văzut fotografiile? Ea are douăzeci şi patru de ani, el are patruzeci şi şapte şi arată mai mult.

O SĂ-I SCOT OCHII FETEI JUDECĂTORULUI, SPUNE SOȚIA PĂRĂSITĂ A DIPLOMATULUI. Un reporter întreprinzător pretindea că descoperise perechea la Bali. Un altul, celebru pentru sursele lui secrete, îi situa într-o locuință luxoasă pe un deal din Montana, locuință pe care CIA o punea la dispoziția "agenților" săi care îi meritau recunoştința.

Domnişoara Francesca Dean şi-a dat demisia de la Relații Externe în timp ce era la post în Panama. Era un excelent diplomat şi îi regretăm decizia, pe care a luat-o din motive pur personale.

Î: Aceleaşi motive ca şi Maltby? (aceeaşi purtătoare de cuvânt, însângerată, dar nedoborâtă)

R: Să trecem peste.

Î: Asta vrea să însemne fără comentarii?

R: Înseamnă întrebarea următoare. Sau fără comentarii. Care e diferența? Am putea să renunțăm la acest subiect şi să ne întoarcem la lucruri mai serioase?

(O jurnalistă latino-americană, prin interpret):

Î: Francesca Dean era amanta lui Mickie Abraxas?

R: Ce vreți să spuneți?

I: Mulți spun în Panama că ea e cauza destrămării căsătoriei lui Abraxas.

R: Nu concep să comentez ce spun unii în Panama.

Î: Mulți spun în Panama şi că Stormont, Maltby, Dean şi Osnard constituiau un comando de terorişti britanici foarte bine antrenați, căruia CIA îi dăduse sarcina de a infiltra guvernul panamez democrat şi de a-l distruge din interior!

R: Jurnalista aceasta este acreditată? A mai văzut-o cineva până acum? Fiți atât de amabilă şi arătați-i gardianului legitimația dumneavoastră de presă.

Cazul lui Nigel Stormont nu făcu prea multe valuri. Titlul DON JUANUL ÎŞI IA CÂMPII, urmat de o reluare a mult mediatizatei sale legături amoroase cu soția unui coleg, de pe vremea când lucra la Ambasada Britanică de la Madrid, nu supraviețui primelor ediții. Internarea lui Paddy într-o clinică elvețiană de oncologie şi îndemânarea cu care Stormont manipula presa puseră capăt oricăror alte speculații. Cu trecerea timpului, Stormont fu arbitrar eliminat ca un actor secundar în ceea ce era privit acum ca un complot britanic de mare anvergură care, cu cuvintele editorialistului celui mai bine plătit al lui Hatry, "salvase miza americanilor şi dovedise că Marea Britanie sub o conducere conservatoare poate deveni un partener de bunăvoie şi bine primit în marea şi nobila Alianță

Atlantică, indiferent dacă aşa-numiţii ei parteneri europeni preferă ca ea să stea pe tuşă".

Participarea unei minuscule forţe simbolice britanice la invazie, total neobservată în afara Marii Britanii, fu un motiv de mare bucurie naţională. Bisericile arborară drapelele cu St. George şi şcolarilor care nu chiuleau de la şcoală li se dădu o zi liber. În ce-l priveşte pe Pendel, chiar şi simpla menţionare a numelui său fu obiectul unui ordin general de tăcere absolută, respectat de toate ziarele şi televiziunile patriotice din ţară. Asta era soarta agenţilor secreţi de pretutindeni.

CAPITOLUL DOUĂZECI ŞI PATRU

Era noapte şi distrugeau din nou oraşul Panama, dând foc turnurilor şi maghernițelor lui, terorizând femeile, copiii şi animalele cu lovituri de tun, omorând bărbaţii pe străzi şi terminând totul până în zori. Pendel stătea pe balcon, unde stătuse şi data trecută, privind fără să gândească, auzind fără să simtă nimic, făcându-se mic fără să-şi plece spinarea, mărturisindu-şi greşelile fără să-şi mişte buzele, aşa cum se caise şi unchiul Benny de ale lui în faţa halbei goale, cuvânt cu cuvânt:

Puterea noastră nu cunoaşte limite şi cu toate astea nu suntem în stare să găsim hrană pentru un copil care moare de foame sau adăpost pentru un refugiat... Cunoaşterea noastră e fără măsură şi construim armele care ne vor distruge... Trăim la marginea propriei noastre fiinţe, îngoziţi de întuneri-cul din noi... Am făcut rău, am corupt şi am distrus, am comis greşeli şi am trădat.

Louisa striga dinăuntru, dar pe Pendel nu-l deranja. El asculta strigătele ascuţite şi protestele liliecilor ce se roteau în întunericul de deasupra lui. Îi plăceau liliecii, dar Louisa nu-i putea suferi şi îl speria întotdeauna să constate că oamenii urau fără motiv anumite lucruri, căci nu puteai şti niciodată unde va duce ura asta. Liliacul e

urât, de aceea îl urăsc. Eşti urât, de aceea o să te ucid. Frumuseţea, hotărî el, era o tiranie şi poate că tocmai de aceea, chiar dacă prin meseria lui înfrumuseţa, considerase întotdeauna desfigurarea Martei ca pe o forţă a binelui.

— *Vino înăuntru,* îi strigă Louisa. Intră *imediat,* Harry, pentru numele lui Dumnezeu. Te crezi cumva invulnerabil?

Ei bine, i-ar fi plăcut să intre, pentru că, în sinea lui, era un bun familist, dar numele lui Dumnezeu nu-l interesa în seara asta şi nici nu se considera invulnerabil. Ba chiar dimpotrivă. Se considera un rănit fără leac. Cât despre Dumnezeu, era la fel de rău ca oricare altul, o dată ce nu reuşea să termine ce începuse. Aşa că, în loc să intre în casă, Pendel preferă să rămână pe balcon, departe de privirile acuzatoare ale copiilor lui care ştiau prea multe şi de limba ascuţită a nevestei, de amintirea de neşters a sinuciderii lui Mickie, ca să se uite cum pisicile vecinilor străbăteau în rânduri strânse peluza, de la stânga la dreapta. Trei erau tigrate, una roşcată şi, la lumina trasoarelor care se consumau fără să coboare, le puteai vedea în adevăratele lor culori, deşi noaptea toate pisicile erau negre.

Alte lucruri îl interesau intens pe Pendel în mijlocul carnagiului şi al vacarmului. De exemplu, cum cânta doamna Costello, de la numărul doisprezece, la pianul unchiului Benny, aşa cum ar fi făcut şi el dacă ar fi ştiut să cânte şi dacă ar fi moştenit pianul. Să fii în stare să te agăţi cu degetele de o piesă muzicală când eşti mort de frică, iată un mijloc cu adevărat minunat de a te ţine în frâu. Concentrarea acestei femei era uluitoare. Chiar de departe, o puteai vedea cum închide ochii şi-şi mişcă buzele ca un rabin rostind notele pe care le cânta pe claviatură, la fel cum obişnuia să facă unchiul Benny când mătuşa Ruth îşi ducea mâinile la spate şi îşi bomba pieptul ca să cânte.

Pe urmă mai era Mercedesul albastru metalizat,

adorat de familia Mendoza de la numărul şapte, care cobora panta pentru că Pete Mendoza fusese atât de fericit că ajunsese acasă înainte de atac, încât lăsase maşina în punctul mort şi fără să tragă frâna de mână, iar aceasta îşi dăduse, treptat, seama. Sunt liberă, îşi spusese ea. Au lăsat uşa celulei deschisă. Nu-mi rămâne decât să pornesc. Aşa că o pornise din loc, la început nesigură, ca Mickie, şi, poate tot ca Mickie, sperând în şansa unei coliziuni care să-i schimbe viața, dar, în disperarea ei, se ambalase şi numai Dumnezeu ştia unde se va opri şi cu ce viteză, ce alte pagube risca să producă înainte să se oprească sau dacă nu cumva vreun maniac al suprainginerie germane nu-i programase într-unui din circuite secvența cu căruciorul de copil dintr-un film rusesc al cărui titlu Pendel îl uitase.

Toate aceste detalii nesemnificative aveau o mare importanță pentru Pendel. Ca şi doamna Costello, îşi putea fixa atenția asupra lor, în timp ce bombardamentul de pe Ancón Hill şi manevrele succesive ale elicopterelor de luptă îi erau prea familiare, făceau parte din realitatea de zi cu zi, dacă realitatea de zi cu zi arăta astfel: un biet ucenic croitor aprinde focuri ca să-i facă plăcere prietenului său şi şefilor, după care priveşte cum lumea dispare în fum. Şi tot ceea ce ai crezut nu a fost decât un nimic.

Nu, onorată instanță, nu eu am declanşat acest război.

Da, onorată instanță, aveți dreptate, s-ar putea să fi scris imnul. Dar permiteți-mi să vă atrag atenția, cu tot respectul cuvenit, că nu e obligatoriu ca acela care a scris imnul să fi declanşat războiul.

— Harry, nu înțeleg de ce rămâi afară când familia te imploră să intri în casă. Nu, Harry, nu peste un minut. *Acum.* Vrem să intri în casă şi să ne aperi, te rog.

Ah, Lou, ah sfinte Isuse, mi-aş dori atât de mult, mi-aş dori din toată inima să mă duc lângă ei. Numai că trebuie să şterg minciuna, chiar dacă — jur — nu ştiu

care este adevărul. Trebuie să rămân şi să plec în acelaşi timp, dar în clipa asta nu mai pot să stau.

Nu fusese nici o alertă, dar Panama era în stare de alertă tot timpul. Poartă-te frumos, altfel... Aminteşte-ți că nu eşti o țară, ci un canal. De altfel, nevoia de a preveni era exagerată. Un Mercedes-cărucior albastru fără un copil în el, care o ia la vale, previne pe cineva înainte de a trece pe câteva străzi în serpentină şi a intra într-un grup de fugari? Bineînțeles că nu. Un stadion de fotbal previne pe cineva înainte de a se prăbuşi, omorând sute de oameni? Un asasin îşi previne victima că va veni poliția s-o întrebe dacă e spion britanic şi dacă i-ar plăcea să petreacă o săptămână sau două cu nişte tipi al naibii în puşcăria cel mai bine garnisită din Panama? Cât despre un avertisment explicit referitor la intențiile cuiva — "O să vă bombardăm" sau "O să vă trădăm" — de ce să alarmăm pe toată lumea? Un avertisment nu le-ar fi de ajutor săracilor, căci oricum nu au ce face, poate doar ce făcuse Mickie. Şi nici cei bogați nu au nevoie de avertisment, pentru că principiul bine stabilit pentru invadarea țării era că bogații nu erau expuşi nici unui risc, cum zicea întotdeauna Mickie, indiferent dacă era beat sau treaz.

Aşa că nu fusese nici un avertisment, iar elicopterele de luptă veniseră dinspre mare, ca de obicei, dar de data asta fără să întâmpine vreo rezistență, pentru că nu exista armată, astfel că El Chorillo alesese calea înțeleaptă şi se predase înainte ca avioanele să ajungă acolo, semn că oraşul se supunea şi că Mickie, adoptând aceeaşi conduită anticipată, nu se înşelase nici el, chiar dacă rezultatul produsese o oarecare mizerie. Un bloc asemănător cu al Martei se prăbuşi în genunchi de bunăvoie, amintindu-i de Mickie culcat pe burtă. O şcoală primară din prefabricate îşi dădu foc. Un azil de bătrâni îşi făcu în propriul perete o gaură de mărimea capului lui Mickie. După care îşi azvârli cam jumătate din locatari în stradă, ca să se ocupe de incendii, aşa cum făcuseră şi

locuitorii din Guararé, adică nedându-le nici o atenție. Şi o mulțime începuse cu bun-simț să fugă înainte de a avea de ce fugi — un fel de exercițiu de evacuare — şi să urle înainte de a fi lovită. Şi toate astea, observa Pendel pe deasupra strigătelor Louisei, avuseseră loc înainte ca primul semn de perturbare a aerului să ajungă la balconul lui din Bethania sau ca primele zguduituri să scuture debaraua pentru mături de sub scară, unde îi dusese Louisa pe copii.

— Tati!

De data asta era Mark.

— Tati, vino în casă. Te rog! Te rog!

— Tati, tati, tati.

Acum era Hannah.

— Te iubesc!

Nu, Hannah. Nu, Mark. Despre iubire altă dată, vă rog, şi nici nu pot intra în casă. Când un om dă foc lumii, îşi omoară cel mai bun prieten pe deasupra, şi-şi trimite amanta care nu-i e amantă la Miami, ca s-o cruțe de alte atenții din partea poliției, deşi îşi dăduse seama văzând-o cum îşi întorcea privirea că nu se va duce, face tot ce poate ca să renunțe la ideea că ar putea proteja pe cineva.

— Harry, au calculat totul. Totul e pus la punct milimetru cu milimetru. E înaltă tehnologie. Noile lor arme pot alege o fereastră anume de la o distanța de kilometri. Nu mai bombardează civili. Fii bun şi intră în casă.

Dar Pendel nu putea intra în casă, deşi şi-ar fi dorit s-o facă, pentru că din nou picioarele nu-l ascultau. Îşi dădu seama că de fiecare dată când dădea foc lumii sau îşi ucidea un prieten, picioarele încetau să-l mai servească. Şi o lumină ca de jar se ridica deasupra cartierului El Chorillo, din vârful ei înălțându-se un fum negru — deşi, ca pisicile, fumul nu era negru peste tot, ci roşu la bază din cauza flăcărilor şi argintiu deasupra, de la rachetele de pe cer. Acest ochi de foc ce se forma pe

boltă îl privea fix pe Pendel, care nu-şi putea urni privirea sau picioarele în altă direcţie. Tot ce putea face era să privească hipnotizat şi să se gândească la Mickie.

— Harry, te rog, aş vrea să ştiu unde te duci.

Şi eu aş vrea. Întrebarea Louisei îl surprinse, până când îşi dădu seama că totuşi mergea, nu spre ea sau spre copii, ci îndepărtându-se de ea, îndepartându-se de ruşinea din faţa lor, că se afla pe un drum pavat ce cobora la vale, urmând cu paşi mari calea pe care o urmase Mercedesul- cărucior al lui Pete când pornise de capul lui, cu toate că o parte din el ar fi dorit să se întoarcă, s-o ia la goană în susul dealului şi să-şi îmbrăţişeze copiii şi soţia.

— Harry, te iubesc. Chiar dacă ai făcut ceva rău, eu am făcut altele şi mai rele. Harry, puţin îmi pasă ce eşti sau cine eşti sau ce ai făcut şi cui anume. Rămâi, Harry.

Mergea cu paşi mari, cu călcâiele lovind dureros panta abruptă, făcându-l să tresară. Faptul că mergea la vale şi că pierdea din altitudine făcea întoarcerea mai grea, din ce în ce mai grea. Coborârea era seducătoare. Şi drumul era doar al lui, pentru că, în general, în timpul unei invazii, cei ce nu sunt pe străzi ca să jefuiască stau în casă şi încearcă să le telefoneze prietenilor, ceea ce şi făceau oamenii pe care-i vedea prin ferestrele luminate, când trecea cu paşi mari pe lângă ele. Uneori chiar reuşeau, pentru că prietenii lor, ca şi ei, locuiau în zone în care serviciile publice erau asigurate şi pe timp de război. Marta însă nu putea telefona nimănui. Marta trăia printre oameni care, chiar dacă numai cu sufletul, locuiau de cealaltă parte a podului, iar pentru ei războiul eră un obstacol serios, dacă nu chiar tragic, în desfăşurarea vieţii lor de zi cu zi.

Mergea mai departe, dorind să se întoarcă, dar fără s-o facă. Complet zăpăcit, căuta un mijloc de a-şi transforma epuizarea în somn şi poate că tocmai la asta era bună moartea. I-ar fi plăcut să facă ceva care să dureze, cum ar fi să simtă din nou faţa Martei ascunsă la

gâtul lui, să-i simtă unul dintre sâni în palmă, dar problema era că nu se considera apt pentru tovărăşia cuiva, preferind să rămână singur, pentru bunul motiv că provoca mai puţine nenorociri când era izolat, aşa cum îi spusese judecătorul, care avusese dreptate, şi cum îi spusese şi Mickie, care avusese şi mai multa dreptate.

Costumele nu-l mai interesau absolut deloc, nici ale lui, nici ale altora. Linia, croiala, felul în care cădeau, silueta — nu-l mai preocupau. Oamenii trebuiau să poarte ce le plăcea şi cei mai buni nici n-aveau de ales, după cum observase. Mulţi dintre ei se descurcau de minune cu o pereche de blugi şi o cămaşă albă, sau cu o rochie înflorată, pe care le spălau şi le purtau cu schimbul toată viaţa. Mulţi dintre ei habar n-aveau ce însemna o haină care cădea bine. Ca oamenii ăştia care fugeau pe lângă el, de exemplu, cu picioarele sângerânde şi cu gurile larg deschise, dându-l din drum, strigând "Foc!" şi urlând cum urlau copiii lor. Urlând "Mickie!" şi "Pendel, ticălosule". O căută pe Marta printre ei, dar n-o văzu. Probabil că hotărâse că era prea mârşav pentru ea, prea dezgustător. Căută din priviri Mercedesul albastru metalizat al lui Mendoza, în caz că se hotărâse să schimbe tabăra şi să treacă de partea mulţimii îngrozite, dar nu văzu nici urmă de Mercedes. Văzu un hidrant de incendiu amputat la mijloc. Deversa sânge negru pe stradă. Îl văzu pe Mickie de câteva ori, fără ca acesta să-i adreseze un cât de mic semn de recunoaştere.

Merse în continuare şi-şi dădu seama că ajunsese departe în valea care ducea, probabil, în oraş. Dar, când mergi singur pe mijlocul drumului pe care treci în fiecare zi cu maşina e greu să recunoşti reperele cunoscute, mai ales atunci când sunt luminate de rachete şi când eşti busculat de oameni speriaţi, care fug. Dar destinaţia nu reprezenta o problemă. Problema era Mickie, era Marta. Era centrul mingii de foc al cărei ochi nu-l slăbea nici o clipă în timp ce umbla, ordonându-i să meargă mai departe, vorbindu-i cu vocile tuturor noilor vecini

panamezi de treabă pe care nu era prea târziu ca să-i cunoască. Şi cu siguranță că, în locul spre care se îndrepta, nimeni nu-i va mai cere să înfrumusețeze aparențele şi nici nu-i va mai lua visele drept cumplita realitate.

MULȚUMIRI

Nimeni dintre cei care m-au ajutat să scriu această carte nu e vinovat de lipsurile ei.

În Panama, trebuie mai întâi să mulțumesc eminentului romancier american Richard Koster care, cu o mare generozitate a spiritului, a făcut totul ca să mi se deschidă uşi şi mi-a dat nenumărate sfaturi înțelepte. Alberto Calvo n-a fost niciodată zgârcit cu timpul şi sprijinul lui. Roberto Reichard mi-a fost de mare folos şi a dovedit o ospitalitate fără pereche. Şi odată terminată cartea, a făcut dovada unui ochi de adevărat redactor. Guillermo Sanchez, cu inima sa de leu, flagelul lui Noriega şi până în zilele noastre apărătorul vigilent, în *La Prensa,* al unei Panama cinstite, mi-a făcut onoarea de a citi manuscrisul terminat şi de a-mi da aprobarea, cum a făcut şi Richard Wainio de la Comisia Canalului Panama, care a fost în stare să râdă la pasajele care i-ar fi făcut pe unii mai slabi de înger să pălească.

Andrew şi Diana Hyde, în ciuda gemenilor, au sacrificat ore întregi din timpul lor prețios, nu au încercat niciodată să-mi afle motivările şi m-au salvat de la câteva gafe jenante. Doctorul Liborio García-Correa şi familia lui m-au adoptat şi m-au condus spre locuri şi oameni la care, fără ei, nu aş fi ajuns. Îi voi fi întotdeauna recunoscător doctorului García-Correa pentru cercetările neobosite pe care le-a făcut pentru mine şi pentru minunatele călătorii pe care le-am făcut împreună, şi anume la Barro Colorado. Sarah Simpson, director şi

proprietar al restaurantului Pavo Real, mi-a pregătit excelente feluri de mâncare. Hélène Breebaart, care face rochii frumoase pentru panameze superbe, mi-a dat cu amabilitate sfaturi despre cum aş putea să-mi amenajez magazinul de croitorie bărbătească. Iar personalul de

la Institutul Smithsonian de Cercetări Tropicale m-a făcut să trăiesc două zile de neuitat.

Portretul pe care l-am făcut personalului Ambasadei Britanice este o pură fantezie. Diplomații britanici şi soțiile lor pe care i-am întâlnit în Panama erau cu toții competenți, eficienți şi cinstiți. Sunt ultimii oameni de pe lume care să țeasă comploturi sau să fure lingouri de aur şi, mulțumesc lui Dumnezeu, nu au nimic în comun cu personajele imaginare descrise în această carte.

La Londra, le mulțumesc lui Rex Cowan şi lui Gordon Smith pentru sfaturile lor legate de ascendența pe jumătate evreiască a lui Pendel şi lui Doug Hayward de pe Mount Street W, care mi-a furnizat prima imagine cețoasă a lui Harry Pendel, croitorul.

Dacă treceți vreodată pe la el ca să vă ia măsurile pentru un costum, Doug vă va primi, probabil aşezat într-un fotoliu lângă uşa de la intrare. Mai există acolo şi o canapea comodă pe care să te aşezi şi o măsuță de cafea, acoperită de cărți şi reviste. Dar, din păcate, nici un portret al lui Arthur Braithwaite nu atârnă pe perete şi nici nu-i prea place trăncăneala în camera de probă, unde domneşte o atmosferă de eficacitate şi seriozitate. Dar dacă, într-o seară liniştită de vară, în prăvălia lui, închizi ochii, ai putea să auzi ecoul îndepărtat al vocii lui Harry Pendel ridicând osanale hainelor din alpaca şi nasturilor din tagua.

În ce priveşte muzica lui Harry Pendel îi sunt dator unui alt mare croitor, Dennis Wilkinson de la L.G. Wilkinson de pe St. George Street. Când croieşte, lui Dennis nu-i place nimic mai mult decât să încuie cu cheia uşa spre lumea exterioară şi să-şi pună discurile clasice favorite. Alex Rudelhof m-a făcut să pătrund în

tainele luării măsurilor.

În sfârşit, cartea asta n-ar fi văzut niciodată lumina zilei fără Graham Greene. După ce am citit *Omul nostru din Havana* de Greene, gândul unui mitoman al informaţiilor nu mi-a dat pace nici o clipă.

John le Carré

****

{1} Revanşă